

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 februari 2026

ONTWERP VAN PROGRAMMAWET

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 février 2026

PROJET DE LOI-PROGRAMME

Inhoud	Blz.
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van wet.....	121
Bijlagen bij het voorontwerp van wet	180
Impactanalyse	229
Advies van de Raad van State.....	491
Wetsontwerp	597
Bijlage 1 bij het wetsontwerp	680
Bijlage 2 bij het wetsontwerp	735

Sommaire	Pages
Exposé des motifs.....	4
Avant-projet de loi	121
Annexes à l'avant-projet de loi	205
Analyse d'impact.....	361
Avis du Conseil d'État	491
Projet de loi	597
Annexe 1 au projet de loi	708
Annexe 2 au projet de loi	735

DE URGENTIEVERKLARING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À
L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.

03117

<i>De regering heeft dit wetsontwerp op 23 februari 2026 ingediend.</i>	<i>Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 23 février 2026.</i>
<i>De “goedkeuring tot drukken” werd op 23 februari 2026 door de Kamer ontvangen.</i>	<i>Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 23 février 2026.</i>

N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie
 VB : Vlaams Belang
 MR : Mouvement Réformateur
 PS : Parti Socialiste
 PVDA-PTB : Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
 Les Engagés : Les Engagés
 Vooruit : Vooruit
 cd&v : Christen-Democratisch en Vlaams
 Ecolo-Groen : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
 Anders. : Anders.
 DéFI : Démocrate Fédéraliste Indépendant
 ONAFH/INDÉP : Onafhankelijk-Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties: DOC 56 0000/000 Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer QRVA Schriftelijke Vragen en Antwoorden CRIV Voorlopige versie van het Integraal Verslag CRABV Beknopt Verslag CRIV Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) PLEN Plenum COM Commissievergadering MOT Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)		Abréviations dans la numérotation des publications: DOC 56 0000/000 Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi QRVA Questions et Réponses écrites CRIV Version provisoire du Compte Rendu Intégral CRABV Compte Rendu Analytique CRIV Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) PLEN Séance plénière COM Réunion de commission MOT Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

TITEL 1

Algemene bepaling

Dit artikel bepaalt de constitutionele bevoegdheidsgrondslag.

TITEL 2

Financien

HOOFSTUK 1

Wijzigingen van het Wetboek diverse rechten en taksen, betreffende de taks op de inscheping van een luchtvaartuig en de jaarlijkse taksen op de verzekeringsverrichtingen, op de effectenrekeningen en op de kredietinstellingen

Om budgettaire redenen worden de taks op de inscheping van een luchtvaartuig en de jaarlijkse taksen op de verzekeringsverrichtingen, op de effectenrekeningen en op de kredietinstellingen verhoogd of gewijzigd.

De memorie van toelichting bij het wetsontwerp waarbij de heffing werd ingevoerd, verwijst kort naar een milieudoelstelling (*Parl. St.*, Kamer 2021-2022, DOC 55 2522/001, p. 30). Gelet op de destijds voorziene zeer beperkte tarifiering is het duidelijk dat dit doel slechts een volkomen ondergeschikte rol speelde. De budgettaire noden hebben ertoe geleid dat bij de huidige wijziging aan dit aspect voorbij kon worden gegaan.

Bovendien, vereist artikel 15 van het Verdrag van Chicago helemaal niet dat belastingen variëren afhankelijk van de afstand van de vluchten. Het vereist wel dat de buitenlandse luchtvaartuigen en de nationale luchtvaartuigen aan dezelfde regels worden onderworpen, wat het geval is.

Dat men, zoals opgemerkt door de Raad van State, een verband tussen beiden leest in het arrest van het Grondwettelijk Hof van 30 november 2023, nr. 165/2003,

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

COMMENTAIRE DES ARTICLES

TITRE 1ER*Disposition générale*

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

TITRE 2

*Finances*CHAPITRE 1ER

Modifications du Code des droits et taxes divers, relatives à la taxe sur l'embarquement dans un aéronef et aux taxes annuelles sur les opérations d'assurance, sur les comptes-titres et sur les établissements de crédit

Pour des raisons budgétaires, la taxe sur l'embarquement dans un aéronef et les taxes annuelles sur les opérations d'assurance, sur les comptes-titres et sur les établissements de crédit sont augmentées ou modifiées.

L'exposé des motifs du projet de loi qui a instauré la taxe fait brièvement allusion à un objectif environnemental (*Doc. Parl.*, Chambre, 2021-2022, DOC 55 2522/001, p. 30). Vu la très modeste tarification alors prévue, il est clair que c'était un objectif tout à fait secondaire. Les nécessités budgétaires ont amené à considérer que la modification actuelle pouvait négliger cet aspect.

Par ailleurs, l'article 15 de la Convention de Chicago n'exige absolument pas que les impôts varient selon la distance des vols. Il exige que les aéronefs étrangers et les aéronefs nationaux soient soumis aux mêmes règles, ce qui est le cas.

Que, comme le relève le Conseil d'État, l'on lise dans l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 30 novembre 2023, n° 165/2003, un lien entre les deux résulte d'une rédaction

vloeit voort uit een enigszins ongelukkige formulering, maar dit wijzigt uiteraard geenszins het voornoemde Verdrag.

Art. 2 tot 4

Het tarief van de taks op de inschepping van een luchtvaartuig wordt vanaf 2027 geleidelijk herzien.

Art. 5 en art. 9, vierde lid

Het normale tarief van de jaarlijkse taks op de verzekeringsverrichtingen wordt van 9,25 naar 9,6 pct. gebracht voor de premies die vervallen vanaf 1 april 2026.

Dat normale tarief werd de laatste keer gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1980 (*Belgisch Staatsblad*, 15 augustus 1980, met inwerkingtreding op 1 januari 1980) en opgetrokken van 8,25 pct. naar 9,25 pct.

In de verzekeringspraktijk worden de betalingsberichten in het algemeen één of twee maanden voor de vervaldatum van de premies naar de klanten gestuurd.

Dit gezegd zijnde, de opzegging van een verzekeringsovereenkomst vóór de vervaldag en het aangaan van een “zeer gelijkaardige” nieuwe overeenkomst vóór de inwerkingtreding van het verhoogde tarief, laat niet toe om te ontsnappen aan de verhoging van het tarief.

Inderdaad, indien dezelfde verzekeringnemer hetzelfde risico bij dezelfde verzekeringsonderneming vóór genoemde vervaldag zou verzekeren, wat *a priori* zou toelaten om het huidige tarief toe te passen, heeft de administratie het recht artikel 202 van het Wetboek diverse rechten in te invoeren.

Het is dan bijgevolg aan de verzekeringnemer om gegronde motieven aan te tonen, andere dan het vermijden van de belasting, om te vermijden dat deze algemene antimisbruikbepaling op hem toegepast zou zijn.

Het spreekt voor zich dat bijvoorbeeld in dat kader een niet substantiële verhoging van de verzekerde waarde niet voldoende zal zijn om het door voormeld artikel 202 toegelaten tegenbewijs te leveren.

Art. 6 en art. 9, vijfde lid

Het tarief van de jaarlijkse taks op de effectenrekeningen wordt van 0,15 naar 0,3 pct. gebracht voor de referentieperiodes die eindigen vanaf de datum van de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

un peu malheureuse, mais qui ne modifie évidemment en rien la Convention précitée.

Art. 2 à 4

Le tarif de la taxe sur l'embarquement dans un aéronef est progressivement revu à partir de 2027.

Art. 5 et art. 9, alinéa 4

Le taux normal de la taxe annuelle sur les opérations d'assurance est porté de 9,25 à 9,6 p.c., pour les primes venant à échéance à partir du 1er avril 2026.

Ce taux normal a été modifié pour la dernière fois par la loi du 8 août 1980 (*Moniteur belge*, 15 août 1980, avec une entrée en vigueur au 1er janvier 1980) et augmenté de 8,25 p.c. à 9,25 p.c.

Dans la pratique des assurances, les avis de paiement sont généralement adressés aux clients un ou deux mois avant l'échéance des primes.

Ceci étant, la résiliation d'un contrat d'assurance avant son échéance et la conclusion d'un nouveau contrat “très similaire” avant l'entrée en vigueur du tarif majoré ne permet pas d'échapper à la majoration du tarif.

En effet, si le même preneur assure le même risque auprès de la même entreprise d'assurance avant ladite échéance, ce qui permettrait *a priori* encore l'application du tarif actuel, l'Administration sera fondée à invoquer l'article 202 du Code des droits et taxes divers.

Il appartiendra alors au preneur de justifier de sérieux motifs autre que l'évitement de l'impôt pour éviter que cette disposition générale anti-abus ne lui soit appliquée.

Il va de soi que dans ce cadre, une majoration non significative de la valeur assurée ne suffira par exemple pas à apporter la preuve contraire autorisée par ledit article 202.

Art. 6 et art. 9, alinéa 5

Le taux de la taxe annuelle sur les comptes-titres est porté de 0,15 à 0,3 p.c., pour les périodes de références qui prennent fin à partir du jour de la publication de la loi au *Moniteur belge*.

Art. 7

Artikel 201¹¹ van het Wetboek diverse rechten en taken bepaalt dat een aan de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen (hierna “bankentaks”) onderworpen kredietinstelling die taks verschuldigd is op het gemiddelde bedrag van haar schulden tegenover cliënten in het jaar voorafgaand aan het aanslagjaar. De notie “Schulden tegenover cliënten” wordt verduidelijkt door verwijzing naar het bedrag dat overeenkomstig de voorschriften van de Nationale Bank van België in het kader van de territoriale rapportering moet vermeld worden op lijn 229 (kolom 05) in tabel 00.20 van het Schema A.

Er worden twee aftrekken die de belastbare basis verminderen toegevoegd, voor twee specifieke gevallen, de ene betreffende de gebruikmaking van financieringen bij de Europese Investeringsbank (hierna EIB) en de andere betreffende de schulden tegenover centrale tegenpartijen.

1. Wat betreft de financiering via de EIB

Naast het verstrekken van directe leningen voor de financiering van grote projecten (> 25 miljoen euro), leent de EIB ook geld uit aan commerciële banken die op hun beurt leningen geven aan kleinere projecten in het kader van kmo's, de zogenaamde intermediaire leningen waarbij de EIB leent aan een commerciële bank, die belast wordt met de verdeling van de EIB-fondsen aan welbepaalde begunstigden op basis van vooraf gestelde thema's. Dit is o.m. het geval voor:

- de meeste financiële middelen voor de kmo's;
- het instrument “Private Financiering voor Energie-efficiëntie” (PF4EE) in het kader van het programma LIFE.

In tegenstelling tot interbancaire schulden verhogen schulden tegenover de EIB de fiscale druk voor instellingen die hiervan gebruikmaken. Sinds de invoering van de geharmoniseerde bankentaks in 2016 worden de schulden die Belgische banken aangaan bij de Europese Investeringsbank (EIB) immers opgenomen in de belastbare basis van deze taks, onder de rubriek “Schulden tegenover cliënten” (lijn 229, kolom 05 van Schema A). Dit is het gevolg van de richtlijnen van Eurostat, die de EIB beschouwt als een “andere financiële tussenpersoon” en niet als een bank.

Dit heeft geleid tot:

- a) een duidelijke daling van de intermediaire financiering die de EIB sinds 2016 aan Belgische banken verstrekt;

Art. 7

L'article 201¹¹ du Code des droits et taxes divers porte qu'un établissement de crédit soumis à la taxe annuelle sur les établissements de crédit (ci-après “taxe bancaire”) est redevable de cette taxe sur le montant moyen de ses dettes envers la clientèle au cours de l'année précédant l'exercice d'imposition. La notion de “Dettes envers la clientèle” est précisée par référence au montant qui, conformément aux règles de la Banque nationale de Belgique dans le cadre du reporting territorial, doit être mentionné à la ligne 229 (colonne 05) du tableau 00.20 du Schéma A.

Il y est ajouté deux déductions réduisant la base imposable dans deux cas particuliers, l'une concernant le recours à des financements par la Banque européenne d'investissement (ci-après BEI) et l'autre des dettes envers les contreparties centrales.

1. Concernant le financement via la BEI

Outre l'octroi de prêts directs pour le financement de grands projets (> 25 millions d'euros), la BEI prête également de l'argent à des banques commerciales qui, à leur tour, accordent des prêts pour des projets de moindre envergure dans le cadre de PME, à savoir les prêts intermédiés dans le cadre desquels la BEI prête à une banque commerciale, qui est chargée de distribuer les fonds de la BEI à des bénéficiaires bien définis sur base de thèmes prédéfinis. C'est le cas, entre autres, pour:

- la plupart des moyens financiers pour les PME;
- l'instrument “Financement privé pour l'efficacité énergétique” (PF4EE) dans le cadre du programme LIFE.

Contrairement aux dettes interbancaires, les dettes envers la BEI augmentent la charge fiscale des établissements qui y recourent. En effet, depuis l'introduction de la taxe bancaire harmonisée en 2016, les dettes contractées par les banques belges auprès de la BEI sont incluses dans la base imposable de cette taxe, en tant que “Dettes envers la clientèle” (ligne 229, colonne 05 du Schéma A). Ceci résulte des directives d'Eurostat, qui considère la BEI comme un “autre intermédiaire financier” et non comme une banque.

Il en a résulté:

- a) une baisse marquée du financement intermédiaire accordé par la BEI aux banques belges depuis 2016;

b) een parallelle stijging van de schulden tegenover cliënten (lijn 229, kolom 05) bij instellingen die van deze financiering gebruikmaken.

Hoewel ook andere factoren een rol kunnen spelen (zoals toegang tot alternatieve financiering of een gebrek aan in aanmerking komende projecten), laat de correlatie met de invoering van de bankentaks aan een direct ontradend effect denken.

Het is belangrijk te vermelden dat deze financiering slechts door een beperkt aantal banken wordt gebruikt, en dat dit ongelijk verdeeld is. Sommige banken worden dus zwaarder getroffen, wat vragen oproept over fiscale billijkheid.

Gezien de toenemende behoefte aan financiering van duurzame en strategische investeringen in België, wil de regering de Belgische ondernemingen, en vooral de kmo's, de mogelijkheid bieden om meer beroep te doen op de investeringshulp die de EIB kan bieden bij de realisatie van bepaalde projecten. Daartoe is het aangewezen dat de commerciële Belgische banken die met de EIB samenwerken daarvoor niet ontmoedigd worden onder de vorm van een hogere bankentaks. Daarom wordt voorgesteld om de tegoeden van de Europese Investeringsbank uit te sluiten van de heffingsgrondslag voor de bankentaks.

Technisch vertaalt dit zich door van het totaalbedrag van de schulden tegenover derden als vermeld in kolom 05 van lijn 229 in tabel 00.20 van het Schema A, de schulden tegenover de EIB in mindering te brengen die worden weergegeven in lijn 129 met landencode 4C van tabel 43.03 van dat Schema. Volgens de Schema A instructies en de circulaire NBB_2014_13, wordt de EIB als een apart "land" aangezien en moeten deze tegoeden worden vermeld onder de landencode 4C.

Er wordt benadrukt dat de bovenvermelde financiering bij de EIB openstaat voor alle financiële instellingen. Op de website van de EIB kan informatie worden gevonden over de banken die deze financiering gebruiken. Uit deze lijst blijkt echter dat in de praktijk slechts enkele banken hier gebruik van maken.

Het verwijderen van deze leningen uit de belastbare basis voor de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen moet kredietinstellingen aanmoedigen om meer gebruik te maken van deze financieringsmethode en om deze middelen ter beschikking te stellen van kmo's.

Het betreft bijgevolg een maatregel ter ondersteuning van de economie, die aansluit bij de logica zelf van het

b) une augmentation parallèle des dettes envers les clients (ligne 229, colonne 05) pour les établissements qui utilisent ce financement.

Bien que d'autres facteurs puissent également jouer un rôle (comme l'accès à des financements alternatifs ou le manque de projets éligibles), la corrélation avec l'introduction de la taxe bancaire suggère un effet dissuasif direct.

Il convient de préciser que ce financement est utilisé par un nombre restreint d'établissements bancaires et de manière inégale. Certaines banques sont donc plus lourdement impactées, ce qui soulève une question d'équité fiscale.

Eu égard aux besoins accrus en matière de financement d'investissements durables et stratégiques en Belgique, le gouvernement souhaite offrir aux entreprises belges, et en particulier les PME, la possibilité de faire davantage appel à l'aide à l'investissement que la BEI peut offrir pour la réalisation de certains projets. À cette fin, il est important que les banques commerciales belges qui collaborent avec la BEI ne soient pas découragées par une taxe bancaire plus élevée. C'est pourquoi, il est proposé d'exclure les avoirs de la Banque européenne d'investissement de la base imposable pour la taxe bancaire.

Techniquement, cela se traduit par la déduction du montant total des dettes envers des tiers, tel que mentionné dans la colonne 05 de la ligne 229 du tableau 00.20 du Schéma A, des dettes envers la BEI qui sont indiquées à la ligne 129 avec le code pays 4C du tableau 43.03 de ce Schéma. Selon les instructions du Schéma A et de la circulaire BNB_2014_13, la BEI est considérée comme un "pays" distinct et ces avoirs doivent être mentionnés sous le code pays 4C.

Il est souligné que le financement susmentionné auprès de la BEI est ouvert à l'ensemble des établissements financiers. Sur le site de la BEI, l'on peut trouver des informations sur les banques qui utilisent ce financement. Il ressort de cette liste qu'en pratique seules quelques banques y ont recours.

Le retrait de ces prêts de la base imposable de la taxe annuelle sur les établissements de crédit doit inciter les établissements de crédit à recourir davantage à ce mode de financement et à mettre ces moyens à la disposition des PME.

Il s'agit donc d'une mesure de soutien à l'économie, qui s'inscrit dans la logique même de l'existence de la

bestaan van de EIB en tegelijk een ongerechtvaardigd penaliserend element wegneemt ten aanzien van banken die van deze financieringsmethode gebruikmaken.

2. Wat betreft de schulden aangegaan door kredietinstellingen tegenover centrale tegenpartijen

Er heeft een centrale tegenpartij (hierna “CCP”)(CCP), heeft vrijwillig afstand gedaan van haar erkenning als kredietinstelling voor het aantrekken van deposito's en het verstrekken van kredieten op 28 oktober 2025 haar banklicentie teruggegeven, zonder dat dit enige impact heeft op haar clearingactiviteiten of haar erkenning onder Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters (“EMIR”, voor “*European Market Infrastructure Regulation*”) of haar status als gekwalificeerde CCP onder de Verordening (EU) Nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (“CRR”, voor “*Capital Requirements Regulation*”).

Deze wijziging heeft tot gevolg dat schulden tegenover CCP niet langer onder de rubriek “schulden tegenover kredietinstellingen” (rubrieken 210-219) kunnen worden opgenomen, maar verplicht worden gerapporteerd onder lijn 229 van Schema A. Deze schulden maken aldus deel van de belastbare grondslag van de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen.

De opname van deze schulden in de belastbare grondslag is een louter technisch gevolg van de rapporteringsregels, maar strookt helemaal niet met de bedoeling van de wetgever. Uit de *ratio legis* van de Wet van 3 augustus 2016 blijkt dat de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen primair schulden tegenover cliënteel viseert. Repo transacties tegenover CCP's betreffen echter professionele wholesale financiering en geen cliëntendeposito's.

Het fiscale nadeel dat hierdoor ontstaat, is onverenigbaar met de logica van de Europese toezichthouders, die net het gebruik van CCP's stimuleren om tegenpartijrisico te verminderen en financiële stabiliteit te bevorderen.

Doordat repo financiering via CCP's nu, ongewild, belastbaar zou worden, zou de kostprijs voor de Belgische banken aanzienlijk stijgen.

BEI, tout en éliminant un élément de pénalisation injustifié des banques recourant à ce mode de financement.

2. Concernant les dettes contractées par les établissements de crédit envers les contreparties centrales

Une contrepartie centrale (ci-après “CCP”)(CCP), a volontairement renoncé à son agrément en tant qu'établissement de crédit pour les activités de réception de dépôts et d'octroi de crédits, sans que cela n'ait d'incidence sur ses activités de compensation ou sa reconnaissance au titre du règlement (UE) n° 648/2012 du Parlement européen et du Conseil du 4 juillet 2012 sur les produits dérivés de gré à gré, les contreparties centrales et les référentiels centraux (“EMIR”, pour “*European Market Infrastructure Regulation*”) ou son statut de CCP qualifiée au titre du règlement (UE) n° 575/2013 du Parlement européen et du Conseil du 26 juin 2013 concernant les exigences prudentielles applicables aux établissements de crédit et aux entreprises d'investissement et modifiant le règlement (UE) n° 648/2012 (“CRR”, pour “*Capital Requirements Regulation*”).

Cette modification a pour conséquence que les dettes envers CCP ne peuvent plus être reprises sous la rubrique “dettes envers des établissements de crédit” (rubriques 210-219), mais doivent obligatoirement être déclarées à la ligne 229 du schéma A. Ces dettes intègrent ainsi la base imposable de la taxe annuelle sur les établissements de crédit.

L'intégration de ces dettes dans la base imposable est une conséquence purement technique des règles de déclaration, mais elle n'est absolument pas conforme à l'intention du législateur. Il appert de la *ratio legis* de la loi du 3 août 2016 que la taxe annuelle sur les établissements de crédit vise principalement les dettes envers la clientèle. Or, les opérations de pension livrée avec des CCP concernent le financement de gros professionnel et non de dépôts de clientèle.

Le désavantage fiscal qui en résulte est incompatible avec la logique des autorités de surveillance européennes, qui encouragent justement le recours aux CCP afin de réduire le risque de contrepartie et de promouvoir la stabilité financière.

Étant donné que le financement par pension livrée via les CCP serait désormais, involontairement, imposable, le coût pour les banques belges augmenterait considérablement.

Dit creëert een onevenwichtige concurrentiepositie, beperkt de toegang tot intraday liquiditeit en verstoort de werking van de Belgische interbancaire financieringsmarkt.

Deze aanpassing herstelt de fiscale neutraliteit van centrale clearing en vermijdt dat Belgische banken een competitief structureel nadeel oplopen. Zij stelt Belgische banken opnieuw in staat om op gelijke voet te concurreren met andere Europese instellingen en sluit aan bij de Europese beleidsdoelstelling om transacties via CCP's te bevorderen.

Art. 8

Het tarief van de bankentaks wordt verhoogd.

Art. 9

De twee wijzigingen betreffende de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen zijn van toepassing vanaf het aanslagjaar 2027.

Voor het overige, wordt er verwezen naar de commentaar bij de verschillende artikelen voor wat betreft de specifieke inwerkingtredingen.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen betreffende de inkomstenbelastingen

Afdeling 1

Beperking van de forfaitaire raming van de kosten die aftrekbaar zijn van het bruto-inkomen uit auteursrechten

Deze afdeling beperkt de toepassing van de forfaitaire kostenafrek voor auteursrechten. Voortaan zullen zowel de degressieve forfaitaire kostenafrek volgens twee inkomensschijven, opgenomen in artikel 4, eerste lid, 1°, KB/WIB 92, als de forfaitaire kostenafrek van 15 pct., opgenomen in artikel 3 KB/WIB 92 enkel nog van toepassing zijn op inkomsten uit auteursrechten met betrekking tot activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkattest beschikt, niet zijnde een startersattest.

De toepassing van de forfaitaire kostenafrek wordt beperkt tot kunstenaars met een kunstwerkattest "plus" of een gewoon kunstwerkattest en is bijgevolg niet toegankelijk voor houders van een kunstwerkattest "starter".

Cela crée une situation de concurrence déséquilibrée, limite l'accès à la liquidité intrajournalière et perturbe le fonctionnement du marché belge du financement interbancaire.

Cette adaptation rétablit la neutralité fiscale de la compensation centrale et évite aux banques belges de subir un désavantage concurrentiel structurel. Elle permet aux banques belges de concurrencer à nouveau sur un pied d'égalité avec les autres établissements européens et s'inscrit dans l'objectif politique européen visant à promouvoir les transactions via les CCP.

Art. 8

Le tarif de la taxe bancaire est augmenté.

Art. 9

Les deux modifications relatives à la taxe annuelle sur les établissements de crédit sont applicables à partir de l'exercice d'imposition 2027.

Pour le surplus, il est renvoyé au commentaire des différents articles en ce qui concerne les entrées en vigueur spécifiques.

CHAPITRE 2

Modifications relatives aux impôts sur les revenus

Section 1re

Limitation de l'évaluation forfaitaire des frais déductibles du revenu brut de droits d'auteur

La présente section restreint l'application des régimes forfaitaires de frais pour les droits d'auteur. Dorénavant, tant le régime dégressif de frais forfaitaires selon deux tranches de revenus, prévu à l'article 4, alinéa 1er, 1°, AR/CIR 92, que la déduction forfaitaire de frais de 15 p.c., prévue à l'article 3, AR/CIR 92, ne s'appliqueront qu'aux revenus provenant des droits d'auteur relatifs à des activités pour lesquelles le contribuable détient une attestation du travail des arts, autre qu'une attestation de type "starter".

L'application de la déduction forfaitaire des frais est limitée aux artistes titulaires d'une attestation du travail des arts de type "plus" ou ordinaire et n'est, par conséquent, pas accessible aux détenteurs d'une attestation du travail des arts de type "starter".

Voor een kunstwerkattest “plus” is er een vereiste van aanzienlijke inkomsten uit artistieke activiteiten, wat niet het geval is bij het kunstwerkattest “starter”.

In navolging van de opmerkingen onder randnummer 3.3.2 in het advies van de Raad van State kan nog toegevoegd worden dat naast de soepelere voorwaarden die gelden voor het kunstwerkattest “starter” en het niet-hernieuwbare karakter ervan, de toekenning van een kunstwerkattest “starter” beschouwd moet worden als een instapregeling. Van zodra de artistieke praktijk een professioneel karakter aanneemt, zal de aanvrager aanspraak maken op ofwel het gewone kunstwerkattest, ofwel op het kunstwerkattest “plus” wanneer aan de bijkomende inkomstenvoorwaarden is voldaan. Aangezien het de bedoeling is van de wetgever om de toepassing van de forfaitaire kostenafrek te beperken tot kunstenaars met een professionele artistieke activiteit, is het bijgevolg logisch dat een kunstwerkattest “starter” daarbij niet volstaat, maar enkel kunstenaars met een gewoon kunstwerkattest of kunstwerkattest “plus” in aanmerking komen.

Voor de belastingplichtigen die niet over een gewoon kunstwerkattest of kunstwerkattest “plus” beschikken, alsook voor de niet-erkende activiteiten van diegenen die wel over een dergelijk kunstwerkattest beschikken, zullen de inkomsten uit auteursrechten dus niet langer verminderd kunnen worden met een forfaitaire kostenafrek. Uiteraard blijven zij de mogelijkheid hebben om op basis van artikel 22, § 3, WIB 92 hun werkelijke beroepskosten te bewijzen en in mindering te brengen van hun bruto-inkomen uit auteursrechten.

In navolging van de opmerking onder randnummer 2.1 van het advies van de Raad van State kan nog toegevoegd worden dat wanneer een belastingplichtige met een gewoon kunstwerkattest of kunstwerkattest “plus” eveneens auteursrechten heeft ontvangen die betrekking hebben op een niet-erkende activiteit, de forfaitaire kostenafrek enkel van toepassing zal zijn op de auteursrechten uit de erkende activiteit en niet op deze uit de niet-erkende activiteit.

Het bezitten van een kunstwerkattest “plus” levert kunstenaars een aantal voordelen op inzake sociale zekerheid, waaronder de toegang tot de kunstwerkuitkering. In vergelijking met de standaardwerkloosheidsuitkering zijn de voorwaarden om een kunstwerkuitkering te combineren met beroepsinkomsten minder strikt. Zo geldt er een plafond van 11.060,40 euro op jaarbasis (bedrag van toepassing vanaf 1 februari 2025) aan netto-inkomsten die niet onderworpen zijn aan de sociale zekerheid voor

L’attestation du travail des arts de type “plus” est en effet subordonnée à l’exigence de revenus substantiels issus d’activités artistiques, exigence qui ne s’applique pas à l’attestation de type “starter”.

Suite aux remarques formulées au point 3.3.2 de l’avis du Conseil d’État, il peut encore être ajouté qu’en plus des conditions plus souples applicables à l’attestation du travail des arts de type “starter” et de son caractère non renouvelable, l’octroi d’une attestation du travail des arts de type “starter” doit être considéré comme un régime d’entrée. Dès que la pratique artistique revêt un caractère professionnel, le demandeur pourra prétendre soit à l’attestation du travail des arts ordinaire, soit à l’attestation du travail des arts de type “plus” lorsque les conditions supplémentaires relatives aux revenus sont remplies. Étant donné que l’intention du législateur est de limiter la déduction forfaitaire de frais aux artistes exerçant une activité artistique professionnelle, il est dès lors logique qu’une attestation du travail des arts de type “starter” ne suffise pas, mais que seuls les artistes disposant d’une attestation du travail des arts ordinaire ou de type “plus” puissent entrer en considération.

Pour les contribuables qui ne disposent pas d’une attestation du travail des arts ordinaire ou de type “plus”, ainsi que pour les activités non reconnues de ceux qui disposent d’une telle attestation, les revenus provenant des droits d’auteur ne pourront donc plus être diminués par une déduction forfaitaire de frais. Bien entendu, les contribuables conservent la possibilité, sur la base de l’article 22, § 3, CIR 92, de prouver leurs frais professionnels réels et de les déduire de leur revenu brut provenant des droits d’auteur.

À la suite des remarques formulées au point 2.1 de l’avis du Conseil d’État, il peut encore être ajouté que, lorsqu’un contribuable titulaire d’une attestation du travail des arts ordinaire ou de type “plus” a également perçu des droits d’auteur se rapportant à une activité non reconnue, la déduction forfaitaire de frais ne sera applicable qu’aux droits d’auteur provenant de l’activité reconnue, et non à ceux provenant de l’activité non reconnue.

La possession d’une attestation du travail des arts de type “plus” procure aux artistes plusieurs avantages en matière de sécurité sociale, notamment l’accès à l’allocation du travail des arts. En comparaison avec l’allocation de chômage standard, les conditions pour cumuler l’allocation du travail des arts avec des revenus professionnels sont moins strictes. Ainsi, un plafond de 11.060,40 euros par an (montant applicable à partir du 1er février 2025) s’applique aux revenus nets non

werknemers, waaronder auteursrechten, vooraleer de kunstwerkuitkering verminderd wordt.

Het niet-langer-toestaan van de forfaitaire kostenafrek op inkomsten uit auteursrechten zou voor kunstenaars een bijkomende negatieve impact hebben op de hoogte van hun eventuele kunstwerkuitkering. Indien de werkelijke beroepskosten lager uitvallen dan het bedrag aan forfaitaire kostenafrek, zullen de netto-inkomsten uit auteursrechten immers hoger komen te liggen en bijgevolg het hierboven vermelde plafond sneller overschrijden.

Bovendien werd het regime van de auteursrechten oorspronkelijk uitgewerkt met het oog op kunstenaars. Hun inkomsten worden immers gekenmerkt door een uitgesproken onzeker en fluctuerend karakter, met afwisselende periodes van piekinkomsten en beperkte of zelfs geen inkomsten.

Daarnaast situeren de forfaitaire beroepskosten zich hoofdzakelijk in de laagste inkomensschijven. In tegenstelling tot andere categorieën van auteursrechthebbenden, zoals IT-specialisten of journalisten, beschikken kunstenaars doorgaans over beperktere inkomsten, terwijl zij relatief hogere beroepskosten dragen. Het kostenforfait sluit voor hen dan ook beter aan bij de economische realiteit van hun beroepsuitoefening.

Gelet op deze beperktere inkomsten, die op onregelmatigere basis worden uitbetaald, is het bovendien minder aangewezen om alle bewijsstukken van de werkelijke kosten systematisch bij te houden. Een forfaitaire regeling is in dit opzicht praktischer en draagt bij tot de beoogde administratieve vereenvoudiging.

Tot slot, voor andere beroepscategorieën vormt de vergoeding uit auteursrechten vaak een aanvullend inkomen bovenop een hoofdberoepsinkomen waarvoor reeds forfaitaire of werkelijke beroepskosten in mindering worden gebracht. In dergelijke gevallen zou de toepassing van een bijkomend kostenforfait kunnen leiden tot een dubbele kostenafrek. Bij kunstenaars in het bezit van een gewoon kunstwerkattest of van kunstwerkattest "plus" doet dit risico zich veel minder voor, aangezien zij doorgaans geen andere beroepsinkomsten genieten waarop reeds beroepskosten worden aangerekend.

In navolging van de opmerkingen onder randnummer 3.3.1 in het advies van de Raad van State kan verwezen worden naar de studie van het *Observatoire des Politiques culturelles* (OPC) van de Federatie

soumis à la sécurité sociale des travailleurs, tels que les droits d'auteur, avant que l'allocation du travail des arts ne soit réduite.

Le fait de ne plus autoriser la déduction forfaitaire des frais sur les revenus provenant des droits d'auteur aurait pour les artistes un impact négatif supplémentaire sur le montant éventuel de leur allocation du travail des arts. Si les frais professionnels réels sont inférieurs au montant de la déduction forfaitaire, les revenus nets issus des droits d'auteur seront en effet plus élevés et, par conséquent, le plafond mentionné ci-dessus sera dépassé plus rapidement.

En outre, le régime des droits d'auteur a été conçu à l'origine en tenant compte de la situation particulière des artistes. Leurs revenus se caractérisent en effet par un caractère fortement incertain et fluctuant, alternant des périodes de revenus élevés avec des périodes de revenus limités, voire inexistantes.

Par ailleurs, les frais professionnels forfaitaires s'appliquent principalement dans les tranches de revenus les plus basses. Contrairement à d'autres catégories de bénéficiaires de droits d'auteur, tels que les spécialistes en informatique ou les journalistes, les artistes disposent généralement de revenus plus limités, tout en supportant des frais professionnels relativement plus élevés. Le forfait de frais correspond dès lors davantage à la réalité économique de l'exercice de leur activité professionnelle.

Compte tenu de ces revenus plus limités, qui sont versés de manière plus irrégulière, il est en outre moins indiqué d'exiger la conservation systématique de l'ensemble des pièces justificatives relatives aux frais réels. Un régime forfaitaire se révèle, à cet égard, plus pratique et contribue à la simplification administrative recherchée.

Enfin, pour d'autres catégories professionnelles, la rémunération issue des droits d'auteur constitue souvent un revenu complémentaire s'ajoutant à un revenu professionnel principal pour lequel des frais professionnels forfaitaires ou réels ont déjà été déduits. Dans de tels cas, l'application d'un forfait de frais supplémentaire pourrait conduire à une double déduction des frais. Ce risque est nettement moins présent pour les artistes en possession d'une attestation du travail des arts ordinaire ou de type "plus", dans la mesure où ceux-ci ne perçoivent généralement pas d'autres revenus professionnels pour lesquels des frais professionnels sont déjà pris en compte.

À la suite des remarques formulées au point 3.3.1 de l'avis du Conseil d'État, il peut être renvoyé à l'étude de l'Observatoire des Politiques culturelles (OPC) de la Fédération Wallonie-Bruxelles (Études n° 16, mars 2025,

Wallonië-Brussel (*Études* nr. 16, maart 2025, <https://opc.cfwb.be/publications/collection-etudes/>). Daaruit komt naar voor dat kunstenaars zeer onregelmatige inkomsten hebben vanwege de sterke fragmentering van hun werk, dat bestaat uit korte, onderbroken en vaak deeltijdse contracten, wat in de studie omschreven wordt als een structurele onderbrokenheid van het artistieke werk.

De tewerkstellingsgraad van kunstenaars bedraagt slechts 29 pct., aanzienlijk lager dan die van andere werknemers in de culturele sector (68 pct.), wat hun reële jaarinkomen sterk vermindert. (*Études* nr. 16, p. 31) Bepaalde sectoren, zoals de audiovisuele sector, de podiumkunsten en de muziek, werken projectmatig, waardoor periodes van intense activiteit worden afgewisseld met periodes zonder vergoeding.

De studie toont zo voor kunstenaars een belangrijk verschil aan tussen het gemiddelde loon per VTE (ongeveer 43.000 euro) en het gemiddelde loon per werknemer (12.668 euro), wat duidt op lange periodes zonder loon. In de gehele culturele sector is dit verschil veel minder groot, namelijk ongeveer 41.500 euro gemiddeld loon per VTE tegenover 28.244 euro gemiddeld loon per werknemer. (*Études* nr. 16, p. 43)

Onder de zelfstandige kunstenaars verdient de meerderheid van hen minder dan 20.000 euro per jaar, wat de grote onregelmatigheid en spreiding van de inkomsten bevestigt, afhankelijk van de opdrachten die zij verkrijgen. (*Études* nr. 16, p. 55)

De covidcrisis heeft deze schommelingen versterkt, met forse terugvallen in de tewerkstelling in de kunstsectoren die het meest afhankelijk zijn van evenementen en publieke optredens.

In het algemeen concludeert de studie dat de aard van de artistieke beroepen zelf – precair, onderbroken, en vaak gecombineerd met meerdere activiteiten – leidt tot onstabiele, onvoorspelbare en vaak ontoereikende inkomsten om economische continuïteit te verzekeren.

De inkomsten uit auteursrechten die beoogd worden door deze maatregel betreffen zowel deze die onder artikel 17, § 1, 5°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92) vallen, als de restcategorie die onder artikel 17, § 1, 3°, WIB 92 valt. De forfaitaire kostenafrek ten belope van 15 pct., bedoeld in artikel 3 KB/WIB 92, zal in het geval van inkomsten uit auteursrechten gevat door artikel 17, § 1, 3°, WIB 92 dus ook enkel van toepassing blijven wanneer de belastingplichtige over een gewoon kunstwerkattest of een kunstwerkattest “plus” beschikt.

<https://opc.cfwb.be/publications/collection-etudes/>). Il en ressort que les artistes connaissent des revenus très irréguliers en raison de la forte fragmentation de leur emploi, composé de contrats courts, discontinus et souvent à temps partiel, ce que l'étude décrit comme une intermittence structurelle du travail artistique.

Le taux d'occupation des artistes n'atteint que 29 p.c., nettement inférieur à celui des autres salariés culturels (68 p.c.), ce qui diminue fortement leurs revenus réels sur une année. (*Études* n° 16, p. 31) Certaines secteurs, comme l'audiovisuel, les arts vivants et la musique, fonctionnent par projet, générant des périodes de forte activité suivies de périodes sans rémunération.

L'étude montre ainsi, pour les artistes, un écart important entre le salaire moyen par ETP (environ 43.000 euros) et le salaire moyen par travailleur (12.668 euros), révélateur de longues phases sans salaire. Dans l'ensemble du secteur culturel, cet écart est beaucoup moins prononcé: environ 41.500 euros de salaire moyen par ETP contre 28.244 euros de salaire moyen par travailleur. (*Études* n° 16, p. 43)

Parmi les artistes indépendants, la majorité d'entre eux gagne moins de 20.000 euros par an, confirmant la grande irrégularité et dispersion des revenus selon les missions obtenues. (*Études* n° 16, p. 55)

La crise COVID-19 a accentué ces fluctuations, avec des chutes brutales d'emploi dans les secteurs artistiques les plus dépendants d'événements et de prestations publiques.

Globalement, l'étude conclut que la nature même des métiers artistiques – précaires, discontinus et souvent combiné avec plusieurs activités – produit des revenus instables, imprévisibles et souvent insuffisants pour assurer une continuité économique.

Les revenus provenant des droits d'auteur visés par la présente mesure concernent à la fois ceux qui relèvent de l'article 17, § 1er, 5°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92), ainsi que la catégorie résiduelle qui relève de l'article 17, § 1er, 3°, CIR 92. La déduction forfaitaire de 15 p.c., visée à l'article 3 de l'AR/CIR 92, ne s'appliquera, dans le cas des revenus provenant des droits d'auteur visés à l'article 17, § 1er, 3°, CIR 92, que si le contribuable dispose d'une attestation du travail des arts ordinaire ou de type “plus”.

Om elke mogelijke discussie te vermijden wordt bijkomend gespecificeerd dat een overdracht van auteursrechten niet wordt aanzien als een concessie van roerende goederen.

Deze maatregel zal van toepassing zijn voor inkomsten betaald of toegekend vanaf 1 januari 2026.

In navolging van het advies van de Raad van State worden de bepalingen in de artikelen 10 en 11 verder verduidelijkt overeenkomstig de aanbevelingen in randnummers 1 en 2 van het advies met betrekking tot deze artikelen.

Verder wordt in artikel 12 nog een lid toegevoegd om te verduidelijken dat er bij de inhouding van de roerende voorheffing op inkomsten uit auteursrechten pas rekening gehouden zal worden met deze nieuwe bepalingen vanaf de tiende dag na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*. Aangezien deze inkomsten overeenkomstig artikel 313, eerste lid, WIB 92 in alle geval opgenomen moeten worden in de aangifte personenbelasting zal, na verrekening van de roerende voorheffing, de definitieve belasting van deze inkomsten in de personenbelasting sowieso gelijk zijn bij betaling of toekenning van de inkomsten vóór, dan wel vanaf de tiende dag na bekendmaking van deze wet.

Afdeling 2

Liquidatiereserve en VVPRbis

Art. 13 tot 18

In de strijd tegen de vervennootschappelijking stelt de regering voor om de tarieven van toepassing in de regimes van de liquidatiereserve en VVPRbis aan te passen.

Zo zal bij de liquidatiereserve het huidige tarief van 6,5 pct., dat van toepassing is bij uitkeringen waarvoor de wachttermijn van drie jaar is gerespecteerd, opgetrokken worden naar 9,8 pct., om zo uit te komen op een totale effectieve belasting van 18 pct. (incl. afzonderlijke aanslag van 10 pct.).

Afin d'éviter toute discussion éventuelle, il est précisé en outre qu'un transfert de droits d'auteur n'est pas considéré comme une concession de biens mobiliers.

Cette mesure sera applicable aux revenus payés ou attribués à partir du 1er janvier 2026.

À la suite de l'avis du Conseil d'État, les dispositions des articles 10 et 11 sont davantage clarifiées conformément aux recommandations figurant aux points 1 et 2 de l'avis relatif à ces articles.

En outre, il est ajouté un alinéa à l'article 12 afin de préciser que, pour la retenue du précompte mobilier sur les revenus provenant de droits d'auteur, il ne sera tenu compte de ces nouvelles dispositions qu'à partir du dixième jour suivant la publication de la présente loi au *Moniteur belge*. Étant donné que ces revenus doivent en tout état de cause être repris dans la déclaration à l'impôt des personnes physiques conformément à l'article 313, alinéa 1er, CIR 92, l'impôt définitif sur ces revenus, après imputation du précompte mobilier, sera de toute façon identique, que le paiement ou l'attribution des revenus intervienne avant ou à partir du dixième jour suivant la publication de la présente loi.

Section 2

Réserve de liquidation et VVPRbis

Art. 13 à 18

Dans la lutte contre la sociétisation, le gouvernement propose d'adapter les taux applicables dans les régimes de la réserve de liquidation et du VVPRbis.

Ainsi, pour la réserve de liquidation, le taux actuel de 6,5 p.c., applicable aux distributions pour lesquelles le délai d'attente de trois ans a été respecté, sera porté à 9,8 p.c., afin d'atteindre une taxation totale effective de 18 p.c. (incluant la cotisation distincte de 10 p.c.).

Voorbeeld met uitkering na 3 jaar / Exemple avec distribution après 3 ans

Te bestemmen winst na belastingen (maar voor afzonderlijke aanslag) / Bénéfice à affecter après impôt (mais avant cotisation distincte)

100.000 €

Afzonderlijke aanslag van 10 pct. / Cotisation distincte de 10 p.c.

9090,91 € $((100.000/1.10) * 10\%)$

Liquidatiereserve / Réserve de liquidation

90.909,09 € $(100.000/1.10)$

Roerende voorheffing van 9,8 pct. / Précompte mobilier de 9,8 p.c.

8909,09 € $(90.909,09 * 9,8\%)$

Totale belasting / Impôt total

18.000 €

Verder zal het nieuwe systeem, ingevoerd via de programmawet van 18 juli 2025, dat de wachttermijn verlaagde van vijf tot drie jaar en het basistarief RV van toepassing maakte op uitkeringen waarvoor deze wachttermijn niet werd gerespecteerd (met uitsluiting van uitkeringen in het kader van een ontbinding van de vennootschap), gelden voor alle uitkeringen uit een liquidatiereserve aangelegd voor een boekjaar verbonden met aanslagjaar 2026 of later. Dit wil zeggen dat ook voor uitkeringen uit liquidatiereserves aangelegd op 31 december 2025 het nieuwe systeem van toepassing zal zijn. Voor uitkeringen uit een liquidatiereserve aangelegd voor een boekjaar verbonden met aanslagjaar 2025 of vroeger (uiterste afsluitingsdatum op 30 december 2025) wijzigt er niets.

Om misbruiken tegen te gaan waarbij vennootschappen worden vereffend en liquidatiereserves aan 0 pct. worden uitgekeerd en eenzelfde of gelijkaardige activiteit nadien wordt verdergezet via een andere bestaande of opgerichte vennootschap (bijvoorbeeld als bedrijfsleider), wordt een specifieke antimisbruikbepaling ingeschreven zodat een uitkering aan 0 pct. in dergelijk geval niet meer mogelijk is.

Men denke aan bijvoorbeeld een specialist (met een RIZIV-nummer) die verbonden is aan een ziekenhuis die zijn vennootschap liquideert om dan vervolgens met een andere vennootschap (en hetzelfde RIZIV-nummer) terug als specialist zijn activiteit uit te oefenen voor hetzelfde of een ander ziekenhuis.

In navolging van het advies van de Raad van State met betrekking tot de interpretatie van het begrip “dezelfde of gelijkaardige activiteit” kan daar nog het volgende voorbeeld aan toegevoegd worden:

Een CEO die CEO wordt bij een ander bedrijf oefent eveneens gelijkaardige activiteiten uit. Moest hij een

Par ailleurs, le nouveau système, introduit par la loi-programme du 18 juillet 2025, qui a réduit le délai d'attente de cinq à trois ans et appliqué le taux de base du Pr.M. aux distributions pour lesquelles ce délai n'a pas été respecté (à l'exclusion des distributions dans le cadre d'une dissolution de la société), s'appliquera à toutes les distributions provenant d'une réserve de liquidation constituée pour un exercice comptable lié à l'exercice d'imposition 2026 ou ultérieur. Cela signifie que le nouveau système sera également applicable aux distributions provenant des réserves de liquidation constituées au 31 décembre 2025. Pour les distributions provenant d'une réserve de liquidation constituée pour un exercice lié à l'exercice d'imposition 2025 ou antérieur (date de clôture au plus tard le 30 décembre 2025), rien ne change.

Afin de prévenir les abus consistant à liquider des sociétés et à distribuer les réserves de liquidation à 0 p.c., puis à poursuivre une activité identique ou similaire via une autre société existante ou constituée (par exemple en tant que dirigeant d'entreprise), une disposition spécifique anti-abus est prévue, de sorte qu'une distribution à 0 p.c. ne soit plus possible dans un tel cas.

Par exemple, un spécialiste (avec un numéro INAMI) affilié à un hôpital qui liquide son entreprise puis retourne chez un spécialiste avec une autre société (et le même numéro INAMI) pour le même hôpital ou un autre.

À la suite de l'avis du Conseil d'État concernant l'interprétation de la notion “les mêmes activités ou des activités similaires”, l'exemple suivant peut être ajouté:

Un CEO qui devient CEO dans une autre entreprise exerce également des activités similaires. S'il devait

andere leidinggevende functie uitoefenen zal dit eveneens als een gelijkaardige activiteit worden beschouwd. Stel dat deze CEO een totaal ander pad zou opgaan en bijvoorbeeld een winkel zou openen, dan is dit bezwaarlijk als “dezelfde of gelijkaardige activiteit” te beschouwen.

Verder is de tekst van het nieuwe tweede lid in artikel 21, eerste lid, 11°, WIB 92, nog aangepast om te verduidelijken dat het de genietende van de dividenden is die dezelfde of gelijkaardige activiteiten moet verrichten via een vennootschap. Dit houdt in dat deze de functie van bedrijfsleider moet hebben binnen deze vennootschap, al dan niet via een tussenliggende vennootschap. Enkel aandeelhouder zijn van deze nieuwe vennootschap zal geen aanleiding geven tot de toepassing van deze antimisbruikbepaling.

De initieel vrijgestelde uitkering zal alsnog belast worden in het belastbaar tijdperk waarin de genietende voor het eerst binnen de driejaarsperiode bedrijfsleider is geworden van een vennootschap die dezelfde of een gelijkaardige activiteit uitoefent. Dit wil zeggen dat wanneer de genietende bedrijfsleider wordt in een reeds bestaande vennootschap die dezelfde of een gelijkaardige activiteit uitoefent, de dividenden pas belastbaar worden in het belastbaar tijdperk waarin de genietende bedrijfsleider is geworden en niet in datgene waarin de vennootschap is opgericht. Wanneer de genietende bedrijfsleider wordt van een vennootschap die initieel een andere activiteit uitoefent, maar zich op een later moment ook gaat toeleggen op dezelfde of een gelijkaardige activiteit als deze van de geliquideerde vennootschap, zullen de dividenden belastbaar worden in het belastbaar tijdperk waarin de vennootschap is gestart met het uitoefenen van deze zelfde of gelijkaardige activiteit.

De belastingplichtige kan ook het tegenbewijs leveren dat de door hem gestelde handelingen (liquidatie en nadien verderzetten of heropstarten van eenzelfde of gelijkaardige activiteit) hoofdzakelijk door andere motieven verantwoord zijn dan het verkrijgen van een uitkering aan *de facto* 0 pct. Deze beoordeling dient geval per geval te gebeuren, rekening houdend met de feitelijke omstandigheden.

Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer iemand zijn consultancybedrijf stopzet omdat hij een nieuwe functie aanvaardt waarbij hij werknemer wordt (in de publieke of private sector). Na 2,5 jaar wil hij opnieuw zelfstandig worden en zijn consultancyactiviteit hervatten (na ontslag uit zijn vorige functie). Deze handelingen kunnen worden beschouwd als handelingen die hoofdzakelijk door andere motieven worden gerechtvaardigd.

occuper une autre fonction dirigeante, cela serait également considéré comme une activité similaire. En revanche, si ce CEO empruntait une voie totalement différente et, par exemple, ouvrait un magasin, il serait difficile de considérer cela comme “les mêmes activités ou des activités similaires”.

En outre, le texte du nouvel alinéa 2 de l'article 21, alinéa 1er, 11°, CIR 92, a été modifié afin de préciser que c'est le bénéficiaire des dividendes qui doit exercer les mêmes activités ou des activités similaires par l'intermédiaire d'une société. Cela implique qu'il doit y occuper la fonction de dirigeant d'entreprise, éventuellement via une société intermédiaire. Le simple fait d'être actionnaire de cette nouvelle société ne suffira pas à entraîner l'application de cette disposition anti-abus.

La distribution initialement exonérée sera néanmoins imposée au cours de la période imposable au cours de laquelle le bénéficiaire devient, pour la première fois dans la période de trois ans, dirigeant d'entreprise d'une société exerçant les mêmes activités ou des activités similaires. Cela signifie que, lorsque le bénéficiaire devient dirigeant d'entreprise d'une société déjà existante qui exerce les mêmes activités ou des activités similaires, les dividendes ne deviennent imposables que durant la période imposable au cours de laquelle il est devenu dirigeant, et non durant celle de la constitution de la société. Lorsque le bénéficiaire devient dirigeant d'une société qui exerçait initialement des autres activités, mais qui, ultérieurement, se met également à exercer les mêmes activités ou des activités similaires à celles de la société liquidée, les dividendes deviennent imposables au cours de la période imposable durant laquelle la société a commencé à exercer ces mêmes activités ou des activités similaires.

Le contribuable peut également fournir des preuves contraires que les actions qu'il a menées (liquidation et poursuite ou reprise de la même activité ou d'une activité similaire) sont principalement justifiées par d'autres motifs que l'obtention d'un paiement *de facto* à 0 p.c. Cette évaluation doit être faite au cas par cas, en tenant compte des circonstances factuelles.

Cela peut être le cas, par exemple, lorsqu'une personne dissout son entreprise de consultance car il accepte un nouveau poste où il devient employé (dans le secteur public ou privé). Après 2,5 ans, il souhaite redevenir indépendant et reprendre son activité de consultant (après avoir été licencié de son emploi). Ces actes peuvent être considérés comme des actes principalement justifiés par d'autres motifs.

Dit is ook zo in het geval dat een echtgenoot zijn vennootschap liquideert om voor zijn zwaar gehandicapte partner te zorgen, deze partner overlijdt en de overlevende echtgenoot zijn activiteit opnieuw zou opstarten binnen de 3 jaar. Deze handelingen kunnen ook als hoofdzakelijk door andere motieven verantwoorde handelingen worden beschouwd.

Wanneer het tegenbewijs niet geleverd kan worden, zal dit er in praktijk op neerkomen dat bij het hervatten van eenzelfde of gelijkaardige activiteit via een vennootschap, de dividenden alsnog via de aangifte in de personenbelasting belast zullen worden aan het standaardtarief voor roerende inkomsten opgenomen in artikel 171, 3°, WIB 92.

Bij het regime *VVPRbis* wordt het tarief van 15 pct., dat van toepassing is bij uitkeringen uit de winstverdeling van het derde – of een later boekjaar volgend op dat waarin de inbreng of verhoging heeft plaatsgevonden, opgetrokken naar 18 pct.

Tot slot wordt er van de gelegenheid gebruik gemaakt om een taalkundige correctie door te voeren in de Franse versie van artikel 269, § 1, 8°, inleidende zin, WIB 92, namelijk de toevoeging van het woord “pour” voor de woorden “les dividendes”.

Al deze wijzigingen treden in werking vanaf de tiende dag die volgt op de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*, buiten het gewijzigde tarief *VVPRbis* en de antimisbruikbepaling bij de liquidatiereserve, die pas in werking zullen treden op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

In navolging van de algemene opmerkingen (2.1) en de bijzondere opmerkingen (1.3 bij art. 18) van de Raad van State, wordt voorzien in een overgangsregeling voor dividenden die voortkomen uit liquidatiereserves die aangelegd worden voor een boekjaar afsluitend op 31 december 2025, maar waarbij deze reserve wordt aangetast én betaalbaar gesteld voor de inwerkingtreding van deze wet. In dat geval blijft het tarief van 20 pct. van toepassing.

Voor de toepassing van de wijzigingsbepalingen met betrekking tot het regime van de liquidatiereserve zal er abstractie worden gemaakt van elke wijziging van de afsluitingsdatum van het boekjaar die vanaf 24 november 2025 (datum van het begrotingsakkoord) is aangebracht.

In navolging van het advies van de Raad van State wordt de antimisbruikbepaling, opgenomen in het derde lid van de inwerkingtredebepaling verplaatst naar een

Cela s'applique également dans le cas où un conjoint liquide sa société pour s'occuper de son partenaire gravement handicapé, que ce partenaire décède et que le conjoint survivant reprend son activité dans les 3 ans. Ces actes peuvent aussi être considérés comme des actes principalement justifiés par d'autres motifs.

En pratique, si la preuve contraire ne peut pas être apportée, cela signifie que, lors de la reprise d'une activité identique ou similaire via une société, les dividendes seront néanmoins imposés via la déclaration à l'impôt des personnes physiques au taux standard pour les revenus mobiliers, repris à l'article 171, 3°, CIR 92.

Dans le cadre du régime *VVPRbis*, le taux de 15 p.c., applicable aux distributions provenant de la répartition des bénéfices du troisième exercice comptable – ou d'un exercice comptable ultérieur suivant celui au cours duquel l'apport ou l'augmentation a eu lieu, sera porté à 18 p.c.

Enfin, il sera procédé à une correction linguistique dans la version française de l'article 269, § 1er, 8°, phrase liminaire, CIR 92, à savoir l'ajout du mot “pour” avant les mots “les dividendes”.

Toutes ces modifications sont applicables à partir du dixième jour qui suit la publication de la présente loi au *Moniteur belge*, à l'exception du taux modifié du *VVPRbis* et la disposition anti-abus relative à la réserve de liquidation, qui ne prendront effet qu'à partir du premier jour du mois suivant le mois de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

À la suite des remarques générales (2.1) et particulières (1.3 pour art. 18) du Conseil d'État, une mesure transitoire est prévue pour les dividendes provenant de réserves de liquidation constituées pour un exercice comptable clôturé le 31 décembre 2025, mais dont cette réserve est entamée et mis en paiement avant l'entrée en vigueur de la présente loi. Dans ce cas, le taux de 20 p.c. reste applicable.

Pour l'application des dispositions modificatives relatives au régime de la réserve de liquidation, il sera fait abstraction de toute modification de la date de clôture de l'exercice comptable introduite à partir du 24 novembre 2025 (date de l'accord budgétaire).

À la suite de l'avis du Conseil d'État, la disposition anti-abus, initialement reprise à l'alinéa 3 de la disposition relative à l'entrée en vigueur, est déplacée vers

apart artikel en tevens herschreven om de bedoeling van deze bepaling beter tot uiting te laten komen in de wettekst.

Deze antimisbruikbepaling is te vergelijken met de standaard-antimisbruikbepaling die wel vaker toegevoegd wordt aan inwerkingtredings-bepalingen om te vermijden dat belastingplichtigen de afsluitingsdatum van het boekjaar wijzigen om zo later aan een voor hen nadelige belastingregeling onderworpen te worden of net vroeger aan een voor hen voordelige belastingregeling (zie art. 50 van de wet van 18 december 2025 houdende diverse bepalingen; art. 36 van de programmatwet van 18 juli 2025; art. 125 van de programmatwet van 26 december 2022). Als datum vanaf wanneer een wijziging van de afsluitingsdatum geen uitwerking meer heeft, wordt dan de dag gekozen waarop het voorstel van de betreffende regeling voor het eerst aan het publiek kenbaar is gemaakt. In het geval van deze antimisbruikbepaling is dat de datum van het regeerakkoord, namelijk 24 november 2025.

Het verschil tussen de antimisbruikbepaling opgenomen in dit ontwerp en deze waarbij de antimisbruikbepaling verwerkt zit in de inwerkingtredingsbepaling is dat bij deze laatste een wijziging van de afsluitingsdatum rechtstreeks de inwerkingtreding van de betreffende bepaling beïnvloedt. Stel dat een nieuwe bepaling van toepassing is vanaf aanslagjaar 2026, dan zal de wijziging van de afsluitingsdatum van het boekjaar van 31 december 2025 naar 30 december 2025 de inwerkingtreding van de bepaling in hoofde van de belastingplichtige met ongeveer een jaar uitstellen. In het geval van de antimisbruikbepaling in dit ontwerp zal een wijziging van de afsluitingsdatum de inwerkingtreding van de betreffende bepalingen in hoofde van de belastingplichtige echter niet vervroegen of verlaten, want deze verwijst naar de dag waarop de dividenden (voortkomend uit de eerder aangelegde liquidatiereserve) worden toegekend of betaalbaar gesteld. Wel zal er een voordeel bekomen worden door het langer kunnen toepassen van de oorspronkelijke belastingtarieven opgenomen onder a) in respectievelijk artikel 171, 3^osepties, en artikel 269, § 1, 8°, WIB 92 in plaats van deze opgenomen onder b) in dezelfde artikelen. Vandaar dat deze antimisbruikbepaling inderdaad beter opgenomen wordt in een apart artikel dan in een extra lid van de inwerkingtredingsbepaling.

In ieder geval heeft deze antimisbruikbepaling dezelfde doelstelling als deze waarnaar hierboven verwezen wordt, namelijk vermijden dat de belastingplichtige zijn afsluitingsdatum wijzigt om zo ofwel later onderworpen te worden aan een voor hem nadelige regeling, dan wel vroeger aan een voor hem voordelige, ofwel

un article distinct et également réécrite afin de mieux refléter l'objectif de cette disposition dans le texte légal.

Cette disposition anti-abus est comparable à la disposition anti-abus standard qui est fréquemment ajoutée aux dispositions d'entrée en vigueur afin d'éviter que les contribuables ne modifient la date de clôture de leur exercice comptable dans le but d'être soumis plus tard à un régime fiscal qui leur est défavorable ou, au contraire, plus tôt à un régime fiscal qui leur est favorable (voir art. 50 de la loi du 18 décembre 2025 portant des dispositions diverses; art. 36 de la loi-programme du 18 juillet 2025; art. 125 de la loi-programme du 26 décembre 2022). Comme date à partir de laquelle une modification de la date de clôture n'a plus d'effet, on retient alors le jour où la proposition de réglementation concernée a été portée pour la première fois à la connaissance du public. Dans le cas de la présente disposition anti-abus, il s'agit de la date de l'accord de gouvernement, à savoir le 24 novembre 2025.

La différence entre la disposition anti-abus reprise dans le présent projet et ceux dans lesquelles la disposition anti-abus est intégrée à la disposition d'entrée en vigueur réside dans le fait que, dans ce dernier cas, une modification de la date de clôture influence directement l'entrée en vigueur de la disposition concernée. Supposons qu'une nouvelle disposition soit applicable à partir de l'exercice d'imposition 2026: la modification de la date de clôture de l'exercice comptable du 31 décembre 2025 au 30 décembre 2025 retardera alors d'environ un an l'entrée en vigueur de la disposition dans le chef du contribuable. Dans le cas de la disposition anti-abus figurant dans le présent projet, une modification de la date de clôture n'avancera ni ne retardera toutefois l'entrée en vigueur des dispositions concernées dans le chef du contribuable, puisque celles-ci se réfèrent au jour où les dividendes (provenant de la réserve de liquidation constituée antérieurement) sont attribués ou mis en paiement. Un avantage sera néanmoins obtenu par la possibilité d'appliquer plus longtemps les taux d'imposition initiaux visés au point a) respectivement à l'article 171, 3^osepties, et à l'article 269, § 1er, 8°, CIR 92, au lieu de ceux visés au point b) des mêmes articles. C'est la raison pour laquelle cette disposition anti-abus est effectivement mieux intégrée dans un article distinct que dans un alinéa supplémentaire de la disposition d'entrée en vigueur.

En tout état de cause, cette disposition anti-abus poursuit le même objectif que ceux auxquels il est fait référence ci-dessus, à savoir éviter que le contribuable ne modifie sa date de clôture afin soit d'être soumis plus tard à un régime qui lui est défavorable ou plus tôt à un régime qui lui est favorable, soit de se soustraire

zichzelf te onttrekken van het toepassingsgebied van de bepaling die gewijzigd wordt. Deze doelstelling wordt in het advies van de Raad van State ook als legitiem erkend. Om echter zeker ieder mogelijk onevenredig gevolg uit te sluiten wordt het vermoeden van misbruik wel weerlegbaar gemaakt. Indien de belastingplichtige hoofdzakelijk andere motieven dan het ontwijken van inkomstenbelastingen kan aantonen voor het wijzigen van de afsluitingsdatum, zal deze antimisbruikbepaling niet worden toegepast.

Met betrekking tot de inwerkingtreding van artikel 13 kan nog verduidelijkt worden dat het de datum van toekenning of betaalbaarstelling van het liquidatiedividend is die bepaalt of de antimisbruikbepaling al dan niet van toepassing kan zijn. Het latere alsnog aanmerken van dit dividend als belastbare inkomsten van roerende goederen en kapitalen overeenkomstig het nieuwe tweede lid in artikel 21, eerste lid, 11°, WIB 92, wordt immers niet als een nieuwe toekenning of betaalbaarstelling beschouwd. Niet enkel het hervatten van dezelfde of gelijkaardige activiteiten, maar dus ook de voorafgaande toekenning of betaalbaarstelling van het liquidatiedividend mogen zich met andere woorden pas ten vroegste op de eerste dag van de maand volgend op de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad* voordoen om deze antimisbruikbepaling te kunnen invoeren.

Tot slot wordt de nieuwe bepaling in artikel 313, eerste lid, WIB 92, nog hernummerd, rekening houdend met een overige voorziene toevoeging in dit artikel via het wetsontwerp tot invoering van een belasting op meerwaarden op financiële activa. De tekst van de nieuwe bepaling is ook aangepast om duidelijker te stellen dat deze inkomsten enkel in de aangifte personenbelasting opgenomen moeten worden in de mate dat het nieuwe tweede lid in artikel 21, eerste lid, 11°, WIB 92, van toepassing is.

Afdeling 3

Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing

Het beheersen van de loonkosten is een belangrijke factor voor het versterken van de concurrentiekracht en het bevorderen van de werkgelegenheid. De stelsels van gedeeltelijke vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing zijn daarom een wezenlijk onderdeel van de ondersteuningsmaatregelen die ons land kent om het concurrentievermogen van onze ondernemingen te vrijwaren.

Desalniettemin kenden deze ondersteuningsmaatregelen in de loop der jaren een enorme groei. Enerzijds

au champ d'application de la disposition modifiée. Cet objectif est également reconnu comme légitime dans l'avis du Conseil d'État. Toutefois, afin d'exclure avec certitude toute conséquence disproportionnée, la présomption d'abus est rendue réfragable. Si le contribuable peut démontrer principalement d'autres motifs que l'évasion d'impôt sur les revenus pour justifier la modification de la date de clôture, cette disposition anti-abus ne sera pas appliquée.

En ce qui concerne l'entrée en vigueur de l'article 13, il peut encore être précisé que c'est la date d'attribution ou de mise en paiement du dividende de liquidation qui détermine si la disposition anti-abus peut ou non s'appliquer. En effet, le fait de considérer ultérieurement ce dividende comme des revenus imposables de capitaux et biens mobiliers, conformément au nouvel alinéa 2 de l'article 21, alinéa 1er, 11°, CIR 92, n'est pas considéré comme une nouvelle attribution ou mise en paiement. Autrement dit, non seulement la reprise des mêmes activités ou d'activités similaires, mais également l'attribution ou la mise en paiement préalable du dividende de liquidation ne peuvent intervenir qu'au plus tôt le premier jour du mois suivant la publication de la présente loi au *Moniteur belge* pour pouvoir invoquer cette disposition anti-abus.

Enfin, la nouvelle disposition de l'article 313, alinéa 1er, CIR 92, est renumérotée, compte tenu d'un autre ajout prévu dans cet article par le projet de loi introduisant un impôt sur les plus-values sur les actifs financiers. Le texte de la nouvelle disposition est également adapté afin d'indiquer plus clairement que ces revenus ne doivent être repris dans la déclaration à l'impôt des personnes physiques que dans la mesure où le nouvel alinéa 2 de l'article 21, alinéa 1er, 11°, CIR 92, est applicable.

Section 3

Dispense de versement de précompte professionnel

La maîtrise des coûts salariaux est un facteur important pour renforcer la compétitivité et favoriser l'emploi. Les régimes de dispense partielle de versement du précompte professionnel constituent donc un élément essentiel des mesures de soutien que notre pays connaît afin de préserver la compétitivité de nos entreprises.

Néanmoins, ces mesures de soutien ont connu au fil des années une croissance considérable. D'une

is het toepassingsgebied stelselmatig uitgebreid met nieuwe maatregelen die beogen om bepaalde doelgroepen te ondersteunen. Anderzijds is de aangroei van deze vrijstellingen het gevolg van de loongroei van de afgelopen jaren. Wat de doelmatigheid van elk van de vrijstellingen betreft, plant de regering een *spending review* om de effectiviteit ervan te onderzoeken. Deze tendensen zorgen ervoor dat de uitgaven met betrekking tot deze stelsels een steeds groter onderdeel zijn gaan uitmaken van de totale uitgaven van de Federale Overheid.

part, le champ d'application a été systématiquement élargi par de nouvelles mesures visant à soutenir certains groupes-cibles. D'autre part, la croissance de ces dispenses résulte de l'augmentation des salaires au cours des dernières années. S'agissant de l'efficacité de chacune de ces dispenses, le gouvernement prévoit une *spending review* afin d'en examiner l'effectivité. Ces tendances font que les dépenses liées à ces régimes représentent une part de plus en plus importante des dépenses totales de l'Autorité fédérale.

Inkomstenjaar/ <i>Année des revenus</i>	Vrijstelling in miljoen euro/ <i>Dispense en millions d'euros</i>	Toename per 5 jaar in miljoen euro/ <i>Hausse en 5 ans en millions d'euros</i>
2005	198,07	
2006	495,88	
2007	948,48	
2008	1380,56	
2009	1899,73	
2010	2564,56	2366,49
2011	2756,16	
2012	2877,88	
2013	2969,65	
2014	3095,65	
2015	3187,53	622,96
2016	2977,43	
2017	2867,43	
2018	3174,95	
2019	3408,50	
2020	3705,97	518,44
2021	3888,87	
2022	4198,86	
2023	4415,48	
2024	4356,09	

Het Monitoringscomité heeft in zijn rapport van september 2025 vastgesteld dat de fiscale uitgaven als gevolg van de gedeeltelijke vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing toeneemt van 4639 miljoen euro in 2025 tot 5027 miljoen euro tegen 2030, een toename van 8,36 pct.

Om de budgettaire houdbaarheid van deze stelsels te vrijwaren zonder het stelsel uit te hollen, stelt de regering voor om een algemene matiging van de verschillende vrijstellingstelsels door te voeren onder de vorm van een

Le Comité de suivi a constaté dans son rapport de septembre 2025 que les dépenses fiscales résultant de la dispense partielle de versement du précompte professionnel augmentent, passant de 4639 millions d'euros en 2025 à 5027 millions d'euros en 2030, soit une hausse de 8,36 p.c.

Afin de préserver la viabilité budgétaire de ces régimes sans en vider la substance, le gouvernement propose de mettre en œuvre une modération générale des différents régimes de dispense sous la forme d'un

correctiefactor die de totale fiscale kostprijs van deze vrijstellingsstelsels matigt.

Voor werkgevers betekent dit concreet dat:

— gedurende de periode waarin bezoldigingen worden betaald of toegekend die in aanmerking komen voor de vrijstelling het huidige vrijstellingspercentage blijvend kan worden toegepast;

— naar aanleiding van de aangifte in de bedrijfsvoorheffing een correctiefactor wordt toegepast op de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing als gevolg van de toepassing van de vrijstelling die bepaalt welk bedrag uiteindelijk dient te worden doorgestort aan de Schatkist.

Aangezien werkgevers die reeds gebruikmaken van de vrijstellingen bij het indienen van de periodieke aangifte in de bedrijfsvoorheffing (op maandbasis, dan wel op kwartaalbasis) een eerste inschatting kunnen opmaken van de verschuldigde sommen aan de Schatkist kan de voorzienbaarheid, de rechtszekerheid en de stabiliteit van de stelsels worden bewaard.

De bevrozing van een specifieke fiscale uitgave is een gekende techniek die in het verleden en ook op heden door verschillende regeringen wordt toegepast. Meestal gebeurt dit op nominale bedragen waarbij bijvoorbeeld wordt geopteerd om een bepaald bedrag voor een bepaalde tijd niet meer te indexeren.

Aangezien het bedrag van de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing niet wordt bepaald op grond van een nominaal bedrag, maar op grond van een percentage dat rechtstreeks of onrechtstreeks wordt toegepast op de bezoldigingen van werknemers, kan de meer gebruikelijke bevrozingstechniek niet zomaar worden overgenomen en is het noodzakelijk om een ander mechanisme uit te werken dat hetzelfde effect bereikt.

Wat wordt beoogd is dat de stijging van het van doorstorting vrijgestelde bedrag van de bedrijfsvoorheffing, die onder meer wordt gestuwd louter door de nominale toename van de werknemersbezoldigingen, wordt geneutraliseerd. Deze neutralisatie kan worden bereikt door het bedrag van de vrijstelling met een bepaalde factor of percentage te vermenigvuldigen.

Er wordt in dit ontwerp dan ook een nieuw artikel 275^{0/2} WIB 92 ingevoegd dat tot doel heeft om dit uitgavebevrozingsmechanisme vorm te geven. Dit artikel voorziet dat het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat in toepassing van één van de artikelen 275¹ tot 275¹² WIB 92 niet aan de Schatkist moet worden doorgestort, met een bijkomende factor moet

facteur de correction qui atténue le coût fiscal total de ces régimes de dispense.

Pour les employeurs, cela signifie concrètement que:

— pendant la période au cours de laquelle des rémunérations sont payées ou attribuées qui sont éligibles à la dispense, le pourcentage actuel de la dispense peut continuer à être appliqué;

— lors de la déclaration du précompte professionnel, un facteur de correction est appliqué au précompte professionnel non versé en raison de l'application de la dispense, ce qui détermine le montant qui doit finalement être versé au Trésor.

Étant donné que les employeurs qui bénéficient déjà des dispenses peuvent, lors du dépôt de la déclaration périodique du précompte professionnel (mensuelle ou trimestrielle), établir une première estimation des montants dus au Trésor, la prévisibilité, la sécurité juridique et la stabilité des régimes peuvent être préservées.

Le gel d'une dépense fiscale spécifique est une technique connue qui a été appliquée par le passé, et qui est encore utilisée aujourd'hui par différents gouvernements. Le plus souvent, cela s'est produit sur les montants nominaux où il est par exemple choisi de ne plus indexer un certain montant pendant une période déterminée.

Étant donné que le montant de la dispense de versement du précompte professionnel n'est pas déterminé sur la base d'un montant nominal, mais sur la base d'un pourcentage qui est directement ou indirectement appliqué sur les rémunérations des travailleurs, la technique plus habituelle du gel ne peut pas être simplement reprise et il est nécessaire de mettre au point un autre mécanisme qui produise le même effet.

Ce qui est visé, c'est que l'augmentation du montant du précompte professionnel dispensé de versement, qui est notamment entraînée uniquement par la hausse nominale des rémunérations des travailleurs, soit neutralisée. Cette neutralisation peut être réalisée en multipliant le montant de la dispense par un certain facteur ou pourcentage.

Le présent projet prévoit également l'insertion d'un nouvel article 275^{0/2} CIR 92, qui a pour objectif de mettre en place ce mécanisme de gel des dépenses. Cet article prévoit que le montant du précompte professionnel qui ne doit pas être versé au Trésor en application de l'un des articles 275¹ à 275¹² CIR 92 soit multiplié par un facteur complémentaire, avant que le montant qui peut

worden vermenigvuldigd, alvorens het bedrag dat finaal kan worden bijgehouden, gekend is en wordt ingevuld in de tweede aangifte.

Op grond van de meest actuele voorspellingen van het monitoringscomité, wordt deze factor vastgelegd op:

— 97 pct. voor de bezoldigingen die worden betaald of toegekend tussen 1 januari 2027 en 31 december 2027;

— 93,35 pct. voor de bezoldigingen die worden betaald of toegekend tussen 1 januari 2028 en 31 december 2028;

— 95,9 pct. voor de bezoldigingen die worden betaald of toegekend vanaf 1 januari 2029.

In functie van de evolutie van de inflatie kan de Koning ten laatste op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waar de correctiefactor betrekking op heeft en dat ten laatste op 31 december 2028, bij een in Ministerraad overlegd besluit, een wijziging in min of in plus doorvoeren.

In navolging van het advies van de Raad van State, wordt ratio achter de mogelijkheid van de Koning om de correctiefactoren aan te passen, verder verduidelijkt:

Het is de bedoeling van deze maatregel om de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen gedurende drie opeenvolgende jaren te bevriezen, waarmee een budgettair rendement wordt behaald van 107 miljoen euro in 2027, 246 miljoen euro in 2028 en 148 miljoen euro in 2029.

Het basisidee is dat het in het ontwerp opgenomen mechanisme de gevolgen neutraliseert van de inflatie en de daaruit voortvloeiende indexatie van de lonen (en dus ook van de stijging van de ingehouden bedrijfsvoorheffing op deze lonen) op de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen.

De opeenvolgende correctiefactoren (voor 2027: 97 pct.; voor 2028: 93,35 pct. en voor 2029: 95,9 pct.) die in dit ontwerp werden opgenomen, werden berekend in functie van dit doel, waarbij bij de opmaak van deze correctiefactoren uitgegaan wordt van het door het Federaal Planbureau verwachte verloop van de inflatie in de komende jaren en de daaruit voortvloeiende indexatie van de lonen. Tegelijk werd ook rekening gehouden met de impact van de hervorming van de personenbelasting op de totale massa van de verwachte ingehouden bedrijfsvoorheffing.

Het is natuurlijk niet uit te sluiten dat de inflatie en de daaruit voortvloeiende loonindexering of andere economische parameters in de komende jaren anders verlopen dan op dit ogenblik voorzien. In het geval bijvoorbeeld

finalement être retenu soit connu et renseigné dans la seconde déclaration.

Sur la base des prévisions les plus récentes du comité de suivi, ce facteur est fixé à:

— 97 p.c. pour les rémunérations qui sont payées ou attribuées, entre le 1er janvier 2027 et le 31 décembre 2027;

— 93,35 p.c. pour les rémunérations qui sont payées ou attribuées entre le 1er janvier 2028 et le 31 décembre 2028;

— 95,9 p.c. pour les rémunérations qui sont payées ou attribuées à partir du 1er janvier 2029.

En fonction de l'évolution de l'inflation, le Roi peut, au plus tard le 31 décembre de l'année précédant celle à laquelle le facteur de correction se rapporte et ce au plus tard jusqu'au 31 décembre 2028, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, procéder à une modification à la baisse ou à la hausse.

À la suite de l'avis du Conseil d'État, la "*ratio legis*" de la faculté reconnue au Roi d'adapter les facteurs correctifs est clarifiée comme suit:

Le but de cette mesure est de geler, pendant trois années consécutives, le coût total des diverses dispenses, ce qui permet de dégager un rendement budgétaire de 107 millions d'euros en 2027, de 246 millions d'euros en 2028 et de 148 millions d'euros en 2029.

L'idée de base est que le mécanisme prévu par le projet neutralise les effets de l'inflation et de l'indexation des rémunérations qui en découle (et, partant, de l'augmentation du précompte professionnel retenu sur ces rémunérations) sur le coût total des diverses dispenses.

Les facteurs correctifs successifs (pour 2027: 97 p.c.; pour 2028: 93,35 p.c.; et pour 2029: 95,9 p.c.) repris dans le présent projet ont été calculés en fonction de cet objectif. Pour l'établissement de ces facteurs correctifs, il a été tenu compte de l'évolution de l'inflation attendue au cours des prochaines années par le Bureau fédéral du Plan et de l'indexation des rémunérations qui en découle. Il a, en outre, été tenu compte de l'impact de la réforme de l'impôt des personnes physiques sur la masse totale du précompte professionnel retenu attendue.

Il n'est évidemment pas exclu que l'inflation et l'indexation des rémunérations qui en découle, ou d'autres paramètres économiques, évoluent au cours des prochaines années différemment de ce qui est actuellement

de inflatie groter of kleiner is dan voorzien, zal ook de impact van de correctiefactor groter of kleiner zijn dan voorzien, waardoor het budgettaire rendement ofwel ruimschoots overschreden wordt ofwel niet wordt gehaald. In dergelijke gevallen zullen de correctiefactoren moeten worden aangepast teneinde alsnog het beoogde doel te kunnen bereiken.

Het is dus niet de bedoeling dat de Koning op grond van deze delegatie de correctiefactoren vrij zal kunnen bepalen. Het is daarentegen wel de bedoeling dat er een aanpassing wordt uitgevoerd aan de in het ontwerp opgenomen correctiefactoren indien de inflatie hoger of lager zou uitvallen dan dat bij de opmaak van dit ontwerp werd voorzien. Hiervoor werd deze delegatie ingevoegd zodat de Koning op grond hiervan de nodige aanpassingen zal doorvoeren, teneinde het hierboven omschreven beoogde doel alsnog te bereiken.

Aangezien het verloop van de inflatie nooit helemaal met zekerheid kan worden voorspeld, werd niet geopteerd om op voorhand een boven of ondergrens vast te leggen.

Doordat de delegatie verwijst naar “de evolutie van de niet doorgestorte bedragen in de Schatkist ten opzichte van het kalenderjaar 2026”, waarmee dus wordt beoogd om de kostprijs voor de begroting van deze vrijstellingen tot 2029 te behouden op het niveau van 2026, is de handelingsmarge van de Koning beperkt. De Koning kan immers in uitvoering van deze delegatie enkel handelingen stellen om de gevolgen van de inflatie en de daaruit voortvloeiende loonindexering op de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen te neutraliseren.

Vervolgens wil de regering de budgettaire gevolgen van dit bevroeringsmechanisme van nabij kunnen opvolgen bij de werkgevers die van deze vrijstellingen gebruik maken. Hierdoor voorziet dit ontwerp in een aanvullende delegatie die door de Koning kan worden ingeroepen indien zou blijken dat deze opvolging op basis van het actuele aangiftesysteem onvoldoende mogelijk zou zijn en dat een aparte bijkomende aangifte noodzakelijk blijkt.

Vervolgens voorziet dit ontwerp ook voor elk afzonderlijk vrijstellingsartikel een verschillende bepaling die verduidelijkt op welke wijze de correctiefactor concreet op het desbetreffende artikel moet worden toegepast.

De regering is zich ervan bewust dat in de praktijk de correctiefactor er zelden zal toe leiden dat de vrijstelling van doorstoring van bedrijfsvoorheffing na toepassing van de correctiefactor perfect overeenstemt met de maandelijkse vrijstelling van doorstoring van bedrijfsvoorheffing die werd genoten in dezelfde periode in 2026. De

prévu. Dans l'hypothèse, par exemple, où l'inflation serait supérieure ou inférieure aux prévisions, l'impact du facteur correctif serait également supérieur ou inférieur à ce qui est attendu, de sorte que le rendement budgétaire serait soit largement dépassé, soit ne serait pas atteint. Dans de tels cas, les facteurs correctifs devront être adaptés afin de pouvoir atteindre l'objectif poursuivi.

Le but n'est donc pas que le Roi puisse, en vertu de cette délégation, fixer librement les facteurs correctifs. Il est, en revanche, entendu qu'une adaptation des facteurs correctifs repris dans le projet sera opérée si l'inflation devait s'avérer plus élevée ou plus faible que celle qui a été prise en compte lors de l'élaboration du présent projet. C'est à cette fin que cette délégation a été insérée, afin que le Roi puisse procéder aux ajustements nécessaires, en vue de permettre d'atteindre l'objectif poursuivi tel que décrit ci-dessus.

Étant donné que l'évolution de l'inflation ne peut jamais être prévue avec une certitude absolue, il n'a pas été opté pour la fixation, à l'avance, d'une limite supérieure ou inférieure.

Dès lors que la délégation renvoie à “l'évolution des montants non versés au Trésor par rapport à l'année civile 2026”, l'objectif étant ainsi de maintenir, jusqu'en 2029, le coût budgétaire de ces dispenses au niveau de 2026, la marge d'appréciation du Roi est limitée. Le Roi ne peut, en effet, dans l'exécution de cette délégation, poser des actes qu'aux seules fins de neutraliser les effets de l'inflation et de l'indexation des rémunérations qui en découle sur le coût total des diverses dispenses.

Ensuite, le gouvernement souhaite pouvoir suivre de près les conséquences budgétaires de ce mécanisme de gel auprès des employeurs qui bénéficient de ces dispenses. Le présent projet prévoit donc une délégation supplémentaire qui pourra être exercée par le Roi si l'on constate que ce suivi n'est pas suffisamment possible sur la base du système de déclaration actuel et qu'une déclaration supplémentaire distincte s'avère nécessaire.

Ensuite, le présent projet prévoit également, pour chaque article distinct de dispense, une disposition différente qui précise de quelle manière le facteur de correction doit être appliqué concrètement à l'article concerné.

Le gouvernement est conscient que, dans la pratique, le facteur correcteur conduira rarement à ce que la dispense du versement du précompte professionnel après application du facteur correcteur corresponde parfaitement à la dispense du versement du précompte professionnel mensuelle dont on bénéficiait au cours

toepassing van de correctiefactor moet daarom meteen gezien worden als de eindcorrectie wat de bevrozing van de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing betreft.

Voorbeeld 1:

Veronderstel dat op basis van artikel 275³ WIB 92 een werkgever voor de onderzoekers die tewerkgesteld zijn op onderzoeksprogramma's aanspraak kan maken in de loop van het jaar 2026 op een maandelijkse vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van 97.000 euro.

Veronderstel vervolgens dat de loonkost van deze onderzoekers in 2027, constant blijft, maar dat de verwachte inflatie zich daadwerkelijk manifesteert waardoor ingevolge de indexering van de bezoldigingen, een hogere ingehouden bedrijfsvoorheffing wordt ingehouden, wat tot gevolg heeft dat de vrijstelling van doorstorting in de maand januari 2027, zonder toepassing van de correctiefactor, zou stijgen tot 100.000 euro.

Ingevolge de toepassing van de correctiefactor zal de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing evenwel geen 100.000 euro bedragen, maar slechts 97.000 euro (= 100.000 euro x 97 pct.).

De werkgever geeft bijgevolg in de aangifte in de bedrijfsvoorheffing zowel het bedrag waarop de correctiefactor werd toegepast (100.000 euro) aan, als het bedrag waarmee de vrijstelling werd verminderd als gevolg van de toepassing van de correctiefactor (3000 euro) in een aparte code.

In een alternatief scenario, waarbij de totale loonkost van de tewerkgestelde onderzoekers – naast een stijging als gevolg van de inflatie en de daaraan gekoppelde loon-indexaties – stijgt als gevolg van nieuwe aanwervingen en daardoor de maandelijkse vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing uitkomt op 120.000 euro, wordt de correctiefactor toegepast op dit bedrag. Het bedrag van de vrijstelling wordt verlaagd tot 116.400 euro (120.000 x 97 pct.).

Ook in het geval van een daling van de loonkost als gevolg van een vermindering van het aantal tewerkgestelde onderzoekers zal de correctiefactor worden toegepast op de maandelijkse vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van de betrokken maand. Zo zal indien de maandelijkse vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing terugvalt van 97.000 euro tot 85.000 euro de correctiefactor worden toegepast op dat laatste bedrag.

Sommige vrijstellingsregimes zoals de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor de

de la même période en 2026. L'application du facteur correctif doit donc être considérée comme la correction finale en ce qui concerne le gel de l'exonération du versement du précompte professionnel.

Exemple 1:

Supposons qu'en application de l'article 275³, CIR 92, un employeur puisse, au cours de l'année 2026, prétendre, pour les chercheurs occupés dans le cadre de programmes de recherche, à une dispense de versement du précompte professionnel mensuelle de 97.000 euros.

Supposons ensuite que, en 2027, le coût salarial de ces chercheurs demeure constant, mais que l'inflation attendue se matérialise effectivement, de sorte que, par suite de l'indexation des rémunérations, un précompte professionnel plus élevé soit retenu, ce qui aurait pour effet que la dispense de versement pour le mois de janvier 2027, en l'absence d'application du facteur correctif, augmenterait jusqu'à 100.000 euros.

En conséquence de l'application du facteur correctif, la dispense de versement du précompte professionnel ne s'élèvera toutefois pas à 100.000 euros, mais à 97.000 euros (= 100.000 euros x 97 p.c.).

L'employeur indique donc dans la déclaration de précompte professionnel tant le montant auquel le facteur correcteur a été appliqué (100.000 euros) que le montant dont la dispense a été réduite à la suite de l'application du facteur correcteur (3000 euros) dans un code distinct.

Dans un scénario alternatif, où le coût salarial total des chercheurs employés – outre une augmentation due à l'inflation et aux indexations salariales qui y sont liées – augmente en raison de nouvelles recrues et où, par conséquent, la dispense de versement du précompte professionnel mensuelle s'élève à 120.000 euros, le facteur correctif est appliqué à ce montant. Le montant de la dispense est réduit à 116.400 euros (120.000 euros x 97 p.c.).

Même en cas de baisse des coûts salariaux résultant d'une diminution du nombre de chercheurs employés, le facteur correcteur sera appliqué à la dispense du versement du précompte professionnel mensuelle du mois concerné. Ainsi, si l'exonération mensuelle du versement du précompte professionnel passe de 97.000 euros à 85.000 euros, le facteur correctif sera appliqué à ce dernier montant.

Certains régimes de dispense, tels que la dispense de versement du précompte professionnel pour la pêche en

zeevisserij (artikel 275⁴ WIB 92), voor sportbeoefenaars (artikel 275⁶ WIB 92), of voor de social profit (artikel 275⁷ WIB 92) voorzien in een al dan niet gedeeltelijke doorstortingsplicht of in een bestedingsplicht. Om te vermijden dat de invoering van de correctiefactor onzekerheid zou veroorzaken over het exacte bedrag daarvan, opteert dit ontwerp er dan ook voor om te verduidelijken dat die doorstortingsplicht of bestedingsplicht eveneens aan de correctiefactor onderworpen wordt.

Sommige vrijstellingsregimes kunnen ook afwijken doordat het vrijstellingsbedrag niet wordt uitgedrukt als een percentage van de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen wordt ingehouden, maar als een percentage van het bruto (uur)loon, zoals bijvoorbeeld bij de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor ploegen of nachtarbeid (artikel 275⁵ WIB 92). In dat geval is het mogelijk dat het bedrag van de vrijstelling hoger is dan de bedrijfsvoorheffing die daadwerkelijk op die bezoldigingen wordt ingehouden, waardoor de daadwerkelijke toegepaste vrijstelling lager is dan het maximale bedrag dat bij wet is bepaald (maar wel nog steeds resulteert in een 100 pct. vrijstelling).

Teneinde ook in deze gevallen het vooropgestelde budgettaire resultaat te kunnen bereiken, wordt verduidelijkt dat het bedrag dat aan de correctiefactor onderworpen wordt in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die wordt ingehouden op de bezoldigingen van de werknemers op wie de desbetreffende paragraaf van toepassing is.

Voorbeeld 2:

Veronderstel dat een werkgever in januari 2029 21.000 euro aan bedrijfsvoorheffing heeft ingehouden op 100.000 euro aan bezoldigingen van werknemers die in aanmerking komen voor de hierna vernoemde vrijstellingen.

Veronderstel vervolgens dat de werkgever kan aangemerkt worden als een nieuwe micro-onderneming en op basis van artikel 275¹⁰, eerste, tweede en vierde lid, WIB 92, kan de werkgever (vóór toepassing van de correctiefactor) hierdoor aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van in totaal 4200 euro (20 pct. op de ingehouden bedrijfsvoorheffing).

Veronderstel vervolgens dat de werknemers van deze werkgever werken in onroerende staat op locatie in ploegverband uitvoeren, waardoor deze werkgever op basis van artikel 275⁵, § 5 WIB 92 (vóór de toepassing van de correctiefactor) in principe aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing

mer (article 275⁴ CIR 92), pour les sportifs (article 275⁶ CIR 92) ou pour le profit social (article 275⁷ CIR 92), prévoient une obligation de versement partielle ou non, ou une obligation d'affectation. Afin d'éviter que l'introduction du facteur de correction ne crée une incertitude quant à son montant exact, le présent projet choisit donc de préciser que cette obligation de versement ou d'affectation est également soumise au facteur de correction.

Certains régimes de dispense peuvent également déroger à la règle en ce sens que le montant de la dispense n'est pas exprimé en pourcentage du précompte professionnel retenu sur les rémunérations, mais en pourcentage du salaire brut (horaire), comme c'est par exemple le cas pour la dispense de versement du précompte professionnel pour le travail de nuit ou en équipe (article 275⁵ CIR 92). Dans ce cas, il est possible que le montant de la dispense soit supérieur au précompte professionnel effectivement retenu sur ces rémunérations, de sorte que la dispense effectivement appliquée est inférieure au montant maximal déterminé par la loi (tout en entraînant néanmoins toujours une dispense de 100 p.c.).

Afin de pouvoir atteindre également dans ces cas le résultat budgétaire escompté, il est précisé que le montant soumis au facteur de correction ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le paragraphe concerné s'applique.

Exemple 2:

Supposons qu'un employeur ait retenu, en janvier 2029, un montant de 21.000 euros de précompte professionnel sur des rémunérations de 100.000 euros versées à des travailleurs ouvrant droit aux dispenses ci-après mentionnées.

Supposons ensuite que l'employeur puisse être qualifié de nouvelle micro-entreprise et qu'en application de l'article 275¹⁰, alinéas 1er, 2 et 4, CIR 92, il puisse, avant application du facteur correctif, prétendre à une dispense de versement du précompte professionnel d'un montant total de 4200 euros (soit 20 p.c. du précompte professionnel retenu).

Supposons ensuite que les travailleurs de cet employeur exercent une activité dans le cadre de travaux immobiliers sur site en régime de travail en équipes, de sorte que cet employeur puisse, en application de l'article 275⁵, § 5, CIR 92, avant application du facteur correctif, prétendre, en principe, à une dispense de

van in totaal 16.800 euro (18 pct. van het bedrag van de bezoldigingen, beperkt tot de ingehouden bedrijfsvoorheffing van 21.000 euro verminderd met 4200 euro van de reeds toegepaste vrijstelling).

Het totaalbedrag aan vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing (vóór toepassing van de correctiefactor) bedraagt 21.000 euro (4200 euro + 16.800 euro).

Voor deze bezoldigingen die worden toegekend in de maand januari 2029 (correctiefactor van 95,5 pct.) zal na de toepassing van de correctiefactor de werkgever vrijgesteld zijn voor een bedrag van 20.055 euro (= 21.000 euro x 95,5 pct.) van doorstorting van ingehouden bedrijfsvoorheffing.

De werkgever geeft bijgevolg in de aangifte in de bedrijfsvoorheffing zowel het bedrag waarop de correctiefactor werd toegepast (21.000 euro) aan, als het bedrag dat alsnog verschuldigd is aan de Schatkist (945 euro) in een aparte code.

Voor sommige specifieke stelsels van vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing geldt vervolgens dat hun toepassingsduur beperkt is in de tijd. Zo is het ploegenarbeid-bis stelsel (artikel 275, § 1/1, WIB 92) en het volcontinu arbeid-bis stelsel (artikel 275, § 3/1, WIB 92) slechts van toepassing op bezoldigingen die tot 31 december 2026 worden betaald of toegekend. Hierdoor heeft het op dit ogenblik geen zin om de correctiefactor ook op deze stelsels toe te passen. Indien evenwel later een wetgevend initiatief zou genomen worden om de toepassingsduur van deze twee specifieke stelsels te verlengen, zal op dat ogenblik de toepassing van de correctiefactor op deze twee stelsels geregeld moeten worden.

Nadat dit ontwerp van programmawet is aangenomen, zal de administratie een wijziging voorbereiden van artikel 95² en bijlage III^{ter} van het KB/WIB 92 teneinde het voor de gebruikers van deze vrijstellingen te verduidelijken welke gevolgen de in dit ontwerp opgenomen bepalingen hebben op de bedragen die in de tweede en in voorkomend geval derde aangifte in de bedrijfsvoorheffing moeten worden opgenomen en op de modaliteiten die zij moeten naleven.

Tot slot zal de regering in navolging van het advies van de Raad van State via een vereenvoudigde aanmelding de Europese Commissie inlichten over de aanpassingen die door dit ontwerp aan de artikelen 275², 275⁸ en 275⁹ WIB 92 worden aangebracht.

versement du précompte professionnel d'un montant total de 16.800 euros (soit 18 p.c. du montant des rémunérations, limité au précompte professionnel retenu de 21.000 euros, diminué de 4200 euros au titre de la dispense déjà appliquée).

Le montant total des dispenses de versement du précompte professionnel (avant application du facteur correctif) s'élève à 21.000 euros (4200 euros + 16.800 euros).

Pour ces rémunérations accordées au mois de janvier 2029 (facteur de correction de 95,5 p.c.), après application du facteur de correction, l'employeur sera exonéré, pour un montant de 20.055 euros (= 21.000 euros x 95,5 p.c.), du versement du précompte professionnel retenu.

L'employeur indique donc dans la déclaration de précompte professionnel tant le montant auquel le facteur correctif a été appliqué (21.000 euros) que le montant encore dû au Trésor (945 euros) dans un code distinct.

Pour certains régimes spécifiques de dispense de versement du précompte professionnel, leur durée d'application est limitée dans le temps. Ainsi, le régime "travail en équipe-bis" (article 275, § 1er/1, CIR 92) et le régime "travail en continu-bis" (article 275, § 3/1, CIR 92) ne s'appliquent qu'aux rémunérations payées ou attribuées jusqu'au 31 décembre 2026. Il est donc actuellement inutile d'appliquer le facteur de correction également à ces régimes. Toutefois, si une initiative législative devait ultérieurement être prise afin de prolonger la durée d'application de ces deux régimes spécifiques, l'application du facteur de correction à ces deux régimes devra alors être réglée à ce moment-là.

Dès que le présent projet de loi-programme aura été adopté, l'administration préparera une modification de l'article 95² et de l'annexe III^{ter} de l'AR/CIR 92 afin de clarifier pour les utilisateurs de ces dispenses les conséquences des dispositions prévues dans le présent projet sur les montants qui doivent être repris dans la deuxième et, le cas échéant, dans la troisième déclaration du précompte professionnel, ainsi que sur les modalités qu'ils doivent respecter.

Enfin, à la suite de l'avis du Conseil d'État, le gouvernement informera la Commission européenne, au moyen d'une notification simplifiée, des modifications apportées par le présent projet aux articles 275², 275⁸ et 275⁹, CIR 92.

De overige opmerkingen van de Raad van State werden eveneens gevolgd.

HOOFDSTUK 3

Wijziging van de programmawet van 27 december 2004

Afdeling 1

Wijziging van de accijnstarieven voor benzine, gasolie, aardgas en elektriciteit

Deze afdeling heeft in het algemeen tot doel om, overeenkomstig het regeerakkoord, een eerste stap te zetten naar het koolstofvrij maken van de consumptie en bij te dragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen door de accijnzen op bepaalde fossiele brandstoffen en bepaalde vormen van gebruik te verhogen om het gebruik van deze brandstoffen minder aantrekkelijk te maken en om het elektriciteitsverbruik te ondersteunen door de accijnstarieven van toepassing op elektriciteit in bepaalde situaties te verlagen. Op die manier wordt een stimulans gecreëerd voor consumenten om te kiezen voor elektriciteit en worden de klimaatdoelstellingen van het regeerakkoord ondersteund.

Daarenboven zijn de opgenomen verhogingen en verlagingen gekoppeld aan budgettaire doelstellingen.

Deze afdeling heeft tot doel om de bijzondere accijns op diesel en benzine die worden gebruikt als motorbrandstof te verhogen vanaf 1 januari 2027.

Verder wordt het tarief voor aardgas gebruikt als verwarmingsbrandstof voor niet-zakelijk gebruik verhoogd in de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029.

Verder wordt het tarief voor elektriciteit voor niet-zakelijk gebruik verlaagd.

Ten slotte wordt het tarief voor gasolie gebruikt voor verwarming verhoogd in de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029.

Deze tarieven zijn traditioneel laag gelet op de mogelijkheid, voorzien in de energiebelastingsrichtlijn (2003/96/EG), om een verlaagd belastingniveau van 10 euro per 1000 liter toe te passen voor lidstaten zoals België die een controleretribsutie hadden voor 1 januari 2003.

Deze traditioneel lage tarieven zijn niet langer verantwoord gelet op het regeerakkoord waar het koolstofvrij

Les autres remarques du Conseil d'État ont également été suivies.

CHAPITRE 3

Modification de la loi-programme du 27 décembre 2004

Section 1re

Modification des taux d'accises pour l'essence, le gasoil, le gaz naturel et l'électricité

Cette section vise, en général, à faire, conformément à l'accord de coalition, un premier pas vers la décarbonisation de la consommation et à contribuer à atteindre les objectifs climatiques en augmentant les accises sur certains combustibles fossiles et certaines utilisations visant à rendre l'utilisation de ces combustibles moins attrayante et à soutenir la consommation d'électricité en réduisant, dans certaines situations, les taux d'accise applicables à l'électricité. De cette manière, une incitation est créée afin que les consommateurs choisissent l'électricité et les objectifs climatiques de l'accord de coalition sont soutenus.

En outre, les augmentations et réductions incluses sont liées aux objectifs budgétaires.

Cette section vise à augmenter le droit d'accise spécial sur le gasoil et l'essence utilisés comme carburant, à partir du 1er janvier 2027.

De plus, le taux pour le gaz naturel utilisé comme combustible pour la consommation non professionnelle est augmenté pour les années 2026, 2027, 2028 et 2029.

De plus, le taux pour l'électricité pour la consommation non professionnelle est diminué.

Enfin, le taux pour le gasoil utilisé comme combustible est augmenté pour les années 2026, 2027, 2028 et 2029.

Ces taux sont traditionnellement faibles vu la possibilité, prévue dans la directive sur la taxation de l'énergie (2003/96/EC), d'appliquer un taux réduit de 10 euros par 1000 litres pour les États membres comme la Belgique qui appliquaient une redevance de contrôle au 1er janvier 2003.

Ces taux traditionnellement bas ne sont plus justifiés vu l'accord de gouvernement où la décarbonisation de

maken van de energieconsumptie en het bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen belangrijke doelstellingen zijn.

Teneinde voor een administratieve vereenvoudiging te zorgen wordt het tarief van gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden gelijkgesteld met de nieuwe tarieven voor gasolie gebruikt voor verwarming.

Art. 34

Dit artikel wijzigt de accijnstarieven van bepaalde energieproducten en voert, aan de hand van deze tariefwijzigingen, een aantal administratieve vereenvoudigingen door.

Ten eerste voert dit artikel een verhoging door van de bijzondere accijns op benzine, en dit vanaf 1 januari 2027.

Verder wordt, omwille van administratieve vereenvoudiging, het onderscheid tussen ongelode benzine met een octaangetal van 98 of meer met een hoog zwavelgehalte en/of aromatische verbindingen, ongelode benzine met een octaangetal van 98 of meer met een laag zwavelgehalte en/of aromatische verbindingen, ongelode benzine met een octaangetal van 95 of meer doch minder dan 98 en ongelode benzine met een octaangetal van minder dan 95 opgeheven.

Het onderscheid tussen de verschillende soorten benzine werd in het verleden ingevoerd op basis van de mogelijkheid om gedifferentieerde tarieven in te voeren wegens de kwaliteit van een energieproduct, en dit in overeenstemming met artikel 5 van de Richtlijn 2003/96 van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit. Momenteel wordt er formeel voorzien in een opdeling tussen de categorieën benzine, doch in werkelijkheid is er enkel een gedifferentieerd accijnstarief voorzien voor benzine met een octaangetal van 98 of meer met een hoog zwavel- en/of aromatengehalte. Aangezien het in verbruik gestelde volume voor deze laatste categorie verwaarloosbaar is, is het niet langer noodzakelijk om dit verschil te behouden.

Ten tweede voert dit artikel een verhoging door van de bijzondere accijns op gasolie gebruikt als motorbrandstof, en dit vanaf 1 januari 2027.

Verder wordt, omwille van administratieve vereenvoudiging en gelet op het verbod tot commercialisatie van gasolie met een zwavelgehalte van meer dan 10 ppm, het onderscheid tussen gasolie met een hoog zwavelgehalte en gasolie met een laag zwavelgehalte opgeheven.

la consommation d'énergie et la contribution à atteindre les objectifs climatiques sont des objectifs importants.

Afin de garantir une simplification administrative, le taux pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales est assimilé aux nouveaux taux pour le gasoil utilisé comme combustible.

Art. 34

Cet article modifie les taux d'accises pour certains produits énergétiques et met en œuvre, sur base de ces modifications de taux, quelques simplifications administratives.

Premièrement, cet article augmente le droit d'accise spécial pour l'essence, à partir du 1er janvier 2027.

De plus, en raison d'une simplification administrative, la différence entre l'essence sans plomb avec un indice d'octane de plus de 98 à haute teneur en soufre et/ou en aromatiques, l'essence sans plomb avec un indice d'octane de plus de 98 à faible teneur en soufre et/ou en aromatiques, l'essence sans plomb avec un indice d'octane inférieur à 98 mais supérieur à 95 et l'essence sans plomb avec un indice d'octane inférieur à 95 est supprimée.

La distinction entre les différents types d'essence a été introduite dans le passé sur la base de la possibilité d'introduire des taux différenciés en raison de la qualité d'un produit énergétique, conformément à l'article 5 de la directive 2003/96 du Conseil du 27 octobre 2003 restructurant le cadre communautaire de taxation des produits énergétiques et de l'électricité. Actuellement, il existe une division formelle entre les catégories d'essence, mais en réalité, seul l'essence avec un indice d'octane de 98 ou plus à haute teneur en soufre et/ou en aromatiques applique un taux de droit d'accise différencié. Vu que le volume mis à la consommation est négligeable, le maintien de cette distinction n'est plus nécessaire.

Deuxièmement, cet article augmente le droit d'accise spécial pour le gasoil utilisé comme carburant, à partir du 1er janvier 2027.

De plus, en raison d'une simplification administrative, et vu l'interdiction de la commercialisation du gasoil avec une teneur en soufre supérieure à 10 ppm, la différence entre le gasoil à haute teneur en soufre et le gasoil à faible teneur en soufre est supprimée.

Ook dit onderscheid werd in het verleden ingevoerd op basis van de mogelijkheid om gedifferentieerde tarieven in te voeren wegens de kwaliteit van een energieproduct, en dit in overeenstemming met artikel 5 van de Richtlijn 2003/96 van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit.

Ten derde schaft dit artikel het onderscheid tussen het zakelijk en het niet-zakelijk gebruik van gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof af en voert dit artikel een verhoging door van het tarief van toepassing op gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof, evenals een verhoging voor het tarief van toepassing op gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden tot hetzelfde niveau. Er zal een verhoging plaatsvinden bij de inwerkingtreding van de wetwijziging in 2026 en op 1 januari 2027, 2028 en 2029.

Daarenboven draagt deze maatregel bij tot administratieve vereenvoudiging voor zowel economische operatoren als de overheid.

Het huidige minieme verschil in tarief tussen gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden en gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof zorgt voor een bijkomende administratieve last voor zowel de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen als voor de economische operatoren, onder andere het bijbetalen van de supplementaire accijnzen indien de verwarmingsbrandstof uiteindelijk gebruikt wordt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden.

Ten vierde wijzigt dit artikel het accijnstarief voor aardgas gebruikt als verwarmingsbrandstof voor niet-zakelijk gebruik.

Het tarief voorzien voor de bijdrage op de energie zal worden overgedragen naar het tarief van de bijzondere accijns omwille van administratieve vereenvoudiging.

Het lagere tarief per MWh voor de beschermde klanten wordt behouden en wordt eveneens elk jaar verhoogd op zo'n manier dat de verhouding tussen dit tarief en het enkel tarief voor de niet beschermde klanten constant blijft.

Cette distinction a également été introduite dans le passé sur la base de la possibilité d'introduire des taux différenciés en raison de la qualité d'un produit énergétique, conformément à l'article 5 de la directive 2003/96 du Conseil du 27 octobre 2003 restructurant le cadre communautaire de taxation des produits énergétiques et de l'électricité.

Troisièmement, cet article supprime la différence entre la consommation professionnelle et non-professionnelle pour le gasoil utilisé comme combustible et cet article augmente le taux pour le gasoil utilisé comme combustible, et porte au même niveau le taux pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales. Une augmentation aura lieu au moment de l'entrée en vigueur de la modification de la loi en 2026 et le 1er janvier 2027, 2028 et 2029.

En outre, ce dispositif contribue à la simplification administrative pour les opérateurs économiques et l'Administration.

La différence minimale qui existe entre le taux pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales et le gasoil utilisé comme combustible entraîne une charge administrative supplémentaire tant pour l'Administration générale des Douanes et Accises que pour les opérateurs économiques, entre autres le paiement d'un supplément d'accises dans la situation où le combustible est finalement utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales.

Quatrièmement, cet article modifie le taux d'accise pour le gaz naturel utilisé comme combustible pour la consommation non professionnelle.

Le taux de la cotisation sur l'énergie sera transféré sur l'accise spéciale à des fins de simplification administrative.

Le taux moins élevé par MWh pour les clients protégés est conservé et augmenté également chaque année de telle manière que le ratio entre ce taux et le taux unique pour les clients non protégés reste constant.

Ook in deze situatie zal een geleidelijke verhoging plaatsvinden bij de inwerkingtreding van de wetswijziging in 2026 en op 1 januari 2027, 2028 en 2029.

En, ten vijfde verlaagt dit artikel het accijnstarief voor elektriciteit voor niet-zakelijk gebruik.

Het betreft een geleidelijke verlaging bij de inwerkingtreding van de wetswijziging in 2026 en op 1 januari 2027, 2028 en 2029.

Voor de beschermde residentiële afnemers wordt het accijnstarief verlaagd tot 1 euro per MWh.

Art. 35

Gelet op het instellen van één enkel accijnstarief voor benzine en voor gasolie mogen de definities van benzine met een hoog of laag zwavelgehalte en/of aromatische verbindingen en de definities van gasolie met een hoog of een laag zwavelgehalte opgeheven worden.

Verder worden de bepalingen met betrekking tot het cliquetsysteem dat van toepassing was in 2022 en 2023 opgeheven.

Art. 36

De aanpassingen aan de accijnstarieven van toepassing op aardgas hebben een invloed op het artikel betreffende het prijsbeschermingsmechanisme voor aardgas.

Dit artikel voert deze wijzigingen door.

Art. 37

De aanpassingen aan de accijnstarieven van toepassing op elektriciteit hebben een invloed op het artikel betreffende het prijsbeschermingsmechanisme voor elektriciteit.

Dit artikel voert deze wijzigingen door.

Art. 38 tot 45

In deze artikelen worden de verwijzingen naar de categorieën opgenomen in artikel 419 aangepast aan de nieuwe structuur van artikel 419.

Dans cette situation une augmentation graduelle aura également lieu au moment de l'entrée en vigueur de la modification de la loi en 2026 et le 1er janvier 2027, 2028 et 2029.

Et, cinquièmement, cet article diminue le taux d'accise pour l'électricité pour une consommation non professionnelle.

Il s'agit d'une diminution graduelle au moment de l'entrée en vigueur de la modification de la loi en 2026 et au 1er janvier 2027, 2028 et 2029.

Pour les clients résidentiels protégés, le droit d'accise est réduit à 1 euro par MWh.

Art. 35

Vu l'introduction d'un seul taux d'accise pour l'essence et le gasoil, les définitions pour l'essence à haute ou à faible teneur en soufre et/ou en aromatiques et les définitions pour le gasoil à haute ou à faible teneur en soufre peuvent être abrogées.

De plus, les dispositions concernant le système cliquet applicables en 2022 et 2023 sont abrogées.

Art. 36

Les modifications aux taux d'accises pour le gaz naturel ont un impact à l'article concernant le mécanisme de protection de prix pour le gaz naturel.

Cet article apporte ces modifications.

Art. 37

Les modifications aux taux d'accises pour l'électricité ont un impact à l'article concernant le mécanisme de protection de prix pour l'électricité.

Cet article apporte ces modifications.

Art. 38 à 45

Dans ces articles, les références aux catégories incluses dans l'article 419 sont adaptées à la nouvelle structure de l'article 419.

Afdeling 2*Inwerkingtreding***Art. 46**

Dit artikel bepaalt de datum waarop de artikelen van dit hoofdstuk in werking treden.

HOOFDSTUK 4**Wijzigingen van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I)**

Dit hoofdstuk heeft tot doel bepaalde bepalingen met betrekking tot slapende tegoeden in de wet van 24 juli 2008 te wijzigen, en meer bepaald de drempel die is vastgesteld in het kader van de procedures voor het opsporen en overdragen van tegoeden aan de Deposito- en Consignatiekas en de Schatkist.

Art. 47

Dit artikel stelt voor om het bedrag waarvoor geen nazichten en opsporingen moeten worden uitgevoerd voor slapende rekeningen en verzekeringsovereenkomsten aan te passen, evenals het bedrag waarvoor de overdracht op een globale manier kan gebeuren, zonder dat de rechthebbende de mogelijkheid heeft om de tegoeden terug te vorderen, en dit voor alle slapende tegoeden.

Allereerst beoogt dit artikel de drempel, waaronder instellingen-depositaris en verzekeringsondernemingen niet verplicht zijn de nazichten en opsporingen uit te voeren zoals bepaald in de artikelen 26 en 36 van de wet van 24 juli 2008, van zestig euro te verhogen tot tweehonderdvijftig euro. Het algemene doel van deze bepaling bestaat erin de evenredigheid te bewaren tussen de kosten van het opsporingsonderzoek dat door de betrokken instelling verricht moet worden enerzijds, en het bedrag verbonden aan het opsporingsonderzoek anderzijds, te bewaren.

Deze wijziging doet geen afbreuk aan de rechten van de houders van slapende rekeningen en slapende verzekeringsovereenkomsten, aangezien volgens de artikelen 27 en 37 van de wet van 24 juli 2008 de kosten van het opsporingsonderzoek niet meer mogen bedragen dan 10 pct. van de waarde van de tegoeden voor slapende rekeningen en 5 pct. voor de slapende verzekeringsovereenkomsten.

Aangezien de kosten voor nazicht en opsporing niet hoger mogen zijn dan dit bedrag, zullen instellingen-depositaris en verzekeringsondernemingen in de praktijk

Section 2*Entrée en vigueur***Art. 46**

Cet article détermine la date à laquelle les articles du présent chapitre entrent en vigueur.

CHAPITRE 4**Modifications de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I)**

Ce chapitre a pour but de modifier certaines dispositions relatives aux avoirs dormants dans la loi du 24 juillet 2008, et plus spécifiquement concernant le seuil prévu dans le cadre des procédures de recherche et de transfert à la Caisse des Dépôts et Consignations et au Trésor.

Art. 47

Le présent article propose d'adapter le montant pour lequel les vérifications et les recherches ne doivent pas être effectuées pour les comptes et les contrats d'assurances dormants, ainsi que le montant pour lequel le transfert peut se faire de manière globale, sans possibilité pour l'ayant droit de le récupérer et ce pour l'ensemble des avoirs dormants.

Tout d'abord, cet article vise à porter le seuil de soixante euros à deux cent cinquante euros, en dessous duquel les établissements dépositaires et les entreprises d'assurances ne doivent pas exécuter la procédure de vérification et de recherche prévue aux articles 26 et 36 de la loi du 24 juillet 2008. L'objectif général de cette disposition est de maintenir la proportionnalité entre, d'une part, les coûts de l'enquête à mener par l'institution concernée et, d'autre part, le montant lié à l'enquête.

Cette modification ne porte pas préjudice aux droits des titulaires des comptes dormants et assurances dormantes car, selon les articles 27 et 37 de la loi du 24 juillet 2008, le coût de la recherche ne peut pas excéder 10 p.c. de la valeur des avoirs pour les comptes dormants et 5 p.c. pour les assurances dormantes.

Considérant que les frais de vérifications et de recherches ne pourront pas dépasser cette montant, les établissements dépositaires et les entreprises d'assurances,

geen opsporing doen, aangezien het raadplegen van het nationale register, het versturen van een aangetekende brief en de personeelskosten al meer dan vijftwintig euro bedragen.

Dit artikel heeft ook tot doel het bedrag waaronder de tegenwaarde van de tegoeden van de slapende safes zonder mogelijkheid tot terugvordering door de rechthebbende aan de Schatkist kan worden overgedragen, op dezelfde wijze te verhogen.

Er wordt namelijk rekening gehouden met de aanzienlijke personeelskosten die gepaard gaan met de overdracht van de gegevens en de inhoud van de safes voor de instellingen-verhuurder en de bevoegde federale overheidsdienst.

Gelet op het gebrek aan actie van de houders en begunstigen van slapende tegoeden, is het gerechtvaardigd om de administratieve lasten en personeelskosten voor de staat te verminderen, hetzij via de Deposito- en Consignatiekas, hetzij via Finshop.

Art. 48

Artikel 47 past het bedrag aan waarvoor geen opsporing moet worden gedaan voor de slapende rekeningen en verzekeringscontracten, evenals het bedrag waarvoor de overdacht globaal kan gebeuren zonder mogelijkheid tot recuperatie voor de rechthebbende.

Dit artikel 48 beoogt dus de slapende tegoeden die reeds aan de Kas zijn overgedragen en waarvan de waarde minder is dan of gelijk aan tweehonderdvijftig euro, op dezelfde manier te behandelen overeenkomstig de opmerking van de Raad van State.

De bedragen lager of gelijk aan zestig euro zijn hier niet bedoeld daar zij reeds verworven zijn door de Schatkist.

Art. 49

De inwerkingtreding van dit hoofdstuk wordt vastgesteld op 1 september 2026, wat de burgers in staat stelt kennis te nemen van de maatregel en, in voorkomend geval, hun rechten te doen gelden. Bovendien waarborgt de inwerkingtreding op 1 september 2026 een uniforme behandeling van de slapende tegoeden die aan de Deposito- en Consignatiekas zijn overgedragen, ongeacht of zij vóór of na deze datum werden overgedragen. Aldus wordt tegemoetgekomen aan de bezorgdheid van de Raad van State inzake de gelijkheid van behandeling van de rechthebbenden.

ne feront dans les faits aucune recherche puisque la consultation du registre national, l'envoi d'un recommandé et les frais de personnel coûtent déjà plus de vingt-cinq euros.

Le présent article a également pour but d'augmenter de manière équivalente le montant en dessous duquel la contre-valeur des avoirs des coffres dormants peut être transférée au Trésor sans possibilité de récupération pour l'ayant droit.

Il est en effet tenu compte du coût important de personnel qu'implique un transfert des données et du contenu des coffres pour les établissements loueurs et le service public fédéral compétent.

Considérant l'inaction des titulaires et des bénéficiaires des avoirs dormants, il est justifié de diminuer la charge administrative et les coûts de personnel supportés par l'État, que ce soit par le biais de la Caisse des Dépôts et Consignations et/ou Finshop.

Art. 48

L'article 47 adapte le montant pour lequel une recherche ne doit pas être effectuée pour les comptes et les contrats d'assurances dormants, ainsi que le montant pour lequel le transfert peut se faire de manière globale, sans possibilité pour l'ayant droit de le récupérer.

Cet article 48 vise donc à traiter de la même manière les avoirs dormants qui ont déjà été transférés à la Caisse et dont la valeur est inférieure ou égale à deux cent cinquante euros, répondant ainsi à la remarque du Conseil d'État.

Ne sont pas visés ici les avoirs d'un montant inférieur ou égal à soixante euros puisqu'ils ont déjà été acquis par le Trésor.

Art. 49

L'entrée en vigueur du présent chapitre est fixée au 1er septembre 2026 ce qui permet aux citoyens de prendre connaissance de la mesure et, le cas échéant, de faire valoir leurs droits. Par ailleurs, l'entrée en vigueur au 1er septembre 2026 assure un traitement uniforme des avoirs dormants transférés à la Caisse des Dépôts et Consignations, qu'ils aient été déposés avant ou après cette date, et répond ainsi à la préoccupation du Conseil d'État concernant l'égalité de traitement des ayants droit.

HOOFDSTUK 5

**Wijzigingen van de wet van 11 juli 2018
op de Deposito- en Consignatiekas**

Art. 50

Deze wijziging heeft tot doel afwijkende verjarings-termijnen in te voeren voor specifieke categorieën van tegoeden die bij de Deposito- en Consignatiekas zijn gedeponeerd, namelijk slapende tegoeden die zijn overgedragen overeenkomstig de wet van 24 juli 2008 en tegoeden van verdwenen houders of van overleden houders van wie de rechthebbenden verdwenen zijn.

Er is aldus naar behoren rekening gehouden met het advies van de Raad van State. Het specifieke verjaringsregime heeft voortaan betrekking op tegoeden van verdwenen houders, evenals op tegoeden die toebehoren aan overleden houders van wie het onmogelijk is contact op te nemen met hun rechthebbenden.

Slapende tegoeden worden na een termijn van vijf jaar vanaf de overdracht aan de Deposito- en Consignatiekas aan de Schatkist toegewezen.

Per definitie zijn deze slapende tegoeden gedurende een bepaalde periode inactief gebleven bij instellingen-depositaris, instellingen-verhuurder en verzekeringsonderneming, die wettelijk verplicht zijn om onderzoek te doen om de houder(s) of rechthebbende(n) op te sporen, voordat ze worden overgedragen aan de Deposito- en Consignatiekas. Deze laatste hebben dus de kans gehad om zich te melden om de fondsen op te eisen. Door de verjaringstermijn te verkorten, kunnen de bescherming van de rechten van de houders en de noodzaak om het onbepaalde beheer van inactieve fondsen te beperken, met elkaar worden verzoend.

Wat betreft de tegoeden die bij de Deposito- en Consignatiekas zijn gedeponeerd op naam van een verdwenen houder of overleden houder van wie de rechthebbenden verdwenen zijn, is de termijn van tien jaar gerechtvaardigd, aangezien deze niet worden voorafgegaan door een wettelijk vastgestelde periode van inactiviteit voorafgaand aan de overdracht aan de Deposito- en Consignatiekas, zoals het geval is bij slapende tegoeden.

Tegoeden van verdwenen houders of van overleden houders van wie de rechthebbenden verdwenen zijn, zijn gelden die bij de Deposito- en Consignatiekas zijn gedeponeerd op naam van een of meer natuurlijke of rechtspersonen door een deposant die, ondanks redelijke inspanningen, niet meer in contact kan komen met de houder(s) of rechthebbende(n) van deze fondsen, en het

CHAPITRE 5

**Modifications de la loi du 11 juillet 2018
sur la Caisse des Dépôts et Consignations**

Art. 50

La présente modification vise à introduire des régimes dérogatoires de prescription pour des catégories spécifiques d'avoirs consignés à la Caisse des Dépôts et Consignations, à savoir les avoirs dormants transférés conformément à la loi du 24 juillet 2008, et les avoirs appartenant à des titulaires introuvables ou à des titulaires décédés dont les ayants droit sont introuvables.

Il a été ainsi dûment tenu compte de l'avis du Conseil d'État. Le régime spécifique de prescription vise désormais les avoirs de titulaires introuvables, ainsi que ceux appartenant à des titulaires décédés pour lesquels il est impossible d'entrer en contact avec leurs ayants droit.

Les avoirs dormants sont acquis au Trésor après un délai de cinq ans à dater de leur transfert à la Caisse des Dépôts et Consignations.

Par définition, ces avoirs dormants sont restés inactifs pendant une certaine période au sein des établissements dépositaires, des établissements loueurs et des entreprises d'assurances, lesquels ont l'obligation légale de mener des recherches pour retrouver le(s) titulaire(s) ou le(s) ayant(s) droit, avant tout transfert à la Caisse des Dépôts et Consignations. Ces derniers ont donc eu l'opportunité de se manifester pour réclamer les fonds. La réduction du délai de prescription permet par conséquent de concilier la protection des droits des titulaires et la nécessité de limiter la gestion indéfinie de fonds inactifs.

Concernant les avoirs déposés à la Caisse des Dépôts et Consignations au nom d'un titulaire introuvable ou d'un titulaire décédé dont les ayants droit sont introuvables, le délai de dix ans se justifie puisque ceux-ci ne sont pas précédés d'une période d'inactivité encadrée par la loi et préalable au transfert à la Caisse des Dépôts et Consignations, comme c'est le cas pour les avoirs dormants.

Les avoirs de titulaires introuvables ou de titulaires décédés dont les ayants droit sont introuvables sont des fonds déposés à la Caisse des Dépôts et Consignations au nom d'une ou plusieurs personnes physiques ou morales par un déposant qui, en dépit de démarches raisonnables, ne parvient plus à entrer en contact avec le ou les titulaires ou les ayants droit de ces fonds, et

daarom onmogelijk is om deze gelden terug te geven, bijvoorbeeld bij gebrek aan geldige bankgegevens of voldoende informatie over de rechthebbende.

Slapende tegoeden en tegoeden van verdwenen houders of overleden houders van wie de rechthebbenden verdwenen zijn, zijn in feite vergelijkbare situaties. Het belangrijkste verschil is dat het toepassingsgebied van slapende tegoeden strikt wordt geregeld door de wet van 24 juli 2008, terwijl tegoeden van verdwenen houders of van overleden houders van wie de rechthebbenden verdwenen zijn betrekking hebben op soortgelijke situaties die niet formeel onder deze wet vallen, maar die dezelfde praktische problemen bij de teruggave opleveren. De ervaring leert bovendien dat, net als bij slapende tegoeden, de kans op teruggave sterk afneemt na de eerste jaren na de consignatie. Deze aanpak voorkomt ongelijke behandeling van feitelijk identieke situaties en biedt tegelijkertijd voldoende bescherming van de rechten van potentiële houders.

De verkorting van de verjaringstermijn van dertig jaar naar vijf en tien jaar, respectievelijk voor slapende tegoeden en verdwenen houders of overleden houders van wie de rechthebbenden verdwenen zijn, kadert binnen het algemeen belang. In deze optiek geniet de wetgever een ruime appreciatiemarge (zie EHRM 21 februari 1986, *James and Others/Verenigd Koninkrijk*, § 46). Het komt de wetgever voor dat deze beleidsbeslissing omwille van de volgende overwegingen niet manifest zonder onredelijke grondslag genomen werd.

Ten eerste voorziet het wetgevende kader in de opsporingsverplichting voor de betrokken instellingen. Deze verplichting moet voldoende procedurele waarborgen bieden voor de rechthebbende om zich te verzetten tegen de overdracht van de slapende tegoeden naar de Deposito- en Consignatiekas en de daarop volgende verjaring ten behoeve van de Schatkist. Hiermee wordt voldaan aan de positieve verplichting om de burger te beschermen en van de betrokken instellingen te verlangen dat zij, gelet op de nadelige gevolgen van een dergelijke verjaringstermijn, de houders van een slapende rekening zouden informeren over het op handen zijnde verstrijken van die termijn.

De verkorting van de verjaringstermijn wordt gerechtvaardigd door de vaststelling dat na het verstrijken van die termijn in de praktijk quasi geen opvragingen meer plaatsvinden. Wanneer de ervaring consequent uitwijst dat rechthebbenden na een bepaalde periode geen aanspraak meer maken op de betrokken bedragen, is het niet verantwoord om in het algemeen belang blijvend administratieve kosten en middelen te besteden

se trouve dès lors dans l'impossibilité de leur restituer lesdits fonds, par exemple en l'absence de coordonnées bancaires valides ou d'informations suffisantes sur les ayants droit.

Les avoirs dormants et les avoirs de titulaires introuvables ou de titulaires décédés dont les ayants droit sont introuvables relèvent, dans les faits, de situations comparables. La principale différence réside dans le fait que le champ d'application des avoirs dormants est strictement encadré par la loi du 24 juillet 2008, tandis que les avoirs de titulaires introuvables ou de titulaires décédés dont les ayants droit sont introuvables recouvrent des situations analogues qui ne relèvent pas formellement de cette loi, mais qui posent les mêmes problèmes pratiques de restitution. L'expérience démontre par ailleurs que, comme pour les avoirs dormants, la probabilité de restitution diminue fortement après les premières années suivant la consignation. Cette approche permet d'éviter une inégalité de traitement entre des situations factuellement identiques, tout en maintenant une protection suffisante des droits des titulaires potentiels.

La réduction du délai de prescription de trente ans à cinq et dix ans, respectivement pour les avoirs dormants et pour les titulaires introuvables ou les titulaires décédés dont les ayants droit sont introuvables, s'inscrit dans le cadre de l'intérêt général. Dans cette optique le législateur dispose d'une large marge d'appréciation (voir CEDH, 21 février 1986, *James et autres c. Royaume-Uni*, § 46). Il apparaît au législateur que cette décision de politique publique n'a pas été prise sans base raisonnable manifeste, et ce pour les considérations exposées ci-après.

Premièrement, le cadre législatif prévoit une obligation de recherche à charge des établissements concernés. Cette obligation doit offrir des garanties procédurales suffisantes permettant au titulaire de s'opposer au transfert des avoirs dormants à la Caisse des dépôts et consignations et à la prescription subséquente au bénéfice du Trésor. Elle répond ainsi à l'obligation positive de protéger le citoyen et d'exiger des établissements concernés qu'ils informent le titulaire d'un compte dormant de l'imminente expiration du délai de prescription, compte tenu des conséquences préjudiciables qu'un tel délai peut entraîner.

La réduction du délai de prescription se justifie par le constat qu'en pratique, quasi aucune demande de récupération n'est introduite une fois ce délai écoulé. Lorsque l'expérience démontre de manière constante que les ayants droit ne revendiquent plus les montants concernés au-delà d'une certaine période, il n'est pas justifié, dans l'intérêt général, de continuer à mobiliser des moyens administratifs pour le maintien de tels dossiers

aan het aanhouden van dergelijke inactieve dossiers. Een langere termijn levert in dat licht geen aantoonbare meerwaarde meer op. De voorgestelde verkorting sluit daarom aan bij de feitelijke praktijk en draagt bij tot een evenwichtige en efficiënte regeling.

Daarnaast kunnen rechthebbenden vandaag via digitale toepassingen op een bijzonder eenvoudige en toegankelijke wijze nagaan of zij over slapende tegoeden beschikken. Online loketten, automatische raadpleegmogelijkheden en gestroomlijnde elektronische communicatiemiddelen maken het voor burgers mogelijk hun rechten snel en zonder noemenswaardige drempels uit te oefenen. In een context waarin deze informatie quasi permanent en laagdrempelig beschikbaar is, rechtvaardigt een langere termijn zich niet langer.

Met de voorgestelde regeling wordt een evenwichtige balans gevonden tussen het openbaar belang en de individuele rechten van de rechthebbende. Enerzijds worden de administratieve lasten en kosten voor de overheid beperkt, anderzijds blijft voldoende waarborg bestaan voor burgers om hun aanspraken binnen een redelijke en transparante termijn uit te oefenen. De maatregel waarborgt zo een proportionele regeling die zowel de efficiëntie van het bestuur als de bescherming van individuele rechten respecteert.

De bijzondere situatie waarin de slapende tegoeden of de tegoeden van verdwenen houders of overleden houders van wie de rechthebbenden verdwenen zijn, zich bevinden, rechtvaardigt dat binnen de wet van 11 juli 2018 een regime van verjaringstermijnen wordt ingevoerd dat afwijkt van de gemeenrechtelijke bepalingen opgenomen in het Burgerlijk Wetboek. In deze optiek fungeren deze bepalingen als *lex specialis* ten opzichte van de in het Burgerlijk Wetboek opgenomen *lex generalis*, hetgeen eveneens bevestigd wordt in artikel 3.2. van het nieuw Burgerlijk Wetboek.

Art. 51

Deze bepaling heeft tot doel de uniforme toepassing van de nieuwe verjaringstermijn te waarborgen voor alle dossiers die op het moment van inwerkingtreding nog openstaan bij de Deposito- en Consignatiekas. Om administratieve en organisatorische redenen is het namelijk niet wenselijk om bestaande dossiers onder het oude stelsel te laten vallen.

inactifs. Un délai plus long n'offre, dans cette perspective, aucune plus-value démontrable. La réduction proposée s'aligne dès lors sur la pratique constatée et contribue à une réglementation équilibrée et efficace.

En outre, les ayants droit peuvent aujourd'hui, au moyen d'applications numériques, vérifier de manière particulièrement simple et accessible s'ils disposent d'avoirs dormants. Les guichets en ligne, les possibilités de consultation automatique et les modes de communication électroniques rationalisés permettent aux citoyens d'exercer leurs droits rapidement et sans obstacles significatifs. Dans un contexte où ces informations sont quasi en permanence et de manière aisément accessible disponibles, un délai plus long ne se justifie plus.

Le régime proposé établit un équilibre adéquat entre l'intérêt général et les droits individuels des ayants droit. D'une part, il permet de limiter les charges et coûts administratifs pour les pouvoirs publics; d'autre part, il maintient des garanties suffisantes pour que les citoyens puissent faire valoir leurs droits dans un délai raisonnable et transparent. La mesure assure ainsi une réglementation proportionnée, respectueuse tant de l'efficacité de l'administration que de la protection des droits individuels.

La situation particulière dans laquelle se trouvent les avoirs dormants ou les avoirs appartenant à des titulaires introuvables ou à des titulaires décédés dont les ayants droit sont introuvables justifie l'instauration, dans le cadre de la loi du 11 juillet 2018, d'un régime de délais de prescription dérogeant aux dispositions de droit commun prévues par le Code civil. Dans cette optique, ces dispositions fonctionnent comme une *lex specialis* par rapport à la *lex generalis* prévue par le Code civil, ce qui est également confirmé par l'article 3.2 du nouveau Code civil.

Art. 51

La présente disposition vise à assurer l'application uniforme du nouveau délai de prescription à l'ensemble des dossiers encore ouverts à la Caisse des Dépôts et Consignations au moment de son entrée en vigueur. Pour des raisons d'ordre administratif et organisationnel, il n'est en effet pas souhaitable de laisser les dossiers existants sous l'ancien régime.

TITEL 3

Maatregelen met betrekking tot de index

HOOFDSTUK 1

Loonmatiging door tijdelijke beperking van de aanpassing van de lonen overeenkomstig een indexeringsmechanisme

Hoofdstuk 1 geeft uitvoering aan de beslissing van de regering om in 2026 en 2028 een centenindex toe te passen op de lonen boven de mediaan. Naast een positief effect op de begroting geeft deze maatregel ook zuurstof die onze ondernemingen goed kunnen gebruiken.

Vanaf 1 juni 2026 zullen de wettelijke, reglementaire en statutaire bepalingen evenals de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten en eenzijdige beslissingen, waardoor baremieke en reële lonen gekoppeld worden aan een indexmechanisme, slechts uitwerking hebben ten belope van 2 procent van het referteloon begrensd tot 4000 euro.

De opbrengst van de loonmatiging die wordt doorgevoerd, is het verschil tussen het referteloon dat de werknemer zou hebben ontvangen zonder loonmatiging verhoogd met de hierop verschuldigde globale werkgeversbijdrage en het gematigd loon dat hij ontvangen heeft, verhoogd met dezelfde patronale basisbijdragen. Dit effect wordt per werknemer ten volle bereikt op het ogenblik waarop diens referteloon, zonder toepassing van de loonmatiging, ten belope van 2 procent zou zijn geïndexeerd.

Vanaf het ogenblik waarop dit matigingseffect is bereikt, hebben indexeringsmechanismen opnieuw volledig uitwerking. Deze maatregel zal tweemaal worden toegepast. De eerste periode zal starten op de datum waarop deze wet wordt gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* en er wordt van uitgegaan dat de tweede periode zal kunnen starten op 1 januari 2028.

Maar omdat de impact van deze matiging een structureel karakter heeft, wordt aan de Koning de opdracht gegeven om, na elke matigingsperiode een vereenvoudigde administratieve oplossing uit werken waarbij de opbrengst van de loonmatiging zal worden geïnd via een specifieke RSZ-bijdrage op het loon van de werknemer dat de grens van 4000 euro overstijgt. Deze loongrens wordt na de tweede matigingsperiode geïndexeerd.

De werkgevers uit de private sector en de autonome overheidsbedrijven die ressorteren onder de toepassing van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven alsook

TITRE 3

*Mesures relatives à l'index*CHAPITRE 1ER**Modération salariale par la limitation temporaire de l'adaptation des salaires conformément à un mécanisme d'indexation**

Le chapitre 1er met en œuvre la décision du gouvernement d'appliquer, en 2026 et 2028, un index en centimes aux salaires supérieurs à la médiane. Outre son effet positif sur le budget, cette mesure apporte également l'oxygène dont nos entreprises ont bien besoin.

À partir du 1er juin 2026, les dispositions légales et réglementaires et les clauses des conventions individuelles et collectives de travail et des décisions unilatérales, qui lient les salaires barémiques et réels à un mécanisme d'indexation, ne produiront leurs effets qu'à concurrence de 2 pour cent du salaire de référence, plafonné à 4000 euros.

Le produit de la modération salariale mise en œuvre est la différence entre le salaire de référence que le travailleur aurait perçu sans modération salariale, majoré de la cotisation patronale globale y afférente, et le salaire modéré qu'il a reçu, majoré de la même cotisation patronale globale. Cet effet est atteint pleinement pour chaque travailleur au moment où son salaire de référence aurait été indexé à hauteur de 2 pour cent sans application de la modération salariale.

Lorsque cet effet de modération est atteint, les mécanismes d'indexation reprennent pleinement leur effet. Cette mesure sera appliquée deux fois. La première période débutera le premier jour du mois suivant celui au cours duquel la présente loi est publiée au *Moniteur belge* et la deuxième période devrait pouvoir démarrer le 1er janvier 2028.

Mais comme l'impact de cette modération a un caractère structurel, le Roi est chargé d'élaborer, après chaque période de modération, une solution administrative simplifiée prévoyant la perception du produit de la modération salariale via une cotisation ONSS spécifique sur le salaire du travailleur qui dépasse la limite de 4000 euros. Ce seuil salarial sera indexé après la deuxième période de modération.

Les employeurs du secteur privé et les entreprises publiques autonomes qui ressortissent du champ d'application de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques ainsi que

HR Rail moeten de helft van de opbrengst van de loonmatiging doorstorten aan de RSZ. Met deze toevoeging wordt gegarandeerd dat alle betrokken ondernemingen een economische activiteit kunnen verrichten binnen een gelijk speelveld. Hierdoor zal de evenwichtsdotatie aan de Sociale Zekerheid kunnen verminderd worden, hetgeen een gunstig effect zal hebben op het begrotingstekort van de Staat.

Art. 52

Dit artikel bepaalt de begrippen die noodzakelijk zijn voor de toepassing van dit hoofdstuk.

Om te bepalen of de loonmatiging van toepassing is, wordt enkel het bruto maandelijks vast baremiek of contractueel basisloon op voltijdse basis in aanmerking genomen, niet afhankelijk van prestaties of uren. Het vast basisloon omvat bijvoorbeeld niet: overloon, maaltijdcheques, prestatiebonussen, eindejaarspremies, ecocheques, winstpremies, toeslagen voor nacht- of weekendarbeid, ...

In navolging van het advies van de Raad van State wordt expliciet verduidelijkt dat het referteloon het geïndexeerd vast baremiek maandelijks basisloon of het geïndexeerd contractueel maandelijks basisloon betreft.

Verder werd de term “basiswerkgeversbijdrage” vervangen door “globale werkgeversbijdrage”. Deze precisering verduidelijkt dat de betrokken bijdrage bestaat uit de basiswerkgeversbijdrage, vermeerderd met de reeds bestaande loonmatigingsbijdrage.

Er hoeft geen gevolg te worden gegeven aan de opmerking van de Raad van State om de definitie van het begrip “tewerkstellingsbreuk” te schrappen, aangezien dit begrip wél effectief wordt gebruikt in dit hoofdstuk, meer bepaald voor de bepaling van het referteloon van deeltijdse werknemers.

Art. 53

Dit artikel omschrijft het personeel toepassingsgebied. De loonmatiging is van toepassing op alle werknemers, werkgevers en hiermee gelijkgestelde personen van de private en publieke sector.

Ook de ministers, de Staatssecretarissen, de wetgevende vergaderingen en de diensten die ervan afhangen vallen onder het toepassingsgebied, onverminderd andersluidende wettelijke, reglementaire of statutaire bepalingen die een meer verregaande beperking van de indexering zouden voorzien. Deze precisering verduidelijkt

HR Rail doivent verser la moitié du produit de la modération salariale à l'ONSS. Cette adjonction garantit que l'ensemble des entreprises concernées peuvent exercer une activité économique dans un cadre de concurrence équitable. Cela permettra de réduire la dotation d'équilibre à la Sécurité sociale, ce qui aura un effet favorable sur le déficit budgétaire de l'État.

Art. 52

L'article précise les notions nécessaires à l'application du présent chapitre.

Pour déterminer si la modération salariale s'applique, seul le salaire de base mensuel brut fixe barémique ou contractuel à temps plein est pris en compte, indépendamment des prestations ou des heures travaillées. Le salaire de base fixe ne comprend pas, par exemple: le sursalaire, les chèques-repas, les primes de rendement, les primes de fin d'année, les éco-chèques, les primes de bénéfices, les suppléments pour le travail de nuit ou le week-end, etc.

À la suite de l'avis du Conseil d'État, il est explicitement précisé que le salaire de référence est le salaire mensuel de base fixe barémique indexé ou le salaire mensuel de base contractuel indexé.

Par ailleurs, la notion de “cotisation patronale de base” a été remplacé par celle de “cotisation patronale globale”. Cette précision permet de clarifier que la cotisation visée comprend la cotisation patronale de base et la cotisation de modération salariale déjà existante.

Il n'y a pas lieu de donner suite à la remarque du Conseil d'État visant à supprimer la définition de la notion de “fraction d'occupation”, étant donné que cette notion est effectivement utilisée dans ce chapitre, plus précisément pour déterminer le salaire de référence des travailleurs à temps partiel.

Art. 53

Cet article décrit le champ d'application en matière de personnel. La modération salariale s'applique à tous les travailleurs, employeurs et personnes assimilées du secteur privé et public.

Les ministres, les secrétaires d'État, les assemblées législatives et les services qui en dépendent relèvent également du champ d'application, sans préjudice des dispositions légales, réglementaires ou statutaires contraires qui prévoieraient une limitation plus stricte de l'indexation. Cette précision clarifie que la présente

dat de onderhavige regeling geen afbreuk doet aan strengere bepalingen inzake indexering.

Voorts wordt HR Rail vermeld in paragraaf 2, 3°, naast de autonome overheidsbedrijven, gelet op diens rol als juridische werkgever van het spoorwegpersoneel.

Art. 54

Deze bepaling omschrijft het materieel toepassingsgebied: de loonmatiging is enkel van toepassing op de lonen die het grensbedrag van 4000 euro overschrijden.

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op de loonschalen, bedragen en barema's die op sectoraal of ondernemingsvlak werden bepaald. De paritaire comités en de sociale partners in de ondernemingen kunnen de gevolgen na toepassing van de matiging verduidelijken, evenwel met respect voor artikel 57 van deze wet en zonder de matiging dus enigszins te kunnen neutraliseren.

Art. 55

Dit artikel bepaalt de krachtlijnen van de loonmatiging tijdens de eerste matigingscyclus. De initiële begindatum van de eerste matigingsperiode, met name 1 april 2026, werd vervangen door de datum van 1 juni 2026.

Om een correcte en rechtszekere toepassing van de centenindex op de sectorale minimumlonen te waarborgen, is het aangewezen dat de effecten ervan voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet voldoende duidelijk zijn. Dit is noodzakelijk om uitzendkantoren en werkgevers in staat te stellen tijdig geldige arbeidsovereenkomsten af te sluiten met het correcte loon.

In sectoren waar geen sectorale akkoorden bestaan, vereist de toepassing van de centenindex op de barema's bovendien voorafgaand technisch overleg met de betrokken sectoren, teneinde uiteenlopende interpretaties en latere rechtsonzekerheid te vermijden. Gelet op het grote aantal betrokken sectoren, ontbreekt hiervoor de nodige tijd indien de inwerkingtreding op 1 april zou plaatsvinden. Een latere inwerkingtreding biedt daarentegen de nodige ruimte om deze voorbereidende afstemming zorgvuldig te laten verlopen. De datum van 1 juni 2026 laat toe de wet op een meer gecontroleerde wijze te implementeren.

réglementation ne porte pas atteinte aux dispositions plus strictes en matière d'indexation.

En outre, HR Rail est mentionnée au paragraphe 2, 3°, à côté des entreprises publiques autonomes, compte tenu de son rôle d'employeur juridique du personnel ferroviaire.

Art. 54

Cette disposition définit le champ d'application matériel: la modulation salariale ne s'applique qu'aux salaires dépassant le seuil de 4000 euros.

Les dispositions du présent chapitre sont également applicables aux échelles de traitement, montants et barèmes fixés au niveau sectoriel ou au niveau de l'entreprise. Les commissions paritaires et les partenaires sociaux au sein des entreprises peuvent en préciser les effets après application de la modulation, dans le respect de l'article 57 de la présente loi et sans pouvoir, ce faisant, neutraliser de quelque manière que ce soit la modulation.

Art. 55

Cet article définit les grandes lignes de la modulation salariale pendant le premier cycle de modulation. La date initiale du début de la première période de modulation, à savoir le 1er avril 2026, a été remplacée par la date du 1er juin 2026.

Afin de garantir une application correcte et juridiquement sécurisée de l'indexation en centimes aux salaires minimaux sectoriels, il est souhaitable que ses effets soient suffisamment clairs avant l'entrée en vigueur de la loi. Cette clarté est nécessaire afin de permettre aux agences d'intérim et aux employeurs de conclure en temps utile des contrats de travail valables comportant la rémunération correcte.

Dans les secteurs où il n'existe pas d'accords sectoriels, l'application de l'indexation en centimes aux barèmes requiert en outre une concertation technique préalable avec les secteurs concernés, afin d'éviter des interprétations divergentes et une insécurité juridique ultérieure. Compte tenu du nombre élevé de secteurs concernés, le délai nécessaire à cette concertation fait défaut si l'entrée en vigueur devait intervenir le 1er avril. Une entrée en vigueur ultérieure offre en revanche la marge requise pour permettre le déroulement soigneux de cette phase préparatoire. La date du 1er juin 2026 permet une mise en œuvre de la loi de manière plus contrôlée.

Voorts wordt gepreciseerd dat het referteloon, de beperkte indexering en het effect van de loonmatiging vastgesteld worden per tewerkstelling.

Het advies van de Raad van State om te verwijzen naar de personen bedoeld in artikel 53 werd eveneens gevolgd. Zodoende wordt verduidelijkt dat deze bepaling niet uitsluitend betrekking heeft op de werknemers tewerkgesteld in de private sector maar ook op het contractueel en statutair overheidspersoneel.

De Raad van State wierp de vraag op of het verschil in behandeling tussen werknemers op basis van de hoogte van hun loon bestaanbaar is met het gelijkheidsbeginsel in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Het onderscheid tussen personen met een referteloon onder en boven 4000 euro is verantwoord door het evenredigheidsbeginsel en de doelstelling van de maatregel. De voorziene loonmatiging heeft een budgettaire doelstelling en is daarnaast gericht op het afremmen van de loonkostenstijging bij hogere lonen waar de budgettaire impact relatief het grootst is, terwijl lagere en middenlonen volledig worden beschermd tegen koopkrachtverlies. Het referteloon van 4000 euro stemt ongeveer overeen met het mediaan Belgisch loon. Volledigheidshalve, volgens Statbel bedroeg het mediaan loon in oktober 2022 3728 euro bruto per werknemer.

De uitdaging waarvoor we nu staan ongezien is in onze recente geschiedenis. Zonder een doortastend en volgehouden antwoord, dreigen we voor het eerst sinds de industriële revolutie structureel aan welvaart en dus ook aan welzijn te moeten inboeten.

Het tekort bij ongewijzigd beleid voor entiteit I loopt in het rapport van het Monitoringcomité van september op tot 5,5 % BBP.

De Nationale Bank wijst in haar rapport van december 2025 ook op de zorgwekkende situatie van de overheidsschuld. De Nationale Bank stelt dat de schuldgraad stijgt 2 à 3 procentpunten per jaar, tot 113,8 procent BBP in 2028. Naarmate de schuld stijgt, nemen de interestuitgaven toe. Dit beperkt de ruimte voor andere uitgaven (sociale zekerheid, defensie, justitie, ...), leidt potentieel tot een lagere kredietwaardigheid (met daaraan verbonden hogere financieringskosten van de schulden) en vooral tot het in vraag stellen van solidariteit tussen generaties: een hoge schuldgraad houdt eenvoudigweg in dat toekomstige generaties belastingen betalen voor het aflossen van schuld gecreëerd door de huidige generatie

En outre, il est précisé que le salaire de référence, l'indexation limitée et l'effet de la modération salariale sont déterminés par occupation.

L'avis du Conseil d'État de faire référence aux personnes visées à l'article 53 a également été suivi. Il est ainsi précisé que cette disposition ne concerne pas exclusivement les travailleurs occupés dans le secteur privé, mais également le personnel contractuel et statutaire de l'administration publique.

Le Conseil d'État a soulevé la question de savoir si la différence de traitement entre les travailleurs sur la base de la hauteur de leur salaire est compatible avec le principe d'égalité énoncé aux articles 10 et 11 de la Constitution.

La distinction entre les personnes dont le salaire de référence est inférieur ou supérieur à 4000 euros se justifie par le principe de proportionnalité et l'objectif de la mesure. La modération salariale prévue a un objectif budgétaire et vise en outre à freiner la hausse des coûts salariaux pour les salaires élevés, où l'impact budgétaire est relativement le plus important, tandis que les salaires bas et moyens sont entièrement protégés contre la perte de pouvoir d'achat. Le salaire de référence de 4000 euros correspond approximativement au salaire médian belge. Pour être complet, selon Statbel, le salaire médian en octobre 2022 s'élevait à 3728 euros bruts par travailleur.

Le défi auquel nous sommes actuellement confrontés est sans précédent dans notre histoire récente. Sans une réponse énergique et soutenue, nous risquons, pour la première fois depuis la révolution industrielle, de devoir renoncer structurellement à notre prospérité et, par conséquent, à notre bien-être.

Le déficit, dans le cas d'une politique inchangée pour l'entité I, s'élève à 5,5 % du PIB dans le rapport du comité de surveillance de septembre.

Dans son rapport de décembre 2025, la Banque nationale souligne également la situation préoccupante de la dette publique. Elle estime que le taux d'endettement augmentera de 2 à 3 points de pourcentage par an, pour atteindre 113,8 pour cent du PIB en 2028. À mesure que la dette augmente, les dépenses d'intérêts augmentent également. Cela limite la marge de manœuvre pour d'autres dépenses (sécurité sociale, défense, justice, etc.), peut entraîner une baisse de la solvabilité (et donc une augmentation des coûts de financement de la dette) et, surtout, remettre en question la solidarité entre les générations: un taux d'endettement élevé signifie tout simplement que les générations futures devront payer des impôts pour rembourser la dette créée par

en dus *de facto* van een beperktere dienstverlening van de overheid zullen genieten.

Hiermee wordt gevolg gegeven aan de aanbeveling van de Raad van State om de verantwoording in het licht van het gelijkheidsbeginsel in de memorie van toelichting op te nemen.

Tevens bemerkt de Raad van State terecht dat de wetgever in economische aangelegenheden over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt.

In het licht van deze verantwoording, besluit de Raad van State: "(...) kan het niet als manifest onredelijk worden beschouwd dat de loonkostenstijging wordt afgeremd bij de lonen waarvoor de budgettaire impact het grootst is, temeer daar het indexeringsmechanisme slechts tweemaal zal worden toegepast. De ontworpen maatregel is derhalve niet onverenigbaar met het gelijkheidsbeginsel, vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Dezelfde beoordeling geldt in het licht van artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet, inzake het recht op een billijke beloning en billijke arbeidsvoorwaarden."

Daarnaast werden, in navolging van het advies van de Raad van State de gehanteerde begrippen duidelijker afgebakend, in het bijzonder door het onderscheid te maken tussen het effect van de loonmatiging en het moment waarop dit beoogde effect wordt bereikt. Er werd eveneens gevolg gegeven aan het advies van de Raad van State om het begrip "indexcijfer" te definiëren en om de structuur van de bepaling te verbeteren. Het indexcijfer betreft de som van de sedert de aanvang van de betreffende matigingsperiode toegepaste indexeringspercentages overeenkomstig de wettelijke, reglementaire en statutaire bepalingen, de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten en eenzijdige beslissingen.

Ook werd de bepaling verfijnd door de toepassing in twee stappen bij een indexering met meer dan 2 procent te preciseren. Wanneer op een bepaald indexeringsmoment het reële cumulatieve indexeringspercentage sinds de aanvang van de betreffende matigingsperiode meer dan 2 procent bedraagt, wordt eerst de indexering tot 2 procent toegepast binnen de begrenzing van artikel 55, § 1, respectievelijk 56, § 1 (stap 1) en vervolgens wordt het overschrijdende deel toegepast op het volledige referteloon (stap 2). In navolging van het advies van de Raad van State, volgen een aantal rekenvoorbeelden ter illustratie.

Voorbeeld 1: eenmalige indexering: in januari 2027 voorziet PC 200 een loonindexering van 2,2 procent.

la génération actuelle et bénéficieront donc *de facto* de services publics plus limités.

Cela fait suite à la recommandation du Conseil d'État d'inclure la justification dans l'exposé des motifs à la lumière du principe d'égalité.

Le Conseil d'État remarque également à juste titre que le législateur dispose d'un large pouvoir d'appréciation en matière économique.

Au vu de cette justification, le Conseil d'État considère qu'il ne peut être considéré comme manifestement déraisonnable que la hausse des coûts salariaux soit freinée pour les salaires dont l'impact budgétaire est le plus important, d'autant plus que le mécanisme d'indexation ne sera appliqué que deux fois. La mesure envisagée n'est donc pas incompatible avec le principe d'égalité énoncé aux articles 10 et 11 de la Constitution. La même appréciation s'applique à la lumière de l'article 23, alinéa 3, 1°, de la Constitution, relatif au droit à une rémunération équitable et à des conditions de travail équitables.

En outre, conformément à l'avis du Conseil d'État, les concepts utilisés ont été définis plus clairement, notamment en distinguant l'effet de la modération salariale et le moment où cet effet escompté est atteint. Il a également été donné suite à l'avis du Conseil d'État visant à définir la notion d' "indice" et à améliorer la structure de la disposition. L'indice correspond à la somme des pourcentages d'indexation appliqués depuis le début de la période de modération concernée, conformément aux dispositions légales, réglementaires et statutaires, aux clauses des conventions collectives individuelles et collectives et aux décisions unilatérales.

La disposition a également été affinée en précisant l'application en deux étapes en cas d'indexation supérieure à 2 pour cent. Lorsque, à un moment donné de l'indexation, le pourcentage d'indexation cumulé réel depuis le début de la période de modération concernée est supérieur à 2 pour cent, l'indexation est d'abord appliquée jusqu'à 2 pour cent dans les limites de l'article 55, § 1, respectivement 56, § 1 (étape 1), puis la partie excédentaire est appliquée à l'ensemble du salaire de référence (étape 2). Conformément à l'avis du Conseil d'État, voici quelques exemples de calcul à titre d'illustration.

Exemple 1: indexation unique: en janvier 2027, le CP 200 prévoit une indexation salariale de 2,2 pour cent.

Werknemer A met een referteloan (maandelijks voltijds) van 3000 euro valt niet onder de toepassing van deze maatregel. Diens loon wordt geïndexeerd met 2,2 procent overeenkomstig de sectorale bepalingen: $3000 \times 2,2 \text{ procent} = 66 \text{ euro}$. Het referteloan na indexering bedraagt 3066 euro.

Voor werknemer B met een referteloan van 10.000 euro:

— wordt eerst het gedeelte van het referteloan tot 4000 euro beperkt geïndexeerd aan 2 procent: $4000 \times 2 \text{ procent} = 80 \text{ euro}$ (stap 1);

— wordt vervolgens het volledige referteloan geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het reële cumulatieve indexeringspercentage en die 2 procent ($2,2 \text{ procent} - 2 \text{ procent} = 0,2 \text{ procent}$): $10.000 \times 0,2 \text{ procent} = 20 \text{ euro}$ (stap 2)

Het geïndexeerd referteloan met toepassing van de loonmatiging bedraagt 10.100 euro. Zonder toepassing van de loonmatiging zou het geïndexeerd loon 10.220 euro bedragen ($10.000 \times 2,2 \text{ procent}$).

Voorbeeld 2: Een sectorale CAO voorziet in een loon-indexering met 1 procent in mei 2026 en met 1,5 procent in september 2026.

Werknemer A met een referteloan (maandelijks voltijds) van 3000 euro valt niet onder de toepassing van deze maatregel. Diens loon wordt overeenkomstig de sectorale bepalingen in mei 2026 geïndexeerd met 1 procent (3030 euro) en in september 2026 met 1,5 procent: $3030 \times 1,5 \text{ procent} = 3075,45 \text{ euro}$.

Voor werknemer B met een referteloan van 10.000 euro, wordt:

In mei 2026:

— eerst het gedeelte van het referteloan tot 4000 euro beperkt geïndexeerd aan 1 procent: $4000 \times 1 \text{ procent} = 40 \text{ euro}$ (stap 1) loon na indexering mei: 10.040 euro;

— het gedeelte van het referteloan boven de 4000 euro niet geïndexeerd aangezien de 2 procent nog niet is bereikt.

In september 2026:

— eerst het gedeelte van het referteloan tot 4000 euro beperkt geïndexeerd aan 1 procent: $4000 \times 1 \text{ procent} = 40 \text{ euro}$ (stap 1)

Le travailleur A dont le salaire de référence (mensuel à temps plein) est de 3000 euros n'est pas concerné par cette mesure. Son salaire est indexé de 2,2 pour cent conformément aux dispositions sectorielles: $3000 \times 2,2 \text{ pour cent} = 66 \text{ euros}$. Le salaire de référence après indexation s'élève à 3066 euros.

Pour le travailleur B dont le salaire de référence est de 10.000 euros:

— d'abord, la partie du salaire de référence jusqu'à 4000 euros est indexée à 2 pour cent: $4000 \times 2 \text{ pour cent} = 80 \text{ euros}$ (étape 1);

— ensuite, l'ensemble du salaire de référence est indexé à hauteur de la différence entre le pourcentage d'indexation cumulé réel et ces 2 pour cent ($2,2 \text{ pour cent} - 2 \text{ pour cent} = 0,2 \text{ pour cent}$): $10.000 \times 0,2 \text{ pour cent} = 20 \text{ euros}$ (étape 2)

Le salaire de référence indexé avec application de la modération salariale s'élève à 10.100 euros. Sans application de la modération salariale, le salaire indexé s'élèverait à 10.220 euros ($10.000 \times 2,2 \text{ pour cent}$).

Exemple 2: une CCT sectorielle prévoit une indexation salariale de 1 pour cent en mai 2026 et de 1,5 pour cent en septembre 2026.

Le travailleur A dont le salaire de référence (mensuel à temps plein) est de 3000 euros n'est pas concerné par cette mesure. Son salaire sera indexé conformément aux dispositions sectorielles en mai 2026 de 1 pour cent (3030 euros) et en septembre 2026 de 1,5 pour cent: $3030 \times 1,5 \text{ pour cent} = 3075,45 \text{ euros}$.

Pour le travailleur B dont le salaire de référence est de 10.000 euros, on obtient:

En mai 2026:

— d'abord, la partie du salaire de référence jusqu'à 4000 euros est indexée à 1 pour cent: $4000 \times 1 \text{ pour cent} = 40 \text{ euros}$ (étape 1) salaire après indexation en mai: 10.040 euros;

— la partie du salaire de référence supérieure à 4000 euros n'est pas indexée, car les 2 pour cent ne sont pas encore atteints.

En septembre 2026:

— d'abord, la partie du salaire de référence jusqu'à 4000 euros est indexée de manière limitée à 1 pour cent: $4000 \times 1 \text{ pour cent} = 40 \text{ euros}$ (étape 1)

— vervolgens het volledig referteloan geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het theoretisch indexeringspercentage in de eerste matigingsperiode en die 2 procent (2,5 procent - 2 procent = 0,5 procent): $10.040 \times 0,5 \text{ procent} = 50,20 \text{ euro}$ (stap 2). Het geïndexeerd loon bedraagt dan 10.130,20 euro ($10.040 + 40 + 50,20$).

Zonder toepassing van de loonmatiging zou het geïndexeerd loon 10.251,50 euro bedragen, berekend als volgt:

$10.000 \times 1 \text{ procent} = 10.100 \text{ euro}$

$10.100 \times 1,5 \text{ procent} = 10.100 + 151,50 = 10.251,50 \text{ euro}$.

Ten slotte wordt gepreciseerd dat de volgende indexaanpassingen geschieden op basis van de lonen, beperkt geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk.

Deze bepaling verduidelijkt dat de toepassing van de indexeringsmechanismen na afloop van een matigingsperiode gebeurt op basis van het loon zoals dit overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk werd geïndexeerd, zodat de tijdens de matigingsperiode gerealiseerde loonaanpassing duurzaam wordt verankerd in de verdere loonontwikkeling. Zo wordt vermeden en vermijdt dat bij een volgende indexaanpassing zou worden teruggekeerd naar een hypothetisch loon dat geen rekening houdt met de tijdelijke indexbeperking.

Voor de federale publieke sector impliceert dit dat de overeenkomstig dit hoofdstuk aangepaste lonen structureel worden doorvertaald in de toepasselijke weddeschalen en barema's, binnen het federale bevoegdheidskader. In de praktijk zal er per weddeschaal gekeken worden vanaf welke geldelijke anciënniteit er aan de voorwaarden wordt voldaan om onderhevig te zijn aan de centenindex. Hierop zal bij de volgende twee overschrijdingen van de index de centenindex op toegepast worden. Deze maandwedde zullen in de praktijk per maand slechts met 80 euro stijgen i.p.v. 2 procent. Deze inkomens worden daarna terug herrekend naar de basisweddeschaal op basis van de index van rang 0.

Overeenkomstig artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoort de indexering van lonen en wedden tot de federale bevoegdheid, terwijl de wijze van doorwerking van de indexbeperking in hun interne loonstructuur deel uitmaakt van het personeelsstatuut en derhalve tot de autonome bevoegdheid van de deelstaten, zoals bevestigd in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de Raad van State. Het komt aldus aan de deelstaten toe

— ensuite, le salaire de référence est indexé dans sa totalité à hauteur de la différence entre le pourcentage d'indexation théorique de la première période de modération et ces 2 pour cent (2,5 pour cent - 2 pour cent = 0,5 pour cent): $10.040 \times 0,5 \text{ pour cent} = 50,20 \text{ euros}$ (étape 2). Le salaire indexé s'élève alors à 10.130,20 euros ($10.040 + 40 + 50,20$).

Sans application de la modération salariale, le salaire indexé s'élèverait à 10.251,50 euros, calculé comme suit:

$10.000 \times 1 \% = 10.100 \text{ euros}$

$10.100 \times 1,5 \% = 10.100 + 151,50 = 10.251,50 \text{ euros}$.

Enfin, il est précisé que les adaptations d'index suivantes sont effectuées sur base des salaires, indexés de manière limitée conformément aux dispositions du présent chapitre.

Cette disposition précise que l'application des mécanismes d'indexation à l'issue d'une période de modération se fait sur la base du salaire tel qu'il a été indexé conformément aux dispositions du présent chapitre, de sorte que l'adaptation salariale réalisée pendant la période de modération soit durablement ancrée dans l'évolution future des salaires. On évite ainsi qu'un prochain ajustement de l'indexation ne ramène à un salaire hypothétique qui ne tient pas compte de la limitation temporaire de l'indexation.

Pour le secteur public fédéral, cela implique que les salaires adaptés conformément au présent chapitre soient structurellement transposés dans les barèmes et échelles salariales applicables, dans le cadre des compétences fédérales. En pratique, il sera examiné, pour chaque échelle salariale, quelle ancienneté salariale est requise pour être soumis à l'indexation en centimes. L'indexation en centimes y sera appliquée lors des deux prochains dépassements de l'indice. Concrètement, ces salaires mensuels n'augmenteront que de 80 euros par mois au lieu de 2 pour cent. Ces revenus seront ensuite recalculés vers l'échelle salariale de base, sur base de l'indice du rang 0.

Conformément à l'article 87 de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, l'indexation des salaires et traitements relève de la compétence fédérale, tandis que la manière dont la limitation de l'indexation se répercute dans leur structure salariale interne relève du statut du personnel et donc de la compétence autonome des entités fédérées, comme l'ont confirmé la jurisprudence de la Cour constitutionnelle et du Conseil d'État. Il appartient dès lors aux entités

om de wijze van doorwerking van de indexbeperking te concretiseren.

De bepaling van paragraaf 6 impliceert dat dit ook geldt voor werknemers die tijdens de eerste matigingsperiode naar een ander sectoraal mechanisme verschuiven, werknemers van ondernemingen die tijdens de periode worden opgericht of die tijdens de periode van paritair comité wijzigen.

Art. 56

Dit artikel bepaalt de krachtlijnen van de loonmatiging tijdens de tweede matigingscyclus die aanvangt op 1 januari 2028. De Koning wordt gemachtigd om de datum te wijzigen, wanneer het matigingseffect van de eerste cyclus op deze datum nog niet bereikt zou zijn voor alle lonen onderworpen aan een indexeringsmechanisme.

Voor de tweede matigingsperiode wordt het grensbedrag van 4000 euro geïndexeerd overeenkomstig de principes van de wet van 2 augustus 1971, op dezelfde wijze als de indexering van de sociale uitkeringen en de wedden van statutaire ambtenaren. Dit geïndexeerde grensbedrag wordt gehanteerd zowel om te bepalen of en in welke mate de indexbeperking moet worden toegepast, als voor de berekening van de bijzondere loonmatigingsbijdrage.

De bepaling van paragraaf 6 impliceert dat dit ook geldt voor werknemers die tijdens de tweede matigingsperiode naar een ander sectoraal mechanisme verschuiven, werknemers van ondernemingen die tijdens de deze periode worden opgericht of die tijdens de periode van paritair comité wijzigen.

Art. 57

Om ontwijking en/of ontduiking van de loonmatiging tegen te gaan, wordt uitdrukkelijk voorzien dat de bepalingen van deze wet toegepast moeten worden. Elk tegenstrijdig beding wordt als niet-bestaande beschouwd. Om te bepalen of er sprake is van referteloon waarop de loonmatiging van toepassing is, wordt gekeken naar de feiten, ongeacht de kwalificatie van de partijen.

Art. 58

De Koning kan de nadere regelen en modaliteiten voor de loonmatiging bepalen.

fédérées de concrétiser les modalités de mise en œuvre de la limitation de l'indexation.

La disposition du paragraphe 6 implique que cette règle s'applique également aux travailleurs qui, au cours de la première période de modération, passent à un autre mécanisme sectoriel, ainsi qu'aux travailleurs d'entreprises créées au cours de cette période ou qui changent de commission paritaire pendant cette période.

Art. 56

Cet article définit les grandes lignes de la modération salariale pendant le deuxième cycle de modération qui débutera le 1er janvier 2028. Le Roi est habilité à modifier la date si l'effet de modération du premier cycle n'est pas encore atteint à cette date pour tous les salaires soumis à un mécanisme d'indexation.

Pour la deuxième période de modération, le montant seuil de 4000 euros est indexé conformément aux principes de la loi du 2 août 1971, de la même manière que l'indexation des prestations sociales et des traitements des fonctionnaires statutaires. Ce montant limite indexé est utilisé tant pour déterminer si et dans quelle mesure la limitation de l'indexation doit être appliquée que pour le calcul de la cotisation spéciale de modération salariale.

La disposition du paragraphe 6 implique que cette règle s'applique également aux travailleurs qui, au cours de la deuxième période de modération, passent à un autre mécanisme sectoriel, ainsi qu'aux travailleurs des entreprises créées au cours de cette période ou qui changent de commission paritaire pendant cette période.

Art. 57

Afin de lutter contre le contournement et/ou la fraude à la modération salariale, il est expressément prévu que les dispositions de la présente loi doivent être appliquées. Toute clause contraire est considérée comme nulle et non avenue. Pour déterminer s'il s'agit du salaire de référence auquel s'applique la modération salariale, on se base sur les faits, quelle que soit la qualification des parties.

Art. 58

Le Roi peut déterminer les modalités et conditions détaillées relatives à la modération salariale.

Art. 59

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk.

HOOFDSTUK 2

**Bijzondere loonmatigingsbijdrage
verschuldigd tijdens de eerste en
tweede matigingsperiode**

Art. 60

Deze bepaling bepaalt de begrippen noodzakelijk voor de toepassing van dit hoofdstuk. Voor de berekening van de bijdrage tijdens de eerste en tweede matigingsperiode, wordt hetzelfde loonbegrip gehanteerd als voor de toepassing van de loonmatiging. Een ander loonbegrip hanteren blijkt zeer moeilijk en tegen hoge kostprijs technisch programmeerbaar en bovendien fraudegevoelig en niet-controleerbaar, terwijl dit slechts een beperkt rendementsverschil zou opleveren.

Verder werd de term “basiswerkgeversbijdrage” vervangen door “globale werkgeversbijdrage”. Deze precisering verduidelijkt dat de betrokken bijdrage bestaat uit de basiswerkgeversbijdrage vermeerderd met de reeds bestaande loonmatigingsbijdrage.

Art. 61

Dit artikel betreft het personeel toepassingsgebied van de bijzondere loonmatigingsbijdrage. De bijdrage is van toepassing op de werkgevers en de betalende derden van de private sector. Voor de publieke sector is de bijdrage enkel verschuldigd door de nominatief aangeduide werkgevers.

Art. 62

Deze bepaling voorziet de bijzondere loonmatigingsbijdrage voor iedere maand in de eerste matigingsperiode).

De werkgevers en betalende derden zijn voor iedere maand in de eerste matigingsperiode aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op de door hen verschuldigde lonen waarop de loonmatiging werd toegepast, een bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd ten bedrage van de helft van de opbrengst van de loonmatiging, berekend als volgt:

Art. 59

Cette disposition prévoit l'entrée en vigueur des dispositions du présent chapitre.

CHAPITRE 2

**Cotisation spéciale de modération salariale
due pendant la première et
la deuxième période de modération**

Art. 60

Cette disposition définit les concepts nécessaires à l'application du présent chapitre. Pour le calcul de la cotisation pendant la première et la deuxième période de modération, on utilise la même notion de salaire que pour l'application de la modération salariale. Il s'avère très difficile d'utiliser une autre notion de salaire, qui serait en outre coûteuse à programmer sur le plan technique, susceptible de fraude et incontrôlable, alors que cela ne produirait qu'une différence de rendement limitée.

En outre, la notion de “cotisation patronale de base” a été remplacé par celle de “cotisation patronale globale”. Cette précision permet de clarifier que la cotisation visée comprend la cotisation patronale de base et la cotisation de modération salariale déjà existante.

Art. 61

Cet article concerne le champ d'application personnel de la cotisation spéciale de modération salariale. La cotisation s'applique aux employeurs et tiers payants du secteur privé. Pour le secteur public, la cotisation est uniquement due par les employeurs énumérés de façon limitative.

Art. 62

Cette disposition prévoit la cotisation spéciale de modération salariale pour chaque mois de la première période de modération.

Les employeurs et les tiers payants doivent verser à l'Office national de sécurité sociale, pour chaque mois de la première période de modération, pour les salaires dus auxquels s'applique la modération salariale visée à l'article 55, une cotisation spéciale de modération salariale qui est égale à la moitié du produit de la modération salariale, calculée comme suit:

[[[referteloon aangepast overeenkomstig artikel 55) - (4000 euro x (1+indexcijfer)) x prestatiebreuk] x indexcijfer + [(referteloon aangepast overeenkomstig artikel 55) - (4000 euro x (1+indexcijfer)) x prestatiebreuk] x indexcijfer x globale werkgeversbijdrage] / 2.

Voorts werd de berekening van de prestatiebreuk gepreciseerd. De prestatiebreuk wordt vastgesteld op basis van de daadwerkelijk verrichte prestaties in de betrokken periode en is te onderscheiden van de tewerkstellingsbreuk (artikel 52, 2°) die het contractueel vastgelegde arbeidsregime weergeeft.

Art. 63

Dit artikel voorziet de bijzondere loonmatigingsbijdrage voor iedere maand in de tweede matigingsperiode (in beginsel vanaf 1 januari 2028).

Art. 64

Deze bepaling bepaalt de berekening en aangifte aan de RSZ, die instaat voor de inning van deze bijdrage.

Art. 65

Dit artikel voorziet in de gelijkstelling met een gewone socialezekerheidsbijdrage.

Art. 66

Deze bepaling voorziet uitdrukkelijk dat de bijzondere loonmatigingsbijdrage geen deel uitmaakt van het loon en niet in aanmerking wordt genomen voor de berekening van sociale uitkeringen.

Art. 67

Dit artikel bepaalt dat de opbrengst van de bijdrage bestemd is voor de RSZ-Globaal Beheer.

Art. 68

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk.

[[[salaire de référence modifié conformément l'article 55) - (4000 euros x (1+indice)) x fraction de prestation] x indice + [(salaire de référence modifié conformément l'article 55) - (4000 euros x (1+indice)) x fraction de prestation] x indice x cotisation patronale globale] / 2.

En outre, le calcul de la fraction de prestation a été précisé. La fraction de prestation est déterminée sur la base des prestations effectivement fournies au cours de la période concernée et se distingue de la fraction d'occupation (article 52, 2°) qui reflète le régime de travail fixé contractuellement.

Art. 63

Cet article prévoit la cotisation spéciale de modération salariale pour chaque mois de la deuxième période de modération (en principe à partir du 1er janvier 2028).

Art. 64

Cette disposition régit le calcul et la déclaration à l'ONSS, qui est chargée de la perception de cette cotisation.

Art. 65

Cet article prévoit l'assimilation à une cotisation de sécurité sociale ordinaire.

Art. 66

Cette disposition prévoit expressément que la cotisation spéciale de modération salariale ne fait pas partie du salaire et n'est pas prise en compte dans le calcul des prestations sociales.

Art. 67

Cet article stipule que le produit de la cotisation est destiné à la Gestion globale ONSS.

Art. 68

Cette disposition prévoit l'entrée en vigueur des dispositions du présent chapitre.

HOOFDSTUK 3

**Geconsolideerde bijzondere
loonmatigingsbijdrage**

Art. 69

Deze bepaling voorziet de geconsolideerde loonmatigingsbijdrage, die verschuldigd is zodra werd matigingseffect de eerste maal (voorlopige geconsolideerde loonmatigingsbijdrage), en de tweede maal (definitieve geconsolideerde loonmatigingsbijdrage), werd bereikt. Het personeel toepassingsgebied is hetzelfde als voor de loonmatigingsbijdrage tijdens de eerste en tweede matigingsperiode. De Koning wordt gemachtigd om de berekeningswijze te bepalen.

De opbrengst van de geconsolideerde bijdrage is bestemd voor de RSZ-Globaal Beheer.

Art. 70

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk.

HOOFDSTUK 4

**Maatregel tot beperking
van de indexering inzake pensioenen**

Het begrotingsakkoord van 24 november 2025 bepaalt dat de indexering van de pensioenen waarvan het bruto maandbedrag meer dan 2000 bedraagt in 2026 en 2028, telkens voor één indexering in deze kalenderjaren, wordt beperkt tot het bedrag dat voortvloeit uit de indexering van een pensioen waarvan het bruto maandbedrag 2000 euro bedraagt.

Dat het drempelbedrag dat wordt gehanteerd voor de pensioenen (en voor de sociale uitkeringen), namelijk 2000 euro, verschilt van het drempelbedrag dat geldt voor de lonen, dat is vastgesteld op 4000 euro, is te verklaren door het feit dat de maatregel betrekking heeft op twee groepen van zeer verschillende aard.

De eerste groep bestaat uit werknemers die een inkomen ontvangen als directe tegenprestatie voor arbeidsprestaties. De bezoldiging die zij ontvangen heeft een specifieke juridische en economische aard aangezien zij voortvloeit uit een contractuele verhouding tussen werknemer en werkgever. Bovendien vormen werknemers een bijdragende groep binnen het sociaalezekerheidsstelsel. Zij betalen persoonlijke sociale bijdragen, hun werkgevers betalen patronale bijdragen

CHAPITRE 3

**Cotisation spéciale
de modération salariale consolidée**

Art. 69

Cette disposition prévoit la cotisation de modération salariale consolidée, qui est due dès que l'effet modérateur a été atteint une première fois (cotisation de modération salariale consolidée provisoire) et une deuxième fois (cotisation de modération salariale consolidée définitive). Le champ d'application personnel est le même que pour la cotisation de modération salariale pendant la première et la deuxième période de modération. Le Roi est habilité à déterminer le mode de calcul.

Le produit de la cotisation consolidée est destiné à la Gestion globale ONSS.

Art. 70

Cette disposition prévoit l'entrée en vigueur des dispositions du présent chapitre.

CHAPITRE 4

**Mesure visant à limiter
l'indexation en matière de pensions**

L'accord budgétaire du 24 novembre 2025 prévoit que l'indexation des pensions dont le montant mensuel brut dépasse 2000 euros est, en 2026 et en 2028, à chaque fois limitée à une indexation pour ces années civiles, au montant résultant de l'indexation d'une pension dont le montant mensuel brut s'élève à 2000 euros.

La différence entre le seuil appliqué aux pensions (et aux prestations sociales), fixé à 2000 euros, et le seuil applicable aux rémunérations, établi à 4000 euros, s'explique par le fait que la mesure vise deux catégories de personnes de nature profondément différente.

La première catégorie est composée des travailleurs qui perçoivent un revenu en contrepartie directe d'une prestation de travail. La rémunération qu'ils reçoivent présente une nature juridique et économique spécifique, puisqu'elle découle d'une relation contractuelle entre le travailleur et l'employeur. En outre, les travailleurs constituent un groupe contributeur au sein du système de sécurité sociale. Ils paient des cotisations personnelles, leurs employeurs paient des cotisations patronales, et

en beroepsinkomsten vormen een fundamentele financieringsbron van de socialezekerheidsregelingen.

De tweede groep bestaat uit sociaal uitkeringsgerechtigden die vervangingsinkomens ontvangen. De inkomsten die deze personen ontvangen, vormen geen tegenprestatie voor een actuele arbeidsprestatie, maar vervangingsinkomens die door de gemeenschap worden gefinancierd via het socialezekerheidsstelsel.

De aard van de inkomsten verschilt dus tussen deze twee groepen. Bovendien dragen sociaal uitkeringsgerechtigden, in tegenstelling tot actieve werknemers, niet of niet langer rechtstreeks bij aan de financiering van het socialezekerheidsstelsel via persoonlijke bijdragen.

Het gaat dus om twee groepen die zich niet in vergelijkbare situaties bevinden en die derhalve in rechte verschillend kunnen worden behandeld zonder dat zulks in strijd is met het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel, zoals vastgelegd in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Tot vaststelling van dit referentiebedrag van 2000 euro is uitgegaan van het gemiddelde van de in 2025 uitbetaalde pensioenen dat 1998 euro bedroeg en dat zeer dicht ligt bij het mediaan pensioen. Net zoals bij de bepaling van het grensbedrag van 4000 euro voor de indexeringsbeperking op de lonen werd een gelijkaardige benadering gehanteerd voor het vastleggen van het referentiebedrag van 2000 euro voor de indexeringsbeperking op de pensioenen (en sociale uitkeringen). Hierbij werd het doel van de maatregel om de overheidsfinanciën aan te zuiveren aangevuld met de nood aan een sociale correctie. Bij elk van beide doelgroepen – enerzijds de werknemers en anderzijds de pensioengerechtigden (en gerechtigden op andere sociale uitkeringen) – werd ernaar gestreefd om de 50 procent laagste lonen en pensioenen (uitkeringen) vrij te stellen van deze maatregel tot beperking van de indexering.

Deze nieuwe index-beperkende maatregel doet geen afbreuk aan de index-beperkende maatregelen die reeds werden genomen met de Programmawet van 18 juli 2025 voor de hogere pensioenen waarvan het bruto-maandbedrag 5182,64 euro (aan verhogingscoëfficiënt 2,1223 van het spilindexcijfer 138,01) overschrijdt. Dienaangaande is het belangrijk om te benadrukken dat beide index-beperkende maatregelen op twee onderscheiden categorieën van pensioengerechtigden worden toegepast zodat er – afgezien één enkele uitzondering (zie *infra*) – geen gecumuleerd effect is: voor de hogere pensioenen wordt de indexverhoging beperkt tot 2 procent van het maandelijks gewaarborgd minimumbedrag

les revenus professionnels représentent une source fondamentale de financement des régimes de sécurité sociale.

La seconde catégorie est composée des bénéficiaires de prestations sociales qui perçoivent des revenus de remplacement. Les montants qu'ils reçoivent ne constituent pas la contrepartie d'une prestation de travail actuelle, mais des revenus de remplacement financés par la collectivité via le système de sécurité sociale.

La nature des revenus diffère donc pour ces deux catégories. En outre, contrairement aux travailleurs actifs, les bénéficiaires de prestations sociales ne contribuent pas ou ne contribuent plus directement au financement du système de sécurité sociale par le biais de cotisations personnelles.

Il s'agit donc de deux catégories de personnes qui ne se trouvent pas dans des situations comparables et qui, par conséquent, peuvent être traitées différemment en droit, sans que cela ne constitue une violation du principe d'égalité et de non-discrimination, tel qu'énoncé aux articles 10 et 11 de la Constitution.

Pour la fixation de ce montant de référence de 2000 euros, il a été retenu la moyenne des pensions versées en 2025, s'élevant à 1998 euros et très proche de la pension médiane. À l'instar de la détermination du plafond de 4000 euros appliqué à la limitation de l'indexation des salaires, une approche similaire a été suivie pour arrêter le montant de référence de 2000 euros applicable à la limitation de l'indexation des pensions (et des prestations sociales). L'objectif de la mesure – assainir les finances publiques – a été complété par la nécessité d'une correction sociale. Pour chacun des deux groupes cibles – d'une part, les travailleurs, et d'autre part, les pensionnés (ainsi que les bénéficiaires d'autres prestations sociales) – on a veillé à exonérer de cette mesure de limitation de l'indexation les 50 pour cent des salaires et des pensions (prestations) les plus bas.

Cette nouvelle mesure limitant l'indexation ne porte pas atteinte aux mesures limitant l'indexation qui ont déjà été prises par la loi-programme du 18 juillet 2025 pour les pensions dont le montant mensuel brut dépasse 5182,64 euros (au coefficient de majoration 2,1223 de l'indice pivot 138,01). À cet égard, il importe de souligner que ces deux mesures de limitation de l'indexation s'appliquent à deux catégories distinctes de pensionnés, de sorte qu'il n'existe – à une seule exception près (voir ci-après) – aucun effet cumulé: pour les pensions les plus élevées, la majoration résultant de l'indexation est limitée à 2 pour cent du montant mensuel garanti du minimum de pension de retraite pour un pensionné isolé (= 36,17 euros au

rustpensioen voor een alleenstaande gepensioneerde (= 36,17 euro aan verhogingscoëfficiënt 2,1647 van het spilindexcijfer 138,01) terwijl deze indexverhoging voor pensioenen tussen 2000 euro en 5286,17 euro (aan verhogingscoëfficiënt 2,1647) beperkt wordt tot 40 euro.

Op het voormelde geldt enkel een uitzondering voor de pensioenen waarvan het bruto-maandbedrag tussen 5286,17 euro en 5355 euro ligt (aan verhogingscoëfficiënt 2,1647) en waarvoor bij de eerstvolgende indexering een verhoging van meer dan 40 euro maar minder dan 2 procent toegekend zou worden. Voor deze zeer beperkte categorie van pensioenen zal het eerstvolgende indexatiebedrag verder worden beperkt tot 40 euro zodat voor deze pensioenen geen grotere indexverhoging wordt toegekend dan voor de pensioenen tussen 2000 euro en 5286,17 euro.

De nieuwe maatregel tot beperking van de indexering van de pensioenen betekent geen aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau inzake de sociale zekerheid, zoals bedoeld in artikel 23 van de Grondwet om volgende 3 redenen:

1° zij treft enkel de pensioengerechtigden waarvan het bruto-maandbedrag van het wettelijk pensioen of de wettelijke pensioenen meer bedraagt dan 2000 euro. De pensioengerechtigden met een lager wettelijk pensioenbedrag ondergaan geen enkele indexbeperking;

2° de door de maatregel getroffen pensioengerechtigden genieten in elk geval een bruto-indexering van 40 euro per maand (= 2 procent van het referentiebedrag van 2000 euro);

3° de indexbeperking wordt slechts toegepast bij twee indexeringen zodat het maximale verlies sowieso kleiner is dan 4 procent van het brutobedrag van het pensioen, hetgeen niet als aanzienlijk kan worden beschouwd.

Deze beperkte impact kan best geïllustreerd worden aan de hand van twee concrete voorbeelden.

Voorbeeld 1: een persoon geniet een wettelijk pensioen waarvan het bruto maandbedrag 2500 euro bedraagt.

Normalerweise zou het bruto-maandbedrag van het pensioen na een indexering van 2 procent 2550 euro bereiken (+ 50 euro), maar dat bedrag zal evenwel worden beperkt tot 2540 euro (+ 40 euro). Dit geeft een verschil van amper 10 euro bruto op maandbasis (en nog een iets kleiner verschil bij berekening op basis van netto-bedragen), oftewel een verschil van amper 0,40 procent (= 10 euro / 2500 euro).

coefficient de majoration 2,1647 de l'indice-pivot 138,01), tandis que cette majoration est limitée à 40 euros pour les pensions comprises entre 2000 euros et 5286,17 euros (au coefficient de majoration 2,1647).

Il existe une exception pour les pensions dont le montant brut mensuel se situe entre 5286,17 euros et 5355 euros (au coefficient de majoration 2,1647) et pour lesquelles, lors de la prochaine indexation, une majoration de plus de 40 euros mais de moins de 2 pour cent serait accordée. Pour cette catégorie très limitée de pensions, le montant de la prochaine indexation sera encore limité à 40 euros, de sorte que ces pensions ne bénéficieront pas d'une augmentation d'indexation supérieure à celle accordée aux pensions comprises entre 2000 euros et 5286,17 euros.

La nouvelle mesure limitant l'indexation des pensions ne constitue pas une atteinte significative au niveau de protection de la sécurité sociale, tel que visé à l'article 23 de la Constitution, et ce pour les trois raisons suivantes:

1° elle ne concerne que les pensionnés dont le montant mensuel brut de la pension légale ou des pensions légales dépasse 2000 euros. Les pensionnés dont le montant de la pension légale est inférieur ou égal à ce seuil ne subissent aucune limitation de l'indexation;

2° les pensionnés concernés par la mesure bénéficient en tout état de cause d'une indexation brute de 40 euros par mois (= 2 pour cent du montant de référence de 2000 euros);

3° la limitation de l'indexation ne s'applique qu'à deux indexations, de sorte que la perte maximale reste en tout état de cause inférieure à 4 pour cent du montant brut de la pension, ce qui ne peut être considéré comme substantiel.

Cette incidence limitée peut être illustrée au moyen de deux exemples concrets.

Exemple 1: une personne bénéficie d'une pension légale dont le montant mensuel brut s'élève à 2500 euros.

Normalement, après une indexation de 2 pour cent, le montant mensuel brut de la pension atteindrait 2550 euros (+ 50 euros), mais ce montant sera limité à 2540 euros (+ 40 euros). Il en résulte une différence de seulement 10 euros bruts par mois (et une différence légèrement inférieure lorsqu'elle est calculée en montants nets), soit un écart de seulement 0,40 pour cent (= 10 euros / 2500 euros).

Voorbeeld 2: een persoon geniet een wettelijk pensioen waarvan het bruto maandbedrag 4000 euro bedraagt.

Normalerwijze zou het bruto-maandbedrag van het pensioen na een indexering van 2 procent 4080 euro bereiken (+ 80 euro), maar dat bedrag zal evenwel worden beperkt tot 4040 euro (+ 40 euro). Dit geeft een verschil van 40 euro bruto op maandbasis (en nog een iets kleiner verschil bij berekening op basis van netto-bedragen), oftewel een verschil van slechts 1 procent (= 40 euro / 4000 euro).

Zelfs indien de nieuwe index-beperkende maatregel in samenhang wordt beschouwd met de voorgenomen maatregel tot afschaffing van de perequatie voor de lopende pensioenen in het pensioenstelsel van de ambtenaren, zoals opgenomen in het voorontwerp van wet houdende hervorming van de pensioenen dient vastgesteld te worden dat hun gecumuleerd effect het beschermingsniveau van de rust- en overlevingspensioenen slechts minimaal beïnvloedt. Dit is te verklaren doordat elk van deze beide maatregelen een beperkte impact hebben. Het gemiddelde (tweejaarlijkse) perequatiepercentage van de pensioenen voor de periode van 2009 tot heden over alle perequatiekorven heen bedraagt immers slechts 0,48 procent.

De overige maatregelen vervat in het voorontwerp van wet houdende hervorming van de pensioenen hebben geen invloed op de momenteel reeds lopende pensioenen maar enkel op de pensioenen die na 31 december 2026 zullen ingaan zodat er quasi geen gecumuleerd effect zal zijn met de nieuwe index-beperkende maatregel.

Een gecumuleerd effect zal enkel spelen voor de pensioenen die na 31 december 2026 en vóór de tweede indexbeperking na 31 december 2027 zullen ingaan doch dit zal minimaal zijn omwille van het feit dat de maatregelen van de pensioenhervorming zeer geleidelijk worden ingevoerd zodat zij slechts een marginale invloed hebben op het bedrag van de pensioenen die in de voormelde periode zullen ingaan.

Zelfs indien de beperking van de indexering van de pensioenen toch aanzien zou worden als niet in overeenstemming met het in artikel 23 van de Grondwet vervatte *standstill*-beginsel (*quod non*), dient vastgesteld te worden dat deze maatregel proportioneel is en een legitieme doelstelling nastreeft die erin bestaat om een belangrijke bijdrage te leveren aan de sanering van de zwaar deficitair federale overheidsfinanciën.

Exemple 2: une personne bénéficie d'une pension légale dont le montant mensuel brut s'élève à 4000 euros.

Normalement, après une indexation de 2 pour cent, le montant mensuel brut de la pension atteindrait 4080 euros (+ 80 euros), mais ce montant sera limité à 4040 euros (+ 40 euros). Il en résulte une différence de 40 euros bruts par mois (et une différence légèrement inférieure lorsqu'elle est calculée en montants nets), soit un écart de seulement 1 pour cent (= 40 euros / 4000 euros).

Même si la nouvelle mesure limitant l'indexation est envisagée conjointement avec la mesure projetée visant à supprimer la péréquation pour les pensions en cours dans le régime des pensions du secteur public, telle que reprise dans le projet de loi portant réforme des pensions, il convient de constater que leur effet cumulé n'influence que minimalement le niveau de protection des pensions de retraite et de survie. Cela s'explique par le fait que chacune de ces deux mesures a un impact limité. En effet, le taux moyen de péréquation (bisannuel) appliqué aux pensions pour la période allant de 2009 à ce jour, toutes corbeilles de péréquation confondues, n'est que de 0,48 pour cent.

Les autres mesures contenues dans l'avant-projet de loi portant réforme des pensions n'ont aucune incidence sur les pensions déjà en cours, mais uniquement sur celles qui prendront cours après le 31 décembre 2026, de sorte qu'il n'y aura pratiquement aucun effet cumulé avec la nouvelle mesure limitant l'indexation.

Un effet cumulé ne s'appliquera qu'aux pensions qui prendront cours après le 31 décembre 2026 et avant la deuxième limitation de l'indexation postérieure au 31 décembre 2027, mais cet effet restera minime, en raison du fait que les mesures de la réforme des pensions sont introduites de manière très progressive, afin qu'elles n'exercent qu'une influence marginale sur le montant des pensions qui prendront cours durant la période susmentionnée.

Même si la limitation de l'indexation des pensions devait néanmoins être considérée comme contraire au principe de *standstill* consacré à l'article 23 de la Constitution (*quod non*), il convient de constater que cette mesure est proportionnée et poursuit un objectif légitime, à savoir contribuer de manière substantielle à l'assainissement des finances publiques fédérales, qui présentent un déficit particulièrement important.

Art. 71

Om de nieuwe index-beperkende maatregel inzake pensioenen te regelen wordt in artikel 220 van de programmawet van 18 juli 2025 onder 5° een bijkomende definitie ingevoegd die bepaalt wat moet worden verstaan onder “referentiebedrag”.

Het referentiebedrag is het bedrag dat van toepassing is op de dag voorafgaand aan de verhoging die voortvloeit uit de indexering. Het bedrag wordt uitgedrukt aan index 138,01 dat in de maand januari 2026 een bruto maandbedrag van 2000 euro vertegenwoordigt. Zoals opgemerkt door de Raad van State in zijn advies 78.747/1-2-3-4-16 van 29 januari 2026 wordt hiertoe het bedrag van 2000 euro, wegens de spilindexoverschrijding in december 2025, gedeeld door de verhogingscoëfficiënt 2,1647 van het spilindexcijfer 138,01 die van toepassing is in de maand januari 2026. Het referentiebedrag bedraagt dus 923,92 euro.

Dit referentiebedrag wordt gekoppeld aan het indexcijfer 138,01 van de consumptieprijzen waardoor het op dezelfde wijze schommelt als de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de openbare Schatkist.

Art. 72

Dit artikel voegt in de programmawet van 18 juli 2025 een nieuw artikel 222/1 in dat de nieuwe maatregel bevat.

De maatregel beoogt de indexering te beperken voor de situaties waarin het bruto maandbedrag van het wettelijk pensioen, of het totaal van de bruto maandbedragen van de wettelijke pensioenen, het referentiebedrag overschrijden.

In deze situaties mag een indexering niet tot gevolg hebben dat een hoger bedrag aan indexering wordt toegekend dan het bedrag dat voortvloeit uit de indexering van het referentiebedrag.

Art. 73

De maatregel is beperkt tot in totaal twee indexeringen, namelijk de tweede indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2025 alsook de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027. Normalerweise gaat dit om de eerste indexeringen waarvan de uitbetalingen zullen plaatsvinden in respectievelijk 2027 en 2028, ongeacht of het indexcijfer werd overschreden in deze kalenderjaren zelf. Ingevolge de programmawet van 18 juli 2025 wordt

Art. 71

Afin de régler la nouvelle mesure de limitation de l'indexation des pensions, une définition supplémentaire est insérée à l'article 220 au 5°, de la loi-programme du 18 juillet 2025, qui précise ce qu'il faut entendre par “montant de référence”.

Le montant de référence est le montant applicable la veille de l'augmentation résultant de l'indexation. Il est exprimé à l'indice 138,01 qui représente un montant mensuel brut de 2000 euros au mois de janvier 2026. Comme indiqué par le Conseil d'État dans son avis 78.747/1-2-3-4-16 du 29 janvier 2026, à cette fin, suite au dépassement de l'indice pivot en décembre 2025, le montant de 2000 euros est divisé par le coefficient de majoration 2,1647 de l'indice pivot 138,01 applicable au mois de janvier 2026. Le montant de référence s'élève donc à 923,92 euros.

Ce montant de référence est lié à l'indice 138,01 des prix à la consommation, ce qui lui permet de fluctuer de la même manière que les pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public.

Art. 72

Cet article insère un nouvel article 222/1 dans la loi-programme du 18 juillet 2025 qui comprend la nouvelle mesure.

La mesure vise à limiter l'indexation dans les situations dans lesquelles le montant mensuel brut de la pension légale, ou le total des montants mensuels bruts des pensions légales, dépasse le montant de référence.

Dans ces situations, l'indexation ne peut avoir pour conséquence d'accorder un montant d'indexation supérieur au montant résultant de l'indexation du montant de référence.

Art. 73

La mesure est limitée à deux indexations au total, à savoir: la deuxième indexation dont le paiement aura lieu après le 31 décembre 2025 et la première indexation dont le paiement aura lieu après le 31 décembre 2027. Normalement, il s'agit des premières indexations dont les paiements auront lieu respectivement en 2027 et en 2028, indépendamment du fait que l'indice ait été dépassé au cours de ces mêmes années civiles. En vertu de la loi-programme du 18 juillet 2025, une indexation

een indexering immers slechts betaald vanaf de derde maand die volgt op de maand waarin het indexcijfer werd overschreden. Momenteel kan voor 2028 nog niet met zekerheid worden gesteld dat er in dat jaar een betaling van een indexering zal plaats vinden. Indien dit niet het geval zou zijn, wordt de index-beperkende maatregel toegepast op de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2028.

Voor de tweede indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2025 heeft de index-beperkende maatregel tot gevolg dat, gezien het referentiebedrag 2000 euro bedraagt, uitgedrukt aan de verhogingscoëfficiënt 2,1647 van het indexcijfer 138,01, het bedrag van de indexering wordt beperkt tot 40 euro (= 2 procent van 2000 euro) in de situaties waarin het bruto maandbedrag van het wettelijk pensioen, of het totaal van de bruto maandbedragen van de wettelijke pensioenen, 2000 euro overschrijden, uitgedrukt aan het indexcijfer 2,1647.

Situaties waarin het bruto maandbedrag van het wettelijk pensioen of het totaal van de bruto maandbedragen van de wettelijke pensioenen 2000 euro of minder bedraagt, uitgedrukt aan het indexcijfer 2,1647, worden dus niet beoogd door de maatregel.

Er wordt opgemerkt dat voor de derde indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2025 zal worden uitgegaan van de bruto maandbedragen van de pensioenen zoals deze zijn na de index-beperkende maatregel die wordt toegepast op de tweede indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2025.

Voor de eerste indexering waarvan de betaling plaatsvindt na 31 december 2027 is het bedrag van de beperkte indexering afhankelijk van de evolutie van het indexcijfer. In de hypothese dat het referentiebedrag dat in januari 2026 2000 euro bedroeg ingevolge indexering is geëvolueerd naar 2080,80 euro, hetgeen veronderstelt dat er een tweede overschrijding van de spilindex zal hebben plaatsgevonden vóór oktober 2027 (die niet onderworpen zal zijn aan een indexbeperking), zal het bedrag van de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027 beperkt worden tot 41,62 euro (= 2 procent van 2080,80 euro). In de hypothese dat het referentiebedrag ingevolge indexering slechts is geëvolueerd naar 2040 euro, hetgeen veronderstelt dat er slechts één overschrijding van de spilindex heeft plaatsgevonden vóór oktober 2027 (die onderworpen zal zijn aan een indexbeperking), zal het bedrag van de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027 beperkt worden tot 40,80 euro (= 2 procent van 2040 euro).

n'est payée qu'à partir du troisième mois suivant le mois au cours duquel l'indice-pivot a été dépassé. À l'heure actuelle, il n'est pas encore certain qu'un paiement d'une indexation aura lieu en 2028. Si tel n'était pas le cas, la mesure limitant l'indexation serait appliquée à la première indexation dont le paiement interviendra après le 31 décembre 2028.

Pour la deuxième indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2025, la mesure limitant l'indexation a pour conséquence que, étant donné que le montant de référence s'élève à 2000 euros, exprimé au coefficient de majoration 2,1647 de l'indice 138,01, le montant de l'indexation est limité à 40 euros (= 2 pour cent de 2000 euros) dans les situations où le montant mensuel brut de la pension légale, ou le total des montants mensuels bruts des pensions légales, dépasse 2000 euros, exprimé à l'indice 2,1647.

Les situations dans lesquelles le montant mensuel brut de la pension légale, ou le total des montants mensuels bruts des pensions légales, est inférieur ou égal à 2000 euros, exprimé à l'indice 2,1647, ne sont donc pas visées par la mesure.

Il est relevé que, pour la troisième indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2025, il sera tenu compte des montants bruts mensuels des pensions tels qu'ils résultent après l'application de la mesure limitant l'indexation sur la deuxième indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2025.

Pour la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027, le montant de l'indexation limitée dépendra de l'évolution de l'indice. Dans l'hypothèse où le montant de référence, qui s'élevait à 2000 euros en janvier 2026, ait évolué, à la suite d'indexations, à 2080,80 euros, ce qui suppose qu'un deuxième dépassement de l'indice-pivot aura eu lieu avant octobre 2027 (qui ne sera pas soumis à une limitation d'indexation), le montant de la première indexation dont le paiement aura lieu après le 31 décembre 2027 sera limité à 41,62 euros (= 2 pour cent de 2080,80 euros). Dans l'hypothèse où le montant de référence n'ait évolué, à la suite d'indexations, qu'à 2040 euros, ce qui suppose qu'un seul dépassement de l'indice-pivot aura eu lieu avant octobre 2027 (qui sera soumis à une limitation d'indexation), le montant de la première indexation dont le paiement aura lieu après le 31 décembre 2027 sera limité à 40,80 euros (= 2 pour cent de 2040 euros).

Opnieuw moet worden opgemerkt dat voor de tweede indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027 zal worden uitgegaan van de bruto maandbedragen van de pensioenen zoals deze zijn na de index-beperkende maatregel die wordt toegepast op de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.

Tot slot wordt vermeld dat voorliggende nieuwe index-beperkende maatregel geen afbreuk doet aan de index-beperkende maatregelen die reeds werden genomen met de artikelen 221 tot en met 223 van de programmawet van 18 juli 2025 voor de pensioenen waarvan het bruto-maandbedrag 5355 euro (aan verhogingscoëfficiënt 2,1647) overschrijdt. Indien het bedrag van de beperkte indexering dat voortvloeit uit de reeds genomen index-beperkende maatregelen lager is dan het bedrag van de beperkte indexering dat voortvloeit uit voorliggende nieuwe index-beperkende maatregel, wordt slechts het eerst vermelde bedrag toegekend.

Zoals *supra* vermeld zal voor de pensioenen waarvan het bruto-maandbedrag tussen 5286,17 euro en 5355 euro ligt (aan verhogingscoëfficiënt 2,1647) en waarvoor bij de eerstvolgende indexering een verhoging van meer dan 40 euro maar minder dan 2 procent toegekend zou worden, het eerstvolgende indexatiebedrag verder worden beperkt tot 40 euro (= 2 procent van het referentiebedrag).

Voor de pensioenen die het absoluut maximum bereiken blijft gelden dat zij niet langer worden geïndexeerd tot de vooropgestelde einddatum van het tijdelijke indexeringsmechanisme is afgelopen en uiterlijk na een eventuele vijfde indexering na 1 juli 2025 en vóór 31 december 2029.

Art. 74

Artikel 74 legt de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk vast op de datum van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

HOOFDSTUK 5

Maatregelen tot tijdelijke beperking van de indexering van sociale uitkeringen

In het kader van de uitvoering van de door de regering vastgelegde begrotingsbeslissingen voor de periode 2026-2029, voert dit hoofdstuk een tijdelijke en gerichte beperking in van de automatische indexering van bepaalde sociale uitkeringen. Deze maatregel beoogt twee doelstellingen:

Il convient à nouveau de relever que, pour la deuxième indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027, il sera tenu compte des montants bruts mensuels des pensions, tels qu'ils résultent après l'application de la mesure limitant l'indexation sur la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.

Enfin, il est précisé que la présente nouvelle mesure de limitation de l'indexation ne porte pas atteinte aux mesures de limitation de l'indexation qui ont déjà été prises aux articles 221 à 223 de la loi-programme du 18 juillet 2025 pour les pensions dont le montant brut mensuel dépasse 5355 euros (au coefficient de majoration 2,1647). Si le montant de l'indexation limitée résultant des mesures de limitation déjà adoptées est inférieur au montant de l'indexation limitée résultant de la présente nouvelle mesure de limitation de l'indexation, seul le premier montant est accordé.

Comme indiqué ci-dessus, pour les pensions dont le montant brut mensuel se situe entre 5286,17 euros et 5355 euros (au coefficient de majoration 2,1647) et pour lesquelles, lors de la prochaine indexation, une majoration de plus de 40 euros mais de moins de 2 pour cent serait accordée, le montant de la prochaine indexation sera encore limité à 40 euros (= 2 pour cent du montant de référence).

Pour les pensions qui atteignent le maximum absolu, il demeure d'application qu'elles ne sont plus indexées jusqu'à ce que la date de fin prévue du mécanisme d'indexation temporaire soit atteinte, et au plus tard après une éventuelle cinquième indexation postérieure au 1er juillet 2025 et antérieure au 31 décembre 2029.

Art. 74

L'article 74 fixe la date d'entrée en vigueur de ce chapitre à la date de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

CHAPITRE 5

Mesures de limitation temporaire de l'indexation des prestations sociales

Dans le cadre de la mise en œuvre des décisions budgétaires arrêtées par le gouvernement pour la trajectoire 2026-2029, le présent chapitre institue une limitation temporaire et ciblée de l'indexation automatique de certaines prestations sociales. Cette mesure s'inscrit dans le double objectif de:

1° prioritair de koopkracht vrijwaren van de begunstigen die de laagste uitkeringen ontvangen;

2° de evolutie van de uitgaven in verband met automatische indexeringsmechanismen beheersen wanneer de spilindex wordt overschreden, door een gematigde en evenredige aanpassing van de hoogste bedragen te waarborgen.

De maatregel is strikt in de tijd begrensd en wordt twee keer tijdens de legislatuur toegepast: een eerste keer bij de eerste aanpassing van de uitkeringen na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk, en een tweede keer bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027. Het betreft aldus een gerichte en geplafonneerde indexering, die de sociale bescherming verzoent met de budgettaire houdbaarheid.

De kern van de maatregel is als volgt:

Voor elke sociale uitkering waarvan het aanvankelijke bruto maandbedrag lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, blijft de indexering vastgesteld op 2 procent van het aanvankelijke bedrag, overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971.

Indien de sociale uitkering per dag wordt toegekend, en niet per maand, wordt de naleving van de drempel van 2000 euro als volgt berekend:

a) wanneer de sociale uitkering wordt betaald in een systeem van zes dagen per week: het bruto dagbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met 26 en moet lager zijn dan of gelijk zijn aan 2000 euro;

b) wanneer de sociale uitkering wordt betaald in een systeem van vijf dagen per week: het bruto dagbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met 21,67 en moet lager zijn dan of gelijk zijn aan 2000 euro.

Voor elke sociale uitkering waarvan het aanvankelijke bruto maandbedrag hoger is dan 2000 euro, wordt de verhoging uitsluitend berekend op de schijf tot 2000 euro. In dat geval wordt de verhoging geplafonneerd op 40 euro per maand en wordt geen indexering toegepast op het gedeelte boven 2000 euro.

Indien de sociale prestatie per dag wordt toegekend, en niet per maand, wordt de drempel van 2000 euro als volgt berekend:

a) wanneer de sociale uitkering wordt betaald in een systeem van zes dagen per week: het bruto dagbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met 26;

1° préserver prioritairement le pouvoir d'achat des bénéficiaires disposant des prestations les plus modestes;

2° maîtriser l'évolution des dépenses liées aux mécanismes d'indexation automatique lorsque l'indice-pivot est dépassé, en assurant une adaptation mesurée et proportionnée des montants les plus élevés.

La mesure est strictement bornée dans le temps et déclenchée à deux reprises durant la législature: une première fois à la première adaptation des prestations sociales après l'entrée en vigueur du présent chapitre, puis lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027. Elle constitue ainsi une indexation plafonnée et ciblée, destinée à concilier la protection sociale et la soutenabilité budgétaire.

Le cœur du dispositif se présente comme suit:

Pour toute prestation sociale dont le montant mensuel brut initial est inférieur ou égal à 2000 euros, l'indexation demeure fixée à 2 pour cent du montant initial, conformément à la loi du 2 août 1971.

Lorsque la prestation sociale est octroyée sur base journalière, et non mensuelle, le respect du plafond de 2000 euros est calculé comme suit:

a) lorsque la prestation sociale est payée dans un système de six jours/semaine: le montant brut journalier de la prestation sociale est multiplié par 26, et doit être inférieur ou égal à 2000 euros;

b) lorsque la prestation sociale est payée dans un système de cinq jours/semaine: le montant brut journalier de la prestation sociale est multiplié par 21,67, et doit être inférieur ou égal à 2000 euros.

Pour toute prestation sociale dont le montant mensuel brut initial est supérieur à 2000 euros, l'augmentation n'est calculée que sur la tranche allant jusqu'à 2000 euros. Dans ce cas, l'augmentation est plafonnée à 40 euros par mois et aucune indexation n'est appliquée à la fraction excédant 2000 euros.

Lorsque la prestation sociale est octroyée sur base journalière, et non mensuelle, le seuil de 2000 euros est calculé comme suit:

a) lorsque la prestation sociale est payée dans un système de six jours/semaine: le montant brut journalier de la prestation sociale est multiplié par 26;

b) wanneer de sociale uitkering wordt betaald in een systeem van vijf dagen per week: het bruto dagbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met 21,67.

Voor prestaties op dagbasis wordt de verhoging geplafonneerd op 1,54 euro per dag (zes dagen/week) of 1,85 euro per dag (vijf dagen/week), zonder enige indexering op het deel boven 2000 euro.

Om de coherentie van het systeem in de tijd te waarborgen, worden de referentiebedragen (2000 euro, 40 euro, 1,54 euro en 1,85 euro) gekoppeld aan de spilindex die van kracht is op 1 januari 2026, en worden zij aangepast overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 voor de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027. Deze techniek voorkomt een nominaal bevrozingseffect en waarborgt dat de drempel in reële termen neutraal blijft.

De maatregel is tijdelijk, gericht en voorspelbaar, en respecteert de algemene beginselen van de rechtszekerheid (duidelijke omschrijving van het toepassingsgebied en van de berekeningsmethoden), van de niet-retroactiviteit en van de proportionaliteit. Zij vormt een nauwkeurig omlijnde afwijking van de wet van 2 augustus 1971, beperkt tot twee welbepaalde gebeurtenissen, zonder afbreuk te doen aan de algemene structuur van het indexeringstelsel.

In antwoord op de opmerkingen van de Raad van State in zijn advies, moet worden opgemerkt dat het verschil in behandeling tussen begunstigden van wie de uitkering lager is dan het referentiebedrag en begunstigden van wie de uitkering hoger is, gebaseerd is op rechtmatige redenen van algemeen belang en in overeenstemming is met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en evenredigheid. Het hoofddoel is de koopkracht van personen met de laagste uitkeringen volledig te behouden, voor wie automatische indexering essentieel is om een menswaardig bestaan te garanderen, zoals vereist door artikel 23 van de Grondwet.

Omgekeerd wordt voor uitkeringen boven de drempel van 2000 euro de indexering beperkt om het budgettaire effect van automatische verhogingen op de hoogste bedragen te beperken. Dit onderscheid past in een logica van horizontale solidariteit: het concentreert de inspanningen op begunstigden met een groter draagvermogen, zonder het fundamentele recht op sociale zekerheid in het gedrang te brengen.

De evenredigheid wordt gewaarborgd door verschillende waarborgen: de maatregel is tijdelijk (twee keer tijdens de legislatuur), duidelijk omkaderd en voorspelbaar, hetgeen de rechtszekerheid garandeert. De maatregel

b) lorsque la prestation sociale est payée dans un système de cinq jours/semaine: le montant brut journalier de la prestation sociale est multiplié par 21,67.

Pour les prestations octroyées sur base journalière, l'augmentation est plafonnée à 1,54 euros par jour, dans un système de six jours/semaine, et à 1,85 euros par jour, dans un système de cinq jours/semaine: aucune indexation n'est appliquée à la fraction excédant 2000 euros.

Afin d'assurer la cohérence du dispositif au fil du temps, les montants de référence (2000 euros, 40 euros, 1,54 euros, 1,85 euros) sont rattachés à l'indice-pivot en vigueur au 1er janvier 2026 et indexés selon la loi du 2 août 1971 lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027. Cette technique évite tout effet de gel nominal et garantit la neutralité de la borne en termes réels.

La mesure est temporaire, ciblée et prévisible, et respecte les principes généraux de sécurité juridique (définition claire du champ d'application et des méthodes de calcul), de non-rétroactivité et de proportionnalité. Elle constitue une dérogation encadrée à la loi du 2 août 1971, limitée à deux occurrences précisément déterminées, sans remettre en cause la structure générale du régime d'indexation.

En réponse aux observations formulées par le Conseil d'État dans son avis, il y a lieu de préciser que la différence de traitement entre les bénéficiaires dont la prestation est inférieure au montant de référence et ceux dont elle est supérieure repose sur des motifs légitimes d'intérêt général et respecte les principes constitutionnels d'égalité et de proportionnalité. L'objectif premier est de préserver intégralement le pouvoir d'achat des personnes disposant des prestations les plus modestes, pour lesquelles l'indexation automatique est essentielle afin de garantir une vie conforme à la dignité humaine, comme l'exige l'article 23 de la Constitution.

À l'inverse, pour les prestations dépassant le seuil de 2000 euros, l'indexation est limitée afin de contenir l'effet budgétaire des hausses automatiques sur les montants les plus élevés. Cette distinction s'inscrit dans une logique de solidarité horizontale: elle concentre l'effort sur les bénéficiaires disposant d'une capacité contributive plus importante, sans remettre en cause le droit fondamental à la sécurité sociale.

La proportionnalité est assurée par plusieurs garde-fous: la mesure est temporaire (deux occurrences durant la législature), clairement encadrée et prévisible, ce qui garantit la sécurité juridique. Elle ne supprime pas

schaft de indexering niet af, maar beperkt het effect ervan voor het overschrijdende deel, met transparante drempels. Bovendien worden de drempels zelf geïndexeerd, waardoor een nominale bevrozing wordt vermeden en de reële neutraliteit wordt gewaarborgd.

Het verschil in behandeling wordt gerechtvaardigd door de noodzaak om sociale bescherming te verzoenen met budgettaire houdbaarheid, waarbij voorrang wordt gegeven aan het beschermen van de laagste inkomens. Het is gebaseerd op een objectief criterium, streeft een legitiem doel na en voldoet aan de grondwettelijke vereisten van evenredigheid en rechtszekerheid.

In antwoord op de opmerking van de Raad van State over artikel 23 van de Grondwet, wordt gepreciseerd dat de maatregel het indexeringsmechanisme van de wet van 2 augustus 1971 niet afschaft, maar de toepassing ervan aanpast voor de hoogste bedragen, in het kader van de begrotingsbeslissingen voor de periode 2026-2029. Het doel is tweeledig: in de eerste plaats de koopkracht van de begunstigten met de laagste uitkeringen behouden en in de tweede plaats de ontwikkeling van de uitgaven in verband met de indexering in tijden van inflatie beheersen.

Deze beperking is strikt in de tijd beperkt. Het is slechts tweemaal van toepassing tijdens de regeerperiode, volgens duidelijk omschreven en vooraf aangekondigde voorwaarden, hetgeen rechtszekerheid en voorspelbaarheid garandeert. Het doet geen afbreuk aan de algemene structuur van de indexeringsregeling en creëert geen permanent mechanisme.

Er zijn verschillende waarborgen ingebouwd om een aanzienlijke achteruitgang van het door artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde beschermingsniveau te voorkomen. Ten eerste blijft de indexering integraal behouden voor alle uitkeringen waarvan het bedrag lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, hetgeen de overgrote meerderheid van de begunstigten dekt en de laagste vervangingsinkomens beschermt. Ten tweede worden de referentiebedragen (2000 euro, 40 euro, enz.) zelf geïndexeerd aan de hand van de op 1 januari 2026 geldende spilindex, om een nominale bevrozing te voorkomen en de reële neutraliteit te behouden. Ten slotte is de maatregel evenredig: het scheidt de indexering niet af, maar beperkt het effect ervan voor het overschrijdende deel, met duidelijke en transparante drempels.

Op basis van deze elementen stelt de Raad van State in zijn advies vast dat de maatregel niet lijkt te leiden tot een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau in de zin van artikel 23 van de Grondwet.

l'indexation mais en limite l'effet pour la fraction excédentaire, avec des seuils transparents. De plus, les seuils sont eux-mêmes indexés, ce qui évite tout gel nominal et garantit la neutralité en termes réels.

La différence de traitement est justifiée par la nécessité de concilier la protection sociale avec la soutenabilité budgétaire, tout en préservant prioritairement les revenus modestes. Elle repose sur un critère objectif, poursuit un but légitime et respecte les exigences constitutionnelles de proportionnalité et de sécurité juridique.

En réponse à l'observation du Conseil d'État relatif à l'article 23 de la Constitution, il est précisé que la mesure ne supprime pas le mécanisme d'indexation prévu par la loi du 2 août 1971, mais en adapte l'application pour les montants les plus élevés, dans le cadre des décisions budgétaires arrêtées pour la période 2026-2029. L'objectif est double: préserver en priorité le pouvoir d'achat des bénéficiaires disposant des prestations les plus modestes et maîtriser l'évolution des dépenses liées à l'indexation en période d'inflation.

Cette limitation est strictement bornée dans le temps. Elle ne s'applique qu'à deux reprises durant la législature, selon des modalités clairement définies et annoncées à l'avance, ce qui garantit la sécurité juridique et la prévisibilité. Elle ne remet pas en cause la structure générale du régime d'indexation et ne crée pas de mécanisme permanent.

Plusieurs garde-fous ont été intégrés pour éviter toute détérioration significative du niveau de protection garanti par l'article 23 de la Constitution. D'abord, l'indexation intégrale est maintenue pour toutes les prestations dont le montant est inférieur ou égal à 2000 euros, ce qui couvre la grande majorité des bénéficiaires et protège les revenus de remplacement les plus modestes. Ensuite, les montants de référence (2000 euros, 40 euros, etc.) sont eux-mêmes indexés à l'indice pivot en vigueur au 1er janvier 2026, afin d'éviter tout gel nominal et de préserver la neutralité en termes réels. Enfin, la mesure est proportionnée: elle ne supprime pas l'indexation mais en limite l'effet pour la fraction excédentaire, avec des seuils clairs et transparents.

Sur base de ces éléments, le Conseil d'État dans son avis constate que la mesure ne semble pas entraîner une diminution significative du niveau de protection au sens de l'article 23 de la Constitution.

Als antwoord op de vraag van de Raad van State over het selectieve karakter van de betrokken sociale uitkeringen, moet worden gepreciseerd dat de maatregel uitsluitend van toepassing is op uitkeringen die strikt genomen vervangingsinkomsten zijn ten laste van de Federale Staat. Dit is niet het geval voor uitkeringen die worden toegekend bij blijvende arbeidsongeschiktheid in het kader van beroepsrisico's: vanwege hun hybride karakter vallen zij niet onder vervangingsinkomsten in strikte zin, maar maken zij ook deel uit van een verzekeringslogica van vergoeding van de geleden schade.

Op deze manier geïnterpreteerd vormt de maatregel het logische equivalent van de maatregel die van toepassing is op lonen.

Art. 75

Dit artikel bepaalt de begrippen die noodzakelijk zijn voor de interpretatie van dit hoofdstuk.

1° Het omschrijft de betrokken sociale uitkeringen door de toepasselijke regelingen en maatregelen op te sommen (gecoördineerde wet van 14 juli 1994; koninklijk besluit van 9 november 1970; besluit-wet van 28 december 1944).

2° Het definieert de indexering door te verwijzen naar de wet van 2 augustus 1971, waardoor een correcte afstemming op het algemene stelsel van koppeling aan de consumptieprijsindex wordt gewaarborgd.

3° Het definieert het aanvangsbedrag als het bedrag dat van toepassing is op de dag voorafgaand aan de verhoging die voortvloeit de indexering.

Art. 76

Tijdelijke werkingssfeer en afwijkingen

Dit artikel voert een afwijking in op de wet van 2 augustus 1971 en op de wettelijke en reglementaire bepalingen die de indexering van sociale uitkeringen regelen, voor twee specifieke momenten:

— de eerste aanpassing van de uitkeringen die plaatsvindt na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk;

— de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.

Het betreft een strikt afgebakende afwijking, beperkt tot deze twee gebeurtenissen.

En réponse à la question du Conseil d'État relative au caractère sélectif des prestations sociales visées, il convient de préciser que la mesure s'applique exclusivement aux prestations constituant strictement des revenus de remplacement à charge de l'État fédéral. Tel n'est pas le cas des prestations octroyées en cas d'incapacité permanente dans le cadre des risques professionnels: en raison de leur nature hybride, elles ne relèvent pas d'un revenu de remplacement au sens strict, mais participent également d'une logique assurantielle de réparation du dommage subi.

Interprétée de cette manière, la mesure constitue le pendant logique de celle applicable aux salaires.

Art. 75

L'article précise les notions utiles à l'interprétation du chapitre.

1° Il délimite les prestations sociales visées, en listant les régimes et actes applicables (loi coordonnée du 14 juillet 1994; arrêté royal du 9 novembre 1970; arrêté-loi du 28 décembre 1944).

2° Il définit l'indexation par renvoi à la loi du 2 août 1971, garantissant l'articulation correcte avec le régime général de liaison à l'indice des prix à la consommation.

3° Il définit le montant initial comme étant le montant applicable la veille de l'augmentation liée à l'indexation.

Art. 76

Champ d'application temporel et dérogations

L'article opère une dérogation à la loi du 2 août 1971 et aux dispositions légales/réglementaires qui régissent l'indexation des prestations sociales, pour deux moments:

— la première adaptation des prestations sociales survenant après l'entrée en vigueur du présent chapitre;

— la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.

Il s'agit d'une dérogation circonscrite, limitée à ces deux occurrences.

Art. 77

Berekeningsmodaliteiten

Paragraaf 1 bevestigt de indexering van 2 procent voor prestaties ≤ 2000 euro en bepaalt de conversiemethode voor dagbedragen (vermenigvuldiging met 26 dagen, of 21,67 dagen bij betaling op vijf dagen/week).

Paragraaf 2 voert een geplafonneerde indexering in voor prestaties > 2000 euro:

— de indexering wordt uitsluitend berekend op de schijf ≤ 2000 euro;

— het plafond bedraagt 40 euro per maand, of 1,54 euro per dag (zes dagen/week) verhoogd tot 1,85 euro per dag (vijf dagen/week);

— er wordt geen indexering toegepast op het overschrijdende gedeelte boven 2000 euro.

Paragraaf 3 koppelt de referentiebedragen (2000; 40; 1,54; 1,85) aan de spilindex van 1 januari 2026, zodat deze bedragen bij de tweede toepassing (na 31 december 2027) overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 kunnen worden aangepast.

Art. 78

Uitvoeringsbevoegdheid

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, de nodige uitvoeringsmaatregelen vaststellen teneinde de technische coherentie en de harmonisatie van de toepassingsmodaliteiten door de bevoegde instellingen te verzekeren.

Art. 79

Inwerkingtreding

Dit hoofdstuk treedt in werking op de dag van de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*, zodat de aanvangsdatum voor de berekening van de latere overschrijdingen van de spilindex duidelijk en rechtszeker is.

Art. 77

Modalités de calcul

Le paragraphe 1er confirme l'indexation de 2 pour cent pour les prestations ≤ 2000 euros, et précise la méthode de conversion pour les montants journaliers: multiplication par 26 jours (ou 21,67 en cas de paiement sur cinq jours).

Le paragraphe 2 introduit l'indexation plafonnée pour les prestations > 2000 euros:

— indexation calculée sur la seule tranche ≤ 2000 euros;

— plafond de 40 euros/mois ou 1,54 euros/jour, porté à 1,85 euros/jour en système de cinq jours;

— absence d'indexation sur la fraction excédentaire au-delà de 2000 euros.

Le paragraphe 3 rattache les montants de référence (2000; 40; 1,54; 1,85) à l'indice-pivot en vigueur au 1er janvier 2026, pour assurer leur actualisation lors de la seconde application (postérieure au 31 décembre 2027) conformément à la loi du 2 août 1971.

Art. 78

Pouvoir d'exécution

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, arrêter les mesures nécessaires à l'exécution, afin d'assurer la cohérence technique et l'harmonisation des modalités d'application par les organismes compétents.

Art. 79

Entrée en vigueur

Ce chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la loi au *Moniteur belge*, afin que la date de début du calcul des dépassements ultérieurs de l'indice pivot soit claire et juridiquement certaine.

HOOFDSTUK 6

**Maatregelen tot tijdelijke beperking
van de indexering van sociale uitkeringen
voor zelfstandigen**

In het kader van de uitvoering van de door de regering vastgelegde begrotingsbeslissingen voor de periode 2026-2029, voert dit hoofdstuk een tijdelijke en gerichte beperking in van de automatische indexering van bepaalde sociale uitkeringen ten voordele van de zelfstandigen. Deze maatregel beoogt twee doelstellingen:

— prioritair de koopkracht vrijwaren van de begunstigen die de laagste uitkeringen ontvangen;

— de evolutie van de uitgaven in verband met automatische indexeringsmechanismen beheersen wanneer de spilindex wordt overschreden, door een gematigde en evenredige aanpassing van de hoogste bedragen te waarborgen.

De maatregel is strikt in de tijd begrensd en wordt twee keer tijdens de legislatuur toegepast: een eerste keer bij de eerste aanpassing van de uitkeringen na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk, en een tweede keer bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027. Het betreft aldus een gerichte en geplafonneerde indexering, die de sociale bescherming verzoent met de budgettaire houdbaarheid.

De kern van de maatregel is als volgt:

Voor elke sociale uitkering waarvan het aanvankelijke bruto maandbedrag lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, blijft de indexering vastgesteld op 2 procent van het aanvankelijke bedrag, overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971.

Indien de sociale uitkering per dag wordt toegekend, en niet per maand, wordt de naleving van de drempel van 2000 euro als volgt berekend: wanneer de sociale uitkering wordt betaald in een systeem van zes dagen per week: het bruto dagbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met 26 en moet lager zijn dan of gelijk zijn aan 2000 euro.

Indien de sociale uitkering per week wordt toegekend, en niet per maand, wordt de naleving van de drempel van 2000 euro als volgt berekend: het bruto weekbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller gelijk is aan 26 en de noemer gelijk aan 6 en moet lager zijn dan of gelijk zijn aan 2000 euro.

CHAPITRE 6

**Mesures de limitation temporaire
de l'indexation des prestations sociales
pour travailleurs indépendants**

Dans le cadre de la mise en œuvre des décisions budgétaires arrêtées par le gouvernement pour la trajectoire 2026-2029, le présent chapitre institue une limitation temporaire et ciblée de l'indexation automatique de certaines prestations sociales en faveur des travailleurs indépendants. Cette mesure s'inscrit dans le double objectif de:

— préserver prioritairement le pouvoir d'achat des bénéficiaires disposant des prestations les plus modestes;

— maîtriser l'évolution des dépenses liées aux mécanismes d'indexation automatique lorsque l'indice-pivot est dépassé, en assurant une adaptation mesurée et proportionnée des montants les plus élevés.

La mesure est strictement bornée dans le temps et déclenchée à deux reprises durant la législature: une première fois à la première adaptation des prestations sociales après l'entrée en vigueur du présent chapitre, puis une deuxième fois lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027. Elle constitue ainsi une indexation plafonnée et ciblée, destinée à concilier la protection sociale et la soutenabilité budgétaire.

Le cœur du dispositif se présente comme suit:

Pour toute prestation sociale dont le montant mensuel brut initial est inférieur ou égal à 2000 euros, l'indexation demeure fixée à 2 pour cent du montant initial, conformément à la loi du 2 août 1971.

Lorsque la prestation sociale est octroyée sur base journalière, et non mensuelle, et lorsque la prestation sociale est payée dans un système de six jours/semaine, le respect du seuil de 2000 euros est calculé comme suit: le montant brut journalier de la prestation sociale est multiplié par 26, et doit être inférieur ou égal à 2000 euros.

Lorsque la prestation sociale est octroyée sur base hebdomadaire, et non mensuelle, le respect du seuil de 2000 euros est calculé comme suit: le montant initial brut de la prestation sociale hebdomadaire est multiplié par une fraction dont le numérateur est égal à 26 et le dénominateur est égal à 6 et doit être inférieur ou égal à 2000 euros.

Voor elke sociale uitkering waarvan het aanvankelijke bruto maandbedrag hoger is dan 2000 euro, wordt de verhoging uitsluitend berekend op de schijf tot 2000 euro. In dat geval wordt de verhoging geplafonneerd op 40 euro per maand en wordt geen indexering toegepast op het gedeelte boven 2000 euro.

Indien de sociale uitkering per dag wordt toegekend, en niet per maand, wordt de naleving van de drempel van 2000 euro als volgt berekend: het bruto dagbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met 26;

Indien de sociale uitkering per week wordt toegekend, en niet per maand, wordt de naleving van de drempel van 2000 euro als volgt berekend: het bruto weekbedrag van de sociale uitkering wordt vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller gelijk is aan 26 en de noemer gelijk aan 6.

Om de coherentie van het systeem in de tijd te waarborgen, worden de referentiebedragen (2000 euro, 40 euro, 1,54 euro en 9,23 euro) gekoppeld aan de spilindex die van kracht is op 1 januari 2026, en worden zij aangepast overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 voor de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027. Deze techniek voorkomt een nominaal bevrozingseffect en waarborgt dat de drempel in reële termen neutraal blijft.

In antwoord op de opmerkingen van de Raad van State in zijn advies moet worden opgemerkt dat het verschil in behandeling tussen begunstigden van wie de uitkering lager is dan het referentiebedrag en begunstigden van wie de uitkering hoger is, gebaseerd is op rechtmatige redenen van algemeen belang en in overeenstemming is met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en evenredigheid. Het hoofddoel is de koopkracht van personen met de laagste uitkeringen volledig te behouden, voor wie automatische indexering essentieel is om een menswaardig bestaan te garanderen, zoals vereist door artikel 23 van de Grondwet.

Omgekeerd wordt voor uitkeringen boven de drempel van 2000 euro de indexering beperkt om het budgettaire effect van automatische verhogingen op de hoogste bedragen te beperken. Dit onderscheid past in een logica van horizontale solidariteit: het concentreert de inspanningen op begunstigden met een groter draagvermogen, zonder het fundamentele recht op sociale zekerheid in het gedrang te brengen.

De evenredigheid wordt gewaarborgd door verschillende waarborgen: de maatregel is tijdelijk (twee keer tijdens de legislatuur), duidelijk omkaderd en voorspelbaar, hetgeen de rechtszekerheid garandeert. De maatregel schaft de indexering niet af, maar beperkt het effect

Pour toute prestation sociale dont le montant mensuel brut initial est supérieur à 2000 euros, l'augmentation n'est calculée que sur la tranche allant jusqu'à 2000 euros. Dans ce cas, l'augmentation est plafonnée à 40 euros par mois et aucune indexation n'est appliquée à la fraction excédant 2000 euros.

Lorsque la prestation sociale est octroyée sur base journalière, et non mensuelle, le respect du seuil de 2000 euros est calculé comme suit: le montant brut journalier de la prestation sociale est multiplié par 26;

Lorsque la prestation sociale est octroyée sur base hebdomadaire, et non mensuelle, le respect du seuil de 2000 euros est calculé comme suit: le montant initial brut de la prestation sociale hebdomadaire est multiplié par une fraction dont le numérateur est égal à 26 et le dénominateur est égal à 6.

Afin d'assurer la cohérence du dispositif au fil du temps, les montants de référence (2000 euros, 40 euros, 1,54 euros et 9,23 euros) sont rattachés à l'indice-pivot en vigueur au 1er janvier 2026 et indexés selon la loi du 2 août 1971 lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027. Cette technique évite tout effet de gel nominal et garantit la neutralité de la borne en termes réels.

En réponse aux observations formulées par le Conseil d'État dans son avis, il y a lieu de préciser que la différence de traitement entre les bénéficiaires dont la prestation est inférieure au montant de référence et ceux dont elle est supérieure repose sur des motifs légitimes d'intérêt général et respecte les principes constitutionnels d'égalité et de proportionnalité. L'objectif premier est de préserver intégralement le pouvoir d'achat des personnes disposant des prestations les plus modestes, pour lesquelles l'indexation automatique est essentielle afin de garantir une vie conforme à la dignité humaine, comme l'exige l'article 23 de la Constitution.

À l'inverse, pour les prestations dépassant le seuil de 2000 euros, l'indexation est limitée afin de contenir l'effet budgétaire des hausses automatiques sur les montants les plus élevés. Cette distinction s'inscrit dans une logique de solidarité horizontale: elle concentre l'effort sur les bénéficiaires disposant d'une capacité contributive plus importante, sans remettre en cause le droit fondamental à la sécurité sociale.

La proportionnalité est assurée par plusieurs garde-fous: la mesure est temporaire (deux occurrences durant la législature), clairement encadrée et prévisible, ce qui garantit la sécurité juridique. Elle ne supprime pas l'indexation, mais en limite l'effet pour la fraction excédentaire,

ervan voor het overschrijdende deel, met transparante plafonds. Bovendien worden de drempels en plafonds zelf geïndexeerd, waardoor een nominale bevrozing wordt vermeden en de reële neutraliteit wordt gewaarborgd.

Het verschil in behandeling wordt gerechtvaardigd door de noodzaak om sociale bescherming te verzoenen met budgettaire houdbaarheid, waarbij voorrang wordt gegeven aan het beschermen van de laagste inkomens. Het is gebaseerd op een objectief criterium, streeft een legitiem doel na en voldoet aan de grondwettelijke vereisten van evenredigheid en rechtszekerheid.

In antwoord op de opmerking van de Raad van State over artikel 23 van de Grondwet wordt gepreciseerd dat de maatregel het indexeringsmechanisme van de wet van 2 augustus 1971 niet afschaft, maar de toepassing ervan aanpast voor de hoogste bedragen, in het kader van de begrotingsbeslissingen voor de periode 2026-2029. Het doel is tweeledig: in de eerste plaats de koopkracht van de begunstigten met de laagste uitkeringen behouden en in de tweede plaats de ontwikkeling van de uitgaven in verband met de indexering in tijden van inflatie beheersen.

Deze beperking is strikt in de tijd beperkt. Het is slechts tweemaal van toepassing tijdens de regeerperiode, volgens duidelijk omschreven en vooraf aangekondigde voorwaarden, hetgeen rechtszekerheid en voorspelbaarheid garandeert. Het doet geen afbreuk aan de algemene structuur van de indexeringsregeling en creëert geen permanent mechanisme.

Er zijn verschillende waarborgen ingebouwd om een aanzienlijke achteruitgang van het door artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde beschermingsniveau te voorkomen. Ten eerste blijft de indexering integraal behouden voor alle uitkeringen waarvan het bedrag lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, hetgeen de overgrote meerderheid van de begunstigten dekt en de laagste vervangingsinkomens beschermt. Ten tweede worden de referentiebedragen (2000 euro, 40 euro, enz.) zelf geïndexeerd aan de hand van de op 1 januari 2026 geldende spilindex, om een nominale bevrozing te voorkomen en de reële neutraliteit te behouden. Ten slotte is de maatregel evenredig: het schaft de indexering niet af, maar beperkt het effect ervan voor het overschrijdende deel, met duidelijke en transparante plafonds.

Op basis van deze elementen stelt de Raad van State in zijn advies vast dat de maatregel niet lijkt te leiden tot een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau in de zin van artikel 23 van de Grondwet.

De maatregel is van toepassing op uitkeringen die strikt genomen vervangingsinkomens zijn ten laste van

avec des plafonds transparents. De plus, les seuils et plafonds sont eux-mêmes indexés, ce qui évite tout gel nominal et garantit la neutralité en termes réels.

La différence de traitement est justifiée par la nécessité de concilier la protection sociale avec la soutenabilité budgétaire, tout en préservant prioritairement les revenus modestes. Elle repose sur un critère objectif, poursuit un but légitime et respecte les exigences constitutionnelles de proportionnalité et de sécurité juridique.

En réponse à l'observation du Conseil d'État relatif à l'article 23 de la Constitution, il est précisé que la mesure ne supprime pas le mécanisme d'indexation prévu par la loi du 2 août 1971, mais en adapte l'application pour les montants les plus élevés, dans le cadre des décisions budgétaires arrêtées pour la période 2026-2029. L'objectif est double: préserver en priorité le pouvoir d'achat des bénéficiaires disposant des prestations les plus modestes et maîtriser l'évolution des dépenses liées à l'indexation en période d'inflation.

Cette limitation est strictement bornée dans le temps. Elle ne s'applique qu'à deux reprises durant la législature, selon des modalités clairement définies et annoncées à l'avance, ce qui garantit la sécurité juridique et la prévisibilité. Elle ne remet pas en cause la structure générale du régime d'indexation et ne crée pas de mécanisme permanent.

Plusieurs garde-fous ont été intégrés pour éviter tout détérioration significative du niveau de protection garanti par l'article 23 de la Constitution. D'abord, l'indexation intégrale est maintenue pour toutes les prestations dont le montant est inférieur ou égal à 2000 euros, ce qui couvre la grande majorité des bénéficiaires et protège ceux dont les revenus de remplacement sont les plus modestes. Ensuite, les montants de référence (2000 euros, 40 euros, etc.) sont eux-mêmes indexés à l'indice pivot en vigueur au 1er janvier 2026, afin d'éviter tout gel nominal et de préserver la neutralité en termes réels. Enfin, la mesure est proportionnée: elle ne supprime pas l'indexation mais en limite l'effet pour la fraction excédentaire, avec des plafonds clairs et transparents.

Sur la base de ces éléments, le Conseil d'État dans son avis constate que la mesure ne semble pas entraîner une diminution significative du niveau de protection au sens de l'article 23 de la Constitution.

La mesure s'applique aux prestations qui constituent strictement des revenus de remplacement à charge

de Federale Staat en de tegenhanger vormt van de maatregel van toepassing op lonen.

Art. 80

Definities

Dit artikel bepaalt de begrippen die noodzakelijk zijn voor de interpretatie van dit hoofdstuk.

1° Het omschrijft de betrokken sociale uitkeringen door verwijzing naar de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen (koninklijk besluit van 20 juli 1971; programmawet (I) van 26 december 2022; koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967).

2° Het definieert de indexering door te verwijzen naar de wet van 2 augustus 1971, zodat de correcte samenhang met het algemene stelsel van koppeling aan het indexcijfer van de consumptieprijzen gewaarborgd blijft.

3° Het bepaalt dat onder het “oorspronkelijk bedrag” wordt verstaan: het bedrag dat van toepassing is op de dag voorafgaand aan de verhoging die voortvloeit uit de indexering.

Het advies 2026/02 van het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen van 20 januari 2026 merkt op dat het begrip “oorspronkelijke bruto maandbedrag” geen gangbaar juridisch begrip is binnen het sociaal statuut der zelfstandigen. Daarom wordt het begrip hier gedefinieerd. Dit begrip beoogt de basisbedragen zoals vastgesteld in of krachtens de bepalingen vermeld onder 1°.

Art. 81

Tijdelijke werkingssfeer en afwijkingen

Dit artikel voert een tijdelijke afwijking in op de wet van 2 augustus 1971 en op de wettelijke en reglementaire bepalingen die de indexering van socialezekerheidsprestaties regelen, voor twee specifieke momenten:

- de eerste aanpassing van de uitkeringen die plaatsvindt na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk;
- de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.

Het betreft een strikt afgebakende afwijking, beperkt tot deze twee gebeurtenissen.

de l'État fédéral et constitue le pendant de la mesure s'appliquant aux salaires.

Art. 80

Définitions

L'article précise les notions utiles à l'interprétation du chapitre.

1° Il délimite les prestations sociales visées, en listant les régimes et actes applicables (arrêté royal du 20 juillet 1971; loi-programme (I) du 26 décembre 2022; arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967).

2° Il définit l'indexation par renvoi à la loi du 2 août 1971, garantissant l'articulation correcte avec le régime général de liaison à l'indice des prix à la consommation.

3° Il définit le montant initial comme étant le montant applicable la veille de l'augmentation liée à l'indexation.

L'avis 2026/02 du Comité général de gestion du statut social des travailleurs indépendants du 20 janvier 2026 fait remarquer que la notion de “montant initial mensuel brut” n'est pas une notion juridique courante dans le statut social des travailleurs indépendants. C'est pourquoi ce concept est défini ici. Ce concept vise les montants de base tels que fixés dans ou en vertu des dispositions mentionnées au point 1°.

Art. 81

Champ d'application temporel et dérogations

L'article opère une dérogation temporelle à la loi du 2 août 1971 et aux dispositions légales/réglementaires qui régissent l'indexation des prestations sociales, pour deux moments spécifiques:

- la première adaptation des prestations sociales survenant après l'entrée en vigueur du présent chapitre;
- la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.

Il s'agit d'une dérogation circonscrite, limitée à ces deux occurrences.

Art. 82

Berekeningsmodaliteiten

Paragraaf 1 bevestigt de indexering van 2 procent voor prestaties ≤ 2000 euro en bepaalt de conversiemethode voor dagbedragen: vermenigvuldiging met 26 dagen. Het tweede lid van de eerste paragraaf bepaalt de conversiemethode voor weekbedragen: vermenigvuldiging met een breuk waarvan de teller gelijk is aan 26 en de noemer gelijk aan 6.

Er is een specifieke berekeningsregel voorzien voor de weekuitkeringen binnen het sociaal statuut der zelfstandigen. Het gaat meerbepaald om de uitkeringen moederschap, pleegouders en adoptie. Door een specifieke berekeningsregel te voorzien voor deze weekuitkeringen – naast de maand- en daguitkeringen – worden alle uitkeringen binnen het sociaal statuut geïndiceerd, met uitzondering van de pensioenen die het voorwerp uitmaken van een ander hoofdstuk van deze wet.

Paragraaf 2 voert een geplafonneerde mini-indexering in voor prestaties > 2000 euro:

- de indexering wordt uitsluitend berekend op de schijf ≤ 2000 euro;
- het plafond bedraagt 40 euro per maand, of 1,54 euro per dag;
- het plafond bedraagt 40 euro per maand of 9,23 euro per week;
- afwezigheid van indexering op het overschrijdende gedeelte boven 2000 euro.

Paragraaf 3 koppelt de referentiebedragen (2000; 40; 1,54; 9,23) aan de spilindex van 1 januari 2026, zodat deze bedragen bij de tweede toepassing (na 31 december 2027) overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 kunnen worden aangepast.

Art. 83

Uitvoeringsbevoegdheid

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, de nodige uitvoeringsmaatregelen vaststellen teneinde de technische coherentie en de geharmoniseerde toepassing door de bevoegde instellingen te verzekeren.

Art. 82

Modalités de calcul

Le paragraphe 1er confirme l'indexation de 2 pour cent pour les prestations ≤ 2000 euros, et précise la méthode de conversion pour les montants journaliers: multiplication par 26 jours. Le deuxième alinéa du premier paragraphe précise la méthode de conversion pour les montants hebdomadaire: multiplication par une fraction dont le numérateur est égal à 26 et le dénominateur est égal à 6.

Une règle de calcul spécifique est prévue pour les prestations hebdomadaires dans le cadre du statut social des travailleurs indépendants. Il s'agit plus précisément des allocations de maternité, de congé parental d'accueil et d'adoption. En prévoyant une règle de calcul spécifique pour ces allocations hebdomadaires – en plus des allocations mensuelles et journalières –, toutes les allocations relevant du statut social sont visées, à l'exception des pensions qui font l'objet d'un autre chapitre de cette loi.

Le paragraphe 2 introduit la mini-indexation plafonnée pour les prestations > 2000 euros:

- indexation calculée sur la seule tranche ≤ 2000 euros;
- plafond de 40 euros/mois ou 1,54 euros/jour;
- plafond de 40 euros/mois ou 9,23 euros/semaine;
- absence d'indexation sur la fraction excédentaire au-delà de 2000 euros.

Le paragraphe 3 rattache les montants de référence (2000; 40; 1,54; 9,23) à l'indice-pivot en vigueur au 1er janvier 2026, pour assurer leur actualisation lors de la seconde application (postérieure au 31 décembre 2027) conformément à la loi du 2 août 1971.

Art. 83

Pouvoir d'exécution

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, arrêter les mesures nécessaires à l'exécution, afin d'assurer la cohérence technique et l'harmonisation des modalités d'application par les organismes compétents.

Art. 84

Inwerkingtreding

Dit hoofdstuk treedt in werking op de dag van de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*, zodat de aanvangsdatum voor de berekening van de latere overschrijdingen van de spilindex duidelijk en rechtszeker is.

TITEL 4

Gezondheid

HOOFDSTUK 1

Persoonlijk aandeel vroedvrouwen

Door de wijziging van artikel 37, § 5, tweede lid, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 wordt de Koning gemachtigd om een persoonlijk aandeel vast te stellen voor de verstrekkingen verleend door vroedvrouwen. De wijziging in het eerste lid betreft een technische correctie.

De opdrachtenbrief van de regering aan de Algemene raad en het Verzekeringscomité in het kader van het begrotingsproces 2026 voor de ziekteverzekering geeft mee na te denken aan manieren om middelen vrij te maken om gericht te investeren in betere erelonen. De prestaties van een vroedvrouw zijn vandaag zonder remgeld voorzien. Alhoewel dit goed is in het kader van een toegankelijke eerstelijnszorg is het verdedigbaar een remgeld in te voeren in de nomenclatuur van de vroedvrouwen en de vrijgekomen middelen te herinvesteren in een herwaardering van de erelonen in de betrokken sector.

In antwoord op de opmerking van de Raad van State betreffende de *standstill*-verplichting wordt herhaald dat de bepaling in de mogelijkheid voorziet dat de Koning een persoonlijk aandeel vaststelt. De *standstill* kan dus pas worden getoetst bij de concrete uitvoering van de maatregel door de Koning. Het persoonlijk aandeel zal beperkt zijn, zal niet noodzakelijk voor alle verstrekkingen worden voorzien en er zal ook een lager persoonlijk aandeel worden voorzien voor de rechthebbenden met verhoogde tegemoetkoming. De vrijgekomen middelen zullen worden geherinvesteerd in een herwaardering van de honoraria van de vroedvrouwen. De verhoging van de honoraria beoogt de aantrekkelijkheid van het beroep te verhogen en vroedvrouwen aan te zetten om zich te conventioneren of geconventioneerd te blijven zodat zoveel mogelijk patiënten beroep kunnen doen op zorg aan het conventietarief.

Art. 84

Entrée en vigueur

Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la loi au *Moniteur belge*, ce qui garantit la lisibilité du point de départ pour le décompte des dépassements ultérieurs de l'indice-pivot.

TITRE 4

Santé

CHAPITRE 1ER**Intervention personnelle sages-femmes**

Par la modification de l'article 37, § 5, alinéa 2, de la loi coordonnée le 14 juillet 1994, le Roi est habilité à prévoir une intervention personnelle pour les prestations délivrées par les sages-femmes. La modification de l'alinéa 1er est une correction technique.

La lettre de mission du gouvernement au Conseil général et au Comité de l'assurance dans le cadre du processus budgétaire 2026 pour l'assurance maladie invite à réfléchir à des façons de libérer des ressources afin d'investir de manière ciblée dans de meilleurs honoraires. Les prestations des sages-femmes sont aujourd'hui exemptées de ticket modérateur. Bien que cela soit positif du point de vue de l'accessibilité des soins de première ligne, il est défendable d'introduire un ticket modérateur dans la nomenclature des sages-femmes et de réinvestir les moyens ainsi libérés dans une revalorisation des honoraires au sein du secteur concerné.

En réponse à la remarque du Conseil d'État concernant l'obligation de *standstill*, il est rappelé que la disposition prévoit la possibilité pour le Roi de fixer une intervention personnelle. Le respect du *standstill* ne pourra donc être examiné qu'au moment de la mise en œuvre concrète de la mesure par le Roi. L'intervention personnelle sera limitée, ne sera pas nécessairement prévue pour toutes les prestations et une intervention personnelle plus basse sera prévue pour les bénéficiaires de l'intervention majorée. Les moyens ainsi libérés seront réinvestis dans une revalorisation des honoraires des sages-femmes. Cette augmentation des honoraires vise à renforcer l'attractivité de la profession et à encourager les sages-femmes à se conventionner ou à rester conventionnés afin que le plus grand nombre possible de patientes puisse bénéficier de soins au tarif conventionné.

Volgend op het advies van de Raad van State worden ook de volgende verduidelijkingen toegevoegd:

Artikel 34 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 somt de categorieën van geneeskundige verstrekkingen op waarin de verplichte verzekering kan tussenkomen. Daarin wordt niet verwezen naar “verstrekkingen verleend door vroedvrouwen” maar naar “verlossingen” (artikel 34, 2°). Artikel 9 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 september 1984 tot vaststelling van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen bepaalt welke verstrekkingen concreet als verloskundige verstrekkingen worden beschouwd. Daarin vindt men naast de verstrekkingen “verlossingen” in strikte zin bijvoorbeeld ook prenatale en postnatale zorg. De term “verlossingen” in artikel 34, 2° van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 omvat m.a.w. verloskundige verstrekkingen in ruime zin, dus ook prenatale en postnatale zorg.

De woorden “, die door artsen-specialisten worden verleend,” hadden betrekking op de verstrekkingen die waren bedoeld in het artikel 23, 6°, van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, met name “de behandeling van de geestesziekten, de tuberculose, de kanker, de poliomyelitis, de aangeboren aandoeningen en misvormingen”. De wet van 9 januari 1995 tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen en tot opheffing van een aantal niet in de coördinatie opgenomen bepalingen heeft het voormelde artikel 23, 6°, opgeheven. Daarbij werd in artikel 25, § 4, dat in de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 artikel 37, § 5, is geworden, ook de verwijzing naar artikel 23, 6° opgeheven maar niet de woorden “, wanneer ze door artsen-specialisten worden verleend,”. Dit wordt nu gecorrigeerd.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten

De wettelijke bepalingen die hier worden voorgesteld, zijn het resultaat van talrijke interacties met de stakeholders die lid zijn van het Doorzichtigheidscomité van het FAGG. Deze bepalingen zijn ook afgestemd op de wensen van de minister van Volksgezondheid. Volgens het Agentschap vormen deze bepalingen dus een reeks

À la suite de l'avis du Conseil d'État, les précisions suivantes sont également ajoutées:

L'article 34 de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 énumère les catégories de prestations de santé dans lesquelles l'assurance obligatoire peut intervenir. Il n'y est pas fait référence aux “prestations dispensées par les sages-femmes”, mais aux “accouchements” (article 34, 2°). L'article 9 de l'annexe à l'arrêté royal du 14 septembre 1984 établissant la nomenclature des prestations de santé en matière d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités précise quelles prestations sont concrètement considérées comme des prestations obstétriques. On y retrouve, outre les accouchements au sens strict, par exemple les soins prénataux et postnataux. Le terme “accouchements” utilisé à l'article 34, 2°, de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 couvre donc les prestations obstétricales au sens large, comprenant également les soins prénataux et postnataux.

Les mots “, lorsqu'elles sont accomplies par des médecins-spécialistes,” concernaient les prestations visées à l'article 23, 6°, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, à savoir “le traitement des maladies mentales, de la tuberculose, du cancer, de la poliomyélite, des affections et malformations congénitales”. La loi du 9 janvier 1995 confirmant l'arrêté royal du 14 juillet 1994 portant coordination de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités et abrogeant certaines dispositions non reproduites dans la coordination a supprimé l'article 23, 6°. À cette occasion, l'article 25, § 4, devenu l'article 37, § 5, de la loi coordonnée du 14 juillet 1994, a également été modifié pour supprimer la référence à l'article 23, 6°, mais les mots “lorsqu'elles sont accomplies par des médecins-spécialistes,” n'ont pas été supprimés. Cette correction est désormais apportée.

CHAPITRE 2

Modifications de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé

Les dispositions légales qui vous sont présentées ici sont le fruit de nombreuses interactions avec les stakeholders membres du Comité de transparence de l'AFMPS. Ces dispositions ont aussi été alignées avec les souhaits du ministre de la Santé publique. Ces dispositions sont donc, selon l'Agence, une série de mesures équilibrant

maatregelen die een evenwicht brengen in de extra financiële inspanningen die van de verschillende sectoren worden gevraagd om het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten in staat te stellen zijn taken zo goed mogelijk uit te voeren.

Het Agentschap heeft in het verleden, met de hulp van de regering, verschillende flexibiliteitsmechanismen in zijn financiering ingevoerd, waarvan het eerste dat van variabele heffingen is. Dit mechanisme maakt het mogelijk om de heffingen die de stakeholders aan het FAGG moeten betalen te verlagen, zodat alleen de werkelijke uitgaven van het jaar worden gedekt, zonder financieel onnodige overschotten. Dankzij dit mechanisme betalen de stakeholders nooit te veel. Dit is een van de redenen waarom bij de herfinancieringsmaatregelen van het FAGG bij voorkeur gebruik wordt gemaakt van dit instrument.

Sinds de oorspronkelijke begroting voor 2022 bestaat er nog een andere flexibiliteit. Deze laatste flexibiliteit maakt het mogelijk om te voldoen aan de eis van de federale overheidsdienst, die aanwervingen alleen toestaat als alle kredieten die nodig zijn om het volledige jaarsalaris van de toekomstige werknemer te dekken, in de begroting zijn opgenomen, en om deze eis te verzoenen met het principe van “nooit te vroeg betalen”. Het is namelijk niet ongebruikelijk dat het drie jaar duurt voordat een “nieuwe aanwerving” van 1 januari tot 31 december op de loonlijst staat. Het heeft dus geen zin om de inkomsten van het FAGG te verhogen in het jaar waarin een aanwerving gepland is, wetende dat de volledige financiële last pas twee jaar later zal worden gedragen. Het “nieuwe” flexibiliteitsmechanisme heeft dus tot doel de groei van de inkomsten van het Agentschap uit te stellen tot het moment waarop het die inkomsten daadwerkelijk nodig heeft om zijn personeelskosten te dekken.

De hier gepresenteerde inkomstenstijging is dus ook bedoeld om de financiering aan te vullen die nodig is om de in de begroting voor 2024 geplande personeelsbezetting te realiseren. Dit komt tegemoet aan de wens van de belanghebbenden, gesteund door de regering, om de belanghebbenden van het FAGG “niet te veel en niet te vroeg” te laten betalen.

Een andere stijging die in deze bepalingen tot uiting komt, heeft tot doel een andere evolutie van de personeelskosten te dekken. Bij het FAGG volgen de inkomsten automatisch de evolutie van de consumptieprijsindex, waardoor de automatische indexering van de lonen kan worden gedekt. Maar aangezien het om “statutaire” tewerkstelling gaat, stijgen de kosten van het bestaande personeel sneller dan de index. De werkgeversbijdragen voor het “wettelijk pensioen” worden niet weerspiegeld in een automatisch correctiemechanisme. Ze moeten

les efforts supplémentaires financiers demandés aux différents secteurs afin de permettre à l'Agence fédérale des Médicaments et des produits de santé de réaliser au mieux ses missions.

L'Agence a, avec l'aide du gouvernement, introduit dans le passé plusieurs mécanismes de flexibilité dans son financement, le premier est celui des taxes variables. Ce mécanisme permet de diminuer les taxes devant être payées à l'AFMPS par ses stakeholders afin de juste couvrir les dépenses effectives de l'année sans surplus inutile financièrement. Ce mécanisme permet au stakeholder de ne “jamais payer trop”. C'est une des raisons pour laquelle les mesures de refinancement de l'AFMPS utilisent de préférence cet outil.

Une autre flexibilité existe depuis le budget initial 2022. Cette dernière flexibilité permet de répondre à l'exigence de la Fonction publique fédérale qui n'autorise des recrutements que si l'entièreté des crédits nécessaire à couvrir l'entièreté du salaire annuel du futur recruté sont présents au budget et de concilier cette exigence avec le principe de “ne jamais faire payer trop tôt”. En effet il n'est pas rare qu'il fasse trois années avant qu'un “nouveau recruté” se retrouve sur un “pay roll” du 1er janvier au 31 décembre. Il est donc inutile de faire croître les recettes de l'AFMPS l'année où un recrutement est planifié sachant que la pleine charge financière ne sera présente que deux années plus tard. Le “nouveau” mécanisme de flexibilité vise donc à post-poser la croissance des recettes de l'Agence jusqu'au moment où celle-ci en a réellement besoin pour couvrir ses charges en personnel.

La croissance de recettes présentée ici vise donc aussi à compléter le financement nécessaire à la réalisation de son effectif planifiés au budget 2024. Ceci répond donc au souhait émis par les stakeholders, supporté par le gouvernement, ne pas faire payer les stakeholders AFMPS “ni trop, ni trop tôt”.

Une autre croissance traduite par les présentes dispositions vise à couvrir une autre évolution des coûts de personnel. À l'AFMPS les recettes suivent automatiquement l'évolution de l'indice des prix à la consommation ce qui permet de couvrir l'indexation automatique des salaires. Mais, l'emploi étant “statutaire”, le coût du personnel en place croît plus vite que l'index. En effet, les cotisations patronales “pension statutaire” ne se traduisent pas dans un mécanisme automatique de correction. Il convient donc de les corriger de manière

dus ad hoc worden gecorrigeerd. In deze bepalingen passen we daarom een correctie toe op alle “dossier-tarieven” met een coëfficiënt van 5 procent. Dit verklaart waarom een groot aantal bijlagen met de tarieven van het Agentschap hier volledig zijn gewijzigd.

Om “rechtvaardig” te blijven, worden in deze tekst verschillende correcties aangebracht. Zo wordt onder meer een hervorming van de activiteitenbelasting voor de sector “medische hulpmiddelen” doorgevoerd. Er wordt namelijk een mechanisme ingevoerd om de forfaitaire belasting te verlagen als de omzet onder een bepaald niveau ligt. Er is echter gekozen om niet voor gratis te gaan, om een stimulans te behouden om de richtlijnen voor autocontrole na te leven.

Ook de belasting op de verpakking van geneesmiddelen wordt herzien, zodat ziekenhuisverpakkingen eerlijker bijdragen aan de financiering van het FAGG. Ziekenhuisverpakkingen bevatten namelijk een veel grotere hoeveelheid “dagelijkse doses” dan verpakkingen die worden geleverd aan openbare apotheken, waardoor hun tarief wordt aangepast. Wat apotheken betreft, geldt dat apotheken die een grotere controle-inspanning vergen, bijvoorbeeld door de onlineverkoop van geneesmiddelen, voortaan een bijkomende forfaitaire bijdrage zullen moeten betalen.

Wat betreft de stijging van de bijdrage van de sector van de geneesmiddelendistributeurs zien we dat de groei van de “groothandelaar-verdelers” belastingen geringer is, om rekening te houden met de uitoefening van hun taak van “openbare dienst”.

De gewenste rechtvaardigheid komt ook tot uiting in een wijziging van het mechanisme van variabele belastingen. De sector van de menselijke geneesmiddelen draagt namelijk iets meer dan zijn deel ten gunste van de sector van de diergeneesmiddelen, in overeenstemming met het beleid “*one world one health*”. Om een zekere rechtvaardigheid in deze aanpak te behouden, wordt de variabiliteit van de belasting voor de diergeneeskundige geneesmiddelenindustrie opgeschort ten gunste van de menselijke geneesmiddelenindustrie. Het terugbetalingspercentage van deze laatste wordt namelijk verhoogd met het percentage voor de diergeneeskundige industrie. Opgemerkt moet worden dat er sinds de oprichting van het Agentschap altijd financiële solidariteit heeft bestaan tussen de menselijke en de veterinaire sector. Het is de versterking van deze solidariteit door middel van deze wetgeving, zodat het Agentschap zijn taken op menselijk en veterinair gebied kan vervullen, die aanleiding heeft gegeven tot een verzoek van de menselijke sector om het mechanisme van de variabele heffing in hun voordeel te wijzigen.

ad-hoc. Nous appliquons donc, dans les présentes dispositions, une correction sur l'ensemble des tarifs “au dossier” par un coefficient de 5 pour cent. Ceci explique pourquoi un grand nombre des annexes reprenant les tarifs de l'Agence se voient ici complètement modifiée.

De façon à rester “équitable” différentes corrections sont introduites par ce texte. On peut y trouver une réforme de la taxe d'activité du secteur “dispositif médical”. En effet un mécanisme est introduit afin d'alléger la taxe forfaitaire, si le chiffre d'affaire est inférieur à un certain niveau. Il a toutefois été choisi de ne pas opter pour la gratuité afin de maintenir un incitant au respect des guides d'auto-contrôle.

De même la taxe sur le conditionnement de médicament est retravaillée afin que les conditionnements hospitaliers contribuent plus équitablement au financement AFMPS. En effet, les conditionnements hospitaliers contiennent une quantité de “doses journalières” bien plus importante que les conditionnements délivrés en officines ouvertes au public, donc leur tarif est adapté. Toujours au niveau des officines, celles qui demandent une charge de vérification plus importante, par exemple à cause de la vente de médicaments en ligne, devront désormais payer une contribution forfaitaire supplémentaire.

Au niveau de l'augmentation de la contribution du secteur des distributeurs de médicaments on y voit que la croissance des taxes “grossistes-répartiteurs” est moindre afin de tenir compte de l'exercice de leur mission de “service public”.

L'équité désirée se traduit aussi par une modification du mécanisme des taxes variables. En effet, le secteur de l'industrie du médicament humain supporte un peu plus que sa charge au profit de l'industrie du médicament vétérinaire et ce dans le respect d'une politique “*one world one health*”. Afin de garder une certaine équité dans cette approche, la variabilité de la taxe est suspendue dans le chef de l'industrie du médicament vétérinaire au profit de l'industrie du médicament humain. En effet, le pourcentage de remboursement de cette dernière se voyant augmenté du taux pour l'industrie vétérinaire. Notons que la solidarité financière entre le secteur humain et le secteur vétérinaire a toujours existé depuis la création de l'Agence. C'est l'accroissement de cette solidarité, par la présente législation, pour permettre à l'Agence de remplir ses missions au niveau humain et vétérinaire qui a fait l'objet d'une demande par le secteur humain de modifier, en leur faveur, le mécanisme de taxe variable.

Er bestaan nog andere vormen van solidariteit binnen de financiering van het Agentschap. Niet alle actoren moeten het FAGG vergoeden voor de geleverde diensten. Burgers die een vraag stellen aan het Agentschap krijgen geen factuur. Hetzelfde geldt voor een groot aantal actoren: de pers, het parlement, de FOD Justitie... Toch brengen deze vragen kosten met zich mee die financieel moeten worden gedekt. Het zijn dus de stakeholders die via hun “aan het Agentschap betaalde belastingen” dit soort uitgaven solidair zullen dekken. Deze aanpak is echter niet volledig altruïstisch, aangezien de door de staat aan het FAGG betaalde dotatie het mogelijk zal maken om de kosten van de door het Agentschap aan de begunstigten gefactureerde diensten te verlagen.

Laten we nog een laatste voorbeeld geven van solidariteit binnen het Agentschap. De academische sector wordt vaak vrijgesteld van facturering voor diensten die door het Agentschap worden verleend. Dit was het geval voor klinische proeven die werden geïntroduceerd onder de dekmantel van de richtlijn inzake klinische proeven (2001/20/EG). Deze solidariteit werd ten laste gelegd van de farmaceutische industrie, die als “sponsor” van deze proeven optreedt. Deze solidariteit werd met name opgevat als een investering van deze sector, aangezien het duidelijk is dat na een succesvolle klinische testfase niet de academische sector het eindproduct op de markt zal brengen, maar de sector waaraan deze “solidariteit” is opgelegd. Deze solidariteit is nog steeds aanwezig voor klinische proeven die zijn ingevoerd onder de dekmantel van de verordening inzake klinische proeven (536/2014). Opgemerkt moet worden dat deze solidariteit minder groot is omdat sinds de invoering van de verordening inzake klinische proeven de activiteiten van het Agentschap (met uitzondering van veiligheid) door de staat worden ondersteund.

Hier volgt een inleiding tot de verschillende financiële bepalingen die zijn vastgesteld voor het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten. De toelichting bij elk artikel geeft enkele technische details over elk onderdeel.

Het advies van de Raad van State werd maximaal gevolgd, behoudens waar expliciet toegelicht in de artikelsgewijze bespreking. Zo werpt de Raad van State op dat bepaalde beperktere belastingen of retributies moeten aanzien worden als staatssteun. De Raad van State kan in deze niet worden gevolgd, zoals toegelicht bij de relevante delen. We herhalen, algemeen genomen, dat aan het basisprincipe van deze verminderingen, o.a. voor het stimuleren van innovatie of voor het niet overmatig belasten van kmo's, dat door het Parlement werd voorgesteld en gestemd, niet wordt geraakt – dit principe wordt enkel verder verankerd, voor wat betreft medische hulpmiddelen, en elders worden enkel de vastgestelde

Il existe d'autres type de solidarité au sein du financement de l'Agence. En effet, tous les acteurs ne doivent pas rémunérer l'AFMPS pour les services rendus. Le citoyen posant une question à l'Agence ne fera pas l'objet de l'envoi d'une facture. C'est la même approche pour bon nombre d'acteurs: la Presse, le Parlement, le SPF Justice... Il n'en reste pas moins que ces questions génèrent un coût qui doit être financièrement couvert. C'est donc ici les stakeholder qui par le biais de leurs “taxes” vont couvrir en solidarité ce type de dépense. Cette approche n'est toutefois pas entièrement altruiste puisque la dotation versée par l'État à l'AFMPS va permettre de réduire le coût des services rendus facturés par l'Agence aux bénéficiaires.

Donnons un dernier exemple de solidarité existant à l'Agence. Le secteur académique fait souvent l'objet d'une exemption au niveau de la facturation des services rendus par l'Agence. Ceci était le cas pour les essais cliniques introduits sous le couvert de la Directive sur les essais cliniques (2001/20/CE). Cette solidarité était mise à charge du secteur de l'industrie pharmaceutique qui agit comme “sponsor” de ces essais. Cette solidarité, en particulier, a été conçue comme un investissement de ce secteur puisqu'il est clair qu'une fois la phase d'essais clinique réussie ce n'est pas le secteur académique qui procèdera à la commercialisation du produit fini mais le secteur à qui cette “solidarité” a été imposée. Cette solidarité est toujours présente pour les essais cliniques introduits sous le couvert du règlement sur les essais cliniques (536/2014). Notons que cette solidarité est moindre car depuis l'introduction du règlement sur les essais cliniques, les activités de l'Agence (hors safety) sont supportées par l'État.

Voici donc une introduction des différentes dispositions financières prises pour l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé. Le commentaire de chacun des articles apportant quelques précisions techniques sur chaque éléments.

L'avis du Conseil d'État a été suivi au maximum, sauf lorsque cela est explicitement expliqué dans le commentaire des articles. Ainsi, le Conseil d'État soulève que certaines taxes ou redevances plus limitées doivent être considérées comme des aides d'État. Le Conseil d'État ne peut, en l'espèce, être suivi, comme expliqué aux parties pertinentes. Nous rappelons, de manière générale, que le principe de base de ces réductions, notamment pour stimuler l'innovation ou pour ne pas imposer excessivement les PME, proposé et voté par le Parlement, n'est pas affecté – ce principe est uniquement davantage ancré pour ce qui concerne les dispositifs médicaux, et ailleurs seuls les montants fixés

bedragen aangepast, conform het principe van “zero based budgeting”, zoals gehanteerd door het FAGG.

Voor de duidelijkheid: indien verwezen wordt naar het advies van de Raad van State, betreft dit steeds een deel van Titel 4, hoofdstuk 2 van het advies.

Art. 86

Het ontworpen artikel wordt ingevoegd naar aanleiding van de opmerking van de Raad van State (Algemene opmerkingen, randnr. 1) dat de nieuwe wijzigingen aan de belastingen en retributies in verband met medische hulpmiddelen moeten worden gemeld aan de Europese Commissie. De vertraging die dit met zich meebrengt zou ertoe leiden dat de nieuwe tarieven voor het volgende belastbaar tijdperk niet tijdig kunnen worden geheven. Door het tijdstip van de aangifte voor de omzetbelasting te verschuiven kan dit alsnog. Tegelijkertijd maakt deze wijziging het makkelijker voor de betrokken marktdeelnemers om de juiste cijfers op tijd te voorzien, aangezien het een tijd duurt eer alle benodigde boekhoudkundige gegevens verzameld zijn voor een bepaald boekjaar, en de huidige voorziene datum een sterke tijdsdruk met zich meebracht.

Art. 87

Het ontworpen artikel 87 (nieuw artikel in vergelijking met het voorontwerp, ten gevolge het advies van de Raad van State, zie *infra*) verduidelijkt dat de bijdragen bedoeld in artikel 14/9 van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten van jaarlijkse aard zijn. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van de Raad van State (artikel 85 voorontwerp, randnr. 1) dat dit tot nu niet duidelijk voortvloeide uit de letter van de tekst.

Er werd, ten gevolge van de opmerking van de Raad van State dat de wijzigingen aan de belastingen en retributies in verband met medische hulpmiddelen moeten worden gemeld aan de Europese Commissie, ook een wijziging aangebracht aan de datum waarop de activiteiten voor de activiteitenbelasting op medische hulpmiddelen worden vastgesteld. Zodanig kan de wijziging van de belasting voor het volgende belastbaar tijdperk nog worden toegepast.

sont adaptés, conformément au principe du “zero based budgeting” tel qu’appliqué par l’AFMPS.

Pour plus de clarté: lorsque référence est faite à l’avis du Conseil d’État, il s’agit toujours d’une partie du Titre 4, chapitre 2 de l’avis.

Art. 86

L’article proposé est inséré à la suite de l’observation du Conseil d’État (Remarques générales, n° 1) selon laquelle les nouvelles modifications apportées aux taxes et redevances relatives aux dispositifs médicaux doivent être notifiées à la Commission européenne. Le retard que cela entraînerait empêcherait la perception des nouveaux tarifs pour la période imposable suivante. En modifiant la date de déclaration de la taxe sur le chiffre d’affaires, cela reste possible. Dans le même temps, cette modification permet aux opérateurs économiques concernés de fournir plus facilement les chiffres corrects dans les délais impartis, étant donné qu’il faut un certain temps pour rassembler toutes les données comptables nécessaires relatives à un exercice donné et que la date actuellement prévue impliquait une forte contrainte de temps.

Art. 87

L’article 87 en projet (nouvel article, résultant de l’avis du Conseil d’État, voir *infra*) précise que les contributions visées à l’article 14/9 de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l’Agence fédérale des médicaments et des produits de santé sont de nature annuelle. Cela répond à la remarque du Conseil d’État (article 85 de l’avant-projet, n° 1) selon laquelle cela ne ressortait pas clairement jusqu’à présent du libellé du texte.

À la suite de la remarque du Conseil d’État selon laquelle les modifications apportées aux taxes et redevances relatives aux dispositifs médicaux doivent être notifiées à la Commission européenne, une modification a également été apportée à la date à laquelle les activités sont déterminées pour la taxe sur les activités relatives aux dispositifs médicaux. De cette manière, la modification de la taxe peut encore être appliquée pour la période imposable suivante.

Art. 88

Het ontworpen artikel 88 (83 in het voorontwerp) wijzigt de tarieven voor de belastingen op de omzet van marktdeelnemers voor medische hulpmiddelen.

Aan de opmerking van de Raad van State (artikel 83, 2) dat een deel van het ontworpen artikel moest worden weggelaten omdat slechts één percentage gewijzigd, alsook aan de tekstuele opmerking, werd gevolg gegeven.

Wat betreft de eerste tekstuele opmerking van de Raad van State voor dit artikel (artikel 83, randnr. 1), deze komt te vervallen gelet op de toevoeging van twee nieuwe, voorafgaande artikelen, waar de initiële verwijzing naar de te wijzigen wet wordt opgenomen.

Art. 89

Het ontworpen artikel 89 (84 in het voorontwerp) wijzigt de tarieven van de bijdragen op de verpakkingen van geneesmiddelen en grondstoffen.

De Raad van State maakt voorbehoud (artikel 84, randnr. 1 en 2) bij het verschil in kosten tussen enerzijds de verschillende heffing voor de officina-apotheken en de ziekenhuisapotheken en anderzijds de geneesmiddelen voor menselijk gebruik en diergeneeskundig gebruik. De bedragen zijn gebaseerd op een gedetailleerde kostenberekening, en de geïnde bedragen sluiten aan op het verschil in kosten die de verschillende sectoren met zich meebrengen. Daardoor zijn deze verschillen verantwoord in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

Art. 90

Het ontworpen artikel 90 (85 in het voorontwerp) wijzigt de tarieven van de jaarlijkse vaste bijdragen van marktdeelnemers.

De Raad van State merkte op dat er in het oorspronkelijk voorontwerp een lacune bestond voor wat betrof de jaarlijkse bijdrage voor de geregistreerde invoerders en distributeurs van grondstoffen voor diergeneeskundig gebruik, waardoor er effectief een ongelijke situatie zou ontstaan waarbij deze, in tegenstelling tot de invoerders en distributeurs van grondstoffen en distributeurs van grondstoffen van geneesmiddelen voor menselijk gebruik, onbelast zouden blijven (zie artikel 85, randnr. 1). Deze zijn in het herwerkte ontwerp mee opgenomen, waardoor deze ongelijke situatie wordt teniet gedaan.

De Raad van State formuleert (artikel 85, randnr. 3) een voorbehoud bij het lager bedrag dat voortaan wordt

Art. 88

L'article 88 en projet (83 de l'avant-projet) modifie les taux d'imposition sur le chiffre d'affaires des opérateurs économiques pour les dispositifs médicaux.

La remarque du Conseil d'État (article 83, 2) selon laquelle une partie de l'article proposé devait être supprimée parce qu'un seul pourcentage était modifié, ainsi la remarque textuelle, a été suivie.

En ce qui concerne la première remarque textuelle du Conseil d'État relative à cet article (article 83, n° 1), celle-ci devient sans objet, compte tenu de l'ajout de deux nouveaux articles préalables, dans lesquels est reprise la référence initiale à la loi à modifier.

Art. 89

L'article 89 proposé (84 de l'avant-projet) modifie les taux des contributions sur les emballages des médicaments et des matières premières.

Le Conseil d'État émet des réserves (article 84, n° 1 et 2) quant à la différence de coûts entre, d'une part, les différentes taxes applicables aux pharmacies d'officine et aux pharmacies hospitalières et, d'autre part, les médicaments à usage humain et à usage vétérinaire. Les montants sont basés sur un calcul détaillé des coûts, et les montants perçus correspondent à la différence de coûts entre les différents secteurs. Ces différences sont donc justifiées au regard du principe d'égalité.

Art. 90

L'article 90 en projet (85 de l'avant-projet) modifie les taux des contributions annuelles des opérateurs économiques.

Le Conseil d'État a fait remarquer que l'avant-projet initial comportait une lacune en ce qui concerne la contribution annuelle des importateurs et distributeurs enregistrés de matières premières à usage vétérinaire, ce qui créerait effectivement une situation inégale dans laquelle ceux-ci, contrairement aux importateurs et distributeurs de matières premières et aux distributeurs de matières premières de médicaments à usage humain (voir l'article 85, n° 1). Ceux-ci ont été inclus dans le projet remanié, ce qui élimine cette situation inégale.

Le Conseil d'État émet des réserves (article 85, n° 3) quant au montant inférieur qui sera désormais facturé

aangerekend aan groothandelaars-verdelers ten opzichte van andere groothandelaars en geregistreerde invoerders en distributeurs, en de verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel. Het verschil in behandeling kan nog steeds worden verantwoord door de taken van openbare dienstverlening die de groothandelaars-verdelers uitvoeren, wat op zich een last met zich meebrengt, en verantwoordt dat de belasting voor hen lager is.

Het tekstvoorstel, hernomen in het advies onder artikel 85, randnr. 2, werd doorgevoerd.

Art. 91

Het ontworpen artikel 91 (86 in het voorontwerp) wijzigt de terugbetalingssleutel voor het hypothetisch overschot. Het deel voor de vergunninghouders van geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik wordt overgeheveld naar het deel voor de vergunninghouders van geneesmiddelen voor menselijk gebruik. Dit is een compensatie voor de meer dan evenredige bijdrage die deze laatste sector levert aan de financiering van algemene uitgaven ten laste van de farmaceutische industrie.

De Raad van State heeft zich hierbij de bedenking gemaakt (Algemene opmerkingen, randnr. 1) of de ontworpen bepaling een voordeel verleent aan de houders van vergunningen voor het in de handel brengen van gecommmercialiseerde diergeneesmiddelen, doordat het bepaald deel van het hypothetisch overschot van de belasting voor hen op 0 % wordt vastgesteld. Dit omvat echter een foutieve interpretatie van het stelsel, aangezien het nulpercentage *de facto* betekent dat zij niets meer terugkrijgen van hun oorspronkelijke bijdrage. Het kan dus niet gaan om staatssteun aangezien er aan hen geen voordeel meer wordt verleend.

Voor wat het wijzigen van de verdelingssleutel in het voordeel van de vergunninghouders van geneesmiddelen voor menselijk gebruik betreft kan worden aangehaald dat de vereiste selectiviteit ontbreekt. De wijziging is niet bedoeld om een selectief voordeel te verlenen als steunmaatregel. Het is een inherente eigenschap van het belastingsstelsel van het FAGG dat het erop is geënt om elke sector dusdanig te laten bijdragen in die mate dat het Agentschap kosten heeft om toezicht uit te oefenen op hun activiteiten. De zogenaamde variabele taks in functie van de terugbetalingssleutel dient als correctiemechanisme om ervoor te zorgen dat de sectoren in kwestie niet teveel betalen dan nodig is om de werking van het FAGG te verzekeren.

aux grossistes-distributeurs par rapport aux autres grossistes et importateurs et distributeurs enregistrés, et quant à la compatibilité avec le principe d'égalité. La différence de traitement peut toujours être justifiée par les missions de service public que remplissent les grossistes-distributeurs, ce qui constitue en soi une charge, et justifie que la taxe soit moins élevée pour eux.

La proposition de texte, reprise dans l'avis sous l'article 85, n° 2, a été effectuée.

Art. 91

L'article 91 proposé (86 dans l'avant-projet de loi) modifie la clé de répartition de l'excédent hypothétique. La partie pour les titulaires d'autorisation de mise sur le marché de médicaments à usage vétérinaire est transférée à la partie pour les titulaires d'autorisation de mise sur le marché de médicaments à usage humain. Ceci est une compensation pour la contribution plus que proportionnelle de ce dernier secteur au financement de dépenses générales à charge de l'industrie pharmaceutique.

Le Conseil d'État s'est demandé (Remarques générales, n° 1) si la disposition proposée conférerait un avantage aux titulaires d'autorisations de mise sur le marché de médicaments vétérinaires commercialisés, dans la mesure où elle fixait à 0 % la part de l'excédent hypothétique de la taxe qui leur incombe. Il s'agit toutefois d'une interprétation erronée du système, car le taux zéro signifie en fait qu'ils ne récupèrent plus rien de leur contribution initiale. Il ne peut donc s'agir d'une aide d'État, puisqu'aucun avantage ne leur est plus accordé.

En ce qui concerne la modification de la clé de répartition en faveur des titulaires d'autorisations de mise sur le marché de médicaments à usage humain, on peut invoquer l'absence de la sélectivité requise. La modification n'a pas pour but d'accorder un avantage sélectif à titre de mesure d'aide. Le système fiscal de l'AFMPS a pour caractéristique inhérente de faire contribuer chaque secteur à hauteur des coûts supportés par l'Agence pour exercer la surveillance de ses activités. La taxe dite variable avec en fonction du clé de remboursement sert de mécanisme de correction afin de garantir que les secteurs concernés ne paient pas plus que nécessaire pour assurer le fonctionnement de l'AFMPS.

Art. 92

Het ontworpen artikel 92 (87 in het voorontwerp) wijst de bijdragen die worden geheven voor specifieke belastingplichtige feiten, zoals de aanvraag tot toelating van klinische proeven, GMP-inspecties, het uitreiken van exportcertificaten door het FAGG voor medische hulpmiddelen en bepaalde typen inspecties. In dit geval gaat het om bedragen die niet louter kostendekkend worden geacht te zijn.

In het ontworpen artikel worden onder meer de geïnde bedragen voor herinspecties overgeheveld van retributies naar belastingen, aangezien deze bedragen niet langer zuiver kostendekkend zijn. De Raad van State vraagt zich af of het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden doordat, ondanks mogelijke verschillen in de tijd die nodig is voor de voorbereiding van de inspectie en het opstellen van het inspectieverslag, toch eenzelfde bedrag wordt aangerekend per halve dag daadwerkelijke inspectietijd. (Artikel 87, randnr. 4)

Herinspecties kunnen in de praktijk sterk uiteenlopende vormen aannemen. Soms zijn zij noodzakelijk omdat tijdens de initiële inspectie een groot aantal tekortkomingen werd vastgesteld of omdat de geïnspecteerde de toepasselijke vereisten onvoldoende begrepen had. In andere gevallen beperkt de herinspectie zich tot het verifiëren van specifieke fysieke aanpassingen of van de correcte implementatie van nieuwe procedures.

Het belastingplichtig feit van de betrokken belasting bestaat uit de uitvoering van een inspectie ter plaatse. Een inspectie omvat evenwel meer dan enkel de aanwezigheid ter plaatse: zij vereist ook een voorafgaande voorbereiding en wordt gevolgd door het opstellen van een inspectieverslag. De tijdsbesteding aan deze verschillende fases varieert sterk naargelang de concrete omstandigheden van het dossier. Er bestaat geen vaste of voorspelbare verhouding tussen de duur van de inspectie ter plaatse enerzijds en de benodigde voorbereiding- en rapporteringstijd anderzijds.

Om die reden is het niet mogelijk om de totale kost op een objectieve en uniforme wijze te koppelen aan de inspectietijd ter plaatse, wat de ongeschiktheid van het instrument van de retributie bevestigt en de omzetting naar een belasting verantwoordt.

Wat het gelijkheidsbeginsel betreft, zij opgemerkt dat dit beginsel niet vereist dat elke belastingplichtige exact wordt belast in verhouding tot de feitelijke kosten die in zijn individuele geval worden gegenereerd. Het volstaat dat de betrokken belasting steunt op een objectief en redelijk verantwoord criterium en dat gelijke situaties op gelijke wijze worden behandeld.

Art. 92

L'article 92 proposé (87 dans l'avant-projet de loi) modifie les contributions prélevées pour des faits imposables spécifiques, tels que la demande d'autorisation d'essais cliniques, les inspections GMP, la délivrance de certificats d'exportation par l'AFMPS pour les dispositifs médicaux et certains types d'inspections. Dans ce cas, il s'agit de montants qui ne sont pas considérés comme couvrant uniquement les coûts.

Dans le projet d'article, les montants perçus pour les réinspections sont notamment transférés des redevances vers les taxes, étant donné que ces montants ne couvrent plus uniquement les frais. Le Conseil d'État se demande si le principe d'égalité n'est pas violé par le fait que, malgré les différences possibles dans le temps nécessaire à la préparation de l'inspection et à la rédaction du rapport d'inspection, le même montant est facturé par demi-journée d'inspection effective. (Article 87, 4°)

Dans la pratique, les réinspections peuvent prendre des formes très diverses. Elles sont parfois nécessaires parce qu'un grand nombre de lacunes ont été constatées lors de l'inspection initiale ou parce que la personne inspectée n'avait pas suffisamment compris les exigences applicables. Dans d'autres cas, la réinspection se limite à la vérification d'adaptations physiques spécifiques ou de la mise en œuvre correcte de nouvelles procédures.

Le fait générateur de l'impôt concerné consiste en la réalisation d'une inspection sur place. Une inspection ne se limite toutefois pas à la simple présence sur place: elle nécessite également une préparation préalable et est suivie de la rédaction d'un rapport d'inspection. Le temps consacré à ces différentes phases varie considérablement en fonction des circonstances concrètes du dossier. Il n'existe pas de rapport fixe ou prévisible entre la durée de l'inspection sur place, d'une part, et le temps nécessaire à la préparation et à la rédaction du rapport, d'autre part.

Pour cette raison, il n'est pas possible de lier le coût total de manière objective et uniforme au temps d'inspection sur place, ce qui confirme l'inadéquation de l'instrument de la redevance et justifie le passage à une taxe.

En ce qui concerne le principe d'égalité, il convient de noter que ce principe n'exige pas que chaque contribuable soit imposé exactement en fonction des coûts réels générés dans son cas particulier. Il suffit que l'impôt concerné repose sur un critère objectif et raisonnablement justifié et que des situations similaires soient traitées de manière similaire.

De wetgever mag bij de vaststelling van belastingen gebruikmaken van forfaitaire criteria, zeker wanneer de onderliggende kostenstructuur gekenmerkt wordt door een aanzienlijke en moeilijk objectieveerbare variabiliteit. Aangezien alle herinspecties eenzelfde belastingplichtig feit gemeen hebben – namelijk een inspectie ter plaatse – en aangezien de verschillen in voorbereiding en rapportering zich zowel tussen als binnen de verschillende types herinspecties kunnen voordoen, is een uniforme tarifiering per halve dag inspectietijd objectief verantwoord.

Bijgevolg leidt het hanteren van eenzelfde bedrag per halve dag daadwerkelijke inspectietijd niet tot een schending van het gelijkheidsbeginsel.

De Raad van State bemerkt ook dat de bijdrageplichtige feiten te summier zijn beschreven, wat problemen kan geven met betrekking tot het legaliteitsbeginsel. (Artikel 87, randnr. 5) Een tekstvoorstel werd bezorgd, waar de Raad van State nog op bemerkte dat de bepalingen waarin de betrokken inspecties of het betrokken toezicht wordt geregeld in de mate van het mogelijke moeten worden vermeld. Het voorstel werd aangepast, rekening houdende met deze opmerkingen.

Daarnaast werden ook nog enkele bijkomende tekstuele opmerkingen gemaakt door de Raad van State. Met deze opmerkingen werd eveneens rekening gehouden. (Artikel 87, randnrs. 1, 3 en 6)

De basisverwijzing naar de bevoegdheden om (her)inspecties te verrichten, werden niet hernomen: deze zijn vervat in de nationale uitvoeringswetgeving, en het volstaat dat in de desbetreffende bijlage de term “herinspectie” werd omschreven. Door de verwijzing naar de relevante bepalingen op niveau van de Verordening wordt voldoende duidelijk gemaakt om welke actoren en activiteiten het gaat, zonder dat moet worden verwezen naar de specifieke bevoegdheden van de inspecteurs.

Art. 93

Het ontworpen artikel 93 (88 in het voorontwerp) wijzigt de bedragen van retributies die door het FAGG worden geïnd als vergoeding voor bepaalde diensten. Er worden ook enkele nieuwe retributies ingevoegd en bepaalde definities van retributieplichtige feiten licht gewijzigd. Deze bedragen worden als louter kostendekkende vergoedingen beschouwd.

De Raad van State is van mening dat voor de wijzigingen aan de retributies met betrekking tot aanvragen voor wetenschappelijk, technisch of reglementair advies met betrekking tot geneesmiddelen een aanmelding

Le législateur peut utiliser des critères forfaitaires pour fixer les impôts, surtout lorsque la structure des coûts sous-jacente se caractérise par une variabilité importante et difficile à objectiver. Étant donné que toutes les réinspections ont en commun un même fait imposable, à savoir une inspection sur place, et que les différences en matière de préparation et de rapport peuvent se produire tant entre les différents types de réinspections qu’au sein de ceux-ci, une tarification uniforme par demi-journée d’inspection est objectivement justifiée.

Par conséquent, l’application d’un montant identique par demi-journée d’inspection effective ne conduit pas à une violation du principe d’égalité.

Le Conseil d’État remarque également que les faits donnant lieu à l’obligation de cotiser sont décrits de manière trop succincte, ce qui peut poser des problèmes au regard du principe de légalité. (Article 87, 5°) Une proposition de texte a été transmise, à propos de laquelle le Conseil d’État a encore fait remarquer que les dispositions régissant les inspections ou la surveillance concernées doivent être mentionnées dans la mesure du possible. La proposition a été adaptée en tenant compte de ces remarques.

En outre, le Conseil d’État a également formulé quelques remarques supplémentaires concernant le texte. Ces remarques ont également été prises en compte. (Article 87, n° 1, 3 et 6)

La référence de base aux compétences d’effectuer des (ré)inspections n’a pas été reprise: celles-ci sont prévues dans la législation nationale d’exécution, et il suffit que le terme “réinspection” ait été défini dans l’annexe concernée. La référence aux dispositions pertinentes au niveau du Règlement précise suffisamment quels acteurs et quelles activités sont visés, sans qu’il soit nécessaire de renvoyer aux compétences spécifiques des inspecteurs.

Art. 93

L’article 93 proposé (88 dans l’avant-projet) modifie les montants des redevances perçues par l’AFMPS en contrepartie de certains services. Il introduit également quelques nouvelles redevances et modifie légèrement certaines définitions des faits donnant lieu à redevance. Ces montants sont considérés comme des rémunérations couvrant uniquement les frais.

Le Conseil d’État estime que les modifications apportées aux redevances relatives aux demandes d’avis scientifiques, techniques ou réglementaires concernant les médicaments devraient faire l’objet d’une notification

voor staatssteun zou moeten gebeuren (Algemene opmerkingen, 2.3.1 en 2.3.2. en artikel 88, randnr. 2), gelet op het feit dat er verschillen bestaan tussen de tarieven die gelden voor grote bedrijven en kmo's, en anderzijds ook een nultarief bestaat indien er binnen de twee jaar na het verstrekken van een advies een aanvraag tot toelating van een klinische proef wordt ingediend. Hiermee kan echter niet worden ingestemd. Ten eerste valt de steun in het licht van de vrijstellingsregeling van Verordening 651/2014 onder de noemer "steun ten behoeve van advisering" of "innovatiesteun", waarbij de daarvoor voorziene steundrempels niet worden bereikt, waardoor zij toegelaten is en geen aanmelding behoeft. Daarnaast gebeuren er geen inhoudelijke wijzigingen, en de wijzigingen betreffen louter de handhaving van een reeds bestaand systeem dat reeds in voege is sinds de wet van 7 april 2019 tot wijziging van bepalingen betreffende het uitbrengen van wetenschappelijk en technisch advies door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten en betreffende de financiering van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten alsook de oprichting van een cannabisbureau, naar aanleiding van een parlementair initiatief. (Parl. St. 54-3519/001). De wijzigingen die door deze bepaling worden aangebracht, veranderen niets aan het door het Parlement vastgestelde principe, maar passen alleen de bedragen aan om de samenhang van de wijzigingen ten opzichte van alle aangebrachte wijzigingen te waarborgen: alle "tarieven" die verschuldigd zijn als gevolg van de indiening van een individueel dossier worden zonder onderscheid aan hetzelfde groeipercentage onderworpen om de samenhang van het systeem te behouden. Bijkomend zijn kmo's vaak een bron van vroege risicovolle innovaties. Door de drempel van wetenschappelijk advies te verlagen, kan aldus de omzetting van fundamenteel onderzoek naar concrete klinische toepassingen worden bevorderd. Om enige onzekerheid weg te nemen zal de ontworpen bepaling evenwel worden voorgelegd aan de Europese Commissie. Hiertoe wordt bijkomend voorzien dat de datum van inwerkingtreding zal worden bepaald door de Koning, in afwachting van hun reactie.

De Raad van State merkte op dat een concrete definitie van de term "*Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*" ontbrak. Deze werd toegevoegd op basis van het tekstvoorstel waarmee de Raad van State heeft ingestemd. (Artikel 88, randnr. 4)

De Raad van State bemerkte ook dat, naar aanleiding van de invoering van retributies voor de verlenging of aanpassing van activiteitenvergunningen voor activiteiten met verdovende middelen of psychotrope stoffen, de tarieven voor deze feiten hoger zou komen te liggen door het tarief voor de initiële aanvraag. Er werd voorgesteld om de drie betrokken bedragen gelijk te stellen. Dit is

d'aide d'État (Remarques générales, 2.3.1. et 2.3.2. et l'article 88, n° 2), compte tenu du fait qu'il existe des différences entre les tarifs applicables aux grandes entreprises et aux PME, et qu'il existe également un tarif nul si une demande d'autorisation d'essai clinique est introduite dans les deux ans suivant l'octroi d'un avis. Cela ne peut toutefois être accepté. Premièrement, au regard du régime d'exemption prévu par le règlement n° 651/2014, l'aide relève de la catégorie "aide au conseil" ou "aide à l'innovation", pour laquelle les seuils d'aide prévus ne sont pas atteints, ce qui la rend admissible et ne nécessite pas de notification. En outre, il n'y a pas de modifications de fond, et les modifications concernent uniquement le maintien d'un système déjà en vigueur depuis la loi du 7 avril 2019 modifiant des dispositions relatives à la remise des avis scientifiques et techniques par l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé et portant sur le financement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé ainsi que sur la création d'un bureau du cannabis, à la suite d'une initiative parlementaire (Doc. Parl. 54-3519/001). Les modifications apportées par cette disposition ne changent rien au principe établi par le Parlement, mais adaptent uniquement les montants afin de garantir la cohérence des modifications par rapport à l'ensemble des modifications apportées: tous les "tarifs" dus à la suite de l'introduction d'un dossier individuel sont soumis sans distinction au même taux de croissance afin de préserver la cohérence du système. De plus, les PME sont souvent à l'origine d'innovations précoces et risquées. En abaissant le seuil de l'avis scientifique, on peut ainsi favoriser la transposition de la recherche fondamentale en applications cliniques concrètes. Afin de lever toute incertitude, la disposition proposée sera toutefois soumise à la Commission européenne. À cette fin, il est en outre prévu que la date d'entrée en vigueur sera fixée par le Roi, dans l'attente de leur réaction.

Le Conseil d'État a fait remarquer qu'il manquait une définition concrète du terme "*Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*". Celle-ci a été ajoutée sur la base du texte proposé, qui a été approuvé par le Conseil d'État. (Article 88, n° 4)

Le Conseil d'État a également fait remarquer qu'à la suite de l'introduction de redevances pour le renouvellement ou la modification des autorisations d'activités impliquant des stupéfiants ou des substances psychotropes, les tarifs applicables à ces faits seraient plus élevés que le tarif applicable à la demande initiale. Il a été proposé d'aligner les trois montants concernés.

als dusdanig aangepast in het voorliggend ontwerp. (Artikel 88, randnr. 7.1)

De Raad van State maakte nog enkele andere tekstuele opmerkingen in verband met dit artikel. De tekst werd aangepast om met al deze opmerkingen rekening te houden. (Artikel 88, randnrs. 5, 6, 7.2, 8, 9, 10, 11 en 12)

Art. 94

Het ontworpen artikel 94 (89 in het voorontwerp) voert twee drempelwaarden en dus drie belastingschijven in voor de activiteitenbelasting voor de sector “medische hulpmiddelen”. De belasting op actoren met een beperkte omzet wordt verlicht. Dit wordt gecompenseerd door een belastingverhoging bij de actoren met een grote omzet. Een stimulans om de richtlijnen voor autocontrole na te leven blijft behouden.

De Raad van State stelt zich hierbij de vraag of de differentiatie volgens de omzet van een onderneming strookt met de aard en de algemene opzet van het lastenstelsel waarbinnen die differentiatie gebeurt (en dus staatssteun uitmaakt, zie Algemene opmerkingen, randnr. 2.4.). Dit moet ontkennend worden beantwoord.

De differentiatie volgens omzetcategorieën vormt echter geen afwijking op een referentiestelsel, maar maakt integraal deel uit van de opzet ervan. De regeling voorziet niet in individuele of sectorale vrijstellingen, noch in discretionaire verminderingen of plafonds, en wordt automatisch toegepast op alle ondernemingen die zich in eenzelfde objectief omschreven situatie bevinden.

Het criterium van de gerealiseerde omzet vormt een objectieve en relevante aanknopingsfactor die verband houdt met de omvang van de economische activiteit en met de mate waarin ondernemingen aanleiding geven tot toezicht, regulering en administratieve verwerking door het Agentschap. De differentiatie vloeit derhalve rechtstreeks voort uit de aard en de algemene opzet van het lastenstelsel zelf.

Dat progressiviteit geen essentieel kenmerk vormt van het lastenstelsel, doet hieraan geen afbreuk. Het Unierecht vereist niet dat belastingen of heffingen proportioneel of progressief zijn opgebouwd. Doorslaggevend is dat het verschil in behandeling inherent is aan het referentiestelsel en niet het gevolg is van een derogatie die bepaalde ondernemingen een selectief voordeel verleent.

Aangezien ondernemingen met een [verschillende omzet zich niet in een vergelijkbare feitelijke en juridische

Cette modification a été intégrée dans le présent projet. (Article 88, n° 7.1)

Le Conseil d'État a formulé quelques autres remarques rédactionnelles concernant cet article. Le texte a été adapté afin de tenir compte de toutes ces remarques. (Article 88, n° 5, 6, 7.2, 8, 9, 10, 11 et 12)

Art. 94

L'article 94 proposé (89 dans l'avant-projet) introduit deux seuils et donc trois tranches d'imposition pour la taxe d'activité du secteur “dispositif médical”. La taxe des acteurs à faible recettes est allégée. Ceci est compensé par une augmentation de la taxe chez les acteurs à recettes élevées. Un incitant au respect des guides d'auto-contrôle est conservé.

Le Conseil d'État se demande si la différenciation en fonction du chiffre d'affaires d'une entreprise est conforme à la nature et à l'économie générale du système fiscal dans lequel cette différenciation s'inscrit (et donc serait une aide d'État, voir Remarques générales, n° 2.4). La réponse est négative.

La différenciation selon les catégories de chiffre d'affaires ne constitue toutefois pas une dérogation à un système de référence, mais fait partie intégrante de sa conception. Le régime ne prévoit pas d'exemptions individuelles ou sectorielles, ni de réductions discrétionnaires ou de plafonds, et s'applique automatiquement à toutes les entreprises qui se trouvent dans une situation objectivement définie.

Le critère du chiffre d'affaires réalisé constitue un facteur objectif et pertinent lié à l'importance de l'activité économique et à la mesure dans laquelle les entreprises donnent lieu à une surveillance, une réglementation et un traitement administratif par l'Agence. La différenciation découle donc directement de la nature et de l'économie générale du système de charges lui-même.

Le fait que la progressivité ne soit pas une caractéristique essentielle du système fiscal n'y change rien. Le droit de l'Union n'exige pas que les impôts ou les taxes soient proportionnels ou progressifs. Ce qui est déterminant, c'est que la différence de traitement soit inhérente au système de référence et ne résulte pas d'une dérogation accordant un avantage sélectif à certaines entreprises.

Étant donné que les entreprises dont le chiffre d'affaires varie ne se trouvent pas dans une situation factuelle et

situatie bevinden en de regeling op algemene en niet-discretionaire wijze wordt toegepast, kan geen sprake zijn van een selectief voordeel in de zin van artikel 107, lid 1 VWEU.

Art. 95

Het ontworpen artikel 95 (90 in het voorontwerp) wijzigt de bedragen met betrekking tot de financiering van de opdrachten van het FAGG met betrekking tot klinische studies.

Art. 96

Ten gevolge van het advies van de Raad van State (Titel 4, hoofdstuk 2, randnr. 1) wordt een uitzondering op de inwerkingtreding voorzien voor wat betreft de wijzigingen van de belastingen en retributies met betrekking op medische hulpmiddelen. Deze wijzigingen treden slechts in werking na drie maanden volgend op de kennisgeving ervan aan de Europese Commissie, zoals vereist wordt door artikel 111 van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 104 van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie. Deze kennisgeving werd op 9 februari 2026 gedaan. Daarnaast wordt, voor de bepalingen onder artikel 93, 24° van het ontwerp, een uitgestelde datum van inwerkingtreding voorzien, vast te stellen door de Koning, zodat de erin vervatte bepalingen eerst kunnen worden voorgelegd aan de Europese Commissie, zodat eerst kan beoordeeld worden of zij al dan niet staatssteun uitmaken.

TITEL 5

Sociale zaken

HOOFDSTUK 1

Sociale werkbonus

Dit hoofdstuk beoogt aanpassingen door te voeren in de berekening van de sociale werkbonus met ingang van 1 januari 2028.

juridique comparable et que le régime est appliqué de manière générale et non discrétionnaire, il ne saurait être question d'un avantage sélectif au sens de l'article 107, paragraphe 1, du TFUE.

Art. 95

L'article 95 proposé (90 dans l'avant-projet) modifie les montants relatifs au financement des missions de l'AFMPS en matière d'études cliniques.

Art. 96

À la suite de l'avis du Conseil d'État (Titre 4, chapitre 2, n° 1), une exception à l'entrée en vigueur est prévue en ce qui concerne les modifications des taxes et redevances relatives aux dispositifs médicaux. Ces modifications n'entreront en vigueur que trois mois après leur notification à la Commission européenne, comme l'exige l'article 111 du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et de l'article 104 du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission. Cette notification a été faite le 9 février 2026. En outre, pour les dispositions visées aux 93, 24° du projet, une date d'entrée en vigueur différée est prévue, à fixer par le Roi, afin que les dispositions qui y sont contenues puissent d'abord être soumises à la Commission européenne pour qu'elle apprécie si elles constituent ou non une aide.

TITRE 5

Affaires sociales

CHAPITRE 1ER

Bonus à l'emploi social

Le présent chapitre vise à apporter des modifications dans le bonus à l'emploi social à partir du 1er janvier 2028.

De sociale werkbonus bestaat uit een forfaitair bedrag dat geleidelijk vermindert naarmate het loon hoger wordt.

Art. 97

Dit artikel wijzigt het artikel 2, § 1/1, van de wet van 20 december 1999 tot toekenning van een werkbonus aan werknemers met lage lonen en van andere verminderingen van de persoonlijke bijdragen van sociale zekerheid.

Met deze aanpassing van de wetgeving wordt een versterking van de sociale werkbonus geïmplementeerd door het optrekken van de middelste en bovenste loongrens.

Om de hellingsgraad vanaf 2028 te behouden, wordt voorzien dat de factoren S1, S1*bis* en S2 op eenzelfde manier evolueren in functie van het GGMMI.

Art. 98

Het artikel bepaalt de inwerkingtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk.

HOOFDSTUK 2

Eerste aanwervingen

In uitvoering van de begrotingsnotificaties (2025-2029) strekt dit hoofdstuk ertoe de artikelen 336 en 342 van Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I) betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen aan te passen met het oog op de aanpassing van het bedrag van de doelgroepvermindering die een nieuwe werkgever kan genieten voor de eerste aanwerving van een eerste, tweede en derde werknemer.

Daarnaast wordt opnieuw een doelgroepvermindering ingevoerd die een werkgever kan genieten voor de eerste aanwerving van een vierde en/of vijfde werknemer.

Verder wordt in twee bepalingen van dezelfde wet de Franse tekst aangepast aan de Nederlandse tekst.

Tenslotte wordt aan de Koning de bevoegdheid gegeven om een overgangsregeling te treffen voor de reeds geopende rechten op verminderingen voor eerste, tweede en/of derde werknemers.

Le bonus à l'emploi social consiste en un montant forfaitaire qui diminue progressivement à mesure que le salaire augmente.

Art. 97

Cet article modifie l'article 2, § 1/1, de la loi du 20 décembre 1999 visant à octroyer un bonus à l'emploi aux travailleurs salariés ayant un bas salaire et d'autres réductions des cotisations personnelles de sécurité sociale.

Avec cette adaptation de la législation, on implémente un renforcement du bonus à l'emploi social en relevant le plafond salarial supérieur et moyen.

Afin de maintenir une pente à partir de 2028, il est prévu que les facteurs S1, S1*bis* et S2 évoluent de la même manière en fonction du RMMMG.

Art. 98

L'article détermine l'entrée en vigueur des dispositions de ce chapitre.

CHAPITRE 2

Premiers engagements

En exécution des notifications budgétaires (2025-2029), ce chapitre vise à modifier les articles 336 et 342 du Chapitre 7 du Titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I) relatif à l'harmonisation et à la simplification des régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale afin d'adapter le montant de la réduction groupe-cible dont un nouvel employeur peut bénéficier pour le premier engagement d'un premier, d'un deuxième et d'un troisième travailleur.

Par ailleurs, les réductions groupe-cible dont peut bénéficier un employeur pour le premier engagement d'un quatrième et/ou d'un cinquième travailleur seront réintroduites.

En outre, dans deux dispositions de la même loi le texte français est aligné sur le texte néerlandais.

Enfin, le Roi est habilité à adopter un régime transitoire pour les droits aux réductions déjà ouverts pour le premier, le deuxième et/ou le troisième travailleur.

Art. 99

Dit artikel voegt in artikel 336, § 1, van voornoemde programmawet van 24 december 2002 een nieuw bedrag G21 toe dat gelijk is aan 2000 euro. Dit bedrag wordt toegevoegd omdat vanaf 1 april 2026 het bedrag van de vermindering voor de aanwerving van een eerste werknemer vastgelegd wordt op 2000 euro per kwartaal.

Art. 100

Dit artikel breidt de doelgroepvermindering “eerste aanwervingen” uit tot maximaal vijf werknemers in plaats van drie.

Art. 101

Deze bepaling beoogt een louter formele aanpassing van de Franse tekst van artikel 343, § 1, 3°, van voormelde programmawet, teneinde de coherentie tussen de Franse en Nederlandse taalversie te waarborgen.

Art. 102

Deze bepaling beoogt een louter formele aanpassing van de Franse tekst van artikel 353ter, tweede lid, teneinde de coherentie tussen de Franse en Nederlandse taalversie te waarborgen.

Art. 103

Deze bepaling geeft aan de Koning de bevoegdheid om een overgangsregeling te treffen voor de lopende verminderingen voor een eerste, tweede en/of derde werknemer.

Het is hierbij de bedoeling dat vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen het nieuwe bedrag G21 wordt toegepast op de lopende doelgroepverminderingen voor de aanwerving van een eerste werknemer.

De lopende doelgroepverminderingen voor een tweede en derde werknemer, waarvan het recht vóór de inwerkingtreding van het nieuwe besluit zijn geopend, en die sowieso beperkt waren in de tijd, zullen daarentegen kunnen verderlopen voor de resterende duurtijd van de vermindering en dit volgens de regels zoals die golden vóór de inwerkingtreding van het nieuwe besluit.

Art. 99

Cet article ajoute dans l'article 336, § 1er, de la loi-programme du 24 décembre 2002 précitée un nouveau montant G21 égal à 2000 euros. Ce montant est ajouté car à partir du 1er avril 2026, le montant de la réduction pour le premier engagement sera fixé à 2000 euros par trimestre.

Art. 100

Cet article étend la réduction groupe-cible “premiers engagements” à un maximum de cinq travailleurs au lieu de trois.

Art. 101

Cette disposition vise une modification purement formelle du texte français de l'article 343, § 1er, 3°, de la loi-programme précitée afin d'assurer la cohérence entre les versions néerlandaise et française.

Art. 102

Cette disposition vise une modification purement formelle du texte français de l'article 353ter, alinéa 2, afin d'assurer la cohérence entre les versions néerlandaise et française.

Art. 103

Cette disposition donne au Roi le pouvoir de prendre des dispositions transitoires pour les réductions en cours pour un premier, un deuxième et/ou troisième travailleur.

L'objectif est qu'à partir de l'entrée en vigueur des nouvelles dispositions, le nouveau montant G21 soit appliqué aux réductions groupe-cible actuelles pour le recrutement d'un premier travailleur.

Les réductions groupe-cible actuelles pour un deuxième et un troisième travailleur, dont le droit a été ouvert avant l'entrée en vigueur du nouvel arrêté, et qui étaient de toute façon limitées dans le temps, pourront se poursuivre pendant la durée restante de la réduction, conformément aux règles qui s'appliquaient avant l'entrée en vigueur du nouvel arrêté.

Art. 104

Dit artikel legt de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk vast.

HOOFDSTUK 3

**Beperking van de vrijstelling
van socialezekerheidsbijdragen
boven het RSZ-loonplafond**

Met ingang van 1 juli 2025 werd een loonplafond ingevoerd in artikel 38, § 1, van de wet van 29 juni 1981, boven hetwelk geen patronale werkgeversbijdragen meer verschuldigd zijn.

Na de invoering werd vastgesteld dat ook betaalde sportbeoefenaars die het loonplafond overschrijden, gebruik kunnen maken van deze maatregel, terwijl de werkgevers van deze sporters reeds recht hebben op de bijzondere vermindering van sociale zekerheidsbijdragen voor betaalde sportbeoefenaars, voorzien in artikel 353*bis*/16 van de programmawet (I) van 24 december 2002.

Om dit dubbel voordeel te vermijden wordt nu voorzien dat betaalde sportbeoefenaars die recht hebben op de bedoelde bijdragevermindering, geen gebruik meer kunnen maken van de bepalingen omtrent het loonplafond.

Art. 105

Dit artikel sluit de toepassing van het voordeel van het loonplafond, voorzien in artikel 38, § 1, van de wet van 29 juni 1981, uit voor werkgevers die voor hun van werknemers recht hebben op de bijdragevermindering voor betaalde sportbeoefenaars, voorzien in artikel 353*bis*/16 van de programmawet (I) van 24 december 2002.

Art. 106

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

Art. 104

Cet article fixe la date d'entrée en vigueur de ce chapitre.

CHAPITRE 3

**Limitation de l'exonération
des cotisations de sécurité sociale
au-delà du plafond salarial ONSS**

À compter du 1er juillet 2025, un plafond salarial a été introduit à l'article 38, § 1er, de la loi du 29 juin 1981, au-delà duquel aucune cotisation patronale n'est plus due.

À la suite de l'introduction de cette mesure, il a été constaté que les sportifs rémunérés dont le salaire dépasse le plafond salarial peuvent également en bénéficier, alors que les employeurs de ces sportifs ont déjà droit à la réduction spéciale des cotisations de sécurité sociale pour les sportifs rémunérés prévue à l'article 353*bis*/16 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.

Afin d'éviter ce double avantage, il est désormais prévu que les sportifs rémunérés pour lesquels les employeurs ont droit à la réduction de cotisation visée ne puissent plus invoquer les dispositions relatives au plafond salarial.

Art. 105

Cet article exclut l'application de l'avantage du plafond salarial prévu à l'article 38, § 1er, de la loi du 29 juin 1981 aux employeurs qui ont droit, pour leurs travailleurs, à la réduction de cotisations pour les sportifs rémunérés prévue à l'article 353*bis*/16 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.

Art. 106

Cet article règle l'entrée en vigueur.

HOOFDSTUK 4

**Stopzetting collectieve
arbeidsduurvermindering en vierdagenweek**

Art. 107

Dit artikel heft de bepalingen op betreffende de doelgroepvermindering collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek in de programmawet (I) van 24 december 2002 op.

Art. 108

Dit artikel heft de uitvoeringsbepalingen op betreffende de doelgroepvermindering collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek in het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen.

Art. 109

Er wordt voorzien in een overgangsregeling voor werkgevers die voor 31 maart 2026 een stelsel van arbeidsduurvermindering en/of vierdagenweek toepassen. Zij behouden deze doelgroepvermindering voor de resterende duurtijd.

Deze overgangsregeling geldt niet voor werknemers die worden overgenomen van een andere werkgever.

Op deze manier zal de doelgroepvermindering in kwestie volledig uitdoven.

Art. 110

Dit artikel bepaalt de datum van inwerkingtreding van deze maatregel.

HOOFDSTUK 5

**Wijzigingen betreffende een toekomstbestendige
digitalisering van de sociale zekerheid****1. Algemene context**

Het project e-Gov 3.0, dat in 2022 door de regering goedgekeurd werd in het kader van het toekennen van de relancekredieten, heeft tot doel de digitale sociale

CHAPITRE 4

**Cessation de la réduction collective
du temps de travail et semaine des quatre jours**

Art. 107

Cet article abroge les dispositions concernant la réduction groupe-cible pour réduction collective du temps de travail et semaine des quatre jours dans la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.

Art. 108

Cet article abroge les dispositions exécutoires concernant la réduction groupe-cible pour réduction collective du temps de travail et semaine des quatre jours dans l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale.

Art. 109

Une disposition transitoire est prévue pour les employeurs qui appliquent un système de réduction du temps de travail et/ou de semaine de quatre jours avant le 31 mars 2026. Ils conservent cette réduction pour la durée restante.

Cette disposition transitoire ne s'applique pas aux travailleurs repris d'un autre employeur.

De cette manière, la réduction groupe-cible en question disparaîtra complètement.

Art. 110

Cet article fixe la date d'entrée en vigueur de cette mesure.

CHAPITRE 5

**Modifications concernant une sécurité sociale
numérique durable****1. Contexte général**

Le projet d'e-Gov 3.0, approuvé en 2022 par le gouvernement dans le cadre de l'attribution des crédits de relance, vise à repenser la sécurité sociale numérique là

zekerheid waar nodig te herontwerpen en de digitale systemen, structuren en de dienstverlening die daarmee samenhangt, te actualiseren in het licht van de nieuwe maatschappelijke noden en mogelijkheden, en tevens toekomstbestendig te maken.

Hierbij wordt niet alleen gekeken naar een verdergaande of betere digitalisering van bestaande processen, maar wordt ook ingezet op het herdenken, vereenvoudigen en automatiseren van de processen vanuit een gebruikersperspectief, waarbij iedereen ten volle kan deelnemen. Het benutten van mogelijkheden inzake artificiële intelligentie in zijn diverse gradaties hoort daar ook bij. AI ondersteunt processen, maar vervangt nooit de beslissingen genomen door de bevoegde medewerkers.

Bij brief van 18 juli 2022 heeft het Beheerscomité van de RSZ de Nationale Arbeidsraad ingelicht over de projecten voor de digitalisering van de sociale zekerheidsinstellingen die door de regering werden goedgekeurd, voor de periode 2022-2026, in het raam van het Belgische luik van het Europees herstelplan dat de economische gevolgen van de gezondheidscrisis moet beperken.

Voor de ontwikkeling van die projecten hebben de RSZ en het RSVZ, in samenspraak met de andere openbare instellingen van sociale zekerheid, krachtlijnen uitgewerkt voor een toekomstbestendige digitale sociale zekerheid (zie verder).

De toenmalige ministers van Sociale Zaken en van Werk hebben ermee ingestemd dat op basis hiervan concreet vorm wordt gegeven aan die projecten. Daartoe werd een overkoepelende stuurgroep op het niveau van alle openbare instellingen van sociale zekerheid (OISZ) opgericht, om de projecten voor de periode 2022-2026 te begeleiden.

De Nationale Arbeidsraad heeft hierover op 28 maart 2023 en 25 juni 2024 een advies uitgebracht en het Algemeen Beheerscomité op 25 mei 2023. De sociale partners hebben er in hun adviezen van 2023 en 2024 aan herinnerd dat zij het proces voor de vereenvoudiging en modernisering van de sociale administratie voor de werkgevers altijd hebben gesteund sinds het in 1996 van start ging mits inachtnaam van de drie hoofdbeginselen van vereenvoudiging, neutraliteit en haalbaarheid die ze in de schoot van de Nationale Arbeidsraad hebben ontwikkeld in hun adviezen nr. 1161 van 1 oktober 1996 en nr. 1190 van 22 juli 1997. In het kader van het e-Gov 3.0. traject naar een toekomstbestendige sociale zekerheid heeft de Raad deze beginselen bevestigd en geactualiseerd bij advies nr. 2358 van 28 maart 2023 en nr. 2426 van 25 juni 2024. Hieronder enkele zaken die werden vermeld door de Raad:

où cela est nécessaire ainsi qu'à mettre à jour et rendre durables les systèmes numériques, les structures et les services connexes à la lumière des nouveaux besoins et opportunités de la société, tout en les rendant pérennes.

Il ne s'agit pas seulement d'améliorer ou d'approfondir la digitalisation des processus existants, mais également de s'appliquer à repenser, simplifier et automatiser les processus du point de vue de l'utilisateur, en veillant à ce que chacun puisse participer pleinement. Ainsi, l'exploitation des possibilités offertes par l'intelligence artificielle à différents niveaux fait également partie du processus. L'IA soutient les processus, mais ne remplace jamais les décisions prises par le personnel compétent.

Par son courrier du 18 juillet 2022, le Comité de gestion de l'ONSS a informé le Conseil national du travail des projets de digitalisation des institutions de sécurité sociale approuvés par le gouvernement, pour la période 2022-2026, dans le cadre du volet belge du Plan de relance européen visant à atténuer l'impact économique de la crise sanitaire.

Pour développer ces projets, l'ONSS et l'INASTI ont élaboré, en concertation avec les autres institutions publiques de sécurité sociale, des lignes directrices pour une sécurité sociale numérique durable (voir ci-dessous).

Les ministres des Affaires sociales et de l'Emploi de l'époque ont approuvé la mise en œuvre concrète de ces projets sur cette base. À cette fin, un comité de pilotage global au niveau de toutes les institutions publiques de sécurité sociale (IPSS) fut mis en place pour guider les projets de la période 2022-2026.

Le Conseil National du Travail a émis un avis à ce sujet les 28 mars 2023 et 25 juin 2024, tout comme le Comité général de gestion le 25 mai 2023. Les partenaires sociaux ont rappelé dans leurs avis de 2023 et 2024 qu'ils ont toujours soutenu le processus de simplification et de modernisation de l'administration sociale des employeurs depuis son lancement en 1996, sous réserve du respect des trois grands principes/lignes de force de simplification, de neutralité et de faisabilité qu'ils ont développés au sein du Conseil national du travail dans leurs avis n° 1161 du 1er octobre 1996 et n° 1190 du 22 juillet 1997. Dans le cadre du traject e-Gov 3.0. vers une sécurité sociale numérique durable, le Conseil a réaffirmé et actualisé ces principes par les avis n° 2358 du 28 mars 2023 et n° 2426 du 25 juin 2024. Voici quelques éléments qui ont été mentionnés par le Conseil:

Met betrekking tot neutraliteit benadrukken de sociale partners dat de maatregelen die in het kader van deze projecten worden voorgesteld, niet mogen leiden tot:

- een verlies van rechten of uitkeringen voor de sociaal verzekerden; de digitalisering mag er niet toe leiden dat de sociaal verzekerden hun rechten *de facto* niet kunnen uitoefenen omwille van de digitale kloof;

- een stijging van de loonkosten voor werkgevers;

- een verlies van informatie voor de openbare instellingen van sociale zekerheid.

Bovendien mag de digitalisering niet leiden tot een rolverandering in de organisatie van de sociale zekerheid.

Met betrekking tot de vereenvoudiging herinnert de Raad eraan dat het belangrijk is te weten in hoeverre een daadwerkelijke vereenvoudiging is bereikt, uiteraard met respect voor de neutraliteit (geen verlies van informatie). Vereenvoudigen betekent ook dat ernaar gestreefd wordt de beschikbare gegevens maximaal te benutten om sociaal verzekerden en werkgevers actief te informeren over hun rechten en plichten.

Op dit punt wijst de Raad erop dat het voor hem onontbeerlijk is het effect van de neutraliteitsdoelstelling op de vereenvoudigingsdoelstelling en vice versa te kunnen beoordelen, aangezien beide zaken van essentieel belang zijn.

Zo benadrukt de Raad dat de vereenvoudiging reëel en meetbaar moet zijn, zowel voor werkgevers die zelf hun formaliteiten afhandelen als voor werkgevers die dit via een lasthebber doen, alsook voor uitbetalingsinstellingen, arbeidsongevallenverzekeraars en ziekenfondsen. Die vereenvoudiging moet eveneens reëel en meetbaar zijn voor de socialezekerheidsinstellingen en de meewerkende instellingen van sociale zekerheid (secundair netwerk).

Met betrekking tot het haalbaarheidsbeginsel, preciseren de sociale partners dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de moeilijkheden waarmee de werkgevers, alle directe of indirecte actoren van de sociale zekerheid en de openbare instellingen van de sociale zekerheid bij hun administratief en IT-beheer te maken kunnen krijgen als gevolg van de hervorming. Ze benadrukken ook de noodzaak van realistische termijnen voor de uitvoering van het project.

Die beginselen werden vervolgens meermaals herhaald tijdens dit proces in de verschillende adviezen

Concernant la neutralité, les partenaires sociaux insistent sur le fait que les mesures qui seront proposées dans le cadre de ces projets n'entraînent:

- aucune perte des droits ou d'indemnités pour les assurés sociaux; la digitalisation ne peut pas aboutir à ce que – en raison de la fracture numérique – des assurés sociaux ne puissent *de facto* pas exercer leurs droits;

- aucune augmentation des coûts salariaux pour les employeurs;

- aucune perte d'éléments d'information pour les institutions publiques de sécurité sociale.

La digitalisation ne donne en outre lieu à aucun changement de rôle au niveau de l'organisation de la sécurité sociale.

Concernant la simplification, le Conseil rappelle qu'il importe de savoir dans quelle mesure une réelle simplification est réalisée, tout en respectant la neutralité (pas de perte d'information). La simplification signifie également que des efforts sont faits pour utiliser au maximum les données disponibles afin d'informer activement les assurés sociaux et les employeurs sur leurs droits et obligations.

Sur ce point, le Conseil précise qu'il lui est indispensable de pouvoir apprécier l'impact de l'objectif de neutralité sur l'objectif de simplification et réciproquement, étant entendu que les deux préoccupations sont essentielles.

Le Conseil souligne ainsi que la simplification doit être réelle et mesurable, tant pour les employeurs qui accomplissent eux-mêmes leurs formalités que pour ceux qui les font accomplir par un mandataire, ainsi que pour les organismes de paiement, les assureurs accidents du travail et les mutuelles. Cette simplification doit également être réelle et mesurable pour les institutions de sécurité sociale et les institutions coopérantes de sécurité sociale (réseau secondaire).

S'agissant du principe de faisabilité, les partenaires sociaux précisent qu'une attention particulière devra être portée aux difficultés auxquelles pourront être confrontés les employeurs, tous les acteurs directs ou indirects de la sécurité sociale et les institutions publiques de sécurité sociale dans leur gestion administrative et informatique du fait de la réforme. Ils soulignent en outre la nécessité de délais réalistes quant à la mise en œuvre du projet.

Ces principes ont ensuite été rappelés à plusieurs reprises au cours de ce processus dans les différents

en rapporten van de Nationale Arbeidsraad over dit onderwerp. De sociale partners zijn van oordeel dat deze beginselen nog steeds relevant zijn voor de uitvoering van de verschillende fasen van de digitaliseringsprojecten waarop deze wet betrekking heeft.

De sociale partners hebben altijd grote aandacht besteed aan digitalisering en administratieve vereenvoudiging in de sociale zekerheid en zijn van oordeel dat zij een cruciale rol moeten spelen bij de aansturing van de digitaliseringsprojecten, gezien de impact daarvan op diverse actoren.

In deze context heeft de Raad een gemengde ad hoc-commissie opgericht met als opdracht:

— de klijtlijnen/beginselen voor e-Gov 3.0. vast te leggen in principiële adviezen;

— de voortgang van de werkzaamheden van de (technische) werkgroepen die belast zijn met de uitvoering van de projecten op regelmatige basis te evalueren, te valideren en te bewaken. De sociale partners behouden zich de mogelijkheid voor om zich over het gehele dossier uit te spreken;

— besprekingen te voeren over de concrete trajecten die momenteel lopen voor de tenuitvoerlegging van de verschillende fasen van het digitaliseringsproces;

— de samenhang binnen en tussen de projecten te waarborgen, evenals de samenhang van de beginselen binnen de Raad en het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen.

De Raad heeft tevens kennis kunnen nemen van eerdere versies van voorliggend ontwerp. Op zitting van 25 maart 2025 formuleerde de Raad een tussentijds advies nr. 2446 over het voorontwerp van wet betreffende een toekomstbestendige digitale sociale zekerheid, waarin hij in lijn met zijn eerdere adviezen een reeks algemene en specifieke opmerkingen herhaalt.

2. De grote krachtlijnen van het programma e-Gov 3.0

Om via de realisatie van het e-Gov 3.0 project bij te dragen tot een meer toekomstbestendige administratieve organisatie van de Sociale Zekerheid wordt ingezet op de volgende krachtlijnen:

2.1. De gebruiker staat centraal

Bij het organiseren van de dienstverlening moet de gebruiker centraal staan. Een service moet relevant

avis et rapports du Conseil National du Travail émis en la matière. Les partenaires sociaux considèrent que ces principes restent pertinents pour la mise en œuvre des différentes phases des projets de digitalisation couverts par la présente loi.

Les partenaires sociaux ont toujours attaché une grande attention à la digitalisation et à la simplification administrative dans la sécurité sociale et estiment qu'ils devraient jouer un rôle crucial dans le pilotage des projets de digitalisation, compte tenu de leur impact sur les différents acteurs.

Dans ce contexte, le Conseil a mis sur pied une commission mixte ad hoc ayant pour mission:

— d'établir des lignes directrices/principes pour e-Gov 3.0. dans des avis de principe;

— d'évaluer, valider et surveiller régulièrement l'état d'avancement des travaux des groupes de travail (techniques) en charge de l'exécution des projets. Les partenaires sociaux se réservent la possibilité de se prononcer sur la globalité du dossier;

— de mener des discussions sur les trajets concrets en cours pour la mise en œuvre des différentes phases du processus de digitalisation;

— de garantir la cohérence au sein des projets et entre les projets eux-mêmes ainsi que la cohérence des principes au sein du Conseil et du Comité Général de Gestion pour le statut social des travailleurs indépendants.

Le Conseil a également eu l'occasion de prendre connaissance des versions antérieures du présent projet. Lors de sa séance du 25 mars 2025, le Conseil a formulé un avis n° 2446 sur l'avant-projet de loi concernant une sécurité sociale numérique durable, dans laquelle il réitère un certain nombre de remarques générales et spécifiques dans la lignée de ses précédents avis.

2. Les grandes lignes directrices du programme e-Gov 3.0

Afin de contribuer à une organisation administrative de la sécurité sociale plus durable via la réalisation du projet e-Gov 3.0, l'accent est mis sur les lignes directrices suivantes:

2.1. L'utilisateur occupe une place centrale

L'utilisateur doit être au centre de l'organisation des services. Le service doit être pertinent pour l'utilisateur et

zijn voor de gebruiker en er moet maximaal aandacht besteed worden aan de uniforme gebruikerservaring (“*user experience*”).

Zo moeten de instellingen het de gebruiker (burger, onderneming, zelfstandige, verzekerde, niet-verzekerde, ...) gemakkelijker maken om in contact te treden met de sociale zekerheid. Een gebruiker, die op betrouwbare wijze is aangemeld, moet zoveel mogelijk over de gekende informatie kunnen beschikken.

Alle handelingen moeten eenvoudig (vanzelfsprekend, intuïtief) zijn en dienen vanuit het standpunt van de gebruiker te worden bekeken (“*outside in*”) en niet vanuit de administraties. Hierbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan ongelijkheden in toegang en vaardigheden met betrekking tot digitale hulpmiddelen.

Bij het aanbieden van informatie en diensten wordt ook vertrokken vanuit het “*no wrong door*”-principe en wordt gewerkt aan een gelaagde architectuur (gegevens, processen, presentatie) waarbij informatie en diensten verbonden worden via “open API’s”.

Door deze werkwijze zorgen de openbare instellingen van sociale zekerheid ervoor dat bij de ontwikkeling van nieuwe diensten iedereen maximaal gebruikmaakt van bestaande tools, informatie, ... Hierdoor wordt dubbel werk vermeden en wordt de samenwerking tussen de instellingen van sociale zekerheid en middenveldorganisaties en tussen de middenveldorganisaties herijkt, met respect voor de rol en opdracht van iedereen.

2.2. Een nieuwe data laag met informatie in “nearly real-time” om “first time right beslissingen” te kunnen nemen

Met uitzondering van de Dimona-gegevens zijn vandaag de meeste loon- en prestatiegegevens ter beschikking op kwartaalbasis. Dit is het gevolg van de keuzes die destijds (1996-2000) werden gemaakt bij het invoeren van de multifunctionele RSZ-aangifte. De consolidatie op kwartaalbasis is een zeer betrouwbaar maar omslachtig proces dat uitermate geschikt is voor de berekening van bijdragen en de vaststelling van rechten waarvoor niet direct een tijdsdruk bestaat.

Maar de kwartaalgegevens bleken minder geschikt voor de berekening van diverse uitkeringen. Om die reden moesten er allerlei oplossingen worden uitgewerkt om de Aangifte van sociale risico's (ASR) beter te laten aansluiten bij de maandelijkse loonberekening. Ook voor het vlot beheer van contingenten, zoals dit inzake studentenarbeid, of het voldoen aan de voorwaarden

il faut veiller au maximum à ce qu'il vive une expérience d'utilisation uniforme (“*user experience*”).

Les institutions doivent faciliter l'interaction entre l'utilisateur (citoyens, entreprises, indépendants, assurés, non assurés, etc.) et la sécurité sociale. Un utilisateur qui est enregistré de manière sécurisée doit pouvoir disposer autant que possible des informations connues.

Toutes les actions doivent être simples (évidentes, intuitives) et doivent être considérées du point de vue de l'utilisateur (“*outside in*”) et non du point de vue de l'administration. Une attention particulière doit être accordée aux inégalités d'accès et de compétences vis-à-vis des outils numériques.

Lors de la mise à disposition des informations et des services, le principe “*no wrong door*” est également appliqué et une architecture en couches (données, processus, présentation) est mise en place, dans laquelle les informations et les services sont liés via des “open API”.

Cette méthode de travail des institutions publiques de sécurité sociale garantit que, lors du développement de nouveaux services, chacun utilise au maximum les outils, informations, ... existants. Cela permet d'éviter de multiplier inutilement les efforts et de rééquilibrer la coopération entre les institutions de sécurité sociale et les organisations de la société civile et entre les organisations de la société civile, tout en respectant le rôle et les missions de chacun.

2.2. Une nouvelle couche de données contenant des informations “nearly real-time” pour permettre de prendre des décisions correctes “first time right”

A l'exception des données de la Dimona, la plupart des données sur les salaires et les prestations sont désormais disponibles sur une base trimestrielle. Ceci est dû aux choix effectués lors de l'instauration de la déclaration multifonctionnelle de l'ONSS (1996-2000). La consolidation trimestrielle est un processus très fiable, bien que lourd, qui convient parfaitement au calcul des cotisations et à l'établissement des droits pour lesquels il n'y a pas de contrainte de temps immédiate.

Mais, les données trimestrielles se sont avérées moins adaptées au calcul de diverses indemnités. C'est pourquoi diverses solutions ont dû être élaborées pour que la déclaration des risques sociaux (DRS) soit mieux adaptée au calcul du salaire mensuel. De même, pour la bonne gestion des contingentés, comme celui du travail des étudiants, le respect des conditions des flexi-jobs,

voor flexijobs enz. beantwoordt de kwartaallogica niet meer aan de actuele behoeften.

Om sneller over betrouwbare data te beschikken, werkt de RSZ op dit ogenblik aan een nieuwe datalaag die in de toekomst zal bestaan uit een vernieuwde DMFA- en Loopbaandatabank. Hiertoe wordt het uniek gegevens-model van de sociale zekerheid geactualiseerd.

De werkgevers en hun dienstverrichters zullen, op basis van de cyclus van de loonberekening, een geactualiseerde dataset doorsturen naar deze nieuwe datalaag. De dataset van loon- en prestatiegegevens noodzakelijk voor de toepassing van de sociale zekerheid omvat niet enkel de gegevens noodzakelijk voor de berekening en inning van socialezekerheidsbijdragen op arbeidsinkomen, met inbegrip van bijdrageverminderingen, maar ook “inkomenscomponenten” die noodzakelijk zijn voor de berekening van sociale prestaties.

Zo zal de berekening van de RSZ-bijdragen in de toekomst kunnen worden gefaciliteerd uit de nieuwe datalaag. De RSZ zal voor zijn eigen behoefte m.b.t. de berekening van de verschuldigde RSZ-bijdragen en het boeken van deze bijdragen in de werkgeversrekeningen een berekeningstool bouwen. Hij zal deze tool onder de vorm van een simulatietool ter beschikking stellen van de werkgevers en hun dienstverrichters, hetgeen hen zal toelaten om tijdig de nodige controles op de eigen systemen door te voeren.

Vergelijkbare diensten zouden kunnen ontwikkeld worden in andere sectoren zoals de werkloosheid en de arbeidsongeschiktheid. Het lijkt ook aangewezen om, met respect voor de taken en verantwoordelijkheden van alle betrokken actoren, na te gaan in welke mate het RIZIV en de RVA voor de ASR's i.s.m. verzekering- en uitbetalingsinstellingen, API's ter beschikking zouden kunnen stellen die gemeenschappelijk zouden kunnen worden gebruikt of herbruikt (“re-use”).

Ook deze evolutie zou kunnen bijdragen tot het rationaliseren van de werkingskosten van alle betrokken instellingen. Het lijkt ook raadzaam om tegelijkertijd na te gaan welke vereenvoudiging en harmonisering zouden doorgevoerd kunnen worden bij de vaststelling en berekening van sommige uitkeringen.

Maar ook andere “use-cases” worden op dit ogenblik voorbereid. Het beheer van de contingenten, zoals het aantal uren studentenarbeid, wordt herwerkt. Waar de RSZ vandaag moet werken met kwartaalgegevens, die steeds achter de feiten aanhollen, kan de RSZ in de toekomst de gegevens vanuit de loonberekening onmiddellijk aanwenden om de teller bij te werken. Voor

etc., la logique trimestrielle ne répond plus aux besoins actuels.

Afin de disposer plus rapidement de données fiables, l'ONSS travaille actuellement sur une nouvelle couche de données qui remplacera la banque de données actuelle de la DmfA et la banque de données de carrière. A cet effet, le modèle de données unique de la sécurité sociale sera mis à jour.

Les employeurs et leurs prestataires de services transmettront, sur la base du cycle de calcul des salaires, un ensemble de données actualisé à cette nouvelle couche de données. L'ensemble des données salariales et de prestations nécessaires à l'application de la sécurité sociale comprend non seulement les données nécessaires au calcul et à la perception des cotisations de sécurité sociale sur les revenus du travail, y compris les réductions de cotisations, mais aussi les “composantes du revenu” nécessaires au calcul des prestations sociales.

Ainsi, le calcul des cotisations ONSS pourrait à l'avenir être facilité à partir de cette nouvelle couche de données. L'ONSS développera un outil de calcul pour ses propres besoins en ce qui concerne le calcul des cotisations dues à l'ONSS et la comptabilisation de ces cotisations sur les comptes des employeurs. Il mettra cet outil à la disposition des employeurs et de leurs prestataires de services sous la forme d'un outil de simulation, ce qui leur permettra d'effectuer en temps utile les contrôles nécessaires sur leurs propres systèmes.

Des services similaires pourraient être développés dans d'autres secteurs, tels que le chômage et l'incapacité de travail. Il semble également opportun d'examiner, dans le respect des missions et des responsabilités de tous les acteurs concernés, dans quelle mesure l'INAMI et l'ONEM pourraient, en collaboration avec les organismes assureurs et de paiement, mettre à disposition des API qui pourraient être utilisées conjointement ou réutilisées (“re-use”).

Cette évolution pourrait également contribuer à la rationalisation des coûts de fonctionnement de toutes les institutions concernées. Il semble également judicieux d'examiner en parallèle quelles simplifications et harmonisations pourraient être mises en œuvre dans la détermination et le calcul de certaines indemnités.

D'autres “use-case” sont également en cours de préparation. La gestion des contingentés, comme le nombre d'heures de travail des étudiants, est en cours de révision. Alors qu'aujourd'hui l'ONSS doit travailler avec des données trimestrielles, souvent en décalage par rapport à la réalité, l'ONSS pourra à l'avenir utiliser directement les données issues du calcul des salaires

andere contingenten worden vergelijkbare oplossingen uitgewerkt.

De digitalisering van de vakantieattesten zal zowel voor de werknemers als de werkgevers het beheer van het (vertrek)vakantiegeld en de opneembare vakantiedagen drastisch vereenvoudigen, alsook de integratie van deze gegevens bij aanwerving bij een nieuwe werkgever faciliteren.

Het mag duidelijk zijn dat de investering in deze nieuwe data laag de kansen creëert voor een drastische administratieve vereenvoudiging en de afschaffing van bepaalde administratieve verplichtingen alsook voor de ontwikkeling van nieuwe services.

2.3. De burger moet vlot en veilig informatie kunnen delen

De sociale bescherming is wettelijk geregeld. Deze regelgeving vormt de rechtsbasis voor de gegevensverwerking en de uitwisseling van gegevens. In een moderne democratische samenleving is het essentieel dat de burger een rechtmatig vertrouwen kan hebben in de overheid.

Voor die gevallen waar de gegevensuitwisseling zich situeert buiten de context van een opdracht die voorzien is in de regelgeving, werkt de sociale zekerheid een gebruiksvriendelijk, veilig en privacyconform systeem uit voor het geven en beheren van een geïnformeerde en vrije toestemming door de burger.

De burger kan er zelf belang bij hebben om sommige data voor een korte of langere periode te delen met andere actoren. Zo moet de burger zijn informatie vlot kunnen delen met alle actoren die hem ondersteunen in zijn sociale administratie, het beheer van zijn sociale rechten of de ontwikkeling van zijn loopbaan.

Sociale diensten en middenveldorganisaties moeten, buiten de context van een opdracht die voorzien is in de regelgeving, mits machtiging van de sociaal verzekerden, een vlotte toegang hebben tot bepaalde persoonsgegevens uit hun administratief dossier. Ook instellingen en organisaties die diensten aanbieden op vlak van loopbaanbegeleiding hebben behoefte aan bepaalde loopbaangegevens. Andere organisaties kunnen eveneens informatiebehoefte hebben wanneer zij klanten moeten bijstaan bij het maken van keuzes op vlak van aanvullend pensioensparen. Elk mandaat van de burger moet gebaseerd zijn op diens geïnformeerde en vrije toestemming en leidt tot een geminimiseerde gegevensstroom (beginsel van minimale gegevensverwerking). Het delen van gegevens die beheerd worden door de OISZ

pour mettre à jour les compteurs. Des solutions similaires sont en cours d'élaboration pour d'autres contingents.

La digitalisation des attestations de vacances facilitera considérablement, tant pour les travailleurs que pour les employeurs, la gestion du pécule de vacances (de départ) et des jours de vacances à prendre, ainsi que l'intégration de ces données lors de l'embauche chez un nouvel employeur.

Il est évident que l'investissement dans cette nouvelle couche de données crée des opportunités de simplification administrative drastique et de suppression de certaines obligations administratives.

2.3. Les citoyens doivent pouvoir partager des informations facilement et en toute sécurité

La protection sociale est régie par la loi. Cette réglementation constitue la base légale pour le traitement et l'échange des données. Dans une société démocratique moderne, il est essentiel que les citoyens puissent accorder une confiance légitime aux autorités.

Pour les cas où l'échange de données se situe en dehors du contexte d'une mission prévue par la réglementation, la sécurité sociale élabore un système facile à utiliser, sécurisé et conforme aux règles de protection de la vie privée permettant aux citoyens de donner et de gérer un consentement libre et éclairé.

Les citoyens eux-mêmes peuvent avoir intérêt à partager certains renseignements avec d'autres acteurs pour une période plus ou moins longue. Ainsi, il doit leur être possible de partager leurs informations de manière fluide avec tous les acteurs qui les soutiennent dans leur administration sociale, la gestion de leurs droits sociaux ou le développement de leur carrière.

Les services sociaux et les organisations de la société civile doivent, en dehors du contexte d'une mission prévue par la réglementation, pouvoir accéder facilement à certaines données du dossier administratif des assurés sociaux lorsque ceux-ci ont donné leur autorisation. Les entreprises, institutions et organisations offrant des services en matière d'accompagnement de carrière ont également besoin de certaines données de carrière. En outre, d'autres organisations peuvent également avoir besoin des informations lorsqu'ils doivent aider leurs clients à faire des choix en matière d'épargne-pension complémentaire. Tout mandat du citoyen doit être fondé sur son consentement libre et éclairé et entraîner un flux de données minimal (principe de minimisation des données). Le partage des données gérées par les IPSS

kan enkel binnen het kader van de beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité (IVC).

De OISZ hebben het informatieveiligheidscomité verzocht om voor deze nieuwe burgermandaten een geactualiseerd globaal kader te ontwerpen. Bij beraadslaging nr. 24/222 van 3 december 2024 heeft het IVC de krachtlijnen opgesteld inzake de mededeling van persoonsgegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid door instellingen van sociale zekerheid aan beroepshalve mandaathouders, op basis van een mandaat van de betrokkene in het kader van een relatie. Dit algemeen kader wordt per gevalssituatie verder geconcretiseerd in een specifieke beraadslaging van het IVC.

Een noodzakelijke voorwaarde voor de gebruiker om gegevens te delen, is het bestaan van goede, geïntegreerde informatie en richtlijnen, zodat de gebruiker goed begrijpt welke gegevens hij deelt voor welk doeleinde, voor hoe lang en over welke rechten de gebruiker beschikt inzake zijn persoonsgegevens en de verwerking hiervan door een derde. De gebruiker zal ook steeds kunnen beschikken over een overzicht van de actoren waarmee hij zijn gegevens deelt via een geïnformeerde en vrije toestemming en kan deze geïnformeerde en vrije toestemming steeds intrekken. Tevens moet het mogelijk worden om in dit kader steeds het Rijksregisternummer te kunnen gebruiken voor de correcte identificatie van de burger. Indien noodzakelijk, dient de reglementering betreffende het rijksregister te worden aangepast.

De eerste concrete toepassing wordt uitgewerkt in het kader van de precontractuele informatie. Zo wordt aan potentiële werkgevers, sociale mandatarissen en wervings- en selectiebureaus de mogelijkheid geboden om te controleren of een sollicitant mogelijks voldoet aan de voorwaarden voor het uitoefenen van een flexi-job (ex-post controle van de voorwaarden blijft vereist) alsook om het resterend aantal uren contingent studentenarbeid te verifiëren.

Bij advies nr. 2446 van 25 maart 2025 vraagt de Raad de OISZ om, gezien de specificiteit van de precontractuele fase tussen een sollicitant en een potentiële werkgever, enkel toepassingen te ontwikkelen voor die situaties waarin de werkgever een rechtstreeks nadeel lijdt indien hij niet over die precontractuele informatie beschikt. In de precontractuele context vraagt de Raad blijvend respect voor de gelijke behandeling tussen sollicitanten en de rechten van sollicitanten, zoals onder meer opgenomen in cao's nr. 38 en nr. 95, de antidiscriminatiewetgeving, Europese richtlijnen en verordeningen en IAO-verdragen.

ne peut avoir lieu que dans le cadre des délibérations du comité de sécurité de l'information (CSI).

Les IPSS ont demandé au comité de sécurité de l'information d'élaborer un cadre global actualisé concernant ces nouveaux mandats citoyens. Par délibération n° 24/222 du 3 décembre 2024, le CSI a élaboré des lignes directrices portant sur la communication de données à caractère personnel du réseau de la sécurité sociale par une institution de sécurité sociale à une organisation, une entreprise ou à un professionnel individuel sur la base d'un mandat accordé par une personne physique. Ce cadre général est concrétisé par une délibération spécifique du CSI au cas par cas.

Il est indispensable que les utilisateurs disposent d'informations et de directives exactes et compréhensibles pour bien comprendre quelles données partager, avec qui et à quelles fins, pendant combien de temps et de quels droits ils disposent vis-à-vis de leurs données à caractère personnel et de leur traitement par un tiers. Les utilisateurs auront également toujours accès à une vue d'ensemble des acteurs avec lesquels ils partagent leurs données par le biais d'un consentement libre et éclairé et pourront toujours retirer ce consentement libre et éclairé. Il doit également être possible d'utiliser le numéro de registre national à tout moment pour l'identification correcte des citoyens dans ce contexte. A cet égard, il convient d'adapter la réglementation relative à l'utilisation du numéro de registre national.

La première application concrète est élaborée dans le contexte de l'information précontractuelle. Ainsi, les employeurs potentiels, les mandataires sociaux et les bureaux de recrutement et de sélection auront la possibilité de vérifier si un candidat remplit potentiellement les conditions pour être employé en tant que travailleur flexi-job (la vérification des conditions a posteriori reste requise) et de vérifier le nombre d'heures disponibles du contingent travail étudiant.

Dans son avis n° 2446 du 25 mars 2025 le Conseil demande aux IPSS, vu la spécificité du contexte de la phase précontractuelle entre un candidat et un employeur potentiel, de développer uniquement des applications pour les situations dans lesquelles l'employeur subit un désavantage direct s'il ne dispose pas de ces informations précontractuelles. Dans le contexte de la phase précontractuelle, le Conseil demande de continuer d'assurer le respect de l'égalité de traitement entre candidats et des droits des candidats, tels que prévus notamment dans les CCT n°38 et n°95, la législation anti-discrimination, les directives et règlements européens et les conventions de l'OIT.

2.4. Stappen voorwaarts op vlak van digitale inclusie

Heel wat mensen hebben geen of onvoldoende toegang tot elektronische overheidsdiensten, hetzij door een gebrek aan computers en/of netwerkverbinding hetzij door een gebrek aan vaardigheden om de elektronische overheidsdiensten goed te gebruiken. Deze problematiek stelt zich zowel bij werknemers, zelfstandigen als kleine werkgevers.

De OISZ stimuleren verdere digitalisering, zonder dat dit mag leiden tot het behoud of een uitdieping van de digitale kloof. Zo moeten de sociaal verzekerden op een eenvoudige en vlotte wijze beroep kunnen doen op de ondersteuning van diverse actoren die, mits zijn toestemming, toegang krijgen tot zijn administratief dossier (zie punt 2.3). De digitale kloof zal verder gedicht kunnen worden door de gebruikers pro-actiever te informeren of door in te zetten op communicatiekanalen die toegankelijker zijn, zoals de smartphone of “*conversational interfaces*”.

De ondersteuning op het terrein die de dienstverleners aanbieden, kan uitgebreid worden of men kan “*digitale buddies*” inschakelen om de burger te helpen bij de elektronische communicatie met de instellingen van de sociale zekerheid. De groepen die het meest te maken hebben met de digitale kloof moeten correct worden geïdentificeerd door de betrokkene overheden en instellingen. Verder moet er een proactieve aanpak worden bedacht en geïmplementeerd door overheidsinstellingen zodat de mensen die het verst verwijderd zijn van (correct) gebruik van digitale hulpmiddelen ook kunnen profiteren van de mogelijkheden die deze nieuwe middelen bieden en zij hiervan geen negatieve gevolgen ondervinden (discriminatie, versterking van ongelijkheden, enz.). Hiertoe kunnen persoonlijke informatiesessies, opleidingen, het ter beschikking stellen van apparatuur, enz. worden overwogen.

Ten slotte mag de verdere digitalisering niet leiden tot een afbouw van fysieke en telefonische bereikbaarheid van overheidsinstellingen. Een “*face to face*” contact zal noodzakelijk blijven en de instellingen van sociale zekerheid zullen in hun kantoren “*fygitale*” ontvangstruimten voorzien waar hun medewerkers de burgers wegwijs kunnen maken in hun digitaal dossier en tonen hoe het te gebruiken.

Daarnaast zetten de instellingen van sociale zekerheid hun inspanningen verder om, door oordeelkundig gebruik te maken van nieuwe technologieën en artificiële intelligentie (waarbij erover gewaakt wordt dat beslissingen finaal door de bevoegde medewerkers

2.4. Avancées en matière d'inclusion numérique

Beaucoup de personnes n'ont pas ou suffisamment pas accès aux services électroniques développés par l'administration, soit par manque de matériel informatique et/ou de connexion internet, soit parce qu'elles n'ont pas les compétences pour utiliser adéquatement ces services. Cette problématique se pose tant chez les salariés, les travailleurs indépendants que les petits employeurs.

Les IPSS encouragent la poursuite de la digitalisation sans que cela ne puisse conduire au maintien ou à l'aggravation de la fracture numérique. Ainsi, pour parvenir à l'inclusion numérique, les assurés sociaux doivent pouvoir faire appel de manière simple et fluide à différents acteurs qui, sous réserve de leur consentement, ont accès à leur dossier administratif (voir le point 2.3). La fracture numérique pourra être davantage comblée en informant les utilisateurs de manière plus proactive ou en misant sur des canaux de communication plus accessibles, tels que les smartphones ou les “*interfaces conversationnelles*”.

L'assistance sur le terrain que les prestataires de services offrent peut être étendue. De même, nous pouvons recourir à des “*digital buddies*” afin d'aider les citoyens à communiquer en ligne avec les institutions de sécurité sociale. Les groupes les plus touchés par la fracture numérique doivent être correctement identifiés par les différentes autorités et institutions concernées. En outre, une approche proactive doit être élaborée et mise en œuvre par les institutions publiques pour que les personnes les plus éloignées de l'usage (correct) des outils numériques puissent également bénéficier des opportunités offertes par ces nouveaux moyens et afin qu'ils ne subissent pas d'impact négatif (discrimination, renforcement des inégalités, etc.). En ce sens, des séances d'information en présentiel, des formations, des mises à disposition de matériel, etc. peuvent être envisagées.

Enfin, la poursuite de la digitalisation ne doit pas mener à la suppression progressive de l'accessibilité physique et téléphonique des institutions publiques. Une rencontre en face à face restera toujours nécessaire et les institutions de sécurité sociale aménageront dans leurs bureaux des espaces “*phygitaux*” où leurs collaborateurs pourront montrer aux citoyens comment utiliser leur dossier électronique.

Les institutions de sécurité sociale poursuivent également leurs efforts, par une utilisation judicieuse des nouvelles technologies et de l'intelligence artificielle (en garantissant que les décisions seront prises en dernier ressort par les collaborateurs compétents et

zullen worden genomen en dat er menselijk toezicht blijft op AI-processen), rechten en sociale voordelen automatisch toe te kennen. De sociale zekerheid heeft al een aantal stappen in deze richting gezet met het MyBenefits portaal, waar elke burger kan nagaan over welke rechten hij beschikt.

Door onze modellen en concepten verder te verfijnen, kunnen we in de toekomst eerder “*event driven*” (men zit in een bepaalde situatie en men heeft recht op ...) dan “*action driven*” werken (men heeft recht op bepaalde voordelen indien men aan voorwaarden voldoet). Het automatisch toekennen van rechten en voordelen is tevens een eerste grote stap in het wegwerken van de “*non take up*”.

De uitbouw van de nieuwe data laag zal het ook mogelijk maken om de automatische toekenning van rechten een nieuwe boost te geven, hetgeen eveneens in het voordeel is van personen die problemen ervaren met de verdere digitalisering van de overheidsdiensten.

2.5. De OISZ willen samenwerking over alle bestuursniveaus heen

Transparantie is op elk niveau van groot belang, zowel met betrekking tot welke gegevens beschikbaar zijn, als over het reëel gebruik van de gegevens als over het gegevensmodel en het kennisstelsel. In onze Federale Staat moet informatie over de grenzen van de bestuurlijke niveaus en bevoegdheden ter beschikking zijn.

De zesde staatshervorming heeft de kinderbijlagen, delen van het gezondheidsbeleid (preventie) en delen van het arbeidsmarktbeleid verder geregionaliseerd. Niettemin bleven het arbeidsrecht en de grootste delen van de sociale zekerheid federale bevoegdheden.

Om die reden worden inkomens-, loon- en prestatiegegevens, sociale bijdragen en uitkeringen, die ook zeer nuttig zijn voor de ondersteuning van regionaal beleid, beheerd door de federale instellingen. Daarom laten de OISZ het federaal gegevensmodel inzake lonen- en arbeidsprestaties, sociale bijdragen en uitkeringen beter aansluiten bij de behoeften van alle overheden en hun instellingen. Hiertoe is een concreet overleg met de regionale administraties opgezet dat door deze diensten sterk wordt gewaardeerd.

Van hun kant, moeten deze overheden en instellingen dan ook bereid zijn om zich, bij het uitwerken van hun

que la supervision humaine des processus d'IA sera maintenue), pour accorder automatiquement des droits et des avantages sociaux. La sécurité sociale a déjà fait quelques pas dans cette direction avec le portail MyBenefits où chaque citoyen peut vérifier quels sont ses droits.

En affinant davantage nos modèles et nos concepts, nous pourrions travailler à l'avenir de manière plus “*event driven*” (telle situation donne droit à ...) que “*action driven*” (tel droit à certains avantages existe dès l'instant où certaines conditions sont remplies). L'octroi automatique de droits et d'avantages est également un premier pas important vers l'élimination du “*non take up*”.

Le développement de la nouvelle couche de données permettra également de donner un nouvel élan à l'octroi automatique de droits, ce qui bénéficiera également aux personnes rencontrant des difficultés avec la digitalisation accrue des services publics.

2.5. Les IPSS souhaitent une collaboration entre tous les niveaux de pouvoir

La transparence est essentielle à tous les niveaux, qu'il s'agisse des données disponibles, de l'utilisation réelle des données, du modèle de données ou du système de connaissances. Dans notre État fédéral, des informations sur les limites des niveaux de pouvoirs et les compétences doivent être disponibles.

Dans le cadre de la sixième réforme de l'État, le régime des allocations familiales et certaines composantes de la politique du marché du travail et celle des soins de santé (prévention) ont été régionalisés. Cependant, le droit du travail et l'essentiel de la sécurité sociale sont restés des compétences fédérales.

C'est pourquoi les données relatives aux revenus, aux salaires et aux prestations, aux cotisations sociales et aux indemnités, qui sont également très utiles pour soutenir les politiques régionales, sont gérées par les institutions fédérales. Les IPSS ont donc fait en sorte que le modèle de données fédéral sur les salaires et les prestations de travail, les cotisations sociales et les indemnités corresponde mieux aux besoins de toutes les autorités et de leurs institutions. A cet égard, une concertation concrète avec les administrations régionales a été mise en place, qui est très appréciée par ces services.

De leur côté, ces autorités et institutions doivent, lors de l'élaboration de leurs services, se baser le plus

dienstverlening, maximaal op dit model te baseren zodat het principe “only once” op interfederale basis kan worden toegepast.

Met andere woorden, het eenduidig, toekomstbestendig gegevensmodel van de sociale zekerheid en het principe van “only once” moeten voor gans België gelden, over alle bevoegdheidsniveaus heen. Alleen zo kan het gebruik van het model ook bijdragen tot een efficiëntere overheid die de eigenheid en sterkten van de verschillende bestuurlijke niveaus respecteert. Het zou ook wenselijk zijn dat het nieuwe ecosysteem maximaal bijdraagt tot het ontsluiten van regionale data ten behoeve van de ondersteuning van federale bevoegdheden.

3. Het vernieuwde gegevensmodel

De evolutie van het uniek gegevensmodel (UGM) dat rond 2000 werd geïntroduceerd, vertegenwoordigt het hart van het e-Gov 3.0 programma. Sinds 2003 heeft de RSZ-aangifte een multifunctioneel karakter. Dankzij de harmonisering en standaardisering van de basisbegrippen in de sociale zekerheid, konden voortaan de loon- en prestatiegegevens opgevraagd via de RSZ-aangifte in alle takken van de sociale zekerheid worden gebruikt voor het vaststellen van sociale rechten en het berekenen van uitkeringen. Gaandeweg werden de sociale gegevens ook ontsloten voor andere bestuurlijke niveau's die hieraan behoefte hadden.

Om de nieuwe doelstellingen, die hiervoor werden geschetst realiseerbaar te maken, is het dus essentieel om enerzijds te komen tot een snellere periodiciteit van de overdracht van loon- en prestatiegegevens, gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening (dagelijks, wekelijks of maandelijks) en anderzijds ook waar nodig te voorzien in een meer aangepaste graad van detail waarmee de loon- en prestatiegegevens worden opgevraagd.

Dankzij de overdracht van loon- en prestatiegegevens op het ogenblik van de berekening van de lonen, zullen DMFA-databank en de loopbaandatabank voortaan gevoed worden met gegevens die minstens maandelijks bijgewerkt worden. In de DMFA-databank worden de gegevens opgenomen op basis van de arbeidsrelatie tussen werkgever en werknemer, terwijl het in de loopbaandatabank gaat om dezelfde gegevens geaggregeerd op het niveau van de natuurlijke persoon. Hierdoor kan men voor elke werknemer ook beschikken over de gegevens over alle arbeidsrelaties heen.

Daarnaast bestaan er binnen de sociale zekerheid ook tal van rechten of aanvullende rechten waarvan de toekenning afhankelijk is van het inkomen en of gezinsinkomen van de betrokkene. Het samenbrengen

possible sur ce modèle afin que le principe “only once” puisse être appliqué au niveau interfédéral.

En d'autres termes, le modèle de données de la sécurité sociale, unique et durable, ainsi que le principe “only once” doivent s'appliquer à l'ensemble de la Belgique, quel que soit le niveau de compétence. C'est le seul moyen pour que ce modèle puisse aussi contribuer à une administration plus efficace et respectueuse de la singularité et des forces des différents niveaux de pouvoir. Il serait également souhaitable que le nouvel écosystème contribue le plus possible à l'accessibilité des données régionales afin de soutenir les compétences fédérales.

3. Le modèle de données renouvelé

L'évolution du modèle de données unique (MDU), introduit vers l'an 2000, constitue le cœur du programme e-Gov 3.0. Depuis 2003, la déclaration multifonctionnelle à l'ONSS a permis une harmonisation et une standardisation des concepts de base dans la sécurité sociale. Cela a rendu possible l'utilisation des données salariales et de prestations, issues de la déclaration ONSS, dans tous les secteurs de la sécurité sociale pour l'établissement des droits sociaux et le calcul des prestations. Progressivement, ces données sociales ont également été rendues accessibles à d'autres niveaux administratifs qui en avaient besoin.

Pour atteindre les nouveaux objectifs décrits ci-dessus, il est donc essentiel, d'une part, d'accélérer la périodicité de la transmission des données salariales et de prestations, en lien avec le cycle de calcul des salaires (quotidien, hebdomadaire ou mensuel) et, d'autre part, de prévoir, si nécessaire, un niveau de détail plus adapté pour la demande des données relatives aux salaires et aux prestations.

Grâce à la transmission des données salariales et de prestations au moment du calcul des salaires, les bases de données DMFA et de carrière seront désormais alimentées avec des données mises à jour au moins mensuellement. Dans la base DMFA, les données sont enregistrées sur la base de la relation de travail entre l'employeur et le travailleur, tandis que dans la base de données de carrière, ces mêmes données sont agrégées au niveau de la personne physique. Ainsi, il est possible de disposer pour chaque travailleur des données couvrant toutes ses relations de travail.

Par ailleurs, la sécurité sociale comprend également de nombreux droits ou droits complémentaires dont l'octroi dépend du revenu ou du revenu familial de la personne concernée. La mise en commun de ces éléments

van deze componenten zal toelaten om alle instellingen die nood hebben aan deze gegevens sneller en beter te ondersteunen.

De RSZ-aangifte blijft multifunctioneel in die zin dat de loon-en prestatiegegevens dienen voor het geheel van de takken en actoren van de sociale zekerheid in de meest ruime zin (cf artikel 2, 1°, KSZ-wet 15 januari 1990), met inbegrip van onder meer de fondsen voor bestaanszekerheid (FBZ) en regionale actoren.

Als de RSZ eenmaal beschikt over maandelijks gegevens, die voldoende zijn aangepast aan de behoeften van de betrokken actoren, zullen nieuwe services kunnen worden ontwikkeld, bestaande formaliteiten worden vereenvoudigd en een hele reeks administratieve verplichtingen van de werkgevers en hun mandatarissen geleidelijk worden afgeschaft.

Zo kan bijvoorbeeld de verplichting tot het bijhouden van de individuele rekening als afzonderlijk sociaal document worden opgeheven en zal het in de toekomst niet alleen mogelijk zijn om de vaststellingen van sociale rechten en de berekening van uitkeringen te vereenvoudigen maar zal het ook mogelijk worden om de berekening van de RSZ-bijdragen op basis van de gegevens in de nieuwe data laag te faciliteren. Dit zal dan leiden tot het afschaffen van de klassieke RSZ-aangifte.

Art. 111

Zoals beschreven in de algemene toelichting is het essentieel om enerzijds te komen tot een snellere periodiciteit van de overdracht van loon-en prestatiegegevens, gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening (dagelijks, wekelijks of maandelijks) en anderzijds om ook, waar nodig, te voorzien in een aangepaste graad van detail waarmee de loon- en prestatiegegevens worden opgevraagd.

Aangezien de DmfA kwartaalaangifte in een eerste fase parallel blijft bestaan, lijkt het aangewezen om de nieuwe aangifte-verplichting, die wordt gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening, op te nemen in een nieuw artikel 21/2 in de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

Zo wordt voorzien dat iedere werkgever, vanaf 1 januari 2028, in ieder geval minstens maandelijks, en uiterlijk de veertiende kalenderdag die volgt op de maand waarop de gegevensoverdracht betrekking heeft, de door de wet voorgeschreven loon- en prestatiegegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid moet

permettra de mieux et plus rapidement soutenir toutes les institutions ayant besoin de ces informations.

La déclaration à l'ONSS reste multifonctionnelle dans la mesure où les données salariales et de prestations servent l'ensemble des branches et des acteurs de la sécurité sociale au sens large (cf. article 2, 1°, de la loi BCSS du 15 janvier 1990), y compris, entre autres, les fonds de sécurité d'existence (FSE) et les acteurs régionaux.

Une fois que l'ONSS disposera de données mensuelles, suffisamment adaptées aux besoins des acteurs concernés, de nouveaux services pourront être développés, les formalités existantes seront simplifiées, et une série d'obligations administratives imposées aux employeurs et à leurs mandataires pourront être progressivement supprimées.

Par exemple, l'obligation de tenir un compte individuel en tant que document social distinct pourra être supprimée. À l'avenir, il sera non seulement possible de simplifier la détermination des droits sociaux et le calcul des prestations, mais également de faciliter le calcul des cotisations ONSS sur la base des données dans la nouvelle couche de données. Cela conduira finalement à la suppression de la déclaration ONSS classique.

Art. 111

Comme décrit dans l'exposé général, il est essentiel, d'une part, d'accélérer la périodicité de la transmission des données salariales et de prestations, en lien avec le cycle de calcul des salaires (quotidien, hebdomadaire ou mensuel), et, d'autre part, de prévoir, lorsque cela est nécessaire, un niveau de détail plus adapté pour la demande des données relatives aux salaires et aux prestations.

Étant donné que la déclaration trimestrielle DmfA continuera d'exister en parallèle dans une première phase, il semble opportun d'insérer la nouvelle obligation de déclaration, liée au cycle de calcul des salaires, dans un nouvel article 21/2 dans la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.

Il est ainsi prévu qu'à partir du 1er janvier 2028, tout employeur, devra, en tout état de cause, déclarer au moins mensuellement et, au plus tard, le quatorzième jour civil suivant le mois auquel la transmission des données se rapporte, les données salariales et de prestations prévues par la loi nécessaires à l'application de la sécurité

aangeven bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid door middel van een door deze Rijksdienst goedgekeurde elektronische techniek.

De uiterste termijn van de gegevensoverdracht houdt rekening met de geldende bepalingen van de loonafrekening zoals bepaald door de loonbeschermingswet.

Om de verplichte instap vanaf 1 januari 2028 mogelijk te maken, wordt voorzien in een ruim uitgewerkte voorbereiding.

Zo zal op 30 juni 2025 een eerste versie van het glosarium worden ter beschikking gesteld, dat vervolgens stapsgewijze en tegen uiterlijk 15 december 2025 wordt vervolledigd. Een eerste testfase voor batchverzendingen zal starten in april 2026. De simulatieomgeving, die de verzenders toelaat hun ontwikkelingen te valideren, wordt opengesteld op 30 juni 2026. Vanaf 1 januari 2027 wordt de productieomgeving opengesteld, hetgeen de verzenders toelaat om op eigen ritme in te stappen. Vanaf 1 juli 2027 gaat de RSZ over naar een pre-productiefase tijdens dewelke alle verzenders, die nog niet vrijwillig zijn ingestapt of nog geen datum hebben vastgesteld waarop zij in productie zullen gaan, van nabij worden opgevolgd om de veralgemeende instap op 1 januari 2028 te garanderen.

Zoals dit ook vandaag al voorzien is, worden de concrete inhoud van de aangifte en de technische voorwaarden waaraan de aangifte moet voldoen opgenomen in de administratieve instructies van de RSZ. Bij het publiceren van deze instructies waakt de RSZ erover dat de loon- en prestatiegegevens alsmede aanvullende gegevens die worden opgevraagd in overeenstemming zijn met wettelijke, decretale en reglementaire bepalingen inzake de berekening van de RSZ-bijdragen en bijdragenverminderingen, het vaststellen van sociale rechten en het berekenen van sociale uitkeringen.

Gelet op deze multifunctionaliteit, dient het begrip “loon- en prestatiegegevens” ruim te worden opgevat. Het gaat niet enkel om de gegevens die nodig zijn voor de berekening en inning van socialezekerheidsbijdragen op arbeidsinkomsten, met inbegrip van bijdrageverminderingen, maar ook om andere “inkomenscomponenten” die noodzakelijk zijn voor de berekening van bepaalde sociale prestaties die afhankelijk zijn van bestaansmiddelenonderzoek.

Art. 112

Deze bepaling, dat een nieuw artikel 21/3 in de wet van 27 juni 1969 invoegt, omkadert de aggregatie, op

sociale auprès de l'Office national de sécurité sociale, au moyen d'une technique électronique approuvée par cet Office.

Le délai maximal pour la transmission des données tient compte des dispositions applicables relatives à la fiche de paie, telles que définies par la loi sur la protection de la rémunération.

Afin de rendre l'entrée obligatoire possible à partir du 1er janvier 2028, une longue préparation est prévue.

Ainsi, une première version du glossaire sera mise à disposition le 30 juin 2025, qui sera ensuite complétée progressivement et finalisée au plus tard le 15 décembre 2025. Une première phase de test pour les envois batch débutera en avril 2026. L'environnement de simulation, qui permet aux expéditeurs de valider leurs développements, sera ouvert le 30 juin 2026. À partir du 1er janvier 2027, l'environnement de production sera ouvert, ce qui permettra aux expéditeurs d'y entrer à leur rythme. À partir du 1er juillet 2027, l'ONSS passera à une phase de préproduction durant laquelle tous les expéditeurs, qui ne sont pas encore entrés volontairement ou qui n'ont pas encore fixé de date d'entrée en production, seront suivis de près pour assurer une entrée généralisée au 1er janvier 2028.

Comme c'est déjà prévu aujourd'hui, le contenu concret de la déclaration ainsi que les conditions techniques auxquelles elle doit répondre sont intégrés au sein des instructions administratives de l'ONSS. Lors de la publication de ces instructions, l'ONSS veille à ce que les données salariales, les données de prestations ainsi que les données complémentaires demandées soient conformes aux dispositions légales, décrétales et réglementaires relatives au calcul des cotisations ONSS et de réductions de cotisations, à la détermination des droits sociaux et au calcul des prestations sociales.

Compte tenu de cette multifonctionnalité, la notion de “données salariales et des prestations” doit être interprété au sens large. Il s'agit non seulement des données nécessaires au calcul et à la perception des cotisations de sécurité sociale sur les revenus du travail, y compris les réductions de cotisations, mais aussi d'autres “composantes du revenu” nécessaires au calcul de certaines prestations sociales qui dépendent d'un examen des ressources.

Art. 112

Cette disposition, qui insère un nouvel article 21/3 dans la loi du 27 juin 1969, encadre l'agrégation, au niveau

het niveau van de natuurlijke persoon, van gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid. Deze aggregatie sluit aan bij de bestaande opdrachten van de RSZ om de multifunctionele loon- en prestatiegegevens verkregen van de werkgevers te ontsluiten en overeenkomstig de KSZ-wet beschikbaar te stellen voor andere instellingen. Zoals heden reeds het geval is, maken de betrokken openbare instellingen van sociale zekerheid hieromtrent heldere afspraken.

Daarnaast geschiedt de aggregatie van gegevens over de effectieve arbeidsprestaties en de looncomponenten meegedeeld door de werkgever andere gegevens nodig voor de toepassing van sociale zekerheid, waaronder periodes van gelijkstelling met arbeidsprestaties en met aan de betrokkene uitbetaalde uitkeringen van de sociale zekerheid, gezamenlijk door de openbare instellingen van sociale zekerheid die overeenkomstig artikel 9 van de KSZ-wet instaan voor de functionele opslag van betreffende gegevens.

Art. 113

Dit artikel voorziet in aangepaste sancties indien de werkgever de verplichtingen opgelegd in het nieuwe artikel 21/2 niet zou nakomen.

Art. 114

Deze bepaling betreft een technische correctie van een verwijzing.

Art. 115

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk.

TITEL 6

Bestrijding van sociale fraude

HOOFDSTUK 1

Wijzigingen betreffende de verplichte registratie op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Het federaal regeerakkoord 2025-2029 voorziet in de invoering van een verplichte registratie bij het verlaten van de werf, zoals beslist is voor de schoonmaak en

de la personne physique, des données nécessaires à l'application de la sécurité sociale. Cette agrégation s'inscrit dans le cadre des missions existantes de l'ONSS consistant à mettre à la disposition d'autres institutions les données multifonctionnelles relatives aux salaires et aux prestations obtenues auprès des employeurs, conformément à la loi BCSS. Comme c'est déjà le cas aujourd'hui, les institutions publiques de sécurité sociale concernées concluent des accords clairs à cet égard.

En outre, l'agrégation des données sur les prestations effectives de travail et sur les composantes du salaire communiqués par l'employeur et des autres données nécessaires à l'application de la sécurité sociale, y compris les périodes assimilées à des prestations de travail ainsi qu'aux prestations de sécurité sociale versées à la personne concernée, est effectuée conjointement par les institutions publiques de sécurité concernées chargées de la conservation fonctionnelle des données en question conformément à l'article 9 de la loi BCSS.

Art. 113

Cet article prévoit des sanctions adaptées si l'employeur ne respecte pas les obligations imposées par le nouvel article 21/2.

Art. 114

Cette disposition concerne une correction technique d'une référence.

Art. 115

Cet article détermine l'entrée en vigueur des dispositions de ce chapitre.

TITRE 6

Lutte contre la fraude sociale

CHAPITRE 1ER

Modifications concernant l'obligation d'enregistrement sur les chantiers temporaires ou mobiles

L'accord de coalition du gouvernement fédéral 2025-2029 prévoit l'introduction d'un enregistrement obligatoire à la sortie du chantier, comme décidé pour le secteur

verhuissector, dit om sociale dumping tegen te gaan en de veiligheid op bouwerven te verhogen.

In 2024 werd de aanwezigheidsregistratie IN, voor schoonmaak -en onderhoudsactiviteiten voor rekening van derden aan onroerende goederen, uitgebreid met een OUT-registratie.

Voor de verhuissector werd een gelijkaardige maatregel genomen die ten laatste zal ingaan op 1 januari 2027.

Naast de toevoeging van de OUT-registratie veranderde eveneens het basisprincipe. Voortaan kunnen werkgevers niet langer op voorhand vanop afstand de aanwezigheid van hun werknemers registreren. De nieuwe uitgebreide registratie moet *in real time* gebeuren, met name door de betrokkene zelf op de bouwplaatsen op ieder moment van aanvang en einde van de activiteit.

Deze maatregel wordt nu uitgebreid naar werken in onroerende staat.

De invoering van de UIT-registratie in de bouw gecombineerd met de afschaffing van de voorafgaande registratiemogelijkheid kadert in het optimaliseren van de strijd tegen de sociale fraude en oneerlijke concurrentie en beoogt eveneens een verbeterde veiligheid op de werkplek.

De bepalingen betreffende het aanwezigheidsregistratiesysteem worden uitgevoerd bij en dienen dan ook te worden samenlezen met het koninklijk besluit van 11 februari 2014 tot uitvoering van de artikelen 31ter, § 1, tweede lid en § 3, eerste lid, 31^{quinquies}, vierde lid, 31^{sexies}, § 2, derde en vierde lid en 31^{septies}, derde lid van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en van artikel 13 van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Afdeling 1

Wijziging van hoofdstuk 5 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Art. 116

Deze bepaling verduidelijkt en vervolledigt de gegevens die in het kader van de aanwezigheidsregistratie worden weergegeven door het registratiesysteem en door de andere automatische registratiewijze (art. 31ter § 2, eerste lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende

du nettoyage et du déménagement, afin de lutter contre le dumping social et d'augmenter la sécurité sur les chantiers.

En 2024, l'enregistrement des présences IN, pour les activités de nettoyage et d'entretien pour le compte de tiers sur des biens immobiliers, a été étendu à l'enregistrement OUT.

Une mesure similaire a été prise pour le secteur du déménagement, qui prendra effet au plus tard le 1er janvier 2027.

Outre l'ajout de l'enregistrement OUT, le principe de base a également changé. Désormais, les employeurs ne peuvent plus enregistrer à distance la présence de leurs travailleurs à l'avance. Le nouvel enregistrement étendu doit être effectué en temps réel par la personne concernée elle-même sur les chantiers, à chaque moment du début et de la fin de l'activité.

Cette mesure sera désormais étendue aux travaux immobiliers.

L'introduction de l'enregistrement OUT dans le secteur de la construction, combinée à la suppression de la possibilité d'enregistrement préalable, s'inscrit dans le cadre de l'optimisation de la lutte contre la fraude sociale et la concurrence déloyale et vise également à améliorer la sécurité sur le lieu de travail.

Les dispositions concernant le système d'enregistrement de présences sont exécutés par, et doivent être lus ensemble avec l'arrêté royal du 11 février 2014 portant exécution des articles 31ter, § 1er, alinéa 2 et § 3, alinéa 1er, 31^{quinquies}, alinéa 4, 31^{sexies}, § 2, alinéas 3 et 4 et 31^{septies}, alinéa 3 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de l'article 13 de la loi du 27 décembre 2012 établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles.

Section 1re

Modifications du chapitre 5 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Art. 116

Cette disposition clarifie et complète les données qui sont reprises dans le cadre de l'enregistrement des présences par le système d'enregistrement et par l'autre méthode d'enregistrement automatique (art. 31ter, § 2, alinéa 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être

het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, hierna verkort: “Welzijnswet”).

In de bepaling onder 5° wordt het begrip “zelfstandige” aangepast in lijn met het KB nr. 38 van 27 juli 1967 door de “helper” uitdrukkelijk te vermelden. Voorts wordt verduidelijkt van welke onderneming het ondernemingsnummer wordt weergegeven. Wanneer de natuurlijke persoon wiens aanwezigheid geregistreerd moet worden een zelfstandige of een helper is, wordt het ondernemingsnummer van die zelfstandige respectievelijk van de onderneming die hij helpt, weergegeven.

In de bepaling onder 6° wordt het tijdstip van de registratie als volgt gepreciseerd: het tijdstip van de registratie van elke aankomst op de tijdelijke of mobiele bouwplaats en dat van elk vertrek van de tijdelijke of mobiele bouwplaats.

Voorts wordt de bepaling vervolledigd door toevoeging van het “identificatienummer van de melding van werken” (of zogenaamde “werfnummer”). De weergave van dit nummer is noodzakelijk om de aanwezigheidsregistratie correct te koppelen aan de aangifte van werken.

Art. 117

De aanwezigheidsregistratie op de werf dient *in real time* ter plaatse te gebeuren. De registratie kan niet langer vanop een andere plaats gebeuren. Artikel 31^{quater}, § 2, eerste en tweede lid, van de Welzijnswet wordt in die zin aangepast. De registratie kan niet langer vooraf door de werkgever worden gedaan in de plaats van de werknemer. De werknemer zelf is verantwoordelijk voor het registreren van zijn aanwezigheid op de arbeidsplaats, op het moment van de activiteit. De registratie moet worden uitgevoerd door de werknemer zelf.

De aanduiding van de actoren verantwoordelijk voor de levering, de plaatsing en de goede werking van het registratieapparaat op de bouwplaats blijft onveranderd. De bestaande bewoordingen van de wet zijn technologie-neutraal en geschikt voor toekomstige technologieën. Zo kan de registratie bv. klassiek gebeuren via een badgesysteem waarvoor de aannemer-werkgever dan ook een badge ter beschikking moet stellen aan zijn werknemer of de zelfstandige die in zijn opdracht de arbeidsplaats betreedt maar de registratie kan even goed gebeuren door een QR-code.

Ook de sancties voor de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber, blijven ongewijzigd. Het niet-naleven van de verplichtingen uit hoofde van de Welzijnswet kan worden

des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, ci-après dénommée “loi sur le bien-être des travailleurs”).

Dans le 5°, la notion d’“indépendant” est adaptée conformément à l’arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 en mentionnant explicitement les “aidants”. En outre, il est précisé de quelle entreprise provient le numéro d’entreprise. Quand la personne physique dont la présence doit être enregistrée est un travailleur indépendant ou un aidant, le numéro d’entreprise de cet indépendant ou de l’entreprise qu’il aide, est repris.

Dans le 6°, le moment de l’enregistrement est précisé comme suit: le moment d’enregistrement de chaque arrivée au chantier temporaire ou mobile et celui de chaque départ du chantier temporaire ou mobile.

En outre, la disposition est complétée par l’ajout du “numéro d’identification de la déclaration de travaux” (ou “numéro de chantier”). La mention dudit numéro est nécessaire pour relier correctement l’enregistrement des présences à la déclaration des travaux.

Art. 117

L’enregistrement des présences sur le chantier doit se faire en temps réel sur place. L’inscription ne peut plus se faire à partir d’un autre lieu. L’article 31^{quater}, § 2, alinéas, 1er et 2, de la loi sur le bien-être des travailleurs est adapté en ce sens. L’enregistrement ne peut plus être effectué à l’avance par l’employeur à la place du travailleur. Le travailleur est lui-même responsable de l’enregistrement de sa présence sur le lieu de travail, au moment de l’activité. L’enregistrement doit être effectué par le travailleur lui-même.

La désignation des acteurs responsables de la livraison, de l’installation et du bon fonctionnement de l’appareil d’enregistrement sur le chantier reste inchangée. Les termes actuels de la loi sont neutres sur le plan technologique et appropriés aux technologies futures. Ainsi, l’enregistrement peut par exemple se faire de manière classique via un système de badges, pour lequel l’entrepreneur-employeur doit alors mettre un badge à la disposition de son employé ou du travailleur indépendant qui accède au lieu de travail pour son compte, mais l’enregistrement peut tout aussi bien se faire via un code QR.

Les sanctions pour l’employeur, son préposé ou son mandataire restent aussi inchangées. Le non-respect des obligations en vertu de la loi sur le bien-être des

bestraft met een sanctie van niveau 3 of 4 (art. 132 van Sociaal Strafwetboek).

Art. 118

Dit artikel verduidelijkt het principe dat de gegevens van de aanwezigheidsregistratie onmiddellijk moeten worden doorgestuurd naar de gegevensbank. De (onder)aannemer dient de nodige maatregelen te nemen opdat elke persoon die in zijn opdracht de arbeidsplaats betreedt en verlaat zich kan registreren.

Art. 119

Overeenkomstig artikel 31^{sexies} Welzijnswet moet elke natuurlijke persoon die zich aanbiedt op een tijdelijke of mobiele bouwplaats onmiddellijk zijn aanwezigheid op de bouwplaats registreren. Deze bepaling wordt aangepast vanwege de uitbreiding tot de verplichte registratie bij het verlaten van de bouwplaats (check-OUT) en het afschaffen van de anticipatieve registratiemogelijkheid. Voortaan moeten betrokkenen hun aanwezigheid op de bouwplaats bij elke aankomst en bij elk vertrek *in real time* registreren. Om die manier kan op elk ogenblik de reële aanwezigheid van de betrokken personen geverifieerd worden. Hiertoe wordt in paragraaf 1 gepreciseerd dat de registratie bij elke aankomst en vertrek dient te gebeuren. Verder wordt de mogelijkheid tot registratie vanop een andere plaats dan de werf, voorzien bij paragraaf 3, opgeheven. De werkgever moet ervoor zorgen dat zijn werknemer zich kan registreren. De werknemer zelf is verantwoordelijk voor de registratie van zijn aanwezigheid op de arbeidsplaats met behulp van de door de werkgever verstrekte middelen zoals een QR-code of een andere methode. Als de werkgever aan zijn verplichtingen heeft voldaan, is hij niet verantwoordelijk voor vergetelheden, fouten, of weigering van de werknemer om zich te registreren. Het is niet voorzien dat de werkgever zijn werknemers een smartphone moet verstrekken om te zorgen voor de nodige registraties.

Art. 120

Deze bepaling betreft een terminologische correctie van de verwijzing naar de beraadslaging van het Informatieveiligheidscomité (IVC).

Art. 121

De inwerkingtreding van de bepalingen van deze afdeling zal worden bepaald door de Koning maar vindt plaats uiterlijk op 1 januari 2027.

travailleurs sont passibles d'une sanction de niveau 3 ou 4 (art. 132 du Code pénal social).

Art. 118

Cet article clarifie le principe selon lequel les données de présence doivent être immédiatement transmises à la base de données. Le (sous) entrepreneur prend les mesures nécessaires à ce que chaque personne puisse s'enregistrer avant de pénétrer ou de quitter, pour son compte, sur le chantier temporaire ou mobile.

Art. 119

Conformément à l'article 31^{sexies} de la loi sur le bien-être des travailleurs, toute personne physique qui se présente sur un chantier temporaire ou mobile doit immédiatement enregistrer sa présence sur le chantier. Cette disposition est modifiée en raison de l'extension de l'enregistrement obligatoire au départ du chantier (check-OUT) et de la suppression de la possibilité d'enregistrement anticipé. Désormais, les personnes concernées doivent enregistrer leur présence sur le chantier en temps réel à chaque arrivée et à chaque départ. De cette manière, la présence réelle des personnes concernées peut être vérifiée à tout moment. À cette fin, le paragraphe 1er précise que l'enregistrement doit se faire à chaque arrivée et à chaque départ. En outre, la possibilité d'enregistrement à un autre endroit que le chantier, prévu au paragraphe 3, est supprimée. L'employeur doit veiller à ce que son travailleur puisse s'enregistrer. Le travailleur est lui-même responsable de l'enregistrement de sa présence sur le lieu de travail à l'aide des moyens fournis par l'employeur, tels qu'un code QR ou une autre méthode. Si l'employeur a rempli ses obligations, il n'est pas responsable des oublis, des erreurs ou du refus de l'employé de s'enregistrer. Il n'est pas prévu que l'employeur doive fournir un smartphone à ses travailleurs afin de garantir les enregistrements nécessaires.

Art. 120

Cette disposition concerne une correction terminologique de la référence à la délibération du Comité de sécurité de l'information (CSI).

Art. 121

L'entrée en vigueur des dispositions de la présente section sera fixée par le Roi mais ne peut pas être postérieure au 1er janvier 2027.

Afdeling 2*Wijziging van het Sociaal Strafwetboek***Art. 122**

De strafbepaling in artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek voor het niet correct verrichten van de aanwezigheidsregistratie op een tijdelijke of mobiele bouwplaats wordt aangepast vanwege de uitbreiding tot de verplichte registratie bij het verlaten van de bouwplaats (check-OUT) en de opheffing van de mogelijkheid van anticipatieve aanwezigheidsregistratie.

Art. 123

De wijziging van artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek treedt in werking op hetzelfde ogenblik als de wijziging van de bepalingen van hoofdstuk 5 van de Welzijnswet, meer bepaald op de datum bepaald door de Koning en uiterlijk op 1 januari 2027.

HOOFDSTUK 2

**Verlies van het voordeel
van RSZ-bijdrageverminderingen**

Een werkgever die op vandaag fraudeert door de niet-aangifte van personeel dat hij tewerkstelt aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en die hierbij tegen de lamp loopt, zal vrijwillig of ambtshalve het niet aangegeven personeel moeten aangeven. Hij kan bij deze aangifte wettelijk gezien beroep doen op de toepassing van de klassieke bijdrageverminderingen.

Dit voelt maatschappelijk verkeerd aan en om die reden wordt aan de strafrechter die een uitspraak doet, de mogelijkheid geboden om, door de invoering van een nieuw artikel in het Sociaal Strafwetboek, naast de bestaande sancties tevens het verlies van bijdrageverminderingen uit te spreken.

Wanneer de strafrechter bij wijze van bijkomende straf het voordeel van bijdrageverminderingen zal ontnemen aan de frauderende werkgever, zal de RSZ voortaan bij het berekenen van de verschuldigde bijdragen de bijdrageverminderingen waarop de werkgever recht zou hebben gehad, niet toepassen. Dit in tegenstelling tot op heden waar de RSZ de bijdrageverminderingen dient toe te kennen ingeval van herberekening na regularisatie.

Section 2*Modification du Code pénal social***Art. 122**

La disposition pénale prévue à l'article 132/1 du Code pénal social pour défaut d'enregistrement correct de la présence sur un chantier temporaire ou mobile est adaptée à la suite de l'extension de l'enregistrement obligatoire au départ du chantier (check-OUT) et de la suppression de la possibilité d'enregistrement préalable.

Art. 123

La modification de l'article 132/1 du Code pénal social entre en vigueur en même temps que la modification des dispositions du chapitre 5 de la loi sur le bien-être, plus précisément à la date déterminée par le Roi et au plus tard au 1er janvier 2027.

CHAPITRE 2

**Perte de l'avantage des réductions
de cotisations ONSS**

Un employeur qui commet aujourd'hui une fraude en omettant de déclarer à l'Office national de sécurité sociale le personnel qu'il occupe et qui est pris en flagrant délit devra déclarer son personnel non déclaré, soit volontairement, soit d'office. Il pourra toutefois légalement invoquer l'application des réductions de cotisations habituelles lors de cette déclaration.

Cette situation est socialement inacceptable et c'est pourquoi le juge pénal qui rend un jugement aura désormais la possibilité, grâce à l'introduction d'un nouvel article dans le Code pénal social, de prononcer la perte des réductions de cotisations en sus des sanctions existantes.

Lorsque le juge pénal, à titre de peine complémentaire, privera l'employeur frauduleux du bénéfice des réductions de cotisations, l'ONSS n'appliquera désormais plus les réductions de cotisation auxquelles l'employeur aurait eu droit lors du calcul des cotisations dues. Ceci contraste avec la situation actuelle, où l'ONSS est tenu d'accorder les réductions de cotisations en cas de recalcul après régularisation.

Art. 124

Dit artikel voorziet in een bijkomende bijzondere strafsanctie in het Sociaal Strafwetboek onder de vorm van het verlies van sociale zekerheidsbijdrage verminderingen die de rechter kan opleggen in geval van fraude door een werkgever met betrekking tot de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling.

Het gaat om een mogelijkheid voor de rechter en niet om een verplichting.

Het doel van de invoering van deze nieuwe straf is dat zij kan worden toegepast wanneer wordt vastgesteld dat de werkgever een opzettelijk inbreuk heeft gepleegd met betrekking tot de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, bestraft door de artikelen 181 en 181/1 van het Sociaal Strafwetboek.

Zoals voorgesteld door de Adviesraad van het sociaal strafrecht, kan deze nieuwe straf eveneens worden toegepast in geval van een inbreuk op de artikelen 232 (valsheid en gebruik van valse stukken in sociaal strafrecht), 234 (onjuiste of onvolledige verklaringen betreffende de bijdragen) en 235 (oplichting in sociaal strafrecht) van het Sociaal Strafwetboek die opzettelijk werden begaan door de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber. Net zoals de inbreuken inzake Dimona zijn deze inbreuken strafbaar met een sanctie van niveau 4 en vereisen zij het bestaan van een specifiek bedrieglijk opzet.

In deze situaties die voor de overheid hebben geleid tot het mislopen van sociale zekerheidsbijdragen kan de rechter beslissen om bij het beoordelen van de door de overheid geleden schade de bijdrageverminderingen welke de betrokken werkgever zou kunnen genieten, te ontnemen.

Het betreft in het bijzonder:

- de structurele vermindering;
- de doelgroepvermindering voor eerste aanwervingen;
- de collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek;
- de doelgroepvermindering voor vaste voltijdse werknemers in de horeca;
- de doelgroepvermindering voor betaalde sportbeoefenaars;
- de vrijstelling van werkgeversbijdragen boven loonplafond.

Art. 124

Cet article introduit une sanction pénale particulière supplémentaire dans le Code pénal social sous la forme d'une perte des réductions de cotisations sociales, que le juge peut prononcer en cas de fraude commise par l'employeur en matière de déclaration immédiate de l'emploi.

Il s'agit d'une possibilité pour le juge et pas d'une obligation.

L'objectif poursuivi par l'instauration de cette nouvelle peine est qu'elle puisse s'appliquer lorsque l'employeur a commis délibérément une infraction en matière de déclaration immédiate de l'emploi sanctionnée par les articles 181 et 181/1 du Code pénal social.

Tel que cela a été suggéré par le Conseil consultatif de droit pénal social, cette nouvelle peine pourra également s'appliquer en cas d'infraction à l'article 232 (faux et l'usage de faux en droit pénal social), à l'article 234 (déclarations inexactes ou incomplètes concernant les cotisations) et à l'article 235 (escroquerie en droit pénal sociale) du Code pénal social commises délibérément par l'employeur, son préposé ou son mandataire. Tout comme les infractions en matière de Dimona, ces infractions sont punissables de la sanction de niveau 4 et requièrent un dol spécial.

Dans ces situations, ayant entraîné un manque à gagner pour l'État en matière de cotisations de sécurité sociale, le juge peut décider, après avoir évalué le préjudice subi par l'État, de supprimer les réductions de cotisations dont l'employeur concerné aurait pu bénéficier.

Sont notamment concernées:

- la réduction structurelle;
- la réduction groupe-cible pour les premiers engagements;
- la réduction collective du temps de travail et la semaine de quatre jours;
- la réduction groupe-cible pour les travailleurs fixes à temps plein de l'Horeca;
- la réduction groupe-cible pour les sportifs rémunérés;
- l'exonération des cotisations patronales au-dessus du plafond salarial.

De aanbeveling van de Adviesraad van het sociaal strafrecht om eerder een civielrechtelijke dan een strafrechtelijke sanctie op te leggen, werd niet overgenomen, omdat een dergelijke sanctie in strijd zou kunnen zijn met het beginsel *non bis in idem*, dat verbiedt dat eenzelfde persoon tweemaal voor dezelfde feiten wordt gestraft.

Art. 125

Dit artikel wijzigt artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek om ter wille van de duidelijkheid een verwijzing naar het nieuwe artikel 107/1/1 uitdrukkelijk op te nemen.

Art. 126

Dit artikel wijzigt artikel 181/1 van het Sociaal Strafwetboek om ter wille van de duidelijkheid een verwijzing naar het nieuwe artikel 107/1/1 uitdrukkelijk op te nemen.

Art. 127

Dit artikel vormt een aanvulling op artikel 22 van de wet van 27 juni 1969, door het RSZ toe te staan het bedrag dat overeenkomt met de vermindering van de bijdrage die een rechter heeft uitgesproken overeenkomstig artikel 107/1/1 van het Sociaal Strafwetboek, als bijdrage te innen.

Art. 128

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

HOOFDSTUK 3

Bevoegdheden van sociaal inspecteurs officier van gerechtelijke politie

De transportsector wordt nog steeds geconfronteerd met oneerlijke concurrentie door buitenlandse ondernemingen die *de facto* quasi permanent opereren vanop ons grondgebied. Belgische ondernemingen hebben moeite om hun transportactiviteiten rendabel te houden en de tewerkstelling van chauffeurs staat dan ook sterk onder druk. In ons actieplan voeren we de strijd tegen sociale fraude en oneerlijke concurrentie verder op. Zo zullen in de vervoerssector controles zoveel mogelijk georiënteerd worden naar voornamelijk buitenlandse ondernemingen die de bepalingen binnen het EU mobility package en de *lex specialis* niet respecteren. Hierbij

La recommandation du Conseil consultatif du droit pénal social de prévoir plutôt une sanction civile plutôt qu'une sanction pénale n'a pas été retenue, car une telle sanction pourrait entrer en conflit avec le principe *non bis in idem*, lequel interdit qu'une même personne soit sanctionnée à deux reprises pour les mêmes faits.

Art. 125

Cet article modifie l'article 181 du Code pénal social afin d'y intégrer explicitement une référence au nouvel article 107/1/1, dans un souci de clarté.

Art. 126

Cet article modifie l'article 181/1 du Code pénal social afin d'y intégrer explicitement une référence au nouvel article 107/1/1, dans un souci de clarté.

Art. 127

Le présent article complète l'article 22 de la loi du 27 juin 1969, en autorisant l'ONSS à percevoir à titre de cotisation le montant correspondant à la réduction de cotisation dont un juge a prononcé la perte en application de l'article 107/1/1 du Code pénal social.

Art. 128

Cet article règle l'entrée en vigueur.

CHAPITRE 3

Compétences des inspecteurs sociaux officiers de police judiciaire

Le secteur du transport est toujours confronté à une concurrence déloyale de la part d'entreprises étrangères qui opèrent *de facto* quasi en permanence depuis notre territoire. Les entreprises belges peinent à maintenir la rentabilité de leurs activités de transport, et l'emploi des chauffeurs est donc fortement sous pression. Dans notre plan d'action, nous intensifions la lutte contre la fraude sociale et la concurrence déloyale. Ainsi, dans le secteur du transport, les contrôles seront autant que possible orientés principalement vers les entreprises étrangères qui ne respectent pas les dispositions du paquet mobilité de l'UE et de la *lex specialis*. À cet égard, il convient

dienen de huidige bevoegdheden en de mogelijkheden die de specifieke IMI-modules bieden maximaal worden benut en de samenwerking tussen de betrokken politie- en inspectiediensten verder ontwikkeld.

Terugkeerplicht van voertuig en/of van chauffeur, rij- en rusttijden, verbod op lange rust in het voertuig, betaling van onze minimumlonen tijdens posting-ritten worden niet gerespecteerd. Tijdens grote gezamenlijke acties worden telkens massaal inbreuken vastgesteld en aanzienlijke bedragen onmiddellijke inningen gerealiseerd. Ondanks dat de Algemene Directie Toezicht op de sociale wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (TSW) strikt genomen bevoegd is om toe de naleving van de regelgeving inzake rij- en rusttijden te zien, zijn enkel politie, FOD Mobiliteit en Douane bevoegd om ook onmiddellijke inningen en consignaties op te leggen. Door een bevoegdheidsuitbreiding voor de gespecialiseerde inspecteurs van TSW Vervoer kunnen zij hier niet alleen substantieel bijdragen tijdens de grote acties, maar zullen dergelijke acties gedurende het hele jaar op kleinere schaal vermenigvuldigd worden.

Deze wijziging van het Sociaal Strafwetboek verruimt de mogelijkheid, die sinds 2006 in het sociaal strafrecht bestaat, voor een sociaal inspecteur die de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie bezit, om zijn bevoegdheden als officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur uit te oefenen, niet alleen voor het opsporen en vaststellen van de in artikel 51 van het Sociaal Strafwetboek vermelde inbreuken, maar ook voor evenals inbreuken op andere nationale en Europese regelgeving controle wegvervoer waarvoor de sociaal inspecteurs al belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.

De hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie is inderdaad de voorwaarde om onmiddellijke inningen of consignaties te kunnen opleggen. In de Koninklijke besluiten van 19 juli 2000 en 8 december 2024 wordt deze mogelijkheid ook vervolgens uitgebreid naar de sociaal inspecteurs bekleed met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie van de Algemene Directie Toezicht op de sociale wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Art. 129

Dit artikel vult artikel 51, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek aan dat bepaalt het feitelijke

d'exploiter au maximum les compétences actuelles et les possibilités offertes par les modules IMI spécifiques, et de renforcer la coopération entre les services de police et d'inspection concernés.

L'obligation de retour du véhicule et/ou du chauffeur, les temps de conduite et de repos, l'interdiction de prendre un long repos dans le véhicule, le paiement de nos salaires minimums lors des trajets ne sont pas respectés. Lors de grandes actions conjointes, des infractions massives sont systématiquement constatées et des montants considérables sont immédiatement perçus. Bien que la Direction générale Contrôle des lois sociales (CLS) du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale soit strictement compétente pour contrôler le respect de la réglementation des temps de conduite et de repos, seuls la police, le SPF Mobilité et la Douane sont habilités à imposer des perceptions immédiates et des consignations. Grâce à une extension de compétence pour les inspecteurs spécialisés du CLS Transport, ceux-ci pourront non seulement contribuer de manière substantielle lors des grandes actions, mais de telles actions seront également multipliées à plus petite échelle tout au long de l'année.

Cette modification du Code pénal social élargit la possibilité, existant depuis 2006 dans le droit pénal social, dans le chef d'un inspecteur social revêtu de la qualité d'officier de police judiciaire, d'exercer ses pouvoirs d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi et de l'auditeur du travail, non seulement en vue de la recherche et de la constatation des infractions citées actuellement dans l'article 51 du Code pénal social mais également des infractions à d'autres réglementations nationales et européennes relatives au contrôle du transport routier, dont des inspecteurs sociaux sont déjà chargés de surveiller le respect.

La qualité d'officier de police judiciaire est en effet la condition pour pouvoir imposer des perceptions immédiates ou des consignations. Dans les arrêtés royaux du 19 juillet 2000 et du 8 décembre 2024 relatifs à la perception et à la consignation d'une somme lors de la constatation de certaines infractions en matière de transport par route, cette possibilité est ainsi aussi étendue aux inspecteurs sociaux revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire de la Direction générale Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale.

Art. 129

Cet article complète l'article 51, alinéa 1er, du Code pénal social qui détermine le champ d'application matérielle

toepassingsgebied van de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs die bekleed zijn met de hoedanigheid van hulpofficier van gerechtelijke politie van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur, en die door de Koning zijn aangesteld.

Het huidige artikel 51 bepaalt dat deze bevoegdheden beperkt zijn tot de opsporing en tot de vaststelling van de inbreuken bedoeld in het Sociaal Strafwetboek en van de inbreuken bedoeld in de artikelen 433*quinquies* tot 433*octies* van het Strafwetboek en in de artikelen 77*bis* tot 77*quinquies* van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De wijziging die door dit artikel wordt aangebracht, heeft tot doel artikel 51 van het Sociaal Strafwetboek aan te vullen met de verwijzing naar de inbreuken op andere nationale en Europese regelgeving controle wegvervoer waarvoor de sociaal inspecteurs belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.

Zo zullen de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs van Toezicht op de sociale wetten, die bekleed zijn met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur, zullen kunnen worden uitgeoefend om inbreuken op de regelgeving inzake het toezicht op het wegvervoer op te sporen en vast te stellen, een regelgeving waarvoor de sociale inspecteurs van Toezicht op de sociale wetten reeds bevoegd zijn om inbreuken op te sporen en vast te stellen. Zij worden aangewezen door artikel 41, § 1, 4°, van het koninklijk besluit van 17 oktober 2016 inzake tachograaf en de rij- en rusttijden: "Art. 47. § 1. Met het opsporen en vaststellen van de inbreuken op de bepalingen van Verordening 561/2006, van Verordening 165/2014 van de AETR, van de afdelingen 2, 3 en 4 van deel B en afdeling 2 van deel C van bijlage Road-1 van de Handels- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds, gedaan te Brussel en Londen op 30 december 2020 en van dit besluit worden belast:

1° het personeel van het operationele kader van de federale politie en van de lokale politie;

2° de ambtenaren van het Directoraat-generaal Wegvervoer en Verkeersveiligheid van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, bekleed met de hoedanigheid van gerechtelijke politie;

3° de ambtenaren van de Administratie der Douane en Accijnzen;

des pouvoirs des inspecteurs sociaux revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire auxiliaire du procureur du Roi et de l'auditeur du travail désignés par le Roi.

L'article 51 actuel prévoit que ces pouvoirs sont limités à la recherche et à la constatation des infractions visées par le Code pénal social ainsi que les infractions relatives à la traite et au trafic des êtres humains visées aux articles 433*quinquies* à 433*octies* du Code pénal et aux articles 77*bis* à 77*quinquies* de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

La modification apportée par cet article a pour but de compléter l'article 51 du Code pénal social avec la référence aux réglementations nationales et européennes relatives au contrôle du transport routier, dont les inspecteurs sociaux sont chargés de surveiller le respect.

Ainsi les pouvoirs des inspecteurs sociaux du Contrôle des lois sociales revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire auxiliaire du procureur du Roi et de l'auditeur du travail désignés par le Roi pourront être exercés pour rechercher et constater des infractions à la réglementation relative au contrôle du transport routier, une réglementation pour laquelle les inspecteurs sociaux du Contrôle des lois sociales sont déjà compétents pour en rechercher et en constater les infractions. Ils sont désignés par l'article 41, § 1, 4°, de l'arrêté royal du 17 octobre 2016 relatif au tachygraphe et aux temps de conduite et de repos: "Art. 47. § 1er. Sont chargés de rechercher et constater les infractions aux dispositions du Règlement 561/2006, du Règlement 165/2014 de l'AETR, des sections 2, 3 et 4 de la Partie B et de la section 2 de la Partie C de l'Annexe Road-1 de l'Accord de commerce et de coopération entre l'Union européenne et la Communauté européenne de l'énergie atomique, d'une part, et le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du nord, d'autre part, fait à Bruxelles et Londres le 30 décembre 2020 et du présent arrêté:

1° le personnel du cadre opérationnel de la police fédérale et de la police locale;

2° les agents de la Direction générale Transport routier et Sécurité routière du Service public fédéral Mobilité et Transports, investis d'un mandat de police judiciaire;

3° les agents de l'Administration des Douanes et Accises;

4° de sociale inspecteurs en sociale controleurs die toezien op de sociale wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

§ 2. Met het opsporen en vaststellen van de inbreuken op de bepalingen van Verordening 561/2006 van de AETR, van afdeling 2 van deel B van bijlage Road-1 van de Handels- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds, gedaan te Brussel en Londen op 30 december 2020 en van de hoofdstukken 3 en 4 van dit besluit worden belast:

1° [...]

2° de sociale inspecteurs en sociale controleurs van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

§ 3. Met het opsporen en vaststellen van de inbreuken op de bepalingen van het hoofdstuk 4 van dit besluit worden belast: de bevoegde controleambtenaren van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.”

Er moet worden verduidelijkt dat het tweede lid van artikel 50 van het Sociaal Strafwetboek de Koning machtigt om de voorwaarden inzake ervaring en opleiding van de door de Koning aangewezen sociaal inspecteurs bekleed met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie vast te stellen. Een dergelijk koninklijk besluit tot op heden niet is aangenomen. De opstelling van het koninklijk besluit is aan de gang.

Naar aanleiding van advies van de Raad van State wordt de plaats van de in artikel 51, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek ingevoegde woorden aangepast, zodat twee andere wetsontwerpen, waaronder het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten, het Sociaal Strafwetboek en van verscheidene bepalingen van het sociaal strafrecht, dat de nummering van de artikelen van het Strafwetboek en van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen actualiseert, geen impact hebben op de wijziging die door dit artikel wordt aangebracht.

De woorden “evenals inbreuken op andere nationale en Europese regelgeving controle wegvervoer waarvoor de sociaal inspecteurs belast zijn met het toezicht op de naleving ervan en” worden bijgevolg ingevoegd na de woorden “op de opsporing en vaststelling van de inbreuken bedoeld in dit Wetboek en” en niet meer na

4° les inspecteurs sociaux et les contrôleurs sociaux de l'Inspection des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale.

§ 2. Sont chargés de rechercher et constater les infractions aux dispositions du Règlement 561/2006 de l'AETR, de la section 2, partie B de l'annexe Road-1 de l'Accord de commerce et de coopération entre l'Union européenne et la Communauté européenne de l'énergie atomique, d'une part, et le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du nord, d'autre part, fait à Bruxelles et Londres le 30 décembre 2020 et des chapitres 3 et 4 du présent arrêté:

1° [...]

2° les inspecteurs sociaux et les contrôleurs sociaux de l'Office national de Sécurité sociale.

§ 3. Sont chargés de rechercher et constater les infractions aux dispositions du chapitre 4 du présent arrêté: les agents de contrôle compétents de la Direction générale Contrôle et Médiation du Service public fédéral Économie, P.M.E., Classes moyennes et Énergie.”

Il convient de préciser que l'alinéa 2 de l'article 50 du Code pénal social habilite le Roi à déterminer les conditions concernant l'expérience et la formation des inspecteurs sociaux désignés par le Roi revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire. Un tel arrêté royal n'a pas été adopté jusqu'à présent. La rédaction de l'arrêté royal est en cours.

À la suite de l'avis du Conseil d'État, l'emplacement des mots insérés dans l'article 51, alinéa 1er, du Code pénal social est adapté afin que deux autres projets de loi, dont le projet de loi modifiant la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales, le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social qui actualise la numérotation des articles du Code pénal et de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers cités dans l'article 51 du Code pénal social n'aient pas d'incidence sur la modification apportée par cet article.

Par conséquent, les mots “les infractions à d'autres réglementations nationales et européennes relatives au contrôle du transport routier, dont les inspecteurs sociaux sont chargés de surveiller le respect et” sont insérés après les mots “qu'en vue de la recherche et de la constatation des infractions visées dans le présent Code

de woorden” en niet meer na de woorden “in de artikelen 77bis tot 77quinquies van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen”.

TITEL 7

Pensioenen

ENIG HOOFDSTUK

Vaststelling van de minimale pensioenbijdrage verschuldigd voor de na 31 mei 2026 benoemde statutaire personeelsleden

Het Federaal regeerakkoord 2025-2029 van 31 januari 2025 bepaalt dat voor elke nieuwe benoeming van een statutaire ambtenaar de bijdrage voor het rustpensioen voortaan de kostprijs ervan moet dekken net zoals dit vandaag reeds het geval is voor de lokale besturen.

In uitvoering van dit punt van het regeerakkoord voorziet dit hoofdstuk dat de federale diensten en instellingen en de federale autonome overheidsbedrijven voor elke nieuwe benoeming van een statutaire ambtenaar een werkgeversbijdrage van 38 procent dienen te betalen. Op basis van een berekening uitgaande van de veronderstelling dat het latere rustpensioen zal worden opgenomen op de wettelijke pensioenleeftijd (= 67 jaar vanaf het jaar 2030) en van de uniseks resterende levensverwachting op deze pensioenleeftijd, zoals gepubliceerd door het Federaal Planbureau (vooruitzichten voor het jaar 2065) is gebleken dat het percentage van 38 procent overeenstemt met de vereiste bijdragevoet om de kostprijs van dit pensioen te dekken. Er is bij deze berekening van deze kostendekkende bijdragevoet in een zuiver omslagstelsel reeds rekening gehouden met de afbouw van preferentiële tantièmes en de verlenging van de loopbaanduur waarop de referentiewedde wordt berekend. Er werd abstractie gemaakt van demografische veranderingen in het personeelsbestand en aantal gepensioneerden.

In België bestaan er reeds gelijkaardige financieringsmechanismen binnen een omslagstelsel (“*unfunded liabilities*”), weliswaar met een variabele bijdragevoet. Een eerste voorbeeld betreft de Pool der Parastatalen, waar, in toepassing van de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede hun rechthebbenden, de uniforme bijdragevoet op de weddenmassa van alle in dienst zijnde actieve statutairen jaarlijks wordt aangepast om de rustpensioenuitgaven van dat jaar te financieren. In 2025 bedraagt de bijdragenvoet 52,50 procent. Een ander voorbeeld van een omslagstelsel betreft het Gesolidariseerd Pensioenfonds van de provinciale

et” et non plus après les mots “et dans les articles 77bis à 77quinquies de la loi du 15 décembre 1980 sur l’accès au territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers”.

TITRE 7

PENSIONS

CHAPITRE UNIQUE

Fixation de la cotisation minimale de pension due pour les membres du personnel statutaires nommés après le 31 mai 2026

L’Accord de coalition fédérale 2025-2029 du 31 janvier 2025 dispose que pour chaque nouvelle nomination d’un fonctionnaire statutaire, la cotisation de pension devra désormais couvrir son coût, comme c’est déjà le cas aujourd’hui pour les administrations locales.

En exécution de ce point de l’Accord de coalition le présent chapitre prévoit que pour chaque nouvelle nomination d’un fonctionnaire statutaire, les services et institutions fédérales et les entreprises publiques autonomes fédérales seront tenus de payer une cotisation patronale de 38 pour cent. Sur base d’un calcul fondé sur l’hypothèse que la pension de retraite future sera prise à l’âge légal de la pension (= 67 ans à partir de l’année 2030) et de l’espérance de vie résiduelle unisexe, telle que publiée par le Bureau fédéral du Plan (prévisions pour l’année 2065), il s’est avéré qu’un pourcentage de 38 pour cent correspond au taux de cotisation nécessaire pour couvrir le coût de cette pension. Pour le calcul de ce taux de cotisation couvrant les coûts dans un système en répartition pure, il a déjà été tenu compte de la suppression progressive des tantièmes préférentiels et de l’extension de la durée de carrière sur laquelle le traitement de référence est calculé. Il est fait abstraction de changements démographiques dans l’effectif du personnel et le nombre de retraités.

En Belgique, des mécanismes de financement similaires existent déjà dans un système de répartition (“*unfunded liabilities*”), bien qu’avec un taux de cotisation variable. Un premier exemple concerne le Pool des Parastataux, où, en application de la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d’intérêt public et de leurs ayants droit, le taux de cotisation uniforme sur la masse des traitements de tous les membres du personnel statutaires en service est ajusté annuellement afin de financer les dépenses de pension de l’année. En 2025, le taux de cotisation est de 52,50 pour cent. Un autre exemple d’un système de répartition est le Fonds de pension solidarisé

en plaatselijke besturen waar de basisbijdragevoet op de weddenmassa van alle in dienst zijnde actieve statutairen ook jaarlijks wordt aangepast om de rust- en overlevingspensioenen te financieren van gewezen gepensioneerde ambtenaren. De basisbijdragevoet voor 2025 bedraagt momenteel 37,5 procent voor de lokale overheidswerkgevers. De twee bovengenoemde omslagstelsels staan dus quasi volledig zelf in voor de financiering van de pensioenen van hun gewezen ambtenaren. Aan het andere uiterste bevinden zich tot voor de inwerkingtreding van deze wet overheidswerkgevers die geen bijdragen verschuldigd zijn voor de financiering van de ambtenarenpensioenen.

Deze wet brengt daar geleidelijk verandering in via een bijdragevoet die gefaseerd wordt opgetrokken van 9 procent in 2026 tot 38 procent vanaf 2029. In tegenstelling tot bestaande omslagstelsels zoals de Pool der Parastatalen en het Gesolideriseerd pensioenfonds werd voor de overheidswerkgevers geïnviseerd door deze wet geopteerd voor een bijdragevoet die vanaf 2029 constant is over de tijd heen. Derhalve is de bijdragevoet niet onderhevig aan wijzigingen in het aanwervingsbeleid, wijzigingen in het personeelsbestand, demografische of economische evoluties. De bijdragevoet wordt ook enkel toegepast op nieuwe wervingen om de overheidswerkgevers de gelegenheid te geven zich geleidelijk aan te passen aan een beleid dat belang hecht aan een prudente, verantwoorde en doordachte aanwending van de overheidsmiddelen. De invoering van een uniforme bijdragevoet draagt tenslotte ook bij tot een aanzienlijke vereenvoudiging in de wirwar van bestaande werkgeverspercentages. Tot op heden heeft bv. elk overheidsbedrijf een aparte bijdragevoet: 8,86 procent bij bpost, 10 procent bij Proximus, 35 procent bij Skeyes, 8,86 procent bij HR Rail. In de toekomst zal de financieringsstructuur gelijkjer worden.

De ernst van de financieringslast van ambtenarenpensioenen wordt duidelijk uit de evenwichtsbijdragevoet, dit is de belastingdruk op inkomen uit arbeid verdiend in een bepaald jaar om de ambtenarenpensioenen te financieren in datzelfde jaar. Volgens ramingen van het federaal Planbureau uit 2023 (rapport n°130, Pensioenverslag - Factuele elementen (NAR-CRB)) zou die bijdragevoet oplopen tot +/-76 procent tegen 2060, terwijl dit in het werknemers-, respectievelijk zelfstandigen-stelsel slechts zou stijgen tot 33 procent.

Het is dan ook paradoxaal, gezien de hoge kostprijs van een ambtenarenpensioen ten opzichte van een werknemerspensioen, dat tot op heden een Federale Overheidsdienst die een statutair werft een werkgeversbijdrage van 5,26 procent verschuldigd is, terwijl de

des administrations provinciales et locales, où le taux de cotisation de base sur la masse des traitements de tous les statutaires actifs est également ajusté annuellement pour financer la pension de retraite et de survie des anciens fonctionnaires retraités. Le taux de cotisation de base pour 2025 s'élève à 37,5 pour cent pour les employeurs des pouvoirs locaux. Les deux régimes de répartition mentionnés ci-dessus sont donc presque entièrement responsables du financement des pensions de leurs anciens fonctionnaires. À l'autre extrême, jusqu'à l'entrée en vigueur de cette loi, certains employeurs publics n'étaient pas redevables de cotisations pour le financement des pensions des fonctionnaires.

La loi à l'examen modifie progressivement cela par un taux de cotisation qui sera augmenté par phases, passant de 9 pour cent en 2026 à 38 pour cent à partir de 2029. Contrairement aux systèmes de répartition existants tels que le Pool des Parastataux et le Fonds de Pension solidarisé, la présente loi opte pour les employeurs publics pour un taux de cotisation qui restera constant à partir de 2029. Par conséquent, le taux de cotisation n'est pas influencé par des changements dans la politique de recrutement, par des changements dans l'effectif du personnel, ni par des évolutions démographiques ou économiques. Le taux de n'est également dû que pour les nouveaux recrutements afin de permettre aux employeurs publics de s'adapter progressivement à une politique qui préconise l'utilisation prudente, responsable et réfléchie des fonds publics. Enfin, l'introduction d'un taux de cotisation uniforme contribue également à une simplification considérable du labyrinthe des pourcentages patronaux existants. Jusqu'à présent, par exemple, on appliquait des taux de cotisation distincts pour chaque entreprise publique: 8,86 pour cent chez bpost, 10 pour cent chez Proximus, 35 pour cent chez Skeyes, 8,86 pour cent chez HR Rail. À l'avenir, la structure de financement tend à converger.

L'ampleur de la charge financière des pensions des fonctionnaires est mise en évidence par le taux de cotisation d'équilibre, qui est la charge imposée sur les revenus du travail perçus au cours d'une année donnée pour financer les pensions des fonctionnaires cette même année. Selon les estimations du Bureau Fédéral du Plan en 2023 (Rapport n°130, Rapport sur les pensions - éléments factuels (NAR-CRB)), ce taux de cotisation passerait à +/-76 pour cent d'ici 2060, tandis que dans les régimes des salariés et des travailleurs indépendants, il ne monterait qu'à 33 pour cent.

Il est donc paradoxal, compte tenu du coût élevé de la pension d'un fonctionnaire par rapport à celle d'un salarié, que jusqu'à présent un service public fédéral recrutant un membre du personnel statutaire est redevable d'une cotisation patronale de 5,26 pour cent, tandis

werkgeversbijdrage op het loon van een contractueel 24,93 procent zou bedragen. We stellen vast dat de meerderheid van het federaal personeelsbestand statutair is (zie het rapport Rekenhof (2021), Financieel evenwicht van het gesolidariseerd pensioenfonds). Het invoeren van een kostendekkende werkgeversbijdrage maakt het mogelijk dat leidend ambtenaren, die op een prudente en verantwoorde manier wensen om te gaan met de schaarse overheidsmiddelen, goed geïnformeerde keuzes kunnen maken bij de werving, in een context van zeer penibele overheidsfinanciën. Dit is in de veronderstelling dat leidend ambtenaren contractueel kunnen werven, wat uitdrukkelijk voorzien is in het regeerakkoord.

Pensioenuitgaven vormen een belangrijke component van de totale overheidsuitgaven. De invoering van een kostendekkende bijdragevoet maakt overheidsmanagers dus tevens bewust van de opportuniteitskost van pensioenuitgaven: dit gaat namelijk ten koste van alternatieve aanwendungen van de overheidsmiddelen met het oog op het veiligstellen van de welvaart voor toekomstige generaties die recht hebben op dezelfde kwaliteitsvolle sociale zekerheid en maatschappelijke dienstverlening als de huidige generatie. De welvaart van de toekomstige generatie hangt in grote mate af van de productieve investeringen die vandaag kunnen gebeuren (in de energietransitie, digitalisering, gezondheidszorg, defensie, ...).

Het invoeren van een uniforme kostendekkende bijdragevoet kan niet worden begrepen als een maatregel die contractualisering veralgemeend zou opleggen in de federale overheid. In dit verband kan worden gemeld dat de federale regering, in uitvoering van het regeerakkoord, werkt aan een definitie van gezagsfuncties. Het regeerakkoord voorziet contractuele werving als regel bij de federale overheid, behalve bij gezagsfuncties. Het is dan ook een krachtig signaal dat met de invoering van een kostendekkende bijdragevoet op de loonmassa van nieuw aangeworven statutaire gezagsfuncties een adequate pensioenfinanciering wordt gegarandeerd. Het invoeren van een kostendekkende bijdragevoet moet dan ook begrepen worden als een manier om de financiering van deze ambtenarenpensioenen daadwerkelijk te verzekeren en op een robuuste manier veilig te stellen.

België is overigens één van de weinige OESO landen (naast Frankrijk, Duitsland en Zuid-Korea) met nog een volledig apart pensioenstelsel voor personen met een vaste benoeming. Een gelijkaardig financieringssysteem als de Pool der Parastatalen met een variabele evenwichtsbijdragevoet voor overheidswerkgevers in het stelsel voor ambtenarenpensioenen bestaat reeds geruime tijd in Frankrijk (*Compte d'Affectation Spéciale* (CAS)). Ook

que la contribution patronale due sur le salaire d'un contractuel serait de 24,93 pour cent. On constate que la majorité de l'effectif au niveau fédéral est statutaire (voir le rapport de la Cour des comptes (2021), Équilibre financier du fonds de pension solidarisé). L'introduction d'une cotisation patronale couvrant les coûts permet aux fonctionnaires dirigeants, qui souhaitent gérer les ressources publiques limitées de manière prudente et responsable, de faire des choix bien fondés en matière de recrutement, dans un contexte de finances publiques très compliqué. Cela suppose que les fonctionnaires dirigeants ont la possibilité de recruter des contractuels, ce qui est explicitement prévu par l'accord de gouvernement.

Les dépenses de pension constituent une composante importante des dépenses publiques totales. L'introduction d'un taux de cotisation couvrant les coûts sensibilise donc aussi les gestionnaires publics au coût d'opportunité de ces dépenses de pension: cela se fait au détriment des affectations alternatives des ressources publiques en vue de préserver la prospérité des générations futures qui ont droit à la même sécurité sociale et aux mêmes services sociaux de haute qualité que la génération actuelle. La prospérité des générations futures dépend en grande partie des investissements productifs qui peuvent être réalisés aujourd'hui (dans la transition énergétique, la numérisation, la santé, la défense, etc.).

L'introduction d'un taux de cotisation uniforme couvrant les coûts ne doit pas être envisagée comme une mesure qui imposerait une contractualisation généralisée au niveau fédéral. Dans ce contexte, il convient de rappeler que le gouvernement fédéral, dans la mise en œuvre de l'accord de coalition, travaille à une définition des fonctions d'autorité. L'accord de coalition prévoit en effet le recrutement contractuel comme règle générale au niveau des pouvoirs publics fédéraux, sauf pour les fonctions d'autorité. L'introduction d'un taux de cotisation sur la masse des traitements des nouveaux recrutements statutaires de façon à couvrir les dépenses constitue dès lors un signal fort selon lequel le gouvernement garantit un financement pérenne des pensions. L'introduction d'un taux de cotisation couvrant les coûts doit donc être envisagé comme un moyen d'assurer réellement un financement robuste et adéquat des pensions de ces fonctionnaires.

La Belgique est l'un des rares pays de l'OCDE (à part la France, l'Allemagne et la Corée du Sud) à avoir maintenu un système de retraite totalement distinct pour les personnes nommées à titre définitif. Un système de financement similaire au Pool des Parastataux avec un taux d'équilibre variable pour les employeurs publics dans le système de retraite des fonctionnaires est en place depuis un certain temps en France (*Compte d'Affectation*

het pensioenstelsel van de Franse magistraten is hierbij aangesloten. De werkgeversbijdrage in het CAS bedraagt 31,65 procent in 2024 van de bruto bezoldiging in 2024 en zal stijgen tot 43,65 procent in 2028. In antwoord op vraag van de Raad van State over de compatibiliteit van de maatregel met de grondwettelijke onafhankelijkheid van magistraten, kunnen we aangeven dat er geen aanwijzingen zijn dat dit financieringsmechanisme de onafhankelijkheid van de juridische instellingen in Frankrijk in het gedrang zou gebracht hebben. Er zijn evenmin indicaties dat in de overgrote meerderheid van de OESO-landen waar geen apart pensioenstelsel voor personen met een vaste benoeming bestaat dit de onafhankelijke werking van de juridische instellingen in het gedrang zou brengen.

Afdeling 1

Toepassingsgebied

Art. 130

Dit artikel geeft een omschrijving van het toepassingsgebied van de bijdrage voor de nieuwe statutairen.

Het toepassingsgebied omvat alle diensten en instellingen die van het federale niveau deel uitmaken en waarvan de statutaire personeelsleden recht hebben op een rustpensioen ten laste van de Staatskas of ten laste van het fonds voor de pensioenen van de federale politie.

Ingevolge een opmerking van de Raad van State in zijn advies 78.747/1-2-3-4-16 van 29 januari 2026 m.b.t. de afbakening van het toepassingsgebied, worden de diensten en instellingen waarop de nieuwe bijdrage van toepassing zal zijn vermeld in een lijst die als bijlage 2 gevoegd wordt bij de programmawet.

Deze lijst kan bij een in Ministerraad genomen koninklijk besluit worden gewijzigd door er andere diensten en instellingen aan toe te voegen (bv. nieuwe federale instellingen die worden opgericht) of door er diensten en instellingen uit te verwijderen (bv. federale instellingen die worden ontbonden of worden geïntegreerd in andere instellingen).

De volgende diensten en instellingen worden vermeld in de lijst in bijlage van de wet:

— de federale wetgevende vergaderingen en de daarmee verband houdende diensten en instellingen, zoals het Rekenhof en de Vaste Comités van toezicht op de politie en inlichtingendiensten;

— de diensten en instellingen van de federale overheid behorend tot het administratief openbaar ambt zoals

Spéciale (CAS)). Le système de pension des magistrats français y est également affilié. La cotisation de l'employeur au CAS s'élève en 2024 à 31,65 pour cent de la rémunération brute et passera à 43,65 pour cent en 2028. En réponse à une question du Conseil d'État sur la compatibilité des dispositions avec l'indépendance constitutionnelle des juridictions, nous pouvons indiquer qu'aucun élément ne laisse entendre que ce mécanisme de financement aurait compromis l'indépendance des institutions juridiques en France. Il n'y a pas non plus d'indications que, dans la grande majorité des pays de l'OCDE où il n'existe pas de système de retraite distinct pour les employés nommés à titre définitif, cela aurait mis en péril le fonctionnement indépendant des institutions juridiques.

Section 1re

Champ d'application

Art. 130

Cet article décrit le champ d'application de la cotisation pour les nouveaux agents statutaires.

Le champ d'application comprend tous les services et institutions qui font partie du niveau fédéral et dont les membres du personnel statutaires ont droit à une pension de retraite à charge du Trésor public ou à charge du fonds des pensions de la police fédérale.

À la suite d'une remarque formulée par le Conseil d'État dans son avis 78.747/1-2-3-4-16 du 29 janvier 2026 concernant la délimitation du champ d'application, les services et institutions auxquels la nouvelle contribution s'appliquera sont mentionnés dans une liste jointe en annexe 2 de la loi-programme.

Cette liste peut être modifiée par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, soit en y ajoutant d'autres services et institutions (par exemple, de nouvelles institutions fédérales qui sont créées), soit en supprimant des services et institutions (par exemple des institutions fédérales qui seront dissoutes ou intégrées dans d'autres institutions).

Les services et institutions suivants sont mentionnés dans la liste annexée à la loi:

— les assemblées législatives fédérales et les services et institutions y afférents, comme la Cour des comptes et les Comités Permanents de contrôle des services de police et de renseignements;

— les services et institutions de l'autorité fédérale relevant de la fonction publique administrative telle que

gedefinieerd in artikel 1 van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken;

— het Ministerie van Defensie;

— de hiervoor nog niet bedoelde instellingen van openbaar nut en openbare instellingen onderworpen aan het toezicht van de federale overheid;

— de autonome overheidsbedrijven die ressorteren onder de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (Proximus, bpost, skeyes, en HR Rail);

— de hoven en rechtbanken en dit voor alle personen die eraan verbonden zijn met een vaste benoeming (zowel de administratieve personeelsleden, de griffiers, de referendarissen, de parketjuristen, de criminologen als de magistraten);

— de Hoge Raad voor de Justitie;

— de Raad van State en de andere federale administratieve rechtscolleges en dit voor alle personen die eraan verbonden zijn met een vaste benoeming (zowel de administratieve personeelsleden, de griffiers, de auditeurs als de staatsraden);

— het Grondwettelijk Hof en dit voor alle personen die eraan verbonden zijn met een vaste benoeming (zowel de administratieve personeelsleden, de griffiers, de referendarissen als de rechters);

— de Federale Overheidsdienst Justitie voor de bedienaars van erkende erediensten en de lekenraadgevers waarvan de wedde wordt gedragen door deze dienst;

— de federale politie, waarvan de statutaire personeelsleden geen rustpensioen genieten ten laste van de Staatskas maar wel ten laste van het pensioenfonds van de federale politie.

Bij deze opsomming moet worden vermeld dat de omstandigheid dat sommige van voormelde overheidswerkgevers gehouden zijn om een bijdrage te betalen aan de Staatskas ter medefinanciering van de pensioenlast van hun vast benoemde personeelsleden geen afbreuk doet aan het feit dat zij wel degelijk onder het toepassingsveld vallen. Hierbij moet hoofdzakelijk worden gedacht aan bepaalde autonome overheidsbedrijven.

De diensten van de Gemeenschappen en de Gewesten en de instellingen die afhangen van de Gemeenschappen of de Gewesten vallen daarentegen niet onder de toepassing van de bijdrage voor de nieuwe statutairen.

définie à l'article 1er de la loi du 22 juillet 1993 portant certaines mesures en matière de fonction publique;

— le Ministère de la Défense;

— les organismes d'intérêt public et les institutions publiques non encore visés ci-dessus soumis au contrôle de l'autorité fédérale;

— les entreprises publiques autonomes qui ressortissent de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, (Proximus, bpost, skeyes, et HR Rail);

— les cours et tribunaux, et ce pour toutes les personnes y attachées avec une nomination à titre définitif (aussi bien les membres du personnel administratif, les greffiers, les référendaires, les juristes de parquet, les criminologues que les magistrats);

— le Conseil supérieur de la Justice;

— le Conseil d'État et les autres juridictions administratives fédérales, et ce pour toutes les personnes y attachés avec une nomination à titre définitif (aussi bien les membres du personnel administratif, les greffiers, les auditeurs que les conseillers d'État);

— la Cour constitutionnelle, et ce pour toutes les personnes y attachés avec une nomination à titre définitif (aussi bien les membres du personnel administratif, les référendaires que les juges);

— le Service public fédéral Justice pour les ministres des cultes reconnus et les conseillers laïcs dont le traitement est à charge de ce service;

— la police fédérale, dont les membres du personnel statutaires ne bénéficient pas d'une pension de retraite à charge du Trésor public, mais à charge du Fonds des pensions de la police fédérale.

Concernant cette énumération, il convient d'indiquer que la circonstance que certains de ces employeurs publics soient tenus de payer une cotisation au Trésor public en vue du cofinancement des charges de pension de leurs agents statutaires ne porte pas atteinte au fait qu'ils tombent bien dans le champ d'application. Cela vaut particulièrement pour certaines entreprises publiques autonomes.

En revanche, les services des Communautés et des Régions et les institutions qui dépendent des Communautés ou des Régions ne relèvent pas du champ d'application de la cotisation pour les nouveaux agents statutaires.

Dat deze bijdrage enkel verschuldigd zal zijn door de federale overheidsdiensten en dus niet door de diensten en de instellingen van de Gemeenschappen en de Gewesten is te verklaren doordat de financiering door de Gemeenschappen en Gewesten van de pensioenen van hun statutaire personeelsleden geregeld wordt door de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten. De door hen verschuldigde responsabiliseringsbijdrage vormt een parameter die mede het bedrag van de dotaties van de federale overheid aan de Gemeenschappen en Gewesten bepaalt.

Niettegenstaande de federale wetgever op grond van artikel 87, § 3, eerste lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ook bevoegd is voor de vaststelling van de pensioenregeling van de statutaire personeelsleden van de diensten van de Gemeenschappen en Gewesten, zou een wijziging van de voormelde bijzondere financieringswet vereist zijn indien de bijdrage voor de nieuwe statutairen ook op hen van toepassing zou worden gemaakt. Dit zou immers een verhoging betekenen van de door hen verschuldigde bijdragen voor hun statutaire personeelsleden.

Momenteel zijn de Gemeenschappen en de Gewesten op grond van artikel 65^{quinquies} van de voormelde bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 op het loon van hun statutaire personeelsleden een zogenaamde responsabiliseringsbijdrage verschuldigd voor de financiering van hun overheidspensioen dat ten laste valt van de (federale) Staatskas. Deze responsabiliseringsbijdrage zal in het jaar 2028 gelijk zijn aan 8,86 procent van de bezoldigingen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van het overheidspensioen en stemt derhalve overeen met de (theoretische) bijdrage die de werkgevers van de private en de overheidssector voor hun contractuele personeelsleden verschuldigd zijn voor de financiering van de pensioenregeling van de werknemers. Voor dit jaar en het jaar 2027 beloopt de responsabiliseringsbijdrage respectievelijk 7,088 procent (= 8,86 procent x 80 procent) en 9,974 procent (= 8,86 procent x 90 procent) van de bruto-bezoldigingen.

Teneinde te vermijden dat de bijzondere financieringswet zou moeten worden gewijzigd, voorziet het voorontwerp van wet dat de diensten en de instellingen van de Gemeenschappen en de Gewesten uitgesloten worden van de toepassing van de bijdrage voor de nieuwe statutairen.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat ook de diensten van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (COCOM) van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet onder het toepassingsveld vallen.

Le fait que cette cotisation ne sera due que par les services publics fédéraux, et non par les services et institutions des Communautés et des Régions, s'explique par la circonstance que le financement par les Communautés et les Régions des pensions de leurs membres du personnel statutaires est réglé par la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions. La cotisation de responsabilisation qui leur est due constitue un paramètre qui contribue à déterminer le montant des dotations de l'État fédéral aux Communautés et aux Régions.

Nonobstant le fait que le législateur fédéral est également compétent, en vertu de l'article 87, § 3, premier alinéa, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, pour fixer le régime de pension des membres du personnel statutaires des services des Communautés et des Régions, une modification de la loi spéciale relative au financement précité serait nécessaire si la cotisation applicable aux nouveaux statutaires devait leur être imputée. En effet, une telle extension impliquerait une augmentation des cotisations dues pour leurs membres du personnel statutaires.

Actuellement, sur base de l'article 65^{quinquies} de la loi spéciale du 16 janvier 1989 précitée, les Communautés et les Régions sont redevables, sur les rémunérations de leurs membres du personnel statutaires, d'une cotisation dite de responsabilisation destinée au financement de leur pension du secteur public, laquelle est à charge du Trésor public (fédéral). Cette cotisation de responsabilisation s'élèvera, en 2028, à 8,86 pour cent des rémunérations prises en compte pour le calcul de la pension du secteur public et correspond, dès lors, à la cotisation (théorique) qui incombe aux employeurs des secteurs privé et public pour le financement du régime de pension des travailleurs contractuels. Pour l'année en cours et pour l'année 2027, cette cotisation s'élève respectivement à 7,088 pour cent (= 8,86 pour cent x 80 pour cent) et 9,974 pour cent (= 8,86 pour cent x 90 pour cent) des rémunérations brutes.

Afin d'éviter qu'une modification de la loi spéciale relative au financement soit requise, le projet de loi prévoit que les services et institutions des Communautés et des Régions sont exclus du champ d'application de la cotisation pour les nouveaux agents statutaires.

Dans un souci d'exhaustivité, il convient de préciser que les services de la Commission Communautaire Commune (COCOM) de la Région de Bruxelles-capitale ne relèvent non plus du champ d'application.

Hetzelfde geldt voor de diensten van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF).

Uitgesloten van het toepassingsgebied zijn alle instellingen die zijn aangesloten bij de Pool der Parastatalen, de pensioenregeling zoals bedoeld in de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden. Dit is te verklaren door het feit dat deze instellingen de rustpensioenen van hun statutaire personeelsleden integraal zelf financieren via de betaling van werkgeversbijdragen aan de Pool der Parastatalen. Hetzelfde geldt voor het Bestuur van de Koninklijke Schenking, dat zelf het pensioenaandeel ten laste neemt van de diensten gepresteerd door de aan hem ter beschikking gestelde statutaire personeelsleden.

Afdeling 2

*Minimale pensioenbijdrage
voor de financiering van de rustpensioenen*

Art. 131

Dit artikel bepaalt de nieuwe werkgeverbijdrage voor pensioenen die verschuldigd zal zijn voor na 31 mei 2026 nieuw aangeworven statuten.

Er wordt ook verduidelijkt dat nieuwe statuten diegenen zijn die, komende van buiten de federale overheid, na 31 mei 2026 in een federale dienst of instelling worden aangeworven als statutair. Dit geldt derhalve zowel voor personen die bij een federale dienst of instelling een stage aanvatten met het oog op een vaste benoeming en de personen die er een mandaat opnemen dat inzake pensioenen met een vaste benoeming wordt gelijkgesteld als voor de personen die via het systeem van interfederale mobiliteit overgedragen worden van een gewestelijke of gemeenschapsdienst of -instelling naar een federale dienst of instelling.

Wie op 31 mei 2026 reeds statutair is tewerkgesteld binnen een in artikel 130 bedoelde dienst of instelling en via een vorm van mobiliteit of enige andere wijze naar een andere in artikel 130 bedoelde dienst of instelling overgaat, wordt niet beschouwd als een nieuwe statutair. Hetzelfde geldt voor personeelsleden die vast zijn benoemd bij een federale parastatale instelling die aangesloten is bij Pool der parastatalen en via het systeem van de mobiliteit als vast benoemd personeelslid overgaan naar een dienst of instelling die onder het toepassingsgebied zoals bedoeld in artikel 130 valt.

Cela vaut également pour les services de la Commission communautaire française (COCOF).

Tous les organismes affiliés au Pool des parastataux, tel que visé par la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit sont exclus du champ d'application. Cela s'explique par le fait que ces institutions financent elles-mêmes intégralement les pensions de retraite de leurs agents statutaires par le paiement des cotisations patronales au Pool des parastataux. Cela vaut également pour l'administration de la Donation royale, qui prend à sa charge la quote-part de pension pour les services rendus par les agents statutaires qui lui sont mis à disposition.

Section 2

*Cotisation minimale
pour le financement des pensions de retraite*

Art. 131

Cet article fixe la nouvelle cotisation patronale pour les pensions qui sera due pour les nouveaux fonctionnaires statutaires recrutés après le 31 mai 2026.

Il est également précisé que les nouveaux fonctionnaires statutaires sont ceux qui, provenant de l'extérieur de l'administration fédérale, sont recrutés après le 31 mai 2026 dans un service ou une institution fédérale en tant que fonctionnaire statutaire. Cela vaut donc tant pour les personnes qui débutent un stage auprès d'un service ou d'une institution fédérale en vue d'obtenir une nomination à titre définitif et les personnes qui y exercent un mandat assimilé à une nomination à titre définitif en matière de pension que pour les personnes transférées d'un service ou d'une institution communautaire ou régionale à un service ou une institution fédérale dans le cadre du système de mobilité interfédérale.

Les personnes déjà occupées le 31 mai 2026 en tant que fonctionnaire statutaire au sein d'un service ou d'une institution visée à l'article 130 et qui, par le biais d'une forme de mobilité ou de toute autre manière, sont transférées vers un autre service ou institution visée à l'article 130, ne sont pas considérées comme des nouveaux fonctionnaires statutaires. Cela vaut également pour les membres du personnel qui sont nommés à titre définitif auprès d'une institution parastatale fédérale affiliée au Pool des parastataux et qui, par le système de mobilité, sont transférées en tant qu'agent statutaire vers un service ou institution visée à l'article 130.

Wie als contractueel personeelslid is tewerkgesteld bij een in artikel 130 bedoelde dienst of instelling en aansluitend een statutaire benoeming verkrijgt, wordt wel beschouwd als een nieuwe statutair.

Het bepaalt tevens dat werkgevers die op dat moment reeds een hogere pensioenbijdrage betalen in het bestaande stelsel, deze hogere bijdrage verschuldigd blijven. Hierbij kan vooral worden gedacht aan de autonome overheidsbedrijven van wie de pensioenlast van hun vast benoemde personeelsleden werd overgenomen door de Staatskas en die een bijdrage betalen aan de Staatskas ter medefinanciering van deze pensioenlast.

Het stelt tevens de berekeningsbasis van de pensioenbijdrage vast en bepaalt dat de bijdrage bestemd is voor de Federale Pensioendienst.

Het artikel verduidelijkt finaal dat de bijdrage wordt geïnd door de Rijksdienst voor sociale zekerheid en dat de opbrengst wordt doorgestort aan de Federale Pensioendienst.

Aangezien de bijdrage in kwestie een socialezekerheidsbijdrage is en wordt geïnd door de Rijksdienst voor sociale zekerheid, is voorzien in een gelijkschakeling voor wat betreft onder andere de regels volgens dewelke de bijdrage moet worden aangegeven, de termijnen waarbinnen zij moet worden aangegeven, de eventuele burgerlijke sancties, enzoverder. Deze bepaling staat de RSZ toe om een vlotte inning te verzekeren volgens dezelfde regels die gelden voor alle socialezekerheidsbijdragen.

Deze wijze van gelijkstelling is een klassieke werkwijze die in het verleden voor tal van andere bijzondere bijdragen werd gehanteerd, zoals de bijzondere compenserende bijdrage verschuldigd op een verbrekingsvergoeding voorzien in artikel 38, § 3*quindécies* van de wet van 29 juni 1981 houdende algemene beginselen van de sociale zekerheid der werknemers, de bijdrage voor tijdelijke werkloosheid voorzien in artikel 38, § 3*sexies* van dezelfde wet, de bijdrage voor arbeidsongevallen voorzien in artikel 38, § 3*duodécies* van dezelfde wet, enz.... Omwille van de opmerkingen van de Raad van State werden enkele extra referenties opgenomen in de tekst van artikel 131.

Wat de specifieke opmerking van de Raad van State over de strafsancties betreft, werd dit gedeelte verwijderd uit de passage over de gelijkschakeling.

Toute personne employée sous contrat dans un service ou une institution visée à l'article 130 et qui obtient ensuite une nomination statutaire est considérée comme un nouveau fonctionnaire statutaire.

Il stipule également que les employeurs qui paient déjà une cotisation de pension plus élevée dans le système actuel continueront à être redevables de cette cotisation plus élevée. À cet égard, il convient de se référer aux entreprises publiques autonomes dont la charge de pension de leurs agents statutaires a été reprise par le Trésor public et qui paient une cotisation au Trésor public en vue du co-financement de cette charge de pension.

Il définit également la base de calcul de la cotisation et précise que la cotisation est destinée au Service fédéral des Pensions.

L'article précise enfin que la cotisation est perçue par l'Office national de sécurité sociale et que le produit est transféré au Service fédéral des Pensions.

Étant donné que la cotisation en question est une cotisation de sécurité sociale et qu'elle est perçue par l'Office national de sécurité sociale, une assimilation est prévue en ce qui concerne, entre autres, les règles selon lesquelles la cotisation doit être déclarée, les délais dans lesquels elle doit être déclarée, les éventuelles sanctions civiles, etc. Cette disposition permet à l'ONSS d'assurer un recouvrement aisé selon les mêmes règles que celles qui s'appliquent à toutes les cotisations de sécurité sociale.

Cette méthode d'assimilation est une méthode classique qui a été utilisée dans le passé pour de nombreuses autres cotisations spéciales, telles que la cotisation spéciale de compensation due sur une indemnité de rupture prévue à l'article 38, § 3*quindécies* de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, la cotisation pour chômage temporaire prévue à l'article 38, § 3*sexies* de la même loi, la cotisation pour accidents du travail prévue à l'article 38, § 3*duodécies* de la même loi, etc. À la suite des remarques du Conseil d'État quelques références supplémentaires ont été incluses dans le texte de l'article 131.

En ce qui concerne la remarque spécifique du Conseil d'État relative aux sanctions pénales, cette partie a été supprimée du passage sur l'assimilation.

Art. 132

Dit artikel bepaalt dat de initiële bijdrage van 9,50 procent in 2026 progressief zal toenemen tot zij 38 procent bedraagt in 2029.

De progressieve verhoging van de werkgeversbijdrage van 9,50 procent naar 19 procent, 28,50 procent en 38 procent in respectievelijk de jaren 2027, 2028 en 2029 zal van toepassing zijn op alle nieuwe benoemingen die na 31 mei 2026 worden verleend. Aldus zal voor alle personeelsleden die na 31 mei 2026 met een vaste benoeming of daarmee gelijkgestelde benoeming worden bekleed vanaf het jaar 2029 een uniforme werkgeversbijdrage van 38 procent verschuldigd zijn.

Afdeling 3

Inwerkingtreding

Art. 133

Dit artikel stelt de inwerkingtreding van dit hoofdstuk vast op 1 juli 2026.

TITEL 8

Zelfstandigen

HOOFDSTUK 1

Wijzigingen van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen

Dit ontwerp beoogt verschillende wijzigingen aan te brengen aan het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

1. Inschrijvingsplicht werkend vennoten en helpers

Sinds 1 juli 2024 zijn vennootschappen en geholpen zelfstandigen die activiteiten uitoefenen in de bouw- en schoonmaaksector verplicht om de gegevens betreffende hun werkende vennoten en helpers in te schrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Wanneer het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (hierna RSVZ), met name de inspectiediensten, vaststelt dat de ingevoerde gegevens met betrekking tot de werkende vennoten of helpers onjuist of onvolledig zijn, wordt de onderneming

Art. 132

Cet article stipule que la cotisation initiale de 9,50 pour cent en 2026 augmentera progressivement jusqu'à atteindre 38 pour cent en 2029.

L'augmentation progressive de la cotisation patronale de 9,50 pour cent à 19 pour cent, 28,50 pour cent et 38 pour cent respectivement aux années 2027, 2028 et 2029 sera d'application à toutes les nouvelles nominations accordées après le 31 mai 2026. Ainsi, une cotisation patronale uniforme de 38 pour cent sera due à partir de l'année 2029 pour tous les membres du personnel qui sont investis d'une nomination à titre définitif ou y assimilée après le 31 mai 2026.

Section 3

Entrée en vigueur

Art. 133

Cet article fixe l'entrée en vigueur de ce chapitre au 1er juillet 2026.

TITRE 8

*Indépendants*CHAPITRE 1ER

Modifications de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants

Ce projet vise à apporter plusieurs modifications à l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants.

1. Obligation d'enregistrement associés actifs et aidants

Depuis le 1er juillet 2024, les sociétés et les indépendants aidés qui exercent des activités dans le secteur de la construction et du nettoyage sont tenus d'inscrire les données relatives à leurs associés actifs et aidants à la Banque-Carrefour des Entreprises.

Lorsque l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (ci-après INASTI), notamment les services d'inspection, constate que les données introduites concernant les associés actifs ou les aidants sont inexacts ou incomplètes, l'entreprise est informée

in kennis gesteld van de mogelijkheid om een administratieve geldboete op te leggen en beschikt de onderneming over een termijn van 30 dagen om verweermiddelen naar voren te brengen. Na afloop van deze termijn kan het Rijksinstituut overgaan tot het opleggen van een administratieve geldboete aan de onderneming voor de niet-naleving van de inschrijvingsformaliteiten.

Indien de onderneming evenwel, ook na het opleggen van een administratieve geldboete, nalaat om zich in de regel te stellen met de inschrijvingsverplichting, komt de doelstelling van deze verplichting, met name de strijd aan te gaan tegen het misbruik van het sociaal statuut der zelfstandigen via frauduleuze vennootschapsconstructies, in het bijzonder tegen de praktijk die erin bestaat om misbruik te maken van het statuut van werkende vennoot of van helper voor de uitvoering van arbeidsprestaties in plaats van het statuut van werknemer (bijvoorbeeld schijnstatuten, fictieve aansluitingen), in het gedrang.

Om te vermijden dat de finaliteit van de inschrijvingsverplichting wordt uitgehold door de aanhoudende nalatigheid van de onderneming, wordt aan het RSVZ de mogelijkheid toegekend om in dergelijke gevallen van verzuim de gegevens zelf in de Kruispuntbank van Ondernemingen in te schrijven, stop te zetten, te corrigeren of te schrappen.

2. Aanpassingen inhoudingsplicht

Verder zet dit ontwerp bepaalde lacunes in artikel 15/1 van het koninklijk besluit nr. 38 recht.

Eerst en vooral verduidelijkt dit ontwerp dat de voor het publiek toegankelijke informatie (via de interfacetoevoeging www.checkinhoudingsplicht.be), via dewelke de opdrachtgever of aannemer in het kader van de inhoudingsverplichting dient na te gaan of de (onder) aannemer sociale schulden in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen heeft, bewijskracht heeft voor de toepassing van de inhoudingsplicht, en dit naar analogie met de bewijskracht van de reeds bestaande informatie die ter beschikking worden gesteld door de Federale overheidsdienst Financiën (hierna FOD Financiën) en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (hierna RSZ) in het kader van de inhoudingsplicht inzake fiscale schulden, respectievelijk sociale schulden in het kader van de RSZ-wetgeving.

De publieke raadpleegbaarheid van deze informatie is noodzakelijk om de uitvoerbaarheid te verzekeren van de inhoudingsverplichting, die op elke opdrachtgever van werken bedoeld in artikel 15/1, § 1, 1°, ongeacht de sector in dewelke deze opdrachtgever zelf actief is, rust. Het is bijgevolg van essentieel belang dat elke opdrachtgever van werken bedoeld in artikel 15/1, § 1,

de la possibilité d'infliger une amende administrative et dispose d'un délai de 30 jours pour présenter ses moyens de défense. À l'expiration de ce délai, l'Institut national peut infliger une amende administrative à l'entreprise pour non-respect des formalités d'enregistrement.

Si toutefois, même après l'imposition d'une amende administrative, l'entreprise continue à ne pas se conformer à l'obligation d'enregistrement, l'objectif de cette obligation, à savoir la lutte contre l'abus du statut social des travailleurs indépendants par le biais de constructions sociétaires frauduleuses, en particulier contre la pratique consistant à abuser du statut d'associé actif ou d'aidant pour l'exécution de prestations de travail au lieu du statut de travailleur salarié (par exemple, statuts fictifs, affiliations fictives), est compromis.

Afin d'éviter que l'objectif de l'obligation d'enregistrement ne soit compromis par la négligence persistante de l'entreprise, l'INASTI est habilité, dans de tels cas de défaillance, à enregistrer, arrêter, corriger ou supprimer lui-même les données dans la Banque-Carrefour des Entreprises.

2. Modifications obligation de retenue

En outre, ce projet vise à combler certaines lacunes de l'article 15/1 de l'arrêté royal n° 38.

Premièrement, ce projet précise notamment que l'information accessible au public (via l'application d'interface www.checkobligationderetenue.be), à travers laquelle le donneur d'ordre ou l'entrepreneur doit vérifier, dans le cadre de l'obligation de retenue, si le l'entrepreneur ou le sous-traitant a des dettes sociales dans le cadre du statut social des indépendants, a force probante pour l'application de l'obligation de retenue, et ce, par analogie avec la force probante de l'information existante mise à disposition par le Service public fédéral Finances (ci-après SPF Finances) et l'Office national de sécurité sociale (ci-après ONSS) dans le cadre de l'obligation de retenue à la source en matière de dettes fiscales, respectivement de dettes sociales dans le cadre de la législation ONSS.

La disponibilité publique de ces informations est nécessaire pour garantir l'applicabilité de l'obligation de retenue, qui incombe à tout donneur d'ordre de travaux visés à l'article 15/1, § 1er, 1°, quel que soit le secteur d'activité de ce donneur d'ordre. Il est donc essentiel que tout donneur d'ordre de travaux visés à l'article 15/1, § 1er, 1°, puisse consulter ces informations afin de savoir

1°, deze informatie kan raadplegen om na te gaan of hij wel of niet de inhouding moet doorvoeren. Met het oog hierop is een publieke toegankelijkheid vereist.

Het resultaat van de raadpleging van de publiek toegankelijke informatie beperkt zich – conform de huidige praktijk in toepassing van artikel 30*bis*, § 4, zesde lid van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders – louter tot de vermelding of er al dan niet een inhouding op de door de medecontractant voorgelegde facturen moet gebeuren. Enkel het KBO-nummer of intracommunautair BTW-nummer vormt de unieke identificatiesleutel van deze verwerking samen met het al dan niet bestaan van sociale of fiscale schulden (resultaat “ja”, “nee” of “niet van toepassing”).

Evenwel wordt er geen melding gemaakt van de specifieke aard noch van het bedrag van de sociale schuld. De raadpleegbare informatie beperkt zich tot de louter aanduiding van de (onder)aannemer als schuldenaar van sociale schulden. De raadpleegbare informatie is bijgevolg minder vergaand op vlak van persoonsgegevens dan de informatie die het voorwerp uitmaakte van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 19 januari 2005, nr. 16/2005 en deze die het voorwerp uitmaakte van het arrest van het Hof van Justitie van 22 november 2022, gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20. Bijgevolg is de voorziene melding niet in strijd met het beginsel van de minimale gegevensverwerking en is evenredig met de nagestreefde wettelijke doelstelling, namelijk het bestrijden van sociale fraude.

De publiek toegankelijke informatie die bewijskracht heeft voor de uitvoering van de verplichting tot inhouding in overeenstemming met artikel 15/1, § 6, van het koninklijk besluit nr. 38 werkt volgens het principe van consultatie (= pull). Indien er geen consultatie gebeurt, wordt de schuldtoestand bij de instellingen (het RSVZ, de RSZ en de fiscale administratie) ook niet opgeroepen en zal er geen beslissing zichtbaar zijn.

De aanpassingen die door huidige wet gebeuren, brengen hier geen verandering in, aangezien het louter gaat om louter technische aanpassingen in de wettekst, alsook het duidelijk inschrijven van de bewijskracht voor de toepassing van de inhoudingsplicht, niet de bewijswaarde van eventuele gegevens.

Net zoals dat het geval is voor de reeds bestaande toepassing van de inhoudingsplicht voor fiscale schulden en RSZ-schulden, heeft de publieke toegang geen onevenredige gevolgen voor de betrokken aannemers en onderaannemers en is de mededeling van de gegevens

s'il est ou non obligé de procéder à une retenue. À cette fin, l'accessibilité au public est requise.

Le résultat de la consultation de l'information accessible au public se limite, conformément à la pratique actuelle en application de l'article 30*bis*, § 4, alinéa 6, de la loi du 27 juin 1969 révisant de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs – à la simple mention de l'obligation ou non d'effectuer une retenue sur les factures présentées par le cocontractant. Seuls le numéro BCE ou le numéro de TVA intracommunautaire constituent la clé d'identification unique de ce traitement, ainsi que l'existence ou non de dettes sociales ou fiscales (résultat “oui”, “non” ou “pas d'application”).

Toutefois, il n'est pas fait mention ni de la nature spécifique, ni du montant de la dette sociale. En effet, les informations consultables se limitent à la simple désignation de l'entrepreneur ou sous-traitant comme débiteur de dettes sociales. Par conséquent, les informations consultables ont une portée moins importante en termes de données à caractère personnel que celles qui ont fait l'objet de l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 19 janvier 2005, n° 16/2005 et que celles qui ont fait l'objet de l'arrêt de la Cour de Justice du 22 novembre 2022, affaires jointes C-37/20 en C-601/20 (*confer* l'avis n° 74.803 du Conseil d'État du 10 novembre 2023). La notification prévue ne contrevient donc pas au principe du traitement minimal des données et est proportionnée à l'objectif légal poursuivi, à savoir la lutte contre la fraude sociale.

L'information accessible au public qui a force probante pour l'exécution de l'obligation de retenue conformément à l'article 15/1, § 6, de l'arrêté royal n° 38 fonctionne selon le principe de la consultation (= pull). En l'absence de consultation, la situation de dette auprès des institutions (l'INASTI, l'ONSS et l'administration fiscale) n'est pas non plus invoquée et aucune décision ne sera visible.

Les modifications apportées par la présente loi n'y changent rien; il s'agit en effet uniquement de modifications purement techniques au texte de loi, ainsi que de l'inscription claire de la force probante pour l'application de l'obligation de retenue, et non de la force probante d'éventuelles données.

Tout comme c'est le cas pour l'application existante de l'obligation de retenue pour les dettes fiscales et les dettes ONSS, l'accès public n'a pas de conséquences disproportionnées pour les entrepreneurs et sous-traitants concernés et la communication des données (c'est-à-dire

(i.e. het al dan niet van toepassing zijn van de inhoudingsplicht) toereikend, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor deze gegevens worden verwerkt.

Uit de *Data Privacy Impact Assessment* (DPIA) opgesteld naar aanleiding van de programmawet van 22 december 2023, die het artikel 15/1 in het KB nr. 38 heeft ingevoegd, is bovendien gebleken dat het risico dat de privacy van de betrokkene zelfstandigen of vennootschappen in het gedrang komt doordat het verwerkingssysteem en de operationele processen de vertrouwelijkheid van de verwerking van de persoonsgegevens niet garanderen of niet het gepast beveiligingsniveau waarborgen, zeer gering is.

Ook het risico dat de transfer van de persoonsgegevens van derden en naar derden onvoldoende beveiligd zou zijn en dat de informatieuitwisseling tussen betrokkene en derden niet zal gebeuren volgens de AVG regelgeving wanneer de betrokkene vraagt om zijn gegevens te corrigeren, te wissen of te beperken, blijkt uit de *Data Privacy Impact Assessment* zeer beperkt te zijn.

Uiteindelijk blijkt uit de impactanalyse ook dat er slechts een zeer gering risico bestaat dat betrokkene niet binnen een redelijke termijn geïnformeerd wordt over de verwerking van zijn persoonsgegevens en dat die verwerking niet “rechtmatig, behoorlijk en transparant” gebeurt ten opzichte van de betrokkene.

In haar advies 78.747/1-2-3-4-16 van 28 januari 2026 geeft de Raad van State aan dat er advies aan de Gegevens-beschermingsautoriteit moet worden ingewonnen over bovenvermelde aanpassingen, ook al gaat het om eerder beperkte wijzigingen, zoals “*in casu*, enerzijds, het regelen van een bijkomende gegevensuitwisseling naar een afzonderlijke databank en het uitdrukkelijke regelen van de bewijswaarde van de voor het publiek toegankelijke gegevens en, anderzijds het aanduiden van het RSVZ als bijkomende instantie die de persoonsgegevens van de werkende vennoten en helpers invoert in de KBO.” Zoals hierboven uitvoerig belicht, betreffen de wettelijke aanpassingen niet het oprichten van een afzonderlijke databank waarin persoonsgegevens zijn opgenomen (het betreft louter een interfacetoepassing) en is er dus geen bijkomende verwerking van persoonsgegevens, noch een regeling omtrent de bewijswaarde van deze laatste. Wat de inschrijving van de werkende vennoten en helpers in de KBO door het RSVZ betreft, dient er te worden opgemerkt dat deze persoonsgegevens niet publiek toegankelijk zijn.

l’applicabilité ou non de l’obligation de retenue) est adéquate, pertinente et limitée à ce qui est nécessaire aux fins pour lesquelles ces données sont traitées.

En outre, il est ressorti de l’analyse d’impact sur la protection des données (DPIA) rédigée dans le cadre de loi-programme du 22 décembre 2023, que le risque que la confidentialité des travailleurs indépendants ou des sociétés concernés soit compromise parce que le système de traitement et les processus opérationnels ne garantissent pas la confidentialité du traitement des données personnelles ou ne garantissent pas le niveau de sécurité approprié, est très faible.

De plus, le risque que le transfert de données personnelles de tiers et vers des tiers soit insuffisamment sécurisé et que l’échange d’informations entre la personne concernée et des tiers n’ait pas lieu conformément aux règles RGPD lorsque la personne concernée demande que ses données soient corrigées, effacées ou restreinte, s’avère très limité selon l’analyse d’impact sur la protection des données.

Enfin, l’analyse d’impact démontre également qu’il n’existe qu’un risque très faible que les personnes concernées ne soient pas informées du traitement de leurs données à caractère personnel dans un délai raisonnable et que ce traitement n’ait pas lieu “de manière légale, correcte et transparente” vis-à-vis de la personne concernée.

Dans son avis 78.747/1-2-3-4-16 du 28 janvier 2026, le Conseil d’État indique qu’il convient de demander l’avis de l’Autorité de protection des données concernant les modifications susmentionnées, même s’il s’agit de modifications plutôt limitées, telles que, “dans le cas présent, d’une part, la mise en place d’un échange de données supplémentaire vers une base de données distincte et la réglementation expresse de la valeur probante des données accessibles au public et, d’autre part, la désignation de l’INASTI comme instance supplémentaire chargée d’introduire les données à caractère personnel des associés actifs et des aidants dans la BCE”. Comme expliqué de manière détaillée ci-dessus, les modifications législatives ne concernent pas la création d’une base de données distincte contenant des données personnelles (il s’agit uniquement d’une application d’interface); il n’y a donc pas de traitement supplémentaire de données personnelles, ni de réglementation concernant la valeur probante de ces dernières. En ce qui concerne l’inscription des associés actifs et des aidants dans la BCE par l’INASTI, il convient de noter que ces données à caractère personnel ne sont pas accessibles au public.

3. Administratieve geldboetes

Een volgende wijziging betreft de wettelijke verandering van de mogelijkheid om de kennisgeving van de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve geldboete en de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen, aan de hoofdelijke aansprakelijke te betekenen wanneer de zelfstandige geen gekend adres heeft in binnen- of buitenland of wanneer de vennootschap geen gekend adres heeft. Dit was op heden nog niet het geval.

Art. 134

Dit artikel brengt een aantal wijzigingen aan in artikel 15/1 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, meer bepaald op vlak van de inhoudingsplicht.

Zo wordt in paragraaf 4 verduidelijkt dat de inlichtingen die worden verschaft door de voor het publiek toegankelijke gegevensbank, die de mogelijkheid biedt aan de opdrachtgever of aannemer om na te gaan of zijn medecontractant sociale schulden heeft, worden beschouwd als bewijskrachtig ten aanzien van het RSVZ.

Daarnaast worden in paragraaf 5 twee materiële vergissingen rechtgezet, met name de verwijzing naar een verkeerde paragraaf.

Tot slot wordt ook paragraaf 6 gewijzigd teneinde naar de correcte gegevensbank te verwijzen, met name de voor het publiek toegankelijke gegevensbank bedoeld in paragraaf 4 in plaats van de gegevensbank van sociale schulden bedoeld in paragraaf 2, beheerd door het RSVZ.

Art. 135

Dit artikel brengt een wijziging aan in artikel 17ter van het koninklijk besluit nr. 38, door de mogelijkheid te voorzien om de kennisgeving van de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve geldboete en de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen, aan de hoofdelijke aansprakelijke te betekenen wanneer de zelfstandige geen gekend adres heeft in binnen- of buitenland, of wanneer de vennootschap geen gekend adres heeft.

Art. 136

Dit artikel brengt een wijziging aan in het tweede lid van artikel 23bis/3 van het koninklijk besluit nr. 38.

3. Amendes administratives

Une modification suivante concerne l'ancrage légal de la possibilité de signifier la notification de la possibilité d'infliger une amende administrative et la décision d'infliger une amende administrative dans le cadre du statut social des indépendants au responsable solidaire lorsque l'indépendant n'a pas d'adresse connue en Belgique ou à l'étranger ou que la société n'a pas d'adresse connue. Ceci n'était pas encore le cas à ce jour.

Art. 134

Cet article apporte quelques modifications à l'article 15/1 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, notamment en matière de l'obligation de retenue.

Ainsi, il est précisé au paragraphe 4 que les informations fournies par la base de données accessible au public, qui permet au donneur d'ordre ou à l'entrepreneur de vérifier si son cocontractant a des dettes sociales, sont considérées comme probantes vis-à-vis de l'INASTI.

En outre, deux erreurs matérielles sont corrigées au paragraphe 5, notamment la référence à un paragraphe incorrect.

Enfin, le paragraphe 6 est également modifié pour faire référence à la banque de données correcte, à savoir la banque de données accessible au public visée au paragraphe 4 au lieu de la banque de données des dettes sociales, visée au paragraphe 2, gérée par l'INASTI.

Art. 135

Cet article apporte une modification à l'article 17ter de l'arrêté royal n° 38 en prévoyant la possibilité d'envoyer la notification de la possibilité d'infliger une amende administrative et la décision d'infliger une amende administrative dans le cadre du statut social des travailleurs indépendants au responsable solidaire lorsque le travailleur indépendant n'a pas d'adresse connue en Belgique ou à l'étranger ou que la société n'a pas d'adresse connue.

Art. 136

Cet article apporte une adaptation à l'alinéa 2 de l'article 23bis/3 de l'arrêté royal n° 38. En effet, les conditions

De voorwaarden en modaliteiten met betrekking tot de toegang tot de gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen worden reeds bepaald in artikel III.29 van het Wetboek economisch recht en in het koninklijk besluit van 19 juni 2003 houdende de nadere regelen voor de toegang van de overheden, besturen, diensten of andere instellingen tot de gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen. Enkel de voorwaarden en modaliteiten met betrekking tot de verwerking van gegevens uit de Kruispuntbank van Ondernemingen met andere gegevens kunnen nog voorzien worden. Het is in dat opzicht dat dit artikel wordt gewijzigd.

Verder werd bij artikel 9/1 van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 houdende aanwijzing van de overheden, administraties en diensten die, betreffende bepaalde categorieën van ondernemingen, belast zijn met de eenmalige inzameling en het actualiseren van de gegevens bedoeld in artikel III.18 van het Wetboek van economisch recht, het RSVZ aangeduid als gegevensbeheerder met betrekking tot werkende vennoten en helpers. Bijgevolg is het RSVZ verantwoordelijk voor de unieke gegevensinzameling en de bijwerking van de gegevens met betrekking tot de werkende vennoten of helpers, bedoeld in artikel 23bis/1 en 23bis/2 van het koninklijk besluit nr. 38. De voorgestelde aanvulling beoogt het RSVZ de mogelijkheid te geven om de gegevens met betrekking tot de werkende vennoten en de helpers zelf in de Kruispuntbank van Ondernemingen in te schrijven, stop te zetten, te corrigeren of te schrappen. Deze aanpassingen kunnen pas worden uitgevoerd wanneer het RSVZ (met name de inspectiediensten) heeft vastgesteld dat de ingevoerde gegevens onjuist zijn of er gegevens ontbreken. Inschrijvingen en aanpassingen kunnen ook gebeuren op vraag van de vennootschap of de zelfstandige (indien ze deze buiten termijn wensen door te voeren).

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van de programmawet van 27 december 2004

Met artikel 334 van de programmawet van 27 december 2004 heeft de wetgever een schuldvergelijking *sui generis* tussen de inkomstenbelastingen, de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen en de BTW ingevoerd met het oog op het laten verdwijnen van de fiscale achterstand en het verzekeren van een betere inning.

Aangezien opeenvolgende resultaten aantoonde dat het systeem ingevoerd door deze bepaling naar

et modalités d'accès aux données de la Banque-Carrefour des Entreprises sont déjà déterminées par l'article III.29 du Code de droit économique ainsi que par l'arrêté royal du 19 juin 2003 portant sur les modalités d'accès des autorités, administrations, services ou autres instances aux données de la Banque-Carrefour des Entreprises. Seules les conditions et modalités relatives au traitement de données de la Banque-Carrefour des Entreprises avec d'autres données peuvent encore être prévues. C'est dans cette perspective que cet article est modifié.

En outre, dans l'article 9/1 de l'arrêté royal du 26 juin 2003 portant désignation des autorités, administrations et services chargés, en ce qui concerne certaines catégories d'entreprises, de la collecte unique et de la tenue à jour des données visées à l'article III.18 du Code de droit économique, l'INASTI a été désigné comme gestionnaire des données relatives aux associés actifs et aidants. Par conséquent, l'INASTI est responsable de la collecte unique et de la mise à jour des données relatives aux associés actifs ou aidants visées aux articles 23bis/1 et 23bis/2 de l'arrêté royal n° 38. Le présent ajout vise à permettre à l'INASTI d'inscrire, arrêter, corriger et annuler, dans la Banque-Carrefour des Entreprises, les données relatives aux associés actifs et aux aidants. Ces adaptations peuvent être effectuées lorsque l'INASTI (notamment les services d'inspection) a constaté que les données introduites sont incorrectes ou que des données sont manquantes. Il pourra également être procédé à des inscriptions et adaptations sur demande de la société ou du travailleur indépendant (s'ils souhaitent les effectuer hors délai).

CHAPITRE 2

Modifications de la loi-programme du 27 décembre 2004

La législature a instauré avec l'article 334 de la loi-programme du 27 décembre 2004 une compensation *sui generis* entre les impôts sur les revenus, les taxes assimilées aux impôts sur les revenus et la TVA en vue de résorber l'arriéré fiscal et d'assurer une meilleure perception.

Puisque les résultats successifs ont montré que le système introduit par cette disposition fonctionnait

behoren werkte en zijn efficiëntie bewees, werd het toepassingsgebied van artikel 334 geregeld uitgebreid.

Zo werd bij artikel 194 van de programmawet van 22 december 2008 het toepassingsgebied van deze bepaling verruimd naar het geheel van belastingen en niet-fiscale schuldvorderingen waarvan de inning en de invordering werden verzekerd door de FOD Financiën.

Het toepassingsgebied van artikel 334 werd verder uitgebreid naar de sector van de RSZ (artikel 34 van de wet van 20 december 2016 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken) en de sectoren van de overige federale overheidsdiensten en staatsorganismen (artikel 156 van de programmawet van 25 december 2017).

Deze laatste wijziging impliceert dat in beginsel elke som die door een Federale overheidsdienst of staats-organisme moet worden teruggegeven of betaald, kan worden gevat door het systeem van schuldvergelijking. Hieronder vallen ook de sommen die door het RSVZ moeten worden teruggegeven of betaald.

Tot op heden moeten de schuldvorderingen waarvoor er kan worden aangewend, echter schuldvorderingen zijn waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door de FOD Financiën of door de RSZ.

Het huidige voorstel breidt de schuldvorderingen waarvoor er kan worden aangewend uit tot schuldvorderingen waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door het RSVZ.

Net zoals voorheen het geval was, bestaat de mogelijkheid dat er meerdere schulden van verschillende aard of oorsprong zijn waarop een tegoed of terugbetaling kan worden aangewend. Daarom zal een toetredingsovereenkomst worden gesloten die de aanwendingsvolgorde van de tegoeden op de openstaande schulden regelt tussen de FOD Financiën, de RSZ en het RSVZ. De voorrechten die verbonden zijn aan bepaalde schuldvorderingen waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door de FOD Financiën, door de RSZ of door het RSVZ, worden hierbij niet in aanmerking genomen

Deze uitbreiding komt er met het oog op de optimalisatie van de inning binnen het stelsel der zelfstandigen en beoogt een optimaal gebruik van de compensatiemogelijkheden tussen de genoemde administraties onderling.

Art. 137

Dit artikel past artikel 334 van de programmawet van 27 december 2004 op twee plaatsen aan.

comme il se doit et qu'il avait démontré son efficacité, le champ d'application de l'article 334 a été étendu de manière régulière.

Ainsi, avec l'article 194 de la loi-programme du 22 décembre 2008 le champ d'application de cette disposition a été étendu à l'ensemble des impôts et dettes non-fiscales dont la perception et le recouvrement sont assurés par le SPF Finances.

Le champ d'application de l'article 334 a été étendu au secteur de l'ONSS (l'article 34 de la loi du 20 décembre 2016 portant dispositions diverses en matière sociale) et aux secteurs des autres services publics fédéraux et organismes d'État (l'article 156 de la loi-programme du 25 décembre 2017).

Cette dernière modification implique qu'en principe, toute somme qui doit être restituée ou payée par un Service public fédéral ou un organisme d'État peut être appréhendée par le système de compensation des dettes. Cela comprend également les sommes qui doivent être remboursées ou payées par l'INASTI.

Jusqu'à présent, les créances pour lesquelles on peut affecter la somme, doivent être des créances dont la perception et le recouvrement sont assurés par le SPF Finances ou par l'ONSS.

La proposition actuelle étend les créances pour lesquelles on peut affecter la somme aux créances dont la perception et le recouvrement sont assurés par l'INASTI.

Comme c'était le cas auparavant, il existe la possibilité qu'un crédit ou un remboursement puisse être imputé sur plusieurs dettes de nature ou d'origine différentes. Pour cette raison, une convention d'adhésion réglant l'ordre d'affectation des crédits sur les dettes restant dues sera conclue entre le SPF Finances, l'ONSS, l'INASTI. Les privilèges liés à certaines créances dont la perception et le recouvrement sont assurés par le SPF Finances, par l'ONSS, ou par l'INASTI n'entrent pas en considération dans ce cadre.

Cette extension vise à optimiser le recouvrement dans le cadre du régime des indépendants et à permettre une utilisation optimale des possibilités de compensation entre les administrations visées.

Art. 137

Cet article modifie l'article 334 de la loi-programme du 27 décembre 2004 à deux endroits.

Een eerste aanpassing betreft een aanpassing van paragraaf 1, teneinde het toepassingsgebied van het bestaande systeem van schuldvergelijking uit te breiden naar schuldverordeningen waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door het RSVZ.

Een tweede aanpassing betreft een aanpassing van paragraaf 6, teneinde deze paragraaf te vervolledigen met de voorrechten die verbonden zijn aan bepaalde schuldverordeningen waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door het RSVZ.

TITEL 9

Mobiliteit

ENIG HOOFDSTUK

Steunregime nachttreinen

Dit hoofdstuk is bedoeld om de ambitie op vlak van milieu te verwezenlijken om het personenvervoer van de weg en door de lucht te verplaatsen naar het spoor.

Nachttreinen vormen namelijk een volwaardig alternatief voor vliegtuigreizen voor middellange afstanden, zelfs voor afstanden van meer dan 1000 kilometer. Voor reizen tot ongeveer vijftien uur kunnen nachttreinen een voordelig alternatief zijn voor het vliegtuig (voor langere reizen komt men met de trein later aan dan met een ochtendvlucht). Vanuit België zijn er tal van potentiële bestemmingen van eerste keuze: Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Italië, Spanje, Oostenrijk, Tsjechië, Zwitserland en zelfs Zweden, Polen, enz.

Nachttreinen zijn namelijk een troef om de opkomst van een koolstofvrij Europees toerisme te begeleiden en te versnellen; een wens die met name bij de jongere generaties steeds sterker leeft. Nachttreinen openen ook nieuwe perspectieven voor professionals die de ecologische voetafdruk van hun activiteit willen beperken.

Nachttreinen blijven kampen met:

— hoge kosten voor het aanschaffen van rollend materieel, aangezien dit materieel specifiek is en duurder dan klassiek materieel.

— hogere personeelskosten dan andere diensten, gezien de extra diensten die moeten worden aangeboden;

Une première modification concerne le paragraphe 1er, afin d'étendre le champ d'application du système actuel de compensation aux créances dont le recouvrement est assuré par l'INASTI.

Une deuxième modification concerne le paragraphe 6, afin de compléter ce paragraphe avec les privilèges liés à certaines créances dont la perception et le recouvrement sont assurés par l'INASTI.

TITRE 9

Mobilité

CHAPITRE UNIQUE

Régime de soutien aux trains de nuit

Le présent chapitre participe à l'ambition essentielle sur le plan environnemental de permettre le transfert modal des déplacements des personnes de la route et de l'air vers le rail.

Les trains de nuit constituent en effet une alternative crédible aux voyages en avion pour les moyennes distances, y compris supérieures à 1000 kilomètres. Jusqu'à une quinzaine d'heures de trajet, les trains de nuit pourraient avantageusement se substituer à l'avion (au-delà l'arrivée en train devient plus tardive qu'un vol matinal). Depuis la Belgique, cela couvre un grand nombre de destinations potentielles de premier choix: vers l'Allemagne, la France, le Royaume-Uni, l'Italie, l'Espagne, l'Autriche, la République tchèque, la Suisse, voire par extension la Suède, la Pologne, etc.

Les trains de nuit représentent un atout pour accompagner et accélérer l'émergence d'un tourisme européen décarboné; une volonté de plus en plus marquée en particulier au sein des nouvelles générations. Les trains de nuit ouvrent tout autant des perspectives pour les professionnels qui cherchent à limiter l'empreinte carbone de leur activité.

Les trains de nuit restent confrontés à:

— des coûts élevés pour obtenir du matériel roulant sachant que ce matériel est spécifique et plus onéreux que le matériel classique;

— des coûts de personnel plus élevés que les autres services compte tenu des services supplémentaires à offrir;

— complexe productassortimenten die gespecialiseerde verkoopsystemen vereisen.

Deze artikelen hebben dan ook tot doel de Koning te machtigen om de concrete toepassingsvoorwaarden vast te stellen van het financiële steunsysteem voor het personenvervoer per nachttrein. Een dergelijke bevoegdheid is noodzakelijk gezien de noodzaak om dit systeem te ontwikkelen in overeenstemming met de toekomstige verordening van de Europese Commissie waarin bepaalde categorieën steun, met name in de spoorwegsector, verenigbaar worden verklaard met de interne markt overeenkomstig de artikelen 93, 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Deze verordening wordt momenteel afgerond en de definitieve versie zal ten vroegste begin 2026 worden gepubliceerd. Het is op dit moment dus nog niet mogelijk om de voorwaarden voor het financiële steunsysteem vast te stellen in overeenstemming met de bovengenoemde verordening, waarvan de laatste versie nog niet bekend is.

Tenslotte beantwoordt de opname, in onderhavige programmawet, van deze artikelen die de Koning onder meer machtigen om bij koninklijk besluit het ondersteuningssysteem ten gunste van de nachttreinen vast te stellen, aan een noodzaak op het vlak van de begrotingskalender. Door nu reeds een wettelijke grondslag te creëren, wordt immers gegarandeerd dat de in de algemene uitgavenbegroting 2026 ingeschreven middelen voor de ondersteuning van de nachttreinen in de loop van 2026 kunnen worden vereffend.

Gelet enerzijds op de noodzaak om te voldoen aan de hierboven vermelde toekomstige Europese verordening en anderzijds op het feit dat de modaliteiten en beginselen van het systeem momenteel worden uitgewerkt, zal het opnemen van deze machtiging in onderhavige programmawet het mogelijk maken om eventuele bijkomende procedurele vertraging te vermijden en te verzekeren dat het uitvoeringsbesluit zo spoedig mogelijk kan worden aangenomen zodra deze elementen zijn afgerond.

— des gammes de produit complexes qui nécessitent des systèmes de ventes spécialisés.

Les présents articles visent dès lors à habiliter le Roi à fixer les modalités d'application concrètes du système financier de soutien des services de transport de voyageurs par trains de nuit. Une telle habilitation est rendue nécessaire compte tenu de la nécessité de développer ledit système en conformité avec le futur règlement de la Commission européenne déclarant certaines catégories d'aide notamment dans le secteur ferroviaire compatibles avec le marché intérieur en application des articles 93, 107 et 108 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Ce règlement est en effet actuellement en cours de finalisation et sa version finale sera publiée au plus tôt début 2026. Il n'est donc pas encore possible à ce stade de fixer les modalités du système de soutien financier de manière conforme au règlement précité dont la dernière version n'est pas encore connue.

Enfin, l'insertion, dans la présente loi-programme, de ces articles habilitant notamment le Roi à établir par arrêté royal le système de soutien en faveur des trains de nuit répond à une nécessité de calendrier budgétaire. En effet, la création dès à présent d'un fondement légal permet de garantir que les moyens inscrits au budget général des dépenses 2026 pour le soutien des trains de nuit pourront être liquidés au cours de l'année 2026.

En effet, compte tenu d'une part de la nécessité de se conformer au futur règlement européen mentionné *supra* et d'autre part que les modalités et principes du système sont actuellement en cours de conception, prévoir l'habilitation dans la présente loi-programme permet ainsi d'éviter tout retard procédural ultérieur et d'assurer que l'arrêté d'exécution pourra être adopté dans les meilleurs délais une fois ces éléments stabilisés.

TITEL 10

Ecologische transitie

ENIG HOOFDSTUK

**Wijzigingen aan de organieke wet
van 27 december 1990 houdende oprichting
van begrotingsfondsen (Fonds bestemd
voor de financiering van het federale beleid ter
reductie van de emissies van broeikasgassen)**

De herziening van de Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie die op 5 juni 2023 in werking trad, voorziet dat de opbrengsten van de veiling van emissierechten volledig gebruikt worden voor de doeleinden gespecificeerd in deze richtlijn.

De federale klimaatwet van 15 januari 2024 houdende de organisatie van het federale klimaatbeleid (hierna “federale klimaatwet” genoemd) voorziet dat het bedrag equivalent aan het federale aandeel van de inkomsten uit de veiling van emissierechten transparant en doelgericht besteed moet worden aan het federale klimaatbeleid. De inkomsten uit de veiling van emissierechten kunnen hierbij zowel naar bestaande klimaatuitgaven en -investeringen gaan, als naar de financiering van aangescherpte en nieuwe federale beleidslijnen en maatregelen.

De verplichtingen over nieuwe wetgeving zoals het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie en de Overeenkomst van Parijs, maken eveneens onderdeel uit van het federale klimaatbeleid.

De bestaande wetgeving werd intussen eveneens vervangen door nieuwe wetgeving op Europees niveau.

In dit kader voorziet dit hoofdstuk aanpassingen aan de organieke wet van 27 december 1990 tot oprichting van begrotingsfondsen om de besteding van de veiling van emissierechten op federaal niveau te garanderen.

Art. 140

Dit artikel zorgt dat de begrotingstabel van het fonds bestemd voor de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen (hierna “het fonds” genoemd), onder de toegewezen ontvangsten verwijst naar de corresponderende actuele Europese wetgeving over het ETS register. Hierbij wordt bijkomend naar Verordening (EU) 2023/956, de CBAM-verordening, verwezen gezien de ondersteuning die aan

TITRE 10

Transition environnementale

CHAPITRE UNIQUE

**Modifications à la loi organique
du 27 décembre 1990 créant des fonds
budgétaires (Fonds destiné au financement
de la politique fédérale de réduction
des émissions de gaz à effet de serre)**

La révision de la directive 2003/87/CE établissant un système d'échange de quotas d'émission de gaz à effet de serre au sein de l'Union, entrée en vigueur le 5 juin 2023, prévoit que les recettes provenant de la mise aux enchères des quotas d'émission sont pleinement utilisées pour les objectifs spécifiés dans la présente directive.

La Loi fédérale sur le climat du 15 janvier 2024 sur la gouvernance de la politique climatique fédérale (ci-après dénommée “Loi fédérale sur le climat”) prévoit que le montant équivalent à la part fédérale des recettes provenant de la mise aux enchères des quotas est dépensé de manière transparente et ciblée pour la politique climatique fédérale. Les recettes de la mise aux enchères des quotas d'émission peuvent être affectées à la fois aux dépenses et investissements existants en matière de climat et au financement de politiques et mesures fédérales nouvelles et renforcées.

Les engagements concernant de nouvelles législations, telles que le Mécanisme d'ajustement des frontières carbone et l'Accord de Paris, font également partie de la politique climatique fédérale.

La législation existante a entretemps également été remplacée par de nouvelles législations au niveau européen.

Dans ce cadre, des ajustements à la Loi organique établissant les fonds budgétaires du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires doivent être prévus afin de garantir l'utilisation de la vente aux enchères des quotas d'émission au niveau fédéral.

Art. 140

Cet article garantit que le tableau budgétaire du fonds destiné au financement de la politique fédérale de réduction des émissions de gaz à effet de serre (ci-après dénommé “le fonds”) fait référence à la législation européenne en vigueur correspondante dans le cadre des recettes allouées. De plus, il est fait référence au règlement (UE) 2023/956, le règlement CBAM, compte tenu du fait que le soutien, actuellement déjà apporté au

het Groothertogdom Luxemburg geboden wordt via het huidige samenwerkingsakkoord voor de periode 2025-2027 op hun vraag ook CBAM afdekt.

Art. 141

Dit artikel bepaalt dat, uit het federaal aandeel van de inkomsten uit de veiling van emissierechten, 6000.000 euro in 2026, 13.000.000 euro in 2027 en 28.000.000 euro vanaf 2028 als ontvangst aan het fonds toegewezen wordt. In voorkomend geval zullen deze bedragen worden gelimiteerd tot het federale aandeel in de verdeling van de totale inkomsten uit de veiling van emissierechten. Dit aandeel wordt bepaald op basis van een samenwerkingsakkoord.

Art. 142

Dit artikel is drieledig en bepaalt vooreerst dat de uitgaven, overeenkomstig de federale klimaatwet, ook kunnen gaan naar maatregelen. Daarnaast wordt verwezen naar de corresponderende actuele Europese wetgeving. Ten slotte wordt ter verduidelijking de datum van het vermelde samenwerkingsakkoord, namelijk 14 november 2002, opgenomen.

Art. 143

Dit artikel bepaalt dat de financiering van verplichtingen van de Federale Staat die voortvloeien uit de federale klimaatwet, uit de CBAM-Verordening of uit de Overeenkomst van Parijs, als toegestane uitgave opgenomen wordt.

Art. 144

Dit artikel zorgt dat de begrotingstabel van het fonds, onder de toegestane uitgaven, ook verwijst naar de corresponderende actuele Europese wetgeving. Hierbij wordt bijkomend naar de CBAM-Verordening verwezen.

Art. 145

Afschaffing van het “Fonds voor klimaatverantwoordelijkheid”, aangezien het mechanisme uit de speciale financieringswet van 16 januari 1989 is geschrapt.

Grand-Duché de Luxembourg dans le cadre de l'accord de coopération actuel pour la période 2025-2027, couvre également le CBAM à leur demande.

Art. 141

Cet article stipule que, de la part fédérale des recettes issues de la vente aux enchères des quotas d'émission, 6000.000 euros en 2026, 13.000.000 euros en 2027 et 28.000.000 euros à partir de 2028 seront affectées au fonds. Le cas échéant, ces montants seront limités à la part fédérale des recettes totales issues de la mise aux enchères des quotas d'émission. Cette part est déterminée en vertu d'un accord de coopération.

Art. 142

Cet article est triple et stipule d'abord que, conformément à la loi fédérale sur le climat, les dépenses peuvent également être affectées à des mesures. De plus, il est fait référence à la législation européenne en vigueur correspondante. Enfin, pour clarification, la date de l'accord de coopération mentionnée, à savoir le 14 novembre 2002, est incluse.

Art. 143

Cet article stipule que le financement des obligations de l'État fédéral découlant de la loi fédérale sur le climat, du règlement CBAM ou de l'Accord de Paris est inclus comme dépense autorisée.

Art. 144

Cet article garantit que le tableau budgétaire du fonds, sous les dépenses autorisées, fait également référence à la législation européenne en vigueur correspondante. De plus, il est fait référence au règlement CBAM.

Art. 145

Suppression du “Fonds destiné à la responsabilisation climat”, le mécanisme ayant été abrogé de la Loi spéciale de financement du 16 janvier 1989.

TITEL 11

Economie

ENIG HOOFDSTUK

**Wijzigingen van de organieke wet
van 27 december 1990 houdende oprichting
van begrotingsfondsen**

Art. 146

Dit artikel wijzigt de rubriek waarin het Begrotingsfonds van de Kansspelcommissie wordt ingeschreven in de tabel in bijlage van de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen. Dit begrotingsfonds wordt dus naar een nieuwe rubriek 32-26 van de FOD Economie overgeheveld.

De aard van de toegewezen ontvangsten en van de toegestane uitgaven wordt door artikel 19, § 2, van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers bepaald.

Art. 147

De bepaling met betrekking tot de inwerkingtreding van de wijziging van de inschrijving van het Fonds van de Kansspelcommissie is identiek aan de bepaling met betrekking tot de inwerkingtreding van het wetsontwerp houdende wijzigingen van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers met het oog op de overdracht van de kansspelcommissie en van de bevoegdheid inzake kansspelen naar de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. Beide zullen op hetzelfde tijdstip in werking treden, hetzij op 1 juni 2026, hetzij op een eerdere datum die door de Koning wordt bepaald.

De eerste minister,

Bart De Wever

De minister van Economie,

David Clarinval

*De minister van Sociale Zaken en
Volksgezondheid,*

Frank Vandenbroucke

TITRE 11

Économie

CHAPITRE UNIQUE

**Modifications à la loi organique
du 27 décembre 1990
créant des fonds budgétaires**

Art. 146

Cet article modifie la rubrique à laquelle le Fonds budgétaire de la Commission des jeux de hasard est inscrit dans la tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires. Ce fonds budgétaire est ainsi transféré vers une nouvelle rubrique 32-26 du SPF Économie.

La nature des recettes affectées et des dépenses autorisées est dictée par l'article 19, § 2, de la du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et à la protection des joueurs.

Art. 147

La disposition relative à l'entrée en vigueur de la modification de l'inscription du Fonds de la Commission des jeux de hasard est identique à celle portant sur l'entrée en vigueur du projet de loi portant modification de la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs en vue de transférer la commission des jeux de hasard et la compétence en matière de jeux de hasard au service public fédéral Économie, P.M.E., Classes moyennes et Énergie. Les deux entreront en vigueur en même temps, soit le 1er juin 2026, soit à une date antérieure fixée par le Roi.

Le premier ministre,

Bart De Wever

Le ministre de l'Économie,

David Clarinval

*Le ministre des Affaires sociales et
de la Santé publique,*

Frank Vandenbroucke

De minister van Financiën en Pensioenen,

Jan Jambon

*De minister van Mobiliteit en
Ecologische Transitie,*

Jean-Luc Crucke

De minister van Sociale fraudebestrijding,

Rob Beenders

De minister van Zelfstandigen,

Eléonore Simonet

Le ministre des Finances et des Pensions,

Jan Jambon

*Le ministre de la Mobilité et
de la Transition environnementale,*

Jean-Luc Crucke

Le ministre de la Lutte contre la fraude sociale,

Rob Beenders

La ministre des Indépendants,

Eléonore Simonet

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van Programmawet

TITEL I – ALGEMENE BEPALING

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

TITEL 2 – FINANCIËN

Hoofdstuk 1

Wijzigingen van het Wetboek diverse rechten en taksen, betreffende de taks op de inscheping van een luchtvaartuig en de jaarlijkse taksen op de verzekeringsverrichtingen, op de effectenrekeningen en op de kredietinstellingen

Art. 2. In artikel 162, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen, hersteld bij de wet van 28 maart 2022, wordt het getal “5” vervangen door het getal “10”.

Art. 3. In artikel 162, 1°, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 28 maart 2022 en gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025, wordt het getal “10” vervangen door het getal “10,5”.

Art. 4. In artikel 162, 1°, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 28 maart 2022, gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025 en bij huidige wet, wordt het getal “10,5” vervangen door het getal “11”.

Art. 5. In artikel 175¹, § 1, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 28 april 2003, wordt het getal “9,25” vervangen door het getal “9,6”.

Art. 6. In artikel 201/6, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 februari 2021, wordt het getal “0,15” vervangen door het getal “0,3”.

Art. 7. Artikel 201¹¹ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de programmawet van 22 juni 2012, en vervangen bij de wet van 3 augustus 2016, wordt aangevuld met de woorden “, na aftrek van de schulden tegenover de Europese Investeringsbank opgenomen in lijn 129 met landencode 4C van tabel 43.03 van dat Schema”.

Art. 8. In artikel 201¹² van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de programmawet van 22 juni 2012, vervangen bij de wet van 30 juli 2013 en laatstelijk gewijzigd bij de Wet houdende wijziging van de artikelen 368 en 368/1 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en wijziging betreffende de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen worden de getallen “0,15205” en “0,20204” respectievelijk vervangen door de getallen “0,19286” en “0,25626”.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l’avis du Conseil d’État

Avant-projet de Loi-programme

TITRE IER – DISPOSITION GÉNÉRALE

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l’article 74 de la Constitution.

TITRE 2 – FINANCES

Chapitre 1er

Modifications du Code des droits et taxes divers, relatives à la taxe sur l’embarquement dans un aéronef et aux taxes annuelles sur les opérations d’assurance, sur les comptes-titres et sur les établissements de crédit

Art. 2. Dans l’article 162, 2°, du Code des droits et taxes divers, rétabli par la loi du 28 mars 2022, le nombre “5” est remplacé par le nombre “10”.

Art. 3. Dans l’article 162, 1°, du même Code, rétabli par la loi du 28 mars 2022 et modifié par la loi-programme du 18 juillet 2025, le nombre “10” est remplacé par le nombre “10,5”.

Art. 4. Dans l’article 162, 1°, du même Code, rétabli par la loi du 28 mars 2022, modifié par la loi-programme du 18 juillet 2025 et par la présente loi le nombre “10,5” est remplacé par le nombre “11”.

Art. 5. Dans l’article 175¹, § 1er, du même Code, remplacé par la loi du 28 avril 2003, le nombre “9,25” est remplacé par le nombre “9,6”.

Art. 6. Dans l’article 201/6, alinéa 1er, du même Code, inséré par la loi du 17 février 2021, le nombre “0,15” est remplacé par le nombre “0,3”.

Art. 7. L’article 201¹¹ du même Code, inséré par la loi-programme du 22 juin 2012 et remplacé par la loi du 3 août 2016, est complété par les mots “, après déduction des dettes envers la Banque européenne d’investissement reprises dans la ligne 129 avec le code pays 4C du tableau 43.03 de ce Schéma”.

Art. 8. Dans l’article 201¹² du même Code, inséré par la loi-programme du 22 juin 2012, remplacé par la loi du 30 juillet 2013 et modifié en dernier lieu par la loi portant modification des articles 368 et 368/1 du Code des impôts sur les revenus 1992 et modification relative à la taxe annuelle sur les établissements de crédit, les nombres “0,15205” et “0,20204” sont remplacés respectivement par les nombres “0,19286” et “0,25626”.

Art. 9. Artikel 2 treedt in werking op 1 januari 2027.

Artikel 3 treedt in werking op 1 januari 2028.

Artikel 4 treedt in werking op 1 januari 2029.

Artikel 5 is van toepassing op de premies die vervallen vanaf 1 april 2026.

Artikel 6 is van toepassing op de referentieperiodes die eindigen vanaf de datum van de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Artikelen 7 en 8 zijn van toepassing vanaf aanslagjaar 2027.

Hoofdstuk 2

Wijzigingen betreffende de inkomstenbelastingen

Afdeling 1 – Beperking van de forfaitaire raming van de kosten die aftrekbaar zijn van het bruto-inkomen uit auteursrechten

Art. 10. Artikel 3 van het KB/WIB 92, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 19 augustus 2019, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“In het geval van inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten, bedoeld in artikel 17, § 1, 3° of 5°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, is de in het eerste lid bedoelde kostenafrek enkel van toepassing op inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkattest beschikt als bedoeld in artikel 7 van de wet van 16 december 2022 tot oprichting van de Kunstwerkcommissie en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers of artikel 12, § 8, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers, of in gelijkaardige bepalingen of bepalingen van gelijke werking aangenomen door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte en is niet van toepassing op attesten zoals bedoeld in artikel 17 van voormeld koninklijk besluit.”

Art. 11. Artikel 4 van hetzelfde besluit, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 26 december 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het in het eerste lid, 1°, bedoelde forfait is enkel van toepassing op inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkattest beschikt als bedoeld in artikel 7 van de wet van 16 december 2022 tot oprichting van de Kunstwerkcommissie en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers, of in artikel 12, § 8, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers, of in gelijkaardige bepalingen of bepalingen van gelijke werking aangenomen

Art. 9. L'article 2 entre en vigueur le 1er janvier 2027.

L'article 3 entre en vigueur le 1er janvier 2028.

L'article 4 entre en vigueur le 1er janvier 2029.

L'article 5 s'applique pour les primes échues à partir du 1er avril 2026.

L'article 6 est applicable pour les périodes de référence qui prennent fin à partir du jour de la publication de la loi au *Moniteur belge*.

Les articles 7 et 8 s'appliquent à partir de l'exercice d'imposition 2027.

Chapitre 2

Modifications relatives aux impôts sur les revenus

Section 1re – Limitation de l'évaluation forfaitaire des frais déductibles du revenu brut de droits d'auteur

Art. 10. L'article 3 de l'AR/CIR 92, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 19 août 2019, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“En cas de revenus provenant de droits d'auteur et de droits voisins, visés à l'article 17, § 1er, 3° ou 5°, du Code des impôts sur les revenus 1992, la déduction forfaitaire mentionnée à l'alinéa 1er est applicable seulement aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable détient d'une attestation du travail des arts conformément à l'article 7 de la loi du 16 décembre 2022 portant création de la Commission du travail des arts et améliorant la protection sociale des travailleurs des arts de l'article 17, § 8, de l'arrêté royal du 13 mars 2023 relatif au fonctionnement de la Commission du travail des arts, aux critères et à la procédure de reconnaissance des fédérations des arts et à l'amélioration de la protection sociale des travailleurs des arts, ou en vertu de dispositions similaires ou produisant des effets similaires, adoptées par un autre État membre de l'Espace économique européen et ne s'applique pas aux attestations telles que visées par l'article 17 de l'arrêté royal précité.”

Art. 11. L'article 4, du même arrêté, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 26 décembre 2022, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Le forfait mentionné à l'alinéa 1er, 1°, s'applique seulement aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable détient d'une attestation du travail des arts conformément à l'article 7 de la loi du 16 décembre 2022 portant création de la Commission du travail des arts et améliorant la protection sociale des travailleurs des arts, ou à l'article 12, § 8, de l'arrêté royal du 13 mars 2023 relatif au fonctionnement de la Commission du travail des arts, aux critères et à la procédure de reconnaissance des fédérations des arts et à l'amélioration de la protection sociale des travailleurs des arts, ou en vertu de dispositions similaires ou produisant des effets similaires,

door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte en is niet van toepassing op attestaten zoals bedoeld in artikel 17 van voormeld koninklijk besluit.”.

Art. 12. Deze afdeling treedt in werking op 1 januari 2026 en is van toepassing op de vanaf 1 januari 2026 betaalde of toegekende inkomsten.

Afdeling 2 – Liquidatiereserve en VVPRbis

Art. 13. Artikel 21, eerste lid, 11°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Wanneer blijkt dat de genietter van de in het eerste lid bedoelde dividenden binnen de drie jaar volgend op de datum van toekenning of betaalbaarstelling van deze dividenden dezelfde of gelijkaardige activiteiten verricht via een vennootschap als deze van de vennootschap die de dividenden heeft uitgekeerd, worden deze dividenden alsnog aangemerkt als belastbare inkomsten van roerende goederen en kapitalen in het belastbaar tijdperk waarin deze activiteiten voor het eerst binnen deze termijn van drie jaar worden verricht behoudens indien de belastingplichtige kan bewijzen dat de hierboven bedoelde handelingen hoofdzakelijk door andere motieven verantwoord zijn dan het verkrijgen van het in het eerste lid bedoelde voordeel.”.

Art. 14. In artikel 171 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bepaling onder 3°*sexies* worden de woorden “aanslagvoet van 15 pct.” vervangen door de woorden “aanslagvoet van 18 pct.”;

2° in de bepaling onder 3°*septies* worden in de inleidende zin de woorden “aanslagvoet van 5 pct., 6,5 pct. of 20 pct.” vervangen door de woorden “aanslagvoet van 5 pct., 6,5 pct., 9,8 pct. of 20 pct.”;

3° in de bepaling onder 3°*septies*, a), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025”;

4° in de bepaling onder 3°*septies*, b), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025” en worden de woorden “6,5 pct.” vervangen door de woorden “9,8 pct.”.

Art. 15. In artikel 269 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, 8°, worden in de inleidende zin de woorden “op 5 pct., 6,5 pct. of 20 pct., voor de dividenden” vervangen door de woorden “op 5 pct., 6,5 pct., 9,8 pct. of 20 pct., voor de dividenden”;

adoptées par un autre État membre de l'Espace économique européen et ne s'applique pas aux attestations telles que visées par l'article 17 de l'arrêté royal précité.”.

Art. 12. La présente section entre en vigueur le 1er janvier 2026 et est applicable aux revenus payés ou attribués à partir du 1er janvier 2026.

Section 2 – Réserve de liquidation et VVPRbis

Art. 13. L'article 21, alinéa 1er, 11°, du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 18 juillet 2025, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Lorsqu'il apparaît que le bénéficiaire des dividendes visés à l'alinéa 1er exerce, dans les trois ans suivant la date d'attribution ou de mise en paiement de ces dividendes, les mêmes activités ou des activités similaires par l'intermédiaire d'une société que celle qui a distribué les dividendes, ces dividendes sont néanmoins considérés comme des revenus imposables de capitaux et biens mobiliers dans la période imposable au cours de laquelle ces activités sont exercées pour la première fois dans ce délai de trois ans sauf si le contribuable peut prouver que les actes mentionnés ci-dessus sont principalement justifiée par d'autres motifs que l'obtention de l'avantage visé à l'alinéa premier.”.

Art. 14. A l'article 171, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 18 juillet 2025, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le 3°*sexies* les mots “taux de 15 p.c.” sont remplacés par les mots “taux de 18 p.c.”;

2° dans le 3°*septies*, dans la phrase liminaire, les mots “taux de 5 p.c., 6,5 p.c. ou 20 p.c.” sont remplacés par les mots “taux de 5 p.c., 6,5 p.c., 9,8 p.c. ou 20 p.c.”;

3° dans le 3°*septies*, a), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025”;

4° dans le 3°*septies*, b), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025” et les mots “6,5 p.c.” sont remplacés par les mots “9,8 p.c.”.

Art. 15. À l'article 269, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 18 juillet 2025, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, 8°, dans la phrase liminaire, les mots “à 5 p.c., 6,5 p.c. ou 20 p.c., les dividendes” sont remplacés par les mots “à 5 p.c., 6,5 p.c., 9,8 p.c. ou 20 p.c., pour les dividendes”;

2° in § 1, 8°, a), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025”;

3° in § 1, 8°, b), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025” en worden de woorden “6,5 pct.” vervangen door de woorden “9,8 pct.”;

4° in § 2, tweede lid, 2°, worden de woorden “15 pct.” vervangen door de woorden “18 pct.”.

Art. 16. Artikel 313, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 26 december 2022, wordt aangevuld met een bepaling onder 7°, luidende:

“7° in artikel 21, eerste lid, 11°, tweede lid, vermelde inkomsten.”.

Art. 17. De artikelen 14, 2°, 3° en 4°, 15, 1°, 2° en 3° treden in werking op 1 januari 2026 en zijn van toepassing op vanaf diezelfde datum toegekende of betaalbaar gestelde dividenden.

Artikel 13, 14, 1°, 15, 4°, en 16 treden in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt en is van toepassing op vanaf diezelfde datum toegekende of betaalbaar gestelde dividenden.

Elke wijziging die vanaf 24 november 2025 aan de afsluitingsdatum van het boekjaar wordt aangebracht, blijft zonder uitwerking voor de toepassing van de bepalingen in de artikelen 14, 2°, 3° en 4°, en 15, 1°, 2° en 3°.

Afdeling 3 – Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing

Art. 18. In titel 6, hoofdstuk 1, afdeling 4, onderafdeling 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, wordt een artikel 275^{0/2} ingevoegd, luidende:

“Art. 275^{0/2}. De correctiefactor die in rekening moet worden gebracht bij de bepaling van het in dit hoofdstuk vastgestelde bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat niet in de Schatkist moet worden doorgestort, bedraagt voor de berekening van deze van doorstorting vrijgestelde bedrijfsvoorheffing die wordt ingehouden op de bezoldigingen die worden betaald of toegekend:

- tussen 1 januari 2027 en 31 december 2027: 97 pct.;
- tussen 1 januari 2028 en 31 december 2028: 93,35 pct.;
- vanaf 1 januari 2029: 95,9 pct.

De Koning kan jaarlijks bij een in Ministerraad overlegd besluit en ten laatste op 31 december 2028 de in het eerste lid bedoelde percentages aanpassen in functie van de evolutie van de niet doorgestorte bedragen in de Schatkist ten opzichte van het kalenderjaar 2026.

2° dans le § 1er, 8°, a), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025”;

3° dans le § 1er, 8°, b), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025” et les mots “6,5 p.c.” sont remplacés par les mots “9,8 p.c.”;

4° dans le § 2, alinéa 2, 2°, les mots “15 p.c.” sont remplacés par les mots “18 p.c.”.

Art. 16. L'article 313, alinéa 1er, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 26 décembre 2022, est complété par un 7°, rédigé comme suit:

“7° des revenus visés à l'article 21, alinéa 1er, 11°, alinéa 2.”.

Art. 17. Les articles 14, 2°, 3° et 4°, 15, 1°, 2° et 3° entrent en vigueur le 1er janvier 2026 et sont applicables aux dividendes attribués ou mis en paiement à partir de cette date.

Les articles 13, 14, 1°, 15, 4°, et 16 entrent en vigueur le premier jour du mois suivant le mois de la publication de la présente loi au *Moniteur belge* et s'applique aux revenus attribués ou mis en paiement à partir de cette date.

Toute modification apportée à la date de clôture de l'exercice comptable à partir du 24 novembre 2025, reste sans effet pour l'application des dispositions des articles 14, 2°, 3° et 4°, et 15, 1°, 2° et 3°.

Section 3 – Dispense de versement de précompte professionnel

Art. 18. Dans le titre 6, chapitre 1er, section 4, sous-section 3, du Code des impôts sur les revenus 1992, un article 275^{0/2} est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 275^{0/2}. Le facteur de correction qui doit être pris en compte pour déterminer le montant du précompte professionnel fixé dans le présent chapitre qui ne doit pas être versé au Trésor s'élève, pour le calcul de cette dispense de versement du précompte professionnel qui est retenu sur les rémunérations payées ou attribuées:

- entre le 1er janvier 2027 et le 31 décembre 2027: 97 p.c.
- entre le 1er janvier 2028 et le 31 décembre 2028: 93,35 p.c.
- à partir du 1er janvier 2029: 95,9 p.c.

Le Roi peut adapter annuellement par arrêté délibéré en Conseil des ministres, et au plus tard le 31 décembre 2028, les pourcentages visés à l'alinéa 1er de l'évolution des montants non versés au Trésor par rapport à l'année civile 2026.

De Koning kan de wijze bepalen waarop de werkgevers die een in dit hoofdstuk bedoelde vrijstelling vragen waarop de in dit artikel bedoelde correctiefactor van toepassing is, het bewijs leveren dat de correctiefactor correct in rekening werd gebracht op het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat niet in de Schatkist moet worden gestort.”.

Art. 19. Artikel 275¹, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005, en laatstelijk gewijzigd bij de wet [tot hervorming van de personenbelasting], wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van dit artikel niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”.

Art. 20. Artikel 275², § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 28 maart 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”.

Art. 21. Artikel 275³, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 december 2005 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van dit artikel niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”.

Art. 22. Artikel 275⁴, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 december 2005, en gewijzigd bij de wet van 11 februari 2019, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het vijfde lid van dit artikel niet in de Schatkist moet worden gestort en door de werkgever wordt doorgestort aan het “Zeevissersfonds”, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”.

Art. 23. In artikel 275⁵ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 december 2005 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

Le Roi peut déterminer la manière dont les employeurs, qui demandent une dispense visée au présent chapitre à laquelle s'applique le facteur de correction visé au présent article, doivent apporter la preuve que le facteur de correction a été correctement pris en compte pour déterminer le montant du précompte professionnel qui ne doit pas être versé au Trésor.”.

Art. 19. L'article 275¹, du même Code, inséré par la loi du 3 juillet 2005 et modifié en dernier lieu par la loi [portant réforme de l'impôt des personnes physiques], est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent article, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”.

Art. 20. L'article 275², § 2, du même Code, inséré par la loi du 3 juillet 2005, et modifié par la loi du 28 mars 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l'alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”.

Art. 21. L'article 275³, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 23 décembre 2005 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent article, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”.

Art. 22. L'article 275⁴, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 23 décembre 2005 et modifié par la loi du 11 février 2019, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l'alinéa 5, ne doit pas être versé au Trésor et est versé par l'employeur au “Zeevissersfonds”, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”.

Art. 23. Dans l'article 275⁵ du même Code, inséré par la loi du 23 décembre 2024 et modifié en dernier lieu par la loi de 12 mai 2024, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s'applique, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”;

2° paragraaf 2 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

3° paragraaf 3 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van de samenlezing van deze paragraaf en paragraaf 1 niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

4° paragraaf 4 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van de samenlezing van deze paragraaf en paragraaf 1 niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

5° paragraaf 5 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”.

Art. 24. Artikel 275⁶ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 mei 2007, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 maart 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste of tweede lid niet in de Schatkist moet worden gestort, evenals het bedrag dat overeenkomstig het tweede lid moet worden besteed, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”.

Art. 25. Artikel 275⁷ van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 26 december 2015, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

2° le paragraphe 2 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s’applique, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”;

3° le paragraphe 3 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe et paragraphe 1er, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s’applique, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”;

4° le paragraphe 4 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe et paragraphe 1er, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s’applique, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”;

5° le paragraphe 5 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s’applique, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”.

Art. 24. L’article 275⁶ du même Code, inséré par la loi du 4 mai 2007 et modifié en dernier lieu par la loi du 28 mars 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er ou 2, ne doit pas être versé au Trésor, ainsi que le montant qui, en vertu de l’alinéa 2, doit être affecté, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”.

Art. 25. L’article 275⁷ du même Code, remplacé par la loi du 26 décembre 2015 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste tot derde lid niet in de Schatkist moet worden gestort, evenals het bedrag dat overeenkomstig het derde lid, b), 3°, moet worden besteed, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 26. Artikel 275⁸, § 1, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 15 mei 2014, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 27. In artikel 275⁹, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2014, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 28. Artikel 275^{9/1}, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 26 december 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 29. Artikel 275¹⁰ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 10 augustus 2015, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 30. Artikel 275¹¹ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 26 maart 2018, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 december 2023, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het tweede lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 31. Artikel 275¹², § 5, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 20 december 2020, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt, in voorkomend geval, gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er à 3, ne doit pas être versé au Trésor, ainsi que le montant qui, en vertu de l’alinéa 3, b), 3°, doit être affecté, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 26. L’article 275⁸, § 1er, du même Code, rétabli par la loi du 15 mai 2014 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 27. Dans l’article 275⁹, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 15 mai 2014 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 28. L’article 275^{9/1}, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 26 décembre 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 29. L’article 275¹⁰, du même Code, inséré par la loi du 10 août 2015 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 30. L’article 275¹¹ du même Code, inséré par la loi du 26 mars 2018 et modifié en dernier lieu par la loi du 28 décembre 2023, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 2, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 31. L’article 275¹², § 5, du même Code, inséré par la loi du 20 décembre 2020, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est, le cas échéant, réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 32. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 2027.

Hoofdstuk 3

Wijziging van de programmawet van 27 december 2004

Afdeling 1 – Wijziging van de accijnstarieven voor benzine, gasolie, aardgas en elektriciteit

Art. 33. Artikel 419 van de programmawet van 27 december 2004, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 maart 2023, wordt vervangen als volgt:

“a) gelode benzine van de GN-codes 2710 12 31, 2710 12 51 en 2710 12 59:

- accijns: 245,4146 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 393,7887 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2027:

- accijns: 245,4146 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 398,0427 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1.000 liter bij 15°C;

b) ongelode benzine van de GN-codes 2710 12 41, 2710 12 45 en 2710 12 49:

- accijns: 245,4146 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 326,1124 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2027:

- accijns: 245,4146 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 330,3664 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1.000 liter bij 15°C;

c) kerosine van de GN-code 2710 19 21 en 2710 19 25:

i) gebruikt als motorbrandstof:

Art. 32. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er janvier 2027.

Chapitre 3

Modification de la loi-programme du 27 décembre 2004

Section 1re – Modification des taux d'accises pour l'essence, le gasoil, le gaz naturel et l'électricité

Art. 33. L'article 419 de la loi-programme du 27 décembre 2004, modifié en dernier lieu par la loi du 19 mars 2023, est remplacé par ce qui suit:

“a) essence au plomb des codes NC 2710 12 31, 2710 12 51 et 2710 12 59:

- droit d'accise: 245,4146 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 393,7887 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2027:

- droit d'accise: 245,4146 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 398,0427 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1.000 litres à 15°C;

b) essence sans plomb des codes NC 2710 12 41, 2710 12 45 et 2710 12 49:

- droit d'accise: 245,4146 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 326,1124 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2027:

- droit d'accise: 245,4146 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 330,3664 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1.000 litres à 15°C;

c) pétrole lampant relevant des codes NC 2710 19 21 et 2710 19 25:

i) utilisé comme carburant:

— accijns: 294,9933 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijzondere accijns: 308,9057 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1.000 liter bij 15°C;

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

— accijns: 18,5920 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijzondere accijns: 4,2925 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof:

1) zakelijk gebruik:

— accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijzondere accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 19,5580 euro per 1.000 liter bij 15°C;

2) niet-zakelijk gebruik:

— accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijzondere accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 19,5580 euro per 1.000 liter bij 15°C;

d) gasolie van de GN-codes 2710 19 43, 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 11, 2710 20 16 en 2710 20 19:

i) gebruikt als motorbrandstof:

— accijns: 198,3148 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijzondere accijns: 386,9702 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 14,8736 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 198,3148 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijzondere accijns: 391,2243 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— bijdrage op de energie: 14,8736 euro per 1.000 liter bij 15°C;

— droit d'accise: 294,9933 euros par 1.000 litres à 15°C;

— droit d'accise spécial: 308,9057 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1.000 litres à 15°C;

ii) utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

— droit d'accise: 18,5920 euros par 1.000 litres à 15°C;

— droit d'accise spécial: 4,2925 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

iii) utilisé comme combustible:

1) consommation professionnelle:

— droit d'accise: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

— droit d'accise spécial: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 19,5580 euros par 1.000 litres à 15°C;

2) consommation non professionnelle:

— droit d'accise: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

— droit d'accise spécial: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 19,5580 euros par 1.000 litres à 15°C;

d) gasoil relevant des codes NC 2710 19 43, 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 11, 2710 20 16 et 2710 20 19:

i) utilisé comme carburant:

— droit d'accise: 198,3148 euros par 1.000 litres à 15°C;

— droit d'accise spécial: 386,9702 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 14,8736 euros par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 198,3148 euros par 1.000 litres à 15°C;

— droit d'accise spécial: 391,2243 euros par 1.000 litres à 15°C;

— cotisation sur l'énergie: 14,8736 euros par 1.000 litres à 15°C;

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

- accijns: 18,5920 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 4,4080 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2027:

- accijns: 18,5920 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 5,4080 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2028:

- accijns: 18,5920 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 6,4080 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2029:

- accijns: 18,5920 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 7,4080 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof:

- accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 23 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2027:

- accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 24 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2028:

- accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijzondere accijns: 25 euro per 1.000 liter bij 15°C;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;

Vanaf 1 januari 2029:

ii) utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

- droit d'accise: 18,5920 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 4,4080 euros par 1.000 litres à 15°C;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2027:

- droit d'accise: 18,5920 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 5,4080 euros par 1.000 litres à 15°C;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2028:

- droit d'accise: 18,5920 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 6,4080 euros par 1.000 litres à 15°C;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2029:

- droit d'accise: 18,5920 euros par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 7,4080 euros par 1.000 litres à 15°C;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

iii) utilisé comme combustible:

- droit d'accise: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 23 euros par 1.000 litres à 15°C;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15 C

À partir du 1er janvier 2027:

- droit d'accise: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 24 euros par 1.000 litres à 15°C;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2028:

- droit d'accise: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;
- droit d'accise spécial: 25 euros par 1.000 litres à 15°C;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

À partir du 1er janvier 2029:

— accijns: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;
 — bijzondere accijns: 26 euro per 1.000 liter bij 15°C;
 — bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 liter bij 15°C;
 e) zware stookolie van de GN-codes 2710 19 62 tot en met 2710 19 68 en 2710 20 31 tot en met 2710 20 39:

1) zakelijk gebruik (met uitzondering van het gebruik voor de productie van elektriciteit):

— accijns: 13 euro per 1.000 kg;
 — bijzondere accijns: 3,3460 euro per 1.000 kg;
 — bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 kg;

2) niet-zakelijk gebruik:

— accijns: 13 euro per 1.000 kg;
 — bijzondere accijns: 3,3460 euro per 1.000 kg;
 — bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 kg;

3) gebruik voor de productie van elektriciteit:

— accijns: 13 euro per 1.000 kg;
 — bijzondere accijns: 3,3460 euro per 1.000 kg;
 — bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 kg;

f) vloeibaar petroleumgas van de GN-codes 2711 12 11 tot en met 2711 19 00:

i) gebruikt als motorbrandstof:

accijns: 0 euro per 1.000 kg;
 — bijzondere accijns: 0 euro per 1.000 kg;
 — bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 kg;

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

— accijns: 37,1840 euro per 1.000 kg;
 — bijzondere accijns: 7,4953 euro per 1.000 kg;
 — bijdrage op de energie: 0 euro per 1.000 kg;

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof:

1) zakelijk gebruik:

— accijns: 0 euro per 1.000 kg;

— droit d'accise: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;
 — droit d'accise spécial: 26 euros par 1.000 litres à 15°C;
 — cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 litres à 15°C;

e) fioul lourd relevant des codes NC 2710 19 62 à 2710 19 68 et 2710 20 31 à 2710 20 39:

1) consommation professionnelle (à l'exclusion de la consommation pour produire de l'électricité):

— droit d'accise: 13 euros par 1.000 kg;
 — droit d'accise spécial: 3,3460 euros par 1.000 kg;
 — cotisation sur l'énergie: 0 euros par 1.000 kg;

2) consommation non professionnelle:

— droit d'accise: 13 euros par 1.000 kg;
 — droit d'accise spécial: 3,3460 euros par 1.000 kg;
 — cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 kg;

3) consommation pour produire de l'électricité:

— droit d'accise: 13 euros par 1.000 kg;
 — droit d'accise spécial: 3,3460 euros par 1.000 kg;
 — cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 kg;

f) gaz de pétrole liquéfiés relevant des codes NC 2711 12 11 à 2711 19 00:

i) utilisés comme carburant:

— droit d'accise: 0 euro par 1.000 kg;
 — droit d'accise spécial: 0 euro par 1.000 kg;
 — cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 kg;

ii) utilisés comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

— droit d'accise: 37,1840 euros par 1.000 kg;
 — droit d'accise spécial: 7,4953 euros par 1.000 kg;
 — cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1.000 kg;

iii) utilisés comme combustible:

1) consommation professionnelle:

— droit d'accise: 0 euro par 1.000 kg;

— bijzondere accijns: 0 euro per 1.000 kg;

— bijdrage op de energie:

voor butaan van de GN-code 2711 13: 18,6397 euro per 1.000 kg;

voor propaan van de GN-code 2711 12: 18,9097 euro per 1.000 kg;

2) niet-zakelijk gebruik:

— accijns: 0 euro per 1.000 kg;

— bijzondere accijns: 0 euro per 1.000 kg;

— bijdrage op de energie:

voor butaan van de GN-code 2711 13: 18,6397 euro per 1.000 kg;

voor propaan van de GN-code 2711 12: 18,9097 euro per 1.000 kg;

g) aardgas van de GN-codes 2711 11 00 en 2711 21 00:

i) gebruikt als motorbrandstof:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof

De accijnzen worden berekend volgens een tarief per verbruiksschijf, berekend op jaarbasis.

1) zakelijk gebruik:

a) bedrijven met een “energiebeleidsovereenkomst” afgeleverd door en toegepast overeenkomstig de regelgeving van het Vlaams Gewest, een “*accord de branche*” afgeleverd door

— droit d'accise spécial: 0 euro par 1.000 kg;

— cotisation sur l'énergie:

pour le butane du code NC 2711 13: 18,6397 euros par 1.000 kg;

pour le propane du code NC 2711 12: 18,9097 euros par 1.000 kg;

2) consommation non professionnelle:

— droit d'accise: 0 euro par 1.000 kg;

— droit d'accise spécial: 0 euro par 1.000 kg;

— cotisation sur l'énergie:

pour le butane du code NC 2711 13: 18,6397 euros par 1.000 kg;

pour le propane du code NC 2711 12: 18,9097 euros par 1.000 kg;

g) gaz naturel relevant des codes NC 2711 11 00 et 2711 21 00:

i) utilisé comme carburant:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii) utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iii) utilisé comme combustible:

Les accises sont calculées suivant un tarif par tranche de consommation, calculé sur une base annuelle.

1) consommation professionnelle:

a) entreprises titulaires d'un “energiebeleidsovereenkomst” délivré par et appliqué conformément à la réglementation de la Région flamande, d'un “*accord de branche*” délivré par et

en toegepast overeenkomstig de regelgeving van het Waals Gewest, of een gelijkaardige overeenkomst afgeleverd door en toegepast overeenkomstig de regelgeving van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

i) voor de schijf van 0 tot 20.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,66 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii) voor de schijf van 20.000 tot 50.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,56 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iii) voor de schijf van 50.000 tot 250.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iv) voor de schijf van 250.000 tot 1.000.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,42 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

v) voor de schijf van 1.000.000 tot 2.500.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,22 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

appliqué conformément à la réglementation de la Région wallonne ou d'un accord similaire délivré par et appliqué conformément à la réglementation de la Région de Bruxelles-Capitale:

i) pour la tranche de 0 à 20.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,66 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii) pour la tranche de 20.000 à 50.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,56 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iii) pour la tranche de 50.000 à 250.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iv) pour la tranche de 250.000 à 1.000.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,42 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

v) pour la tranche de 1.000.000 à 2.500.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,22 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

vi) voor de schijf vanaf 2.500.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijzondere accijns: 0,15 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

b) andere bedrijven:

i) voor de schijf van 0 tot 20.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijzondere accijns: 0,66 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii) voor de schijf van 20.000 tot 50.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijzondere accijns: 0,56 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iii) voor de schijf van 50.000 tot 250.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijzondere accijns: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iv) voor de schijf van 250.000 tot 1.000.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijzondere accijns: 0,42 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

v) voor de schijf van 1.000.000 tot 2.500.000 MWh:

vi) pour la tranche à partir de 2.500.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- droit d'accise spécial: 0,15 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

b) autres entreprises:

i) pour la tranche de 0 à 20.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- droit d'accise spécial: 0,66 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii) pour la tranche de 20.000 à 50.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- droit d'accise spécial: 0,56 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iii) pour la tranche de 50.000 à 250.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- droit d'accise spécial: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iv) pour la tranche de 250.000 à 1.000.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- droit d'accise spécial: 0,42 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

v) pour la tranche de 1.000.000 à 2.500.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,22 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

vi) voor de schijf vanaf 2.500.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,15 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

2) niet-zakelijk gebruik:

a) beschermde residentiële afnemer, in de zin van artikel 15/10, § 2/2, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 3,09 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 3,42 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 3,74 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2029:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,22 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

vi) pour la tranche à partir de 2.500.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,15 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur).

2) consommation non professionnelle:

a) client protégé résidentiel au sens de l'article 15/10, § 2/2, de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 3,09 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 3,42 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 3,74 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2029:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 4,08 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

b) andere:

i. voor de schijf van 0 tot 12 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 10,31 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 11,39 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 12,47euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2029:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 13,60 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii. voor de schijf vanaf 12 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 4,08 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

b) autres:

i. pour la tranche de 0 à 12 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 10,31 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 11,39 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 12,47 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2029:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 13,60 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii. pour la tranche à partir de 12 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— bijzondere accijns: 11,16 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 12,24 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 13,32 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2029:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 14,45 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

h) kolen, cokes en bruinkool van de GN-codes 2701, 2702 en 2704:

— accijns: 0 euro per 1.000 kg;

— bijzondere accijns: 8,7577 euro per 1.000 kg;

— bijdrage op de energie: 3 euro per 1.000 kg;

i) elektriciteit van de GN-code 2716:

De accijnzen worden berekend volgens een tarief per verbruiksschijf, berekend op jaarbasis.

1) zakelijk gebruik:

a) geleverd aan een eindgebruiker aangesloten op het transport- of verdelingsnetwerk waarvan de nominale spanning meer is dan 1 kV, met inbegrip van een eindgebruiker die geïdentificeerd wordt als een met hoogspanning gelijk-gestelde afnemer:

— droit d'accise spécial: 11,16 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 12,24 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 13,32 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2029:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 14,45 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

h) houille, coke et lignite relevant des codes NC 2701, 2702 et 2704:

— droit d'accise: 0 euro par 1.000 kg;

— droit d'accise spécial: 8,7577 euros par 1.000 kg;

— cotisation sur l'énergie: 3 euros par 1.000 kg;

i) électricité du code NC 2716:

Les accises sont calculées suivant un tarif par tranche de consommation, calculé sur une base annuelle.

1) Consommation professionnelle:

a) fournie à un utilisateur final raccordé au réseau de transport ou de distribution dont la tension nominale est supérieure à 1 kV, y compris à un utilisateur final identifié comme un client assimilé à un client haute tension:

i) voor de schijf van 0 tot 20 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 14,21 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

ii) voor de schijf van 20 tot 50 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 12,09 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

iii) voor de schijf van 50 tot 1.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 11,39 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

iv) voor de schijf van 1.000 tot 25.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 10,69 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

v) voor de schijf van 25.000 tot 100.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 2,73 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

vi) voor de schijf vanaf 100.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 0,50 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

b) geleverd aan een eindgebruiker aangesloten op het transport- of verdelingsnetwerk waarvan de nominale spanning gelijk is aan of minder is dan 1 kV:

i) voor de schijf van 0 tot 20 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 14,21 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

i) pour la tranche de 0 à 20 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 14,21 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

ii) pour la tranche de 20 à 50 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 12,09 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

iii) pour la tranche de 50 à 1.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 11,39 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

iv) pour la tranche de 1.000 à 25.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 10,69 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

v) pour la tranche de 25.000 à 100.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 2,73 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

vi) pour la tranche à partir de 100.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 0,50 euro par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

b) fournie à un utilisateur final raccordé au réseau de transport ou de distribution dont la tension nominale est égale ou inférieure à 1 kV:

i) pour la tranche de 0 à 20 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 14,21 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

ii) voor de schijf van 20 tot 50 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 12,09 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

iii) voor de schijf van 50 tot 1.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 11,39 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

iv) voor de schijf van 1.000 MWh tot 25.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 10,69 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

v) voor de schijf van 25.000 tot 100.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 2,73 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

vi) voor de schijf vanaf 100.000 MWh:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 0,50 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

2) niet-zakelijk gebruik:

a) beschermde residentiële afnemer in de zin van artikel 20, § 2/1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 23,62 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

Vanaf 1 april 2026:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 1 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

ii) pour la tranche de 20 à 50 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 12,09 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

iii) pour la tranche de 50 à 1.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 11,39 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

iv) pour la tranche de 1.000 à 25.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 10,69 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

v) pour la tranche de 25.000 à 100.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 2,73 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

vi) pour la tranche à partir de 100.000 MWh:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 0,50 euro par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

2) consommation non-professionnelle:

a) client protégé résidentiel au sens de l'article 20, § 2/1, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 23,62 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

À partir du 1er avril 2026:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 1 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

b) andere:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 46 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

Vanaf 1 januari 2027:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 43 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

Vanaf 1 januari 2028:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 40 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

Vanaf 1 januari 2029:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 38 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh.

Art. 34. In artikel 420 van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 maart 2023, worden de paragrafen 1, 2 en 3 opgeheven.

Art. 35. In artikel 420, § 3/1 van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de wet van 19 maart 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in 1°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), i)”;

2° in 1°, iii), worden de woorden “lager dan 0,0822 euro per MWh” vervangen door de woorden “lager dan 1,08 euro per MWh”;

3° in 1°, iii), worden de woorden “van de bijzondere accijns van 8,23 euro per MWh;” vervangen door de woorden “van de bijzondere accijns van 10,31euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2026, van 11,39euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2027, van 12,47euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2028 en van 13,60 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden vanaf 2029;”

4° in 2°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), ii),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), ii)”;

b) autres:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 46 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

À partir du 1er janvier 2027:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 43 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

À partir du 1er janvier 2028:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 40 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

À partir du 1er janvier 2029:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 38 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh.

Art. 34. Dans l'article 420 de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 19 mars 2023, les paragraphes 1, 2 et 3 sont abrogés.

Art. 35. Dans l'article 420, § 3/1, de la même loi-programme, inséré par la loi du 19 mars 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans 1° les mots “fixé à l'article 419, i), iii), 2), b), i),” sont remplacés par les mots “fixé à l'article 419, g), iii), 2), b), i)”;

2° dans 1°, iii) les mots “inférieur à 0,0822 euros par MWh” sont remplacés par les mots “inférieur à 1,08 euros par MWh”;

3° dans 1°, iii) les mots “du droit d'accise spécial de 8,23 euros par MWh;” sont remplacés par les mots “du droit d'accise spécial de 10,31 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2026, de 11,39 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2027, de 12,47 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2028 et de 13,60 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu à partir de 2029;”

4° dans 2°, les mots “prévu à l'article 419, i), iii), 2), b), ii),” sont remplacés par les mots “prévu à l'article 419, g), iii), 2), b), ii) “;

5° in 2°, iii), worden de woorden “van de bijzondere accijns van 8,23 euro per MWh;” vervangen door de woorden “van de bijzondere accijns van 11,16 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2026, van 12,24 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2027, van 13,32 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2028 en van 14,45 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden vanaf 2029;”

6° in 3°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), i);”

7° in 3°, worden de woorden “op 8,23 euro per MWh” vervangen door de woorden “op 10,31 euro per MWh in 2026, op 11,39 euro per MWh in 2027, op 12,47 euro per MWh in 2028 en op 13,60 euro per MWh vanaf 2029;”

8° in 4°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), ii),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), ii);”

9° in 4°, worden de woorden “op 8,23 euro per MWh” vervangen door de woorden “op 11,16 euro per MWh in 2026, op 12,24 euro per MWh in 2027, op 13,32 euro per MWh in 2028 en op 14,45 euro per MWh vanaf 2029.”

Art. 36. In artikel 420, § 3/2 van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de wet van 19 maart 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in 1°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, k), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), 2), b),;”

2° in 1°, iii), worden de woorden “lager dan 0 euro per MWh” vervangen door de woorden “lager dan 1 euro per MWh;”

3° in 1°, iii) worden de woorden “van de bijzondere accijns van 47,48 euro per MWh;” vervangen door de woorden “van de bijzondere accijns van 46 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2026, van 43 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2027, van 40 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2028 en van 38 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden vanaf 2029;”

4° in 2° worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, k), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), 2), b),;”

5° in 2° worden de woorden “op 47,48 euro per MWh” vervangen door de woorden “op 46 euro per MWh in 2026, op 43 euro per MWh in 2027, op 40 euro per MWh in 2028 en op 38 euro per MWh vanaf 2029.”

Art. 37. In artikel 420, § 4 van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 december 2013, worden de woorden “artikel 419, d) tot en met f), h) en i),” vervangen door de woorden “artikel 419, c), d), f) en g),”.

Art. 38. In artikel 420, § 5, van dezelfde programmawet, vervangen bij de programmawet van 19 december 2014, worden

5° dans 2°, iii), les mots “du droit d'accise spécial de 8,23 euros par MWh;” sont remplacés par les mots “du droit d'accises spécial de 11,16 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2026, de 12,24 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2027, de 13,32 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2028 et de 14,45 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu à partir de 2029;”

6° dans 3°, les mots “fixé à l'article 419, i), iii), 2), b), i),” sont remplacés par les mots “fixé à l'article 419, g), iii), 2), b), i);”

7° dans 3°, les mots “à 8,23 euros par MWh;” sont remplacés par les mots “à 10,31 euros par MWh en 2026, à 11,39 euros par MWh en 2027, à 12,47 euros par MWh en 2028 et à 13,60 euros par MWh à partir de 2029;”

8° dans 4°, les mots “prévu à l'article 419, i), iii), 2), b), ii),” sont remplacés par les mots “prévu à l'article 419, g), iii), 2), b), ii);”

9° dans 4°, les mots “à 8,23 euros par MWh;” sont remplacés par les mots “à 11,16 euros par MWh en 2026, à 12,24 euros par MWh en 2027, à 13,32 euros par MWh en 2028 et à 14,45 euros par MWh à partir de 2029;”

Art. 36. Dans l'article 420, § 3/2, de la même loi-programme, inséré par la loi du 19 mars 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans 1°, les mots “fixé à l'article 419, k), 2), b), i),” sont remplacées par les mots “fixé à l'article 419, i), 2), b),;”

2° dans 1°, iii) les mots “inférieur à 0 euro par MWh” sont remplacés par les mots “inférieur à 1 euro par MWh;”

3° dans 1°, iii) les mots “du droit d'accise spécial de 47,48 euros par MWh;” sont remplacées par les mots “du droit d'accise spécial de 46 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2026, de 43 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2027, de 40 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2028 et de 38 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu à partir de 2029;”

4° dans 2°, les mots “prévu à l'article 419, k), 2), b), i),” sont remplacées par les mots “prévu à l'article 419, i), 2), b),;”

5° dans 2°, les mots “à 47,48 euros par MWh” sont remplacées par les mots “à 46 euros par MWh en 2026, à 43 euros par MWh en 2027, à 40 euros par MWh en 2028 et à 38 euros par MWh à partir de 2029.”

Art. 37. Dans l'article 420, § 4, de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 21 décembre 2013, les mots “l'article 419, d) à f), h) et i),” sont remplacés par les mots “l'article 419, c), d), f) et g),”.

Art. 38. Dans l'article 420, § 5, de la même loi-programme, remplacé par la loi-programme du 19 décembre 2014, les

de woorden “artikel 419, d) tot en met i) en k),” vervangen door de woorden “artikel 419, c), e) tot en met g) en i),”.

Art. 39. In artikel 420, § 6, van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de programmawet van 19 december 2014, worden de woorden “artikel 419, k)” vervangen door de woorden “artikel 419, i)”.

Art. 40. In artikel 420, § 7, van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de wet van 14 december 2015, worden de woorden “artikel 419, i), iii)” vervangen door de woorden “artikel 419, g), iii)”.

Art. 41. In artikel 424, § 2, van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 november 2022, worden de woorden “artikel 419, k)” vervangen door de woorden “artikel 419, i)”.

Art. 42. In artikel 424, § 5, van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de programmawet van 27 december 2021, worden de woorden “artikel 419, i, en k)” vervangen door de woorden “artikel 419, g) en i)”.

Art. 43. In artikel 429, § 5, 1), van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 22 december 2023, worden de woorden “artikel 419, f), i)” vervangen door de woorden “artikel 419, d), i)”.

Art. 44. In artikel 432, § 3, zesde streepje van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 november 2022, worden de woorden “artikel 419, i), iii); 1, a” vervangen door de woorden “artikel 419, g), iii), 1), a)”.

Afdeling 2 – Inwerkingtreding

Art. 45. Dit hoofdstuk treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op de publicatie van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Hoofdstuk 4

Wijzigingen van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I)

Art. 46. In de artikelen 26, 28, 32/1, 36 en 38 van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I), worden de woorden “zestig euro” vervangen door de woorden “tweehonderdvijftig euro”.

Art. 47. In dezelfde wet wordt een artikel 51/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 51/1. Onverminderd de toepassing van artikel 28, § 3, artikel 32/1, § 2 en artikel 38, zesde tot achtste lid, worden de tegoeden met een waarde van minder dan of gelijk aan tweehonderdvijftig euro die tot en met de dag voorafgaand aan de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt gepubliceerd, werden overgedragen aan de Deposito- en Consignatiekas, vanaf 1 januari 2027 door de Schatkist verworven.

mots “l'article 419, d) à i) et k),” sont remplacés par les mots “l'article 419, c), e) à g) et i),”.

Art. 39. Dans l'article 420, § 6, de la même loi-programme, inséré par la loi-programme du 19 décembre 2014, les mots “l'article 419, k)” sont remplacés par les mots “l'article 419, i)”.

Art. 40. Dans l'article 420, § 7, de la même loi-programme, inséré par la loi du 14 décembre 2015, les mots “l'article 419, i), iii)” sont remplacés par les mots “l'article 419, g), iii)”.

Art. 41. Dans l'article 424, § 2, de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 20 novembre 2022, les mots “l'article 419, k)” sont remplacés par les mots “l'article 419, i)”.

Art. 42. Dans l'article 424, § 5, de la même loi-programme, inséré par la loi-programme du 27 décembre 2021, les mots “l'article 419, i, et k)” sont remplacés par les mots “l'article 419, g) et i)”.

Art. 43. Dans l'article 429, § 5, 1) de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 22 décembre 2023, les mots “l'article 419, f), i)” sont remplacés par les mots “l'article 419, d), i)”.

Art. 44. Dans l'article 432, § 3, 6ième tiret de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 20 novembre 2022, les mots “l'article 419, i), iii); 1., a” sont remplacés par les mots “l'article 419, g), iii), 1), a)”.

Section 2 – Entrée en vigueur

Art. 45. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er jour du mois suivant la publication de cette loi au *Moniteur belge*.

Chapitre 4

Modifications de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I)

Art. 46. Dans les articles 26, 28, 32/1, 36 et 38 de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I), les mots “soixante euros” sont chaque fois remplacés par les mots “deux-cent cinquante euros”.

Art. 47. Dans la même loi, il est inséré un article 51/1 rédigé comme suit:

“Art. 51/1. Sans préjudice de l'application de l'article 28, § 3, l'article 32/1, § 2 et l'article 38, alinéas 6 à 8, les avoirs d'un montant inférieur ou égal à deux-cent cinquante euros, transférés à la Caisse des Dépôts et Consignations qui court jusqu'au jour précédant celui où la présente loi est publiée au *Moniteur belge*, sont acquis au Trésor à compter du 1er janvier 2027.

De rechten van de houder of van de begunstigde op de tegoeden van de slapende rekeningen, op de tegenwaarde van de slapende safes en op de verzekerde prestaties, bedoeld in het eerste lid, doven uit bij de verwerving door de Schatkist.

Art. 48. Dit hoofdstuk treedt in werking op de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Hoofdstuk 5

Wijzigingen van de wet van 11 juli 2018 op de Deposito- en Consignatiekas

Art. 49. In artikel 22 van de wet van 11 juli 2018 op de Deposito- en Consignatiekas, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de eerste lid wordt aangevuld als volgt:

“, met uitzondering van:

1° goederen die zijn gedeponneerd overeenkomstig hoofdstuk V, getiteld “De slapende rekeningen, safes en verzekeringsovereenkomsten” van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I), die na een termijn van vijf jaar vanaf de ontvangst ervan aan de Schatkist toekomen;

2° goederen die toebehoren aan een verdwenen of overleden begunstigde en die na een termijn van tien jaar vanaf de ontvangst ervan aan de Schatkist toekomen.”;

2° in de derde lid worden de woorden “De termijn bedoeld in het eerste lid wordt gestuit” vervangen door de woorden “De termijnen bedoeld in het eerste lid worden gestuit”.

Art. 50. In dezelfde wet wordt een artikel 28/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 28/1. In afwijking van artikel 22 worden de in bewaring gegeven goederen waarvan de in artikel 22, eerste lid, 1° en 2° bedoelde verjaringstermijnen op het moment van de inwerkingtreding van dit artikel zijn verstreken, onmiddellijk aan de Schatkist toegewezen.”.

Art. 51. Dit hoofdstuk treedt in werking op de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

TITEL 3 – MAATREGELEN MET BETREKKING TOT DE INDEX

Hoofdstuk 1

Loonmatiging door tijdelijke beperking van de aanpassing van de lonen overeenkomstig een indexeringsmechanisme

Art. 52. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

Les droits du titulaire ou du bénéficiaire sur les avoirs des comptes dormants, la contre-valeur des coffres dormants et les prestations assurées, visés à l’alinéa 1er, s’étéignent par l’acquisition au Trésor.

Art. 48. Le présent chapitre entre en vigueur au le jour où cette loi est publiée au *Moniteur belge*.

Chapitre 5

Modifications de la loi du 11 juillet 2018 sur la Caisse des Dépôts et Consignations

Art. 49. À l’article 22 de la loi du 11 juillet 2018 sur la Caisse des Dépôts et Consignations, les modifications suivantes sont apportées:

1° l’alinéa 1er est complété par ce qui suit:

“, à l’exception:

1° des avoirs déposés en application du chapitre V, intitulé “Les comptes, coffres et contrats d’assurances dormants” de la loi du 24 juillet 2008 portant dispositions diverses (I), qui sont acquis au Trésor après un délai de cinq ans à partir de leur réception;

2° des avoirs appartenant à un titulaire introuvable ou décédé qui sont acquis au Trésor après un délai de dix ans à partir de leur réception.”;

2° dans l’alinéa 3, les mots “Le délai visé à l’alinéa premier est interrompu” sont remplacés par les mots “Les délais visés à l’alinéa premier sont interrompus”.

Art. 50. Dans la même loi, il est inséré un article 28/1, rédigé comme suit:

“Art. 28/1. Par dérogation à l’article 22, les biens consignés dont les délais de prescription visés à l’article 22, alinéa 1er, 1° et 2°, sont écoulés au moment de l’entrée en vigueur du présent article, sont immédiatement acquis au Trésor.”.

Art. 51. Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

TITRE 3 – MESURES RELATIVES À L’INDEX

Chapitre 1er

Modération salariale par la limitation temporaire de l’adaptation des salaires conformément à un mécanisme d’indexation

Art. 52. Dans le cadre de l’application du présent chapitre, on entend par:

1° “referteloon”: het vast baremiek of, in voorkomend geval, het contractueel maandelijks basisloon uitgedrukt op voltijdse basis en dat wordt aangepast overeenkomstig een indexeringsmechanisme.

Het referteloon wordt bepaald op basis van het contractueel basisloon wanneer geen baremiek basisloon werd vastgesteld of wanneer het contractueel loon hoger is dan het baremiek basisloon.

Voor deeltijdse werknemers wordt het referteloon op evenredige wijze verminderd in verhouding tot hun tewerkstellingsbreuk.

Voor werknemers van wie het basisloon wordt uitgedrukt als uurloon, wordt het referteloon bereikt door dit te vermenigvuldigen met de voltijdse wekelijkse arbeidsduur voor de functie, vermenigvuldigd met dertien en gedeeld door drie.

Voor werknemers van wie het basisloon wordt uitgedrukt als dagloon wordt het maandloon in een vijfde van de week bereikt door het dagloon te vermenigvuldigen met vijftien en te delen door drie.

2° “tewerkstellingsbreuk”: de verhouding tussen het gemiddeld aantal uren per week gedurende dewelke de werknemer geacht wordt arbeid te verrichten en het gemiddeld aantal uren per week gedurende dewelke de maatpersoon geacht wordt deze arbeid te verrichten.

Art. 53. § 1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de werknemers en de werkgevers verbonden door een arbeidsovereenkomst.

Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden gelijkgesteld met:

1° werknemers: de personen die anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst arbeid verrichten onder het gezag van een ander persoon;

2° werkgevers: de personen die de onder 1° genoemde personen tewerkstellen.

§ 2. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op de in vast verband benoemde, stagedoende, contractuele en hulppersonneelsleden van de werkgevers van de publieke sector, inzonderheid:

1° de administraties en andere diensten van de Federale overheid, met inbegrip van het Ministerie van Defensie, de federale politie, de rechterlijke macht, de Raad van State en het Grondwettelijk Hof;

2° de instellingen van openbaar nut en de openbare instellingen onderworpen aan het toezicht van de Federale overheid;

3° de autonome overheidsbedrijven die ressorteren onder de toepassing van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven;

1° “salaire de référence”: le barème fixe ou, le cas échéant, le salaire mensuel de base contractuel exprimé sur une base à temps plein et adapté conformément à un mécanisme d'indexation.

Le salaire de référence est déterminé sur la base du salaire de base contractuel lorsqu'aucun salaire de base barémique n'a été déterminé ou lorsque le salaire contractuel est supérieur au salaire de base barémique.

Pour les travailleurs salariés à temps partiel, le salaire de référence est réduit proportionnellement à leur fraction de temps de travail.

Pour les travailleurs salariés dont le salaire de base est exprimé en salaire horaire, le salaire de référence est obtenu en le multipliant par la durée hebdomadaire de travail à temps plein pour la fonction, multipliée par treize et divisée par trois.

Pour les travailleurs salariés dont le salaire de base est exprimé en salaire journalier, le salaire mensuel dans une semaine de cinq jours est obtenu en multipliant le salaire journalier par soixante-cinq et en le divisant par trois.

2° “fraction d'occupation”: le rapport entre le nombre moyen d'heures par semaine pendant lesquelles le travailleur salarié est censé prêter un travail et le nombre moyen d'heures par semaine pendant lesquelles la personne de référence est censée prêter ce travail.

Art. 53. § 1er. Les dispositions du présent chapitre sont applicables aux travailleurs salariés et aux employeurs liés par un contrat de travail.

Dans le cadre de l'application du présent chapitre, sont assimilés:

1° aux travailleurs: les personnes qui, autrement qu'en vertu d'un contrat de travail, travaillent sous l'autorité d'une autre personne;

2° aux employeurs: les personnes qui emploient les personnes visées au point 1°.

§ 2. Les dispositions du présent chapitre sont également applicables aux membres du personnel nommés à titre définitif, stagiaires, contractuels et aux agents auxiliaires des employeurs du secteur public, notamment:

1° les administrations et autres services de l'État fédéral, y compris le ministère de la Défense, la police fédérale, le pouvoir judiciaire, le Conseil d'État et la Cour constitutionnelle;

2° les organismes d'intérêt public et les institutions publiques soumis au contrôle de l'État fédéral;

3° les entreprises publiques autonomes qui ressortissent au champ d'application de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques;

4° de administraties en andere diensten van de Gemeenschappen en de Gewesten;

5° de instellingen van openbaar nut en de openbare instellingen onderworpen aan het toezicht van de Gemeenschappen en de Gewesten, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie;

6° de administraties en diensten van de provincies en gemeenten, evenals de instellingen van openbaar nut en publiekrechtelijke verenigingen onderworpen aan hun toezicht of voorgedij, de agglomeraties en federaties van gemeenten en van elke publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht en ingericht door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie;

7° de door de Gemeenschappen of de Federale overheid gesubsidieerde officiële en vrije onderwijsinrichtingen, met daarin begrepen het universitair onderwijs en de door de Gemeenschappen gesubsidieerde officiële en vrije psycho-medico-sociale centra;

8° de verenigingen van openbare besturen of gemengde economie, de verenigingen zonder winstoogmerk en de instellingen van openbaar nut in wiens oprichting of beheer een overwicht van de openbare overheid aanwezig is;

9° de lokale politie;

10° de administratieve rechtscolleges opgericht krachtens artikel 161 van de Gecoördineerde Grondwet;

11° de wetgevende vergaderingen en de diensten die ervan afhangen behoudens andersluidende bepalingen.

§ 3. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op:

1° de ministers en Staatssecretarissen behoudens andersluidende bepalingen, de magistraten van de hoven en rechtbanken en van de Raad van State, de leden van het Rekenhof en het Grondwettelijk Hof en van de Vaste Comités van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten;

2° de Gemeenschaps- en Gewestministers, de gewestelijke Staatssecretarissen behoudens andersluidende bepalingen;

3° de bedienaars van erkende erediensten en de lekenraadgevers die op de begroting van een ministerieel departement zijn ingeschreven;

4° de provinciegouverneurs, de vice-gouverneur van Brabant, de leden van de bestendige deputaties, de arrondissementscommissarissen, en adjunct-arrondissementscommissarissen, de provinciale griffiers, de gewestelijke ontvangers, de burgemeesters en de schepenen, de voorzitters van de Raden voor maatschappelijk welzijn en op het geheel der mandatarissen die genieten van een wedde ten laste van de in paragraaf 2, 2°, 3°, 4° en 6° bedoelde rechtspersonen;

4° les administrations et autres services des communautés et des régions;

5° les organismes d'intérêt public et les institutions publiques soumis au contrôle des communautés et des régions, de la Commission communautaire commune, de la Commission communautaire flamande et de la Commission communautaire française;

6° les administrations et services des provinces et communes, ainsi que les organismes d'intérêt public et les associations de droit public soumis à leur contrôle ou tutelle, les agglomérations et fédérations de communes et toute autre personne morale de droit public créée et organisée par ou en vertu d'une loi, d'un décret ou d'une ordonnance;

7° les établissements d'enseignement officiel et libre subventionnés par les communautés ou l'État fédéral, y compris l'enseignement universitaire et les centres psycho-médico-sociaux officiels et libres subventionnés par les communautés;

8° les associations de pouvoirs publics ou d'économie mixte, les associations sans but lucratif et les organismes d'intérêt public, dans la création ou la direction desquels on constate la prépondérance de l'autorité publique;

9° la police locale;

10° les juridictions administratives créées en vertu de l'article 161 de la Constitution coordonnée;

11° les assemblées législatives et les services qui en dépendent sauf dispositions contraires.

§ 3. Les dispositions du présent chapitre sont également applicables:

1° aux ministres et secrétaires d'État sauf disposition contraire, aux magistrats des cours et tribunaux et du Conseil d'État, aux membres de la Cour des comptes et de la Cour constitutionnel et des comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements;

2° aux ministres des communautés et des régions, aux secrétaires d'État régionaux sauf dispositions contraires;

3° aux ministres des cultes reconnus et aux conseillers laïcs émergeant au budget d'un département ministériel;

4° aux gouverneurs de province, au vice-gouverneur du Brabant, aux membres des députations permanentes, aux commissaires d'arrondissement et commissaires d'arrondissement adjoints, aux greffiers provinciaux, aux receveurs régionaux, aux bourgmestres et échevins, aux présidents des conseils de l'action sociale et à l'ensemble des mandataires qui bénéficient d'un traitement à charge des personnes morales visées aux paragraphes 2, 2°, 3°, 4° et 6°;

5° de leden van de raad van bestuur, het beheerscomité en andere beheersorganen van de in paragraaf 2, 2°, 3°, 5°, 6° en 8° bedoelde rechtspersonen.”

Art. 54. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de werknemers wiens referteloon het bedrag van 4.000 euro overschrijdt.

Om de in het eerste lid bedoelde overschrijding te bepalen, wordt het referteloon beoordeeld op het moment waarop het indexeringsmechanisme wordt toegepast.

Art. 55. § 1. Vanaf 1 april 2026 hebben de wettelijke, reglementaire en bepalingen evenals de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten en eenzijdige beslissingen, waardoor baremieke en reële lonen gekoppeld worden aan een indexeringsmechanisme, slechts uitwerking ten belope van 2 procent van het referteloon begrensd tot 4.000 euro.

§ 2. Het effect van de loonmatiging is het verschil tussen het loon dat de werknemer zou hebben ontvangen zonder loonmatiging verhoogd met de patronale basisbijdragen en het overeenkomstig paragraaf 1 gematigd loon dat hij ontvangen heeft, verhoogd met de patronale basisbijdragen. Dit effect wordt per werknemer bereikt op het ogenblik waarop diens referteloon, zonder toepassing van de loonmatiging, ten belope van 2 % zou zijn geïndexeerd.

§ 3. Voor zover de toe te passen indexering op dat ogenblik de 2 % overschrijdt, wordt het volledige referteloon, in voorkomend geval, geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het reële indexeringspercentage en 2 procent.

§ 4. Vanaf het ogenblik waarop het in paragraaf 2 bedoelde matigingseffect is bereikt, hebben de in paragraaf 1 bedoelde indexeringsmechanismen opnieuw volledig uitwerking, met dien verstande dat de eerstvolgende indexaanpassing geschiedt op basis van de lonen, geïndexeerd overeenkomstig de in paragrafen 1 tot 3 bedoelde bepalingen.

§ 5. Het referteloon van de werknemers in dienst getreden na 1 april 2026, wordt geacht de indexaanpassingen te hebben ondergaan vanaf de aanvang op 1 april 2026.

Art. 56. § 1. Vanaf 1 januari 2028 hebben de wettelijke, reglementaire en bepalingen evenals de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten en eenzijdige beslissingen, waardoor baremieke en reële lonen gekoppeld worden aan een indexeringsmechanisme, slechts uitwerking ten belope van 2 procent van het referteloon begrensd tot 4.000 euro.

Het in het eerste lid bedoelde grensbedrag van 4.000 euro wordt gekoppeld aan de spilindex die op 1 april 2026 van kracht is en wordt geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de

5° aux membres du conseil d'administration, du conseil de gestion et des autres organes de gestion des personnes morales visées aux paragraphes 2, 2°, 3°, 5°, 6° et 8°.”

Art. 54. Les dispositions du présent chapitre sont applicables aux travailleurs dont le salaire de référence dépasse le montant de 4.000 euros.

Afin de déterminer le dépassement visé au premier alinéa, le salaire de référence est évalué au moment où le mécanisme d'indexation est appliqué.

Art. 55. § 1er. À compter du 1er avril 2026, les dispositions légales et réglementaires et les clauses des conventions individuelles et collectives de travail et des décisions unilatérales, qui lient les salaires barémiques et réels à un mécanisme d'indexation, ne produiront leurs effets qu'à concurrence de 2 % du salaire de référence, plafonné à 4.000 euros.

§ 2. L'effet de la modération salariale est la différence entre le salaire que le travailleur salarié aurait perçu sans modération salariale, majoré des cotisations patronales de base, et le salaire modéré conformément au paragraphe 1er perçu, majoré des cotisations patronales de base. Cet effet est atteint pour chaque travailleur salarié au moment où son salaire de référence aurait été indexé à hauteur de 2 % sans application de la modération salariale.

§ 3. Dans la mesure où l'indexation à appliquer à ce moment-là dépasse les 2 %, le salaire de référence complet est, le cas échéant, indexé à concurrence de la différence entre le pourcentage d'indexation réel et 2 %.

§ 4. Lorsque l'effet de modération visé au paragraphe 2 est atteint, les mécanismes d'indexation visés au paragraphe 1er reprennent pleinement effet, étant entendu que l'adaptation de l'indexation suivante sera effectuée sur la base des salaires indexés conformément aux dispositions visées aux paragraphes 1er à 3.

§ 5. Le salaire de référence des travailleurs entrés en service après le 1er avril 2026 est réputé avoir subi les adaptations de l'index dès le début, à savoir le 1er avril 2026.

Art. 56. § 1er. À compter du 1er janvier 2028, les dispositions légales et réglementaires et les clauses des conventions individuelles et collectives de travail et des décisions unilatérales, qui lient les salaires barémiques et réels à un mécanisme d'indexation, ne produiront d'effet qu'à concurrence de 2 % du salaire de référence, plafonné à 4.000 euros.

Le montant seuil de 4.000 euros visé à l'alinéa 1er est rattaché à l'indice pivot en vigueur au 1er avril 2026 et est indexé conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de

sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

§ 2. Het effect van de loonmatiging is het verschil tussen het loon dat hij zou hebben ontvangen zonder loonmatiging verhoogd met de patronale basisbijdragen en het overeenkomstig paragraaf 1 gematigd loon, verhoogd met de patronale basisbijdragen. Dit effect wordt per werknemer bereikt op het ogenblik waarop diens referteloan, zonder toepassing van de loonmatiging, ten belope van 2 % zou zijn geïndexeerd.

§ 3. Voor zover de toe te passen indexering op dat ogenblik de 2 % overschrijdt, wordt het volledige referteloan, in voorkomend geval, geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het reële indexpercentage en 2 procent.

§ 4. Vanaf het ogenblik waarop het in paragraaf 2 bedoelde matigingseffect is bereikt, hebben de in paragraaf 1 bedoelde indexeringsmechanismen opnieuw volledig uitwerking, met dien verstande dat de eerstvolgende indexaanpassing geschiedt op basis van de lonen, geïndexeerd overeenkomstig de in paragrafen 1 tot 3 bedoelde bepalingen.

§ 5. Het referteloan van de werknemers in dienst getreden na 1 januari 2028, wordt geacht de indexaanpassingen te hebben ondergaan vanaf de aanvang op 1 januari 2028.

§ 6. Wanneer het in artikel 55 beoogde matigingseffect nog niet op 1 januari 2028 werd bereikt voor alle lonen waarop een indexmechanisme van toepassing is, dan wordt de in dit artikel vermelde datum van 1 januari 2028, bij in Ministerraad overlegd besluit, telkens vervangen door de datum vastgesteld door de Koning.

Art. 57. De in artikel 53 bedoelde werkgevers worden voor de toepassing van dit hoofdstuk geacht de wettelijke en reglementaire bepalingen, evenals de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten, waardoor baremieke en reële lonen, toelagen, premies en vergoedingen gekoppeld worden aan een indexmechanisme, toe te passen overeenkomstig de bepalingen van deze wet. Elk tegenstrijdig beding wordt als niet-bestaande beschouwd.

Art. 58. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regelen en modaliteiten voor de loonmatiging bepalen.

Hoofdstuk 2

Bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd tijdens de eerste en tweede matigingsperiode

Art. 59. Voor de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° “basiswerkgeversbijdrage”: de geglobaliseerde werkgeversbijdrage bedoeld in artikel 38, § 3, 1° of 2° of 3° van de voormelde wet van 29 juni 1981;

sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants.

§ 2. L'effet de la modération salariale est la différence entre le salaire que le travailleur salarié aurait perçu sans modération salariale, majoré des cotisations patronales de base, et le salaire modéré conformément au paragraphe 1er, majoré des cotisations patronales de base. Cet effet est atteint pour chaque travailleur salarié au moment où son salaire de référence aurait été indexé à hauteur de 2 % sans application de la modération salariale.

§ 3. Dans la mesure où l'indexation à appliquer à ce moment-là dépasse les 2 %, le salaire de référence complet est, le cas échéant, indexé à concurrence de la différence entre le pourcentage d'indexation réel et 2 %.

§ 4. Lorsque l'effet de modération visé au paragraphe 2 est atteint, les mécanismes d'indexation visés au paragraphe 1er reprennent pleinement effet, étant entendu que l'adaptation de l'indexation suivante sera effectuée sur la base des salaires indexés conformément aux dispositions visées aux paragraphes 1er à 3.

§ 5. Le salaire de référence des travailleurs salariés entrés en service après le 1er janvier 2028 est réputé avoir subi les adaptations de l'index dès le début, à savoir le 1er janvier 2028.

§ 6. Si l'effet modérateur visé à l'article 55 n'est pas encore atteint au 1er janvier 2028 pour tous les salaires auxquels un mécanisme d'indexation est applicable, la date du 1er janvier 2028 mentionnée dans le présent article est remplacée par la date fixée par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Art. 57. Dans le cadre de l'application du présent chapitre, les employeurs visés à l'article 53 sont réputés appliquer les dispositions légales et réglementaires, ainsi que les clauses des conventions collectives et individuelles de travail, qui lient les salaires barémiques et réels, les allocations, les primes et les indemnités à un mécanisme d'indexation, conformément aux dispositions de la présente loi. Toute clause contraire est considérée comme non avenue.

Art. 58. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les modalités et conditions de la modération salariale.

Chapitre 2

Contribution spéciale de modération salariale due pendant la première et la deuxième période de modération

Art. 59. Dans le cadre de l'application des dispositions du présent chapitre, on entend par:

1° “cotisation patronale de base”: la cotisation patronale globalisée visée à l'article 38, § 3, 1°, 2° ou 3°, de la loi précitée du 29 juin 1981;

2° “tewerkstellingsbreuk”: de verhouding tussen het gemiddeld aantal uren per week gedurende dewelke de werknemer geacht wordt arbeid te verrichten en het gemiddeld aantal uren per week gedurende dewelke de maatpersoon geacht wordt deze arbeid te verrichten;

3° “betalende derde”: partij die in naam en voor rekening van de werkgever loon uitbetaalt waarop bijdragen verschuldigd zijn aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid [en dat het voorwerp uitmaakt van indexering], waaronder de Fondsen voor Bestaanszekerheid bedoeld bij de Wet van 7 januari 1958 betreffende de Fondsen voor bestaanszekerheid;

4° “referteloon”: het loon bepaald in artikel 52, 1°;

5° “eerste matigingsperiode”: periode die aanvangt op 1 april 2026 en eindigt op de dag waarop het in artikel 55 beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals vastgesteld door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit;

6° “tweede matigingsperiode”: periode die aanvangt op 1 januari 2028 of op de dag vastgesteld door de Koning in toepassing van artikel 56, § 5, en die eindigt op de dag waarop het in artikel 56 beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals vastgesteld door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 60. § 1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle werknemers, werkgevers en hiermee gelijkgestelde personen uit de private sector bedoeld in artikel 53, § 1, alsook op de betalende derden.

§ 2. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op de in vast verband benoemde, stagedoende, contractuele en hulppersoneelsleden van de werkgevers van de publieke sector bedoeld in artikel 53, § 2, 3° en 8°, alsook op de betalende derden.

Art. 61. Onverminderd de toepassing van de loonmatigingsbijdrage bedoeld in artikel 38, § 3*bis*, van de voormelde wet van 29 juni 1981, zijn de werkgevers en betalende derden voor iedere maand in de eerste matigingsperiode aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op de door hen verschuldigde lonen waarop de loonmatiging bedoeld in artikel 55 werd toegepast, een bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd ten bedrage van de helft van de opbrengst van de loonmatiging, berekend als volgt:

$$\frac{[(\text{referteloon aangepast overeenkomstig artikel 55}) - (4.000 \text{ euro} \times (1 + \text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}] \times \text{indexcijfer} + [(\text{referentieloon aangepast overeenkomstig art. 55}) - (4.000 \text{ euro} \times (1 + \text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}]] \times \text{indexcijfer} \times \text{basiswerkgeversbijdrage}}{2}.$$

Art. 62. Onverminderd de toepassing van 38, § 3*bis*, en artikel 38, § 3*vicies ter* van de voormelde wet van 29 juni 1981, zijn de werkgevers en betalende derden voor iedere maand in de tweede matigingsperiode aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op de lonen waarop de loonmatiging bedoeld in

2° “fractionnement d’occupation”: le rapport entre le nombre moyen d’heures par semaine pendant lesquelles le travailleur salarié est censé prester un travail et le nombre moyen d’heures par semaine pendant lesquelles la personne de référence est censée prester ce travail;

3° “tiers payant”: partie qui, au nom et pour le compte de l’employeur, verse un salaire sur lequel des cotisations sont dues à l’Office national de sécurité sociale [et qui fait l’objet d’une indexation], y compris les Fonds de sécurité d’existence visés par la loi du 7 janvier 1958 concernant le Fonds de sécurité d’existence;

4° “salaire de référence”: le salaire visé à l’article 52, 1°;

5° “première période de modération”: période qui commence le 1er avril 2026 et se termine le jour où l’effet de modération visé à l’article 55 a été atteint pour tous les salaires auxquels s’applique un mécanisme d’indexation, tel que fixé par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres;

6° “deuxième période de modération”: période qui débute le 1er janvier 2028 ou le jour fixé par le Roi en application de l’article 56, § 5, et qui se termine le jour où l’effet de modération visé à l’article 56 a été atteint pour tous les salaires auxquels est applicable un mécanisme d’indexation, tel que fixé par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Art. 60. Les dispositions du présent chapitre s’appliquent à tous les travailleurs, employeurs et personnes y assimilés du secteur privé visés à l’article 53, § 1er, ainsi qu’aux tiers payants.

§ 2. Les dispositions du présent chapitre sont également applicables aux membres du personnel nommés à titre définitif, stagiaires, contractuels et aux agents auxiliaires des employeurs du secteur public, visé à l’article 53, § 2, 3° et 8°, ainsi qu’aux tiers payants.

Art. 61. Sans préjudice de l’application de la cotisation de modération salariale visée à l’article 38, § 3*bis*, de la loi précitée du 29 juin 1981, les employeurs et les tiers payants doivent verser à l’Office national de sécurité sociale, pour chaque mois de la première période de modération, pour les salaires dus auxquels s’applique la modération salariale visée à l’article 55, une cotisation spéciale de modération salariale qui est égale à la moitié du produit de la modération salariale, calculée comme suit:

$$\frac{[(\text{salaire de référence modifié conformément l’article 55}) - (4.000 \text{ euros} \times (1 + \text{indice})) \times \text{fracture d’occupation}] \times \text{indice} + [(\text{salaire de référence modifié conformément l’article 55}) - (4.000 \text{ euros} \times (1 + \text{indice})) \times \text{fracture d’occupation}]] \times \text{indice} \times \text{cotisation patronale de base}}{2}.$$

Art. 62. Sans préjudice de l’application des articles 38, § 3*bis*, et 38, § 3*vicies ter*, de la loi précitée du 29 juin 1981, les employeurs et les tiers payants doivent verser à l’Office national de sécurité sociale, pour chaque mois de la deuxième période de modération, pour les salaires auxquels s’applique

artikel 56 werd toegepast, een bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd ten bedrage van de helft van de opbrengst van de loonmatiging, berekend als volgt:

$$\frac{[(\text{referteloon aangepast overeenkomstig artikel 56}) - (4.000 \text{ euro} \times (1 + \text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}] \times \text{indexcijfer} + [(\text{referentieloon aangepast overeenkomstig art. 56}) - (4.000 \text{ euro} \times (1 + \text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}]}{\text{indexcijfer} \times \text{basiswerkgeversbijdrage}} / 2.$$

Art. 63. De werkgevers en de betalende derden berekenen de bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd tijdens de eerste en tweede matigingsperiode en geven deze aan bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 4, afdeling 1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

De bijzondere loonmatigingsbijdrage wordt door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid samen met de bijdragen voor het betreffende kwartaal geïnd.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels voor de berekening, aangifte en inning van de bijzondere loonmatigingsbijdrage bepalen.

Art. 64. De bepalingen van het algemene stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers, inzonderheid wat betreft de aangiften met verantwoording van de bijdragen, de termijnen inzake de betaling, de toepassing van de burgerlijke sancties en van de strafbepalingen, het toezicht, de aanwijzing van de rechter bevoegd in geval van betwisting, de verjaring inzake rechtsvorderingen, het voorrecht en de mededeling van het bedrag van de schuldvordering van de Rijksdienst, zijn van toepassing.

Art. 65. Het bedrag van de bijzondere loonmatigingsbijdrage maakt geen deel uit van het loon. Het wordt niet in aanmerking genomen voor het bepalen van het bedrag van de sociale uitkeringen.

Art. 66. De opbrengst van de bijzondere loonmatigingsbijdrage wordt door de voormelde Rijksdienst overgemaakt aan het RSZ-Globaal Beheer, bedoeld in artikel 5, eerste lid, 2°, van de voormelde wet van 27 juni 1969.

Hoofdstuk 3

Geconsolideerde bijzondere loonmatigingsbijdrage

Art. 67. Artikel 38 van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, laatst gewijzigd bij wet van 18 juli 2025, wordt aangevuld met een paragraaf 3*vicies* ter, luidende:

“§ 3*vicies* ter. § 1. Onverminderd de toepassing van artikel 38, § 3*bis* en titel 3, hoofdstuk 3, van de programmawet van ..., zijn de werkgevers en hiermee gelijkgestelde personen, alsook de betalende derden bedoeld in artikel 60 van de voormelde wet van ... ter consolidatie van de loonmatiging bedoeld in titel

la modération salariale visée à l'article 56, une cotisation spéciale de modération salariale qui est égale à la moitié du produit de la modération salariale, calculée comme suit:

$$\frac{[(\text{salaire de référence modifié conformément l'article 56}) - (4.000 \text{ euros} \times (1 + \text{indice})) \times \text{fracture d'occupation}] \times \text{indice} + [(\text{salaire de référence modifié conformément l'article 56}) - (4.000 \text{ euros} \times (1 + \text{indice})) \times \text{fracture d'occupation}]}{\text{cotisation patronale de base}} / 2.$$

Art. 63. Les employeurs et les tiers payants calculent la cotisation spéciale de modération salariale due pendant la première et la deuxième période de modération et la déclarent à l'Office national de sécurité sociale conformément aux dispositions du chapitre 4, section 1re, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.

La cotisation spéciale de modération salariale est perçue par l'Office national de sécurité sociale en même temps que les cotisations pour le trimestre concerné.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les modalités de calcul, de déclaration et de perception de la cotisation spéciale de modération salariale.

Art. 64. Les dispositions du régime général de la sécurité sociale des travailleurs salariés, notamment en ce qui concerne les déclarations avec justification des cotisations, les délais en matière de paiement, l'application des sanctions civiles et les dispositions pénales, le contrôle, la détermination du juge compétent en cas de contestation, la prescription en matière d'action en justice, le privilège et la communication du montant de la créance de l'Office national, sont applicables.

Art. 65. Le montant de la cotisation spéciale de modération salariale ne fait pas partie intégrante du salaire. Il n'est pas pris en considération pour déterminer le montant des prestations sociales.

Art. 66. Le produit de la cotisation spéciale de modération salariale est versé par l'Office national précité à l'ONSS-Gestion Globale, visée à l'article 5, premier alinéa, 2°, de la loi précitée du 27 juin 1969.

Chapitre 3

Cotisation spéciale de modération salariale consolidée

Art. 67. L'article 38 de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés en Belgique et modifiée en dernier lieu par la loi du 18 juillet 2025, est complété par un paragraphe 3*vicies* ter, libellé comme suit:

“§ 3*vicies* ter. § 1er. Sans préjudice de l'application des articles 38, § 3*bis* et du titre 3, chapitre 3, de la loi-programme du ... une cotisation spéciale de modération salariale consolidée est due par les employeurs et les personnes y assimilées, ainsi que les tiers payants visés à l'article 60 de la

3, hoofdstuk 1, van de voormelde wet van ... een geconsolideerde bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd op de door hen verschuldigde lonen die het bedrag van 4.000 euro overschrijden, overeenkomstig de berekeningswijze bepaald door de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

De Koning kan, bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het in het eerste lid bedoelde bedrag van 4.000 euro aanpassen overeenkomstig het door Hem bepaalde indexmechanisme.

Een voorlopige geconsolideerde loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf de dag waarop het in artikel 55 van de programmawet van ... beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals bepaald bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Een definitieve geconsolideerde loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf de dag waarop het in artikel 56 van de programmawet van ... beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals bepaald bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

§ 2. De geconsolideerde bijzondere loonmatigingsbijdrage wordt door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op trimestriële basis geïnd.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels voor de berekening, aangifte en inning van de bijzondere geconsolideerde loonmatigingsbijdrage bepalen.

§ 3. De bepalingen van het algemene stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers, inzonderheid wat betreft de aangiften met verantwoording van de bijdragen, de termijnen inzake de betaling, de toepassing van de burgerlijke sancties en van de strafbepalingen, het toezicht, de aanwijzing van de rechter bevoegd in geval van betwisting, de verjaring inzake rechtsvorderingen, het voorrecht en de mededeling van het bedrag van de schuldvordering van de Rijksdienst, zijn van toepassing.

§ 4. De opbrengst van de geconsolideerde bijzondere loonmatigingsbijdrage is bestemd voor het RSZ-Globaal Beheer, bedoeld in artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.”

Hoofdstuk 4

Maatregel tot beperking van de indexering inzake pensioenen

Art. 68. In artikel 220 van de programmawet van 18 juli 2025 wordt een bepaling onder 5° toegevoegd, luidende:

“5° referentiebedrag: het bedrag van 942,37 euro dat wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01 van de

loi précitée du ..., sur les salaires dus dépassant le montant de 4.000 euros en guise de consolidation de la modération salariale visée au titre 3, chapitre 1er, de la loi précitée du ..., d’une cotisation spéciale de modération salariale consolidée, calculée conformément à la méthode déterminée par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Le Roi peut adapter, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant de 4.000 euros visé au paragraphe 1er, conformément au mécanisme d’indice qu’il détermine.

Une cotisation de modération salariale provisoire consolidée est due à compter du jour où l’effet de modération visé à l’article 55 de la loi-programme du ... a été atteint pour tous les salaires auxquels s’applique un mécanisme d’indexation, tel que déterminé par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Une cotisation de modération salariale consolidée définitive est due à compter du jour où l’effet de modération visé à l’article 56 de la loi du ... a été atteint pour tous les salaires auxquels s’applique un mécanisme d’indexation, tel que déterminé par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

§ 2. La cotisation spéciale de modération salariale consolidée est perçue trimestriellement par l’Office national de sécurité sociale.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les modalités de calcul, de déclaration et de perception de la cotisation spéciale de modération salariale consolidée.

§ 3. Les dispositions du régime général de la sécurité sociale des travailleurs salariés, notamment en ce qui concerne les déclarations avec justification des cotisations, les délais en matière de paiement, l’application des sanctions civiles et les dispositions pénales, le contrôle, la détermination du juge compétent en cas de contestation, la prescription en matière d’action judiciaires, le privilège et la communication du montant de la créance de l’Office national, sont applicables.

§ 4. Le produit de la cotisation spéciale de modération salariale consolidée est versé par l’Office national précité à l’ONSS-Gestion Globale, visée à l’article 5, premier alinéa, 2°, de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 relatif à la sécurité sociale des travailleurs.”

Chapitre 4

Mesure visant à limiter l’indexation en matière de pensions

Art. 68. Dans l’article 220 de la loi-programme du 18 juillet 2025, il est inséré un 5°, rédigé comme suit:

“5° montant de référence: le montant de 942,37 euros qui est lié à l’indice pivot 138,01 des prix à la consommation et

consumptieprijzen en schommelt op dezelfde wijze als de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist.”.

Art. 69. In dezelfde wet wordt een artikel 222/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 222/1. Onverminderd de toepassing van de artikelen 221 en 223 mag de indexering van één of meerdere wettelijke pensioenen niet tot gevolg hebben dat in totaal een hogere indexering wordt toegekend dan de indexering van het referentiebedrag.

Indien de rechthebbende meerdere wettelijke pensioenen geniet, wordt de in het eerste lid bedoelde beperking toegepast op de wijze zoals bepaald bij artikel 222.

Om vast te stellen of het referentiebedrag wordt bereikt, wordt eveneens rekening gehouden met elk rust- of overlevingspensioen als lid van het federale Parlement of een Parlement of een Raad van een Gemeenschap of een Gewest alsook met elk buitenlands of internationaal wettelijk pensioen.

Met de buitenlandse wettelijke pensioenen die onder het toepassingsgebied vallen van de Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en van de Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, wordt evenwel slechts rekening gehouden binnen de grenzen en voorwaarden bepaald in deze verordeningen.”.

Art. 70. Artikel 224 van dezelfde wet wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Artikel 222/1 is enkel van toepassing op:

1° de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na de inwerkingtreding van deze wet;

2° de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.”.

Art. 71. Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Hoofdstuk 5

Maatregelen tot tijdelijke beperking van de indexering van sociale uitkeringen

Art. 72. Voor de toepassing van dit hoofdstuk moet worden verstaan onder:

1° “sociale uitkeringen”:

a) de bij primaire arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschap van de uitkeringen- en moederschapsverzekering

qui varie de la même manière que les pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public.”.

Art. 69. Dans la même loi, il est inséré un article 222/1, rédigé comme suit:

“Art. 222/1. Sans préjudice de l'application des articles 221 et 223, l'indexation d'une ou de plusieurs pensions légales ne peut avoir pour effet d'accorder, au total, une indexation supérieure à l'indexation du montant de référence.

Lorsque le bénéficiaire bénéficie de plusieurs pensions légales, la limitation visée à l'alinéa 1er est appliquée selon les modalités prévues à l'article 222.

Pour déterminer si le montant de référence est atteint, il est également pris en compte toute pension de retraite ou de survie en tant que membre du Parlement fédéral ou d'un Parlement ou Conseil d'une Communauté ou d'une Région ainsi que de toute pension légale étrangère ou internationale.

Toutefois, les pensions légales étrangères qui relèvent du champ d'application du Règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 sur la coordination des systèmes de sécurité sociale et du Règlement (CE) n° 987/2009 du Parlement européen et du Conseil du 16 septembre 2009 fixant les modalités d'application du règlement (CE) n° 883/2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale, ne sont toutefois prises en compte que dans les limites et conditions fixées par ces règlements.”.

Art. 70. L'article 224 de la même loi est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“L'article 222/1 s'applique uniquement:

1° à la première indexation dont le paiement intervient après l'entrée en vigueur de la présente loi;

2° à la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.”.

Art. 71. Ce chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Chapitre 5

Mesures de limitation temporaire de l'indexation des prestations sociales

Art. 72. Pour l'application du présent chapitre, on entend par:

1° “prestations sociales”:

a) les indemnités d'incapacité primaire, les indemnités d'invalidité et les indemnités de maternité de l'assurance

bedoeld in de titels 4 en 5 van de betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994;

b) de invaliditeitspensioenen bedoeld in het koninklijk besluit van 9 november 1970 betreffende het invaliditeitspensioenstelsel voor de mijnwerkers;

c) de vergoedingen en uitkeringen waarvan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening de betaling verzekert in toepassing van artikel 7, § 1, derde lid, van de Besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

2° “indexering”: een indexverhoging overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijs worden gekoppeld;

3° “oorspronkelijk bedrag”: het bedrag dat van toepassing is de dag vóór de verhoging als gevolg van de indexering.

Art. 73. In afwijking van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971 en alle andere wettelijke of reglementaire bepalingen inzake de indexering van sociale uitkeringen, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van toepassing op de indexering van de in artikel 72, 1°, bedoelde sociale uitkeringen bij de eerste aanpassing ervan na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk, alsook bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.

Art. 74. § 1. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke bruto maandbedrag lager is dan of gelijk is aan 2.000 euro, of waarvan het oorspronkelijke bruto dagbedrag vermenigvuldigd met 26 lager is dan of gelijk is aan 2.000 euro, blijft de verhoging die voortvloeit uit de toepassing van het indexeringspercentage na overschrijding van de spilindexen, overeenkomstig de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971, vastgesteld op 2 % van het bedrag van deze oorspronkelijke uitkering.

In afwijking van het eerste lid, wanneer dat brutodagbedrag wordt uitbetaald in een vijfdaagstelsel, wordt het brutodagbedrag vermenigvuldigd met 21,67.

§ 2. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per maand hoger is dan 2.000 euro of waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per dag, vermenigvuldigd met 26, hoger is dan 2.000 euro, wordt de verhoging als gevolg van de indexering uitsluitend berekend op het deel van de uitkering dat lager is dan of gelijk is aan de bovengenoemde bedragen. De toegekende verhoging mag in geen geval meer bedragen dan 40 euro per maand of 1,54 euro per dag. Het deel van de uitkering dat de bovengenoemde bedragen overschrijdt, wordt niet geïndexeerd.

indemnités et maternité visées par les titres 4 et 5 de la loi du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994;

b) les pensions d'invalidité visées par l'arrêté royal du 9 novembre 1970 relatif au régime de pension d'invalidité des ouvriers mineurs;

c) les indemnités et allocations dont le paiement est assuré par l'Office national de l'emploi en application de l'article 7, § 1er, alinéa 3, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs;

2° “indexation”: l'augmentation de l'indice conformément à la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants;

3° “montant initial”: le montant applicable la veille de l'augmentation résultant de l'indexation.

Art. 73. Par dérogation à la loi du 2 août 1971 précitée, et à toutes autres dispositions légales ou réglementaires régissant l'indexation des prestations sociales, les dispositions du présent chapitre sont applicables pour l'indexation des prestations sociales visées à l'article 72, 1°, lors de la première adaptation de celles-ci survenant après l'entrée en vigueur du présent chapitre, ainsi que lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.

Art. 74. § 1er. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est inférieur ou égal à 2.000 euros, ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est inférieur ou égal à 2.000 euros, l'augmentation résultant de l'application du taux d'indexation consécutif au franchissement des indices-pivots reste, conformément à la loi du 2 août 1971 précitée, fixée à 2 % du montant de cette prestation initiale.

Par dérogation à l'alinéa 1er, lorsque ce montant journalier brut est payé dans un système de cinq jours, le montant journalier brut est multiplié par 21,67.

§ 2. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est supérieur à 2.000 euros ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est supérieur à 2.000 euros, l'augmentation résultant de l'indexation est calculée sur la seule tranche de la prestation inférieure ou égale aux montants susvisés. L'augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 40 euros par mois ou 1,54 euros par jour. La fraction de la prestation excédant les montants susvisés ne fait l'objet d'aucune indexation.

In afwijking van het eerste lid, wanneer dat brutodagbedrag wordt uitbetaald in een vijfdagenstelsel, wordt het brutodagbedrag vermenigvuldigd met 21,67 en mag de toegekende verhoging in geen geval niet meer dan 1,85 euro per dag bedragen.

§ 3. De in dit artikel bedoelde referentiebedragen van 2.000 euro, 40 euro, 1,54 euro en 1,85 euro worden, voor de toepassing van de paragrafen 1 en 2 bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027, gekoppeld aan de spilindex die op 1 januari 2026 van kracht is en worden geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971.

Art. 75. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, alle maatregelen nemen die nodig zijn voor de uitvoering van dit hoofdstuk.

Art. 76. Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Hoofdstuk 6

Maatregelen tot tijdelijke beperking van de indexering van sociale uitkeringen voor zelfstandigen

Art. 77. Voor de toepassing van dit hoofdstuk moet worden verstaan onder:

1° “sociale uitkeringen”:

a) de uitkeringen bij primaire arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschap van de uitkerings- en moederschapsverzekering bedoeld in de artikelen 9, 10 en 94 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten;

b) de uitkeringen bedoeld in hoofdstuk 3 van titel 9 van de programmawet (I) van 26 december 2022;

c) de uitkeringen bedoeld in de artikelen 18*bis*, § § 2 tot en met 5, en 18*ter*, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen;

2° “indexering”: een indexverhoging overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld;

3° “oorspronkelijk bedrag”: het bedrag dat van toepassing is de dag vóór de verhoging als gevolg van de indexering.

Art. 78. In afwijking van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971 en alle andere wettelijke of reglementaire

Par dérogation à l’alinéa 1er, lorsque ce montant journalier brut est payé dans un système de cinq jours, le montant journalier brut est multiplié par 21,67 et l’augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 1,85 euros par jour.

§ 3. Les montants de référence de 2.000 euros, 40 euros, 1,54 euros et 1,85 euros visés au présent article sont, pour l’application des paragraphes 1er et 2 lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027, rattachés à l’indice pivot en vigueur au 1er janvier 2026 et sont indexés conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971 précitée.

Art. 75. Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, peut prendre toutes les mesures nécessaires à l’exécution du présent chapitre.

Art. 76. Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Chapitre 6

Mesures de limitation temporaire de l’indexation des prestations sociales pour travailleurs indépendants

Art. 77. Pour l’application du présent chapitre, on entend par:

1° “prestations sociales”:

a) les indemnités d’incapacité primaire, les indemnités d’invalidité et les indemnités de maternité de l’assurance indemnités et maternité visées aux articles 9, 10 et 94 de l’arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant une assurance indemnités et une assurance maternité en faveur des travailleurs indépendants et des conjoints aidants;

b) les allocations visées au chapitre 3 du titre 9 de la loi-programme (I) du 26 décembre 2022;

c) les allocations visées aux articles 18*bis*, § § 2 à 5, et 18*ter*, de l’arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants;

2° “indexation”: l’augmentation de l’indice conformément à la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l’indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants;

3° “montant initial”: le montant applicable la veille de l’augmentation résultant de l’indexation.

Art. 78. Par dérogation à la loi du 2 août 1971 précitée, et à toutes autres dispositions légales ou réglementaires

bepalingen inzake de indexering van sociale uitkeringen, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van toepassing op de indexering van de in artikel 77, 1°, bedoelde sociale uitkeringen bij de eerste aanpassing ervan na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk, alsook bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.

Art. 79. § 1. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke bruto maandbedrag lager is dan of gelijk is aan 2.000 euro, of waarvan het oorspronkelijke bruto dagbedrag vermenigvuldigd met 26 lager is dan of gelijk is aan 2.000 euro, blijft de verhoging die voortvloeit uit de toepassing van het indexeringspercentage na overschrijding van de spilindexen, overeenkomstig de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971, vastgesteld op 2 % van het bedrag van deze oorspronkelijke uitkering.

Voor de uitkeringen bedoeld in artikel 94 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 waarvan het oorspronkelijke bedrag van de bruto weekuitkering, vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller gelijk is aan 26 en de noemer gelijk aan 6, lager dan of gelijk is aan 2.000 euro, blijft de verhoging die voortvloeit uit de toepassing van het indexeringspercentage na overschrijding van de spilindexen, overeenkomstig de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971, vastgesteld op 2 % van het bedrag van deze oorspronkelijke uitkering.

§ 2. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per maand hoger is dan 2.000 euro of waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per dag, vermenigvuldigd met 26, hoger is dan 2.000 euro, wordt de verhoging als gevolg van de indexering uitsluitend berekend op het deel van de uitkering dat lager dan of gelijk is aan de bovengenoemde bedragen. De toegekende verhoging mag in geen geval meer bedragen dan 40 euro per maand of 1,54 euro per dag. Het deel van de uitkering dat de bovengenoemde bedragen overschrijdt, wordt niet geïndexeerd.

Voor de uitkeringen bedoeld in artikel 94, van voornoemd koninklijk besluit van 20 juli 1971, waarvan het oorspronkelijke bruto weekbedrag vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller gelijk is aan 26 en de noemer gelijk aan 6, hoger is dan 2.000 euro, wordt de verhoging als gevolg van de indexering uitsluitend berekend op het deel van de uitkering dat lager is dan of gelijk is aan het bovengenoemde bedrag en mag de toegekende verhoging in geen geval meer dan 9,23 euro per week bedragen. Het deel van de uitkering dat de bovengenoemde bedragen overschrijdt, wordt niet geïndexeerd.

§ 3. De in dit artikel bedoelde referentiebedragen van 2.000 euro, 40 euro, 1,54 euro en 9,23 euro, worden, voor de toepassing van de paragrafen 1 en 2 bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027, gekoppeld aan de spilindex die op 1 januari 2026 van kracht is en worden geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971.

Art. 80. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, alle maatregelen nemen die nodig zijn voor de uitvoering van dit hoofdstuk.

régissant l'indexation des prestations sociales, les dispositions du présent chapitre sont applicables pour l'indexation des prestations sociales visées à l'article 77, 1°, lors de la première adaptation de celles-ci survenant après l'entrée en vigueur du présent chapitre, ainsi que lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.

Art. 79. § 1er. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est inférieur ou égal à 2.000 euros, ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est inférieur ou égal à 2.000 euros, l'augmentation résultant de l'application du taux d'indexation consécutif au franchissement des indices-pivots reste, conformément à la loi du 2 août 1971 précitée, fixée à 2 % du montant de cette prestation initiale.

Pour les indemnités visées à l'article 94 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 dont le montant initial brut de l'indemnité hebdomadaire, multiplié par une fraction dont le numérateur est égal à 26 et le dénominateur est égal à 6, est inférieur ou égal à 2.000 euros, l'augmentation résultant de l'application du taux d'indexation consécutif au franchissement des indices-pivots reste, conformément à la loi du 2 août 1971 précitée, fixée à 2 % du montant de cette prestation initiale.

§ 2. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est supérieur à 2.000 euros ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est supérieur à 2.000 euros, l'augmentation résultant de l'indexation est calculée sur la seule tranche de la prestation inférieure ou égale aux montants susvisés. L'augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 40 euros par mois ou 1,54 euros par jour. La fraction de la prestation excédant les montants susvisés ne fait l'objet d'aucune indexation.

Pour les indemnités visées à l'article 94 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 susmentionné, dont le montant hebdomadaire brut initial, multiplié par une fraction dont le numérateur est égal à 26 et le dénominateur est égal à 6, est supérieur à 2.000 euros, l'augmentation résultant de l'indexation est calculée sur la seule tranche de la prestation inférieure ou égale au montant susvisé et l'augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 9,23 euros par semaine. La fraction de la prestation excédant le montant susvisé ne fait l'objet d'aucune indexation.

§ 3. Les montants de référence de 2.000 euros, 40 euros, 1,54 euros et 9,23 euros visés au présent article sont, pour l'application des paragraphes 1er et 2 lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027, rattachés à l'indice pivot en vigueur au 1er janvier 2026 et sont indexés conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971 précitée.

Art. 80. Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, peut prendre toutes les mesures nécessaires à l'exécution du présent chapitre.

Art. 81. Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

TITEL 4 – GEZONDHEID

Hoofdstuk 1

Persoonlijk aandeel vroedvrouwen

Art. 82. In artikel 37, § 5, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 12 december 1996 en bij de wet van 11 augustus 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “die door artsen-specialisten worden verleend,” opgeheven;

2° in het tweede lid worden de woorden “in artikel 34, 3° en 4°” vervangen door de woorden “in artikel 34, 2°, 3° en 4°”.

Hoofdstuk 2

Wijzigingen van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten

Art. 83. In bijlage I van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de Bijlage I.1 worden in de tweede rij, de vierde en vijfde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 1, Afdeling 1 van de Bijlage I gevoegd bij deze wet;

2° in de Bijlage I.2 worden in de tweede rij, de vierde en vijfde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 1, Afdeling 2 van de Bijlage I gevoegd bij deze wet

Art. 84. In de bijlage II van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bijlage II.1, vijfde kolom, worden de woorden “0,01111 EUR” vervangen door de woorden

“- 0,01206 EUR voor de voor het publiek geopende apotheken

— 0,01490 EUR voor ziekenhuisapotheken”;

2° in de bijlage II.3, vijfde kolom, wordt het woord “0,17265” vervangen door het woord “0,17932”;

3° in de bijlage II.5, derde kolom, worden de woorden “verdelen van een geneesmiddel zowel onder bezwarende titel als om niet met uitzondering van de verpakkingen van de geneesmiddelen die de bijdrageplichtige in de handel brengt” vervangen door het woord “groothandelaar”;

4° in de bijlage II.5, vierde kolom worden de woorden “verdelen van een geneesmiddel zowel onder bezwarende

Art. 81. Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

TITRE 4 – SANTÉ

Chapitre 1er

Intervention personnelle sages-femmes

Art. 82. À l'article 37, § 5, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, modifié par l'arrêté royal du 12 décembre 1996 et la loi du 11 août 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, les mots “lorsqu'elles sont accomplies par des médecins-spécialistes,” sont abrogés;

2° dans l'alinéa 2, les mots “à l'article 34, 3° et 4°” sont remplacés par les mots “à l'article 34, 2°, 3° et 4°”.

Chapitre 2

Modifications de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé

Art. 83. Dans l'annexe I de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l'Annexe I.1, dans la deuxième ligne, les quatrième et cinquième colonnes sont remplacées par les colonnes figurant au Chapitre 1er, Section 1re, de l'annexe I jointe à la présente loi;

2° à l'Annexe I.2, dans la deuxième ligne, les quatrième et cinquième colonnes sont remplacées par les colonnes figurant au Chapitre 1, Section 2, de l'annexe I jointe à la présente loi.

Art. 84. Les modifications suivantes sont apportées à l'annexe II de la même loi:

1° à l'annexe II.1, cinquième colonne, les termes “0,01111 EUR” sont remplacés par les termes

“- 0,01206 EUR pour les pharmacies ouvertes au public

— 0,01490 EUR pour les pharmacies hospitalières”;

2° dans l'annexe II.3, cinquième colonne, le mot “0,17265” est remplacé par le mot “0,17932”;

3° dans l'annexe II.5, troisième colonne, les mots “distribution d'un médicament aussi bien à titre onéreux que gratuit à l'exception des conditionnements des médicaments que le redevable met sur le marché” sont remplacés par le mot “grossiste”;

4° dans l'annexe II.5, quatrième colonne, les mots “distribution d'un médicament aussi bien à titre onéreux que gratuit

titel als om niet met uitzondering van de verpakkingen van de geneesmiddelen die de bijdrageplichtige in de handel brengt" ingevoegd;

5° in de bijlage II.5, vijfde kolom, wordt het woord "0,00174" vervangen door het woord "0,00208";

6° in de bijlage II.6, derde kolom, worden de woorden "het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, onderworpen is aan een medisch voorschrift" vervangen door het woord "vergunninghouder";

7° in de bijlage II.6, vierde kolom, worden de woorden "het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, onderworpen is aan een medisch voorschrift" ingevoegd;

8° in de bijlage II.6, vijfde kolom, wordt het woord "0,04809" vervangen door het woord "0,04910";

9° in de bijlage II.7, derde kolom, worden de woorden "het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, niet onderworpen is aan een medisch voorschrift (OTC)" vervangen door het woord "vergunninghouder";

10° in de bijlage II.7, vierde kolom, worden de woorden "het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, niet onderworpen is aan een medisch voorschrift (OTC)" ingevoegd;

11° in de bijlage II.7, vijfde kolom, wordt het woord "0,02110" vervangen door het woord "0,02154".

Art. 85. In de bijlage III van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bijlage III.1, vijfde kolom, wordt het woord "822,95" vervangen door het woord "1.037,10";

2° in de bijlage III.1, vijfde kolom, wordt het woord "513,66" vervangen door het woord "647,33";

3° in de bijlage III.2, vijfde kolom, wordt het woord "717,11" vervangen door het woord "903,72";

4° in de bijlage III.3, vijfde kolom, wordt het woord "822,95" vervangen door het woord "1.037,10";

5° in de bijlage III.3, vijfde kolom, wordt het woord "513,66" vervangen door het woord "647,33";

6° in de bijlage III.4, vijfde kolom, wordt het woord "3855,08" vervangen door het woord "4.020,10";

à l'exception des conditionnements des médicaments que le redevable met sur le marché" sont insérés;

5° dans l'annexe II.5, cinquième colonne, le mot "0,00174" est remplacé par le mot "0,00208";

6° dans l'annexe II.6, troisième colonne, les mots "la mise sur le marché d'un médicament, aussi bien à titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l'année pour laquelle la contribution est due, est soumis à une prescription médicale" sont remplacés par les mots "titulaire d'autorisation";

7° dans l'annexe II.6, troisième colonne, les mots "la mise sur le marché d'un médicament, aussi bien à titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l'année pour laquelle la contribution est due, est soumis à une prescription médicale" sont insérés;

8° dans l'annexe II.6, cinquième colonne, le mot "0,04809" est remplacé par le mot "0,04910";

9° dans l'annexe II.7, troisième colonne, les mots "la mise sur le marché d'un médicament, aussi bien à titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l'année pour laquelle la contribution est due, n'est pas soumis à une prescription médicale (en vente libre)" sont remplacés par les mots "titulaire d'autorisation";

10° dans l'annexe II.7, quatrième colonne, les mots "la mise sur le marché d'un médicament, aussi bien à titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l'année pour laquelle la contribution est due, n'est pas soumis à une prescription médicale (en vente libre)" sont insérés;

11° dans l'annexe II.7, cinquième colonne, le mot "0,02110" est remplacé par le mot "0,02154";

Art. 85. Dans l'annexe III de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'annexe III.1, cinquième colonne, le mot "822,95" est remplacé par le mot "1.037,10";

2° dans l'annexe III.1, cinquième colonne, le mot "513,66" est remplacé par le mot "647,33";

3° dans l'annexe III.2, cinquième colonne, le mot "717,11" est remplacé par le mot "903,72";

4° dans l'annexe III.3, cinquième colonne, le mot "822,95" est remplacé par le mot "1.037,10";

5° dans l'annexe III.3, cinquième colonne, le mot "513,66" est remplacé par le mot "647,33";

6° dans l'annexe III.4, cinquième colonne, le mot "3855,08" est remplacé par le mot "4.020,10";

7° in de bijlage III.5, vijfde kolom, wordt het woord “5662,40” vervangen door het woord “5.950,49”;

8° in de bijlage III.6, vijfde kolom, worden de woorden “165,43 EUR/publiek geopende apotheek” vervangen door de woorden “172,81 EUR/publiek geopende apotheek, vermeerderd met een forfaitair bedrag voor elk van de volgende activiteiten die de apotheek uitvoert:

— een bedrag van 194,06 EUR voor het uitvoeren van individuele medicatiebereiding

— een bedrag van 97,03 EUR voor het uitvoeren van magistrale bereidingen in uitbesteding

— een bedrag van 194,06 EUR voor verkoop op afstand”;

9° in de bijlage III.8, vijfde kolom, wordt het woord “2.479,81” vervangen door het woord “2.975,77”;

10° in de bijlage III.9 wordt de tweede kolom aangevuld met de woorden “en/of houder van een vergunning als bedoeld in artikel 40/1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik

en/of houder van een vergunning bedoeld in artikel 99, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”;

11° in de bijlage III.9 wordt de derde kolom aangevuld met de woorden “en/of vergunning als bedoeld in artikel 40/1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik

en/of vergunning bedoeld in artikel 99, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”

12° in de bijlage III.9, vijfde kolom, worden de woorden “3.923,33 EUR/entiteit als bedoeld in Bijlage VI.2” vervangen door de woorden “4.153,47 EUR/entiteit als bedoeld in Bijlage VI.2, met uitzondering van de groothandelaars-verdelers;

4.016,87 EUR / groothandelaar-verdeler”.

Art. 86. In de tabel in de Bijlage IV van dezelfde wet wordt de derde kolom vervangen door de kolom opgenomen in Hoofdstuk 2 van de bijlage I gevoegd bij deze wet.

Art. 87. In de bijlage V, Hoofdstuk 1 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in Bijlage V.1.4, derde kolom, worden de woorden “per geneesmiddel voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt” vervangen door de woorden “per actieve substantie voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt en waarin België op 30 juni als saMS is aangeduid”;

7° dans l'annexe III.5, cinquième colonne, le mot “5662,40” est remplacé par le mot “5.950,49”.

8° dans l'annexe III.6, cinquième colonne, les mots “165,43 EUR/officine pharmaceutique ouverte au public” sont remplacés par les mots “172,81 EUR/officine pharmaceutique ouverte au public, augmentée d'un montant forfaitaire pour chacune des activités suivantes exercées par la pharmacie:

— un montant de 194,06 EUR pour effectuer la préparation individuelle de médicaments

— un montant de 97,03 EUR pour effectuer la préparation magistrale en sous-traitance

— un montant de 194,06 EUR pour vente à distance”

9° dans l'annexe III.8, cinquième colonne, le mot “2.479,81” est remplacé par le mot “2.975,77”;

10° dans l'annexe III.9, la deuxième colonne est complétée par les mots “et/ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 40/1, alinéa 1er, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain

et /ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 99 du Règlement (UE) 2019/6 du 11 décembre 2018 du Parlement européen et du Conseil relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE”;

11° dans l'annexe III.9, la troisième colonne est complétée par les mots “et/ou autorisation visée à l'article 40/1, alinéa 1er, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain

et/ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 99 du Règlement (UE) 2019/6 du 11 décembre 2018 du Parlement européen et du Conseil relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE”

12° dans l'annexe III.9, cinquième colonne, les mots “3.923,33 EUR/entité telle que visée par l'Annexe VI.2” sont remplacés par les mots “4.153,47/entité telle que visée par l'Annexe VI.2, à l'exception des grossistes-répartiteurs;

4.016,87 EUR / grossiste-répartiteur”.

Art. 86. Dans le tableau figurant à l'annexe IV de la même loi, la troisième colonne est remplacée par la colonne figurant au Chapitre 2 de l'annexe I jointe à la présente loi.

Art. 87. Dans l'annexe V, Chapitre 1 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'Annexe V.1.4., troisième colonne, les mots “par médicament expérimental par année où l'essai clinique est en cours” sont remplacés par les mots “par substance active expérimental et par année pendant laquelle l'essai clinique est mené et au cours de laquelle la Belgique est désignée comme saMS le 30 juin”

2° in Bijlage V.1.5., derde kolom, worden de woorden “per geneesmiddel voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt” vervangen door de woorden “per actieve substantie voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt en waarin België als saMS is aangeduid”;

3° in Hoofdstuk 4 worden de derde en de vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 1 van de bijlage I gevoegd bij deze wet.

4° in Hoofdstuk 5 worden de derde en de vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 2 van de bijlage I gevoegd bij deze wet.

5° in het opschrift van Hoofdstuk 8 worden de woorden “Inspectie goede klinische praktijken (GCP) diergeneesmiddelen” vervangen door de woorden “Buitenlandse inspecties van eender welk type, behalve deze in het kader van een overeenkomst”;

6° de tabel in Hoofdstuk 8 wordt vervangen door de tabel opgenomen in Hoofdstuk 3, Afdeling 3 van de bijlage I gevoegd bij deze wet.

7° er wordt een Hoofdstuk 9 ingevoegd, luidende “Herinspecties”;

8° in Hoofdstuk 9, ingevoegd bij de bepaling onder 6°, worden de volgende woorden ingevoegd:

“Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder “Herinspectie”: De herinspectie is een inspectie die wordt uitgevoerd door een daartoe aangesteld inspecteur.

Het betreft een bijkomende inspectie die nodig is nadat bij een vorige inspectie één of meerdere inbreuken op de wetgeving en/of tekortkoming(en) ten aanzien van de geldende reglementering en/of norm(en) zijn vastgesteld.

De herinspectie wordt uitgevoerd met betrekking tot één of meerdere tekortkomingen die werden vastgesteld omdat:

a) de tekortkoming(en) onvoldoende werd(en) opgelost door enkel de indiening van een preventief en correctief actieplan door de geïnspecteerde partij;

b) en/of er ter plaatse moet geverifieerd worden of de tekortkoming(en) waarvoor de geïnspecteerde partij een preventief en correctief actieplan heeft ingediend, voldoende werd(en) opgelost;

c) en/of het oplossen van de tekortkoming(en) niet kunnen geverifieerd worden op basis van de indiening van een preventief en correctief actieplan;

d) en/of er is geen preventief en correctief actieplan ingediend naar aanleiding van de laatste inspectie.

2° dans l'Annexe V.1.5., troisième colonne, les mots “par médicament expérimental par année où l'essai clinique est en cours” sont remplacés par les mots “par substance active expérimental et par année pendant laquelle l'essai clinique est mené et au cours de laquelle la Belgique est désignée comme saMS le 30 juin”;

3° dans Chapitre 4, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 3, Section 1re de l'annexe I jointe à la présente loi;

4° Dans Chapitre 5, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 3, Section 2 de l'annexe I jointe à la présente loi;

5° dans l'intitulé du Chapitre 8, les mots “Inspection de bonnes pratiques cliniques (GCP) des médicaments vétérinaires” sont remplacés par les mots “Inspections étrangères de tout type, à l'exception de celles effectuées dans le cadre d'un accord”;

6° le tableau dans Chapitre 8 est remplacé par le tableau figurant au Chapitre 3, Section 3, de l'annexe I jointe à la présente loi;

7° un Chapitre 9 “Réinspections” est inséré;

8° dans Chapitre 9, inséré par le 6°, les mots suivants sont insérés:

Pour l'application du présent Chapitre, on entend par “Réinspection”: La réinspection est une inspection effectuée par un inspecteur dûment nommé.

Il s'agit d'une inspection supplémentaire rendue nécessaire suite à la constatation, lors d'une inspection précédente, d'une ou plusieurs infraction(s) à la législation et/ou déficience(s) par rapport à la réglementation et/ou la norme en vigueur.

La réinspection concerne une ou plusieurs déficiences qui ont été identifiées parce que:

a) la ou les déficiences n'ont pas été suffisamment résolues par la soumission d'un plan d'actions préventives et correctives par la partie inspectée uniquement;

b) et/ou il est nécessaire de vérifier sur place si la ou les déficiences pour lesquelles la partie inspectée a soumis un plan d'actions préventives et correctives, ont été suffisamment résolues;

c) et/ou la résolution de la ou des déficiences ne peut pas être vérifiée sur la base de la soumission d'un plan d'action préventive et corrective;

d) et/ou aucun plan d'actions préventives et correctives n'a été soumis suite à la dernière inspection.

Afhankelijk van de aard van de vastgestelde inbreuk(en)/tekortkoming(en) en de impact voor de volksgezondheid zal de herinspectie betrekking hebben op de gehele initiële inspectie of een deel daarvan.”

9° Hoofdstuk 9, ingevoegd bij 6°, wordt aangevuld met de tabel opgenomen in Hoofdstuk 3, Afdeling 4 van de bijlage I gevoegd bij deze wet.

Art. 88. In de bijlage VII van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

2° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

3° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 3 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

4° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 4 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

5° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 5 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

6° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 6 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

7° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 1. Wijzigingen van type IA worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 7 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

8° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 2. Wijzigingen van type IB worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 8 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

9° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 3. Wijzigingen van type II worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 9 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

10° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 1. Wijzigingen van type IA worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 10 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

Selon la nature de la ou des infraction(s) / déficience(s) constatée(s) et de l'impact en terme de santé publique, la réinspection portera sur tout ou partie de l'inspection initiale.

9° le Chapitre 9, inséré par 6°, est complété par le tableau figurant au Chapitre 3, Section 4 de l'annexe I jointe à la présente loi.

Art. 88. Dans l'annexe VII de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 1re de l'annexe jointe à la présente loi;

2° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

3° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 3, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 3 de l'annexe jointe à la présente loi;

4° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 4 de l'annexe jointe à la présente loi;

5° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 5 de l'annexe jointe à la présente loi;

6° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 3, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 6 de l'annexe jointe à la présente loi;

7° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, 1. Modifications de type IA, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 7 de l'annexe jointe à la présente loi;

8° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, 2. Modifications de type IB, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 8 de l'annexe jointe à la présente loi;

9° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, 3. Modifications de type II, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 9 de l'annexe jointe à la présente loi;

10° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, 1. Modifications de type IA, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 10 de l'annexe jointe à la présente loi;

11° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 2. Wijzigingen van type IB worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 11 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

12° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 3. Wijzigingen van type II worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 12 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

13° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 1. Wijzigingen van type IA worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 13 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

14° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 2. Wijzigingen van type IB worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 14 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

15° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 3. Wijzigingen van type II worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 15 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

16° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 4 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 16 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

17° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 5 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 17 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

18° in Titel 1, Hoofdstuk 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 18 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

19° in Titel 1, Hoofdstuk 5 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 19 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

20° in Titel 1, Hoofdstuk 6 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 20 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

21° in Titel 1, Hoofdstuk 8 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 21 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

22° in Titel 1, Hoofdstuk 9 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 22 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

23° in Titel 1, Hoofdstuk 10 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 23 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

11° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, 2. Modifications de type IB, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 11 de l'annexe jointe à la présente loi;

12° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, 3. Modifications de type II, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 12 de l'annexe jointe à la présente loi;

13° dans Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3, 1. Modifications de type IA, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 13 de l'annexe jointe à la présente loi;

14° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 3, 2. Modifications de type IB, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 14 de l'annexe jointe à la présente loi;

15° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 3, 3. Modifications de type II, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 15 de l'annexe jointe à la présente loi;

16° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 4, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 16 de l'annexe jointe à la présente loi;

17° dans Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 5, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 17 de l'annexe jointe à la présente loi;

18° dans Titre 1er, Chapitre 3, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 18 de l'annexe jointe à la présente loi;

19° dans Titre 1er, Chapitre 5, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 19 de l'annexe jointe à la présente loi;

20° dans Titre 1er, Chapitre 6, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 20 de l'annexe jointe à la présente loi;

21° dans Titre 1, Chapitre 8, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 21 de l'annexe jointe à la présente loi;

22° dans Titre 1er, Chapitre 9, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 22 de l'annexe jointe à la présente loi;

23° dans Titre 1er, Chapitre 10, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 23 de l'annexe jointe à la présente loi;

24° de tabel in Titel 1, Hoofdstuk 11, Deel 1 wordt vervangen door de tabel in Hoofdstuk 4, Afdeling 24 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

25° in Titel 1, Hoofdstuk 12 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 25 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

26° in Bijlage VII.1.13.2, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag voor het opstellen van nieuwe originele documenten m.b.t. een registratie voor de vervaardiging, de invoer of de distributie van actieve substanties, krachtens artikel 12*bis* en 12*ter*, Geneesmiddelenwet” vervangen door de woorden

“De aanvraag van getekende exemplaren van alle beschikbare geldige originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP met betrekking tot actieve substanties krachtens artikelen 12*bis* en 12*ter*, Geneesmiddelenwet.

De aanvraag voor het opladen van te legaliseren documenten inclusief EudraGMDP documenten met betrekking tot actieve substanties via “e-legalisatie” zoals georganiseerd door de dienst legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, verricht via elegalisation.diplomatie.be of een andere site ter beschikking gesteld door de FOD Buitenlandse Zaken ten behoeve van e-legalisatie.”;

27° in Titel 1, Hoofdstuk 13 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 26 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

28° in Titel 1, Hoofdstuk 14 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 27 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

29° in Bijlage VII.1.14.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag van een certificaat van farmaceutisch product, krachtens artikel 12*bis*, § 2, Geneesmiddelenwet” vervangen door de woorden “De aanvraag van een certificaat van een farmaceutisch product overeenkomstig artikel 119 van het Koninklijk besluit van 14 december 2006 betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik

De aanvraag van een *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*.”;

30° in Bijlage VII.1.14.2, eerste kolom, worden de woorden “De dringende aanvraag van een certificaat van farmaceutisch product, krachtens artikel 12*bis*, § 2, Geneesmiddelenwet, te behandelen binnen de tien werkdagen na ontvangst van de aanvraag” vervangen door de woorden “De dringende aanvraag van een certificaat van een farmaceutisch product volgens artikel 119 van het Koninklijk besluit van 14 december 2006 betreffende geneesmiddelen voor menselijke gebruik, te behandelen binnen de tien werkdagen na ontvangst van de aanvraag.”;

31° in Titel 1, Hoofdstuk 15 worden, in de titel, de woorden “Aanvragen voor de legalisering van een document, voor de

24° dans Titre 1er, Chapitre 11, Section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 24 de l'annexe jointe à la présente loi;

25° dans Titre 1er, Chapitre 12, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 25 de l'annexe jointe à la présente loi;

26° dans l'annexe VII.1.13.2, première colonne, les mots “La demande de l'édition de nouveaux documents originaux d'un enregistrement pour la fabrication, l'importation ou la distribution de substances actives en vertu des articles 12*bis* et 12*ter*, Loi sur les médicaments” sont remplacés par les mots

“La demande d'exemplaires signés de tous les documents originaux valides disponibles validés par l'AFMPS et publiés via la base de données européenne EudraGMDP concernant les substances actives en vertu des articles 12*bis* et 12*ter* de la loi sur les médicaments.

La demande de téléchargement de documents à légaliser, y compris les documents EudraGMDP relatifs aux substances actives, via la “e-législation” telle qu'organisée par le service de légalisation du SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au développement, effectuée via elegalisation.diplomatie.be ou tout autre site mis à disposition par le SPF Affaires étrangères aux fins de l'e-législation.”;

27° dans Titre 1er, Chapitre 13, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 26 de l'annexe jointe à la présente loi;

28° dans Titre 1er, Chapitre 14, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 27 de l'annexe jointe à la présente loi;

29° dans l'annexe VII.14.1, première colonne, les mots “La demande d'un certificat d'un produit pharmaceutique en vertu de l'article 12*bis*, § 2, Loi sur les médicaments” sont remplacés par les mot “La demande d'un certificat pour un produit pharmaceutique conformément à l'article 119 de l'arrêté royal du 14 décembre 2006 relatif aux médicaments à usage humain

La demande d'une *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*.”;

30° dans l'annexe VII.1.14.2, première colonne, les mots “La demande urgente d'un certificat d'un produit pharmaceutique, conformément à l'article 12*bis*, § 2, de la loi sur les médicaments, à traiter dans les dix jours après la réception de la demande” sont remplacés par les mots “La demande urgente d'un certificat pour un produit pharmaceutique conformément à l'article 119 de l'arrêté royal du 14 décembre 2006 relatif aux médicaments à usage humain, à traiter dans les dix jours ouvrables suivant la réception de la demande.”;

31° dans le Titre 1er, Chapitre 15, dans le titre, les mots “Demandes de légalisation d'un document, pour la déclaration

uitvoerverklaring voor geneesmiddelen, voor de verklaring van fabricage door onderaanneming, voor de registratie van bemiddelaars en voor de verklaring van geen bezwaar” vervangen door de woorden “Aanvragen voor de legalisering van een document, voor eensluidende afschriften, voor de exportdeclaraties voor geneesmiddelen, voor de registratie van bemiddelaars, voor de verklaring van geen bezwaar en een validatie van een document”;

32° in Titel 1, Hoofdstuk 15 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 28 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

33° in Bijlage VII.1.15.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag voor de legalisering van een document met betrekking tot geneesmiddelen (voor eensluidend afschrift)”

De aanvraag van bijkomende originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP” vervangen door de woorden “De aanvraag voor een voor eensluidend afschrift van een door het FAGG getekend document met betrekking tot humane geneesmiddelen.

De aanvraag van getekende exemplaren van alle beschikbare geldige originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP.

De aanvraag voor het opladen van te legaliseren documenten met betrekking tot humane geneesmiddelen en alle EudraGMDP documenten, via “e-legalisatie” zoals georganiseerd door de dienst legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, verricht via elegilsation.diplomatie.be of een andere site ter beschikking gesteld door de FOD Buitenlandse Zaken ten behoeve van e-legalisatie.”;

34° in Bijlage VII.1.15.6 worden de woorden “De validatie van een document opgemaakt door de aanvrager in verband met de registraties en de vergunningen met betrekking tot geneesmiddelen” vervangen door de woorden “De validatie van een document opgemaakt door de aanvrager in verband met de registraties en de vergunningen met betrekking tot humane geneesmiddelen.”;

35° in Titel 1, Hoofdstuk 16 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 29 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

36° in Bijlage VII.1.16.3, tweede kolom, worden de woorden “Apotheker of geneesheer” vervangen door de “De verantwoordelijke voor de voorlichting bedoeld in artikel 13, § 2 van het koninklijk besluit van 7 april 1995 betreffende de voorlichting en de reclame inzake geneesmiddelen voor menselijk gebruik”;

37° de Bijlage VII.1.17.3 wordt opgeheven;

38° de Bijlage VII.1.17.4 wordt opgeheven;

39° de Bijlage VII.1.17.7 wordt opgeheven

d’exportation de médicaments, pour la déclaration de fabrication par sous-traitance, d’enregistrement de courtiers et pour la déclaration de non-objection” sont remplacés par les mots “Demandes de légalisation d’un document, de copies certifiées conformes, de déclarations d’exportation de médicaments, d’enregistrement d’intermédiaires, de déclaration de non-objection et de validation d’un document.”;

32° dans Titre 1er, Chapitre 15, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 28 de l’annexe jointe à la présente loi;

33° dans l’annexe VII.1.15.1, première colonne, les mots “La demande de légalisation d’un document relatif aux médicaments (copie conforme);

La demande de documents originaux supplémentaires validés par l’AFMPS et émis via la banque de données européenne EudraGMDP” sont remplacés par les mots “La demande d’une copie certifiée conforme d’un document signé par l’AFMPS concernant des médicaments à usage humain.

La demande de copies signées de tous les documents originaux valides disponibles, validés par l’AFMPS et publiés via la base de données européenne EudraGMDP.

La demande de téléchargement de documents à légaliser relatifs aux médicaments à usage humain et de tous les documents EudraGMDP, via “l’e-législation” telle qu’organisée par le service de légalisation du SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement, effectuée via elegilsation.diplomatie.be ou tout autre site mis à disposition par le SPF Affaires étrangères aux fins de l’e-législation.”;

34° dans l’annexe VII.1.15.6, les mots “La validation d’un document rédigé par le demandeur et en relation avec les enregistrements et autorisations relatifs aux médicaments.” sont remplacés par les mots “La validation d’un document établi par le demandeur en rapport avec les enregistrements et les autorisations concernant les médicaments à usage humain.”;

35° dans Titre 1er, Chapitre 16, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 29 de l’annexe jointe à la présente loi;

36° dans l’annexe VII.1.16.3, dans la deuxième colonne, les mots “La pharmacien ou le médecin” sont remplacés par les mots “Le responsable de l’information visé dans l’article 13, § 2 de l’arrêté royal de 7 avril 1995 relatif à l’information et à la publicité concernant les médicaments à usage humain”;

37° l’Annexe VII.1.17.3 est abrogée;

38° l’Annexe VII.1.17.4 est abrogée;

39° l’Annexe VII.1.17.7 est abrogée;

40° in Titel 1, Hoofdstuk 17 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 30 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

41° in Titel 2, Hoofdstuk 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 31 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

42° in Titel 2, Hoofdstuk 2 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 32 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

43° in Titel 2, Hoofdstuk 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 33 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

44° in Titel 2, Hoofdstuk 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 34, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

45° de tabel in Titel 2, Hoofdstuk 4 wordt aangevuld met de lijnen in Hoofdstuk 4, Afdeling 34, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

46° de tabel in Titel 3, enig hoofdstuk wordt vervangen door de tabel in Hoofdstuk 4, Afdeling 35 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

47° in Titel 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 36 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

48° in Titel 5 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 37 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

49° in Titel 6 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 38 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

50° de tabel in Titel 7 wordt vervangen door de tabel in Hoofdstuk 4, Afdeling 39 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

51° de Titel 8 wordt opgeheven;

52° in Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 40 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

53° in Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 41 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

54° in Titel 11 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 42 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

40° dans Titre 1er, Chapitre 17, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 30 de l'annexe jointe à la présente loi;

41° dans Titre 2, Chapitre 1er, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 31 de l'annexe jointe à la présente loi;

42° dans Titre 2, Chapitre 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 32 de l'annexe jointe à la présente loi;

43° dans Titre 2, Chapitre 3, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 33 de l'annexe jointe à la présente loi;

44° dans Titre 2, Chapitre 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 34, Sous-section 1 de l'annexe jointe à la présente loi;

45° le tableau dans le Titre 2, Chapitre 4 est complété par les lignes dans le Chapitre 4, Section 34, Sous-section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

46° dans Titre 1, Chapitre unique, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 45, Section 35 de l'annexe jointe à la présente loi;

47° dans Titre 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 36 de l'annexe jointe à la présente loi;

48° dans Titre 5, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 37 de l'annexe jointe à la présente loi;

49° dans Titre 6, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 38 de l'annexe jointe à la présente loi;

50° le tableau dans le Titre 7 est remplacé par le tableau dans Chapitre 4, Section 39 de l'annexe jointe à la présente loi;

51° le Titre 8 est abrogé;

52° dans Titre 10, Chapitre 1er, Section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 40 de l'annexe jointe à la présente loi;

53° dans Titre 10, Chapitre 1er, Chapitre 2, Section 2, Sous-section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 41 de l'annexe jointe à la présente loi;

54° dans Titre 11, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 42 de l'annexe jointe à la présente loi;

55° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 43 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

56° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 44 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

57° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 45 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

58° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 46, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

59° de tabel in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 wordt aangevuld met de lijn in Hoofdstuk 4, Afdeling 46, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

60° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 47, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

61° Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2 wordt aangevuld met de lijn in Hoofdstuk 4, Afdeling 47, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

62° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 4, Afdeling 48, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

63° Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3 wordt aangevuld met de lijn in Hoofdstuk 4, Afdeling 48, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

64° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 49 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

65° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 50 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

66° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 51 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

67° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 52 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

68° in Titel 12, Hoofdstuk 2 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 53 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

55° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacés par la colonnes dans Chapitre 4, Section 43 de l'annexe jointe à la présente loi;

56° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 44 de l'annexe jointe à la présente loi;

57° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 45 de l'annexe jointe à la présente loi;

58° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par la colonne dans Chapitre 4, Section 46, Sous-section 1re de l'annexe jointe à la présente loi;

59° le tableau dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 1re est complété par la ligne dans Chapitre 4, Section 46, Sous-section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

60° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 47, Sous-section 1 de l'annexe jointe à la présente loi;

61° le titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 2 est complété par la ligne figurant au Chapitre 4, Section 47, Sous-section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

62° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 3, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans Chapitre 4, Section 48, Sous-section 1re de l'annexe jointe à la présente loi;

63° Le Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 3 est complété par la ligne figurant au Chapitre 4, Section 48, Sous-section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

64° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 49 de l'annexe jointe à la présente loi;

65° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 50 de l'annexe jointe à la présente loi;

66° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 51 de l'annexe jointe à la présente loi;

67° dans Titre 12, Chapitre 1er, Section 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 52 de l'annexe jointe à la présente loi;

68° dans Titre 12, Chapitre 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 53 de l'annexe jointe à la présente loi;

69° in Titel 12, Hoofdstuk 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 54 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

70° in Titel 12, Hoofdstuk 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 55 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

71° in Titel 12, Hoofdstuk 5 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 56 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

72° in Titel 12, Hoofdstuk 6 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 57 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

73° in Titel 12, Hoofdstuk 7 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 58 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

74° in Bijlage VII.12.7.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag van een certificaat van farmaceutisch product, bedoeld in artikel 98 van Verordening 2019/6” vervangen door de woorden “De aanvraag van een *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”;

75° in Bijlage VII.12.8.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag voor de legalisering van een document met betrekking tot diergeneesmiddelen (voor eensluidend afschrift);

De aanvraag van bijkomende originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP” vervangen door de woorden

vervangen door de woorden

“De aanvraag voor een voor eensluidend afschrift van een door het FAGG getekend document met betrekking tot diergeneesmiddelen.

De aanvraag van getekende exemplaren van alle beschikbare geldige originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP.

De aanvraag voor het opladen van te legaliseren documenten met betrekking tot diergeneesmiddelen en alle EudraGMDP documenten, via “e-legalisatie” zoals georganiseerd door de dienst legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, verricht via elegalisation.diplomatie.be of een andere site ter beschikking gesteld door de FOD Buitenlandse Zaken ten behoeve van e-legalisatie.”;

76° in Titel 12, Hoofdstuk 8 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 59 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

77° in Titel 12, Hoofdstuk 10 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 60 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

69° dans Titre 12, Chapitre 3, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 54 de l'annexe jointe à la présente loi;

70° dans Titre 12, Chapitre 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 55 de l'annexe jointe à la présente loi;

71° dans Titre 12, Chapitre 5, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 56 de l'annexe jointe à la présente loi;

72° dans Titre 12, Chapitre 6, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 57 de l'annexe jointe à la présente loi;

73° dans Titre 12, Chapitre 7, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 58 de l'annexe jointe à la présente loi;

74° dans l'annexe VII.12.7.1, dans la première colonne, les mots “La demande d'un certificat d'un produit pharmaceutique, tel que visé à l'article 98 du Règlement 2019/6” sont remplacés par les mots “La demande d'un *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”;

75° Dans l'annexe VII.12.8.1, dans la première colonne, les mots “La demande de légalisation d'un document relatif aux médicaments vétérinaires (copie conforme);

La demande de documents originaux supplémentaires validés par l'AFMPS et émis via la banque de données européenne EudraGMDP”

sont remplacés par les mots

“La demande d'une copie certifiée conforme d'un document signé par l'AFMPS concernant des médicaments vétérinaires.

La demande de copies signées de tous les documents originaux valides disponibles, validés par l'AFMPS et publiés via la base de données européenne EudraGMDP.

La demande de téléchargement de documents à légaliser relatifs aux médicaments vétérinaires et de tous les documents EudraGMDP, via “l'e-législation” telle qu'organisée par le service de légalisation du SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au développement, effectuée via elegalisation.diplomatie.be ou tout autre site mis à disposition par le SPF Affaires étrangères aux fins de l'e-législation.”;

76° dans Titre 12, Chapitre 8, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 59 de l'annexe jointe à la présente loi;

77° dans Titre 12, Chapitre 10, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 60 de l'annexe jointe à la présente loi;

78° in Titel 12, Hoofdstuk 13 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 4, Afdeling 61 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

79° Bijlage VII wordt aangevuld met een Titel 15, luidende “Koninklijk besluit van 30.09.2020 houdende de bereiding en de aflevering van geneesmiddelen en het gebruik en de distributie van medische hulpmiddelen binnen verzorgingsinstellingen”;

80° De tabel in Hoofdstuk 5, Afdeling 62 van de bijlage gevoegd bij deze wet wordt ingevoegd in de Titel 15 van dezelfde wet, ingevoegd bij de bepaling onder 79°.

Art. 89. In Bijlage IX, Hoofdstuk 3 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de eerste tabel wordt vervangen door de tabel opgenomen in Hoofdstuk 5 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

2° het hoofdstuk wordt aangevuld met een lid, luidende als volgt: “Het bedrag verschuldigd door de belastingplichtige, krachtens dit hoofdstuk, die het stelsel van autocontrole niet toepast en waarvan het uiteindelijke aantal eenheden gelijk is aan 1, mag niet lager zijn dan 194,72 EUR”.

Art. 90. In de bijlage X van dezelfde wet wordt de tabel in Hoofdstuk 2 vervangen door de tabel in Hoofdstuk 6 van de bijlage gevoegd bij deze wet.

TITEL 5 – SOCIALE ZAKEN

Hoofdstuk 1

Sociale werkbonus

Art. 91. In artikel 2, § 1/1, van de wet van 20 december 1999 tot toekenning van een werkbonus aan werknemers met lage lonen en van andere verminderingen van de persoonlijke bijdragen van sociale zekerheid, ingevoegd bij de programmawet van 22 december 2023, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bepaling onder a) worden de woorden “geldend op 1 april 2022, vermenigvuldigd met 157,6814 procent en vanaf die datum aangepast aan de evolutie van het indexcijfer overeenkomstig artikel 2, § 2, derde lid, van deze wet” vervangen door de woorden “vermenigvuldigd met 156,9662 procent”;

2° in de bepaling onder b) wordt het getal “131,5328” vervangen door het getal “132,1751”.

Art. 92. Artikel 91 treedt in werking op 1 januari 2028.

Hoofdstuk 2

Eerste aanwervingen

Art. 93. Artikel 336, § 1, van de programmawet (I) van 24 december 2002, vervangen bij de programmawet van

78° dans Titre 12, Chapitre 13, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 4, Section 61 de l'annexe jointe à la présente loi;

79° L'annexe VII est complétée par un Titre 15 intitulé “Arrêté royal du 30 septembre 2020 relatif à la préparation et à la délivrance de médicaments ainsi qu'à l'utilisation et à la distribution de dispositifs médicaux dans les établissements de soins”.

80° Le tableau dans Chapitre 5, Section 62 de l'annexe jointe à la présente loi est inséré dans le Titre 15 de la même loi, inséré par le 79°.

Art. 89. Dans l'annexe IX, chapitre 3 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° le premier tableau est remplacé par le tableau dans Chapitre 5 de l'annexe jointe à la présente loi;

2° le chapitre 3 est complété par un alinéa, rédigé comme suit: “Le montant du par le contribuable, au titre du présent chapitre, qui n'applique pas le système d'autocontrôle et dont le nombre d'entités final égale 1, ne peut être inférieur à 194,72 EUR”.

Art. 90. Dans l'annexe X de la même loi, le tableau dans Chapitre 2 est remplacé par le tableau dans Chapitre 6 de l'annexe jointe à la présente loi.

TITRE 5 – AFFAIRES SOCIALES

Chapitre 1er

Bonus à l'emploi social

Art. 91. Dans l'article 2, § 1/1, de la loi du 20 décembre 1999 visant à octroyer un bonus à l'emploi aux travailleurs salariés ayant un bas salaire et d'autres réductions des cotisations personnelles de sécurité sociale, inséré par la loi-programme du 22 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le a), les mots “applicable au 1er avril 2022, multiplié par 157,6814 pourcents et à partir de cette date ajusté à l'évolution de l'indice conformément à l'article 2, § 2, alinéa 3, de la présente loi” sont remplacés par les mots “multipliés par 156,9662 pour cent”;

2° dans le b), le nombre “131,5328” est remplacé par le nombre “132,1751”.

Art. 92. L'article 91 entre en vigueur le 1er janvier 2028.

Chapitre 2

Premiers engagements

Art. 93. L'article 336, § 1er, de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, remplacé par la loi-programme du 27 décembre

27 december 2021 en gewijzigd bij de wet van 16 oktober 2023, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“G21 is gelijk aan 2.000 euro.”

Art. 94. In artikel 342, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2021 en de wet van 16 oktober 2023, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Art. 95. In de Franse tekst van artikel 343, § 1, 3°, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de programmawet van 27 december 2021, worden de woorden “*un engagement simultané*” vervangen door de woorden “*l’occupation simultanée*”.

Art. 96. In de Franse tekst van artikel 353ter, tweede lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 27 december 2004 en vervangen bij de programmawet van 27 december 2021, worden de woorden “*le transfert*” vervangen door de woorden “*l’opération*”.

Art. 97. De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit, de overgangsregeling die geldt voor de toepassing van de doelgroepverminderingen voor de aanwervingen van een eerste, tweede en/of derde werknemer die in toepassing van artikel 342 van de programmawet (I) van 24 december 2002, zijn aangevat voor de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk.

Art. 98. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

Hoofdstuk 3

Beperking van de vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen boven het RSZ-loonplafond

Art. 99. Artikel 38, § 1, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, gewijzigd bij de wet van 18 juli 2025, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“De bepalingen van het tweede tot en met vierde lid zijn niet van toepassing op het loon van betaalde sportbeoefenaars of beroepswielrenners tewerkgesteld door de werkgevers bedoeld in artikel 353bis/16 van de programmawet (I) van 24 december 2002.”

Art. 100. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

Hoofdstuk 4

Stopzetting verminderingen

Afdeling 1 – Collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek

Art. 101. In titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van de programmawet (I) van 24 december 2002 wordt onderafdeling 6, die de artikelen 348 tot 353 bevat, gewijzigd bij de wet van 22 december 2023, opgeheven.

2021 et modifié par la loi du 16 octobre 2023, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“G21 est égal à 2.000 euros.”

Art. 94. Dans l'article 342, alinéa 1er, de la même loi, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2021 et la loi du 16 octobre 2023, le mot “trois” est remplacé par le mot “cinq”.

Art. 95. Dans l'article 343, § 1er, 3°, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi-programme du 27 décembre 2021, les mots “un engagement simultané” sont remplacés par les mots “l’occupation simultanée”.

Art. 96. Dans l'article 353ter, alinéa 2, de la même loi, inséré par la loi du 27 décembre 2004 et remplacé par la loi-programme du 27 décembre 2021, les mots “le transfert” sont remplacés par les mots “l’opération”.

Art. 97. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les règles transitoires applicables aux réductions groupe-cible pour l'engagement d'un deuxième et d'un troisième travailleur qui, en application de l'article 342 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, a commencé à travailler avant la date d'entrée en vigueur du présent chapitre.

Art. 98. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er avril 2026.

Chapitre 3

Limitation de l'exonération des cotisations de sécurité sociale au-delà du plafond salarial ONSS

Art. 99. L'article 38, § 1er, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, modifié par la loi du 18 juillet 2025, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Les dispositions des alinéas 2 à 4 ne s'appliquent pas au salaire des sportifs rémunérés ou des coureurs cyclistes professionnels employés par les employeurs visés à l'article 353bis/16 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.”

Art. 100. Ce chapitre entre en vigueur au 1er avril 2026.

Chapitre 4

Cessation des réductions

Section 1re – Réduction collective du temps de travail et semaine des quatre jours

Art. 101. Au titre IV, chapitre 7, section 3, de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, la sous-section 6, comportant les articles 348 au 353, modifiée par la loi du 22 décembre 2023, est abrogée.

Art. 102. In titel III van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen wordt hoofdstuk VI, dat de artikelen 21 tot 28 bevat, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 januari 2004, opgeheven.

Art. 103. Voor stelsels van arbeidsduurvermindering en/of vierdagenweek die ingevoerd worden voorafgaand aan 1 april 2026, behouden werkgevers de mogelijkheid de doelgroepvermindering collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek, bedoeld in onderafdeling 6 van de programmawet (I) van 24 december 2002 en in titel III, hoofdstuk VI, van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen, zoals deze golden op 31 maart 2026, voor de resterende looptijd toe te passen.

In de in het voorgaande lid bedoelde overgangperiode kan geen toepassing worden gemaakt van artikel 353ter van voornoemde programmawet.

Afdeling 2 – Forfaitaire bijdragevermindering voor vaste werknemers met een voltijdse arbeidsovereenkomst in de horeca

Art. 104. In titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van de programmawet (I) van 24 december 2002 wordt onderafdeling 9, die het artikel 353bis/8 bevat, ingevoegd bij de wet van 11 november 2013, opgeheven.

Art. 105. In titel III van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen wordt hoofdstuk IX, dat de artikelen 28/7 tot 28/10 bevat, ingevoegd bij het besluit van 21 december 2013 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 april 2014, opgeheven.

Art. 106. In het koninklijk besluit van 1 juli 2011 tot uitvoering van de artikelen 16, 13°, 17, 20, 63, 70 en 88 van het Sociaal Strafwetboek en tot bepaling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht, wordt het artikel 6/5, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 12 mei 2019, opgeheven.

Afdeling 3 – Inwerkingtreding

Art. 107. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

Hoofdstuk 5

Wijzigingen betreffende een toekomstbestendige digitalisering van de sociale zekerheid

Art. 102. Au titre III de l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale, le chapitre VI, comportant les articles 21 à 28, modifié par l'arrêté royal du 21 janvier 2004, est abrogé.

Art. 103. Pour les régimes de réduction du temps de travail et/ou de semaine de quatre jours mis en place avant le 1er avril 2026, les employeurs conservent la possibilité d'appliquer la réduction groupe-cible pour réduction collective du temps de travail et semaine de quatre jours, visée à la sous-section 6 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002 et au titre III, chapitre VI, de l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale, telles qu'elles étaient en vigueur au 31 mars 2026, pour la durée restante.

Pendant la période transitoire visée à l'alinéa précédent, l'article 353ter de la loi-programme précitée ne peut être appliqué.

Section 2 – Réduction de cotisations forfaitaire pour des travailleurs fixes avec un contrat de travail à temps plein dans l'horeca

Art. 104. Au titre IV, chapitre 7, section 3, de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, la sous-section 9, comportant l'article 353bis/8, insérée par la loi du 11 novembre 2013, est abrogée.

Art. 105. Au titre III de l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I) visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale, le chapitre IX, comportant les articles 28/7 à 28/10, inséré par l'arrêté du 21 décembre 2013 et modifié par l'arrêté royal du 24 avril 2014, est abrogé.

Art. 106. Dans l'arrêté royal du 1er juillet 2011 portant exécution des articles 16, 13°, 17, 20, 63, 70 et 88 du Code pénal social et fixant la date d'entrée en vigueur de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social, l'article 6/5, inséré par l'arrêté royal du 12 mai 2019, est abrogé.

Section 3 – Entrée en vigueur

Art. 107. Ce chapitre entre en vigueur le 1er avril 2026.

Chapitre 5

Modifications concernant une sécurité sociale numérique durable

Art. 108. In de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders wordt een artikel 21/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 21/2. Met ingang van 1 januari 2027 kan iedere werkgever, onverminderd de kwartaalaangifte in uitvoering van artikel 21, in ieder geval minstens maandelijks en uiterlijk de veertiende kalenderdag die volgt op de maand waarop de gegevensoverdracht betrekking heeft, de loon- en prestatiegegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid overmaken aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid door middel van een door deze Rijksdienst goedgekeurde elektronische techniek.

Met ingang van 1 januari 2028 wordt de in het eerste lid bedoelde gegevensoverdracht voor alle werkgevers verplicht.

De Koning kan de voorwaarden en nadere regels voor de in het eerste lid bedoelde gegevensoverdracht nader bepalen.”.

Art. 109. In dezelfde wet wordt een artikel 21/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 21/3. Het aggregeren, op het niveau van de natuurlijke persoon, van loon- en prestatiegegevens verkregen van de werkgever die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid geschiedt door de Rijksdienst van Sociale Zekerheid.

Het aggregeren van gegevens, op het niveau van de natuurlijke persoon, met andere dan in het eerste lid bedoelde gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid geschiedt gezamenlijk door de openbare instellingen van sociale zekerheid die overeenkomstig de functionele opdeling bedoeld in artikel 9 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid met de opslag van de betrokken gegevens zijn belast.”.

Art. 110. In artikel 29, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 27 december 2005 en gewijzigd bij de wet van 22 december 2008, worden de woorden “bij artikel 21” vervangen door de woorden “bij de artikelen 21, 21/1 en 21/2”.

Art. 111. In artikel 30, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 25 januari 1999 en gewijzigd bij de wet van 20 juli 2015, worden de woorden “artikel 28, § 1bis” vervangen door de woorden “artikel 28, § 2”.

Art. 112. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 2027, met uitzondering van:

1° artikel 109 dat in werking treedt op de tiende dag na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*;

2° artikel 110 dat in werking treedt op 1 januari 2028.

TITEL 6 – BESTRIJDING VAN SOCIALE FRAUDE

Hoofdstuk 1

Art. 108. Dans la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, il est inséré un article 21/2, rédigé comme suit:

“Art. 21/2. Sans préjudice de la déclaration trimestrielle prévue à l'article 21, tout employeur peut, à partir du 1er janvier 2027, en tout état de cause au moins une fois par mois et au plus tard le quatorzième jour civil suivant le mois auquel le transfert des données se rapporte, transmettre les données salariales et de prestations nécessaires à l'application de la sécurité sociale à l'Office national de sécurité sociale au moyen d'un procédé électronique approuvé par l'Office.

À partir du 1er janvier 2028, le transfert des données visé à l'alinéa 1er, est obligatoire pour tous les employeurs.

Le Roi peut également fixer les conditions et les modalités relatives au transfert des données visé à l'alinéa 1er.”.

Art. 109. Dans la même loi, il est inséré un article 21/3, rédigé comme suit:

“Art 21/3. L'agrégation, au niveau de la personne physique, des données salariales et de prestations obtenues de l'employeur et nécessaires à l'application de la sécurité sociale, est effectuée par l'Office national de sécurité sociale.

L'agrégation des données, au niveau de la personne physique, avec des données autres que celles visées à l'alinéa 1er qui sont nécessaires à l'application de la sécurité sociale, est effectuée conjointement par les institutions publiques de sécurité sociale qui, conformément à la répartition fonctionnelle visée à l'article 9 de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-carrefour de la sécurité sociale, sont chargées de la conservation des données concernées.”.

Art. 110. À l'article 29, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 27 décembre 2005 et modifié par la loi du 22 décembre 2008, les mots “à l'article 21” sont remplacés par les mots “aux articles 21, 21/1 et 21/2”.

Art. 111. À l'article 30, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 25 janvier 1999 et modifié par la loi du 20 juillet 2015, les mots “à l'article 28, § 1^{er}bis” sont remplacés par les mots “à l'article 28, § 2”.

Art. 112. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er janvier 2027, à l'exception de:

1° l'article 109 qui entre en vigueur le dixième jour suivant la publication de la présente loi au *Moniteur belge*;

2° l'article 110, qui entre en vigueur le 1er janvier 2028.

TITRE 6 – LUTTE CONTRE LA FRAUDE SOCIALE

Chapitre 1er

Wijzigingen betreffende de verplichte registratie op bouwplaatsen in de bouwsector

Afdeling 1 – Wijziging van hoofdstuk 5 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Art. 113. In artikel 31*ter*, § 2, eerste lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de bepaling onder 5° wordt vervangen als volgt:

“5° wanneer de natuurlijke persoon een zelfstandige of een helper is, het ondernemingsnummer van diens onderneming of van de onderneming die hij helpt;”;

b) de bepaling onder 6° wordt vervangen als volgt:

“6° het tijdstip van de registratie van elke aankomst op de tijdelijke of mobiele bouwplaats en dat van elk vertrek van de tijdelijke of mobiele bouwplaats;”;

c) het lid wordt aangevuld met de bepaling onder 7°, luidende:

“7° het identificatienummer van de melding van werken bedoeld in artikel 30 van het koninklijk besluit van 27 december 2007 tot uitvoering van de artikelen 400, 403, 404 en 406 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en van de artikelen 12, 30*bis* en 30*ter* van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en van artikel 6*ter* van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.”.

Art. 114. In artikel 31*quater*, § 2, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013 en gewijzigd door de wet van 26 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen als volgt:

“De in paragraaf 1 bedoelde personen zijn verantwoordelijk voor de levering, de plaatsing en de goede werking van het registratieapparaat op de tijdelijke of mobiele bouwplaats.”;

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 115. In artikel 31*quinquies*, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “onmiddellijk worden” ingevoegd tussen de woorden “geregistreerd en” en de woorden “doorgestuurd naar”;

2° het derde lid wordt vervangen als volgt:

Modificaties concernant l'obligation d'enregistrement sur les chantiers dans le secteur de la construction

Section 1re – Modifications du chapitre 5 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Art. 113. Dans l'article 31*ter*, § 2, alinéa 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, inséré par la loi du 8 décembre 2013, les modifications suivantes sont apportées:

a) le 5° est remplacé par ce qui suit:

“5° quand la personne physique est un travailleur indépendant ou un aidant, le numéro d'entreprise de son entreprise ou de l'entreprise qu'il aide;”;

b) le 6° est remplacé par ce qui suit:

“6° le moment de l'enregistrement de chaque arrivée au chantier temporaire ou mobile et le moment de l'enregistrement de chaque départ du chantier temporaire ou mobile;”;

c) l'alinéa est complété par le 7°, rédigé comme suit:

“7° le numéro d'identification de la déclaration des travaux visée à l'article 30 de l'arrêté royal du 27 décembre 2007 portant exécution des articles 400, 403, 404 et 406 du Code des impôts sur les revenus 1992 et des articles 12, 30*bis* et 30*ter* de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et de l'article 6*ter* de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.”.

Art. 114. Dans l'article 31*quater*, § 2, de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, et modifié par la loi du 26 décembre 2022, les modifications suivantes sont apportées:

1° l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“Les personnes visées au paragraphe 1er sont responsables de la livraison, de l'installation et du bon fonctionnement de l'appareil d'enregistrement sur le chantier temporaire ou mobile.”;

2° l'alinéa 2 est abrogé.

Art. 115. Dans l'article 31*quinquies*, de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l'alinéa 1er, les mots “soient immédiatement” sont insérés entre les mots “correctement enregistrées et” et les mots “transmises vers”.

2° l'alinéa 3 est remplacé comme suit:

“Elke aannemer en elke onderaannemer neemt de nodige maatregelen opdat elke persoon die in zijn opdracht de tijdelijke of mobiele bouwplaats betreedt, zich kan registreren, vooraleer deze bouwplaats te betreden of te verlaten.”.

Art. 116. In artikel 31sexies van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, en gewijzigd bij de wet van 26 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, worden de woorden “en dagelijks” opgeheven;

2° paragraaf 1, wordt aangevuld met de woorden “bij elke aankomst en vertrek”;

3° paragraaf 2 wordt aangevuld met een lid, luidende als volgt:

“Wanneer het registratiemiddel dat op de bouwplaats wordt gebruikt de onlineapplicatie van de sociale zekerheid is, moet, in afwijking van de voorgaande paragraaf, elke persoon die zich op een tijdelijke of mobiele bouwplaats aanbiedt, zelf over een registratiemiddel beschikken.”;

4° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 117. In artikel 31septies, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, worden de woorden “een voorafgaande machtiging vanwege de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid bedoeld in artikel 37 van voormelde wet” vervangen door de woorden “een voorafgaande beraadslaging vanwege de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité bedoeld in artikel 41 van voormelde wet”.

Art. 118. Deze afdeling treedt in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2027.

Afdeling 2 – Wijziging van het Sociaal Strafwetboek

Art. 119. In artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 29 februari 2016, worden de woorden “en dagelijks registreert op de bouwplaats” vervangen door de woorden “op de bouwplaats registreert bij elke aankomst en elk vertrek”.

Art. 120. Deze afdeling treedt in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2027.

Hoofdstuk 2

Verlies van het voordeel van RSZ-bijdrageverminderingen

Art. 121. In boek 1, titel 6, hoofdstuk 2, van het Sociaal Strafwetboek, wordt een artikel 107/1/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 107/1/1. Verlies van het voordeel van bijdrageverminderingen

“Tout entrepreneur et tout sous-traitant prend les mesures nécessaires à ce que chaque personne puisse s’enregistrer avant de pénétrer ou de quitter, pour son compte, sur le chantier temporaire ou mobile.”.

Art. 116. Dans l’article 31sexies de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, et modifié par la loi du 26 décembre 2022, les modifications suivantes sont apportées:

1° au paragraphe 1er, les mots “et quotidiennement” sont abrogés;

2° le paragraphe 1er, est complété par les mots “à chaque arrivée et à chaque départ”;

3° le paragraphe 2 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Lorsque le moyen d’enregistrement utilisé sur le chantier est l’application en ligne de la sécurité sociale, il appartient, par dérogation au paragraphe précédent, à toute personne se présentant sur un chantier temporaire ou mobile de disposer elle-même d’un moyen d’enregistrement.”;

4° le paragraphe 3 est abrogé.

Art. 117. Dans l’article 31septies, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, les mots “une autorisation préalable de la section sécurité sociale du comité sectoriel de la sécurité sociale et de la santé visée à l’article 37 de la loi précitée” sont remplacés par les mots “une délibération préalable de la chambre sécurité sociale et santé du comité de sécurité de l’information visée à l’article 41 de la loi précitée”.

Art. 118. La présente section entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er janvier 2027.

Section 2 – Modification du Code pénal social

Art. 119. Dans l’article 132/1 du Code pénal social, inséré par la loi du 29 février 2016, les mots “et quotidiennement sa présence sur le chantier” sont remplacés par les mots “sa présence sur le chantier à chaque arrivée et à chaque départ”.

Art. 120. La présente section entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er janvier 2027.

Chapitre 2

Perte de l’avantage des réductions de cotisations ONSS

Art. 121. Dans le livre 1er, titre 6, chapitre 2, du Code pénal social, il est inséré un article 107/1/1, rédigé comme suit:

“Art. 107/1/1. La perte de l’avantage des réductions de cotisations

Voor de opzettelijk gepleegde inbreuken bedoeld in artikel 181 en 181/1, kan de rechter beslissen om de werkgever bijkomend het voordeel te ontnemen van de toepassing van artikel 38, § 1, tweede en vierde lid, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers en van de bijdrageverminderingen bedoeld in afdeling 2 en in onderafdeling 4, 6, 9 en 16 van afdeling 3 van hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet (I) van 24 december 2002 voor het aantal werknemers en het aantal kwartalen waarvoor de inbreuk werd vastgesteld.

In voorkomend geval wordt de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid gelast om het ontnomen voordeel te innen lastens de veroordeelde werkgever overeenkomstig de bepalingen van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en van de uitvoeringsbesluiten ervan.”

Art. 122. In artikel 181, § 1, derde lid, en § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 29 februari 2016, worden de woorden “in de artikelen 106 en 107” telkens vervangen door de woorden “in de artikelen 106, 107 en 107/1/1”.

Art. 123. In artikel 181/1, § 1, derde lid, en § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 29 februari 2016, worden de woorden “in de artikelen 106 en 107” telkens vervangen door de woorden “in de artikelen 106, 107 en 107/1/1”.

Art. 124. In artikel 22 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 februari 2022, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, luidende:

“In geval van een veroordeling op basis van artikel 107/1/1 van het Sociaal Strafwetboek wordt het bedrag overeenstemmend met het ontnomen voordeel bedoeld in voormeld artikel 107/1/1 geïnd overeenkomstig de bepalingen van deze wet.”

Art. 125. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

Hoofdstuk 3

Bevoegdheden van sociaal inspecteurs officier van gerechtelijke politie

Art. 126. In artikel 51, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 15 mei 2024, worden de woorden “evenals inbreuken op andere nationale en Europese regelgeving controle wegvervoer waarvoor de sociaal inspecteurs belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.” ingevoegd na de woorden “in de artikelen 77bis tot 77quinquies van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen”.

TITEL 7 – PENSIOENEN

Enig hoofdstuk – Vaststelling van de minimale pensioenbijdrage verschuldigd voor de na 31 mei 2026 benoemde statutaire personeelsleden

Pour les infractions commises délibérément visées aux articles 181 et 181/1, le juge peut décider de priver l'employeur du bénéfice de l'application de l'article 38, § 1er, alinéas 2 et 4, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, ainsi que des réductions de cotisations visées à la section 2 et aux sous-sections 4, 6, 9 et 16 de la section 3 du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, pour le nombre de travailleurs salariés et le nombre de trimestres pour lesquels l'infraction a été constatée.

Dans ce cas, l'Office national de sécurité sociale est tenu de percevoir le bénéfice perdu auprès de l'employeur condamné, conformément aux dispositions de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et ses arrêtés d'exécution.”

Art. 122. Dans l'article 181, § 1er, alinéa 3, et § 2, alinéa 3, du même Code, remplacé par la loi du 29 février 2016, les mots “aux articles 106 et 107” sont chaque fois remplacés par les mots “aux articles 106, 107 et 107/1/1”.

Art. 123. Dans l'article 181/1, § 1er, alinéa 3, et § 2, alinéa 3, du même Code, inséré par la loi du 29 février 2016, les mots “aux articles 106 et 107” sont chaque fois remplacés par les mots “aux articles 106, 107 et 107/1/1”.

Art. 124. Dans l'article 22 de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, modifié en dernier lieu par la loi du 28 février 2022, un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 1er et 2:

“En cas de condamnation sur base de l'article 107/1/1 du Code pénal social, le montant correspondant à l'avantage retiré visé à l'article 107/1/1 précité est perçu conformément aux dispositions de la présente loi.”

Art. 125. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er avril 2026.

Chapitre 3

Compétences des inspecteurs sociaux officiers de police judiciaire

Art. 126. Dans l'article 51, alinéa 1er, du Code pénal social, modifié par la loi du 15 mai 2024, les mots “ainsi que les infractions à d'autres réglementations nationales et européennes relatives au contrôle du transport routier, dont les inspecteurs sociaux sont chargés de surveiller le respect.” sont insérés après les mots “et dans les articles 77bis à 77quinquies de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers”.

TITRE 7 – PENSIONS

Chapitre unique – Fixation de la cotisation minimale de pension due pour les membres du personnel statutaires nommés après le 31 mai 2026

Afdeling 1 – Toepassingsgebied

Art. 127. Dit hoofdstuk is van toepassing op:

a) de diensten en instellingen waarvan de statutaire personeelsleden recht hebben op een rustpensioen ten laste van de Staatskas, met uitzondering van de diensten van de Gemeenschappen en de Gewesten en de instellingen die afhangen van de Gemeenschappen of de Gewesten;

b) de diensten waarvan de statutaire personeelsleden recht hebben op een rustpensioen ten laste van het fonds voor de pensioenen van de federale politie.

Afdeling 2 – Minimale pensioenbijdrage voor de financiering van de rustpensioenen

Art. 128. Niettegenstaande elke andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling zijn de in artikel 127 bedoelde diensten en instellingen voor de in het tweede lid bedoelde personeelsleden minimaal een werkgeverspensioenbijdrage van 9,50 % verschuldigd.

De in het eerste lid bedoelde personeelsleden zijn de personeelsleden die de in artikel 127 bedoelde diensten en instellingen na 31 mei 2026 met een vaste benoeming of daarmee inzake pensioenen gelijkgestelde benoeming bekleden en die op 31 mei 2026 nog niet met een vaste benoeming of daarmee inzake pensioen gelijkgestelde benoeming zijn bekleed bij één van de in artikel 127 bedoelde diensten of instellingen of bij een federale instelling waarop de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, van toepassing is.

Het eerste lid doet evenwel geen afbreuk aan de toepassing van andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepalingen die in voorkomend geval voorzien in een hogere werkgeversbijdrage voor de financiering van de rustpensioenen van de in datzelfde lid bedoelde personeelsleden.

De in het eerste lid bepaalde pensioenbijdrage wordt toegepast op de baremieke wedden en op de andere bezoldigingselementen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van het rustpensioen.

De inning van de bijdrage gebeurt door de instelling bevoegd voor de inning van de socialezekerheidsbijdragen.

De opbrengst van de bijdrage wordt doorgestort aan de Federale Pensioendienst en is bestemd voor de pensioenregeling die de last zal dragen van het toekomstige rustpensioen van de in het eerste lid bedoelde personeelsleden.

Deze bijdrage wordt gelijkgesteld met een socialezekerheidsbijdrage met name wat betreft de aangiften met verantwoording van de bijdragen, de betalingstermijnen, de toepassing van de burgerlijke sancties en van de strafbepalingen, het toezicht, de verjaring inzake rechtsvorderingen, het voorrecht en de

Section 1re – Champ d'application

Art. 127. Le présent chapitre s'applique:

a) aux services et institutions dont les membres du personnel statutaires ont droit à une pension de retraite à charge du Trésor public, à l'exception des services des Communautés et des Régions et des institutions qui dépendent des Communautés ou des Régions;

b) aux services dont les membres du personnel statutaires ont droit à une pension de retraite à charge du fonds des pensions de la police fédérale.

Section 2 – Cotisation minimale pour le financement des pensions de retraite

Art. 128. Nonobstant toute autre disposition légale, réglementaire ou contractuelle, les services et institutions visés à l'article 127 sont redevables, pour les membres du personnel visés à l'alinéa 2, d'une cotisation patronale minimale de pension de 9,50 %.

Les membres du personnel visés à l'alinéa 1er sont les membres du personnel que les services et institutions visés à l'article 127 investissent après le 31 mai 2026 d'une nomination à titre définitif ou y assimilée en matière de pension et qui, au 31 mai 2026, ne sont pas encore investis d'une nomination à titre définitif ou y assimilée en matière de pension auprès d'un des services ou institutions visées à l'article 127 ou auprès d'une institution fédérale à laquelle s'applique la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit.

L'alinéa 1er ne porte toutefois pas atteinte à l'application d'autres dispositions légales, réglementaires ou contractuelles qui prévoient, le cas échéant, une cotisation patronale plus élevée pour le financement des pensions de retraite des membres du personnel visés dans ce même alinéa.

La cotisation de pension prévue à l'alinéa 1er s'applique aux traitements barémiques et aux autres éléments de rémunération pris en considération pour le calcul de la pension de retraite.

La perception de la cotisation est assurée par l'organisme compétent pour la perception des cotisations de sécurité sociale.

Le produit de la cotisation est versé au Service fédéral des Pensions et est affecté au régime de pension qui supportera la charge de la future pension de retraite des membres du personnel visés à l'alinéa 1er.

Cette cotisation est assimilée à une cotisation de sécurité sociale, notamment en ce qui concerne les déclarations avec justification des cotisations, les délais de paiement, l'application des sanctions civiles et des dispositions pénales, le contrôle, la prescription des actions en justice, le privilège et

mededeling van het bedrag van de schuldvordering van de instellingen belast met de inning en de invordering van de bijdragen.

Art. 129. De in artikel 128, eerste lid, bepaalde minimale pensioenbijdrage wordt vastgesteld op:

- 19,00 % voor het jaar 2027;
- 28,50 % voor het jaar 2028;
- 38,00 % vanaf het jaar 2029.

Afdeling 3 – Inwerkingtreding

Art. 130. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 juli 2026.

TITEL 8 – ZELFSTANDIGEN

Hoofdstuk 1

Wijzigingen van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen

Art. 131. In artikel 15/1 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, ingevoegd bij de programmawet van 22 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 4 wordt vervangen als volgt:

“§ 4. Wanneer het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen vaststelt dat een aannemer of onderaannemer sociale schulden heeft, wordt de aannemer of onderaannemer hiervan in kennis gesteld met een aangetekende zending of elk ander middel dat de datum en de verzekerde aflevering van de zending waarborgt.

De aannemer of onderaannemer die binnen een termijn van vijftien kalenderdagen volgend op de kennisgeving de sociale schulden niet vereffend heeft noch een afbetalingsplan bij het sociaal verzekeringsfonds voor de sociale schulden heeft afgesloten, wordt als schuldenaar van sociale schulden opgenomen in een voor het publiek toegankelijke gegevensbank die bewijskracht heeft voor de uitvoering van de in § 6 bedoelde verplichting.

Van zodra de aannemer of onderaannemer geen sociale schulden meer heeft, wordt deze niet langer als schuldenaar van sociale schulden aangeduid in de voor het publiek toegankelijke gegevensbank bedoeld in het vorige lid.”;

2° in paragraaf 5 worden de woorden “de in § 4 bedoelde verplichting” vervangen door de woorden “de in § 6 bedoelde verplichting” en worden de woorden “de gegevens bedoeld in paragraaf 2” vervangen door de woorden “de gegevens bedoeld in paragraaf 4”;

la communication du montant de la créance des institutions chargées de la perception et du recouvrement des cotisations.

Art. 129. La cotisation minimale de pension prévue à l'article 128, alinéa 1er, est fixée à:

- 19,00 % pour l'année 2027;
- 28,50 % pour l'année 2028;
- 38,00 % à partir de l'année 2029.

Section 3 – Entrée en vigueur

Art. 130. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er juillet 2026.

TITRE 8 – INDÉPENDANTS

Chapitre 1er

Modifications de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants

Art. 131. À l'article 15/1 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, inséré par la loi-programme du 22 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 4 est remplacé par ce qui suit:

“§ 4. Dès que l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants constate qu'un entrepreneur ou sous-traitant a des dettes sociales, l'entrepreneur ou le sous-traitant en est informé par envoi recommandé ou tout autre moyen garantissant la date et l'assurance de la délivrance de cet envoi.

L'entrepreneur ou le sous-traitant qui n'a pas réglé les dettes sociales ou qui n'a pas conclu de plan d'apurement relatif à ces dettes sociales avec la caisse d'assurances sociales dans un délai de quinze jours civils suivant la notification, est repris en tant que débiteur de dettes sociales dans une banque de données accessible au public qui a force probante pour l'application de l'obligation visée au § 6.

Dès que l'entrepreneur ou le sous-traitant n'a plus de dettes sociales, il n'est plus indiqué comme débiteur de dettes sociales dans la banque de données accessible au public visée à l'alinéa précédent.”;

2° dans le paragraphe 5, les mots “l'obligation visée au § 4” sont remplacés par les mots “l'obligation visée au § 6” et les mots “des données visées au paragraphe 2” sont remplacés par les mots “des données visées au paragraphe 4”;

3° in paragraaf 6 worden de woorden “voor het publiek toegankelijke gegevensbank bedoeld in paragraaf 2” vervangen door de woorden “voor het publiek toegankelijke gegevensbank bedoeld in paragraaf 4”.

Art. 132. In artikel 17ter van hetzelfde koninklijk besluit, laatst gewijzigd bij de programmawet van 22 december 2023, wordt tussen het vierde en het vijfde lid een lid ingevoegd, luidende:

“Indien de betrokkene noch in België, noch in het buitenland een gekende woonplaats of verblijfplaats heeft, kan de kennisgeving van de mogelijkheid tot het opleggen van de administratieve geldboete en de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete met een aangetekende zending of elk ander middel dat de datum en de verzekerde aflevering van de zending waarborgt, meegedeeld worden aan de hoofdelijk aansprakelijke bedoeld in, naargelang het geval, artikel 15, § 1, derde lid, artikel 17bis, § 1bis of artikel 17bis, § 1ter.”.

Art. 133. In artikel 23bis/3 van hetzelfde koninklijk besluit, ingevoegd bij de programmawet van 22 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid worden de woorden “van dit artikel” vervangen door de woorden “van de gegevenskruising”;

2° het artikel wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Indien de vennootschap of de zelfstandige de verplichting tot mededeling van de gegevens met betrekking tot de werkende vennoten of helpers, bedoeld in de artikelen 23bis/1 en 23bis/2, niet heeft vervuld, is het Rijksinstituut gemachtigd om zelf over te gaan tot de inschrijving en de bijwerking van deze gegevens in de Kruispuntbank van Ondernemingen.”.

Hoofdstuk 2

Wijzigingen van de programmawet van 27 december 2004

Art. 134. In artikel 334 van de programmawet van 27 december 2004, vervangen bij de programmawet van 25 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “waarvan de inning en de invordering, door of krachtens een bepaling met kracht van wet, worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën of door de Rijksdienst voor sociale zekerheid” vervangen door de woorden “waarvan de inning en de invordering, door of krachtens een bepaling met kracht van wet, worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën, door de Rijksdienst voor sociale zekerheid, door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der zelfstandigen of door de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen”;

2° in paragraaf 6 worden de woorden “waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën of door de Rijksdienst voor sociale zekerheid” vervangen door de woorden “waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën, door de Rijksdienst voor sociale

3° dans le paragraphe 6, les mots “banque de données accessible au public visée au paragraphe 2” sont remplacés par les mots “banque de données accessible au public visée au paragraphe 4”.

Art. 132. Dans l'article 17ter du même arrêté royal, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 22 décembre 2023, un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 4 et 5:

“Si l'intéressé n'a pas de domicile ou de résidence connu, tant en Belgique qu'à l'étranger, la notification de la possibilité d'infliger l'amende administrative et la décision d'infliger une amende administrative peuvent être envoyées au responsable solidaire visé, selon le cas, à l'article 15, § 1er, alinéa 3, l'article 17bis, § 1^{er}bis ou à l'article 17bis, § 1^{er}ter, par envoi recommandé ou tout autre moyen garantissant la date et l'assurance de la délivrance de cet envoi.”.

Art. 133. À l'article 23bis/3 du même arrêté royal, inséré par la loi-programme du 22 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 2, les mots “du présent article” sont remplacés par les mots “du croisement de données”;

2° l'article est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Dans le cas où la société ou le travailleur indépendant n'a pas rempli ses obligations de communication des informations relatives à ses associés actifs ou aidants prévues aux articles 23bis/1 et 23bis/2, l'Institut national est habilité à procéder lui-même à l'inscription ainsi qu'à la mise à jour desdites données dans la Banque-Carrefour des Entreprises.”.

Chapitre 2

Modifications de la loi-programme du 27 décembre 2004

Art. 134. À l'article 334 de la loi-programme du 27 décembre 2004, remplacé par la loi-programme du 25 décembre 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances ou par l'Office national de sécurité sociale, par ou en vertu d'une disposition ayant force de loi” sont remplacés par les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances, par l'Office national de sécurité sociale, par l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants ou par les caisses d'assurances sociales pour les travailleurs indépendants, par ou en vertu d'une disposition ayant force de loi”;

2° dans le paragraphe 6, les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances ou par l'Office national de sécurité sociale” sont remplacés par les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances, par l'Office national de sécurité sociale, par l'Institut national d'assurances

zekerheid, door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen of door de sociale verzekeringsfondsen der zelfstandigen”.

TITEL 9 – MOBILITEIT

Enig hoofdstuk – Steunregime nachttreinen

Art. 135. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder “nachttrein” verstaan: elke internationale passagierstrein die ten minste één station in België bedient en bestaat uit ten minste één couchetterijtuig en/of slaaprijtuig, waarvan de rit is gepland met een vertrek vóór 23.30 uur en de aankomst de volgende dag na 05.00 uur.

Art. 136. § 1. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de toepassingsvoorwaarden, waaronder onder meer de voorwaarden om in aanmerking te komen, de aanvraag- en toekenningprocedure, de wijze van berekening van de steun en de betalingsvoorwaarden van het systeem van financiële steun ten gunste van begunstigten die personenvervoer per nachttrein verzorgen.

Dit financiële steunsysteem overschrijdt de jaarlijkse begroting voor de ondersteuning van nachttreinen die is opgenomen in de algemene uitgavenbegroting niet.

Het financiële steunstelsel komt alleen ten goede aan begunstigten die daadwerkelijk nachttreindiensten van en/of naar België verrichten.

Doorvoer komt niet in aanmerking.

In het kader van het in het eerste lid bedoelde besluit kan de Koning de in de leden 2, 3 en 4 genoemde voorwaarden nader bepalen. Hij kan ook de categorie van in aanmerking komende begunstigten vaststellen.

§ 2. Begunstigten tegen wie de Europese Commissie terugbetalingsbevelen heeft uitgevaardigd, kunnen geen aanspraak maken op deze financiële steunregeling zolang de in het bevel genoemde bedragen niet zijn terugbetaald.

Ondernemingen in moeilijkheden zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 18, van Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard, komen niet in aanmerking voor deze financiële steunregeling.

Begunstigten die financiële steun ontvangen voor dezelfde in aanmerking komende kosten als deze steunregeling, komen niet in aanmerking voor deze steunregeling.

TITEL 10 – ECOLOGISCHE TRANSITIE

Enig hoofdstuk – Wijziging van rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen (Fonds

sociales pour travailleurs indépendants ou par les caisses d'assurances sociales pour les travailleurs indépendants”.

TITRE 9 – MOBILITÉ

Chapitre unique – Régime de soutien aux trains de nuit

Art. 135. Pour l'application du présent chapitre, il y a lieu d'entendre par “train de nuit”: tout train de transport international de voyageurs desservant au moins une gare en Belgique et composé d'au moins une voiture couchette et/ou voiture lit, dont la circulation est planifiée avec un départ avant 23h30 et une arrivée le lendemain après 05h00.

Art. 136. § 1er. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités d'application, ce qui comprend entre autres, les conditions d'éligibilité, la procédure de demande et d'octroi, les modalités de calcul de l'aide et les modalités de paiement, du système de soutien financier en faveur des bénéficiaires qui fournissent des services de transport de voyageurs par trains nuit.

Ce système de soutien financier ne dépasse pas le budget annuel relatif au soutien des trains de nuit inscrits au budget général des dépenses.

Le système de soutien financier ne bénéficie qu'aux bénéficiaires qui fournissent effectivement des services de trains de nuit depuis et/ou vers la Belgique.

Le transit n'est pas éligible.

Dans le cadre de l'arrêté visé à l'alinéa 1er, le Roi peut préciser les conditions figurant aux alinéas 2, 3 et 4. Il peut également définir la catégorie des bénéficiaires éligibles.

§ 2. Les bénéficiaires contre lesquels des injonctions de remboursement ont été décidées par la Commission européenne ne peuvent pas bénéficier du présent système de soutien financier pour autant que les montants visés par l'injonction n'ont pas été remboursés.

Les entreprises en difficultés telles que définies par l'article 2, point 18, du règlement n°651/2014 de la Commission du 17 juin 2014 déclarant certaines catégories d'aides compatibles avec le marché intérieur en application des articles 107 et 108 du traité ne sont pas éligibles au bénéfice du présent système de soutien financier.

Les bénéficiaires bénéficiant d'un soutien financier couvrant les mêmes coûts éligibles que le présent système de soutien ne sont pas éligibles au présent système de soutien.

TITRE 10 – TRANSITION ÉCOLOGIQUE

Chapitre unique – Modification de la rubrique 25-7 du tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires organiques (fonds destiné

bestemd voor de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen)

Art. 137. In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen, zoals ingevoegd door artikel 436 van de programmawet (I) van 24 december 2002 en gewijzigd door artikel 238 van de programmawet van 27 december 2004, onder de titel van de “Aard van de toegewezen ontvangsten”, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt “artikel 6 van de beschikking nr. 280/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 betreffende een bewakingssysteem voor de uitstoot van broeikasgassen in de Gemeenschap en de uitvoering van het Protocol van Kyoto” vervangen door “artikel 40 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie”.

2° in het derde lid wordt “Verordening (EG) nr. 2216/2004 van de Commissie” vervangen door “artikel 40 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie of voor de ondersteuning bij de omzetting van Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie”.

Art. 138. In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij dezelfde organieke wet wordt, onder de titel van de “Aard van de toegewezen ontvangsten”, aan het einde een nieuw lid ingevoegd, luidende:

“Het federale aandeel van de inkomsten uit de veiling van emissierechten overeenkomstig artikel 10 en artikel 30d van de Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad, ten belope van de volgende bedragen: 6.000.000 euro in 2026, 13.000.000 euro in 2027 en 28.000.000 euro vanaf 2028.”

Art. 139. In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij dezelfde organieke wet worden, onder de titel van de “Aard van de toegestane uitgaven”, de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt “wetenschappelijk onderzoek en investeringen” vervangen door “wetenschappelijk onderzoek, maatregelen en investeringen”;

2° in het eerste lid, 3°, wordt “de beschikking 280/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 betreffende een bewakingssysteem voor de uitstoot van broeikasgassen in de Gemeenschap en de uitvoering van het Protocol van Kyoto” vervangen door “de Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie”;

au financement de la politique fédérale de réduction des émissions de gaz à effet de serre)

Art. 137. À la rubrique 25-7 du tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires, telle qu'insérée par l'article 436 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002 et modifiée par l'article 238 de la loi-programme du 27 décembre 2004, au titre de la “Nature des recettes affectées”, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 2, les mots “l'article 6 de la décision n° 280/2004/CE du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relative à un mécanisme pour surveiller les émissions de gaz à effet de serre dans la Communauté et mettre en œuvre le Protocole de Kyoto” sont remplacés par les mots “l'article 40 du Règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l'union de l'énergie et de l'action pour le climat”.

2° dans l'alinéa 3, les mots “au règlement (CE) n° 2216/2004 de la Commission” sont remplacés par les mots “à l'article 40 du Règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l'union de l'énergie et de l'action pour le climat ou pour le support à la transposition du Règlement (UE) 2023/956 du Parlement européen et du Conseil du 10 mai 2023 établissant un mécanisme d'ajustement carbone aux frontières”.

Art. 138. À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des recettes affectées”, est ajouté un alinéa supplémentaire, rédigé comme suit:

“La part fédérale des revenus des mises aux enchères des droits d'émissions conformément à l'article 10 et l'article 30d de la Directive 2003/87/CE du Parlement européen et du Conseil du 13 octobre 2003 établissant un système d'échange de quotas d'émission de gaz à effet de serre dans l'Union et modifiant la directive 96/61/CE du Conseil, à concurrence des montants suivants: 6.000.000 euros en 2026, 13.000.000 euros en 2027 et 28.000.000 euros à partir de 2028.”

Art. 139. À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des dépenses autorisées”, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, les mots “de recherches scientifiques et d'investissements” sont remplacés par les mots “de recherches scientifiques, des mesures et d'investissements”;

2° dans l'alinéa 1er, 3°, les mots “de la décision 280/2004/CE du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relative à un mécanisme pour surveiller les émissions de gaz à effet de serre dans la Communauté et mettre en œuvre le Protocole de Kyoto” sont remplacés par les mots “du Règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l'union de l'énergie et de l'action pour le climat”;

3° in het eerste lid, 5°, worden de woorden “het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” vervangen door de woorden “het samenwerkingsakkoord van 14 november 2002 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Art. 140. In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet wordt, onder de titel van de “Aard van de toegestane uitgaven”, het eerste lid aangevuld als volgt:

“7° de wet van 15 januari 2024 houdende de organisatie van het federale klimaatbeleid en het Koninklijk besluit van 16 juni 2024 betreffende de implementatie van het evaluatie-, opvolgings- en rapporteringsmechanisme voor de financiering van het federale klimaatbeleid;

8° de Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie;

9° het Besluit (EU) 2016/1841 van de Raad van 5 oktober 2016 betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst van Parijs, die is aangenomen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering aangenomen op 12 december 2015.”.

Art. 141. In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet wordt, onder de titel van de “Aard van de toegestane uitgaven”, in het tweede lid “Verordening (EG) nr. 2216/2004 van de Commissie” vervangen door “artikel 40 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie of voor de ondersteuning bij de omzetting van Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie.”.

Art. 142. Rubriek 25-11 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet wordt geschrapt.

TITEL 11 – ECONOMIE

Enig hoofdstuk – Wijzigingen van de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen

Art. 143. In de tabel opgenomen in bijlage van de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen wordt de volgende aanpassing ingevoegd:

Het begrotingsfonds van de Kansspelcommissie ingeschreven in de rubriek 12-2 (FOD Justitie) wordt overgeheveld naar een nieuwe rubriek 32-26 (FOD Economie).

Bijgevolg wordt de nieuwe rubriek 32-26 fonds van de Kansspelcommissie bij de sectie 32 FOD Economie toegevoegd:

Aard van de toegewezen ontvangsten:

3° dans l’alinéa 1er, 5°, les mots “de l’accord de coopération entre l’État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale” sont remplacés par les mots “de l’accord de coopération du 14 novembre 2002 entre l’État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale”.

Art. 140. À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des dépenses autorisées”, le premier alinéa est complété comme suit:

“7° la loi du 15 janvier 2024 relative à la gouvernance de la politique climatique fédérale et l’Arrêté royal du 16 juin 2024 relatif à la mise en œuvre du mécanisme d’évaluation, de suivi et de rapportage du financement de la politique climatique fédérale;

8° le Règlement (UE) 2023/956 du Parlement européen et du Conseil du 10 mai 2023 établissant un mécanisme d’ajustement carbone aux frontières;

9° la Décision (UE) 2016/1841 du Conseil du 5 octobre 2016 relative à la conclusion, au nom de l’Union européenne, de l’accord de Paris adopté au titre de la convention-cadre des Nations unies sur les changements climatiques.”.

Art. 141. À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des dépenses autorisées”, dans l’alinéa 2, les mots “au règlement (CE) n° 2216/2004 de la Commission” sont remplacés par les mots “à l’article 40 du Règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l’union de l’énergie et de l’action pour le climat ou pour le support à la transposition du Règlement (UE) 2023/956 du Parlement européen et du Conseil du 10 mai 2023 établissant un mécanisme d’ajustement carbone aux frontières”.

Art. 142. La rubrique 25-11 du tableau annexé à cette même loi organique est abrogée.

TITRE 11 – ÉCONOMIE

Chapitre unique – Modifications à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires

Art. 143. Dans le tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires, la modification suivante est insérée:

Le fonds budgétaire Fonds de la Commission des jeux de hasard inscrit à la rubrique 12-2 (SPF Justice) est transféré vers une nouvelle rubrique 32-26 (SPF Économie).

Par conséquent, la nouvelle rubrique 32-26 Fonds de la Commission des jeux de hasard est ajoutée dans la section 32 SPF Économie:

Nature des recettes affectées:

Bijdrage in de werkings-, personeels- en oprichtingskosten van de Kansspelcommissie verschuldigd door de houders van de vergunningen klasse A, A+, B, B+, C, E, F1 et F1+, bedoeld in artikel 19, § 2 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers.

Aard van de toegestane uitgaven:

Oprichtings-, personeels- en werkingskosten van de Kansspelcommissie en van haar secretariaat.

Art. 144. Deze wet treedt in werking op 1 juni 2026.

De Koning kan een datum van inwerkingtreding bepalen voorafgaand aan de datum vermeld in het eerste lid.

Contribution aux frais de fonctionnement, de personnel et d'installation de la commission des jeux de hasard, due par les titulaires de licences de classe A, A+, B, B+, C, E, F1 et F1+, visée à l'article 19, § 2, de la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et à la protection des joueurs.

Nature des dépenses autorisées:

Frais d'installation, de personnel et de fonctionnement de la Commission des jeux de hasard et de son secrétariat.

Art. 144. La présente loi entre en vigueur le 1er juin 2026.

Le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur antérieure à celle mentionnée à l'alinéa 1er.

BIJLAGE I – Wijziging van de bijlagen bij de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten

Hoofdstuk 1 – Wijzigingen in Bijlage I

Afdeling 1 – Wijziging van de Bijlage I.1

0,34010%	40.000,00 EUR

Afdeling 2 – Wijziging van de Bijlage I.2

0,19323%	4.480,19 EUR

Hoofdstuk 2 – Wijzigingen in Bijlage IV

Bepaald deel van het hypothetisch overschot
19,81 %
2,53 %
5,32 %
43,77 %
0 %
8,57 %

Hoofdstuk 3 – Wijzigingen in Bijlage V

Afdeling 1 – Wijziging van de Bijlage V, Hoofdstuk 4

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR
7.478,60 EUR	509,88 EUR
2.827,83 EUR	509,88 EUR
15.533,97 EUR	509,88 EUR
4.387,79 EUR	509,88 EUR
9.207,77 EUR	509,88 EUR
2.928,16 EUR	509,88 EUR
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR
10.729,62 EUR	509,88 EUR

Afdeling 2 – Wijziging van de Bijlage V, Hoofdstuk 5

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
10.037,80 EUR	509,88 EUR
1.531,94 EUR	509,88 EUR
7.302,61 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR
2.514,30 EUR	509,88 EUR
13.302,95 EUR	509,88 EUR
3.765,75 EUR	509,88 EUR
8.086,12 EUR	509,88 EUR
2.940,65 EUR	509,88 EUR
10.037,80 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR
10.037,80 EUR	509,88 EUR
1.531,94 EUR	509,88 EUR
7.302,61 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR

Afdeling 3 – Wijziging van de Bijlage V, Hoofdstuk 8

Bijdrageplichtig feit	De bijdrageplichtige	Bedrag
V.8.1. Buitenlandse inspecties van eender welk type, behalve deze in het kader van een overeenkomst	De aanvrager, of bij gebreke hieraan, de geïnspecteerde	3.400,00 €/dag ter plaatse en/of vanop afstand per inspecteur + kosten + kosten tijd transport

Afdeling 4 – Invoegen van de Bijlage V, Hoofdstuk 9

Bijdrageplichtig feit	De bijdrageplichtige	Bedrag
V.9.1. Herinspectie Fabrikant van medische hulpmiddelen/hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek (IVD)	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.2 Herinspectie Ziekenhuis op het medisch hulpmiddel	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.3. Herinspectie Menselijk lichaamsmateriaal	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.4. Herinspectie veterinaire depot	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter

		plaatse en/of vanop afstand
V.9.5. Herinspectie gezondheidszorgbeoefenaar - depot (art. 20 gecoördineerde wet 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen)	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.6. Herinspectie van een (voor het publiek opengestelde) apotheek	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.7. Herinspectie Ziekenhuis op het geneesmiddel	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.8. Herinspectie distributeur van medische hulpmiddelen	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.9. Herinspectie Goede Praktijken met betrekking tot het vervaardigen van geneesmiddelen (Good Manufacturing Practices)	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.10. Herinspectie Goede Distributiepraktijken voor geneesmiddelen (Good Distribution Practices)	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.11. Herinspectie Goede Klinische Praktijken Medische Hulpmiddelen (Good Clinical Practices Medical Devices)	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.12. Herinspectie EU Vertegenwoordiger Medische Hulpmiddelen (EU Representative)	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.13. Herinspectie Herverpakking Omlabeling Medische Hulpmiddelen (Repack Relabel)	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.14. Herinspectie In-Huisproductie Medische Hulpmiddelen (In-House)	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter

		plaatse en/of vanop afstand
V.9.15. Herinspectie Invoer Medische Hulpmiddelen (Import)	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.16. Herinspectie Technische aanbieder van thuiszorgdiensten (Service and Technical Home Assistant)	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.17. Herinspectie Goede Klinische Praktijken Geneesmiddel (Good Clinical Practices Medicinal Product)	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.18. Herinspectie Geneesmiddelenbewaking Humaan (Pharmacovigilance Human)	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.19. Herinspectie Geneesmiddelenbewaking Veterinair (Pharmacovigilance Veterinary)	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.20. Herinspectie Approved Laboratory	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.21. Herinspectie hergebruik: herinspectie van faciliteiten waar medische hulpmiddelen voor eenmalig gebruik, bedoeld in artikel 2, 8) van de Verordening nr. 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, worden voorbereid voor een tweede gebruik door middel van een herverwerking, zoals bedoeld in artikel 2, 39) van de vermelde Verordening nr. 2017/745	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.22. Herinspectie sterilisatie: de herinspectie van een sterilisatiedienst in een ziekenhuisapotheek, zoals voorzien in het KB van 30 september 2020 houdende de bereiding en de aflevering van geneesmiddelen en het gebruik en	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

de distributie van medische hulpmiddelen binnen verzorgingsinstellingen.		
V.9.23. Audit bij aangemelde instantie zoals bedoeld in Bijlage VI, 4° volgend op het tweede CAPA-plan, in het kader van de in de artikelen 39, paragraaf 7, en 44, paragraaf 9, van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, en de artikelen 35, paragraaf 7, en 40, paragraaf 9, van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie, bedoelde procedures.	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.24. Hernieuwde aanvraag als tot aanwijzing als aangemelde instantie zoals bedoeld in Bijlage VI, 4°, na afwijzing	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

Hoofdstuk 4 – Wijzigingen in Bijlage VII

Afdeling 1 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
38.207,33 EUR	580,65 EUR
28.985,31 EUR	580,65 EUR
38.207,33 EUR	580,65 EUR
22.642,98 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam; EUR 14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen; Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam: – met 3.897,50 EUR indien eerder geen	580,65 EUR

registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op één enkele stam of een referentiedossier verkregen op basis van diezelfde stam werd ingediend; – met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	
6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam; 14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen; Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam: – met 3.897,50 EUR indien eerder geen registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op één enkele stam of een referentiedossier verkregen op basis van diezelfde stam werd ingediend; – met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	met 390,61 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam met 580,65 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meer dan één stam
3.897,50 EUR	580,65 EUR

Afdeling 2 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
12.914,64 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR

Afdeling 3 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
55.480,30 EUR	580,65 EUR
45.293,02 EUR	580,65 EUR
30.296,55 EUR	580,65 EUR
55.480,30 EUR	580,65 EUR

Afdeling 4 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
6.782,58 EUR	580,65 EUR
4.483,41 EUR	580,65 EUR

Afdeling 5 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.055,75 EUR	580,65 EUR
1.293,08 EUR	580,65 EUR

Afdeling 6 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
13.629,69 EUR	580,65 EUR
9.133,25 EUR	580,65 EUR

Afdeling 7 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 1.Wijzigingen van type IA

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
565,27 EUR	580,65 EUR
565,27 EUR + 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
890,66 EUR	580,65 EUR
890,66 EUR + 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 8 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 2.Wijzigingen van type IB

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.048,17 EUR + EUR 168 per bijkomend merk	580,65 EUR
1.668,29 EUR + EUR 168 per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 9 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 3. Wijzigingen van type II

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
5.733,68 EUR + 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
8.391,92 EUR + 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
6.642,91 EUR + 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
7.974,32 EUR + 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 10 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 1. Wijzigingen van type IA

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
439,58 EUR	580,65 EUR
439,58 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
505,35 EUR	580,65 EUR
505,35 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 11 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 2. Wijzigingen van type IB

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
696,44 EUR vermeerderd met 168 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
442,80 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 12 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 3. Wijzigingen van type II

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.405,48 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
620,36 EUR vermeerderd met 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
1.589,62 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

653,60 EUR vermeerderd met 172,75 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 13 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 1. Wijzigingen van type IA

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.208,97 EUR	580,65 EUR
1.208,97 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
708,10 EUR	580,65 EUR
708,10 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 14 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 2. Wijzigingen van type IB

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
2.387,70 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
2.280,60 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 15 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 3. Wijzigingen van type II

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
10.881,17 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
6.862,42 EUR vermeerderd met 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
11.363,35 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
6.405,88 EUR vermeerderd met 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 16 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 4

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
624,14 EUR	580,65 EUR
624,14 EUR vermeerderd met 174,30 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 17 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 5

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
850,88 EUR	580,65 EUR
850,88 EUR	580,65 EUR
1.618,12 EUR	580,65 EUR

Afdeling 18 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 3

Bedrag
886,20 EUR
609,00 EUR

Afdeling 19 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 5

Bedrag
19.451,25 EUR
2.804,55 EUR
11.860,80 EUR
2.530,50 EUR

Afdeling 20 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 6

Bedrag
1.844,90 EUR
1.844,90 EUR
1.499,47 EUR
609,00 EUR

Afdeling 21 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 8

Bedrag
597,45 EUR
299,25 EUR
1.003,80 EUR
501,90 EUR

Afdeling 22 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 9

Bedrag
6.668,01 EUR, verdeeld over de verschillende houders door het aantal houders indien er meerdere zijn
2.222,67 EUR, verdeeld over de verschillende houders door het aantal houders indien er meerdere zijn
2.222,67 EUR
726,60 EUR, verdeeld over de verschillende houders door het aantal houders indien er meerdere zijn

Afdeling 23 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 10

Bedrag
1.493,84 EUR

Afdeling 24 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 11, Deel 1

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
VII.1.11.1.1. Aanvraag door een grote onderneming van een technisch-reglementair of wetenschappelijk advies over een specifieke, welbepaalde kwestie in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type I). Dergelijke aanvraag kan mononationale en	De aanvrager	2.275,34 EUR	0 EUR

multinationale dossiers betreffen.			
VII.1.11.1.2. Aanvraag door een grote onderneming van een wetenschappelijk advies over meerdere vragen in verband met (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten betreffende het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type II). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	13.652,04 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.3. Aanvraag door een grote onderneming van een gemengd advies over meerdere vragen die zowel betrekking hebben op de technische en reglementaire aspecten als op de (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type III). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	18.202,74 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.4. Aanvraag door een KMO, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid, van een technisch-reglementair of wetenschappelijk advies over een specifieke, welbepaalde kwestie in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type I). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	568,84 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.5. Aanvraag door een KMO, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid, van een wetenschappelijk advies	De aanvrager	3.413,01 EUR	0 EUR

over meerdere vragen in verband met (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten betreffende het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type II). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.			
VII.1.11.1.6. Aanvraag door een KMO, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid, van een gemengd advies over meerdere vragen die zowel betrekking hebben op de technische en reglementaire aspecten als op de (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type III). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	4.550,69 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.7. Aanvraag van een technisch-reglementair of wetenschappelijk advies over een specifieke, welbepaalde kwestie in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type I, II en III) onder de eenzijdige verbintenis van de aanvrager dat hij voor dit geneesmiddel binnen een termijn van 2 jaar na het verstrekken van het wetenschappelijk technisch advies (type I, II of III) een aanvraag tot toelating van een klinische proef zal indienen conform de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik, en deze eenzijdige wilsuiking bij de aanvraag is gevoegd. Dergelijke	De aanvrager	0 EUR	0 EUR

aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.			

Afdeling 25 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 12

Bedrag
6.900,60 EUR
97,65 EUR
207,90 EUR
5.693,21 EUR
2.730,51 EUR
6.113,10 EUR

Afdeling 26 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 13

Bedrag
21,00 EUR

Afdeling 27 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 14

Bedrag
143,57 EUR
406,07 EUR

Afdeling 28 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 15

Bedrag
21,00 EUR
363,30 EUR
130,20 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Afdeling 29 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 16

Bedrag
229,95 EUR
484,05 EUR
218,40 EUR

Afdeling 30 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 17

Bedrag
8.892,45 EUR
7.341,60 EUR

Afdeling 31 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 1

Bedrag
448,74 EUR
1.049,31 EUR
1.117,26 EUR
264,54 EUR
101,73 EUR
121,94 EUR
45,16 EUR
33,44 EUR
34,44 EUR
167,53 EUR
155,81 EUR
156,81 EUR

Afdeling 32 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 2

Bedrag
42,14 EUR
494,78 EUR
33,64 EUR
27,59 EUR

Afdeling 33 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 3

Bedrag
157,50 EUR
107,10 EUR
132,30 EUR
58,80 EUR

Afdeling 34 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 4Onderafdeling 1 – Aanpassing van bestaande bedragen

Bedrag
302,07 EUR
88,22 EUR

88,22 EUR
76,24 EUR

Onderafdeling 2 – Invoegen van nieuwe retributies

VII.2.4.5. De hernieuwing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikels 6 en 7, krachtens artikel 1 “Drugswet”	De aanvrager	312,83 EUR
VII.2.4.6. De aanpassing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikels 6 en 7, krachtens artikel 1 “Drugswet”	De aanvrager	312,83 EUR

Afdeling 35 – Wijzigingen aan Titel 3, Enig Hoofdstuk

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag
VII.3.1.1. Aanvraag van vergunning tot opening, overbrenging, overbrenging met sluiting of fusie van een apotheek - buiten onmiddellijke nabijheid, krachtens artikel 9 en/of 17 WUG en hun uitvoeringsbesluiten	De aanvrager	3.315,39 EUR
VII.3.1.2. Aanvraag van vergunning voor de tijdelijke overbrenging van een apotheek in de onmiddellijke nabijheid, krachtens artikel 9, § 1 WUG en zijn uitvoeringsbesluiten	De aanvrager	2.717,74 EUR
VII.3.1.3. Aanvraag van vergunning tot tijdelijke sluiting van een apotheek, krachtens artikel 9, § 4 WUG	De aanvrager	1.272,74 EUR
VII.3.1.4. Registratie van een opening, overbrenging of fusie van een apotheek, krachtens artikel 18, § 1, § 2, eerste en derde lid, 1°, en § 3 WUG	De aanvrager	287,57 EUR

VII.3.1.5. Registratie van een niet-aangrenzend perceel	De aanvrager	3.124,89 EUR
VII.3.1.6. Registratie van een apotheker-titularis, sluiting, heropening of wijziging aan de uitbatingsvergunning van een apotheek, krachtens artikel 16 en/of 18, § 2, derde lid, 2°, 3° en 4°, en § 3 WUG	De aanvrager	143,79 EUR
VII.3.1.7. Aanvraag van een bijkomend afschrift van de uitbatingsvergunning of vestigingsvergunning, verleend krachtens artikel 18, respectievelijk 9 WUG	De aanvrager	287,57 EUR

Afdeling 36 – Wijzigingen aan Titel 4

Bedrag
30,45 EUR

Afdeling 37 – Wijzigingen aan Titel 5

Bedrag
9.044,48 EUR

Afdeling 38 – Wijzigingen aan Titel 6

Bedrag
13.361,25 EUR

Afdeling 39 – Wijzigingen aan Titel 7

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag
VII.7.1.2. Aanvraag tot accreditatie van een Fase I-centrum zoals bedoeld in artikel 37 van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De aanvrager	17.850,00 EUR

Afdeling 40 – Wijzigingen aan Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 1

Bedrag
4.735,50 EUR
16.099,65 EUR
22.033,20 EUR
15.870,75 EUR
42.332,85 EUR
18.508,35 EUR

Afdeling 41 – Wijzigingen aan Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1

Bedrag
1.209,36 EUR

Afdeling 42 – Wijzigingen aan Titel 11

Bedrag
34.101,14 EUR

Afdeling 43 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
29.348,42 EUR	580,65 EUR
25.433,89 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam	580,65 EUR
14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen;	
Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam:	
- met 3.897,50 EUR indien eerder geen registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam of een referentiedossier op basis van diezelfde stam werd ingediend	
- met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	
6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam	EUR 372,01 voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam
14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen;	580,65 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meer dan één stam
Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam:	
- met 3.897,50 EUR indien eerder geen registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam of een referentiedossier op basis van diezelfde stam werd ingediend	

- met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	

Afdeling 44 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
8.759,04 EUR	580,65 EUR
8.158,90 EUR	580,65 EUR

Afdeling 45 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
35.452,73 EUR	580,65 EUR
28.004,92 EUR	580,65 EUR

Afdeling 46 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1

Onderafdeling 1 – Wijziging van bestaande bedragen

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.764,12 EUR vermeerderd met 213,15 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
9.229,07 EUR vermeerderd met 213,15 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
9.291,60 EUR vermeerderd met 742,35 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
1.680,11 EUR	580,65 EUR

Onderafdeling 2 – Invoeging van nieuwe retributie

VII.12.1.2.1.5. Aanvraag tot correctie van de etikettering en/of bijsluiter naar aanleiding van een reeds goedgekeurde wijziging van de VHB van een diergeneesmiddel die werd beoordeeld zoals bedoeld in artikel 62 van Verordening 2019/6 in het kader van de nationale procedure	De aanvrager	881,47 EUR	/

Afdeling 47 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2Onderafdeling 1 – Aanpassing van bestaande bedragen

Bedrag		Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
828,09 vermeerderd 170,10 EUR bijkomend merk	EUR met per	580,65 EUR
838,18 vermeerderd 170,10 EUR bijkomend merk	EUR met per	580,65 EUR
1.913,39 vermeerderd 591,91 EUR bijkomend merk	EUR met per	580,65 EUR
828,09 EUR		580,65 EUR

Onderafdeling 2 – Invoegen van nieuwe retributie

VII.12.1.2.2.5. Aanvraag tot correctie van de etikettering en/of bijsluiter naar aanleiding van een reeds goedgekeurde wijziging van de VHB van een diergeneesmiddel die werd beoordeeld zoals bedoeld in artikel 62 van Verordening 2019/6 in het kader van de wederzijdse erkenningsprocedure waarbij België de rol opneemt van betrokken lidstaat	De aanvrager	881,47 EUR	/

Afdeling 48 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3Onderafdeling 1 – Aanpassing van bestaande bedragen

Bedrag		Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
2.171,60 vermeerderd 271,95 EUR bijkomend merk	EUR met per	580,65 EUR
9.803,99 vermeerderd 271,95 EUR bijkomend merk	EUR met per	580,65 EUR
9.914,94 vermeerderd 945,00 EUR bijkomend merk	EUR met per	580,65 EUR
2.171,60 EUR		580,65 EUR

Onderafdeling 2 – Invoegen van nieuwe retributie

VII.12.1.2.3.5. Aanvraag tot correctie van de etikettering en/of bijsluiter naar aanleiding van een reeds goedgekeurde wijziging van de VHB van een diergeneesmiddel die werd beoordeeld zoals bedoeld in artikel 62 van Verordening 2019/6 in het kader van de wederzijdse erkenningsprocedure waarbij België de rol opneemt van betrokken lidstaat	De aanvrager	881,47 EUR	/

Afdeling 49 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1

Bedrag
8.491,75 EUR

Afdeling 50 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2

Bedrag
1.842,79 EUR

Afdeling 51 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3

Bedrag
9.117,11 EUR

Afdeling 52 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 4

Bedrag
1.229,53 EUR

Afdeling 53 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 2

Bedrag
886,20 EUR
609,00 EUR

Afdeling 54 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 3

Bedrag
4.423,61 EUR
596,00 EUR

Afdeling 55 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 4

Bedrag
1.510,66 EUR
671,41 EUR
609,46 EUR

Afdeling 56 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 5

Bedrag
597,45 EUR
299,25 EUR

Afdeling 57 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 6

Bedrag
21 EUR

Afdeling 58 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 7

Bedrag
143,57 EUR
416,57 EUR

Afdeling 59 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 8

Bedrag
21,00 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Afdeling 60 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 10

Bedrag
3.202,50 EUR/dag ter plaatse en/of vanop afstand per inspecteur + kosten
3.202,50 EUR/dag ter plaatse en/of vanop afstand per inspecteur + kosten

Afdeling 61 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 13

Bedrag
21,00 EUR

Afdeling 62 – Invoeging van een Titel 15

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag
VII.15.1. Aanvraag van een vergunning voor de uitbesteding van de sterilisatie voor derden in het kader van verzorgingsinstellingen	De aanvrager	9.481,62 EUR
VII.15.2. Hernieuwing van een vergunning voor de uitbesteding van de sterilisatie voor derden in het kader van verzorgingsinstellingen	De aanvrager	5.614,43 EUR

Hoofdstuk 5 – Wijzigingen in Bijlage IX

Activiteit					Bijdrage				
IX.3.1. Bijdrageplichtigen voor medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in Hoofdstuk 1, waarvan het omzetcijfer bedoeld in artikel 14/2 niet hoger is dan 40.000 EUR					160,95 EUR / entiteit				
IX.3.2. Bijdrageplichtigen voor medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in Hoofdstuk 1, waarvan het omzetcijfer bedoeld in artikel 14/2 hoger is dan 40.000 EUR maar niet hoger dan 778.881 EUR					321,90 EUR /entiteit				
IX.3.3. Bijdrageplichtigen voor medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in Hoofdstuk 1, waarvan het omzetcijfer bedoeld in artikel 14/2 hoger is dan 778.881 EUR					643,80 EUR /entiteit				
Categorie van de bijdrageplichtige activiteit	Bijdrageplichtige activiteit								
		IX.1.1	IX.1.2	IX.1.3	IX.1.4	IX.1.5	IX.1.6	IX.1.7	
	IX.2.1.	6	1	3	8	8		2	
	IX.2.2.	6	1	3	8			2	
	IX.2.3.	2	1	3	4			2	
	IX.2.4.	3	1	3	5			2	
	IX.2.5.	4	1	3	6			2	
	IX.2.6.	3	1	3	5			2	
	IX.2.7.	2	1	3	4			2	
	IX.2.8.	4	1	3	6			2	
IX.2.9.	6	1	3	8			2		

	IX.2.10.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.11.	2	1	3	4		4	2
	IX.2.12.	4	1	3	6		4	2
	IX.2.13.	6	1	3	8	8	4	2
	IX.2.14.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.15.	3	1	3	5	5	4	2
	IX.2.16.	2	1	3	4	6	4	2
	IX.2.17.	4	1	3	6	7	4	2
	IX.2.18.	6	1	3	8	8	4	2
	IX.2.19.	3	1	3	5	5	4	2
Modificator	Modificatie							
De bijdrageplichtige is niet in België gevestigd	Vermindering met 1 entiteit							
De distributeur past het stelsel van autocontrole toe zoals bedoeld in de artikelen 61 en 62 van de wet van 15 december 2013 met betrekking tot medische hulpmiddelen	Vermindering met 1 entiteit							
De bijdrageplichtige treedt op als officina-apotheek of ziekenhuisapotheek en levert medische hulpmiddelen enkel aan patiënten, verantwoordelijken van dieren of hun gemachtigde	Vermindering met 1 entiteit							

Hoofdstuk 6 – Wijzigingen in Bijlage X

Bedrag
2.603,45 EUR
23.365,47 EUR
7.932,06 EUR
23.519,84 EUR
2.573,79 EUR
1.989,88 EUR
15.068,13 EUR
5.321,20 EUR

15.205,98 EUR
3.614,38 EUR
1.128,70 EUR
595,14 EUR

ANNEXE I – Modification des annexes à la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l’Agence fédérale des médicaments et des produits de santé

Chapitre 1 – Modifications de l’Annexe I

Section 1 – Modification de l’annexe I.1

0,34010%	40.000,00 EUR

Section 2 – Modification de l’annexe I.2

0,19323%	4.480,19 EUR

Chapitre 2 – Modifications de l’Annexe IV

Partie spécifique de l’excédent hypothétique
19,81 %
2,53 %
5,32 %
43,77 %
0 %
8,57 %

Chapitre 3 – Modifications de l’Annexe V

Section 1 – Modification de l’Annexe V, Chapitre 4

Montant	Montant en cas d’irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR
7.478,60 EUR	509,88 EUR
2.827,83 EUR	509,88 EUR
15.533,97 EUR	509,88 EUR
4.387,79 EUR	509,88 EUR
9.207,77 EUR	509,88 EUR
2.928,16 EUR	509,88 EUR
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR
10.729,62 EUR	509,88 EUR

Section 2 – Modification de l'Annexe V, Chapitre 5

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
10.037,80 EUR	509,88 EUR
1.531,94 EUR	509,88 EUR
7.302,61 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR
2.514,30 EUR	509,88 EUR
13.302,95 EUR	509,88 EUR
3.765,75 EUR	509,88 EUR
8.086,12 EUR	509,88 EUR
2.940,65 EUR	509,88 EUR
10.037,80 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR
10.037,80 EUR	509,88 EUR
1.531,94 EUR	509,88 EUR
7.302,61 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR

Section 3 – Modification de l'Annexe V, Chapitre 8

Fait générateur	Contribuable	Montant
V.8.1. Inspections à l'étranger de tout type, à l'exception de celles effectuées dans le cadre d'un contrat	Le demandeur ou, à défaut, l'inspecté	3.400,00 EUR/jour sur place et/ou à distance par inspecteur + frais + coûts temps de transport

Section 4 – Insertion de l'Annexe V, Chapitre 9

Fait générateur	Contribuable	Montant
V.9.1. Réinspection Fabricant Dispositifs médicaux/In Vitro Diagnostic (IVD)	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.2. Réinspection Hôpital sur le dispositif médical	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.3. Réinspection Matériel corporel humain	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

V.9.4. Réinspection dépôt vétérinaire	Le réinspecté	1.007,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.5. Réinspection professionnel des soins de santé - dépôt (art. 20 loi coordonnée 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé)	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.6. Réinspection d'une pharmacie (officine ouverte au public)	Le réinspecté	1.007,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.7. Réinspection Hôpital sur le médicament	Le réinspecté	1.007,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.8. Réinspection Distributeur de dispositifs médicaux	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.9. Réinspection Bonnes Pratiques de Fabrication des médicaments (Good Manufacturing Practices)	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.10. Réinspection Bonnes Pratiques de Distribution des médicaments (Good Distribution Practices)	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.11. Réinspection Bonnes Pratiques Cliniques Dispositifs Médicaux (Good Clinical Practices Medical Devices)	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.12. Réinspection EU Représentant Dispositifs Médicaux (EU Representative)	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-

		journée sur place et/ou à distance
V.9.13 Réinspection Reconditionnement Re-étiquetage Dispositifs Médicaux (Repack Relabel)	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.14. Réinspection Fabrication interne Dispositifs Médicaux (In-House)	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.15. Réinspection Importation Dispositifs Médicaux (Import)	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.16. Réinspection Prestataire technique de services de soins à domicile (Service and Technical Home Assistant)	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.17. Réinspection Good Clinical Practices Medicinal Product (Good Clinical Practices Medicinal Product)	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.18. Réinspection Pharmacovigilance Humain (Pharmacovigilance Human)	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.19. Réinspection Pharmacovigilance Vétérinaire (Pharmacovigilance Veterinary)	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.20. Réinspection Approved Laboratory	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

V.9.21. Réinspection réutilisation: réinspection des structures où les dispositifs médicaux à usage unique, visés à l'article 2, 8) du règlement n° 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/2009 et abrogeant les directives du Conseil 90/385/CEE et 93/42/CEE sont préparés en vue d'une seconde utilisation par retraitement, tel que visé à l'article 2, 39) dudit règlement n° 2017/745.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.22. Réinspection stérilisation: la réinspection d'un service de stérilisation dans une pharmacie hospitalière, comme prévu par l'arrêté royal du 30 septembre 2020 portant sur la préparation et la délivrance des médicaments et l'utilisation et la distribution des dispositifs médicaux dans les établissements de soins.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.23. Audit auprès de l'organisme notifié visé à l'annexe VI, 4°, suivant le deuxième plan CAPA, dans le cadre des procédures visées aux articles 39, paragraphe 7 et 44, paragraphe 9, du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/2009 et abrogeant les directives du Conseil 90/385/CEE et 93/42/CEE, et aux articles 35, paragraphe 7, et 40, paragraphe 9, du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/2009 et abrogeant les directives du Conseil 90/385/CEE et 93/42/CEE, et à l'article 2, 34), du règlement (UE) 2017/746 du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.24. Demande renouvelée de désignation en tant qu'organisme notifié conformément à l'annexe VI, 4°, suite à un rejet	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

Chapitre 4 – Modifications de l'Annexe VII

Section 1 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 1

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
38.207,33 EUR	580,65 EUR
28.985,31 EUR	580,65 EUR
38.207,33 EUR	580,65 EUR
22.642,98 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche;	580,65 EUR
13.480,41 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches;	
Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire:	
– de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant;	
– de 172,75 EUR dans le cas contraire	390,61 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche 580,65 EUR pour un médicament obtenu à partir de plus d'une souche
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche;	
14.154,43 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches;	
Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire:	

– de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant; – de 172,75 EUR dans le cas contraire	
3.897,50 EUR	580,65 EUR

Section 2 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 2

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
12.914,64 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR

Section 3 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 3

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
55.480,30 EUR	580,65 EUR
45.293,02 EUR	580,65 EUR
30.296,55 EUR	580,65 EUR
55.480,30 EUR	580,65 EUR

Section 4 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 1

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
6.782,58 EUR	580,65 EUR
4.483,41 EUR	580,65 EUR

Section 5 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 2

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.055,75 EUR	580,65 EUR
1.293,08 EUR	580,65 EUR

Section 6 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 3

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
13.629,69 EUR	580,65 EUR
9.133,25 EUR	580,65 EUR

Section 7 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1, 1. Modifications du type IA

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
565,27 EUR	580,65 EUR
565,27 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
890,66 EUR	580,65 EUR
890,66 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 8 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1, 2. Modifications de type IB

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.048,17 EUR + EUR 168 par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.668,29 EUR + EUR 168 par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 9 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1, 3. Modifications de type II

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
5.733,68 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
8.391,92 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
6.642,91 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
7.974,32 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 10 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2, 1. Modifications de type IA

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
439,58 EUR	580,65 EUR
439,58 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
505,35 EUR	580,65 EUR
505,35 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 11 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2, 2. Modifications de type IB

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
696,44 EUR + 168 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
442,80 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 12 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2, 3. Modifications de type II

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.405,48 EUR + met 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
620,36 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.589,62 EUR + met 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
653,60 EUR + 172,75 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 13 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3, 1. Modifications de type IA

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.208,97 EUR	580,65 EUR
1.208,97 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
708,10 EUR	580,65 EUR
708,10 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 14 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3, 2. Modifications de type IB

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
2.387,70 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
2.280,60 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 15 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Partie 3, 3. Modifications de type II

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
10.881,17 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

6.862,42 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
11.363,35 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
6.405,88 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 16 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 4

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
624,14 EUR	580,65 EUR
624,14 EUR + 174,30 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 17 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 5

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
850,88 EUR	580,65 EUR
850,88 EUR	580,65 EUR
1.618,12 EUR	580,65 EUR

Section 18 – Modifications du Titre 1, Chapitre 3

Montant
886,20 EUR
609,00 EUR

Section 19 – Modifications du Titre 1, Chapitre 5

Montant
19.451,25 EUR
2.804,55 EUR
11.860,80 EUR
2.530,50 EUR

Section 20 – Modifications du Titre 1, Chapitre 6

Montant
1.844,90 EUR
1.844,90 EUR
1.499,47 EUR
609,00 EUR

Section 21 – Modifications du Titre 1, Chapitre 8

Montant
597,45 EUR
299,25 EUR
1.003,80 EUR
501,90 EUR

Section 22 – Modifications du Titre 1, Chapitre 9

Montant
6.668,01 EUR, qui est divisé entre les différents titulaires par le nombre de titulaires s'il y en a plusieurs
2.222,67 EUR, qui est divisé entre les différents titulaires par le nombre de titulaires s'il y en a plusieurs
2.222,67 EUR
726,60 EUR, qui est divisé entre les différents titulaires par le nombre de titulaires s'il y en a plusieurs

Section 23 – Modifications du Titre 1, Chapitre 10

Montant
1.493,84 EUR

Section 24 – Modifications du Titre 1, Chapitre 11, Section 1

Fait générateur	Redevable	Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
VII.1.11.1.1. Demande par une grande entreprise d'un avis technico-réglementaire ou scientifique, à propos d'une question précise spécifique relative à la recherche et au développement d'un médicament (type I). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	2.275,34 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.2. Demande par une grande entreprise d'un avis scientifique, à propos de	Le demandeur	13.652,04 EUR	0 EUR

multiples questions qui concernent des aspects (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type II). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.			
VII.1.11.1.3. Demande par une grande entreprise d'un avis mixte, à propos de multiples questions qui concernent aussi bien des aspects technico-réglementaires que (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type III). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	18.202,74 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.4. Demande par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public, d'un avis technico-réglementaire ou scientifique sur une question précise spécifique relative à la recherche et au développement d'un médicament (type I). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	568,84 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.5. Demande par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public, d'un avis mixte sur plusieurs questions relatives aussi bien aux aspects techniques et réglementaires qu'aux aspects (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type III). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	3.413,01 EUR	0 EUR

VII.1.11.1.6. Demande par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public, d'un avis mixte sur plusieurs questions relatives aussi bien aux aspects techniques et réglementaires qu'aux aspects (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type III). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	4.550,69 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.7. Demande d'un avis technico-réglementaire ou scientifique sur une question précise spécifique relative à la recherche et au développement d'un médicament (type I, II et III) dans le cadre de l'engagement unilatéral du demandeur selon lequel il introduira pour ce médicament, dans un délai de 2 ans après la fourniture de l'avis scientifique technique (type I, II ou III), une demande d'autorisation d'un essai clinique conformément à la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain, et selon lequel cette expression de volonté unilatérale a été jointe à la demande. Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	0 EUR	0 EUR

Section 25 – Modifications du Titre 1, Chapitre 12

Montant
6.900,60 EUR
97,65 EUR
207,90 EUR
5.693,21 EUR
2.730,51 EUR
6.113,10 EUR

Section 26 – Modifications du Titre 1, Chapitre 13

Montant
21,00 EUR

Section 27 – Modifications du Titre 1, Chapitre 14

Montant
143,57 EUR
406,07 EUR

Section 28 – Modifications du Titre 1, Chapitre 15

Montant
21,00 EUR
363,30 EUR
130,20 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Section 29 – Modifications du Titre 1, Chapitre 16

Montant
229,95 EUR
484,05 EUR
218,40 EUR

Section 30 – Modifications du Titre 1, Chapitre 17

Montant
8.892,45 EUR
7.341,60 EUR

Section 31 – Modifications du Titre 2, Chapitre 1

Montant
448,74 EUR
1.049,31 EUR
1.117,26 EUR
264,54 EUR
101,73 EUR
121,94 EUR
45,16 EUR
33,44 EUR
34,44 EUR
167,53 EUR
155,81 EUR

156,81 EUR

Section 32 – Modifications du Titre 2, Chapitre 2

Montant
42,14 EUR
494,78 EUR
33,64 EUR
27,59 EUR

Section 33 – Modifications du Titre 2, Chapitre 3

Montant
157,50 EUR
107,10 EUR
132,30 EUR
58,80 EUR

Section 34 – Modifications du Titre 2, Chapitre 4

Sous-section 1 – Modification des montants existants

Montant
302,07 EUR
88,22 EUR
88,22 EUR
76,24 EUR

Sous-section 2 – Insertion de nouvelles redevances

VII.2.4.5. Le renouvellement d'une autorisation et/ou d'un enregistrement pour l'importation, l'exportation, les activités intermédiaires, la détention, le stockage, la fabrication/production, la transformation, le commerce/la distribution, le courtage, l'obtention à titre onéreux ou gratuit de substances pouvant être utilisées pour la fabrication illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, en vertu du règlement (CE) n° 273/2004 du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relatif aux précurseurs de drogues, article 3, ou en vertu du règlement (CE) n° 111/2005 du Conseil du 22 décembre 2004 fixant des règles pour la surveillance du commerce des précurseurs des drogues entre la Communauté et les pays tiers, articles 6 et 7, en vertu de l'article 1 "Loi Drogues"	Le demandeur	312,83 EUR
VII.2.4.6. La modification d'une autorisation et/ou d'un enregistrement pour l'importation, l'exportation, les activités intermédiaires, la détention, le stockage, la fabrication/production, la transformation, le commerce/la distribution, le courtage, l'obtention à titre onéreux ou gratuit de substances pouvant être utilisées pour la fabrication illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, en vertu du règlement	Le demandeur	312,83 EUR

(CE) n° 273/2004 du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relatif aux précurseurs de drogues, article 3, ou en vertu du règlement (CE) n° 111/2005 du Conseil du 22 décembre 2004 fixant des règles pour la surveillance du commerce des précurseurs des drogues entre la Communauté et les pays tiers, articles 6 et 7, en vertu de l'article 1 "Loi Drogues"		

Section 35 – Modifications du Titre 3, Chapitre unique

Fait générateur	Redevable	Montant
VII.3.1.1. Demande d'autorisation pour l'ouverture, le transfert, le transfert avec fermeture ou la fusion d'une officine pharmaceutique - en dehors de la proximité immédiate, en vertu de l'article 9, § 1 ^{er} et/ou 17 "LEP" et de leurs arrêtés d'exécution	Le demandeur	3.315,39 EUR
VII.3.1.2. Demande d'autorisation de transfert temporaire ou définitive d'une officine pharmaceutique dans la proximité immédiate, en vertu de l'article 9, § 1 ^{er} "LEP" et ses arrêtés d'exécution	Le demandeur	2.717,74 EUR
VII.3.1.3. Demande d'autorisation de fermeture temporaire ou définitive d'une officine pharmaceutique, en vertu de l'article 9, § 4 "LEP"	Le demandeur	1.272,74 EUR
VII.3.1.4. Enregistrement d'une ouverture, d'un transfert ou d'une fusion d'une officine pharmaceutique, en vertu de l'article 18, § 1 ^{er} , § 2, alinéas 1 ^{er} et 3, 1°, et § 3 "LEP"	Le demandeur	287,57 EUR
VII.3.1.5. Enregistrement d'un pharmacien-titulaire, fermeture, réouverture ou modification de l'autorisation d'exploitation d'une officine pharmaceutique, en vertu de l'article 16 et/ou 18, § 2, alinéa 3, 2°, 3° et 4°, et § 3 "LEP"	Le demandeur	3.124,89 EUR
VII.3.1.6. Enregistrement d'une parcelle non limitrophe	Le demandeur	143,79 EUR
VII.3.1.7. Enregistrement d'une copie supplémentaire de l'autorisation d'exploitation ou de l'autorisation d'implantation, délivrée en vertu de l'article 18, respectivement 9 "LEP"	Le demandeur	287,57 EUR

Section 36 – Modifications du Titre 4

Montant
30,45 EUR

Section 37 – Modifications du Titre 5

Montant
9.044,48 EUR

Section 38 – Modifications du Titre 6

Montant
13.361,25 EUR

Section 39 – Modifications du Titre 7

Montant
17.850,00 EUR

Section 40 – Modifications du Titre 10, Chapitre 1, Section 1

Montant
4.735,50 EUR
16.099,65 EUR
22.033,20 EUR
15.870,75 EUR
42.332,85 EUR
18.508,35 EUR

Section 41 – Modifications du Titre 10, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 1

Montant
1.209,36 EUR

Section 42 – Modifications du Titre 11

Montant
34.101,14 EUR

Section 43 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 1

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
29.348,42 EUR	580,65 EUR
25.433,89 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche	580,65 EUR
14.154,43 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches;	
Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire:	

- de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant;	
- de 172,75 EUR dans le cas contraire	
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche	EUR 372,01 voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam
14.154,43 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches;	580,65 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meer dan één stam
Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire:	
- de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant;	
- de 172,75 EUR dans le cas contraire	

Section 44 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 2

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
8.759,04 EUR	580,65 EUR
8.158,90 EUR	580,65 EUR

Section 45 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 3

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
35.452,73 EUR	580,65 EUR
28.004,92 EUR	580,65 EUR

Section 46 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 1

Sous-section 1 – Modification des montants existants

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.764,12 EUR + 213,15 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
9.229,07 EUR + 213,15 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

9.291,60 EUR + 742,35 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.680,11 EUR	580,65 EUR

Sous-section 2 – Insertion de nouvelles redevances

VII.12.1.2.1.5. Demande de correction de l'étiquetage et/ou de la notice à la suite d'une modification déjà approuvée de l'AMM d'un médicament vétérinaire qui a été évaluée conformément à l'article 62 du règlement 2019/6 dans le cadre de la procédure nationale.	Le demandeur	881,47 EUR	/

Section 47 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 2

Sous-section 1 – Modifications des montants existants

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
828,09 EUR + 170,10 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
838,18 EUR + 170,10 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.913,39 EUR + 591,91 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
828,09 EUR	580,65 EUR

Sous-section 2 – Insertion d'une nouvelle redevance

VII.12.1.2.2.5. Demande de correction de l'étiquetage et/ou de la notice à la suite d'une modification déjà approuvée de l'AMM d'un médicament vétérinaire qui a été évaluée conformément à l'article 62 du règlement 2019/6 dans le cadre de la procédure de reconnaissance mutuelle dans laquelle la Belgique assume le rôle d'État membre concerné.	Le demandeur	881,47 EUR	/

Section 48 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 3

Sous-section 1 – Adaptation des montants existants

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
2.171,60 EUR + 271,95 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
9.803,99 EUR + 271,95 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
9.914,94 EUR + 945,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
2.171,60 EUR	580,65 EUR

Sous-section 2 – Insertion de nouvelles redevances

VII.12.1.2.3.5. Demande de correction de l'étiquetage et/ou de la notice à la suite d'une modification déjà approuvée de l'AMM d'un médicament vétérinaire qui a été évaluée conformément à l'article 62 du règlement 2019/6 dans le cadre de la procédure de reconnaissance mutuelle dans laquelle la Belgique assume le rôle d'État membre concerné.	De aanvragen	881,47 EUR	/

Section 49 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1

Montant
8.491,75 EUR

Section 50 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2

Montant
1.842,79 EUR

Section 51 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3

Montant
9.117,11 EUR

Section 52 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 4

Montant
1.229,53 EUR

Section 53 – Modifications apportées au titre 12, Chapitre 2

Montant
886,20 EUR
609,00 EUR

Section 54 – Modifications du Titre 12, Chapitre 3

Montant
4.423,61 EUR
596,00 EUR

Section 55 – Modifications du Titre 12, Chapitre 4

Montant
1.510,66 EUR
671,41 EUR
609,46 EUR

Section 56 – Modifications du Titre 12, Chapitre 5

Montant
597,45 EUR
299,25 EUR

Section 57 – Modifications du Titre 12, Chapitre 6

Montant
21 EUR

Section 58 – Modifications du Titre 12, Chapitre 7

Montant
143,57 EUR
416,57 EUR

Section 59 – Modifications du Titre 12, Chapitre 8

Montant
21,00 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Section 60 – Modifications du Titre 12, Chapitre 10

Montant
3.202,50 EUR/jour sur place et/ou à distance par inspecteur + coûts
3.202,50 EUR/jour sur place et/ou à distance par inspecteur + coûts

Section 61 – Modifications du Titre 12, Chapitre 13

Montant
21,00 EUR

Section 62 – Insertion d'un Titre 15

Fait générateur	Redevable	Montant
VII.15.1. Demande d'autorisation pour la sous-traitance de la stérilisation pour des tiers dans le cadre d'établissements de soins	Le demandeur	9.481,62 EUR
VII.15.2. Renouvellement d'une autorisation pour la sous-traitance de la stérilisation pour des tiers dans le cadre d'établissements de soins	Le demandeur	5.614,43 EUR

Chapitre 5 – Modifications de l'Annexe IX

Activité	Contribution							
IX.3.1. Redevables pour les dispositifs médicaux visés au chapitre 1 dont le chiffre d'affaires visé à l'article 14/2 ne dépasse pas 40.000 EUR	160,95 EUR / entité							
IX.3.2. Redevables pour les dispositifs médicaux, tels que visés au chapitre 1, dont le chiffre d'affaires visé à l'article 14/2 est supérieur à 40.000 EUR mais inférieur à 778.881 EUR	321,90 EUR /entité							
IX.3.3. Redevables pour les dispositifs médicaux visés au chapitre 1 dont le chiffre d'affaires visé à l'article 14/2 est supérieur à 778.881 EUR	643,80 EUR /entité							
Catégorie de l'activité soumise à contribution	Activité soumise à contribution							
		IX.1.1	IX.1.2	IX.1.3	IX.1.4	IX.1.5	IX.1.6	IX.1.7
	IX.2.1.	6	1	3	8	8		2
	IX.2.2.	6	1	3	8			2
	IX.2.3.	2	1	3	4			2
	IX.2.4.	3	1	3	5			2
	IX.2.5.	4	1	3	6			2

	IX.2.6.	3	1	3	5			2
	IX.2.7.	2	1	3	4			2
	IX.2.8.	4	1	3	6			2
	IX.2.9.	6	1	3	8			2
	IX.2.10.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.11.	2	1	3	4		4	2
	IX.2.12.	4	1	3	6		4	2
	IX.2.13.	6	1	3	8	8	4	2
	IX.2.14.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.15.	3	1	3	5	5	4	2
	IX.2.16.	2	1	3	4	6	4	2
	IX.2.17.	4	1	3	6	7	4	2
	IX.2.18.	6	1	3	8	8	4	2
	IX.2.19.	3	1	3	5	5	4	2
Elément impliquant une modification du nombre d'entité	Modification							
Le redevable n'est pas établi en Belgique	Réduction de 1 entité							
Le distributeur applique le système d'autocontrôle visé aux articles 61 et 62 de la loi du 15 décembre 2013 en matière de dispositifs médicaux	Réduction de 1 entité							
Le redevable est actif en tant que pharmacien d'officine ou pharmacien hospitalier, et ne livre des dispositifs médicaux qu'aux patients, aux responsables des animaux ou à leur mandataire	Réduction de 1 entité							

Chapitre 6 – Modifications de l'annexe X

Montant
2.603,45 EUR
23.365,47 EUR
7.932,06 EUR
23.519,84 EUR
2.573,79 EUR
1.989,88 EUR
15.068,13 EUR
5.321,20 EUR
15.205,98 EUR
3.614,38 EUR
1.128,70 EUR
595,14 EUR

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

Minister van Financiën

Contactpersoon beleidscel

Naam : Wesley De Visscher

E-mail : wesley.devisscher@kcfm.be

Tel. Nr. : +32 473 35 64 23

Overheidsdienst

FOD Financiën

Contactpersoon overheidsdienst

Naam : xxx

E-mail : xxx

Tel. Nr. : xxx

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Voorontwerp van programmawet

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Titel 2 – Wijzigingen van het Wetboek diverse rechten en taksen, betreffende de taks op de inscheping van een luchtvaartuig en de jaarlijkse taksen op de verzekeringsverrichtingen, op de effectenrekeningen en op de kredietinstellingen

Art. 2 tot 9 : De tarieven van de bovenvermelde taksen zijn verhoogd en een aftrek van de schulden, tegenover de Europese Investeringsbank, van de heffingsgrondslag van de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen (bankentaks) wordt ingevoerd.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

☐ Ja ☒ Nee

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

- Inspecteur van financiën
- Minister van Begroting
- Raad van Stat

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

Voorontwerp van programmawet - (v2) - 09/12/2025 10:53

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

geen

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

☐ Er zijn personen betrokken. | ☒ Personen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

50/50

4. Gezondheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

5. Werkgelegenheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

6. Consumptie- en productiepatronen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

7. Economische ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

8. Investeringen

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Aftek van de schulden tegenover de EIB om de investeringen te bevorderen (bankentaks).

9. Onderzoek en ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

☒ Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | ☐ Ondernemingen zijn niet betrokken.

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (

Alle ondernemingen die gehouden zijn tot betaling van deze taken.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

Voorontwerp van programmawet - (v2) - 09/12/2025 10:53

N.B. de impact op de administratieve lasten moet bij het punt 11 gedetailleerd worden

Hogere kost maar aftrek van de schulden tegenover de EIB om de investeringen te bevorderen (bankentaks).

☒ Er is een negatieve impact.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen?

Ja/nee > leg uit

Nee, alle ondernemingen tezamen beschouwd.

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel?

Ja/nee > leg uit

Ja, budgettair doel.

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten/te compenseren?

Nihil

11. Administratieve lasten

☒ Ondernemingen of burgers zijn betrokken. ☐ Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.

Huidige regelgeving

Ontwerp van regelgeving

--

Alleen de tarieven veranderen en een aftrek van de schulden tegenover de EIB voor de bankentaks is ingevoerd.

☐ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige regelgeving.

☐ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving.

12. Energie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

13. Mobiliteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

14. Voeding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

15. Klimaatverandering

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

16. Natuurlijke hulpbronnen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

17. Buiten- en binnenlucht

Voorontwerp van programmawet - (v2) - 09/12/2025 10:53

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

18. Biodiversiteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

19. Hinder

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

20. Overheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

☐ Impact op ontwikkelingslanden. | ☒ Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

nihil

Voorontwerp van programmawet - (v1) - 17/12/2025 12:52

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

Minister van Financiën

Contactpersoon beleidscel

Naam : Wesley De Visscher

E-mail : wesley.devisscher@kcfm.be

Tel. Nr. : +32 473 35 64 23

Overheidsdienst

FOD Financiën

Contactpersoon overheidsdienst

Naam : xxx

E-mail : xxx

Tel. Nr. : xxx

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Voorontwerp van programmawet

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Titel 3 - Wijzigingen betreffende de inkomstenbelastingen

Hoofdstuk 1 - Beperking van de forfaitaire raming van de kosten die aftrekbaar zijn van het bruto-inkomen uit auteursrechten

De toepassing van de forfaitaire kostenafrekenen in het regime van de auteursrechten wordt beperkt tot inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten met betrekking tot activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkkattest beschikt.

Hoofdstuk 2 - Liquidatiereserve en VVPRbis

De tarieven in deze regimes worden aangepast om bij een uitkering na drie jaar uit te komen op een effectieve belastingdruk van 18 pct.

In het regime van de liquidatiereserve wordt een antimisbruikbepaling toegevoegd, zodat uitkeringen van een liquidatiedividend aan 0 pct. niet meer mogelijk zijn wanneer dezelfde of gelijkaardige activiteiten door de genietende van het dividend worden verdergezet binnen de drie jaar.

Hoofdstuk 3 - Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing (BV)

Om de budgettaire houdbaarheid van de stelsels van vrijstelling van doorstorting BV te vrijwaren wordt een algemene kostenmatiging van de verschillende vrijstellingsstelsels doorgevoerd onder de vorm van een correctiefactor.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

☐ Ja ☒ Nee

Voorontwerp van programmawet - (v1) - 17/12/2025 12:52

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

- Inspecteur van financiën
- Minister van Begroting
- Raad van State

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

geen

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

☒ Er zijn personen betrokken. | ☐ Personen zijn niet betrokken.

Beschrijf en meld de % vrouwen-mannen aan:

50/50

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Er is geen aanwijzing dat de wijzigingen in de regimes van de auteursrechten en de liquidatiereserve / VVPRbis meer betrekking zouden hebben op vrouwen, dan wel op mannen.

☐ Vink dit aan indien er verschillen zijn.

4. Gezondheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

5. Werkgelegenheid

☐ Positieve impact ☒ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

De toepassing van de correctiefactor in de stelsels van vrijstelling van doorstorting van BV zal de loonkost voor werkgevers doen toenemen.

6. Consumptie- en productiepatronen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

7. Economische ontwikkeling

☐ Positieve impact ☒ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

De toepassing van de correctiefactor in de stelsels van vrijstelling van doorstorting van BV zal de loonkost voor werkgevers doen toenemen.

8. Investerings

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

9. Onderzoek en ontwikkeling

☐ Positieve impact ☒ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

De toepassing van de correctiefactor in het stelsel van vrijstelling van doorstorting van BV - O&O zal de loonkost van onderzoekers doen toenemen.

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

☒ Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | ☐ Ondernemingen zijn niet betrokken.

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (

Er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om een gedetailleerde opdeling te kunnen voorzien.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. de impact op de administratieve lasten moet bij het punt 11 gedetailleerd worden

De toepassing van de correctiefactor in de stelsels van vrijstelling van doorstorting van BV zal de loonkost voor werkgevers doen toenemen.

☒ Er is een negatieve impact.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen?

Ja/nee > leg uit

Nee, beide groepen van ondernemingen worden aan dezelfde correctiefactor onderworpen. Bovendien maken grote ondernemingen verhoudingsgewijs meer gebruik van de diverse vrijstellingen van doorstorting BV dan kleine en middelgrote ondernemingen, waardoor kan verwacht worden dat de impact bij die laatste groep minder groot zal zijn, ondanks het feit dat het vrijstellingspercentage van doorstorting BV in sommige specifieke gevallen hoger is voor kleine vennootschappen.

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel?

Ja/nee > leg uit

Ja, de bedoeling is om elke vrijstelling van doorstorting BV aan deze correctiefactor te onderwerpen

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten/te compenseren?

geen

11. Administratieve lasten

☒ Ondernemingen of burgers zijn betrokken. | ☐ Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.

Huidige regelgeving

Ontwerp van regelgeving

aangifteplicht

ongewijzigde aangifteplicht

☒ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige regelgeving.

☐ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

Voorontwerp van programmawet - (v1) - 17/12/2025 12:52

Huidige regelgeving

Auteursrechten, liquidatiereserve en VVPRbis: aangifte RV door schuldenaar inkomsten;
 Vrijstelling doorstorting BV: tweede aangifte met betrekking tot de lonen waarvoor de vrijstelling doorstorting BV van toepassing is.

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

Huidige regelgeving

via een elektronisch platform

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

Huidige regelgeving

Auteursrechten, liquidatiereserve en VVPRbis: 15 dagen na toekenning inkomsten;
 Vrijstelling doorstorting BV: maandelijks of per kwartaal.

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

geen negatieve impact inzake administratieve lasten

12. Energie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

13. Mobiliteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

14. Voeding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

15. Klimaatverandering

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

16. Natuurlijke hulpbronnen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

17. Buiten- en binnenlucht

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

18. Biodiversiteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

19. Hinder

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

20. Overheid

Voorontwerp van programmawet - (v1) - 17/12/2025 12:52

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

☐ Impact op ontwikkelingslanden. | ☒ Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

niet betrokken

Voorontwerp van programmawet - deel energieprodukten - (v28) - 13/01/2026 10:17

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

Jan JAMBON Vice-eersteminister en Minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen

Contactpersoon beleidscel

Naam : Steven VANDENBERGHE

E-mail : steven.vandenbergh@kcfm.be

Tel. Nr. : +3225793843

Overheidsdienst

AADA (Algemene Administratie Douane en Accijnzen)

Contactpersoon overheidsdienst

Naam : Els DE SAGHER (Accijnzen) / Vincent VAN IMMERZEEL

E-mail : els.desagher@minfin.fed.be / vincent.vanimmerzeel@minfin.fed.be

Tel. Nr. : +32470762774 (Els DE Sagher) / +32470763214 (Vincent Van Immerzeel)

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Voorontwerp van programmawet - deel energieprodukten

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Wijziging van de programmawet van 27 december 2004

Dit hoofdstuk heeft tot doel om de bijzondere accijns op diesel en benzine die worden gebruikt als motorbrandstof te wijzigen vanaf 1 januari 2027. Verder wordt het tarief voor aardgas gebruikt als verwarmingsbrandstof voor niet-zakelijk gebruik en het tarief voor gasolie gebruikt voor verwarming verhoogd in de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029. Tenslotte wordt het tarief voor van toepassing op elektriciteit voor niet-zakelijk gebruik voor andere dan de beschermde residentiële afnemers verlaagd. Bovendien wordt, teneinde voor een administratieve vereenvoudiging te zorgen, het tarief van gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden gelijkgesteld met de nieuwe tarieven voor gasolie gebruikt voor verwarming.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

☐ Ja ☒ Nee

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

De Inspecteur van Financiën heeft zijn advies gegeven.

De Minister voor Begroting heeft zijn akkoord gegeven.

De Raad van State heeft zijn advies gegeven.

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

1/6

Voorontwerp van programmawet - deel energieprodukten - (v28) - 13/01/2026 10:17

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

Studiedienst van de FOD Financiën

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

☒ Er zijn personen betrokken. | ☐ Personen zijn niet betrokken.

Beschrijf en meld de % vrouwen-mannen aan:

Zie rubriek b.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

☐ Vink dit aan indien er verschillen zijn.

4. Gezondheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

5. Werkgelegenheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

6. Consumptie- en productiepatronen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

7. Economische ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

8. Investerings

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

9. Onderzoek en ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

☒ Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | ☐ Ondernemingen zijn niet betrokken.

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (

Zie rubriek b.

Voorontwerp van programmawet - deel energieprodukten - (v28) - 13/01/2026 10:17

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. de impact op de administratieve lasten moet bij het punt 11 gedetailleerd worden

Het is mogelijk dat KMO's betrokken zijn, maar de impact is hetzelfde voor alle betrokken bedrijven.

☒ Er is een negatieve impact.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen?

Ja/nee > leg uit

N – zie thema 11

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel?

Ja/nee > leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten/te compenseren?

--

11. Administratieve lasten

☒ Ondernemingen of burgers zijn betrokken. ☐ Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.

Huidige regelgeving

Het accijnstarief voor gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof ligt momenteel lager dan het accijnstarief voor gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden. Indien gasolie aangekocht voor verwarmingsdoeleinden uiteindelijk gebruikt wordt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden moet de eindgebruiker een aanvullende aangifte ten verbruik indienen om de bijkomende accijnzen te voldoen.

Ontwerp van regelgeving

Het accijnstarief voor gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof zal hetzelfde bedragen als het accijnstarief voor gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden. Indien gasolie aangekocht voor verwarmingsdoeleinden uiteindelijk gebruikt wordt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden is een aanvullende aangifte ten verbruik niet meer nodig gelet op de gelijke accijnstarieven.

☒ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige regelgeving.

☒ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

Huidige regelgeving

Aangifte ten verbruik

Ontwerp van regelgeving

NVT / PA_**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

Huidige regelgeving

Ontwerp van regelgeving

Voorontwerp van programmawet - deel energieprodukten - (v28) - 13/01/2026 10:17

Deze betrokkene moet zelf een aangifte ten verbruik indienen

NVT / PA_ _**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

Huidige regelgeving

Ontwerp van regelgeving

Maandelijks (enkel indien gasolie voor verwarmingsdoeleinden effectief gebruikt wordt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden)

NVT / PA_ _**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

/

12. Energie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

13. Mobiliteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

14. Voeding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

15. Klimaatverandering

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

16. Natuurlijke hulpbronnen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

17. Buiten- en binnenlucht

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

18. Biodiversiteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

19. Hinder

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

20. Overheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

Voorontwerp van programmawet - deel energieprodukten - (v28) - 13/01/2026 10:17

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

☐ Impact op ontwikkelingslanden. | ☒ Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

Zie rubriek b.

Voorontwerp van programmawet - (v24) - 18/12/2025 19:30

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

Jan JAMBON Vice-eersteminister en Minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen

Contactpersoon beleidscel

Naam : Steven VANDENBERGHE

E-mail : steven.vandenbergh@kcfm.be

Tel. Nr. : +3225793843

Overheidsdienst

AADA (Algemene Administratie Douane en Accijnzen)

Contactpersoon overheidsdienst

Naam : Els DE SAGHER (Accijnzen) / Vincent VAN IMMERZEEL

E-mail : els.desagher@minfin.fed.be / vincent.vanimmerzeel@minfin.fed.be

Tel. Nr. : +32470762774 (Els DE Sagher) / +32470763214 (Vincent Van Immerzeel)

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Voorontwerp van programmawet

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Hoofdstuk 3. Programmawet (PW) – Wijziging van de programmawet van 27 december 2004

Dit hoofdstuk heeft tot doel om de bijzondere accijns op diesel en benzine die worden gebruikt als motorbrandstof te wijzigen vanaf 1 januari 2027. Verder wordt het tarief voor aardgas gebruikt als verwarmingsbrandstof voor niet-zakelijk gebruik en het tarief voor gasolie gebruikt voor verwarming verhoogd in de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029. Tenslotte wordt het tarief voor van toepassing op elektriciteit voor niet-zakelijk gebruik voor andere dan de beschermde residentiële afnemers verlaagd. Bovendien wordt, teneinde voor een administratieve vereenvoudiging te zorgen, het tarief van gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden gelijkgesteld met de nieuwe tarieven voor gasolie gebruikt voor verwarming.

Hoofdstuk 4. Programmawet (PW) – Afhandelingskosten voor bepaalde douaneaangiften

Deze titel biedt de mogelijkheid om afhandelingskosten in te voeren, waarbij 2 euro moet worden betaald bij het in het vrije verkeer brengen van een zending waarvan de intrinsieke waarde niet meer dan 150 euro bedraagt.

De beweegreden om nationale afhandelingskosten voor e-commerce in te stellen is ingegeven vanuit de urgente noodzaak om: 1° de nationale markt te beschermen tegen onveilige goederen die niet voldoen aan de Europese regelgeving; 2° het gelijke speelveld tussen de Europese producenten en die van derde landen te herstellen alsook het gelijke speelveld tussen de e-commerce handel en de traditionele handel; 3° - het beheersen (en mogelijk terugdringen) van de exponentiële groei van e-commerce.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

☐ Ja ☒ Nee

Voorontwerp van programmawet - (v24) - 18/12/2025 19:30

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

De Inspecteur van Financiën heeft zijn advies gegeven.
De Minister voor Begroting heeft zijn akkoord gegeven.
De Raad van State heeft zijn advies gegeven.

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

Hoofdstukken 3 en 4 PW: Studiedienst van de FOD Financiën (Hoofdstukken 3 / 4)

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

☒ Er zijn personen betrokken. | ☐ Personen zijn niet betrokken.

Beschrijf en meld de % vrouwen-mannen aan:

Hoofdstuk 3:PW Zie rubriek b.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

☐ Vink dit aan indien er verschillen zijn.

4. Gezondheid

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Hoofdstuk 4 PW: De nationale en Europese markt worden beter beschermd tegen onveilige goederen die niet voldoen aan de Europese regelgeving.

5. Werkgelegenheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

6. Consumptie- en productiepatronen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

7. Economische ontwikkeling

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Hoofdstuk 4 PW: Door de invoering van deze maatregel wordt een gelijk speelveld tussen de Europese producenten en die van derde landen hersteld alsook het gelijke speelveld tussen de e-commerce handel en de traditionele handel.

8. Investerings

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

9. Onderzoek en ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

☒ Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | ☐ Ondernemingen zijn niet betrokken.

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (

Hoofdstuk 3 PW: Zie rubriek b.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. de impact op de administratieve lasten moet bij het punt 11 gedetailleerd worden

Hoofdstuk 3 PW: Het is mogelijk dat KMO's betrokken zijn, maar de impact is hetzelfde voor alle betrokken bedrijven.

Hoofdstuk 4 PW: Europese ondernemingen en handelszaken zullen worden beschermd tegen goedkope importen en oneerlijke concurrentie.

☒ Er is een negatieve impact.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen?

Ja/nee > leg uit

Hoofdstuk 3 PW: N – zie thema 11

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel?

Ja/nee > leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten/te compenseren?

--

11. Administratieve lasten

| ☒ Ondernemingen of burgers zijn betrokken. | ☐ Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.

Huidige regelgeving

Hoofdstuk 3 PW: Het accijnstarief voor gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof ligt momenteel lager dan het accijnstarief voor gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden. Indien gasolie aangekocht voor verwarmingsdoeleinden uiteindelijk gebruikt wordt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden moet de eindgebruiker een aanvullende aangifte ten verbruik indienen om de bijkomende accijnzen te voldoen.

Ontwerp van regelgeving

Hoofdstuk 3 PW: Het accijnstarief voor gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof zal hetzelfde bedragen als het accijnstarief voor gasolie gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden. Indien gasolie aangekocht voor verwarmingsdoeleinden uiteindelijk gebruikt wordt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden is een aanvullende aangifte ten verbruik niet meer nodig gelet op de gelijke accijnstarieven.

☒ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige regelgeving.

☒ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

Voorontwerp van programmawet - (v24) - 18/12/2025 19:30

Huidige regelgeving

Ontwerp van regelgeving

Hoofdstuk 3 PW: Aangifte ten verbruik

NVT / PA_ _**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

Huidige regelgeving

Ontwerp van regelgeving

Hoofdstuk 3 PW: Deze betrokkene moet zelf een aangifte ten verbruik indienen

NVT / PA_ _**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

Huidige regelgeving

Ontwerp van regelgeving

Hoofdstuk 3 PW: Maandelijks (enkel indien gasolie voor verwarmingsdoeleinden effectief gebruikt wordt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden)

NVT / PA_ _**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Hoofdstuk 4 PW : Er werd geopteerd voor een bijzondere procedure die de efficiëntie ten goede komt en de invorderingskosten beperkt dit om de lasten te beperken.

12. Energie

☐ Positieve impact
 ☐ Negatieve impact
 |
 ☒ Geen impact

13. Mobiliteit

☐ Positieve impact
 ☐ Negatieve impact
 |
 ☒ Geen impact

14. Voeding

☐ Positieve impact
 ☐ Negatieve impact
 |
 ☒ Geen impact

15. Klimaatverandering

☒ Positieve impact
 ☐ Negatieve impact
 |
 ☐ Geen impact

Leg uit

Hoofdstuk 4 PW :Het beheersen van de exponentiële groei en het mogelijk terugdringen hiervan heeft een gunstige invloed op het klimaat.

16. Natuurlijke hulpbronnen

☒ Positieve impact
 ☐ Negatieve impact
 |
 ☐ Geen impact

Leg uit

Hoofdstuk 4 PW: Zie punt 15.

17. Buiten- en binnenlucht

5/6

Voorontwerp van programmawet - (v24) - 18/12/2025 19:30

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Hoofdstuk 4 PW : Zie punt 15.

18. Biodiversiteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

19. Hinder

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Hoofdstuk 4 PW : De douane zal over meer middelen beschikken om gevaarlijke of verboden goederen in kleine pakketten op te sporen, met andere woorden zendingen die niet in overeenstemming zijn met de Europese wetgeving.

20. Overheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

☐ Impact op ontwikkelingslanden. | ☒ Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

Hoofdstuk 3 PW: Zie rubriek b.

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	De Heer Jan Jambon, Vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	---
Overheidsdienst	FOD Financiën
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	---

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	---
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Het project verhoogt de drempel die van toepassing is op slapende tegoeden, waaronder geen opsporingsonderzoeken hoeven te worden uitgevoerd voor slapende rekeningen en slapende verzekeringcontracten, evenals het bedrag waaronder de overdracht op globale wijze kan plaatsvinden voor alle slapende tegoeden (rekeningen, contracten en safes), zonder dat de rechthebbende de mogelijkheid heeft de fondsen terug te vorderen; daarnaast voert het een afwijkend verjaringsstelsel in ten opzichte van het algemene regime dat van toepassing is op goederen die bij de Deposito- en Consignatiekas zijn ondergebracht, zowel voor slapende tegoeden als voor tegoeden van verdwenen of overleden begunstigten.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: --- ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	---

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	---

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

RIA formulier - v2 - oct. 2014

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11 en 21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Het project heeft betrekking op: alle natuurlijke personen voor wie binnen een instelling-depositaris, instelling-verhuurder of verzekeringsonderneming een slapend tegoed wordt vastgesteld; evenals deze instellingen; alle houders van slapende tegoeden of tegoeden van verdwenen of overleden begunstigen die zijn gedeponneerd bij de Deposito- en Consignatiekas, zonder enig onderscheid naar geslacht.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Werkgelegenheid .5.**

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Consumptie- en productiepatronen .6.**

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Economische ontwikkeling .7.**

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Investeringen .8.**

Investeringen in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Onderzoek en ontwikkeling .9.**

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

Elke onderneming die tegoeden van verdwenen of overleden begunstigden heeft die bij de Deposito- en Consignatiekas zijn geconsigneerd en waarvan de fondsen zouden verjaren overeenkomstig de wetgeving inzake de Deposito- en Consignatiekas. Tevens de instellingen-depositaris, instellingen-verhuurder en verzekeringsondernemingen in het kader van slapende rekeningen, safes en verzekeringen.

Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.

Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. Geen opsporing van de titularis voor slapende rekeningen en van de begunstigde voor slapende verzekeringscontracten, respectievelijk door de instellingen-depositaris en de verzekeringsondernemingen, voor tegoeden lager dan 60 euro; de overdracht aan de Deposito- en Consignatiekas gebeurt zonder informatie en op globale wijze, zonder mogelijkheid voor de rechthebbende om de tegoeden terug te vorderen.

b. Geen opsporing van de titularis voor slapende rekeningen en van de begunstigde voor slapende verzekeringscontracten, respectievelijk door de instellingen-depositaris en de verzekeringsondernemingen, voor tegoeden lager dan 250 euro; de overdracht aan de Deposito- en Consignatiekas gebeurt zonder informatie en op globale wijze, zonder mogelijkheid voor de rechthebbende om de tegoeden terug te vorderen.

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. Geen formaliteit of verplichting voor de globale overdracht zonder informatie.

b. Geen formaliteit of verplichting voor de globale overdracht zonder informatie.

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. --*

b. --**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. --*

b. --**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energiemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoecrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de

RIA formulier - v2 - oct. 2014

ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact**Hinder .19.**

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Overheid .20.**

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.**

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van:

- o voedselveiligheid
- o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen
- o waardig werk
- o lokale en internationale handel
- o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)
- o mobiliteit van personen
- o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)
- o vrede en veiligheid

Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

[Het project is uitsluitend van toepassing op het Belgische grondgebied.](#)

Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Jan JAMBON, Minister van pensioenen
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Marjan MAES - Marjan.maes@kcfm.be - 0475/28.55.65
Overheidsdienst	FPD SZ
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Frédéric SAUVAGE – frederic.sauvage@minsoc.fed.be

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Wetsontwerp houdende een maatregel tot beperking van de indexering inzake pensioenen
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: Niet van toepassing ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Advies IF 16/12/2025

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

[16/12/2025](#)

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11 en 21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

--

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __ huidige regelgeving*

b. __ ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __ *

b. __ **

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __ *

b. __ **

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __ *

b. __ **

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energiemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

--

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact
Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact
Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van:

☐ voedselveiligheid	☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)
☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	☐ mobiliteit van personen
☐ waardig werk	☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)
☐ lokale en internationale handel	☐ vrede en veiligheid

Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Frank Vandenbroucke, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Jeroen Schoenmaeckers - Jeroen.Schoenmaeckers@vandenbroucke.fed.be - 0485 24 54 73
Overheidsdienst	RIZIV
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Patrick Verliefde, patrick.verliefde@riziv-inami.fgov.be

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Voorontwerp van programmawet – Persoonlijk aandeel vroedvrouwen
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Door de wijziging van artikel 37, § 5, tweede lid, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 wordt de Koning gemachtigd om een persoonlijk aandeel vast te stellen voor de verstrekkingen verleend door vroedvrouwen. Het innen van een persoonlijk aandeel door de vroedvrouw is niet verplicht. Op 20 oktober 2025 keurde de Algemene Raad van het RIZIV het voorstel voor de gezondheidszorgbegroting 2026 zoals opgenomen in de nota ARGV 2025/069 goed. Daarin is voor de sector van de vroedvrouwen volgende bepaling opgenomen: De opdrachtenbrief geeft mee na te denken aan manieren om middelen vrij te maken omgericht te investeren in betere erelonen. De prestaties van een vroedvrouw zijn vandaag zonder remgeld voorzien. Alhoewel dit goed is in het kader een toegankelijke eerstelijnszorg meent de Algemene Raad dat het verdedigbaar is een remgeld in te voeren in de nomenclatuur van de vroedvrouwen, gelijkaardig aan dat voor consultaties bij de huisarts, met name 4 euro voor een gewoon rechthebbende en 1 euro voor een rechthebbende met de verhoogde tegemoetkoming. Volgens een raming van het RIZIV op basis van gegevens DocN 2024 zou dit voor de sector worden geschat op een bedrag van ongeveer 4,1 miljoen. De vrijgekomen middelen berekend en geactualiseerd in 2026 worden geïnvesteerd in een herwaardering van de erelonen. De overeenkomstencommissie vroedvrouwen – verzekeringsinstellingen wordt verzocht dit verder uit te werken met ingang vanaf 1 januari 2026.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:

[Inspecteur van financiën, Minister voor Begroting, Ministerraad, Raad van State.](#)**Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.**

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:

[Cijfers van het RIZIV met betrekking tot het aantal behandelde verzekerden en vroedvrouwen](#)**Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.**

—

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact ☒ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

Het invoeren van een persoonlijk aandeel brengt een extra kost ten laste van de patiënt met zich mee en kan een negatieve impact hebben op kansarme groepen. Het persoonlijk aandeel kan een drempel vormen voor toegang tot zorg door vroedvrouwen. Voor rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming zal het persoonlijk aandeel lager zijn om deze drempel zoveel mogelijk te beperken.

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact ☒ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

Het is mogelijk dat het invoeren van een persoonlijk aandeel de toegang tot vroedvrouwenzorg voor kwetsbare groepen bemoeilijkt. Om deze drempel zoveel mogelijk te beperken zal het persoonlijk aandeel voor rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming lager liggen. Daarnaast behoudt elke vroedvrouw de mogelijkheid om het persoonlijk aandeel niet te vragen.

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Het ontwerp heeft betrekking op alle verzekerden die beroep kunnen doen op een vroedvrouw voor verstrekkingen opgenomen in art. 9 a) van de nomenclatuur, namelijk vrouwen in het kader van de opvolging van een zwangerschap, bevalling of miskraam en postpartum zorgen.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

De verstrekkingen opgenomen in art. 9 a) van de nomenclatuur hebben in principe betrekking tot vrouwen in het kader van de opvolging van een zwangerschap, bevalling of miskraam en postpartum zorgen, en niet mannen.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Het is mogelijk dat het invoeren van een persoonlijk aandeel de toegang tot vroeggeboortezorg voor kwetsbare vrouwen bemoeilijkt.

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Om deze drempel zoveel mogelijk te beperken zal het persoonlijk aandeel voor rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming lager liggen. Daarnaast behoudt elke vroeggeboortezorg de mogelijkheid om het persoonlijk aandeel niet te vragen.

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☒ Positieve impact

☒ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Het invoeren van een persoonlijk aandeel en een herwaardering van de honoraria van de vroeggeboortezorg kan bijdragen aan een hogere conventioneeringsgraad voor de sector, wat een positieve invloed heeft op de toegang tot vroeggeboortezorg. Anderzijds is het mogelijk dat het persoonlijk aandeel voor sommige rechthebbenden als een financiële drempel ervaren zal worden om beroep te doen op vroeggeboortezorg. Voor rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming zal het persoonlijk aandeel lager liggen om deze drempel zoveel mogelijk te beperken.

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

De middelen die vrijkomen door het invoeren van een persoonlijk aandeel worden geherinvesteerd in een herwaardering van de honoraria van de vroeggeboortezorg. Dit draagt bij aan een betere verloning voor de sector.

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

 Leg uit.

☒ Geen impact
Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

[De betrokken beroepsbeoefenaars zijn vroedvrouwen. Zij kunnen ofwel zelfstandig werken, ofwel in loondienst in een ziekenhuis/zorgorganisatie.](#)

Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

[Geen specifieke impact voor kmo's](#)

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. [De vroedvrouw moet de zorg attesteren via papieren of elektronische weg. De vroedvrouw moet ook een bewijsstuk afleveren aan de patiënt](#)

b. [Idem als in a](#)

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. [Attesteren van zorg op papier of elektronisch, ontvangstbewijs, bewijsstuk](#)

b. [Idem als in a](#)

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?
- a. [Softwaresysteem van de vroegvrouw](#) b. [Idem als in a](#)
4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?
- a. [Afhankelijk van de noden van de rechthebbende na één of meerdere zittingen](#) b. [Idem als in a](#)
5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?
-

Energie .12.

Energimix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

--

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

--

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

--

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, her nieuwebare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

--

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

--

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table> Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom. Het ontwerp betreft het invoeren van een persoonlijk aandeel voor Belgische verzekerden ↓ Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage ↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.									
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Frank Vandenbroucke
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Jeroen Schoenmaeckers, Jeroen.Schoenmaeckers@vandenbroucke.fed.be
Overheidsdienst	FAGG
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Tom Peeters, Tom.Peeters@fagg-afmps.be

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Programmawet – Partim FAGG
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Diverse wijzigingen aan de taksen (belastingen, bijdragen en retributies) van het FAGG.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Facultatief – raadpleging Doorzichtigheidscomité

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	NVT

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

15/12/2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

- Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Geen impact – betreft stakeholders van het FAGG, ongeacht het geslacht van de persoon.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

- Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

- Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

- Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

- Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investeringen .8.

Investeringen in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

Dit is niet in te schatten – dit betreft alle stakeholders waarvoor het FAGG betrokken is, en gaat van apothekers, dierenartsen tot fabrikanten van geneesmiddelen.

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __huidige regelgeving*

b. __ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __*

b. __**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __*

b. __**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __*

b. __**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table>		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
Indien er geen enkel ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom. Geen – betreft fiscale bepalingen.									
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Frank Vandenbroucke, Minister van Sociale Zaken
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Cis Caes, Cis.Caes@vandenbroucke.fed.be , +32475650673
Overheidsdienst	FOD Sociale Zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Laurélie Vandenameele, Laurelie.Vandenameele@minsoc.fed.be , 0471776748

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Voorontwerp van programmawet, Titel Sociale Zaken, Hoofdstuk Sociale werkbonus
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Deze aanpassing heeft tot doel de sociale werkbonus te versterken door het optrekken van de middelste en bovenste loongrens. Om de hellingsgraad vanaf 2028 te behouden, wordt voorzien dat de factoren S1, S1bis en S2 op eenzelfde manier evolueren in functie van het GGMMI.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Advies van de BC RSZ , advies van de Inspecteur van Financiën , akkoord van de Minister van Begroting

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	/

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

5 december 2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Deze aanpassing heeft tot doel de sociale werkbonus te versterken door het optrekken van de middelste en bovenste loongrens.

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Alle werknemers worden getroffen, ongeacht geslacht.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

[Niet van toepassing](#)

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

--

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

--

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Deze aanpassing heeft tot doel de sociale werkbonus te versterken door het optrekken van de middelste en bovenste loongrens.

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

[Alle ondernemingen waarvan de werknemers in aanmerking komen voor deze werkbonus](#)

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

[Geen impact](#)

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. [Administratieve formaliteiten niet gewijzigd](#)

b. [Administratieve formaliteiten niet gewijzigd](#)

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. --*

b. --**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. --*

b. --**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. --*

b. --**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Energie .12.

Energemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.			
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td> - o voedselveiligheid - o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen - o waardig werk - o lokale en internationale handel </td> <td> - o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie) - o mobiliteit van personen - o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling) - o vrede en veiligheid </td> </tr> </table>		- o voedselveiligheid - o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen - o waardig werk - o lokale en internationale handel	- o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie) - o mobiliteit van personen - o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling) - o vrede en veiligheid
- o voedselveiligheid - o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen - o waardig werk - o lokale en internationale handel	- o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie) - o mobiliteit van personen - o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling) - o vrede en veiligheid		
Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.			
Het ontwerp betreft nationale wetgeving die op geen enkele wijze het domein van het beleid inzake ontwikkeling beïnvloedt.			
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.		
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage			
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.		
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?			

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
 :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
 :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Frank Vandenbroucke, Minister van Sociale Zaken
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Cis Caes, Cis.Caes@vandenbroucke.fed.be
Overheidsdienst	FOD Sociale Zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Carine Straet, Carine.Straet@minsoc.fed.be , +32471558648

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Programmawet, Titel Sociale Zaken, Hoofdstuk 2. Eerste aanwervingen
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Het project heeft tot doel (1) het bedrag van de doelgroepvermindering aan te passen waarvan een nieuwe werkgever kan genieten bij de eerste aanwerving van een eerste, tweede en derde werknemer; (2) de doelgroepverminderingen voor de vierde en vijfde werknemer opnieuw in te voeren; (3) de Franse tekst van twee bepalingen in overeenstemming te brengen met de Nederlandse tekst; (4) een delegatie aan de Koning in te voegen om een overgangsbepaling in te voeren die de reeds verworven rechten op kortingen voor de eerste, tweede en/of derde werknemer garandeert.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Advies van de inspecteur van Financiën, akkoord van de Minister van Begroting, advies van het beheerscomité van de RSZ

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	Experts binnen de overheid

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

8 december 2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Deze maatregel geldt zonder onderscheid voor mannen en vrouwen.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Deze maatregel beoogt een hervorming van de doelgroepvermindering voor eerste aanwervingen

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investeringen .8.

Investeringen in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

[Alle ondernemingen zijn betrokken bij het project](#)

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

[De impact is positief voor kmo's, aangezien deze maatregel tot doel heeft de doelgroepvermindering voor de eerste aanwervingen te hervormen](#)

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. [__ huidige regelgeving*](#)

b. [__ ontwerp van regelgeving**](#)

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. [__ *](#)

b. [__ **](#)

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. [__ *](#)

b. [__ **](#)

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. [__ *](#)

b. [__ **](#)

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

[Geen specifieke administratieve lasten](#)

Energie .12.

Energemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitat, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>☐ voedselveiligheid</td> <td>☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>☐ mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>☐ waardig werk</td> <td>☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>☐ lokale en internationale handel</td> <td>☐ vrede en veiligheid</td> </tr> </table> Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom. Geen impact ↓ Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.		☐ voedselveiligheid	☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	☐ mobiliteit van personen	☐ waardig werk	☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	☐ lokale en internationale handel	☐ vrede en veiligheid
☐ voedselveiligheid	☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	☐ mobiliteit van personen								
☐ waardig werk	☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
☐ lokale en internationale handel	☐ vrede en veiligheid								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage ↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.									
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
 :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
 :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Frank Vandenbrouck _
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	_ Cis Caes [cis.caes@vandenbrouck.be] _ _
Overheidsdienst	SPF Sécurité sociale _
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	_ _ Nora Bougata [nora.bougata@minsoc.fed.be] _

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Hoofdstuk 3. Uitsluiting van betaalde sportbeoefenaars uit het loonplafond
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Dit hoofdstuk heeft tot doel werkgevers die voor hun werknemers in aanmerking komen voor de in artikel 353bis/1, §1, van de wet van 29 juni 1981 bedoelde vermindering van de bijdragen voor bezoldigde sportbeoefenaars, uit te sluiten van de toepassing van het in artikel 38, §1, van de wet van 29 juni 1981 uit te sluiten, werkgevers die voor hun werknemers in aanmerking komen voor de vermindering van de bijdragen voor bezoldigde sportbeoefenaars, zoals bepaald in artikel 353bis/16 van de programmawet (I) van 24 december 2002.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: _ _ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	IF, Begroting, BC RSZ, Rsvt

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	_ _

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

17/12/2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Dit hoofdstuk voorkomt een dubbel voordeel voor betaalde sporters. Voortaan is bepaald dat betaalde sporters die al profiteren van de bedoelde premiekorting, geen beroep meer kunnen doen op de bepalingen inzake het loonplafond.

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbb.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

--

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __ huidige regelgeving*

b. __ ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __ *

b. __ **

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __ *

b. __ **

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __ *

b. __ **

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protest bewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table>		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.									
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	_ Frank Vandenbroucke
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Cis Caes
Overheidsdienst	FOD Social Zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Nora Bougata

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Hoofdstuk 4. Stopzetting verminderingen
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Dit hoofdstuk bestaat uit twee delen:- Enerzijds deel 1, dat tot doel heeft geleidelijk een einde te maken aan de collectieve arbeidstijdverkortingen en de vierdaagse werkweek zoals ingevoerd bij het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), dat tot doel heeft de stelsels voor vermindering van de socialezekerheidsbijdragen te harmoniseren en te vereenvoudigen. Er is een overgangsbepaling voorzien voor werkgevers die vóór 31 maart 2026 een systeem van arbeidstijdverkortening en/of vierdaagse werkweek toepassen. Zij behouden deze vermindering voor de resterende duur;- Anderzijds beoogt afdeling 2 de geleidelijke afschaffing van de forfaitaire premieverminderingen voor vaste werknemers met een voltijds arbeidscontract in de horeca, zoals ingevoerd bij het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I) tot harmonisatie en vereenvoudiging van de stelsels van verminderingen van de socialezekerheidsbijdragen.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	IF, Begroting, BCRSZ, MR, Rvst

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	--

RIA formulier - v2 - oct. 2014

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

17/12/2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

--

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __huidige regelgeving*

b. __ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __*

b. __**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __*

b. __**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __*

b. __**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energimix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table>		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.									
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Frank Vandenbroucke, Minister van Sociale Zaken
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Cis Caes, Cis.Caes@vandenbroucke.fed.be , +32475650673
Overheidsdienst	FOD Sociale Zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Laurélie Vandenameele, Laurelie.Vandenameele@minsoc.fed.be , 0471776748

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Voorontwerp van programmawet, Titel Sociale Zaken, Hoofdstuk Wijzigingen betreffende een toekomstigbestendige digitalisering van de sociale zekerheid
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Het ontwerp heeft tot doel de sociale regelgeving aan te passen aan de veranderingen die worden voorzien in het e-Gov 3.0-project. Het ontwerp voorziet in: - het invoeren van een nieuwe aangifteverplichting, die wordt gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening, op te nemen parallel aan, in een eerste fase, de driemaandelijkse DmfA-aangifte. - omkaderen de aggregatie, op het niveau van de natuurlijke persoon, van gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid. Deze aggregatie sluit aan bij de bestaande opdrachten van de RSZ om de multifunctionele loonen prestatiegegevens verkregen van de werkgevers te ontsluiten en overeenkomstig de KSZ-wet beschikbaar te stellen voor andere instellingen. - aangepaste sancties indien de werkgever de verplichtingen opgelegd in de nieuwe aangifte. - een technische correctie van een verwijzing in de artikel 30, eerste lid, van het wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Advies van de NAR, advies van het algemeen beheerscomité, beraadslaging Informatieveiligheidscomité, advies van de Inspecteur van Financiën, akkoord van de Minister van Begroting

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

RIA formulier - v2 - oct. 2014

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en
contactpersonen:

/

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

5 december 2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

Het project e-Gov 3.0, heeft tot doel de digitale sociale zekerheid waar nodig te herontwerpen en de digitale systemen, structuren en de dienstverlening die daarmee samenhangt, te actualiseren in het licht van de nieuwe maatschappelijke noden en mogelijkheden, en tevens toekomstbestendig te maken. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar een verdergaande of betere digitalisering van bestaande processen, maar wordt ook ingezet op het herdenken, vereenvoudigen en automatiseren van de processen vanuit een gebruikersperspectief, waarbij iedereen ten volle kan deelnemen. Het project voorziet om de nieuwe aangifte-verplichting, die wordt gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening, op te nemen.

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

Het project e-Gov 3.0, heeft tot doel de digitale sociale zekerheid waar nodig te herontwerpen en de digitale systemen, structuren en de dienstverlening die daarmee samenhangt, te actualiseren in het licht van de nieuwe maatschappelijke noden en mogelijkheden, en tevens toekomstbestendig te maken. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar een verdergaande of betere digitalisering van bestaande processen, maar wordt ook ingezet op het herdenken, vereenvoudigen en automatiseren van de processen vanuit een gebruikersperspectief, waarbij iedereen ten volle kan deelnemen. Het project voorziet om de nieuwe aangifte-verplichting, die wordt gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening, op te nemen.

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Alle werknemers worden getroffen, ongeacht geslacht.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

[Niet van toepassing](#)

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

--

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

--

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Het project e-Gov 3.0, heeft tot doel de digitale sociale zekerheid waar nodig te herontwerpen en de digitale systemen, structuren en de dienstverlening die daarmee samenhangt, te actualiseren in het licht van de nieuwe maatschappelijke noden en mogelijkheden, en tevens toekomstbestendig te maken. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar een verdergaande of betere digitalisering van bestaande processen, maar wordt ook ingezet op het herdenken, vereenvoudigen en automatiseren van de processen vanuit een gebruikersperspectief, waarbij iedereen ten volle kan deelnemen. Het project voorziet om de nieuwe aangifte-verplichting, die wordt gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening, op te nemen.

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

[Alle werkgevers die ingeschreven zijn bij de RSZ](#)

Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

[Geen impact](#)

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.**a. Dmfa****b. Dmfa+ de nieuwe aangifte-verplichting, die wordt gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening**

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?**a. de loon- en arbeidstijdgegevens van zijn werknemers****b. Voor de nieuwe aangifte-verplichting: de loon- en prestatiegegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid overmaken aan de RSZ**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?
- a. Via de beveiligde onlinediensten van de RSZ b. Voor de nieuwe aangifte-verplichting: door middel van een door de RSZ goedgekeurde elektronische techniek
4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?
- a. per kwartaal b. Voor de nieuwe aangifte-verplichting: maandelijks, en uiterlijk de veertiende kalenderdag die volgt op de maand waarop de gegevensoverdracht betrekking heeft
5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?
- Om de verplichte instap vanaf 1 januari 2028 mogelijk te maken, wordt voorzien in een ruim uitgewerkte voorbereiding. Zo zal op 30 juni 2025 een eerste versie van het glossarium worden ter beschikking gesteld, dat vervolgens stapsgewijze en tegen uiterlijk 15 december 2025 wordt vervolledigd. Een eerste testfase voor batchverzendingen zal starten in april 2026. De simulatieomgeving, die de verzenders toelaat hun ontwikkelingen te valideren, wordt opengesteld op 30 juni 2026. Vanaf 1 januari 2027 wordt de productieomgeving opengesteld, hetgeen de verzenders toelaat om op eigen ritme in te stappen. Vanaf 1 juli 2027 gaat de RSZ over naar een pre-productiefase tijdens dewelke alle verzenders, die nog niet vrijwillig zijn ingestapt of nog geen datum hebben vastgesteld waarop zij in productie zullen gaan, van nabij worden opgevolgd om de veralgemeende instap op 1 januari 2028 te garanderen. De concrete inhoud van de aangifte en de technische voorwaarden waaraan de aangifte moet voldoen worden opgenomen in de administratieve instructies van de RSZ.

Energie .12.

Energiemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

 Leg uit.

☒ Geen impact
Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

 Leg uit.

☒ Geen impact
Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

 Leg uit.

☒ Geen impact
Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

 Leg uit.

☒ Geen impact
Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protest bewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☒ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☐ Geen impact Leg uit.
Het project e-Gov 3.0, heeft tot doel de digitale sociale zekerheid waar nodig te herontwerpen en de digitale systemen, structuren en de dienstverlening die daarmee samenhangt, te actualiseren in het licht van de nieuwe maatschappelijke noden en mogelijkheden, en tevens toekomstbestendig te maken. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar een verdergaande of betere digitalisering van bestaande processen, maar wordt ook ingezet op het herdenken, vereenvoudigen en automatiseren van de processen vanuit een gebruikersperspectief, waarbij iedereen ten volle kan deelnemen. Het project voorziet om de nieuwe aangifte-verplichting, die wordt gekoppeld aan de cyclus van de loonberekening, op te nemen.		

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.		

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van:

o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid

Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

Het ontwerp betreft nationale wetgeving die op geen enkele wijze het domein van het beleid inzake ontwikkeling beïnvloedt.

↓ Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Rob Beenders, Minister van Sociale Fraudebestrijding
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Eric Verlinden, Eric.Verlinden@beenders.fed.be
Overheidsdienst	FOD Sociale Zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Laurélie Vandenameele, Laurelie.Vandenameele@minsoc.fed.be , 0471776748

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Het voorontwerp van programmawet, Titel Sociale Fraude, Hoofdstuk Wijzigingen betreffende de verplichte registratie op bouwplaatsen in de bouwsector, meer bepaald de wijziging van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en van het Sociaal Strafwetboek.
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Het federaal regeerakkoord 2025-2029 voorziet in de invoering van een verplichte registratie bij het verlaten van de werf, zoals beslist is voor de schoonmaak en verhuissector, dit om sociale dumping tegen te gaan en de veiligheid op bouwerven te verhogen. In 2024 werd de aanwezigheidsregistratie IN, voor schoonmaak -en onderhoudsactiviteiten voor rekening van derden aan onroerende goederen, uitgebreid met een OUT-registratie. Voor de verhuissector werd een gelijkaardige maatregel genomen die ten laatste zal ingaan op 1 januari 2027. Naast de toevoeging van de OUT-registratie veranderde eveneens het basisprincipe. Voortaan kunnen werkgevers niet langer op voorhand vanop afstand de aanwezigheid van hun werknemers registreren. De nieuwe uitgebreide registratie moet in real time gebeuren, met name door de betrokkene zelf op de bouwplaatsen op ieder moment van aanvang en einde van de activiteit. Deze maatregel wordt nu uitgebreid naar werken in onroerende staat. De invoering van de UIT-registratie in de bouw gecombineerd met de afschaffing van de voorafgaande registratiemogelijkheid kadert in het optimaliseren van de strijd tegen de sociale fraude en oneerlijke concurrentie en beoogt eveneens een verbeterde veiligheid op de werkplek.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

RIA formulier - v2 - oct. 2014

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:

Advies van de NAR, advies van Adviesraad van het sociaal strafrecht,
advies van de Inspecteur van Financiën, akkoord van de Minister van
Begroting

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en
contactpersonen:

/

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

10 december 2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

De invoering van de UIT-registratie in de bouw gecombineerd met de afschaffing van de voorafgaande registratiemogelijkheid kadert in het optimaliseren van de strijd tegen de sociale fraude en oneerlijke concurrentie en beoogt eveneens een verbeterde veiligheid op de werkplek.

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Alle werknemers worden getroffen, ongeacht geslacht.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Niet van toepassing

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

--

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

--

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaal economisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

De invoering van de UIT-registratie in de bouw gecombineerd met de afschaffing van de voorafgaande registratiemogelijkheid kadert in het optimaliseren van de strijd tegen de sociale fraude en oneerlijke concurrentie en beoogt eveneens een verbeterde veiligheid op de werkplek.

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Investeringen .8.

Investeringen in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

[Alle ondernemingen waarvan de werknemers hun aanwezigheid op de bouwplaats moeten registreren](#)

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

[Geen impact](#)

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. [De in-registratie op de tijdelijke of mobiele bouwplaats met voorafgaande registratiemogelijkheid](#)

b. [De in-registratie en uit-registratie op de tijdelijke of mobiele bouwplaats met zonder voorafgaande registratiemogelijkheid](#)

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. [Informatie die niet in deze regelgeving is opgenomen](#)

b. [Informatie die niet in deze regelgeving is opgenomen](#)

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. [Verzenden naar een gegevensbank](#)

b. [ongewijzigd](#)

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. [Bij aankomst op de bouwplaats of vooraf](#)

b. [Bij aankomst op de bouwplaats en bij vertrek](#)

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

[Geen aanvullende maatregelen](#)

Energie .12.

Energemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitat, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.			
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> ○ voedselveiligheid ○ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen ○ waardig werk ○ lokale en internationale handel </td> <td style="vertical-align: top;"> ○ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie) ○ mobiliteit van personen ○ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling) ○ vrede en veiligheid </td> </tr> </table>		○ voedselveiligheid ○ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen ○ waardig werk ○ lokale en internationale handel	○ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie) ○ mobiliteit van personen ○ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling) ○ vrede en veiligheid
○ voedselveiligheid ○ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen ○ waardig werk ○ lokale en internationale handel	○ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie) ○ mobiliteit van personen ○ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling) ○ vrede en veiligheid		
Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.			
Het ontwerp betreft nationale wetgeving die op geen enkele wijze het domein van het beleid inzake ontwikkeling beïnvloedt.			
↓ Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.			
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage			
↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.			
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?			

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Rob Beenders, Minister van de Sociale Fraudebestrijding
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Eric Verlinden, Eric.Verlinden@beenders.fed.be
Overheidsdienst	FOD Sociale Zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Carine Straet, Carine.Straet@minsoc.fed.be , +32471558648

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Programmawet, Titel Sociale Fraude, Hoofdstuk 2. Verlies van het voordeel van RSZ-bijdrageverminderingen
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Het ontwerp heeft tot doel een nieuwe bijkomende bijzondere strafsancie in het Sociaal Strafwetboek in te voeren, waardoor de strafrechter een werkgever die opzettelijk een inbreuk heeft gepleegd op het gebied van de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, zoals bestraft in de artikelen 181 en 181/1 van het Sociaal Strafwetboek, het voordeel van de RSZ bijdragevermindering kan ontnemen.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Advies van de Inspecteur van Financien / Akkoord van de Minister van Begroting / Advies van de Adviesraad van het sociaal strafrecht

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	/

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

9 december 2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Een werkgever die opzettelijk nalaat zijn personeel aan te geven en op heterdaad betrapt wordt, kan zich wettelijk beroepen op de toepassing van de vermindering van de sociale bijdragen. Het doel van de maatregel is de strafrechter in staat te stellen het recht op vermindering van de bijdragen te ontnemen om het sociale evenwicht te herstellen en de door de inbreuk veroorzaakte schade te herstellen.

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Deze maatregel geldt zonder onderscheid voor mannen en vrouwen.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Bepalen bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☒ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Deze maatregelen zijn bedoeld om opzettelijke inbreuken op de verplichting tot onmiddellijke aangifte van tewerkstelling tegen te gaan.

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbb.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

Geen gevolgen, mits de regelgeving wordt nageleefd

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. ___huidige regelgeving*

b. ___ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. ___*

b. ___**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. ___*

b. ___**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. ___*

b. ___**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Geen extra formaliteiten

Energie .12.

Energemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>☐ voedselveiligheid</td> <td>☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>☐ mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>☐ waardig werk</td> <td>☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>☐ lokale en internationale handel</td> <td>☐ vrede en veiligheid</td> </tr> </table> Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom. Geen impact		☐ voedselveiligheid	☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	☐ mobiliteit van personen	☐ waardig werk	☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	☐ lokale en internationale handel	☐ vrede en veiligheid
☐ voedselveiligheid	☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	☐ mobiliteit van personen								
☐ waardig werk	☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
☐ lokale en internationale handel	☐ vrede en veiligheid								
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
 :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
 :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.verenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Rob Beenders, Minister van Sociale Fraudebestrijding
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Eddy Vanherreweghe, Eddy.VanHerreweghe@beenders.fed.be
Overheidsdienst	FOD WASO
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Murielle Fabrot, murielle.fabrot@emploi.belgique.be, +322334481

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Programmawet, Titel Sociale Fraude, Hoofdstuk 3. Bevoegdheden van sociaal inspecteurs officier van gerechtelijke politie
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Deze wijziging van het Sociaal Strafwetboek verruimt de mogelijkheid, die sinds 2006 in het sociaal strafrecht bestaat, voor een sociaal inspecteur die de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie bezit, om zijn bevoegdheden als officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur uit te oefenen, niet alleen voor het opsporen en vaststellen van de in artikel 51 van het Sociaal Strafwetboek vermelde inbreuken, maar ook voor evenals inbreuken op andere nationale en Europese regelgeving controle wegvervoer waarvoor de sociaal inspecteurs al belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Adviezen van Inspecteurs van financiën, akkoord van de Minister voor Begroting, advies van de adviesraad van het sociaal strafrecht

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	/

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

RIA formulier - v2 - oct. 2014

17 december 2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Deze maatregelen zijn zowel op mannen als op vrouwen gericht.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

--

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

--

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

--

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☒ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Deze maatregel heeft tot doel de bevoegdheden van bepaalde sociaal inspecteurs te versterken in sectoren die nog steeds worden geconfronteerd met oneerlijke concurrentie van buitenlandse ondernemingen die de facto vrijwel permanent vanuit ons grondgebied opereren. Deze maatregel is dus bedoeld om sociale fraude en oneerlijke concurrentie te bestrijden,...

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbb.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

__ Geen gevolgen, mits de regelgeving wordt nageleefd

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

__

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

__

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

__

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

__

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __ huidige regelgeving*

b. __ ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __ *

b. __ **

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __ *

b. __ **

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __ *

b. __ **

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Geen impact

Energie .12.

Energemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☒ Geen impact

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table>		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.									
Deze maatregelen hebben geen betrekking op ontwikkelingslanden.									
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Jan JAMBON, Minister van Pensioenen
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Marjan MAES - Marjan.maes@kcfm.be - 0475/28.55.65__
Overheidsdienst	_ FOD Sociale Zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	_ Frédéric SAUVAGE – frederic.sauvage@minsoc.fed.be – 0470/130.927__

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Wetsontwerp houdende een maatregel tot vaststelling van de minimale pensioenbijdrage verschuldigd voor de na 31 december 2025 benoemde statutaire personeelsleden
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: _ Niet van toepassing_ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Inspecteur van Financiën: advies van 18 december 2025.

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	_ Interne experts van de overheid _

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

[18/12/2025_](#)

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

--

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☐ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __huidige regelgeving*

b. __ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __*

b. __**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __*

b. __**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __*

b. __**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energimix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitat, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table>		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.									
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	_Eléonore Simonet
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Bert Vandewaetere 0477988515
Overheidsdienst	RSVZ
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Justine Demuyne 0478466441

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	_Schuldvergelijking zelfstandigen _
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	We gaan de sociale schulden vergelijken met de openstaande schulden bij de FODFIN en RSZ om zo tot een beter betalingspercentage te komen
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: _ _ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Via RSVZ

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	RSVZ heeft een voorafgaande analyse genomen, die aan IF is medegedeeld _ _

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

[16/12/2025](#)

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

RIA formulier - v2 - oct. 2014

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Werkgelegenheid .5.**

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Consumptie- en productiepatronen .6.**

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Economische ontwikkeling .7.**

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Investerings .8.**

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Onderzoek en ontwikkeling .9.**

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

--

Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __huidige regelgeving*

b. __ontwerp van regelgeving**

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __*

b. __**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __*

b. __**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __*

b. __**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

RIA formulier - v2 - oct. 2014

Energie .12.

Energiemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Mobiliteit .13.**

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact**Voeding .14.**

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Klimaatverandering .15.**

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Natuurlijke hulpbronnen .16.**

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Buiten- en binnenlucht .17.**

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact**Biodiversiteit .18.**

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

5 / 6

RIA formulier - v2 - oct. 2014

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact**Overheid .20.**

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.

☒ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact_ Betere inning sociale bijdragen _**Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.**

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van:

- o voedselveiligheid
- o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen
- o waardig werk
- o lokale en internationale handel
- o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)
- o mobiliteit van personen
- o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)
- o vrede en veiligheid

Indien er geen enkel ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Jean-Luc Crucke
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Marc.boeykens@crucke.fed.be
Overheidsdienst	FOD Mobiliteit
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Jeremy.voglaire@mobilit.fgov.be

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Programmawet- Steun aan nachttreinen
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Bedoeling is de koning machtigen om een nieuw steunregime voor nachttreinen uit te werken
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Gewestregeringen zullen aangeschreven worden na goedkeuring in eerste lezing

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	NvT

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

—

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11 en 21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

De impact op de tarieven zal beperkt zoniet onbestaand zijn.

↓ Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

↓ Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☒ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

In de mate dat meer mensen de nachttrein ipv het vliegtuig nemen, vermindert de CO2-uitstoot.

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☒ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Zonder deze subsidies zouden bepaalde verbindingen niet aangeboden worden door nachttreinoperatoren.

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringcijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☒ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☐ Geen impact

Zie vraag 7

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

Naar verwachting zullen er in 2026 een vijftal operatoren, alle KMO's, actief zijn.

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

De positieve impact is het broze exploitatieresultaat, zeker de eerste jaren, te ondersteunen teneinde de activiteiten te ondersteunen en te ontwikkelen..

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. *Aangezien het een machtigingswet is, zullen de exacte administratieve formaliteiten pas in het uitvoeringsbesluit worden vastgelegd.*

b. *--ontwerp van regelgeving***

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. *--**

b. *--***

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. *--**

b. *--***

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. *--**

b. *--***

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energiemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

[De koolstofuitstoot per reiziger ligt veel lager dan bij kerosine.](#)

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

[De subsidie zal zowel leiden tot een modal shift als tot een verhoging van het aantal afgelegde kilometers.](#)

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☒ Geen impact

--

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

[Zie vraag 12](#)

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☒ Geen impact

--

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☐ Geen impact

[Zie hoger](#)

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctröoien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit.

☒ Geen impact

--

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van:

☐ voedselveiligheid	☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)
☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	☐ mobiliteit van personen
☐ waardig werk	☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)
☐ lokale en internationale handel	☐ vrede en veiligheid

Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

[Het betreft enkel intra-europese treinen](#)

Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). [Zie bijlage](#)

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Regelgevingsimpactanalyse

RIA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.verenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Jean Luc Crucke
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Frank Gerard, Frank.Gerard@crucke.fed.be, 0496 38 92 78
Overheidsdienst	FOD VVVL
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Pieter Baeten, Pieter.Baeten@health.fgov.be, 02 524 96 99

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Wijziging van rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Aanpassing aan de organieke wet tot oprichting van begrotingsfondsen van 27 december 1990 om de besteding van de veiling van emissierechten (ETS1) op federaal niveau te garanderen.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: -- ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	-

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	-

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

22/12/2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

-

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

-

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Het voorstel garandeert dat de opbrengsten van de veiling van emissierechten besteed zal worden aan klimaatgerelateerde uitgaven.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

--

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

--

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

--

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

-

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

-

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

-

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

-

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

-

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact Leg uit. ☒ Geen impact

-

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

Het voorstel garandeert enkel dat de opbrengsten van de veiling van emissierechten besteed zullen worden aan klimaatgerelateerde uitgaven; het detailleert deze uitgaven echter niet verder en heeft dusdanig geen (on)rechtstreekse betrokkenheid op ondernemingen.

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. ___huidige regelgeving*

b. ___ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. ___*

b. ___**

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. ___*

b. ___**

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. ___*

b. ___**

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energimix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact
-		

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact
-		

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact
-		

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☒ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☐ Geen impact
Het voorstel garandeert dat de opbrengsten van de veiling van emissierechten effectief besteed zullen worden aan klimaatgerelateerde uitgaven.		

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact
-		

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtqualiteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact
-		

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact
-		

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.
-		

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.
-		

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table> Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom. Het voorstel garandeert enkel dat de opbrengsten van de veiling van emissierechten besteed zullen worden aan klimaatgerelateerde uitgaven; het detailleert deze uitgaven echter niet verder en heeft dusdanig geen (on)rechtstreekse impact op ontwikkelingslanden (inzake klimaatverandering of overige).		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage --									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren? --									

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	David CLARINVAL, Minister van Economie, en Annelies VERLINDEN, Minister van Justitie
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Elisa Muriqi, elisa.muriqi@clarinval.belgium.be , +3222776407
Overheidsdienst	FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie en FOD Justitie
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Laurence Hilson, laurence.hilson@economie.fgov.be , +3222777292

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Modifications de la loi organique du 27 décembre 1990.
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Ontwerp van bepaling tot wijziging van de organieke wet met het oog op de overdracht van het Begrotingsfonds van de Kansspelcommissie van de FOD Justitie naar de FOD Economie.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: __ ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Het advies van de van de Raad van State is nodig.

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	/

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

16/12/2025

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Er zijn geen personen bij betrokken. Het enige doel van deze ontwerp van bepaling die de organieke wet wijzigt, is om het Begrotingsfonds van de Kansspelcommissie over te dragen van de FOD Justitie aan de FOD Economie.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

Er zijn geen ondernemingen bij betrokken. Het enige doel van deze bepaling is om het Begrotingsfonds van de Kansspelcommissie over te dragen van de FOD Justitie aan de FOD Economie.

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. __ huidige regelgeving*

b. Deze bepaling legt bedrijven geen formaliteiten of verplichtingen op en wijzigt deze evenmin.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. __ *

b. __ **

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. __ *

b. __ **

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. __ *

b. __ **

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Energie .12.

Energimix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitat, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☒ Positieve impact	☐ Negatieve impact	↓ Leg uit. ☐ Geen impact

De overdracht van het Begrotingsfonds van Kansspelcommissie vormt de eerste fase van een hervormingsplan van deze Commissie en van de regelgeving inzake kansspelen (conform het Federaal Regeerakkoord 2025-2029 en de algemene beleidsnota Economie 2025). Kansspelen vormen inmiddels een echte economische sector, met belangrijke economische belangen, waarbij de bescherming van de spelers een prioriteit blijft. Dienovereenkomstig valt de bevoegdheid inzake kansspelen onder de taken van de FOD Economie met betrekking tot de regulering van de markt, zoals voorzien in artikel 2, § 1, 1° en 3°, van het koninklijk besluit van 25 februari 2002 tot oprichting van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O.'s, Middenstand en Energie. Deze overdracht zou een betere opvolging van het beleid inzake kansspelen mogelijk moeten maken.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table> Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom. Er zijn geen ontwikkelingslanden bij betrokken. Het enige doel van deze bepaling, die de organieke wet wijzigt, is om het Begrotingsfonds van de Kansspelcommissie over te hevelen naar de FOD Economie.		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
↓	Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage --									
↓	Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.								
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren? --									

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Ministre des Finances

Contact cellule stratégique

Nom : **Wesley De Visscher**

E-mail : **wesley.devisscher@kcfm.be**

Téléphone : **+32 473 35 64 23**

Administration

SPF Finances

Contact administration

Nom : **xxx**

E-mail : **xxx**

Téléphone : **xxx**

B. Projet

Titre de la réglementation

Avant-projet de loi-programme

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Titre 2 – Modifications du Code des droits et taxes divers, relatives à la taxe sur l'embarquement dans un aéronef et aux taxes annuelles sur les opérations d'assurance, sur les comptes-titres et sur les établissements de crédit

Art. 2 à 9 : Les tarifs des taxes susmentionnées sont augmentés et une déduction des dettes, envers la Banque européenne d'investissement, de la base imposable de la taxe annuelle sur les établissements de crédit (taxe bancaire) est introduite.

Analyses d'impact déjà réalisées :

☐ Oui ☒ Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

- Inspecteur des Finances
- Ministre du budget
- Conseil d'Etat

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Avant-projet de loi-programme - (v2) - 09/12/2025 10:53

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

aucune

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

☐ Des personnes sont concernées. | ☒ Aucune personne n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

50/50

4. Santé

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

5. Emploi

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

6. Modes de consommation et production

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

7. Développement économique

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

8. Investissements

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Déduction des dettes envers la BEI pour favoriser les investissements (taxe bancaire).

9. Recherche et développement

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

☒ Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | ☐ Aucune entreprise n'est concernée.

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (

Toutes entreprises susceptibles de payer ces taxes.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

Avant-projet de loi-programme - (v2) - 09/12/2025 10:53

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Coût plus élevé mais déduction des dettes envers la BEI pour favoriser les investissements (taxe bancaire).

☒ Il y a des impacts négatifs.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ?

Oui/non > expliquez

Non, toutes entreprises confondues.

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ?

Oui/non > expliquez

Oui, objectif budgétaire.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Nihil

11. Charges administratives

☒ Des entreprises/citoyens sont concernés. ☐ Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

Réglementation actuelle

Réglementation en projet

--

Seuls les tarifs changent et une déduction de dettes envers la BEI est introduite pour la taxe bancaire.

☐ S'il y a des formalités et/ou des obligations dans la réglementation actuelle, cochez cette case.

☐ S'il y a des formalités et/ou des obligations pour la réglementation en projet, cochez cette case.

12. Énergie

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

13. Mobilité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

14. Alimentation

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

15. Changements climatiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

16. Ressources naturelles

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

17. Air intérieur et extérieur

4/5

Avant-projet de loi-programme - (v2) - 09/12/2025 10:53

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

18. Biodiversité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

19. Nuisances

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

20. Autorités publiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

☐ Impact sur les pays en développement. | ☒ Pas d'impact sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

nihil

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Ministre des Finances

Contact cellule stratégique

Nom : **Wesley De Visscher**

E-mail : **wesley.devisscher@kcfm.be**

Téléphone : **+32 473 35 64 23**

Administration

SPF Finances

Contact administration

Nom : **xxx**

E-mail : **xxx**

Téléphone : **xxx**

B. Projet

Titre de la réglementation

Avant-projet de loi-programme

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Titre 3 - Modifications relatives aux impôts sur les revenus

Chapitre 1er - Limitation de l'évaluation forfaitaire des frais déductibles du revenu brut de droits d'auteur

L'application des régimes forfaitaires de frais dans le régime des droits d'auteur sera limitée aux revenus provenant des droits d'auteur et droits voisins relatifs à des activités pour lesquelles le contribuable détient une attestation du travail des arts.

Chapitre 2 - Réserve de liquidation et VVPRbis

Les taux dans ces régimes sont adaptés afin qu'une distribution après trois ans aboutisse à une charge fiscale effective de 18 p.c.

Dans le régime de la réserve de liquidation, une disposition anti-abus est ajoutée, de sorte que les distributions d'un dividende de liquidation à 0 p.c. ne soient plus possibles lorsque les mêmes activités ou des activités similaires sont poursuivies par le bénéficiaire du dividende dans un délai de trois ans.

Chapitre 3 - Dispense de versement de Pr.P.

Afin de préserver la viabilité budgétaire des régimes de dispense de versement de Pr.P., une modération générale des coûts des différents régimes de dispense est mise en œuvre sous la forme d'un facteur de correction.

Analyses d'impact déjà réalisées :

☐ Oui ☒ Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

1/6

Avant-projet de loi-programme - (v1) - 17/12/2025 12:52

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

- Inspecteur des Finances
- Ministre du budget
- Conseil d'Etat

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

aucune

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

☒ Des personnes sont concernées. | ☐ Aucune personne n'est concernée.

Décrivez et indiquez le % femmes-hommes :

50/50

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

Il n'y a aucune indication que les modifications des régime des droits d'auteur et de la réserve de liquidation / VVPRbis concerneraient davantage les femmes que les hommes.

☐ S'il existe des différences, cochez cette case.

4. Santé

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

5. Emploi

☐ Impact positif ☒ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

L'application du facteur correctif dans les régimes de dispense de versement du Pr.P. entraînera une augmentation du coût salarial pour les employeurs.

6. Modes de consommation et production

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

7. Développement économique

☐ Impact positif ☒ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

L'application du facteur correctif dans les régimes de dispense de versement du Pr.P. entraînera une augmentation du coût salarial pour les employeurs.

8. Investissements

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

9. Recherche et développement

☐ Impact positif ☒ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

L'application du facteur de correction dans le régime de dispense de versement du Pr.P. - R&D entraînera une augmentation du coût salarial des chercheurs.

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

☒ Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | ☐ Aucune entreprise n'est concernée.

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (

Il n'y a pas suffisamment de données disponibles pour pouvoir prévoir une répartition détaillée.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

L'application du facteur de correction dans les régimes de dispense de versement du Pr.P. entraînera une augmentation du coût salarial pour les employeurs.

☒ Il y a des impacts négatifs.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ?

Oui/non > expliquez

Non, les deux groupes d'entreprises sont soumis au même facteur de correction. De plus, les grandes entreprises font proportionnellement plus usage des différentes dispenses de versement du Pr.P que les petites et moyennes entreprises, ce qui laisse supposer que l'impact sera moins important pour ce dernier groupe, malgré le fait que le pourcentage de dispense de versement du Pr.P soit plus élevé pour les petites sociétés dans certains cas spécifiques.

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ?

Oui/non > expliquez

Oui, l'objectif est de soumettre chaque dispense de versement du Pr.P à ce facteur de correction

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

aucun

11. Charges administratives

| ☒ Des entreprises/citoyens sont concernés. | ☐ Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

Réglementation actuelle

Réglementation en projet

obligation de déclaration

obligation de déclaration inchangée

☒ S'il y a des formalités et/ou des obligations dans la réglementation actuelle, cochez cette case.

☐ S'il y a des formalités et/ou des obligations pour la réglementation en projet, cochez cette case.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

Avant-projet de loi-programme - (v1) - 17/12/2025 12:52

Réglementation actuelle

Droits d'auteur, réserve de liquidation et VVPRbis : déclaration Pr.M. par les débiteurs des revenus ;
Dispense de versement du Pr.P. : Deuxième déclaration relative aux salaires pour lesquels le dispense de versement du Pr.P. est applicable.

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

par une plateforme électronique

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

Droits d'auteur, réserve de liquidation et VVPRbis : 15 jours après l'attribution des revenus ;
Dispense de versement du Pr.P. : mensuel ou trimestriel.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

Pas d'impact négatif en matière de charges administratives.

12. Énergie

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

13. Mobilité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

14. Alimentation

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

15. Changements climatiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

16. Ressources naturelles

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

17. Air intérieur et extérieur

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

18. Biodiversité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

19. Nuisances

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

20. Autorités publiques

Avant-projet de loi-programme - (v1) - 17/12/2025 12:52

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

☐ Impact sur les pays en développement. | ☒ Pas d'impact sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

pas concerné

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Jan JAMBON Vice-premier ministre et Ministre des Finances et des Pensions, en charge de la Loterie nationale et des Institutions culturelles fédérales

Contact cellule stratégique

Nom : Steven VANDENBERGHE

E-mail : steven.vandenberghe@kcfm.be

Téléphone : +3225793843

Administration

AGDA (Administration Général Douane et Accise)

Contact administration

Nom : Els DE SAGHER (Accijnzen) / Vincent VAN IMMERZEEL

E-mail : els.desagher@minfin.fed.be / vincent.vanimmerzeel@minfin.fed.be

Téléphone : +32470762774 (Els DE Sagher) / +32470763214 (Vincent Van Immerzeel)

B. Projet

Titre de la réglementation

Avant-projet de loi-programme - produits énergétiques

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Modification de la loi-programme du 27 décembre 2004

Ce chapitre vise à modifier le droit d'accise spécial sur le gasoil et l'essence utilisés comme carburant, à partir du 1er janvier 2027. De plus, le taux pour le gaz naturel utilisé comme combustible pour la consommation non professionnelle et le taux pour le gasoil utilisé comme carburant est augmenté pour les années 2026, 2027, 2028 et 2029. De plus, le taux pour l'électricité pour la consommation non professionnelle par les clients autres que les clients protégés résidentiels est diminué. Et, afin de garantir une simplification administrative, le taux pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales est assimilé aux nouveaux taux pour le gasoil utilisé comme combustible.

Analyses d'impact déjà réalisées :

☐ Oui ☒ Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

L'Inspecteur des finances a donné son avis.

Le Ministre du budget a donné son accord.

Le Conseil d'Etat a donné son avis.

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Avant-projet de loi-programme - produits énergétiques - (v28) - 13/01/2026 10:17

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

Service d'études du SPF des Finances

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

☒ Des personnes sont concernées. | ☐ Aucune personne n'est concernée.

Décrivez et indiquez le % femmes-hommes :

Voir rubrique b.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

☐ S'il existe des différences, cochez cette case.

4. Santé

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

5. Emploi

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

6. Modes de consommation et production

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

7. Développement économique

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

8. Investissements

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

9. Recherche et développement

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

☒ Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | ☐ Aucune entreprise n'est concernée.

Déterminez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (

Voir rubrique b.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Il est possible que des PME's sont impliqués, mais l'impact est le même pour toutes les entreprises concernées.

☒ Il y a des impacts négatifs.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ?

Oui/non > expliquez

N – voir thème 11

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ?

Oui/non > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

11. Charges administratives

☒ Des entreprises/citoyens sont concernés. ☐ Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

Réglementation actuelle

Le taux d'accise pour le gasoil utilisé comme combustible est pour le moment plus bas que le taux d'accise pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales. Dans le cas où le gasoil acheté comme combustible est finalement utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales l'utilisateur final doit introduire une déclaration de la mise à la consommation supplémentaire pour payer les accises complémentaires.

Réglementation en projet

Le taux d'accise pour le gasoil utilisé comme combustible sera égale au taux d'accise pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales. Dans le cas où le gasoil acheté comme combustible est finalement utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales une déclaration de la mise à la consommation supplémentaire ne sera plus nécessaire, vu les taux égaux.

☒ S'il y a des formalités et/ou des obligations dans la réglementation actuelle, cochez cette case.

☒ S'il y a des formalités et/ou des obligations pour la réglementation en projet, cochez cette case.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

Réglementation actuelle

Déclaration de la mise à la consommation

Réglementation en projet

NVT / PA_**

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

Réglementation en projet

Avant-projet de loi-programme - produits énergétiques - (v28) - 13/01/2026 10:17

Le concerné doit introduire lui même une déclaration de la mise à la consommation

NVT / PA_ _**

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

Réglementation en projet

Mensuellement (uniquement si le gasoil combustible est effectivement utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales)_*

NVT / PA_ _**

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

/

12. Énergie

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

13. Mobilité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

14. Alimentation

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

15. Changements climatiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

16. Ressources naturelles

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

17. Air intérieur et extérieur

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

18. Biodiversité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

19. Nuisances

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

20. Autorités publiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

Avant-projet de loi-programme - produits énergétiques - (v28) - 13/01/2026 10:17

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

☐ Impact sur les pays en développement. | ☒ Pas d'impact sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

Voir rubrique b.

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Jan JAMBON Vice-premier ministre et Ministre des Finances et des Pensions, en charge de la Loterie nationale et des Institutions culturelles fédérales

Contact cellule stratégique

Nom : Steven VANDENBERGHE

E-mail : steven.vandenberghe@kcfm.be

Téléphone : +3225793843

Administration

AGDA (Administration Général Douane et Accise)

Contact administration

Nom : Els DE SAGHER (Accijnzen) / Vincent VAN IMMERZEEL

E-mail : els.desagher@minfin.fed.be / vincent.vanimmerzeel@minfin.fed.be

Téléphone : +32470762774 (Els DE Sagher) / +32470763214 (Vincent Van Immerzeel)

B. Projet

Titre de la réglementation

Avant-projet de loi-programme

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Chapitre 3. Loi Programme (LP) – Modification de la loi-programme du 27 décembre 2004

Ce chapitre vise à modifier le droit d'accise spécial sur le gasoil et l'essence utilisés comme carburant, à partir du 1er janvier 2027. De plus, le taux pour le gaz naturel utilisé comme combustible pour la consommation non professionnelle et le taux pour le gasoil utilisé comme carburant est augmenté pour les années 2026, 2027, 2028 et 2029. De plus, le taux pour l'électricité pour la consommation non professionnelle par les clients autres que les clients protégés résidentiels est diminué. Et, afin de garantir une simplification administrative, le taux pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales est assimilé aux nouveaux taux pour le gasoil utilisé comme combustible.

Chapitre 4. Loi Programme (LP) – Frais de gestion pour certaines déclarations en douane

Ce titre donne la possibilité d'introduire des frais de gestion d'un montant de 2 euros à payer en cas de mise en libre pratique d'un envoi dont la valeur intrinsèque n'excède pas 150 euros.

La motivation pour instaurer des frais de gestion nationaux pour le commerce électronique découle de la nécessité impérieuse de: 1°- protéger le marché national (et, par extension, le marché européen) contre les marchandises dangereuses ou non conformes à la réglementation européenne; 2°- rétablir des conditions de concurrence équitables entre les producteurs européens et ceux des pays tiers, ainsi qu'entre l'e-commerce et le commerce traditionnel; 3°- maîtriser et, si possible, réduire la croissance exponentielle du e-commerce.

Analyses d'impact déjà réalisées :

☐ Oui ☒ Non

Avant-projet de loi-programme - (v24) - 18/12/2025 19:30

C. Consultations sur le projet de réglementation

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

L'Inspecteur des finances a donné son avis.

Le Ministre du budget a donné son accord.

Le Conseil d'Etat a donné son avis.

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

Chapitres 3 et 4 LP: Service d'études du SPF des Finances (Chapitres 3 / 4)

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

☒ Des personnes sont concernées. | ☐ Aucune personne n'est concernée.

Décrivez et indiquez le % femmes-hommes :

Chapitre 3 LP: Voir rubrique b.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

☐ S'il existe des différences, cochez cette case.

4. Santé

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Chapitre 4 LP : Les marchés nationaux et européens seront mieux protégés contre les produits dangereux qui ne sont pas conformes à la réglementation européenne.

5. Emploi

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

6. Modes de consommation et production

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

7. Développement économique

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Chapitre 4 LP : La mise en œuvre de cette mesure rétablit des conditions de concurrence équitables entre les producteurs européens et ceux des pays tiers, ainsi qu'entre le commerce électronique et le commerce traditionnel.

8. Investissements

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

9. Recherche et développement

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

☒ Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | ☐ Aucune entreprise n'est concernée.

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (

Chapitre 3 : LP: Voir rubrique b.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Chapitre 3 LP: Il est possible que des PME's sont impliqués, mais l'impact est le même pour toutes les entreprises concernées.

Chapitre 4 LP : Les entreprises et commerces européens seront protégés contre les importations à bas prix et la concurrence déloyale.

☒ Il y a des impacts négatifs.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ?

Oui/non > expliquez

Chapitre 3 LP: N – voir thème 11

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ?

Oui/non > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

11. Charges administratives

☒ Des entreprises/citoyens sont concernés. | ☐ Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

Réglementation actuelle

Chapitre 3 LP: Le taux d'accise pour le gasoil utilisé comme combustible est pour le moment plus bas que le taux d'accise pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales. Dans le cas où le gasoil acheté comme combustible est finalement utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales l'utilisateur final doit introduire une déclaration de la mise à la consommation supplémentaire pour payer les accises complémentaires.

Réglementation en projet

Chapitre 3 LP: Le taux d'accise pour le gasoil utilisé comme combustible sera égale au taux d'accise pour le gasoil utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales. Dans le cas où le gasoil acheté comme combustible est finalement utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales une déclaration de la mise à la consommation supplémentaire ne sera plus nécessaire, vu les taux égaux.

☒ S'il y a des formalités et/ou des obligations dans la réglementation actuelle, cochez cette case.

☒ S'il y a des formalités et/ou des obligations pour la réglementation en projet, cochez cette case.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

Avant-projet de loi-programme - (v24) - 18/12/2025 19:30

Réglementation actuelle

Chapitre 3 LP: Déclaration de la mise à la consommation

Réglementation en projet

NVT / PA_ _**

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

Chapitre 3 LP: Le concerné doit introduire lui-même une déclaration de la mise à la consommation

Réglementation en projet

NVT / PA_ _**

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

Chapitre 3 LP: Mensuellement (uniquement si le gasoil combustible est effectivement utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales)_*

Réglementation en projet

NVT / PA_ _**

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

Chapitre 4 LP : Il a été opté pour une procédure particulière qui favorise l'efficacité et limite les coûts de recouvrement, afin de réduire les charges.

12. Énergie

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

13. Mobilité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

14. Alimentation

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

15. Changements climatiques

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Chapitre 4 LP : La maîtrise de la croissance exponentielle et sa réduction éventuelle ont un effet bénéfique sur le climat.

16. Ressources naturelles

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Chapitre 4 LP: Voir point 15.

Avant-projet de loi-programme - (v24) - 18/12/2025 19:30

17. Air intérieur et extérieur

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Chapitre 4 LP : Voir point 15.

18. Biodiversité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

19. Nuisances

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Chapitre 4 LP : La douane disposera de plus de moyens pour détecter les marchandises dangereuses ou interdites dans de petits colis, autrement dit les envois non conformes à la législation européenne.

20. Autorités publiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

☐ Impact sur les pays en développement. | ☒ Pas d'impact sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

Chapitre 3 LP : Voir rubrique b.

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Monsieur Jan Jambon, Vice-premier ministre et ministre des Finances et des Pensions, chargé de la Loterie nationale et des Institutions culturelles fédérales
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	
Administration compétente	SPF Finances
Contact administration (nom, email, tél.)	

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	--	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Le projet relève le seuil applicable aux avoirs dormants en deçà duquel les recherches ne doivent pas être effectuées pour les comptes et contrats d'assurance dormants, ainsi que le montant en-deçà duquel le transfert peut s'opérer de manière globale pour l'ensemble des avoirs dormants (comptes, contrats et coffres), sans possibilité pour l'ayant droit de récupérer les fonds ; il introduit également un régime de prescription dérogatoire au régime général applicable aux biens consignés à la Caisse des Dépôts et Consignations, pour les avoirs dormants ainsi que pour les avoirs de titulaires introuvables ou décédés.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : --

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	--

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

--

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes. Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème. S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs. Pour les thèmes **3, 10, 11** et **21**, des questions plus approfondies sont posées. Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Le projet concerne : l'ensemble des personnes physiques pour lesquelles un avoir dormant est identifié au sein d'un établissement-dépositaire, établissement-loueur, ou entreprise d'assurance ; ces derniers ; tous les titulaires d'avoirs dormants ou d'avoirs de titulaires introuvables ou décédés déposés auprès de la Caisse des Dépôts et Consignations, sans aucune distinction de genre.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1 Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

- Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

Toute entreprise ayant des avoirs de titulaires introuvables ou décédés, consignés à la Caisse des Dépôts et Consignations dont les fonds viendraient à se prescrire en application de la législation sur la Caisse des Dépôts et Consignations. Egalement les établissements-dépositaires, les établissements loueurs et les entreprises d'assurances, dans le cadre des comptes, coffres et assurances dormantes.

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1 Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

- S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. Pas de recherches du titulaire pour les comptes dormants et du bénéficiaire pour les contrats d'assurance dormantes respectivement par les établissements dépositaires et entreprises d'assurances pour les avoirs inférieurs à 60euros et le transfert à la Caisse des Dépôts et Consignations s'effectue sans information et de manière globale, sans possibilité pour l'ayant droit de récupérer les avoirs.

b. Pas de recherches du titulaire pour les comptes dormants et du bénéficiaire pour les contrats d'assurance dormantes respectivement par les établissements dépositaires et entreprises d'assurances pour les avoirs inférieurs à 250euros et le transfert à la Caisse des Dépôts et Consignations s'effectue sans information et de manière globale, sans possibilité pour l'ayant droit de récupérer les avoirs.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

- a. Pas de formalité ou obligation pour le transfert global sans information. b. Pas de formalité ou obligation pour le transfert global sans information.

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

- a. b.

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?
- a. b.
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Ressources naturelles .16.

Gestion efficiente des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SO_x, NO_x, NH₃), particules fines.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Biodiversité .18.

5 / 6

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

sécurité alimentaire

revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)

santé et accès aux médicaments

mobilité des personnes

travail décent

environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)

commerce local et international

paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

[Le projet est uniquement applicable sur le territoire belge.](#)

S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Jan JAMBON, Ministre des Pensions
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Marjan MAES - Marjan.maes@kcfm.be - 0475/28.55.65
Administration compétente	SPF SS
Contact administration (nom, email, tél.)	Frédéric SAUVAGE - frederic.sauvage@minsoc.fed.be

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Projet de loi portant une mesure visant à limiter l'indexation en matière de pensions	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	--	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : Non applicable

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis IF 16/12/2025

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	--

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

16/12/2025_

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes 3, 10, 11 et 21, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1 Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

- Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

--

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1 Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

- S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. -- réglementation actuelle*

b. -- réglementation en projet**

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

a. -- *

b. -- **

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

a. -- *

b. -- **

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

a. -- *

b. -- **

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

--

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

5 / 6

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☐ Pas d'impact**Autorités publiques .20.**

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☐ Pas d'impact**Cohérence des politiques en faveur du développement .21.**

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

sécurité alimentaire

revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)

santé et accès aux médicaments

mobilité des personnes

travail décent

environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)

commerce local et international

paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

↓ S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Frank Vandenbroucke, Vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Jeroen Schoenmaeckers - Jeroen.Schoenmaeckers@vandenbroucke.fed.be - 0485 24 54 73
Administration compétente	INAMI
Contact administration (nom, email, tél.)	Patrick Verliefde, patrick.verliefde@riziv-inami.fgov.be

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Avant-projet de loi-programme – Intervention personnelle sages-femmes
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	La modification de l'article 37, § 5, alinéa 2, de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 habilite le Roi à fixer une quote-part personnelle pour les prestations effectuées par les sages-femmes. La perception de cette quote-part personnelle n'est pas obligatoire. Le 20 octobre 2025, le Conseil général de l'INAMI a approuvé la proposition de budget soins de santé 2026 telle qu'elle figure dans la note CGSS 2025/069. Cette note contient la disposition suivante pour le secteur des sages-femmes : La lettre de mission invite à réfléchir à des moyens de libérer des ressources afin d'investir de manière ciblée dans de meilleurs honoraires. Aujourd'hui, les prestations d'une sage-femme sont fournies sans ticket modérateur. Bien que cela soit positif dans le cadre de soins de première ligne accessibles, le Conseil général estime qu'il est justifiable d'introduire un ticket modérateur dans la nomenclature des sage-femmes, similaire à celui appliqué pour les consultations chez le médecin généraliste, à savoir 4 euros pour un bénéficiaire classique et 1 euro pour un bénéficiaire de l'intervention majorée. Selon une estimation de l'INAMI basée sur les données DocN 2024, cela représenterait un montant estimé d'environ 4,1 millions pour le secteur. Les moyens ainsi libérés calculés et actualisés en 2026 seront réinvestis dans une revalorisation des honoraires. La commission de conventions sage-femmes – organismes assureurs est invitée à poursuivre ses travaux en ce sens, à compter du 1er janvier 2026.
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : __ ☒ Non

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Inspecteur des finances, Ministre du Budget, Conseil des Ministres, Conseil d'Etat

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence,
organisations et personnes de référence :

[Chiffres de l'INAMI relatif au nombre de bénéficiaires traités et de sages-femmes](#)

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes. Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème. S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs. Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées. Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif ☒ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

L'introduction d'une quote-part personnelle entraîne un coût supplémentaire à la charge du patient et peut avoir un impact négatif sur les groupes défavorisés. La quote-part personnelle peut constituer un obstacle à l'accès aux soins prodigués par les sages-femmes. Pour les bénéficiaires de l'intervention majorée, la quote-part personnelle sera moins élevée afin de limiter autant que possible cet obstacle.

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☒ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Il est possible que l'introduction d'une quote-part personnelle rende l'accès aux soins effectués par les sages-femmes plus difficile pour les groupes vulnérables. Afin de limiter autant que possible cet obstacle, la quote-part personnelle sera moins élevée pour les bénéficiaires de l'intervention majorée. En outre, chaque sage-femme conserve la possibilité de ne pas demander la quote-part personnelle._

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Le projet concerne tous les assurés qui peuvent faire appel à une sage-femme pour les prestations reprises à l'art.9 a) de la nomenclature, c'est-à-dire les femmes, dans le cadre d'un suivi de leur grossesse, l'accouchement ou la fausse-couche et les soins post-partum.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

Les prestations reprises à l'art. 9 a) concernent en principe les femmes dans le cadre d'un suivi de leur grossesse, l'accouchement ou la fausse-couche et les soins post-partum, et pas les hommes.

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

Il est possible que l'introduction d'une quote-part personnelle rende l'accès aux soins effectués par les sages-femmes plus difficile pour les femmes vulnérables

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Afin de limiter autant que possible cet obstacle, la quote-part personnelle sera moins élevée pour les bénéficiaires de l'intervention majorée. En outre, chaque sage-femme conserve la possibilité de ne pas demander la quote-part personnelle._

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif ☒ Impact négatif ↓ Expliquez.

☐ Pas d'impact

L'introduction d'une quote-part personnelle et une revalorisation des honoraires des sages-femmes peuvent contribuer à augmenter le taux de conventionnement dans le secteur, ce qui a un impact positif sur l'accès aux soins prodigués par les sages-femmes. D'autre part, il est possible que la quote-part personnelle soit perçue par certains bénéficiaires comme un obstacle financier à l'accès aux soins prodigués par les sages-femmes. Pour les bénéficiaires de l'intervention majorée, la quote-part personnelle sera moins élevée afin de limiter autant que possible cet obstacle.

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez.

☐ Pas d'impact

Les moyens libérés par l'introduction d'une quote-part personnelle sont réinvestis dans une revalorisation des honoraires des sages-femmes. Cela contribue à une meilleure rémunération dans le secteur.

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1 Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

· Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

Les professionnels concernés sont les sages-femmes. Elles peuvent travailler en tant qu'indépendantes ou en tant que salariées dans un établissement de soins hospitaliers / organisation de soins

Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Pas d'impact spécifique pour les PMA

S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1 Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

· S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. La sage-femme doit attester les soins au format papier ou par voie électronique. La sage-femme doit également remettre un document justificatif à la patiente.

b. Identique au a.

S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

a. Attestation de soins papier ou électronique, preuve de reçu, document justificatif __ *

b. Identique au a. __ **

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

- a. Logiciels des sages-femmes __* b. _Identique au a

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

- a. Dépend des besoins des bénéficiaires, après une séance ou après plusieurs séances. b. Identique au a

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

--

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Air intérieur et extérieur .17.

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

sécurité alimentaire	revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
santé et accès aux médicaments	mobilité des personnes
travail décent	environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
commerce local et international	paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

[Le projet concerne l'introduction d'une quote-part personnelle pour des assurés belges](#)

S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Frank Vandenbroucke
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Jeroen Schoenmaeckers , Jeroen.Schoenmaeckers@vandenbroucke.fed.be
Administration compétente	AFMPS
Contact administration (nom, email, tél.)	Tom Peeters , Tom.Peeters@fagg-afmps.be

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Loi Programme – dispositions AFMPS
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Modifications diverses aux taxes (impôts, contributions et redevances) de l'AFMPS.
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non
	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : _ _

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Facultative – Comité de transparence

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	Pas d'application

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

[15/12/2025](#)

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Pas d'impact – concerne les stakeholders de l'AFMPS, le sexe des personnes concernées n'a pas d'impact.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficiente des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif
 ☐ Impact négatif
 Expliquez.
 ☒ Pas d'impact

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif
 ☐ Impact négatif
 Expliquez.
 ☒ Pas d'impact

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

sécurité alimentaire	revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
santé et accès aux médicaments	mobilité des personnes
travail décent	environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
commerce local et international	paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

[Pas d'impact – dispositions fiscales.](#)

S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Frank Vandenbroucke, Ministre des Affaires sociales
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Cis Caes, Cis.Caes@vandenbroucke.fed.be, +32475650673
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Laurélie Vandenameele, Laurelie.Vandenameele@minsoc.fed.be, 0471776748

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Avant projet de loi-programme, Titre Affaires sociales, Chapitre Bonus à l'emploi social	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Cette adaptation vise à renforcer le bonus à l'emploi social en relevant le plafond salarial supérieur et moyen. Afin de maintenir une pente à partir de 2028, il est prévu que les facteurs S1, S1bis et S2 évoluent de la même manière en fonction du RMMM.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : --

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis du CG ONSS, avis de l'Inspection des finances, accord du Ministre du Budget

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	/

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

5 décembre 2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.
 Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.
 S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.
 Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées.
 Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Cette adaptation vise à renforcer le bonus à l'emploi social en relevant le plafond salarial supérieur et moyen.

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Tous les travailleurs sont visés, indépendamment de leur sexe

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

Sans objet

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabètes et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

Cette adaptation vise à renforcer le bonus à l'emploi social en relevant le plafond salarial supérieur et moyen.

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact
Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
 Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).
 Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

Toutes les entreprises dont les travailleurs peuvent bénéficier de ce bonus à l'emploi

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
 N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Pas d'impact

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez
 --
4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez
 --
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?
 --

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
 S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. Formalités administratives non modifiées

b. Formalités administratives non modifiées

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?
 a. --* b. --**
3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?
 a. --* b. --**
4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?
 a. --* b. --**
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?
 --

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.			
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.			
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.	
1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :	
- o sécurité alimentaire - o santé et accès aux médicaments - o travail décent - o commerce local et international	- o revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation) - o mobilité des personnes - o environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre) - o paix et sécurité
Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.	
Le projet concerne la législation nationale et n'impacte en aucune façon le domaine des politiques en faveur du développement.	
↓	S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.
2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel	
--	
↓	S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.
3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?	
--	

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Frank Vandenbroucke, Ministre des Affaires sociales
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Cis Caes, Cis.Caes@vandenbroucke.fed.be
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Carine Straet, Carine.Straet@minsoc.fed.be, +32471558648

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Loi-programme, Titre Affaires sociales, Chapitre 2. Premiers engagements	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Le projet a pour objectif de (1) Adapter le montant de la réduction groupe-cible dont un nouvel employeur peut bénéficier pour premier engagement d'un premier, deuxième et troisième travailleur ; (2) Réintroduire les réductions groupe-cible pour les quatrième et cinquième travailleur ; (3) Aligner le texte français sur le texte néerlandais de deux dispositions ; (4) Insérer une délégation au Roi pour mettre en place une disposition transitoire visant à garantir les droits aux réductions déjà ouverts pour le premier, deuxième et/ou le troisième travailleur.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : _ _

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis de l'Inspecteur des finances, Accord du Ministre du Budget, Avis du Comité de gestion de l'ONSS

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	Experts au sein de l'administration

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

[8 décembre 2025](#)

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.
 Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.
 S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.
 Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées.
 Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Cette mesure concerne indistinctement les hommes et les femmes](#)

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

Cette mesure vise à réformer la réduction groupes cibles pour les premiers engagements

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
 Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).
 Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

Toutes les entreprises sont concernées par le projet

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
 N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11
 L'impact est positif pour les PME étant donné que cette mesure vise à réformer la réduction groupes cibles pour les premiers engagements

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez
 --
4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez
 --
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?
 --

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
 S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. __ réglementation actuelle*

b. __ réglementation en projet**

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?
 a. __* b. __**
3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?
 a. __* b. __**
4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?
 a. __* b. __**
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

Pas de charge administrative spécifique

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☒ Pas d'impact		

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☒ Pas d'impact		

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☒ Pas d'impact		

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☒ Pas d'impact		

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☒ Pas d'impact		

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SO _x , NO _x , NH ₃), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☒ Pas d'impact		

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☒ Pas d'impact		

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.									
1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>☐ sécurité alimentaire</td> <td>☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)</td> </tr> <tr> <td>☐ santé et accès aux médicaments</td> <td>☐ mobilité des personnes</td> </tr> <tr> <td>☐ travail décent</td> <td>☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)</td> </tr> <tr> <td>☐ commerce local et international</td> <td>☐ paix et sécurité</td> </tr> </table>		☐ sécurité alimentaire	☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)	☐ santé et accès aux médicaments	☐ mobilité des personnes	☐ travail décent	☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)	☐ commerce local et international	☐ paix et sécurité
☐ sécurité alimentaire	☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)								
☐ santé et accès aux médicaments	☐ mobilité des personnes								
☐ travail décent	☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)								
☐ commerce local et international	☐ paix et sécurité								
Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.									
Pas d'impact									
↓	S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.								
2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel --									
↓	S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.								
3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ? --									

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Frank Vandenbrouck
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Cis Caes [cis.caes@vandenbrouck.be]
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Nora Bougata [nora.bougata@minsoc.fed.be]

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Chapitre 3. Exclusion des sportifs rémunérés du plafond salarial	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Ce chapitre a pour objectif d'exclure de l'application de l'avantage du plafond salarial prévu à l'article 38, §1, de la loi du 29 juin 1981, les employeurs qui peuvent bénéficier, pour leurs travailleurs, de la réduction de cotisations pour les sportifs rémunérés prévue à l'article 353bis/16 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : --

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	IF, Budget, CG ONSS, CM, CE

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	--

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

17/12/2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.
 Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.
 S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.
 Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées.
 Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☐ Pas d'impact

Ce chapitre évite un double avantage en faveur des sportifs rémunérés. Il est désormais prévu que les sportifs rémunérés qui bénéficient déjà de la réduction de cotisation visée ne puissent plus invoquer les dispositions relatives au plafond salarial.

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

↓ Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

↓ S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.			
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.			
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.	
1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :	
○ sécurité alimentaire ○ santé et accès aux médicaments ○ travail décent ○ commerce local et international	○ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation) ○ mobilité des personnes ○ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre) ○ paix et sécurité
Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.	
--	
↓	S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.
2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel	
--	
↓	S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.
3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?	
--	

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Frank Vandenbroucke
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Cis Caes
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Nora Bougata

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Chapitre 4. Cessation des réductions
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Ce chapitre comprend deux sections :- D'une part, la section 1 qui vise à mettre fin, progressivement, aux réductions collectives du temps de travail et semaine des quatre jours telles qu'instaurées dans l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale. Une disposition transitoire est prévue pour les employeurs qui appliquent un système de réduction du temps de travail et/ou de semaine de quatre jours avant le 31 mars 2026. Ils conservent cette réduction pour la durée restante ;- D'autre part, la section 2 qui vise à mettre fin, progressivement, aux réductions forfaitaires pour des travailleurs fixes avec un contrat de travail à temps plein dans l'horeca telles qu'instaurées dans l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I) visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale.
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : -- ☒ Non

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	IF, Budget, CGONSS, CM, CE

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	--

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

17/12/2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.
 Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.
 S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.
 Pour les thèmes **3**, **10**, **11** et **21**, des questions plus approfondies sont posées.
 Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
 Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).
 Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

— —

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

— — —

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

— —

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

—

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

— —

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation. S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

- a. réglementation actuelle*

- b. réglementation en projet**

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

- a. *

- b. **

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

- a. *

- b. **

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

- a. *

- b. **

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

..

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif☐ Impact négatif Expliquez.☒ Pas d'impact**Autorités publiques .20.**

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif☐ Impact négatif Expliquez.☒ Pas d'impact**Cohérence des politiques en faveur du développement .21.**

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

☐ sécurité alimentaire☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)☐ santé et accès aux☐ mobilité des personnes☐ médicaments☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)☐ travail décent☐ paix et sécurité☐ commerce local et international

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

 S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

 S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Frank Vandenbroucke, Ministre des Affaires sociales
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Cis Caes, Cis.Caes@vandenbroucke.fed.be, +32475650673
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Laurélie Vandenameele, Laurelie.Vandenameele@minsoc.fed.be , 0471776748

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Avant projet de loi-programme, Titre Affaires sociales, Chapitre Modifications concernant une sécurité sociale numérique durable	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Le projet vise à adapter la réglementation sociale aux évolutions prévues par le projet e-Gov 3.0. Le projet prévoit :- d'insérer une nouvelle obligation de déclaration, liée au cycle de calcul des salaires, en parallèle, dans une première phase, à la déclaration trimestrielle DmFA. - d'encadrer l'agrégation, au niveau de la personne physique, des données nécessaires à l'application de la sécurité sociale. Cette agrégation s'inscrit dans le cadre des missions existantes de l'ONSS consistant à mettre à la disposition d'autres institutions les données multifonctionnelles relatives aux salaires et aux prestations obtenues auprès des employeurs, conformément à la loi BCSS ; - des sanctions adaptées si l'employeur ne respecte pas les obligations imposées par la nouvelle mesure de déclaration ; - une correction technique d'une référence au sein de l'article 30, alinéa 1er, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : _ _

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis CNT, avis comité général de gestion, délibération comité de sécurité de l'information, avis de l'Inspection des finances, accord du Ministre du Budget

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	/

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

5 décembre 2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes. Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème. S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs. Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées. Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Le projet d'e-Gov 3.0, vise à repenser la sécurité sociale numérique là où cela est nécessaire ainsi qu'à mettre à jour et rendre durables les systèmes numériques, les structures et les services connexes à la lumière des nouveaux besoins et opportunités de la société, tout en les rendant pérennes. Il ne s'agit pas seulement d'améliorer ou d'approfondir la digitalisation des processus existants, mais également de s'appliquer à repenser, simplifier et automatiser les processus du point de vue de l'utilisateur, en veillant à ce que chacun puisse participer pleinement. Le projet prévoit d'insérer une nouvelle obligation de déclaration, liée au cycle de calcul des salaires.

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Le projet d'e-Gov 3.0, vise à repenser la sécurité sociale numérique là où cela est nécessaire ainsi qu'à mettre à jour et rendre durables les systèmes numériques, les structures et les services connexes à la lumière des nouveaux besoins et opportunités de la société, tout en les rendant pérennes. Il ne s'agit pas seulement d'améliorer ou d'approfondir la digitalisation des processus existants, mais également de s'appliquer à repenser, simplifier et automatiser les processus du point de vue de l'utilisateur, en veillant à ce que chacun puisse participer pleinement. Le projet prévoit d'insérer une nouvelle obligation de déclaration, liée au cycle de calcul des salaires.

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Tous les travailleurs sont visés, indépendamment de leur sexe](#)

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

[Sans objet](#)

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☐ Pas d'impact

Le projet d'e-Gov 3.0, vise à repenser la sécurité sociale numérique là où cela est nécessaire ainsi qu'à mettre à jour et rendre durables les systèmes numériques, les structures et les services connexes à la lumière des nouveaux besoins et opportunités de la société, tout en les rendant pérennes. Il ne s'agit pas seulement d'améliorer ou d'approfondir la digitalisation des processus existants, mais également de s'appliquer à repenser, simplifier et automatiser les processus du point de vue de l'utilisateur, en veillant à ce que chacun puisse participer pleinement. Le projet prévoit d'insérer une nouvelle obligation de déclaration, liée au cycle de calcul des salaires.

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Tous les employeurs immatriculés à l'ONSS](#)

Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

[Pas d'impact](#)

S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. [Dmfa](#)

b. [Dmfa+nouvelle obligation de déclaration, liée au cycle de calcul des salaires](#)

S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

a. [les données de salaire et de temps de travail relatives à ses travailleurs](#)

b. [Pour la nouvelle obligation de déclaration : les données salariales et de prestations nécessaires à l'application de la sécurité sociale auprès de l'ONSS.](#)

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

a. Via les services en ligne sécurisés de l'ONSS b. Pour la nouvelle obligation de déclaration : Au moyen d'une technique électronique approuvée par l'ONSS

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

a. Par trimestre b. Pour la nouvelle obligation de déclaration : mensuellement et, au plus tard, le quatorzième jour civil suivant le mois auquel la transmission des données se rapporte

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

Afin de rendre l'entrée obligatoire possible à partir du 1er janvier 2028, une longue préparation est prévue. Ainsi, une première version du glossaire sera mise à disposition le 30 juin 2025, qui sera ensuite complétée progressivement et finalisée au plus tard le 15 décembre 2025. Une première phase de test pour les envois batch débutera en avril 2026. L'environnement de simulation, qui permet aux expéditeurs de valider leurs développements, sera ouvert le 30 juin 2026. A partir du 1er janvier 2027, l'environnement de production sera ouvert, ce qui permettra aux expéditeurs d'y entrer à leur rythme. A partir du 1er juillet 2027, l'ONSS passera à une phase de préproduction durant laquelle tous les expéditeurs, qui ne sont pas encore entrés volontairement ou qui n'ont pas encore fixé de date d'entrée en production, seront suivis de près pour assurer une entrée généralisée au 1er janvier 2028. Le contenu concret de la déclaration ainsi que les conditions techniques auxquelles elle doit répondre sont intégrés au sein des instructions administratives de l'ONSS.

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☒ Pas d'impact

--

Ressources naturelles .16.

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	☒ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	☒ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	☒ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	☒ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.		
☒ Impact positif	☐ Impact négatif	☒ Expliquez. ☐ Pas d'impact
Le projet d'e-Gov 3.0, vise à repenser la sécurité sociale numérique là où cela est nécessaire ainsi qu'à mettre à jour et rendre durables les systèmes numériques, les structures et les services connexes à la lumière des nouveaux besoins et opportunités de la société, tout en les rendant pérennes. Il ne s'agit pas seulement d'améliorer ou d'approfondir la digitalisation des processus existants, mais également de s'appliquer à repenser, simplifier et automatiser les processus du point de vue de l'utilisateur, en veillant à ce que chacun puisse participer pleinement. Le projet prévoit d'insérer une nouvelle obligation de déclaration, liée au cycle de calcul des salaires.		

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.	
1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : ○ sécurité alimentaire ○ santé et accès aux médicaments ○ travail décent ○ commerce local et international ○ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation) ○ mobilité des personnes ○ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre) ○ paix et sécurité Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné. Le projet concerne la législation nationale et n'impacte en aucune façon le domaine des politiques en faveur du développement.	

7 / 8

↓ S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

--

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Rob Beenders, Ministre de la Lutte contre la fraude sociale
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Eric Verlinden, Eric.Verlinden@beenders.fed.be
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Laurélie Vandenameele, Laurelie.Vandenameele@minsoc.fed.be , 0471776748

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Avant-projet de loi-programme, titre Faude sociale, Chapitre Modifications concernant l'obligation d'enregistrement sur les chantiers dans le secteur de la construction, plus précisément la modification de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et du Code pénal social.	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	L'accord de coalition du gouvernement fédéral 2025-2029 prévoit l'introduction d'un enregistrement obligatoire à la sortie du chantier, comme décidé pour le secteur du nettoyage et du déménagement, afin de lutter contre le dumping social et d'augmenter la sécurité sur les chantiers. En 2024, l'enregistrement des présences IN, pour les activités de nettoyage et d'entretien pour le compte de tiers sur des biens immobiliers, a été étendu à l'enregistrement OUT. Une mesure similaire a été prise pour le secteur du déménagement, qui prendra effet au plus tard le 1er janvier 2027. Outre l'ajout de l'enregistrement OUT, le principe de base a également changé. Désormais, il n'est plus possible de se faire enregistrer à l'avance par l'employeur. Le nouvel enregistrement étendu doit être effectué en temps réel par la personne concernée elle-même sur le lieu de travail, au moment du début et de la fin de l'activité. Cette mesure sera désormais étendue aux travaux immobiliers. La nouvelle mesure s'inscrit dans le cadre de l'optimisation de la lutte contre la fraude sociale et la concurrence déloyale, mais vise également à améliorer la sécurité sur le lieu de travail.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : __

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis CNT, avis conseil consultatif du droit pénal social, avis de l'Inspection des finances, accord du Ministre du Budget

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence,
organisations et personnes de référence :

/

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

10 décembre 2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes. Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème. S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs. Pour les thèmes 3, 10, 11 et 21, des questions plus approfondies sont posées. Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

L'introduction de l'enregistrement OUT dans le secteur de la construction, combinée à la suppression de la possibilité d'enregistrement préalable, s'inscrit dans le cadre de l'optimisation de la lutte contre la fraude sociale et la concurrence déloyale et vise également à améliorer la sécurité sur le lieu de travail.

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Tous les travailleurs sont visés, indépendamment de leur sexe](#)

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

[Sans objet](#)

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabètes et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact
Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

L'introduction de l'enregistrement OUT dans le secteur de la construction, combinée à la suppression de la possibilité d'enregistrement préalable, s'inscrit dans le cadre de l'optimisation de la lutte contre la fraude sociale et la concurrence déloyale et vise également à améliorer la sécurité sur le lieu de travail.

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact
Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
 Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).
 Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

Toutes les entreprises dont les travailleurs doivent enregistrer leur présence sur chantier

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
 N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Pas d'impact

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez
 --
4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez
 --
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?
 --

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
 S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.
a. L'enregistrement des présences IN sur chantier temporaire ou mobile avec possibilité d'enregistrement préalable	b. L'enregistrement des présences IN et OUT sur chantier temporaire ou mobile sans possibilité d'enregistrement préalable

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?
a. Informations non reprises au sein de cette réglementation	b. Informations non reprises au sein de cette réglementation
3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?
a. Envoyer sur une base de données	b. Inchangé
4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?
-		
--	--
a. A l'arrivée sur chantier ou préalablement	b. A l'arrivée sur chantier et à la sortie
--	--
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

Pas de mesure supplémentaire

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact
--		

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.			
1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> ○ sécurité alimentaire ○ santé et accès aux médicaments ○ travail décent ○ commerce local et international </td> <td style="vertical-align: top;"> ○ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation) ○ mobilité des personnes ○ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre) ○ paix et sécurité </td> </tr> </table> Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné. Le projet concerne la législation nationale et n'impacte en aucune façon le domaine des politiques en faveur du développement. ↓ S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.		○ sécurité alimentaire ○ santé et accès aux médicaments ○ travail décent ○ commerce local et international	○ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation) ○ mobilité des personnes ○ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre) ○ paix et sécurité
○ sécurité alimentaire ○ santé et accès aux médicaments ○ travail décent ○ commerce local et international	○ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation) ○ mobilité des personnes ○ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre) ○ paix et sécurité		
2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel --			
↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.			
3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ? --			

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Rob Beenders, Ministre de la Lutte contre la Fraude sociale
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Eric Verlinden, Eric.Verlinden@beenders.fed.be
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Carine Straet, Carine.Straet@minsoc.fed.be , +32471558648

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Loi-programme, Titre Fraude sociale, Chapitre 2. Perte de l'avantage des réductions de cotisation ONSS	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Le projet a pour objectif d'introduire une nouvelle sanction pénale particulière dans le Code pénal social visant à permettre au juge pénal de retirer à un employeur, ayant délibérément commis une infraction en matière de déclaration immédiate d'emploi sanctionnée par les articles 181 et 181/1 du Code pénal social, le bénéfice de réduction de cotisations ONSS.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : _ _

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis de l'Inspecteur des finances / Accord du Ministre du Budget / Avis du Conseil consultatif du droit pénal social

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	/

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

9 décembre 2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes. Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème. S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs. Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées. Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

Un employeur qui omet délibérément de déclarer le personnel qui l'occupe et qui est pris en flagrant délit peut légalement invoquer l'application des réductions de cotisations sociales. L'objectif de la mesure est de permettre au juge pré-nal de prononcer la perte du droit aux réductions de cotisations afin de rétablir l'équilibre social et de réparer le dommage causé par l'infraction.

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Cette mesure concerne indistinctement les hommes et les femmes](#)

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact
Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

Ces mesures visent à lutter contre les infractions commises délibérément en matière de déclaration immédiate d'emploi

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact
Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact
Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact
Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact**Autorités publiques .20.**

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact**Cohérence des politiques en faveur du développement .21.**

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

○ sécurité alimentaire

○ santé et accès aux

médicaments

○ travail décent

○ commerce local et
international

○ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)

○ mobilité des personnes

○ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement
propre)

○ paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

[Pas d'impact](#)

↓ S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Rob Beenders, Ministre de la Lutte contre la Fraude sociale
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Eddy Vanherreweghe, Eddy.VanHerreweghe@beenders.fed.be
Administration compétente	SPF Emploi
Contact administration (nom, email, tél.)	Murielle Fabrot, murielle.fabrot@emploi.belgique.be; 02/2334481

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Loi-programme, Titre Fraude sociale, Chapitre3. Compétences des inspecteurs sociaux officiers de police judiciaire	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Cette modification du Code pénal social élargit la possibilité, existante depuis 2006 dans le droit pénal social, dans le chef d'un inspecteur social revêtu de la qualité d'officier de police judiciaire, d'exercer ses pouvoirs d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi et de l'auditeur du travail, non seulement en vue de la recherche et de la constatation des infractions citées actuellement dans l'article 51 du Code pénal social mais également des infractions à d'autres réglementations nationales et européennes relatives au contrôle du transport routier, dont des inspecteurs sociaux sont déjà chargés de surveiller le respect	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : _ _

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis des Inspecteurs des finances, accord du Ministre du Budget, avis du Conseil consultatif du droit pénal social

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	/

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

[17 décembre 2025](#)

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes 3, 10, 11 et 21, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

↓ Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Ces mesures visent tant les hommes que les femmes](#)

↓ Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

↓ S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☒ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

Cete mesure vise à renforcer les pouvoirs de certains inspecteurs sociaux dans des secteurs toujours confronté à une concurrence déloyale de la part d'entreprises étrangères qui opèrent de facto quasi en permanence depuis notre territoire. Cette mesure vise donc à lutter contre la fraude sociale et la concurrence déloyale,...

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Pas d'impact, en cas de respect de la réglementation](#)

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. [__réglementation actuelle*](#)

b. [__réglementation en projet**](#)

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

a. __*

b. __**

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

a. __*

b. __**

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

a. __*

b. __**

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

[Pas d'impact](#)

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

☐ sécurité alimentaire	☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
☐ santé et accès aux médicaments	☐ mobilité des personnes
☐ travail décent	☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
☐ commerce local et international	☐ paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

[Les pays en voie de développement ne sont pas concernés par ces mesures](#)

S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Jan JAMBON, Ministre des Pensions
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Marjan MAES - Marjan.maes@kcfm.be - 0475/28.55.65
Administration compétente	SPF Sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	Frédéric SAUVAGE - frederic.sauvage@minsoc.fed.be -0470/130.927

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Projet de loi portant une mesure visant à la fixation de la cotisation minimale de pension due pour les agents statutaires nommés après le 31 décembre 2025	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	--	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : Non applicable

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Avis inspecteur des finances du 18 décembre 2025.

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	_ Experts interne à l'administration_

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

[18/12/2025_](#)

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes. Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème. S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs. Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées. Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☐ Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez. ☐ Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

- 1 Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
- Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).
- Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

--

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

- 2 Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
- N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez
-
4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez
-
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?
-

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

- 1 Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
- S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. __ réglementation actuelle*

b. __ réglementation en projet**

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

- 2 Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?
- a. __ *
 - b. __ **
- 3 Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?
- a. __ *
 - b. __ **
- 4 Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?
- a. __ *
 - b. __ **
- 5 Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?
-

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact**Autorités publiques .20.**

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact**Cohérence des politiques en faveur du développement .21.**

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

- o sécurité alimentaire
- o santé et accès aux médicaments
- o travail décent
- o commerce local et international
- o revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
- o mobilité des personnes
- o environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
- o paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2 Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	_Eléonore Simonet
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Bert Vandewaetere 0477988515
Administration compétente	INASTI
Contact administration (nom, email, tél.)	Justine Demuyck 0478/466441

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	_Comparaison des dettes _
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Nous allons comparer les dettes sociales avec les dettes en souffrance auprès du SPF Finances et de l'ONSS afin d'obtenir un meilleur taux de paiement. __
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non
	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : __

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	_Par INASTI _

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	Inasti a effectué un analyse au préalable et communiqué les données au IF

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

—

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes 3, 10, 11 et 21, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficiente des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☐ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

5 / 6

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact**Autorités publiques .20.**

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☒ Impact positif☐ Impact négatif

Expliquez.

☐ Pas d'impact[_ _ Meilleure perception des cotisations](#)**Cohérence des politiques en faveur du développement .21.**

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

.

sécurité alimentaire

revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)

santé et accès aux médicaments

mobilité des personnes

travail décent

environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)

commerce local et international

paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Jean-Luc Crucke
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Marc.boeykens@crucke.fed.be
Administration compétente	SPF Mobilité
Contact administration (nom, email, tél.)	Jeremy.voglaire@mobilit.fgov.be

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Loi-programme – Soutien aux trains de nuit	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	L'objectif est d'habiliter le roi à élaborer un nouveau régime de soutien aux trains de nuit	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : _ _

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	La procédure d'association des gouvernements régionaux sera lancé dès l'approbation en première lecture

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	Pas d'application

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

—

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes 3, 10, 11 et 21, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

L'impact sur les tarifs sera limité sinon non existant.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Dans la mesure où plus de personnes prennent le train plutôt que l'avion, l'émission CO2 diminuera.

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Sans ces subsides certaines liaisons ne seraient pas offertes par les opérateurs de trains de nuit.

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

Cf question 7

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

- 1 Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
- Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

On attend qu'en 2026 plus ou moins 5 opérateurs seront actifs sur ce marché, tous PME

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

L'impact positif est de soutenir, surtout les premières années, le résultat d'exploitation pour soutenir et développer les activités.

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

- 1 Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

- a. Puisqu'il s'agit d'une loi d'habilitation, les formalités administratives précises seront fixées par l'arrêté d'exécution.

- b. __ réglementation en projet**

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

- a. __ *

- b. __ **

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

- a. __ *

- b. __ **

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

- a. __ *

- b. __ **

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

--

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

[L'émission de CO2 est beaucoup moins élevée que celle du kerosine.](#)

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

[Le subsidie mènera à la fois à un modal shift et à une augmentation des kilomètres parcourus.](#)

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

[Voir question 12](#)

Ressources naturelles .16.

Gestion efficiente des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.

☒ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☐ Pas d'impact

[Voir ci-dessus](#)

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif
 ☐ Impact négatif
 Expliquez.
 ☒ Pas d'impact

--

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif
 ☐ Impact négatif
 Expliquez.
 ☒ Pas d'impact

--

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

sécurité alimentaire	revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
santé et accès aux médicaments	mobilité des personnes
travail décent	environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
commerce local et international	paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.
[Seuls des trains intra-européens sont concernés.](#)

S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Jean-Luc Crucke
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Frank Gerard , Frank.Gerard@crucke.fed.be , 0496 38 92 78
Administration compétente	SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement
Contact administration (nom, email, tél.)	Pieter Baeten , Pieter.Baeten@health.fgov.be , 02 524 96 99

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Modification de la rubrique 25-7 du tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires organiques	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Ajustements à la Loi organique établissant les fonds budgétaires du 27 décembre 1990 afin de garantir l'utilisation de la mise aux enchères des quotas d'émission (ETS1) au niveau fédéral	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : --

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	-

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	-

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

22/12/2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes 3, 10, 11 et 21, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

-

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[La proposition garantit que les recettes provenant de la mise aux enchères des quotas d'émission seront consacrées à des dépenses liées au climat.](#)

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact
Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1 Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

· Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

La proposition garantit uniquement que les recettes provenant de la mise aux enchères des quotas d'émission seront consacrées à des dépenses liées au climat ; elle ne détaille toutefois pas ces dépenses et n'a donc aucune incidence (in)directe sur les entreprises.

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1 Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

· S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. __règlementation actuelle*

b. __règlementation en projet**

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

a. __*

b. __**

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

a. __*

b. __**

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

a. __*

b. __**

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

--

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☒ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☐ Pas d'impact
La proposition garantit que les recettes provenant de la mise aux enchères des quotas d'émission seront effectivement consacrées à des dépenses liées au climat.			

Ressources naturelles .16.

Gestion efficiente des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact
--			

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact

Formulaire AIR - v2 – oct. 2014

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.	☒ Pas d'impact

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1 Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

sécurité alimentaire	revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
santé et accès aux médicaments	mobilité des personnes
travail décent	environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
commerce local et international	paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

La proposition garantit uniquement que les recettes provenant de la mise aux enchères des quotas d'émission seront consacrées à des dépenses liées au climat ; elle ne détaille toutefois pas ces dépenses et n'a donc pas d'impact direct ou indirect sur les pays en développement (en matière de changement climatique ou autre).

↓ S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	David CLARINVAL, Ministre de l'Economie, et Annelies VERLINDEN, Ministre de la Justice
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Elisa Muriqi, elisa.muriqi@clarinval.belgium.be, +32488881378
Administration compétente	SPF Economie, P.M.E., Classes Moyennes et Energie et SPF Justice
Contact administration (nom, email, tél.)	Laurence Hilson, laurence.hilson@economie.fgov.be, +3222777292

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Modifications de la loi organique du 27 décembre 1990
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Projet de disposition modifiant la loi organique en vue du transfert du Fonds budgétaire de la Commission des jeux de hasard du SPF Justice au SPF Économie.
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non
	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : _ _

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	L'avis du Conseil d'Etat est requis.

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	/

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

16/12/2025

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes. Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème. S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs. Pour les thèmes **3**, **10**, **11** et **21**, des questions plus approfondies sont posées. Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Aucune personne physique n'est concernée. Cette disposition modifiant la loi organique vise de transférer le Fonds budgétaire de la Commission des jeux de hasard du SPF Justice au SPF Économie.](#)

 Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

 Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

Aucune entreprise n'est concernée. Cette disposition vise de transférer le Fonds budgétaire de la Commission des jeux de hasard du SPF Justice au SPF Économie.

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

--

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

--

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. __réglementation actuelle*

b. Aucune formalité ou obligation à charge des entreprise n'est imposée ou modifiée dans le cadre du présent disposition.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

a. __*

b. __**

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

a. __*

b. __**

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

a. __*

b. __**

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

--

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. ☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
		☒ Pas d'impact

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.		
☒ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
Le transfert du Fonds budgétaire de la Commission des jeux de hasard constitue la première phase d'un plan de réforme de cette Commission et de la réglementation applicable aux jeux de hasard (cf. accord de coalition fédérale 2025-2029 et note de politique générale Économie 2025). Les jeux de hasard représentent désormais un véritable secteur économique, porteur d'enjeux économiques, dans lequel la protection des joueurs demeure une priorité. Par conséquent, la compétence en matière de jeux de hasard s'inscrit dans les attributions du SPF Économie relatives à la régulation du marché, telles que prévues à l'article 2, § 1er, 1° et 3°, de l'arrêté royal du 25 février 2002 portant création du Service public fédéral Économie, P.M.E., Classes moyennes et Énergie. Ce transfert devrait permettre un meilleur suivi de la politique en matière de jeux de hasard.		☐ Pas d'impact

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.									
1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : <table border="0"> <tr> <td>☐ sécurité alimentaire</td> <td>☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)</td> </tr> <tr> <td>☐ santé et accès aux médicaments</td> <td>☐ mobilité des personnes</td> </tr> <tr> <td>☐ travail décent</td> <td>☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)</td> </tr> <tr> <td>☐ commerce local et international</td> <td>☐ paix et sécurité</td> </tr> </table> Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné. Aucun pays en développement n'est concerné. Le seul objectif de cette disposition modifiant la loi organique est de transférer le Fonds budgétaire de la Commission des jeux de hasard vers le SPF Économie.		☐ sécurité alimentaire	☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)	☐ santé et accès aux médicaments	☐ mobilité des personnes	☐ travail décent	☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)	☐ commerce local et international	☐ paix et sécurité
☐ sécurité alimentaire	☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)								
☐ santé et accès aux médicaments	☐ mobilité des personnes								
☐ travail décent	☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)								
☐ commerce local et international	☐ paix et sécurité								
↓	S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.								
2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel --									
↓	S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.								
3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ? --									

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 78.747/1-2-3-4-16 VAN 28 JANUARI 2026

Op 29 december 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Eerste minister verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van ‘Programmawet’.

De titels 1, 8, 10 en titel 11 (artikel 144) zijn door de eerste kamer onderzocht op 20 januari 2026. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd en Pieter VAN CLEYNENBREUGEL, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre LEFRANC en Brecht STEEN.

De titels 1, 2, hoofdstukken 4 en 5, 4, hoofdstuk 1, en 11 (artikel 144), zijn door de tweede kamer onderzocht op 26 januari 2025. De kamer was samengesteld uit Patrick RONVAUX, kamervoorzitter, Christine HOREVOETS en Michèle BELMESSIERI, staatsraden, Jacques ENGLEBERT, assessor, en Béatrice DRAPIER FACCO, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd, Pauline LAGASSE, auditeur, en Timo TALLGREN, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Patrick RONVAUX.

Titel 1, titel 2, hoofdstukken 1, 2 en 3, titel 4, hoofdstuk 2, en titel 11 (artikel 144) zijn door de derde kamer onderzocht op 20 januari 2026. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, en Annemie GOOSSENS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur-afdelingshoofd, Rein THIELEMANS en Githa SCHEPPERS, eerste auditeurs, Lennart NIJS, auditeur, en Sander MEERT, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Elly VAN DE VELDE.

De titels 1, 3, hoofdstuk 4, 7, 9 en 11 zijn door de vierde kamer onderzocht op 26 januari 2026. De kamer was samengesteld uit Bernard BLERO, kamervoorzitter, Géraldine ROSOUX en Dimitri YERNAULT, staatsraden, Philippe DE BRUYCKER, assessor, en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, griffier.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 78.747/1-2-3-4-16 DU 28 JANVIER 2026

Le 29 décembre 2025, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Premier ministre à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de 'Loi-programme'.

Les titres 1er, 8, 10 et 11 (article 144) ont été examinés par la première chambre le 20 janvier 2026. La chambre était composée de Pierre LEFRANC, président de chambre, Brecht STEEN et Tim CORTHAUT, conseillers d'État, Michel TISON, assesseur, et Wim GEURTS, greffier.

Les rapports ont été présentés par Kristine BAMS, premier auditeur chef de section et Pieter VAN CLEYNENBREUGEL, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Pierre LEFRANC et Brecht STEEN.

Les titres 1er, 2, chapitres 4 et 5, 4, chapitre 1er, et 11 (article 144) ont été examinés par la deuxième chambre le 26 janvier 2026. La chambre était composée de Patrick RONVAUX, président de chambre, Christine HOREVOETS et Michèle BELMESSIERI, conseillers d'État, Jacques ENGLEBERT, assesseur, et Béatrice DRAPIER FACCO, greffier.

Les rapports ont été présentés par Xavier DELGRANGE, premier auditeur chef de section, Pauline LAGASSE, auditrice, et Timo TALLGREN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Patrick RONVAUX.

Le titre 1er, le titre 2, chapitres 1er, 2 et 3, le titre 4, chapitre 2, et le titre 11 (article 144) ont été examinés par la troisième chambre le 20 janvier 2026. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, Koen MUYLLE et Elly VAN DE VELDE, conseillers d'État, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Les rapports ont été rédigés par Dries VAN EECKHOUTTE, premier auditeur chef de section, Rein THIELEMANS et Githa SCHEPPERS, premier auditeurs, Lennart NIJS, auditeur, et Sander MEERT, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Elly VAN DE VELDE.

Les titres 1er, 3, chapitre 4, 7, 9 et 11 ont été examinés par la quatrième chambre le 26 janvier 2026. La chambre était composée de Bernard BLERO, président de chambre, Géraldine ROSOUX et Dimitri YERNAULT, conseillers d'État, Philippe DE BRUYCKER, assesseur, et Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, greffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Yves CHAUFFOUREAUX en Stéphane TELLIER, eerste auditeurs, en Timo TALLGREN, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Bernard BLERO.

De titels 1, 5, hoofdstukken 1 tot 4, en 11 (artikel 144) zijn door de zestiende kamer onderzocht op 15 januari 2026. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D'ESPALLIER, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Greet VERBERCKMOES en Ilse ANNÉ, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Ronald VAN CROMBRUGGE, auditeur, en Laurens LAVRYSEN, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Toon MOONEN.

De titels 1, 3, 5, hoofdstuk 5, 6 en 11 (artikel 144) zijn door de zestiende kamer onderzocht op 22 januari 2026. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D'ESPALLIER, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES en Ilse ANNÉ, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Benjamin MEEUSEN, Peter SCHOLLEN en Pieter AERTGEERTS, auditeurs.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Annelies D'ESPALLIER.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 januari 2026.

*

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VORMVEREISTEN

1. Een aantal bepalingen van het voorontwerp betreffen regelingen inzake de verwerking van persoonsgegevens.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Les rapports ont été rédigés par Yves CHAUFFOUREAUX et Stéphane TELLIER, premier auditeurs, et Timo TALLGREN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Bernard BLERO.

Les titres 1er, 5, chapitres 1er à 4, et 11 (article 144) ont été examinés par la seizième chambre le 15 janvier 2026. La chambre était composée de Wouter PAS, président de chambre, Toon MOONEN et Annelies D'ESPALLIER, conseillers d'État, Johan PUT, assesseur, et Greet VERBERCKMOES et Ilse ANNÉ, greffiers.

Le rapport a été rédigé par Ronald VAN CROMBRUGGE, auditeur, et Laurens LAVRYSEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Toon MOONEN.

Les titres 1er, 3, 5, chapitre 5, 6 et 11 (article 144) ont été examinés par la seizième chambre le 22 janvier 2026. La chambre était composée de Wouter PAS, président de chambre, Toon MOONEN et Annelies D'ESPALLIER, conseillers d'État, Jan VELAERS et Johan PUT, assesseurs, et Greet VERBERCKMOES et Ilse ANNÉ, greffiers.

Le rapport a été rédigé par Benjamin MEEUSEN, Peter SCHOLLEN et Pieter AERTGEERTS, auditeurs.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Annelies D'ESPALLIER.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 28 janvier 2026.

*

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

FORMALITÉS

1. Un certain nombre de dispositions de l'avant-projet concernent des dispositifs en matière de traitement des données à caractère personnel.

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par “fondement juridique” la conformité aux normes supérieures.

Dat geldt onder meer voor de artikelen 108 en 109, 113 tot 120, 131, 1° en 3°, en 133, 2°, van het voorontwerp.

Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)', gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, namelijk de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking van persoonsgegevens.

Bijgevolg zal met betrekking tot de betrokken bepalingen van het voorontwerp nog het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moeten worden ingewonnen voor zover dit nog niet is gebeurd.

Weliswaar verklaarde de gemachtigde dat de artikelen 131, 1° en 3°, (ontworpen artikel 15/1, §§ 4 en 6, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 'houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen' (hierna: koninklijk besluit nr. 38)) en 133, 2° (ontworpen artikel 23bis/3 van het koninklijk besluit nr. 38) van het voorontwerp, die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens respectievelijk van de (onder)aannemer die sociale schulden heeft en van de werkende vennoten van de vennootschappen bedoeld in artikel 23bis/1 van het koninklijk besluit nr. 38 en de helpers van de zelfstandigen bedoeld in artikel 23bis/2 van koninklijk besluit nr. 38 niet voor advies aan de GBA werden voorgelegd, om de volgende reden:

"De artikelen 15/1 en 23bis/3 van het KB nr. 38 vormden reeds het voorwerp van een advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (cfr. advies nr. 05/2024 van 19 januari 2024)."²

Met die zienswijze kan evenwel niet worden ingestemd. De adviesverplichting ex artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming geldt voor elke wetgevings- of regelgevingsmaatregel die betrekking heeft op een verwerking van gegevens, zelfs in geval van een beperkte wijziging zoals, *in casu*, enerzijds, het regelen van een bijkomende gegevensuitwisseling naar een afzonderlijke databank en het uitdrukkelijke regelen van de bewijswaarde van de voor het publiek toegankelijke gegevens en, anderzijds, het aanduiden van een bijkomende instantie (het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)), die de persoonsgegevens van de werkende vennoten en helpers invoert in de Kruispuntbank voor Ondernemingen. Ook over die artikelen

Il s'agit notamment des articles 108 et 109, 113 à 120, 131, 1° et 3°, et 133, 2°, de l'avant-projet.

L'article 36, paragraphe 4, du règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 'relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (règlement général sur la protection des données)', combiné avec l'article 57, paragraphe 1, c), et le considérant 96 de ce règlement, prévoit une obligation de consulter l'autorité de contrôle, à savoir l'Autorité de protection des données visée dans la loi du 3 décembre 2017 'portant création de l'Autorité de protection des données', dans le cadre de l'élaboration d'une proposition de mesure législative devant être adoptée par un parlement national, ou d'une mesure réglementaire fondée sur une telle mesure législative, qui se rapporte au traitement de données à caractère personnel.

Dès lors, l'avis de l'Autorité de protection des données devra encore être recueilli sur les dispositions concernées de l'avant-projet, pour autant que cette formalité ne soit pas déjà accomplie.

Certes, le délégué a déclaré que les articles 131, 1° et 3° (article 15/1, §§ 4 et 6, en projet, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 'organisant le statut social des travailleurs indépendants' (ci-après: arrêté royal n° 38)), et 133, 2° (article 23bis/3, en projet, de l'arrêté royal n° 38), de l'avant-projet, relatifs respectivement au traitement des données à caractère personnel de l'entrepreneur (du sous-traitant) qui a des dettes sociales, d'une part, et des associés actifs des sociétés visées à l'article 23bis/1 de l'arrêté royal n° 38 et des aidants des travailleurs indépendants visés à l'article 23bis/2 de l'arrêté royal n° 38, d'autre part, n'ont pas été soumis pour avis à l'APD pour le motif suivant:

"De artikelen 15/1 en 23bis/3 van het KB nr. 38 vormden reeds het voorwerp van een advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (cfr. advies nr. 05/2024 van 19 januari 2024)."²

On ne peut cependant pas se rallier à ce point de vue. L'obligation de consultation découlant de l'article 36, paragraphe 4, du règlement général sur la protection des données s'applique à toute mesure législative ou réglementaire relative au traitement de données, même en cas de modification limitée comme, en l'espèce, la réglementation d'un échange de données supplémentaire vers une base de données distincte et la réglementation expresse de la force probante des données accessibles au public, d'une part, et la désignation d'une instance supplémentaire (l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI)), chargée d'inscrire les données à caractère personnel des associés actifs et aidants à la Banque-Carrefour des Entreprises, d'autre part.

² Bedoeld wordt advies 05/2024 van de Gegevensbeschermingsautoriteit van 19 januari 2024, beschikbaar op <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-05-2024.pdf>.

² Est visé l'avis 05/2024 de l'Autorité de protection des données du 19 janvier 2024, disponible à l'adresse suivante: <https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/avis-n-05-2024.pdf>.

moet het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit bijgevolg nog worden ingewonnen.

2. Een aantal bepalingen van het voorontwerp betreffen regelingen waarvan de stellers dienen na te gaan of een aanmelding bij de Europese Commissie op grond van artikel 108, lid 3, van het Verdrag 'betreffende de werking van de Europese Unie' (hierna: VWEU) vereist is, dan wel of een vrijstellingsregeling van toepassing is en, zo dat het geval is, of aan de voorwaarden voor de toepassing daarvan is voldaan.³

Bij de artikelsgewijze bespreking wordt zo nodig nader ingegaan op dit aspect.

3. Krachtens artikel 2, §§ 1 en 2, van de wet van 19 december 1974 'tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel' kunnen grondregelingen met betrekking tot onder andere de bezoldigingsregeling en de pensioenregeling pas na onderhandelingen met de representatieve vakorganisaties in de daartoe opgerichte comités worden vastgesteld.

De artikelen 68 tot 71 van het voorontwerp vallen onder het begrip "grondregelingen" als bedoeld in de wet van 19 december 1974.⁴

Uit het dossier dat aan de afdeling Wetgeving is bezorgd, blijkt niet dat wat die bepalingen betreft het vormvereiste van de voorafgaande onderhandeling met de vakbonden is vervuld.

De steller van het voorontwerp dient erop toe te zien dat dit vormvereiste naar behoren vervuld wordt.

4. Op grond van artikel 15 van de wet van 25 april 1963 'betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg' onderwerpt de minister van Tewerkstelling en Arbeid of de minister van Sociale Voorzorg, behoudens in spoedeisende gevallen, elk voorontwerp van wet tot wijziging van de wetten, met de toepassing waarvan een instelling van openbaar nut vermeld in de lijst opgenomen in artikel 1 van diezelfde wet belast is, aan het advies, hetzij van de Nationale Arbeidsraad, hetzij van het beheerscomité. Indien de minister de dringendheid inroept, brengt hij de voorzitter van het beheerscomité hiervan op de hoogte.

Uit het dossier blijkt niet dat de regeling inzake de bijkomende straf van het verlies van het voordeel van RSZ-bijdrageverminderingen, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van titel 6 van het voorontwerp, werd voorgelegd aan het beheerscomité van de Rijksdienst voor sociale zekerheid, die

³ Dat is bijvoorbeeld het geval voor de artikelen 18 tot 31 en 83 tot 90 van het voorontwerp.

⁴ Als grondregeling inzake de bezoldigingsregeling en de pensioenregeling moet onder meer worden beschouwd de nadere regeling van de koppeling aan het indexcijfer van de consumtielijzen of aan enige andere standaard (artikel 4 en 5 van het koninklijk besluit van 29 augustus 1985 'tot aanwijzing van de grondregelingen in de zin van artikel 2, § 1, 1°, van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel').

Il faut par conséquent encore recueillir l'avis de l'Autorité de protection des données sur ces articles également.

2. Un certain nombre de dispositions de l'avant-projet concernent des réglementations pour lesquelles les auteurs devront vérifier si une notification à la Commission européenne est requise sur la base de l'article 108, paragraphe 3, du Traité 'sur le fonctionnement de l'Union européenne' (ci-après: TFUE), ou si un régime de dispense est applicable, auquel cas on vérifiera si les conditions d'application de ce dernier sont respectées³.

Le cas échéant, cet aspect sera examiné plus avant dans le commentaire des articles.

3. En vertu de l'article 2, §§ 1er et 2, de la loi du 19 décembre 1974 'organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités', les réglementations de base ayant trait notamment au statut pécuniaire et au régime de pensions ne peuvent être prises sans une négociation préalable avec les organisations syndicales représentatives au sein des comités créés à cet effet.

Les articles 68 à 71 de l'avant-projet relèvent de la notion de réglementation de base au sens de la loi du 19 décembre 1974⁴.

Il ne ressort pas du dossier transmis à la section de législation que ces dispositions ont été soumises à la formalité de la négociation préalable avec les organisations syndicales.

Il appartient à l'auteur de l'avant-projet de s'assurer du bon accomplissement de cette formalité.

4. En vertu de l'article 15 de la loi du 25 avril 1963 'sur la gestion des organismes d'intérêt public de sécurité sociale et de prévoyance sociale', sauf en cas d'urgence, le ministre de l'Emploi et du Travail ou le ministre de la Prévoyance sociale soumet à l'avis, soit du Conseil national du travail, soit du comité de gestion, tout avant-projet de loi tendant à modifier la législation qu'un organisme d'intérêt public mentionné dans la liste figurant à l'article 1er de cette même loi est chargé d'appliquer. Si le ministre invoque l'urgence, il en informe le président du comité de gestion.

Il ne ressort pas du dossier que le régime relatif à la peine complémentaire de perte de l'avantage des réductions de cotisations ONSS, tel qu'il figure au chapitre 2 du titre 6 de l'avant-projet, a été soumis au comité de gestion de l'Office national de sécurité sociale, qui serait pourtant chargé de la

³ Tel est le cas des articles 18 à 31 et 83 à 90 de l'avant-projet, par exemple.

⁴ Doivent notamment être considérées comme des réglementations de base ayant trait au statut pécuniaire et au régime des pensions les modalités de la liaison à l'indice des prix à la consommation ou à tout autre étalon (articles 4 et 5 de l'arrêté royal du 29 août 1985 'déterminant les réglementations de base au sens de l'article 2, § 1er, 1°, de la loi du 19 décembre 1974 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités').

nochtans met de inning van het ontnomen voordeel belast zou worden, noch dat deze zou zijn voorgelegd aan de Nationale Arbeidsraad of dat de voorzitter van het beheerscomité op de hoogte gebracht zou zijn over een eventueel beroep op de hoogdringendheid.

De stellers van het voorontwerp dienen het nodige te doen voor de naleving van dit vormvereiste met betrekking tot hoofdstuk 2 van titel 6 van het voorontwerp.

5. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst nog wijzigingen zou ondergaan ten gevolge van het vervullen van deze vormvereisten,⁵ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

TITEL 1 – Algemene bepaling

Bij deze titel zijn geen opmerkingen te maken.

TITEL 2 – FINANCIËN

Hoofdstuk 1

Wijzigingen van het Wetboek diverse rechten en taksen, betreffende de taks op de inscheping van een luchtvaartuig en de jaarlijkse taksen op de verzekeringsverrichtingen, op de effectenrekeningen en op de kredietinstellingen

1.1. De artikelen 2 tot 4 en 9, eerste tot derde lid, van het voorontwerp wijzigen artikel 162 van het Wetboek diverse rechten en taksen (hierna: WDRT) in die zin dat het bedrag van de taks op de inscheping van een luchtvaartuig op 1 januari 2027 wordt verhoogd van 5 euro naar 10 euro voor een passagier met een bestemming verder dan 500 kilometer in vogelvlucht te rekenen vanaf het *Airport Reference Point* (hierna: ARP) van de luchthaven met het hoogste jaarlijkse aantal passagiers van het land, terwijl het bedrag van die taks voor een passagier met een bestemming die niet verder is gelegen dan 500 kilometer wordt aangepast van 10 euro naar 10,5 euro op 1 januari 2028 en van 10,5 euro naar 11 euro op 1 januari 2029.

De taks op de inscheping van een luchtvaartuig werd bij artikel 32 van de wet van 28 maart 2022 'houdende verlaging van lasten op arbeid' in artikel 162 van het WDRT ingevoerd. Het bedrag van de taks bedroeg bij de invoering ervan 10 euro voor een passagier met een bestemming die niet verder is gelegen dan 500 kilometer in vogelvlucht te rekenen vanaf het ARP van de luchthaven met het hoogste jaarlijkse aantal passagiers van het land, en voor een passagier met een bestemming verder dan 500 kilometer hetzij 2 euro voor een bestemming binnen de Europese Economische Ruimte

⁵ Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

perception du bénéfice perdu, ni qu'il aurait été soumis au Conseil national du travail ou que le président du comité de gestion aurait été informé du fait que l'urgence aurait éventuellement été invoquée.

Les auteurs de l'avant-projet feront le nécessaire pour que cette formalité soit respectée concernant le chapitre 2 du titre 6 de l'avant-projet.

5. Si l'accomplissement de ces formalités⁵ devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

EXAMEN DU TEXTE

TITRE 1er – Disposition générale

Ce titre n'appelle aucune observation.

TITRE 2 – FINANCES

Chapitre 1er

Modifications du Code des droits et taxes divers, relatives à la taxe sur l'embarquement dans un aéronef et aux taxes annuelles sur les opérations d'assurance, sur les comptes-titres et sur les établissements de crédit

1.1. Les articles 2 à 4 et 9, alinéas 1er à 3, de l'avant-projet modifient l'article 162 du Code des droits et taxes divers (ci-après: CDTD) en ce sens que le montant de la taxe sur l'embarquement dans un aéronef est augmenté le 1er janvier 2027, passant de 5 euros à 10 euros, pour un passager dont la destination est plus éloignée que 500 kilomètres à vol d'oiseau à partir de l'*Airport Reference Point* (ci-après: ARP) de l'aéroport ayant le plus grand nombre annuel de passagers dans le pays, tandis que le montant de cette taxe pour un passager dont la destination n'est pas située à plus de 500 kilomètres est adapté, passant de 10 euros à 10,5 euros le 1er janvier 2028, et de 10,5 euros à 11 euros le 1er janvier 2029.

La taxe sur l'embarquement dans un aéronef a été introduite dans l'article 162 du CDTD par l'article 32 de la loi du 28 mars 2022 'portant réduction de charges sur le travail'. À son introduction, le montant de la taxe s'élevait à 10 euros pour un passager dont la destination n'est pas située à plus de 500 kilomètres à vol d'oiseau à partir de l'ARP de l'aéroport ayant le plus grand nombre annuel de passagers dans le pays et, pour un passager dont la destination est plus éloignée que 500 kilomètres, soit à 2 euros pour une destination située dans l'Espace économique européen (ci-après: EEE), le

⁵ À savoir d'autres modifications que celles dont fait état le présent avis ou que celles visant à répondre aux observations formulées dans le présent avis.

(hierna: EER), het Verenigd Koninkrijk of Zwitserland, hetzij 4 euro voor een bestemming buiten de EER, het Verenigd Koninkrijk of Zwitserland.

Bij artikel 2, a), van de Programmawet van 18 juli 2025 werden de bedragen van 2 respectievelijk 4 euro vervangen door 5 euro voor een passagier met een bestemming verder dan 500 kilometer. Het bedrag van 10 euro voor een passagier met een bestemming die niet verder is gelegen dan 500 kilometer bleef behouden.

De ontworpen regeling behoudt in artikel 162 van het WDRD het onderscheid tussen bestemmingen die niet verder of verder gelegen zijn dan 500 kilometer, maar brengt in het jaar 2027 de bedragen van de taks naargelang de afstand van de bestemming zonder onderscheid op 10 euro. In het jaar 2028 zal een passagier met een bestemming die niet verder is gelegen dan 500 kilometer een halve euro meer betalen dan een passagier met een bestemming verder dan 500 kilometer, in het jaar 2029 zal dat een euro meer zijn.

1.2. Gevraagd waarom de bedragen van de taks nagenoeg op gelijke hoogte worden gebracht voor bestemmingen niet verder of verder dan 500 kilometer, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Terzake wordt verwezen naar het arrest 165/2023 d.d. 30 november 2023 van het Grondwettelijk Hof:

‘B.29.6. Uit een systemische en contextuele lezing van artikel 15 van het Verdrag van Chicago blijkt immers dat die bepaling ertoe strekt aan de verdragsluitende Staten de verplichting op te leggen om de nationale luchtvaartuigen en de buitenlandse luchtvaartuigen aan gelijke regels te onderwerpen. Het verbiedt retributies, taksen en andere verplichte heffingen die de luchtvaartuigen van de andere verdragsluitende Staten discrimineren wat betreft het tarief van de heffing.

B.29.7. Het is om discriminaties te verbieden en geen afbreuk te doen aan de mogelijkheden voor de luchtvaartmaatschappijen om met elkaar te concurreren dat artikel 15, laatste zin, van het Verdrag van Chicago verbiedt om buitenlandse luchtvaartuigen aan taksen of aan heffingen te onderwerpen die enkel worden geheven omdat zij over het grondgebied vliegen, het grondgebied binnenvliegen of eruit vertrekken. In tegenstelling tot artikel 24 van het Verdrag van Chicago, wordt bij artikel 15 van hetzelfde Verdrag geen fiscale regel ingevoerd die zich zou onderscheiden van het verbod van discriminatie. Bovendien houdt het gebruik van de term ‘uniquement’ in de Franse versie, van de term ‘solely’ in de Engelse versie, van de termen ‘por el mero derecho de transito, entrada o salida’ in de Spaanse versie en van de term ‘tol’ko’ (только) in de Russische versie in dat het de bedragen zijn die uitsluitend als inreis-, uitreis- of transitrechten worden geheven die in artikel 15, laatste zin, van het Verdrag worden bedoeld, zodat de heffingen waarmee een doel van milieubescherming wordt nagestreefd en die verband houden met de door het luchtvaartuig afgelegde afstand, niet verboden zijn, voor zover zij niet discriminerend zijn.’

Royaume-Uni ou la Suisse, soit à 4 euros pour une destination située en dehors de l’EEE, du Royaume-Uni ou de la Suisse.

L’article 2, a), de la loi-programme du 18 juillet 2025 a remplacé les montants de respectivement 2 euros et 4 euros par un montant de 5 euros pour un passager dont la destination est plus éloignée que 500 kilomètres. Le montant de 10 euros pour un passager dont la destination n’est pas située à plus de 500 kilomètres a été maintenu.

Le régime en projet maintient à l’article 162 du CDTD la différence entre les destinations situées ou non à plus de 500 kilomètres mais porte les montants de cette taxe à 10 euros en 2027, sans distinction en fonction de la distance de la destination. En 2028, un passager dont la destination n’est pas située à plus de 500 kilomètres paiera 50 cents de plus qu’un passager dont la destination est plus éloignée que 500 kilomètres et 1 euro de plus en 2029.

1.2. À la question de savoir pourquoi les montants de la taxe ont été portés à des niveaux presque équivalents que les destinations soient ou non situées à plus de 500 kilomètres, le délégué a répondu comme suit:

“Terzake wordt verwezen naar het arrest 165/2023 d.d. 30 november 2023 van het Grondwettelijk Hof:

‘B.29.6. Uit een systemische en contextuele lezing van artikel 15 van het Verdrag van Chicago blijkt immers dat die bepaling ertoe strekt aan de verdragsluitende Staten de verplichting op te leggen om de nationale luchtvaartuigen en de buitenlandse luchtvaartuigen aan gelijke regels te onderwerpen. Het verbiedt retributies, taksen en andere verplichte heffingen die de luchtvaartuigen van de andere verdragsluitende Staten discrimineren wat betreft het tarief van de heffing.

B.29.7. Het is om discriminaties te verbieden en geen afbreuk te doen aan de mogelijkheden voor de luchtvaartmaatschappijen om met elkaar te concurreren dat artikel 15, laatste zin, van het Verdrag van Chicago verbiedt om buitenlandse luchtvaartuigen aan taksen of aan heffingen te onderwerpen die enkel worden geheven omdat zij over het grondgebied vliegen, het grondgebied binnenvliegen of eruit vertrekken. In tegenstelling tot artikel 24 van het Verdrag van Chicago, wordt bij artikel 15 van hetzelfde Verdrag geen fiscale regel ingevoerd die zich zou onderscheiden van het verbod van discriminatie. Bovendien houdt het gebruik van de term ‘uniquement’ in de Franse versie, van de term ‘solely’ in de Engelse versie, van de termen ‘por el mero derecho de transito, entrada o salida’ in de Spaanse versie en van de term ‘tol’ko’ (только) in de Russische versie in dat het de bedragen zijn die uitsluitend als inreis-, uitreis- of transitrechten worden geheven die in artikel 15, laatste zin, van het Verdrag worden bedoeld, zodat de heffingen waarmee een doel van milieubescherming wordt nagestreefd en die verband houden met de door het luchtvaartuig afgelegde afstand, niet verboden zijn, voor zover zij niet discriminerend zijn.’

De voorziene wijziging van het tarief is dan ook volledig in overeenstemming met het bovenvermelde arrest van het Grondwettelijk Hof en de jurisprudentie van het Hof van Justitie (Air Transport Association of America e.a. - grote kamer, 21 december 2011, C-366/10, ECLI:EU:C:2011:8).

Artikel 15 van het Verdrag van Chicago vereist niet dat belastingen variëren afhankelijk van de afstand van de vluchten, het vereist wel dat nationale luchtvaartuigen en de buitenlandse luchtvaartuigen aan gelijke regels worden onderworpen.

Er wordt benadrukt dat de wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid in fiscale aangelegenheden beschikt.”

1.3. Om de redenen uiteengezet door de afdeling Wetgeving van de Raad van State in advies 70.983/1/3 van 14 februari 2022⁶ en bevestigd door het door de gemachtigde aangehaalde arrest van het Grondwettelijk Hof, lijkt de ontworpen bepaling inderdaad verenigbaar met artikel 15 van het Verdrag van Chicago.⁷

In datzelfde arrest brengt het Grondwettelijk Hof evenwel ook de doelstelling van de taks op de inscheping van een luchtvaartuig in herinnering:

“B.1.3. Naast het budgettaire doel ervan beoogt die taks de negatieve externaliteiten van het luchtverkeer te internaliseren, door die kosten door te rekenen aan de gebruiker om hem ertoe aan te zetten zijn gedrag te wijzigen (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55 2522/001, p. 30). De negatieve externaliteiten zijn de negatieve gevolgen van het optreden van een economische actor voor derden of voor het leefmilieu, zoals, te dezen, luchtvervuiling of geluidsoverlast. In beginsel worden die gevolgen niet spontaan gecompenseerd door de economische actor. De internalisering bestaat erin dat die externe kosten worden opgenomen in de lasten van de economische actor die ze veroorzaakt, opdat hij ermee rekening houdt bij zijn beslissingen.

Het bedrag van de taks is het hoogst wanneer de afstand van de vlucht minder dan 500 kilometer bedraagt, en zulks teneinde de reizigers ertoe aan te zetten de voorrang te geven aan een minder vervuילend vervoersalternatief, zoals de trein (*ibid.*, p. 34).

Zodoende draagt de taks op de inscheping van een luchtvaartuig bij tot de toepassing van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, bedoeld in artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet, alsook tot de verwezenlijking van de doelstellingen van een duurzame ontwikkeling in haar sociale, economische en milieugebonden aspecten, overeenkomstig artikel 7bis ervan.”

⁶ Adv.RvS 70.983/1/3 van 14 februari 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 28 maart 2022 ‘houdende verlaging van lasten op arbeid’, *Parl. St.* Kamer 2021-22, nr. 55-2522/1, 111-115, opmerkingen 13 en 14.

⁷ Adv.RvS 77.696/2-3-16-VR van 11 mei 2025 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet van 18 juli 2025, *Parl. St.* Kamer 2024-25, nr. 56-0909/1, 302.

De voorziene wijziging van het tarief is dan ook volledig in overeenstemming met het bovenvermelde arrest van het Grondwettelijk Hof en de jurisprudentie van het Hof van Justitie (Air Transport Association of America e.a. - grote kamer, 21 december 2011, C-366/10, ECLI:EU:C:2011:8).

Artikel 15 van het Verdrag van Chicago vereist niet dat belastingen variëren afhankelijk van de afstand van de vluchten, het vereist wel dat nationale luchtvaartuigen en de buitenlandse luchtvaartuigen aan gelijke regels worden onderworpen.

Er wordt benadrukt dat de wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid in fiscale aangelegenheden beschikt.”

1.3. Pour les motifs exposés par la section de législation du Conseil d’État dans l’avis 70.983/1/3 du 14 février 2022⁶ et confirmés par l’arrêt de la Cour constitutionnelle cité par le délégué, la disposition en projet semble en effet se concilier avec l’article 15 de la Convention de Chicago⁷.

Cependant, la Cour constitutionnelle rappelle également dans ce même arrêt l’objectif de la taxe sur l’embarquement dans un aéronef:

“B.1.3. Outre son objectif budgétaire, cette taxe vise à internaliser les externalités négatives du trafic aérien, en répercutant ces coûts sur le prix payé par l’utilisateur afin de l’inciter à modifier ses comportements (*Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, DOC 55 2522/001, p. 30). Les externalités négatives sont les effets négatifs de l’action d’un agent économique sur les tiers ou sur l’environnement, tels qu’en l’espèce la pollution de l’air ou les nuisances sonores. En principe, ces effets ne sont pas compensés spontanément par l’agent économique. L’internalisation consiste à intégrer ces coûts externes dans les charges de l’agent économique qui les provoque, afin qu’il en tienne compte dans ses décisions.

Le montant de la taxe est maximal lorsque la distance du vol est inférieure à 500 kilomètres, et ce, afin d’inciter les voyageurs à privilégier une alternative de transport moins polluante, telle que le train (*ibid.*, p. 34).

Ce faisant, la taxe sur l’embarquement dans un aéronef contribue à la mise en œuvre du droit à la protection d’un environnement sain, prévu à l’article 23, alinéa 3, 4°, de la Constitution, ainsi qu’à la réalisation des objectifs d’un développement durable, dans ses dimensions sociale, économique et environnementale, conformément à l’article 7bis de celle-ci.”

⁶ Avis C.E. 70.983/1/3 du 14 février 2022 sur un avant-projet devenu la loi du 28 mars 2022 ‘portant réduction de charges sur le travail’, *Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, n° 55-2522/1, pp. 111-115, observations 13 et 14.

⁷ Avis C.E. 77.696/2-3-16-VR du 11 mai 2025 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 18 juillet 2025, *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-0909/1, p. 302.

De taks op de inschepping van een luchtvaartuig heeft aldus niet enkel een budgettair doel, maar tevens een milieudoelstelling. Zo ligt het bedrag van de taks voor bestemmingen die niet verder zijn gelegen dan 500 kilometer in de thans geldende regeling dubbel zo hoog als voor bestemmingen verder dan 500 kilometer, teneinde reizigers ertoe aan te zetten de voorrang te geven aan een minder vervuilend vervoersalternatief zoals de trein.

Gelet op het voor het jaar 2027 volledig en daarna nagenoeg op gelijke hoogte brengen van de bedragen van de taks op de inschepping van een luchtvaartuig naargelang de afstand van de bestemming, verdient het aanbeveling om de ontworpen regeling niet alleen te verantwoorden “[o]m budgettaire redenen”, maar om in de memorie van toelichting tevens te verantwoorden waarom de milieudoelstelling die wordt nagestreefd met het bestaande verschil naargelang de afstand tot de bestemming lijkt te worden verlaten.

2. De artikelen 7 respectievelijk 8 van het voorontwerp vullen de belastbare grondslag van de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen aan (ontworpen artikel 201¹¹ van het WDRT) en verhogen het tarief ervan (ontworpen artikel 201¹² van het WDRT).

Wat de aanpassing van de belastbare grondslag betreft, wordt in de memorie van toelichting onder meer op het volgende gewezen:

“Naast het verstrekken van directe leningen voor de financiering van grote projecten (> 25 miljoen euro), leent de EIB ook geld uit aan commerciële banken die op hun beurt leningen geven aan kleinere projecten in het kader van kmo's, de zogenaamde intermediaire leningen waarbij de EIB leent aan een commerciële bank, die belast wordt met de verdeling van de EIB-fondsen aan welbepaalde begunstigden op basis van vooraf gestelde thema's. (...)

(...)

Het is belangrijk te vermelden dat deze financiering slechts door een beperkt aantal banken wordt gebruikt, en dat dit ongelijk verdeeld is. Sommige banken worden dus zwaarder getroffen, wat vragen oproept over fiscale billijkheid.”

Gevraagd welke kredietinstellingen met de ontworpen regeling precies worden beoogd, gaf de gemachtigde het volgende antwoord:

“De FOD Financiën beschikt niet zelf over een exhaustieve lijst van de banken die lenen bij de EIB.

Er zijn wel persberichten verschenen waarbij banken aangeven dat zij gebruik maken van deze leningen en op de website van de EIB kan ook informatie worden gevonden (<https://www.eib.org/en/projects/loans/index.htm?q=&sortColumn=loanParts.loanPartStatus.statusDate&sortDir=desc&pageNumber=0&itemPerPage=25&pageable=true&la=EN&deLa=EN&loanPartYearFrom=2022&orLoanPartYearFrom=true&loanPartYearTo=2026&orLoanPartYearTo=true&orCountries.region>

Ainsi, la taxe sur l'embarquement dans un aéronef ne poursuit pas qu'un objectif budgétaire, mais aussi un objectif environnemental. Dans le régime actuellement en vigueur, le montant de la taxe applicable aux destinations qui ne sont pas situées à plus de 500 kilomètres est donc fixé au double de celui applicable aux destinations plus éloignées que 500 kilomètres, afin d'inciter les voyageurs à privilégier une alternative de transport moins polluante, telle que le train.

Dès lors que les montants de la taxe sur l'embarquement dans un aéronef en fonction de la distance de la destination seront identiques pour l'année 2027 et pratiquement identiques par la suite, il est recommandé de justifier le régime en projet non seulement “[p]our des raisons budgétaires”, mais également de justifier dans l'exposé des motifs pourquoi l'objectif environnemental poursuivi par la différence existante en fonction de la distance de la destination semble être abandonné.

2. Les articles 7 et 8 de l'avant-projet, respectivement, complètent la base imposable de la taxe annuelle sur les établissements de crédit (article 201¹¹, en projet, du CDTD) et augmentent son taux (article 201¹², en projet, du CDTD).

En ce qui concerne l'adaptation de la base imposable, l'exposé des motifs indique notamment ce qui suit:

“Outre l'octroi de prêts directs pour le financement de grands projets (> 25 millions d'euros), la BEI prête également de l'argent à des banques commerciales qui, à leur tour, accordent des prêts pour des projets de moindre envergure dans le cadre de PME, à savoir les prêts intermédiés dans le cadre desquels la BEI prête à une banque commerciale, qui est chargée de distribuer les fonds de la BEI à des bénéficiaires bien définis sur base de thèmes prédéfinis. [...]

[...]

Il convient de préciser que ce financement est utilisé par un nombre restreint d'établissements bancaires et de manière inégale. Certaines banques sont donc plus lourdement impactées, ce qui soulève une question d'équité fiscale.”

À la question de savoir quels établissements de crédit sont visés précisément par les dispositions en projet, le délégué a répondu comme suit:

“De FOD Financiën beschikt niet zelf over een exhaustieve lijst van de banken die lenen bij de EIB.

Er zijn wel persberichten verschenen waarbij banken aangeven dat zij gebruik maken van deze leningen en op de website van de EIB kan ook informatie worden gevonden (<https://www.eib.org/en/projects/loans/index.htm?q=&sortColumn=loanParts.loanPartStatus.statusDate&sortDir=desc&pageNumber=0&itemPerPage=25&pageable=true&la=EN&deLa=EN&loanPartYearFrom=2022&orLoanPartYearFrom=true&loanPartYearTo=2026&orLoanPartYearTo=true&orCountries.region>

=true&countries=BE&orCountries=true&sectors=9900&orSectors=true)

Volgend overzicht kan worden gevonden:

(...)

Uit dit overzicht kan worden opgemaakt dat tussen de piek in oktober 2016 en de situatie in maart 2025 het volume van EIB-leningen die door banken werden verstrekt een structurele neerwaartse trend vertoonde, wat resulteerde in een daling van 80 % in het volume van EIB-leningen in deze periode, hoewel het gebruik van dergelijke leningen gepland is om de economie te stimuleren. Het is daarom geen selectieve maatregel om de bankensector of in het bijzonder enkele van haar spelers te ondersteunen, maar een maatregel om de economie te ondersteunen, in lijn met de logica van het bestaan van de EIB.

Dit wordt overigens eveneens vermeld in de Memorie van Toelichting in de volgende passage:

‘In tegenstelling tot interbancaire schulden verhogen schulden tegenover de EIB de fiscale druk voor instellingen die hiervan gebruikmaken. Sinds de invoering van de geharmoniseerde bankentaks in 2016 worden de schulden die Belgische banken aangaan bij de Europese Investeringsbank (EIB) immers opgenomen in de belastbare basis van deze taks, onder de rubriek ‘Schulden tegenover cliënten’ (lijn 229, kolom 05 van Schema A). Dit is het gevolg van de richtlijnen van Eurostat, die de EIB beschouwt als een ‘andere financiële tussenpersoon’ en niet als een bank.’

Er wordt benadrukt dat de bovenvermelde financiering open staat voor alle financiële instellingen. Uit de bovenvermelde lijst blijkt echter dat in de praktijk slechts enkele banken gebruik maken van deze financiering.

Het verwijderen van deze leningen uit de belastbare basis voor de Jaarlijkse Taks op de Kredietinstellingen moet kredietinstellingen aanmoedigen om meer gebruik te maken van deze financieringsmethode en om deze middelen ter beschikking te stellen van kmo's.

De Memorie van Toelichting kan dan ook in deze zin worden genuanceerd en aangepast.”

Mede ter verantwoording van de ontworpen regeling in het licht van het gelijkheidsbeginsel verdient het inderdaad aanbeveling om in de memorie van toelichting bijkomende informatie op te nemen.

Hoofdstuk 2

Wijzigingen betreffende de inkomstenbelastingen

Afdeling 1 – Beperking van de forfaitaire raming van de kosten die aftrekbaar zijn van het bruto-inkomen uit auteursrechten

Algemene opmerking

=true&countries=BE&orCountries=true&sectors=9900&orSectors=true)

Volgend overzicht kan worden gevonden:

(...)

Uit dit overzicht kan worden opgemaakt dat tussen de piek in oktober 2016 en de situatie in maart 2025 het volume van EIB-leningen die door banken werden verstrekt een structurele neerwaartse trend vertoonde, wat resulteerde in een daling van 80 % in het volume van EIB-leningen in deze periode, hoewel het gebruik van dergelijke leningen gepland is om de economie te stimuleren. Het is daarom geen selectieve maatregel om de bankensector of in het bijzonder enkele van haar spelers te ondersteunen, maar een maatregel om de economie te ondersteunen, in lijn met de logica van het bestaan van de EIB.

Dit wordt overigens eveneens vermeld in de Memorie van Toelichting in de volgende passage:

‘In tegenstelling tot interbancaire schulden verhogen schulden tegenover de EIB de fiscale druk voor instellingen die hiervan gebruikmaken. Sinds de invoering van de geharmoniseerde bankentaks in 2016 worden de schulden die Belgische banken aangaan bij de Europese Investeringsbank (EIB) immers opgenomen in de belastbare basis van deze taks, onder de rubriek ‘Schulden tegenover cliënten’ (lijn 229, kolom 05 van Schema A). Dit is het gevolg van de richtlijnen van Eurostat, die de EIB beschouwt als een ‘andere financiële tussenpersoon’ en niet als een bank.’

Er wordt benadrukt dat de bovenvermelde financiering open staat voor alle financiële instellingen. Uit de bovenvermelde lijst blijkt echter dat in de praktijk slechts enkele banken gebruik maken van deze financiering.

Het verwijderen van deze leningen uit de belastbare basis voor de Jaarlijkse Taks op de Kredietinstellingen moet kredietinstellingen aanmoedigen om meer gebruik te maken van deze financieringsmethode en om deze middelen ter beschikking te stellen van kmo's.

De Memorie van Toelichting kan dan ook in deze zin worden genuanceerd en aangepast”.

Il est en effet recommandé d'inclure des informations supplémentaires dans l'exposé des motifs afin de justifier aussi le régime en projet au regard du principe d'égalité.

Chapitre 2

Modifications relatives aux impôts sur les revenus

Section 1re – Limitation de l'évaluation forfaitaire des frais déductibles du revenu brut de droits d'auteur

Observation générale

1. Luidens artikel 17, § 1, 3° en 5°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen (hierna: WIB 92) zijn belastbaar als roerende inkomsten “de niet in 5° vermelde inkomsten van verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen” respectievelijk “de inkomsten:

— verkregen uit de overdracht of de verlening van een licentie door de oorspronkelijke rechthebbende, zijn erfgenamen of legatarissen, van auteursrechten en naburige rechten, alsook van de wettelijke en verplichte licenties die bij wet zijn geregeld, bedoeld in boek XI, titel 5, van het Wetboek van economisch recht of in analoge bepalingen van buitenlands recht;

— die betrekking hebben op originele werken van letterkunde of kunst zoals bedoeld in artikel XI.165 van het Wetboek van economisch recht of op prestaties van uitvoerende kunstenaars zoals bedoeld in artikel XI.205 van hetzelfde Wetboek;

— met het oog op de exploitatie of het daadwerkelijk gebruik van deze rechten, behalve in het geval van een gebeurtenis veroorzaakt buiten de wil van de overeenkomstsluitende partijen, overeenkomstig de eerlijke beroepsgebruiken, door de verkrijger, de licentiehouder of een derde;

— op voorwaarde dat de voormelde oorspronkelijke rechthebbende beschikt over een kunstwerkkattest als bedoeld in artikel 7 van de wet van 16 december 2022 tot oprichting van de Kunstwerkcommissie en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers, of in analoge bepalingen of met gelijkaardige gevolgen heeft genomen door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte; of

— bij gebrek daaraan, dat de rechthebbende in het kader van de overdracht of de verlening van een licentie in overeenstemming met de eerste drie streepjes deze rechten overdraagt of in licentie geeft aan een derde voor mededeling aan het publiek, voor openbare uitvoering of opvoering, of voor reproductie;

alsmede de voormelde inkomsten die door de voormelde rechthebbende worden verkregen via een in artikel I.16, § 1, 4° tot 6°, van het Wetboek van economisch recht bedoelde beheersorganisatie.”

Artikel 37, eerste tot derde lid, van het WIB 92 voorziet voor vergoedingen voor de overdrachten of verleningen van licenties van de auteursrechten en naburige rechten onder bepaalde voorwaarden in de mogelijkheid dat die vergoedingen worden geherkwalificeerd naar beroepsinkomsten.⁸

Artikel 22, § 3, van het WIB 92 regelt de vaststelling van het netto-inkomen van voormelde roerende inkomsten als

⁸ De zogenaamde fiscale auteursrechtenregeling werd grondig aangepast bij de artikelen 100 tot 109 van de Programmawet van 26 december 2022. Zie adv. RvS 72.474/1-2-3-4 van 10 november 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot die programmawet, *Parl. St. Kamer* 2022-23, nr. 55-3015/1, 292-296. Zie ook GEIREGAT S. en VANDENBOSSCHE G., “Hervorming fiscaal regime auteursrechten en naburige rechten: een hobbelige weg back to its roots? Artikelen 100 t.e.m. 109 Programmawet 26 december 2022 intellectueelrechtelijk en fiscaal ontleed”, *AFT* 2023, 6-67.

1. Selon l'article 17, § 1er, 3° et 5°, du Code des impôts sur les revenus (ci-après: CIR 92), sont imposables au titre de revenus mobiliers respectivement “les revenus non visés au 5° de la location, de l'affermage, de l'usage et de la concession de biens mobiliers” et “les revenus:

— qui résultent de la cession ou de l'octroi d'une licence par le titulaire originaire, ses héritiers ou légataires, de droits d'auteur et de droits voisins, ainsi que des licences légales et obligatoires organisées par la loi, visés au livre XI, titre 5, du Code de droit économique ou par des dispositions analogues de droit étranger;

— qui se rapportent à des œuvres littéraires ou artistiques originales visées à l'article XI.165 du Code de droit économique ou à des prestations d'artistes-interprètes ou exécutants visées à l'article XI.205 du même Code;

— en vue de l'exploitation ou de l'utilisation effective, sauf en cas d'évènement indépendant de la volonté des parties contractantes, de ces droits, conformément aux usages honnêtes de la profession, par le cessionnaire, le détenteur de la licence ou un tiers;

— à condition que le titulaire originaire des droits précité détienne une attestation du travail des arts visée à l'article 7 de la loi du 16 décembre 2022 portant création de la Commission du travail des arts et améliorant la protection sociale des travailleurs des arts, ou dans des dispositions analogues ou ayant des effets équivalents prises par un autre État membre de l'Espace économique européen; ou

— à défaut, que dans le cadre de la cession ou de l'octroi d'une licence conformément aux trois premiers tirets, le titulaire des droits cède ou octroie en licence ces droits à un tiers aux fins de communication au public, d'exécution ou de représentation publique, ou de reproduction;

ainsi que les revenus susvisés qui sont recueillis par le titulaire des droits susvisé par l'intermédiaire d'un organisme de gestion visé à l'article I.16, § 1er, 4° à 6°, du Code de droit économique”.

L'article 37, alinéas 1er à 3, du CIR 92 prévoit la possibilité, sous certaines conditions, de requalifier les rémunérations pour les cessions ou octrois de licences des droits d'auteurs et des droits voisins en revenus professionnels⁸.

L'article 22, § 3, du CIR 92 règle comme suit la détermination du revenu net des revenus mobiliers: “Sans préjudice

⁸ Le régime fiscal dit des droits d'auteurs a été profondément remanié par les articles 100 à 109 de la loi-programme du 26 décembre 2022. Voir l'avis C.E. 72.474/1-2-3-4 du 10 novembre 2022 sur un avant-projet devenu cette loi-programme, *Doc. parl.*, Chambre, 2022-2023, n° 55-3015/1, pp. 292-296. Voir aussi GEIREGAT S. et VANDENBOSSCHE G., “Hervorming fiscaal regime auteursrechten en naburige rechten: een hobbelige weg back to its roots? Artikelen 100 t.e.m. 109 Programmawet 26 december 2022 intellectueelrechtelijk en fiscaal ontleed”, *AFT* 2023, pp. 6-67.

volgt: “Onverminderd de toepassing van het bepaalde in § 2,^[9] wordt onder netto-inkomen van in artikel 17, § 1, 3°, bedoelde verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen en in artikel 17, § 1, 5°, bedoelde overdracht of verlening van een licentie van auteursrechten en naburige rechten, alsook wettelijke en verplichte licenties die bij wet zijn geregeld het brutobedrag verstaan, verminderd met de kosten die zijn gedragen om die inkomsten te verkrijgen of te behouden; bij gebrek aan bewijskrachtige gegevens worden die kosten forfaitair geraamd volgens percentages die de Koning bepaalt”. Die forfaitaire kostenafrek is vastgelegd in de artikelen 3 tot 5 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 ‘tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992’ (hierna: KB/WIB 92). Meer specifiek wordt het percentage van de forfaitaire kostenafrek vastgelegd op 15 % van het brutobedrag voor inkomsten uit verhuring, verpachting, gebruik, concessie van roerende goederen en auteursrechten (artikel 3 van het KB/WIB 92), en op 50 % van de eerste schijf van 10.000 euro en 25 % van de schijf van 10.000 euro tot 20.000 euro indien het auteursrechten betreft (artikel 4, eerste lid, 1°, van het KB/WIB 92).

Naar luid van de ontworpen artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van het KB/WIB 92 (artikelen 10 en 11 van het voorontwerp) is in het geval van inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten, bedoeld in artikel 17, § 1, 3° en 5°, van het WIB 92, de voormelde forfaitaire kostenafrek enkel van toepassing op inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige beschikt over een kunstwerkattest als bedoeld bij artikel 7 van de wet van 16 december 2022 ‘tot oprichting van de Kunstwerkcommissie en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers’ of bij artikel 12 (en niet in de Franse tekst: 17), § 8, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 ‘betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers’ of bij gelijkaardige bepalingen of bepalingen van gelijke werking aangenomen door een andere lidstaat van de EER. Attesten zoals bedoeld bij artikel 17 van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 (kunstwerkattest “starter”) worden daarbij uitdrukkelijk uitgesloten.

2.1. Gevraagd wat in de ontworpen regeling precies wordt verstaan onder de zinsnede “activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkattest beschikt”, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Hiermee wordt bedoeld dat de belastingplichtige over een kunstwerkattest moet beschikken en dat vervolgens de forfaitaire kostenafrek enkel nog van toepassing zal zijn voor de inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten met betrekking tot de activiteiten waarvoor een kunstwerkattest verkregen is. Indien de belastingplichtige ook nog inkomsten uit auteursrechten ontvangen zou hebben met betrekking tot activiteiten die niet gedekt worden door het kunstwerkattest

des dispositions du § 2^[9], le revenu net de la location, de l'affermage, de l'usage, de la concession de tous biens mobiliers visés à l'article 17, § 1er, 3°, et de la cession ou de l'octroi d'une licence de droits d'auteur et de droits voisins, ainsi que des licences légales et obligatoires organisées par la loi, visés à l'article 17, § 1er, 5°, s'entend du montant brut diminué des frais exposés en vue d'acquérir ou de conserver ces revenus; à défaut d'éléments probants, ces frais sont évalués forfaitairement suivant des pourcentages fixés par le Roi”. Les articles 3 à 5 de l'arrêté royal du 27 août 1993 ‘d'exécution du Code des impôts sur les revenus 1992’ (ci-après: AR/CIR 92) fixent cette déduction forfaitaire des frais. Plus précisément, le pourcentage de la déduction forfaitaire des frais est fixé à 15 % du montant brut pour les revenus provenant de la location, de l'affermage, de l'usage et de la concession de biens mobiliers et de droits d'auteur (article 3 de l'AR/CIR 92), ainsi qu'à 50 % de la première tranche de 10.000 euros et à 25 % de la tranche de 10.000 euros à 20.000 euros s'il s'agit de droits d'auteur (article 4, alinéa 1er, 1°, de l'AR/CIR 92).

Aux termes des articles 3, alinéa 2, et 4, alinéa 4, en projet, de l'AR/CIR 92 (articles 10 et 11 de l'avant-projet), en cas de revenus provenant de droits d'auteur et de droits voisins, visés à l'article 17, § 1er, 3° ou 5°, du CIR 1992, la déduction forfaitaire des frais précitée est applicable seulement aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable détient une attestation du travail des arts conformément à l'article 7 de la loi du 16 décembre 2022 ‘portant création de la Commission du travail des arts et améliorant la protection sociale des travailleurs des arts’ ou à l'article 12 (et non dans le texte français: 17), § 8, de l'arrêté royal du 13 mars 2023 ‘relatif au fonctionnement de la Commission du travail des arts, aux critères et à la procédure de reconnaissance des fédérations des arts et à l'amélioration de la protection sociale des travailleurs des arts’, ou en vertu de dispositions similaires ou produisant des effets similaires, adoptées par un autre État membre de l'EEE. Les attestations telles qu'elles sont visées par l'article 17 de l'arrêté royal du 13 mars 2023 (attestation du travail des arts “débutant”) sont expressément exclues du champ d'application.

2.1. À la question de savoir ce qu'il y a lieu d'entendre précisément dans le régime en projet par le segment de phrase “activités pour lesquelles le contribuable détient [...] une attestation du travail des arts”, le délégué a répondu comme suit:

“Hiermee wordt bedoeld dat de belastingplichtige over een kunstwerkattest moet beschikken en dat vervolgens de forfaitaire kostenafrek enkel nog van toepassing zal zijn voor de inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten met betrekking tot de activiteiten waarvoor een kunstwerkattest verkregen is. Indien de belastingplichtige ook nog inkomsten uit auteursrechten ontvangen zou hebben met betrekking tot activiteiten die niet gedekt worden door het kunstwerkattest

⁹ Artikel 22, § 2, van het WIB 92 luidt: “Interest van schulden aangaande om inkomsten van roerende goederen en kapitalen te verkrijgen of te behouden is niet aftrekbaar”.

⁹ L'article 22, § 2, du CIR 92, s'énonce comme suit: “Les intérêts de dettes contractées en vue d'acquérir ou de conserver des revenus de capitaux et biens mobiliers ne sont pas déductibles”.

waarover hij beschikt, dan zal de forfaitaire kostenaf trek daar niet op van toepassing zijn.

In artikel 17^{sexies}, § 1, 3°, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, staan de verschillende domeinen opgenomen waarin de artistieke activiteiten moeten plaatsvinden. Het betreft de audiovisuele en beeldende kunsten, de muziek, de literatuur, het spektakel, het theater, de choreografie en het stripverhaal.”

2.2. In de memorie van toelichting wordt gewag gemaakt van de volgende motieven die ten grondslag liggen aan de beperking van het toepassingsgebied van de forfaitaire kostenaf trek voor inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten tot “inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkattest beschikt”:

“De toepassing van de forfaitaire kostenaf trek wordt beperkt tot kunstenaars met kunstwerkersattest ‘plus’ en een gewoon kunstenaarsattest en is bijgevolg niet toegankelijk voor houders van een kunstwerkattest ‘starter’.

Voor een kunstwerkattest ‘plus’ is er een vereiste van aanzienlijke inkomsten uit artistieke activiteiten, wat niet het geval is bij het kunstwerkattest ‘starter’.

Voor de belastingplichtigen die niet over een kunstwerkattest beschikken, alsook voor de niet-erkende activiteiten van diegenen die wel over een kunstwerkattest beschikken, zullen de inkomsten uit auteursrechten dus niet langer verminderd kunnen worden met een forfaitaire kostenaf trek. Uiteraard blijven zij de mogelijkheid hebben om op basis van artikel 22, § 3, WIB 92 hun werkelijke beroepskosten te bewijzen en in mindering te brengen van hun bruto-inkomen uit auteursrechten.

Het bezitten van een kunstwerkattest levert kunstenaars een aantal voordelen op inzake sociale zekerheid, waaronder de toegang tot de kunstwerkuitkering. In vergelijking met de standaardwerkloosheidsuitkering zijn de voorwaarden om een kunstwerkuitkering te combineren met beroepskosten minder strikt. Zo geldt er een plafond van 11.060,40 euro op jaarbasis (bedrag van toepassing vanaf 1 februari 2025) aan netto-inkomsten die niet onderworpen zijn aan de sociale zekerheid voor werknemers, waaronder auteursrechten, vooraleer de kunstwerkuitkering verminderd wordt.

Het niet-langer-toestaan van de forfaitaire kostenaf trek op inkomsten uit auteursrechten zou voor kunstenaars een bijkomende negatieve impact hebben op de hoogte van hun eventuele kunstwerkuitkering. Indien de werkelijke beroepskosten lager uitvallen dan het bedrag aan forfaitaire kostenaf trek, zullen de netto-inkomsten uit auteursrechten immers hoger komen te liggen en bijgevolg het hierboven vermelde plafond sneller overschrijden. Om dit te vermijden wordt ervoor gekozen om de forfaitaire kostenregelingen voor auteursrechten wel nog van toepassing te laten blijven voor bezitters van een kunstwerkattest.

waarover hij beschikt, dan zal de forfaitaire kostenaf trek daar niet op van toepassing zijn.

In artikel 17^{sexies}, § 1, 3°, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, staan de verschillende domeinen opgenomen waarin de artistieke activiteiten moeten plaatsvinden. Het betreft de audiovisuele en beeldende kunsten, de muziek, de literatuur, het spektakel, het theater, de choreografie en het stripverhaal”.

2.2. L'exposé des motifs fait mention des motifs suivants sous-tendant la limitation du champ d'application de la déduction forfaitaire des frais pour les revenus provenant de droits d'auteur et de droits voisins aux “revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable détient [...] une attestation du travail des arts”:

“L'application de la déduction forfaitaire des frais est limitée aux artistes titulaires d'une attestation du travail des arts de type ‘plus’ et n'est, par conséquent, pas accessible aux détenteurs d'une attestation du travail des arts de type ‘starter’.

L'attestation du travail des arts de type ‘plus’ est en effet subordonnée à l'exigence de revenus substantiels issus d'activités artistiques, exigence qui ne s'applique pas à l'attestation de type ‘starter’.

Pour les contribuables qui ne disposent pas d'une attestation du travail des arts, ainsi que pour les activités non reconnues de ceux qui en disposent, les revenus provenant des droits d'auteur ne pourront donc plus être réduits par une déduction forfaitaire de frais. Bien entendu, les contribuables conservent la possibilité, sur la base de l'article 22, § 3, CIR 92, de prouver leurs frais professionnels réels et de les déduire de leur revenu brut provenant des droits d'auteur.

La possession d'une attestation du travail des arts procure aux artistes plusieurs avantages en matière de sécurité sociale, notamment l'accès à l'allocation du travail des arts. Comparée à l'allocation de chômage standard, les conditions pour cumuler l'allocation du travail des arts avec des revenus professionnels sont moins strictes. Ainsi, un plafond de 11.060,40 euros par an (montant applicable à partir du 1er février 2025) s'applique aux revenus nets non soumis à la sécurité sociale des travailleurs, tels que les droits d'auteur, avant que l'allocation du travail des arts ne soit réduite.

Le fait de ne plus autoriser la déduction forfaitaire des frais sur les revenus provenant des droits d'auteur aurait pour les artistes un impact négatif supplémentaire sur le montant éventuel de leur allocation du travail des arts. Si les frais professionnels réels sont inférieurs au montant de la déduction forfaitaire, les revenus nets issus des droits d'auteur seront en effet plus élevés et, par conséquent, le plafond mentionné ci-dessus sera dépassé plus rapidement. Pour éviter cela, il a été décidé de maintenir l'application des régimes forfaitaires pour les droits d'auteur aux détenteurs d'une attestation du travail des arts.

De forfaitaire kostenaf trek is uitgesloten voor kunstenaars met attest van het type starter.

Bovendien werd het regime van de auteursrechten oorspronkelijk uitgewerkt met het oog op kunstenaars. Hun inkomsten worden immers gekenmerkt door een uitgesproken onzeker en fluctuerend karakter, met afwisselende periodes van piekinkomsten en beperkte of zelfs geen inkomsten.

Daarnaast situeren de forfaitaire beroepskosten zich hoofdzakelijk in de laagste inkomensschijven. In tegenstelling tot andere categorieën van auteursrechthebbers, zoals IT-specialisten of journalisten, beschikken kunstenaars doorgaans over beperktere inkomsten, terwijl zij relatief hogere beroepskosten dragen. Het kostenforfait sluit voor hen dan ook beter aan bij de economische realiteit van hun beroepsuitoefening.

Gelet op deze beperktere inkomsten, die op onregelmatigere basis worden uitbetaald, is het bovendien minder aangewezen om alle bewijsstukken van de werkelijke kosten systematisch bij te houden. Een forfaitaire regeling is in dit opzicht praktischer en draagt bij tot de beoogde administratieve vereenvoudiging.

Tot slot, voor andere beroepscategorieën vormt de vergoeding uit auteursrechten vaak een aanvullend inkomen bovenop een hoofdberoepsincome waarvoor reeds forfaitaire of werkelijke beroepskosten in mindering worden gebracht. In dergelijke gevallen zou de toepassing van een bijkomend kostenforfait kunnen leiden tot een dubbele kostenaf trek. Bij kunstenaars in het bezit van een kunstwerkatteest plus doet dit risico zich veel minder voor, aangezien zij doorgaans geen andere beroepsinkomsten genieten waarop reeds beroepskosten worden aangerekend.”

3. Bij die verantwoording in de memorie van toelichting voor de ontworpen regeling rijst de vraag naar de verenigbaarheid ervan in het licht van het grondwettelijke fiscale gelijkheidsbeginsel.

3.1. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.¹⁰ Bij

¹⁰ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

La déduction forfaitaire des frais est exclue pour les artistes titulaires d'une attestation de type starter.

En outre, le régime des droits d'auteur a été conçu à l'origine en tenant compte de la situation particulière des artistes. Leurs revenus se caractérisent en effet par un caractère fortement incertain et fluctuant, alternant des périodes de revenus élevés avec des périodes de revenus limités, voire inexistantes.

Par ailleurs, les frais professionnels forfaitaires s'appliquent principalement dans les tranches de revenus les plus basses. Contrairement à d'autres catégories de bénéficiaires de droits d'auteur, tels que les spécialistes en informatique ou les journalistes, les artistes disposent généralement de revenus plus limités, tout en supportant des frais professionnels relativement plus élevés. Le forfait de frais correspond dès lors davantage à la réalité économique de l'exercice de leur activité professionnelle.

Compte tenu de ces revenus plus limités, qui sont versés de manière plus irrégulière, il est en outre moins indiqué d'exiger la conservation systématique de l'ensemble des pièces justificatives relatives aux frais réels. Un régime forfaitaire se révèle, à cet égard, plus pratique et contribue à la simplification administrative recherchée.

Enfin, pour d'autres catégories professionnelles, la rémunération issue des droits d'auteur constitue souvent un revenu complémentaire s'ajoutant à un revenu professionnel principal pour lequel des frais professionnels forfaitaires ou réels ont déjà été déduits. Dans de tels cas, l'application d'un forfait de frais supplémentaire pourrait conduire à une double déduction des frais. Ce risque est nettement moins présent pour les artistes en possession d'une attestation du travail des arts plus, dans la mesure où ceux-ci ne perçoivent généralement pas d'autres revenus professionnels pour lesquels des frais professionnels sont déjà pris en compte”.

3. La justification du régime en projet donnée dans l'exposé des motifs soulève la question de sa compatibilité au regard du principe constitutionnel d'égalité en matière fiscale.

3.1. Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, une différence de traitement n'est compatible avec le principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination que si cette différence repose sur un critère objectif et est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé¹⁰. L'article 172 de la Constitution confirme l'applicabilité des règles constitutionnelles d'égalité

¹⁰ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple: C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3; C.C., 18 mai 2017, n° 60/2017, B.11; C.C., 15 juin 2017, n° 79/2017, B.3.1; C.C., 19 juillet 2017, n° 99/2017, B.11; C.C., 28 septembre 2017, n° 104/2017, B.8.

artikel 172 van de Grondwet wordt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) bevestigd in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet geformuleerde gelijkheidsbeginsel.

Het Grondwettelijk Hof kent de fiscale wetgever daarbij een ruime beoordelingsvrijheid toe. Zo overweegt het Hof:

“In fiscale zaken beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsvrijheid. Dat is met name het geval wanneer hij de belastingplichtigen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen bepaalt van de belastingen waarin hij voorziet. Het Hof vermag, in die aangelegenheid, de beleidskeuzes van de wetgever, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij onredelijk zouden zijn.”¹¹

3.2. Gevraagd hoe de ontworpen regeling in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel kan worden verantwoord, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Kunstenaars bevinden zich vaak in een specifieke financiële en administratieve situatie die verschilt van andere beroepsgroepen die auteursrechten ontvangen. Zo zullen zij in verhouding tot deze andere groepen over het algemeen meer beroepskosten hebben en zijn de inkomsten die daaruit voortvloeien onzekerder en tevens ongelijker gespreid over vaak meerdere jaren heen. Dit zorgt er niet alleen voor dat de forfaitaire kostenaf trek voor kunstenaars een realistische weerspiegeling vormt van hun werkelijke beroepskosten. Doordat zij echter ook vaker ‘piekinkomsten’ hebben met uitbetalingen die betrekking hebben op een werkzaamheid van meerdere jaren, is het voor hen in praktijk ook veel moeilijker en een grotere administratieve last om hun werkelijke beroepskosten te bewijzen. Een forfaitaire kostenregeling biedt in dat geval een praktisch en administratief vereenvoudigd alternatief.

Zoals verder in de memorie van toelichting wordt verduidelijkt, komt bij andere beroepsgroepen de vergoeding voor auteursrechten vaak bovenop een reeds bestaand beroepsinkomen waarvoor al een forfaitaire kostenaf trek werd toegepast. Vaak ligt de activiteit waarvoor dit andere beroepsinkomen wordt toegekend in het verlengde van de activiteit waarvoor de auteursrechten zijn toegekend. In dat geval zou een bijkomend kostenforfait kunnen neerkomen op een dubbele kostenaf trek. Bij kunstenaars doet deze situatie zich veel minder voor, omdat zij meestal geen andere beroepsinkomsten uit kunstwerkzaamheden hebben waarop reeds beroepskosten in mindering zijn gebracht.

De regering is dan ook van mening dat de situaties van het bepalen van de netto-inkomsten uit auteursrechten voor kunstenaars enerzijds en voor overige beroepsgroepen anderzijds voldoende onderscheidend zijn opdat het respectievelijk wel en niet aanspraak kunnen maken op de forfaitaire kostenaf trek in overeenstemming is met het gelijkheidsbeginsel.”

¹¹ GwH 13 maart 2025, nr. 42/2025, B.5.

et de non-discrimination (articles 10 et 11 de la Constitution) en matière d’impôts. Cette disposition constitue en effet une précision ou une application particulière du principe d’égalité formulé à l’article 10 de la Constitution.

La Cour constitutionnelle accorde à cet égard un pouvoir d’appréciation étendu au législateur fiscal. Elle considère ainsi ce qui suit:

“En matière fiscale, le législateur dispose d’un pouvoir d’appréciation étendu. Tel est notamment le cas lorsqu’il détermine les redevables, la matière imposable, la base d’imposition, le taux d’imposition et les éventuelles exonérations d’impôts qu’il prévoit. Dans cette matière, la Cour ne peut censurer les choix politiques du législateur et les motifs qui les fondent que s’ils reposent sur une erreur manifeste ou sont déraisonnables”.¹¹

3.2. Invité à préciser comment le dispositif en projet peut être justifié au regard du principe constitutionnel d’égalité, le délégué a répondu ce qui suit:

“Kunstenaars bevinden zich vaak in een specifieke financiële en administratieve situatie die verschilt van andere beroepsgroepen die auteursrechten ontvangen. Zo zullen zij in verhouding tot deze andere groepen over het algemeen meer beroepskosten hebben en zijn de inkomsten die daaruit voortvloeien onzekerder en tevens ongelijker gespreid over vaak meerdere jaren heen. Dit zorgt er niet alleen voor dat de forfaitaire kostenaf trek voor kunstenaars een realistische weerspiegeling vormt van hun werkelijke beroepskosten. Doordat zij echter ook vaker ‘piekinkomsten’ hebben met uitbetalingen die betrekking hebben op een werkzaamheid van meerdere jaren, is het voor hen in praktijk ook veel moeilijker en een grotere administratieve last om hun werkelijke beroepskosten te bewijzen. Een forfaitaire kostenregeling biedt in dat geval een praktisch en administratief vereenvoudigd alternatief.

Zoals verder in de memorie van toelichting wordt verduidelijkt, komt bij andere beroepsgroepen de vergoeding voor auteursrechten vaak bovenop een reeds bestaand beroepsinkomen waarvoor al een forfaitaire kostenaf trek werd toegepast. Vaak ligt de activiteit waarvoor dit andere beroepsinkomen wordt toegekend in het verlengde van de activiteit waarvoor de auteursrechten zijn toegekend. In dat geval zou een bijkomend kostenforfait kunnen neerkomen op een dubbele kostenaf trek. Bij kunstenaars doet deze situatie zich veel minder voor, omdat zij meestal geen andere beroepsinkomsten uit kunstwerkzaamheden hebben waarop reeds beroepskosten in mindering zijn gebracht.

De regering is dan ook van mening dat de situaties van het bepalen van de netto-inkomsten uit auteursrechten voor kunstenaars enerzijds en voor overige beroepsgroepen anderzijds voldoende onderscheidend zijn opdat het respectievelijk wel en niet aanspraak kunnen maken op de forfaitaire kostenaf trek in overeenstemming is met het gelijkheidsbeginsel”.

¹¹ C.C., 13 mars 2025, n° 42/2025, B.5.

3.3. In het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel rijst de vraag naar de deugdelijkheid van de motieven voor de volgende onderscheiden behandelingen. Vooreerst is er bij de toepassing van het kostenforfait een verschil in behandeling tussen enerzijds belastingplichtigen die beschikken over een kunstwerkattest en inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten verkrijgen en anderzijds belastingplichtigen die niet beschikken over dergelijk kunstwerkattest terwijl zij evenzeer inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten verkrijgen in de zin artikel 17, § 1, 5°, van het WIB 92. Daarnaast is er het verschil in behandeling tussen belastingplichtigen die kunstenaar zijn en beschikken over hetzij een gewoon kunstwerkattest, hetzij een kunstwerkattest “plus” en belastingplichtigen die beschikken over een kunstwerkattest “starter”.

3.3.1. Het eerste verschil in behandeling wordt in de memorie van toelichting en door de gemachtigde verantwoord omdat inkomsten van “kunstenaars” “immers [worden] gekenmerkt door een uitgesproken onzeker en fluctuerend karakter, met afwisselende periodes van piekinkomsten en beperkte of zelfs geen inkomsten. (...) In tegenstelling tot andere categorieën van auteursrechthebbers, zoals IT-specialisten of journalisten, beschikken kunstenaars *doorgaans* over beperktere inkomsten, terwijl zij *relatief hogere*^[12] beroepskosten dragen. Het kostenforfait *sluit* voor hen dan ook *beter*^[13] *aan bij de economische realiteit van hun beroepsuitoefening*. Bovendien, “[vormt] voor andere beroepscategorieën (...) de vergoeding uit auteursrechten vaak een aanvullend inkomen bovenop een hoofdberoepsinkomen, waarvoor reeds forfaitaire of werkelijke beroepskosten in mindering worden gebracht. In dergelijke gevallen zou de toepassing van een bijkomend kostenforfait kunnen leiden tot een dubbele kostenaf trek”. Daar wordt enkel specifiek aan toegevoegd dat “[b]ij kunstenaars in het bezit van een kunstwerkattest plus (...) *dit risico zich veel minder voor[doet]*, aangezien zij *doorgaans*^[14] geen andere beroepskosten genieten waarop reeds beroepskosten worden aangerekend”.

Het valt moeilijk in te zien waarom een dergelijk algemeen geformuleerde motivering enkel relevant zou zijn voor belastingplichtigen die beschikken over een kunstwerkattest en inkomsten verkrijgen uit activiteiten waarvoor die belastingplichtigen over een kunstwerkattest beschikken, en niet zou gelden voor belastingplichtigen die niet beschikken over een kunstwerkattest maar evenzeer onzekere, fluctuerende, beperkte inkomsten verkrijgen uit auteursrechten en naburige rechten als bedoeld bij artikel 17, § 1, 5°, van het WIB 92.

Overigens lijkt de voormelde motivering zeer vaag opgesteld en veeleer gebaseerd op veronderstellingen, en beschikt de Raad van State, bij gebrek aan cijfermatige onderbouwing – die dan ook het best in de memorie van toelichting wordt

3.3. Au regard du principe constitutionnel d'égalité se pose la question de l'adéquation de la motivation pour les différences de traitement suivantes. Tout d'abord, dans le cadre de l'application du forfait de frais, il existe une différence de traitement entre, d'une part, les contribuables qui détiennent une attestation du travail des arts et perçoivent des revenus provenant de droits d'auteur et de droits voisins et, d'autre part, les contribuables qui ne détiennent pas une telle attestation du travail des arts alors qu'ils perçoivent également des revenus provenant de droits d'auteur et de droits voisins au sens de l'article 17, § 1er, 5°, du CIR 92. Ensuite, il existe une différence de traitement entre les contribuables qui sont artistes et détiennent soit une attestation du travail des arts ordinaire, soit une attestation du travail des arts “plus”, et les contribuables qui détiennent une attestation du travail des arts “débutant”.

3.3.1. La première différence de traitement est justifiée dans l'exposé des motifs et par le délégué par le fait que les revenus des “artistes” “se caractérisent en effet par un caractère fortement incertain et fluctuant, alternant des périodes de revenus élevés avec des périodes de revenus limités, voire inexistantes. (...) Contrairement à d'autres catégories de bénéficiaires de droits d'auteur, tels que les spécialistes en informatique ou les journalistes, les artistes disposent *généralement* de revenus plus limités, tout en supportant des frais professionnels *relativement plus élevés* ^[12]. Le forfait de frais *correspond* dès lors *davantage* ^[13] à la réalité économique de l'exercice de leur activité professionnelle”. En outre, “pour d'autres catégories professionnelles, la rémunération issue des droits d'auteur constitue souvent un revenu complémentaire s'ajoutant à un revenu professionnel principal pour lequel des frais professionnels forfaitaires ou réels ont déjà été déduits. Dans de tels cas, l'application d'un forfait de frais supplémentaire pourrait conduire à une double déduction des frais”. Il est seulement ajouté spécifiquement que “[c]e *risque est nettement moins présent* pour les artistes en possession d'une attestation du travail des arts plus, dans la mesure où ceux-ci ne perçoivent *généralement* ^[14] pas d'autres revenus professionnels pour lesquels des frais professionnels sont déjà pris en compte”.

On aperçoit mal pourquoi une motivation formulée de manière aussi générale ne serait pertinente que pour les contribuables qui détiennent une attestation du travail des arts et perçoivent des revenus provenant d'activités pour lesquelles ils détiennent une telle attestation du travail des arts, et ne vaudrait pas pour les contribuables qui ne détiennent pas d'attestation du travail des arts mais perçoivent tout autant des revenus incertains, fluctuants et limités provenant de droits d'auteur et de droits voisins visés à l'article 17, § 1er, 5°, du CIR 92.

Par ailleurs, la motivation précitée semble rédigée de manière très vague et plutôt fondée sur des hypothèses, et en l'absence de bases chiffrées – qu'il serait dès lors préférable de faire figurer dans l'exposé des motifs –, le Conseil d'État ne

¹² Volgens de toelichting van de gemachtigde “over het algemeen meer beroepskosten”.

¹³ Volgens de toelichting van de gemachtigde “een realistische weerspiegeling vormt van hun werkelijke beroepskosten”.

¹⁴ Volgens de toelichting van de gemachtigde “meestal”.

¹² Selon les explications du délégué, “over het algemeen meer beroepskosten”.

¹³ Selon les explications du délégué, “een realistische weerspiegeling vormt van hun werkelijke beroepskosten”.

¹⁴ Selon les explications du délégué, “meestal”.

opgenomen –, niet over de nodige feitelijke gegevens om de pertinentie van deze verantwoording te beoordelen.

De stellers van het voorontwerp zouden dan ook in het licht van het fiscaal gelijkheidsbeginsel de motivering in de memorie van toelichting beter aanvullen met onderbouwde, relevante en deugdelijke motieven om het verschil in behandeling wat betreft de forfaitaire kostenafrek tussen belastingplichtigen die al dan niet beschikken over een kunstwerkkattest terwijl beiden wel inkomsten verkrijgen uit auteursrechten en naburige rechten in de zin van artikel 17, § 1, 5°, van het WIB 92 afdoende te verantwoorden.

3.3.2. In de tweede plaats heeft de ontworpen regeling een verschil in behandeling tot gevolg tussen belastingplichtigen die kunstenaar zijn en beschikken over hetzij een gewoon kunstwerkkattest hetzij een kunstwerkkattest “plus” en belastingplichtigen die beschikken over een kunstwerkkattest “starter”.

Gevraagd wat in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel de verantwoording is voor het voormelde verschil in behandeling, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Voor het bekomen van zowel het gewoon kunstwerkkattest als het kunstwerkkattest ‘plus’ moet het artistieke en professionele karakter van de activiteit kunnen worden aangetoond. Deze twee kunstwerkattesten, het gewone en het plus attest, zijn beiden geldig voor een periode van 5 jaar en zijn bovendien hernieuwbaar.

Het kunstwerkkattest starter waarvoor soepelere voorwaarden gelden, is daarentegen een instapregeling die slechts drie jaar geldig is en die niet hernieuwbaar is.”

Het summiere antwoord van de gemachtigde, dat inhoudt dat voor het kunstwerkkattest “starter” soepelere voorwaarden gelden en dat dat attest slechts een geldigheidsduur heeft van drie jaar en niet-hernieuwbaar is, vormt alleszins geen afdoende motivering voor het voormelde verschil in behandeling met het oog op het al dan niet behouden van de forfaitaire kostenafrek.

De ontworpen artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, verwijzen naar artikel 7 van de wet van 16 december 2022, waarin het gewone kunstwerkkattest wordt geregeld. Naar luid van artikel 7, § 7, tweede lid, van die wet bepaalt de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere voorwaarden, regels en termijnen voor de aflevering van het kunstwerkkattest.¹⁵ Hij kan afwijkende voorwaarden en regels voorzien voor starters of voor personen die een minimum aan ontvangen inkomsten bewijzen over een bepaalde periode. Aldus wordt in artikel 12, § 8, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023, waarnaar de ontworpen regeling evenzeer verwijst, het kunstwerkkattest “plus” geregeld en in artikel 17 van datzelfde besluit het kunstwerkkattest “starter” dat van de ontworpen regeling wordt uitgesloten. De forfaitaire kostenafrek is tevens van toepassing op inkomsten van

¹⁵ Die nadere regeling gebeurt in artikel 12, §§ 1 tot 7, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023. Het is raadzaam dat te verduidelijken in de memorie van toelichting.

dispose pas des éléments de fait nécessaires lui permettant de juger la pertinence de cette justification.

Mieux vaudrait donc que les auteurs de l'avant-projet, à la lumière du principe d'égalité en matière fiscale, complètent la motivation dans l'exposé des motifs par des motifs étayés, pertinents et adéquats pour justifier la différence de traitement en matière de déduction forfaitaire des frais entre les contribuables qui détiennent une attestation du travail des arts et ceux qui n'en détiennent pas, alors que les deux catégories perçoivent des revenus provenant de droits d'auteur et de droits voisins au sens de l'article 17, § 1er, 5°, du CIR 92.

3.3.2. En deuxième lieu, le régime en projet emporte une différence de traitement entre les contribuables qui sont artistes et détiennent soit une attestation du travail des arts ordinaire, soit une attestation du travail des arts “plus”, et les contribuables qui détiennent une attestation du travail des arts “débutant”.

Interrogé sur la justification, au regard du principe constitutionnel d'égalité, de la différence de traitement précitée, le délégué a répondu ce qui suit:

“Voor het bekomen van zowel het gewoon kunstwerkkattest als het kunstwerkkattest ‘plus’ moet het artistieke en professionele karakter van de activiteit kunnen worden aangetoond. Deze twee kunstwerkattesten, het gewone en het plus attest, zijn beiden geldig voor een periode van 5 jaar en zijn bovendien hernieuwbaar.

Het kunstwerkkattest starter waarvoor soepelere voorwaarden gelden, is daarentegen een instapregeling die slechts drie jaar geldig is en die niet hernieuwbaar is.”

La réponse sommaire du délégué, qui implique que des conditions plus souples s'appliquent à l'attestation du travail des arts “débutant” et que la durée de validité de cette attestation n'est que de trois ans et n'est pas renouvelable, ne constitue en tout cas pas une justification adéquate pour la différence de traitement précitée en vue du maintien ou non de la déduction forfaitaire des frais.

Les articles 3, alinéa 2, et 4, alinéa 4, en projet, font référence à l'article 7 de la loi du 16 décembre 2022, qui règle l'attestation du travail des arts ordinaire. Conformément à l'article 7, § 7, alinéa 2, de cette loi, le Roi détermine par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions, les modalités et les délais de délivrance de l'attestation du travail des arts¹⁵. Il peut prévoir des conditions et modalités dérogatoires pour les débutants ou pour les personnes qui démontrent un revenu minimum perçu au cours d'une certaine période. Ainsi, l'article 12, § 8, de l'arrêté royal du 13 mars 2023, auquel le régime en projet fait également référence, règle l'attestation du travail des arts “plus” et l'article 17 de ce même arrêté règle l'attestation du travail des arts “débutant”, qui est exclue du régime en projet. La déduction forfaitaire des frais s'applique également aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le

¹⁵ Ces modalités figurent à l'article 12, §§ 1er à 7, de l'arrêté royal du 13 mars 2023. Il est conseillé de le préciser dans l'exposé des motifs.

activiteiten waarvoor de belastingplichtige beschikt over een kunstwerkkattest als bedoeld bij gelijkaardige bepalingen of bepalingen van gelijke werking aangenomen door een andere lidstaat van de EER.

Dat toepassingsgebied wordt in eerste instantie als volgt bevestigd in de memorie van toelichting: “[d]e toepassing van de forfaitaire kostenafrek wordt beperkt tot kunstenaars met kunstwerkersattest ‘plus’ en een gewoon kunstenaarsattest¹⁶ en is bijgevolg niet toegankelijk voor houders van een kunstwerkkattest ‘starter’. Voor een kunstwerkkattest ‘plus’ is er een vereiste van aanzienlijke inkomsten uit artistieke activiteiten, wat niet het geval is bij het kunstwerkkattest ‘starter’”.

In tweede instantie wordt het toepassingsgebied evenwel als volgt gemotiveerd: “[h]et niet-langer-toestaan van de forfaitaire kostenafrek op inkomsten uit auteursrechten zou voor kunstenaars een blijvende negatieve impact hebben op de hoogte van hun eventuele kunstwerkkuitkering. (...) Om dit te vermijden wordt ervoor gekozen om de forfaitaire kostenregelingen voor auteursrechten wel nog van toepassing te laten blijven voor bezitters van een kunstwerkkattest”.

Gecombineerd met het toepassingsgebied zoals vervat in de tekst van de ontworpen regeling, zou uit die laatste motivering kunnen worden afgeleid dat zij die beschikken over een gewoon kunstwerkkattest of een kunstwerkkattest “plus” recht hebben op een kunstwerkkuitkering (en dus het best de forfaitaire kostenafrek behouden om hun kunstwerkkuitkering niet te verliezen), en zij die beschikken over een kunstwerkkattest “starter” geen recht zouden hebben op een kunstwerkkuitkering (en om die reden de forfaitaire kostenafrek niet hoeft te worden behouden). Niettemin hebben (enkel) beide houders van een kunstwerkkattest “plus” en kunstwerkkattest “starter” recht op een kunstwerkkuitkering, en wie beschikt over een gewoon kunstwerkkattest niet. Dat volgt uit artikel 17, § 2, tweede lid, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023, gelezen in samenhang met artikel 27, 23°, en hoofdstuk XII van titel II van het koninklijk besluit van 25 november 1991 ‘houdende de werkloosheidsreglementering’.

De motivering voor het behoud van de forfaitaire kostenafrek in het licht van de kunstwerkkuitkering is bijgevolg (naast de houders van een kunstwerkkattest “plus”) wél pertinent voor houders van een kunstwerkkattest “starter” die evenwel van het toepassingsgebied van de ontworpen regeling zijn uitgesloten, maar is dat niet voor houders van een gewoon kunstwerkkattest op wie de ontworpen regeling nochtans wél van toepassing is.

Overigens wordt meermaals in de memorie van toelichting enkel verwezen naar de relevantie van de ontworpen regeling voor de houders van een kunstwerkkattest “plus”, zonder dat

contribuable détient une attestation du travail des arts visée par des dispositions similaires ou produisant des effets similaires, adoptées par un autre État membre de l’EEE.

Ce champ d’application est en premier lieu confirmé comme suit dans l’exposé des motifs: “[l]’application de la déduction forfaitaire des frais est limitée aux artistes titulaires d’une attestation du travail des arts de type ‘plus’¹⁶ et n’est, par conséquent, pas accessible aux détenteurs d’une attestation du travail des arts de type ‘starter’. L’attestation du travail des arts de type ‘plus’ est en effet subordonnée à l’exigence de revenus substantiels issus d’activités artistiques, exigence qui ne s’applique pas à l’attestation de type ‘starter’”.

Dans un second temps, le champ d’application est toutefois motivé comme suit: “[l]e fait de ne plus autoriser la déduction forfaitaire des frais sur les revenus provenant des droits d’auteur aurait pour les artistes un impact négatif supplémentaire sur le montant éventuel de leur allocation du travail des arts. [...] Pour éviter cela, il a été décidé de maintenir l’application des régimes forfaitaires pour les droits d’auteur aux détenteurs d’une attestation du travail des arts”.

En combinaison avec le champ d’application tel qu’il figure dans le texte du régime en projet, il pourrait se déduire de cette dernière motivation que les personnes qui détiennent une attestation du travail des arts ordinaire ou une attestation du travail des arts “plus” ont droit à une allocation du travail des arts (et ont donc tout intérêt à conserver la déduction forfaitaire des frais afin de ne pas perdre leur allocation du travail des arts), et que celles qui détiennent une attestation du travail des arts “débutant” n’auraient pas droit à une allocation du travail des arts (et, pour ce motif, n’auraient donc pas besoin que soit conservée la déduction forfaitaire des frais). Or, (seuls) les titulaires d’une attestation du travail des arts “plus” et d’une attestation du travail des arts “débutant” ont droit à une allocation du travail des arts, les personnes qui détiennent uniquement une attestation du travail des arts ordinaire n’y ayant pas droit. Cela ressort de l’article 17, § 2, alinéa 2, de l’arrêté royal du 13 mars 2023, lu en combinaison avec l’article 27, 23°, et le chapitre XII du titre II de l’arrêté royal du 25 novembre 1991 ‘portant réglementation du chômage’.

La motivation du maintien de la déduction forfaitaire des frais au regard de l’allocation du travail des arts est par conséquent (outre pour les titulaires d’une attestation du travail des arts “plus”) bel et bien pertinente pour les titulaires d’une attestation du travail des arts “débutant”, qui sont toutefois exclus du champ d’application du régime en projet, mais ne l’est pas pour les titulaires d’une attestation du travail des arts ordinaire, auxquels le régime en projet s’applique cependant effectivement.

Par ailleurs, l’exposé des motifs se contente à plusieurs reprises de renvoyer à la pertinence du régime en projet pour les titulaires d’une attestation du travail des arts “plus”, sans

¹⁶ In de Franse tekst wordt op deze plaats geen melding gemaakt van een gewoon kunstwerkkattest. De stellers van het ontwerp moeten de overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst nagaan.

¹⁶ Le texte français ne fait pas mention ici d’une attestation du travail des arts ordinaire. Les auteurs du projet doivent vérifier la concordance entre les textes néerlandais et français.

het duidelijk is of de desbetreffende redenering tevens geldt voor de houders van een gewoon kunstwerkkattest.¹⁷

Gelet op het voorgaande zouden de stellers van het voorontwerp er dan ook goed aan doen om in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel de verwarring en de onduidelijkheid in de memorie van toelichting over het toepassingsgebied van de ontworpen regeling voor houders van verschillende kunstwerkkattesten weg te werken en zouden ze die memorie van toelichting beter aanvullen met een deugdelijke verantwoording voor het behoud van de forfaitaire kostenaf trek voor houders van de door de ontworpen regeling beoogde kunstwerkkattesten.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikelen 10 en 11

1. Gevraagd wat precies wordt bedoeld met de zinsnede “(...) de in het eerste lid bedoelde kostenaf trek (...) is niet van toepassing op attesten zoals bedoeld in artikel 17 van voormeld koninklijk besluit” en de zinsnede “[h]et in het eerste lid, 1°, bedoelde forfait (...) is niet van toepassing op attesten zoals bedoeld in artikel 17 van voormeld koninklijk besluit” in respectievelijk het ontworpen artikel 3, tweede lid, en het ontworpen artikel 4, vierde lid, van het KB/WIB 92, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Hiermee wordt bedoeld dat het om een gewoon kunstwerkkattest of een kunstwerkkattest ‘plus’ moet gaan. Een kunstwerkkattest ‘starter’ is niet voldoende om aanspraak te kunnen maken op de forfaitaire kostenaf trek.”

Men schrijft in de ontworpen bepalingen “(...) en niet van toepassing op *inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige beschikt over een kunstwerkkattest* als bedoeld in artikel 17 van voormeld koninklijk besluit”.

2. Gevraagd op welk tijdstip of gedurende welke periode de belastingplichtige dient te beschikken over het vereiste kunstwerkkattest, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De belastingplichtige dient over het vereiste kunstwerkkattest te beschikken op de datum van verkrijging van de inkomsten.”

Ter wille van de duidelijkheid verdient het aanbeveling om in het ontworpen artikel 3, tweede lid, van het KB/WIB 92 te

¹⁷ Bijvoorbeeld: “Bij kunstenaars in het bezit van een *kunstwerkkattest plus* doet dit risico zich veel minder voor, aangezien zij doorgaans geen andere beroepsinkomsten genieten waarop reeds beroepskosten worden aangerekend” en “De inkomsten uit auteursrechten die beoogd worden door deze maatregel betreffen zowel deze die onder artikel 17, § 1, 5°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92) vallen, als de restcategorie die onder artikel 17, § 1, 3°, WIB 92 valt. De forfaitaire kostenaf trek ten belope van 15 pct., bedoeld in artikel 3 KB/WIB 92, zal in het geval van inkomsten uit auteursrechten gevat door artikel 17, § 1, 3°, WIB 92 dus ook enkel van toepassing blijven wanneer de belastingplichtige over een *kunstwerkkattest plus* beschikt.”

qu’il apparaisse clairement si le raisonnement concerné vaut également pour les titulaires d’une attestation du travail des arts ordinaire¹⁷.

Eu égard à ce qui précède, les auteurs de l’avant-projet seraient dès lors bien avisés, au regard du principe constitutionnel d’égalité, d’éliminer la confusion et l’imprécision qui subsistent dans l’exposé des motifs quant au champ d’application du régime en projet pour les titulaires des différentes attestations du travail des arts, et de compléter cet exposé des motifs par une justification adéquate du maintien de la déduction forfaitaire des frais en faveur des titulaires des attestations du travail des arts visées par le régime en projet.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Articles 10 et 11

1. Interrogé sur la portée exacte du segment de phrase “[...] la déduction forfaitaire mentionnée à l’alinéa 1er [...] ne s’applique pas aux attestations telles que visées par l’article 17 de l’arrêté royal précité” et du segment de phrase “[l]e forfait mentionné à l’alinéa 1er, 1°, [...] ne s’applique pas aux attestations telles que visées par l’article 17 de l’arrêté royal précité”, figurant respectivement à l’article 3, alinéa 2, en projet, et à l’article 4, alinéa 4, en projet, de l’AR/CIR 92, le délégué a répondu ce qui suit:

“Hiermee wordt bedoeld dat het om een gewoon kunstwerkkattest of een kunstwerkkattest ‘plus’ moet gaan. Een kunstwerkkattest ‘starter’ is niet voldoende om aanspraak te kunnen maken op de forfaitaire kostenaf trek”.

On écrira dans les dispositions en projet “[...] et ne s’applique pas aux *revenus provenant d’activités pour lesquelles le contribuable détient une attestation du travail des arts* visée à l’article 17 de l’arrêté royal précité”.

2. Interrogé sur le point de savoir à quel moment ou pendant quelle période le contribuable doit détenir l’attestation du travail des arts requise, le délégué a répondu ce qui suit:

“De belastingplichtige dient over het vereiste kunstwerkkattest te beschikken op de datum van verkrijging van de inkomsten.”

Dans un souci de clarté, il est recommandé de préciser, à l’article 3, alinéa 2, en projet, de l’AR/CIR 92, que le contribuable

¹⁷ Par exemple: “Ce risque est nettement moins présent pour les artistes en possession d’une *attestation du travail des arts plus*, dans la mesure où ceux-ci ne perçoivent généralement pas d’autres revenus professionnels pour lesquels des frais professionnels sont déjà pris en compte” et “Les revenus provenant des droits d’auteur visés par la présente mesure concernent à la fois ceux qui relèvent de l’article 17, § 1er, 5°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92), ainsi que la catégorie résiduelle qui relève de l’article 17, § 1er, 3°, CIR 92. La déduction forfaitaire de 15 p.c., visée à l’article 3 de l’AR/CIR 92, ne s’appliquera, dans le cas des revenus provenant des droits d’auteur visés à l’article 17, § 1er, 3°, CIR 92, que si le contribuable dispose d’une *attestation du travail des arts plus*”.

expliciteren dat de belastingplichtige over het vereiste kunstwerkattest moet beschikken op de datum van verkrijging van de beoogde inkomsten.

Artikel 12

1. Luidens artikel 12 van het voorontwerp “treedt [deze afdeling] in werking op 1 januari 2026 en is [ze] van toepassing op de vanaf 1 januari 2026 betaalde of toegekende inkomsten”.

Gevraagd hoe op de inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten die reeds vanaf 1 januari 2026 zijn betaald of toegekend een correcte inhouding van roerende voorheffing kan worden toegepast vooraleer de aan te nemen wet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Voor de toepassing van de roerende voorheffing zullen de gewijzigde bepalingen pas in werking treden op de tiende dag na bekendmaking van deze wet. Aangezien inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten overeenkomstig artikel 313, eerste lid, WIB 92 in alle geval opgenomen moeten worden in de aangifte personenbelasting zal er sowieso geen verschil zijn bij de definitieve belasting in de personenbelasting, na verrekening van de roerende voorheffing, tussen de inkomsten betaald of toegekend voor de tiende dag na bekendmaking en deze betaald of toegekend vanaf de tiende dag na bekendmaking van de wet. Er zal nog een bepaling worden toegevoegd in het artikel met de inwerkingtreding om dit te verduidelijken.”

Uit het antwoord van de gemachtigde kan worden begrepen dat, specifiek voor de inhouding van de roerende voorheffing, de inwerkingtreding van de aan te nemen wet in die zin zal worden aangepast dat de wijzigingen pas van toepassing zijn op de inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten die vanaf de tiende dag na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad* worden toegekend of betaald. Met dit voorstel van de gemachtigde kan worden ingestemd.

2. In artikel 12 van het voorontwerp schrijft men “heeft uitwerking met ingang van” en niet “treedt in werking op”.¹⁸

Afdeling 2 – Liquidatiereserve en VVPRbis

ALGEMENE OPMERKING

1. De artikelen 13 tot 17 van het voorontwerp strekken tot aanpassing van de fiscale behandeling van dividenden uitgekeerd uit liquidatiereserves en onder het VVPRbis-regime.¹⁹

Dividenden uitgekeerd uit liquidatiereserves aangelegd op datum van 31 december 2025 zijn op grond van de thans geldende regeling vervat in de artikelen 171, 3^osepties, a), en 269, § 1, 8°, a), van het WIB 92 belastbaar tegen een aanslagvoet van 5 %, 6,5 % of 20 %, naargelang de liquidatiereserves

¹⁸ Zie *Beginnelen van de wetgevingstechniek – Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, blz. 170, formule F 4-5-1-3 (www.raadvst-consetat.be).

¹⁹ Afkorting voor verlaagde voorheffing / précompte réduite bis.

doit détenir l’attestation du travail des arts requise à la date d’obtention des revenus visés.

Article 12

1. Selon l’article 12 de l’avant-projet, “[l]a présente section entre en vigueur le 1er janvier 2026 et est applicable aux revenus payés ou attribués à partir du 1er janvier 2026”.

Interrogé sur la manière dont une retenue correcte du précompte mobilier peut être appliquée aux revenus provenant de droits d’auteur et de droits voisins déjà payés ou attribués à partir du 1er janvier 2026, préalablement à la publication de la loi à adopter au *Moniteur belge*, le délégué a répondu comme suit:

“Voor de toepassing van de roerende voorheffing zullen de gewijzigde bepalingen pas in werking treden op de tiende dag na bekendmaking van deze wet. Aangezien inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten overeenkomstig artikel 313, eerste lid, WIB 92 in alle geval opgenomen moeten worden in de aangifte personenbelasting zal er sowieso geen verschil zijn bij de definitieve belasting in de personenbelasting, na verrekening van de roerende voorheffing, tussen de inkomsten betaald of toegekend voor de tiende dag na bekendmaking en deze betaald of toegekend vanaf de tiende dag na bekendmaking van de wet. Er zal nog een bepaling worden toegevoegd in het artikel met de inwerkingtreding om dit te verduidelijken”.

Il peut se déduire de la réponse du délégué que, spécifiquement pour la retenue du précompte mobilier, l’entrée en vigueur de la loi à adopter sera adaptée en ce sens que les modifications ne s’appliqueront qu’aux revenus provenant de droits d’auteur et de droits voisins qui sont attribués ou payés à partir du dixième jour suivant leur publication au *Moniteur belge*. On peut se rallier à cette proposition du délégué.

2. À l’article 12 de l’avant-projet, on écrira “produit ses effets le” et non “entre en vigueur le”.¹⁸

Section 2 – Réserve de liquidation et VVPRbis

OBSERVATION GÉNÉRALE

1. Les articles 13 à 17 de l’avant-projet visent à adapter le traitement fiscal des dividendes distribués provenant de réserves de liquidation et dans le cadre du régime VVPRbis¹⁹.

Les dividendes distribués provenant des réserves de liquidation constituées au 31 décembre 2025 sont, en vertu du régime actuellement en vigueur prévu aux articles 171, 3^osepties, a), et 269, § 1er, 8°, a), du CIR 92, imposables au taux de 5 %, de 6,5 % ou de 20 %, selon que les réserves

¹⁸ Voir *Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d’État, 2008, p. 170, formule F 4-5-1-3 (à consulter sur www.raadvst-consetat.be).

¹⁹ Abréviation de “verlaagde voorheffing / précompte réduit” bis.

respectievelijk ten minste vijf jaar, gedurende een periode tussen drie en vijf jaar of gedurende minder dan drie jaar behouden blijven, te rekenen vanaf de laatste dag van het belastbaar tijdperk van aanleg. De ontworpen regeling heeft tot gevolg dat die dividenden worden onderworpen aan een verhoogde aanslagvoet, en met name belastbaar zijn tegen een aanslagvoet van 9,8 % of 30 %²⁰, indien de liquidatiereserves respectievelijk wel of niet gedurende ten minste drie jaar behouden blijven, te rekenen vanaf de laatste dag van het belastbaar tijdperk van aanleg (artikelen 14, 2° tot 4°, en 15, 1° tot 3°, van het voorontwerp).

Dividenden uitgekeerd uit liquidatiereserves aangelegd op een datum na 31 december 2025 zijn op grond van de thans geldende regeling vervat in de artikelen 171, 3°septies, b), en 269, § 1, 8°, b), van het WIB 92 belastbaar tegen een aanslagvoet van 6,5 % of 30 %, naargelang de liquidatiereserves wel of niet gedurende ten minste drie jaar behouden blijven, te rekenen vanaf de laatste dag van het belastbaar tijdperk van aanleg. De ontworpen regeling heeft tot gevolg dat dergelijke dividenden uit liquidatiereserves die gedurende ten minste drie jaar behouden blijven, te rekenen vanaf de laatste dag van het belastbaar tijdperk van aanleg, worden onderworpen aan een verhoogde aanslagvoet, en met name belastbaar zijn tegen een aanslagvoet van 9,8 % (artikelen 14, 2° tot 4°, en 15, 1° tot 3°, van het voorontwerp).

Naar luid van artikel 17, eerste lid, van het voorontwerp treden de desbetreffende bepalingen in werking op 1 januari 2026 en zijn ze van toepassing op vanaf diezelfde datum toegekende of betaalbaar gestelde dividenden.

2. Bij de ontworpen regeling rijzen vragen in het licht van het vertrouwensbeginsel.

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat de wetgever in fiscale aangelegenheden beschikt over een ruime beoordelingsmarge, inclusief wanneer hij beslist een einde te maken aan een fiscaal voordeel en beoordeelt of de afschaffing het instellen van een overgangsregeling vereist. Er wordt wel op buitensporige wijze afbreuk gedaan aan het vertrouwensbeginsel wanneer de rechtmatige verwachtingen van een bepaalde categorie van rechtsonderhorigen worden miskend zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die de ontstentenis van een overgangsregeling kan verantwoorden.²¹

2.1. Gevraagd of de ontworpen regeling geen afbreuk doet aan de rechtmatige verwachtingen van belastingplichtigen die vóór de bekendmaking van de aan te nemen wet in het *Belgisch Staatsblad* liquidatiereserves hebben aangelegd op datum van 31 december 2025, waarbij zij redelijkerwijze erop konden vertrouwen dat de thans geldende regeling vervat in de artikelen 171, 3°septies, a), en 269, § 1, 8°, a), van het WIB 92 nog van toepassing zou zijn, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De verschillende maatregelen opgenomen in dit ontwerp van programmawet zijn al uitvoerig besproken in de media. De

de liquidation sont, respectivement, conservées pendant au moins cinq ans, pendant une période comprise entre trois et cinq ans ou pendant moins de trois ans, à compter du dernier jour de la période imposable de la constitution. Le régime en projet a pour effet de soumettre ces dividendes à un taux majoré, à savoir qu'ils sont imposables à un taux de 9,8 % ou de 30 %²⁰, selon que les réserves de liquidation sont ou non conservées pendant au moins trois ans, à compter du dernier jour de la période imposable de la constitution (articles 14, 2° à 4°, et 15, 1° à 3°, de l'avant-projet).

Les dividendes distribués provenant des réserves de liquidation constituées à une date ultérieure au 31 décembre 2025 sont, en vertu du régime actuellement en vigueur prévu aux articles 171, 3°septies, b), et 269, § 1er, 8°, b), du CIR 92, imposables au taux de 6,5 % ou de 30 %, selon que les réserves de liquidation sont conservées ou non pendant au moins trois ans, à compter du dernier jour de la période imposable de la constitution. Le régime en projet implique que de tels dividendes provenant de réserves de liquidation qui sont conservées pendant au moins trois ans, à compter du dernier jour de la période imposable de la constitution, sont soumis à un taux majoré, c'est-à-dire qu'ils sont imposables à un taux de 9,8 % (articles 14, 2° à 4°, et 15, 1° à 3°, de l'avant-projet).

Selon l'article 17, alinéa 1er, de l'avant-projet, les dispositions concernées entrent en vigueur le 1er janvier 2026 et sont applicables aux dividendes attribués ou mis en paiement à partir de cette même date.

2. Le régime en projet soulève des questions au regard du principe de confiance.

Il ressort de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle que le législateur dispose ainsi, en matière fiscale, d'une large marge d'appréciation, également lorsqu'il décide de mettre un terme à un avantage fiscal, et apprécie si cette suppression nécessite l'aménagement d'un régime transitoire. Il est toutefois porté une atteinte excessive au principe de confiance lorsque les attentes légitimes d'une catégorie déterminée de justiciables sont méconnues sans qu'un motif impérieux d'intérêt général puisse justifier l'absence d'un régime transitoire²¹.

2.1. À la question de savoir si le régime en projet ne porte pas atteinte aux attentes légitimes des contribuables qui, avant la publication de la loi à adopter au *Moniteur belge*, ont constitué des réserves de liquidation au 31 décembre 2025, pour lesquelles ils pouvaient raisonnablement s'attendre à ce que le régime actuellement en vigueur, inscrit aux articles 171, 3°septies, a), et 269, § 1er, 8°, a), du CIR 92, serait encore applicable, le délégué a répondu ce qui suit:

“De verschillende maatregelen opgenomen in dit ontwerp van programmawet zijn al uitvoerig besproken in de media. De

²⁰ Artikel 269, § 1, 1°, van het WIB 92.

²¹ GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013; GwH 30 januari 2025, nr. 8/2025.

²⁰ Article 269, § 1er, 1°, du CIR 92.

²¹ C.C., 8 mai 2013, n° 63/2013; C.C., 30 janvier 2025, n° 8/2025.

jaarlijkse algemene vergadering met betrekking tot boekjaren die afsluiten op 31 december vinden doorgaans ook maar in mei van het daaropvolgende jaar plaats. Belastingplichtigen zullen de beslissing over het al dan niet aanleggen van een liquidatiereserve op datum van 31 december 2025 dus wel degelijk kunnen nemen met de kennis van de wijzigende tarieven.”

Blijkens het antwoord van de gemachtigde gaan de stellers van het voorontwerp ervan uit dat de aan te nemen wet tijdig zal worden bekendgemaakt, namelijk vóór de datum waarop op de jaarlijkse algemene vergadering van een vennootschap een beslissing wordt genomen over de jaarrekening voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2025, en aldus over de eventuele aanleg van liquidatiereserves op die datum. Naar luid van artikel 3:1, § 1, tweede lid, van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 moet de jaarrekening maximaal binnen zes maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar ter goedkeuring worden voorgelegd aan de vennoten verenigd in vergadering of de algemene vergadering. Het valt evenwel niet uit te sluiten dat de jaarlijkse algemene vergadering wordt gehouden binnen een dermate korte termijn na de afsluiting van het boekjaar op 31 december 2025 en bijgevolg nog plaatsvindt vóór de datum van bekendmaking van de aan te nemen wet.

Het strekt dan ook tot aanbeveling dat voor de ontworpen regeling inzake dividenden uitgekeerd uit liquidatiereserves een overgangsregeling wordt uitgewerkt, of minstens dat de memorie van toelichting worden aangevuld met een deugdelijke verantwoording voor het gebrek aan dergelijke overgangsregeling.

2.2. Gevraagd of de ontworpen regeling voorts geen afbreuk doet aan de rechtmatige verwachtingen van belastingplichtigen die vóór de bekendmaking van de aan te nemen wet liquidatiereserves hebben aangelegd op een datum vanaf 1 januari 2026, waarbij zij redelijkerwijze erop konden vertrouwen dat de thans geldende regeling vervat in de artikelen 171, 3^osepties, b), en 269, § 1, 8°, b), van het WIB 92 nog van toepassing zou zijn, gaf de gemachtigde hetzelfde antwoord als in opmerking 2.1 hiervoor, met dat verschil dat het in dit geval boekjaren betreft die nog lopende zijn en waarvan de jaarlijkse algemene vergadering nóg later plaatsvindt.

Het valt evenwel ook in dit geval niet uit te sluiten dat een vennootschap met een boekjaar dat niet samenvalt met het kalenderjaar, een in het begin van 2026 vallende afsluitingsdatum van het boekjaar heeft en de jaarlijkse algemene vergadering houdt binnen een dermate korte termijn na die afsluitingsdatum dat deze valt vóór de datum van bekendmaking van de aan te nemen wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Ook in het geval van de ontworpen regeling inzake dividenden uitgekeerd uit liquidatiereserves die gedurende ten minste drie jaar behouden blijven, strekt het tot aanbeveling om te voorzien in een overgangsregeling, of minstens in een aanvulling van de memorie van toelichting met een deugdelijke verantwoording voor het gebrek aan een dergelijke overgangsregeling.

jaarlijkse algemene vergadering met betrekking tot boekjaren die afsluiten op 31 december vinden doorgaans ook maar in mei van het daaropvolgende jaar plaats. Belastingplichtigen zullen de beslissing over het al dan niet aanleggen van een liquidatiereserve op datum van 31 december 2025 dus wel degelijk kunnen nemen met de kennis van de wijzigende tarieven”.

Au vu de la réponse du délégué, les auteurs de l'avant-projet considèrent que la loi à adopter sera publiée en temps utile, à savoir avant la date à laquelle l'assemblée générale annuelle d'une société statue sur les comptes annuels de l'exercice comptable se clôturant le 31 décembre 2025, et donc sur la constitution éventuelle de réserves de liquidation à cette date. Selon l'article 3:1, § 1er, alinéa 2, du Code des sociétés et des associations du 23 mars 2019, les comptes annuels doivent être soumis à l'approbation des associés réunis en assemblée ou de l'assemblée générale maximum dans les six mois de la clôture de l'exercice. Il n'est cependant pas exclu que l'assemblée générale annuelle se tienne dans un délai tellement court après la clôture de l'exercice le 31 décembre 2025 qu'elle aurait par conséquent lieu avant la date de publication de la loi à adopter.

Il est dès lors recommandé de mettre en place un régime transitoire pour le régime en projet en matière de dividendes distribués provenant de réserves de liquidation, ou à tout le moins, de compléter l'exposé des motifs par une justification adéquate de l'absence d'un tel régime transitoire.

2.2. À la question de savoir si le régime en projet ne porte pas, en outre, atteinte aux attentes légitimes des contribuables qui, avant la publication de la loi à adopter, ont constitué des réserves de liquidation à une date à partir du 1er janvier 2026, pour lesquelles ils pouvaient raisonnablement s'attendre à ce que le régime actuellement en vigueur, tel qu'il est prévu aux articles 171, 3^osepties, b), et 269, § 1er, 8°, b), du CIR 92, serait encore applicable, le délégué a donné la même réponse que celle figurant à l'observation 2.1 ci-dessus, à cette différence qu'il s'agit en l'occurrence d'exercices comptables encore en cours et dont l'assemblée générale annuelle se tiendra à une date encore ultérieure.

Il n'est toutefois pas exclu, dans ce cas également, qu'une société dont l'exercice comptable ne coïncide pas avec l'année civile ait une date de clôture située au début de l'année 2026 et tienne son assemblée générale annuelle dans un délai à ce point court après cette date de clôture que celle-ci aurait lieu avant la date de publication de la loi à adopter au *Moniteur belge*.

Dans le cas du régime en projet en matière de dividendes distribués provenant de réserves de liquidation qui sont conservées pendant au moins trois ans également, il est recommandé de prévoir un régime transitoire, ou à tout le moins de compléter l'exposé des motifs par une justification adéquate de l'absence d'un tel régime transitoire.

BIJZONDERE OPMERKINGENArtikel 13

1. Gevraagd wat precies moet worden verstaan onder de zinsnede “dezelfde of gelijkaardige activiteiten (...) als deze van de vennootschap die de dividenden heeft uitgekeerd” in het ontworpen artikel 21, eerste lid, 11°, tweede lid, van het WIB 92, gaf de gemachtigde het volgende voorbeeld:

“Dit is een feitelijke beoordeling.

Zoals het voorbeeld vermeld in de Memorie van Toelichting, waarbij een arts nog steeds dezelfde praktijk uitoefent met hetzelfde RIZIV-nummer, is dit duidelijk.

Een CEO die CEO wordt bij een ander bedrijf oefent eveneens gelijkaardige activiteiten uit. Moest hij een andere leidinggevende functie uitoefenen zal dit eveneens als een gelijkaardige activiteit worden beschouwd.

Stel dat deze CEO een totaal ander pad zou opgaan en bijvoorbeeld een winkel zou openen, dan is dit bezwaarlijk als ‘dezelfde of gelijkaardige activiteit’ te beschouwen.”

Ter wille van de duidelijkheid is het raadzaam dit voorbeeld in de memorie van toelichting op te nemen.

2. Gevraagd wat precies moet worden verstaan onder de zinsnede “activiteiten verricht via een vennootschap” in het ontworpen artikel 21, eerste lid, 11°, tweede lid, van het WIB 92 en welke criteria gelden om te bepalen of activiteiten worden verricht “via een vennootschap”, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het is de genietster van de dividenden die dezelfde of gelijkaardige activiteiten moet verrichten via een vennootschap. Dit houdt in dat deze de functie van bedrijfsleider moet hebben binnen deze vennootschap, al dan niet via een tussenliggende vennootschap. Enkel aandeelhouder zijn van deze nieuwe vennootschap zal geen aanleiding geven tot de toepassing van deze antimisbruikbepaling. Dit sluit aan bij de doelstelling om ‘stop & go’ situaties (waarbij om de aantal jaren bijvoorbeeld een vennootschap wordt geliquideerd om belastingvrij een liquidatiebonus op te kunnen strijken) met een dergelijke antimisbruikbepaling aan te pakken.”

Ter wille van de rechtszekerheid dient de toelichting van de gemachtigde ook tot uiting te komen in de tekst van de ontworpen bepaling zelf.

Artikel 16

1. Artikel 16 van het voorontwerp strekt tot aanvulling van artikel 313, eerste lid, van het WIB 92 met een punt 7°. De Raad van State wijst de stellers van het voorontwerp erop dat op 17 december 2025 een wetsontwerp ‘tot invoering van een belasting op meerwaarden op financiële activa’ in de Kamer

OBSERVATIONS PARTICULIÈRESArticle 13

1. Interrogé sur la portée exacte du segment de phrase “les mêmes activités ou des activités similaires [...] que celle qui a distribué les dividendes” à l’article 21, alinéa 1er, 11°, alinéa 2, en projet, du CIR 92, le délégué a donné l’exemple suivant:

“Dit is een feitelijke beoordeling.

Zoals het voorbeeld vermeld in de Memorie van Toelichting, waarbij een arts nog steeds dezelfde praktijk uitoefent met hetzelfde RIZIV-nummer, is dit duidelijk.

Een CEO die CEO wordt bij een ander bedrijf oefent eveneens gelijkaardige activiteiten uit. Moest hij een andere leidinggevende functie uitoefenen zal dit eveneens als een gelijkaardige activiteit worden beschouwd.

Stel dat deze CEO een totaal ander pad zou opgaan en bijvoorbeeld een winkel zou openen, dan is dit bezwaarlijk als ‘dezelfde of gelijkaardige activiteit’ te beschouwen”.

Dans un souci de clarté, il est conseillé de faire figurer cet exemple dans l’exposé des motifs.

2. Interrogé sur la portée exacte du segment de phrase “activités [...] [exercées] par l’intermédiaire d’une société” à l’article 21, alinéa 1er, 11°, alinéa 2, en projet, du CIR 92 et sur les critères employés pour déterminer si des activités sont exercées “par l’intermédiaire d’une société”, le délégué a répondu ce qui suit:

“Het is de genietster van de dividenden die dezelfde of gelijkaardige activiteiten moet verrichten via een vennootschap. Dit houdt in dat deze de functie van bedrijfsleider moet hebben binnen deze vennootschap, al dan niet via een tussenliggende vennootschap. Enkel aandeelhouder zijn van deze nieuwe vennootschap zal geen aanleiding geven tot de toepassing van deze antimisbruikbepaling. Dit sluit aan bij de doelstelling om ‘stop & go’ situaties (waarbij om de aantal jaren bijvoorbeeld een vennootschap wordt geliquideerd om belastingvrij een liquidatiebonus op te kunnen strijken) met een dergelijke antimisbruikbepaling aan te pakken”.

Dans un souci de sécurité juridique, l’explication du délégué doit également être exprimée dans le texte même de la disposition en projet.

Article 16

1. L’article 16 de l’avant-projet vise à compléter l’article 313, alinéa 1er, du CIR 92 par un point 7°. Le Conseil d’État attire l’attention des auteurs de l’avant-projet sur le fait qu’un projet de loi ‘introduisant un impôt sur les plus-values sur les actifs financiers’ a été déposé à la Chambre des représentants le

van volksvertegenwoordigers werd ingediend,²² waarvan artikel 29, 3°, reeds voorziet in de invoeging van een punt 7° in artikel 313, eerste lid, van het WIB 92.

2. Gevraagd hoe de in het ontworpen artikel 313, eerste lid, 7°, van het WIB 92 bepaalde aangifteplicht van de “in artikel 21, eerste lid, 11°, tweede lid, vermelde inkomsten” zich verhoudt tot de in artikel 21, eerste lid, 11°, van het WIB 92 bepaalde regeling waarin de inkomsten niet als inkomsten van roerende goederen en kapitalen worden gezien “(...) indien de belastingplichtige kan bewijzen dat de hierboven bedoelde handelingen hoofdzakelijk door andere motieven verantwoord zijn dan het verkrijgen van het in het eerste lid bedoelde voordeel”, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Wanneer de belastingplichtige kan aantonen dat er hoofdzakelijk andere motieven aan ten grondslag lagen, dan zal de antimisbruikbepaling niet van toepassing zijn. De initieel gediskwalificeerde dividenden zullen dan m.a.w. niet worden aangemerkt als belastbare inkomsten en bijgevolg zal de aangifteplicht ook niet van toepassing zijn.”

Ter wille van de rechtszekerheid dient de toelichting van de gemachtigde tot uiting te komen in de tekst van artikel 16 van het voorontwerp zelf.

Artikel 17

1. Naar luid van artikel 17, eerste lid, van het voorontwerp treden de artikelen 14, 2°, 3° en 4°, en 15, 1°, 2° en 3°, in werking op 1 januari 2026 en zijn deze van toepassing op vanaf diezelfde datum toegekende of betaalbaar gestelde dividenden.

1.1 In die bepaling schrijve men “hebben uitwerking met ingang van” in de plaats van “treden in werking op”.²³

1.2. Gevraagd om nadere toelichting over de inwerking-treding van het ontworpen artikel 15, 1° tot 3°, met betrekking tot de aanslagvoet in de roerende voorheffing, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De inwerkingtreding van de gewijzigde bepalingen in artikel 269 WIB 92 zal in praktijk ook niet retroactief kunnen zijn, aangezien de wijzigingen enkel betrekking hebben op dividenden die voortkomen uit liquidatiereserves die ten vroegste op 31 december 2025 zijn aangelegd.”

1.3. Artikel 412 van het WIB 92 bepaalt dat de roerende voorheffing betaalbaar is binnen de vijftien dagen na de toekenning of de betaalbaarstelling van de belastbare inkomsten.

Gevraagd of de ontworpen regeling tot gevolg kan hebben dat voor sinds 1 januari 2026 toegekende of betaalbaar gestelde dividenden het tarief van de roerende voorheffing wordt verhoogd, met name van 20 % tot 30 %, terwijl de betalingstermijn van vijftien dagen reeds zal zijn verstreken op het

17 décembre 2025²², dont l'article 29, 3°, prévoit déjà l'insertion d'un point 7° à l'article 313, alinéa 1er, du CIR 92.

2. Interrogé sur la manière dont l'obligation de déclaration des “revenus visés à l'article 21, alinéa 1er, 11°, alinéa 2”, prévue à l'article 313, alinéa 1er, 7°, en projet, du CIR 92, s'articule avec le régime prévu à l'article 21, alinéa 1er, 11°, du CIR 92, selon lequel les revenus ne sont pas considérés comme des revenus des capitaux et biens mobiliers “[...] si le contribuable peut prouver que les actes mentionnés ci-dessus sont principalement justifié[s] par d'autres motifs que l'obtention de l'avantage visé à l'alinéa premier”, le délégué a répondu comme suit:

“Wanneer de belastingplichtige kan aantonen dat er hoofdzakelijk andere motieven aan ten grondslag lagen, dan zal de antimisbruikbepaling niet van toepassing zijn. De initieel gediskwalificeerde dividenden zullen dan m.a.w. niet worden aangemerkt als belastbare inkomsten en bijgevolg zal de aangifteplicht ook niet van toepassing zijn.”

Dans un souci de sécurité juridique, l'explication du délégué doit également être exprimée dans le texte même de l'article 16 de l'avant-projet.

Article 17

1. Selon l'article 17, alinéa 1er, de l'avant-projet, les articles 14, 2°, 3° et 4°, et 15, 1°, 2° et 3°, entrent en vigueur le 1er janvier 2026 et sont applicables aux dividendes attribués ou mis en paiement à partir de cette date.

1.1. On écrira dans cette disposition “produisent leurs effets le” au lieu de “entrent en vigueur le”.²³

1.2. Invité à apporter des précisions sur l'entrée en vigueur de l'article 15, 1° à 3°, en projet, portant sur le taux du précompte mobilier, le délégué a répondu ce qui suit:

“De inwerkingtreding van de gewijzigde bepalingen in artikel 269 WIB 92 zal in praktijk ook niet retroactief kunnen zijn, aangezien de wijzigingen enkel betrekking hebben op dividenden die voortkomen uit liquidatiereserves die ten vroegste op 31 december 2025 zijn aangelegd”.

1.3. L'article 412 du CIR 92 dispose que le précompte mobilier est payable dans les quinze jours de l'attribution ou de la mise en paiement des revenus imposables.

À la question de savoir si le régime en projet peut avoir pour effet que, pour des dividendes attribués ou mis en paiement depuis le 1er janvier 2026, le taux du précompte mobilier sera relevé, en l'occurrence de 20 % à 30 %, alors que le délai de paiement de quinze jours sera déjà écoulé au moment de la

²² Parl. St. Kamer 2025-26, nr. 56-1244/1.

²³ Zie *Beginnelen van de wetgevingstechniek – Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, blz. 170, formule F 4-5-1-3 (www.raadvst-consetat.be).

²² Doc. parl., Chambre, 2025-2026, n° 56-1244/1.

²³ Voir *Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, p. 170, formule F 4-5-1-3 (à consulter sur www.raadvst-consetat.be).

tijdstip waarop de aan te nemen wet wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, zodat de betrokkenen onmogelijk de verplichting van artikel 412 van het WIB 92 kunnen vervullen, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Zoals hierboven geantwoord, wijzigen de tarieven RV enkel voor dividenden die voortkomen uit liquidatiereserves die ten vroegste op 31 december 2025 zijn aangelegd. De jaarlijkse algemene vergadering waarop deze aanleg wordt goedgekeurd zal doorgaans pas in de loop van 2026 plaatsvinden. Dit betreft dan ook enkel nog maar de aanleg van de liquidatiereserve. Het uitkeren van dividenden voortkomend uit deze liquidatiereserve vindt op een nog later moment plaats.

Het door u aangehaalde scenario zal dus niet kunnen voorvallen.”

Het lijkt evenwel niet geheel te kunnen worden uitgesloten dat voorafgaand aan de datum van bekendmaking van de aan te nemen wet de jaarlijkse algemene vergadering wordt gehouden, waarop wordt beslist tot toekenning of betaalbaarstelling van dividenden uit die liquidatiereserves. Er moet dan ook een overgangsregeling worden uitgewerkt voor die gevallen waarin de in artikel 412 van het WIB 92 bepaalde betalingstermijn van vijftien dagen na de toekenning of de betaalbaarstelling van de dividenden reeds (deels) is verstreken op de datum van bekendmaking van de aan te nemen wet in het *Belgisch Staatsblad*.

2. Luidens artikel 17, derde lid, van het voorontwerp blijft elke wijziging die vanaf 24 november 2025 aan de afsluitingsdatum van het boekjaar wordt aangebracht, zonder uitwerking voor de toepassing van de bepalingen in de artikelen 14, 2° tot 4°, en 15, 1° tot 3°, van het voorontwerp

De memorie van toelichting geeft hieromtrent de volgende toelichting:

“Voor de toepassing van de wijzigingsbepalingen met betrekking tot het regime van de liquidatiereserve zal er abstractie worden gemaakt van elke wijziging van de afsluitingsdatum van het boekjaar die vanaf 24 november 2025 (datum van het begrotingsakkoord) is aangebracht.”

2.1. Deze bepaling is geen inwerkingtredingsbepaling en kan dan ook beter uit artikel 17 van het voorontwerp worden gelicht en worden opgenomen in een nieuwe bepaling die volgt na de artikelen 14 en 15 van het voorontwerp.

2.2. Gevraagd wat precies wordt bedoeld met de ontworpen bepaling en of met name de wijzigingen worden beoogd die vanaf 24 november 2025 aan de afsluitingsdatum van het boekjaar van een vennootschap werden aangebracht en die erin bestaan dat de afsluitingsdatum werd *vervroegd van 31 december 2025 naar uiterlijk 30 december 2025*, antwoordde de gemachtigde bevestigend.

Die beoogde strekking dient met zoveel woorden te worden verduidelijkt in de tekst van artikel 17, derde lid, van het voorontwerp zelf.

publication de la loi à adopter au *Moniteur belge*, de sorte que les intéressés seront dans l'impossibilité de satisfaire à l'obligation prévue à l'article 412 du CIR 92, le délégué a répondu ce qui suit:

“Zoals hierboven geantwoord, wijzigen de tarieven RV enkel voor dividenden die voortkomen uit liquidatiereserves die ten vroegste op 31 december 2025 zijn aangelegd. De jaarlijkse algemene vergadering waarop deze aanleg wordt goedgekeurd zal doorgaans pas in de loop van 2026 plaatsvinden. Dit betreft dan ook enkel nog maar de aanleg van de liquidatiereserve. Het uitkeren van dividenden voortkomend uit deze liquidatiereserve vindt op een nog later moment plaats.

Het door u aangehaalde scenario zal dus niet kunnen voorvallen”.

Il ne semble toutefois pas pouvoir être totalement exclu que, préalablement à la date de publication de la loi à adopter, l'assemblée générale annuelle se tienne et décide de l'attribution ou de la mise en paiement de dividendes provenant de ces réserves de liquidation. Il faut dès lors élaborer un régime transitoire pour les situations dans lesquelles le délai de paiement de quinze jours suivant l'attribution ou la mise en paiement des dividendes, prévu à l'article 412 du CIR 92, est déjà (partiellement) écoulé à la date de publication de la loi à adopter au *Moniteur belge*.

2. Aux termes de l'article 17, alinéa 3, de l'avant-projet, toute modification apportée à la date de clôture de l'exercice comptable à partir du 24 novembre 2025 reste sans effet pour l'application des dispositions des articles 14, 2° à 4°, et 15, 1° à 3°, de l'avant-projet.

L'exposé des motifs donne les explications suivantes sur ce point:

“Pour l'application des dispositions modificatives relatives au régime de la réserve de liquidation, il sera fait abstraction de toute modification de la date de clôture de l'exercice comptable introduite à partir du 24 novembre 2025 (date de l'accord budgétaire)”.

2.1. Cette disposition n'est pas une disposition d'entrée en vigueur et il vaudrait donc mieux la distraire de l'article 17 de l'avant-projet et l'intégrer dans une nouvelle disposition qui suit les articles 14 et 15 de l'avant-projet.

2.2. À la question de savoir ce qu'il faut précisément entendre par la disposition en projet et si, notamment, les modifications visées sont celles apportées à partir du 24 novembre 2025 à la date de clôture de l'exercice comptable d'une société et qui consistent à *avancer la date de clôture du 31 décembre 2025 au 30 décembre 2025 au plus tard*, le délégué a répondu par l'affirmative.

La portée visée doit être précisée explicitement dans le texte même de l'article 17, alinéa 3, de l'avant-projet.

2.3.1. Daarnaast gaf de gemachtigde de volgende toelichting bij artikel 17, derde lid, van het voorontwerp:

“Het betreft enkel een fictiebepaling om belastingontwijking door middel van het wijzigen van de afsluitingsdatum te voorkomen. Gezien het enkel het vervroegen van de afsluitingsdatum tot ten laatste 30 december 2025 betreft en deze wijziging enkel door de fictiebepaling gevat zal worden wanneer ze vanaf 24 november 2025 plaatsvindt, lijkt er in dergelijk geval ook niet meteen een andere reden dan het ontwijken van de verhoogde tarieven denkbaar.”

2.3.2. Uit het voorgaande blijkt dat de stellers van het voorontwerp beogen om een onweerlegbaar vermoeden in te voeren dat elke wijziging die vanaf 24 november 2025 aan de afsluitingsdatum van het boekjaar werd aangebracht om die datum te vervroegen van 31 december 2025 naar uiterlijk 30 december 2025, belastingontwijking uitmaakt.

In arrest nr. 13/2026 van 22 januari 2026 van het Grondwettelijk Hof valt over een soortgelijke antimisbruikbepaling²⁴ – al betrof het hier de aankondiging van de verlaging van de tarieven in de vennootschapsbelasting van 33 % (van toepassing op de dag van het aannemen van de wet van 25 december 2017 ‘tot hervorming van de vennootschapsbelasting’) naar geleidelijk een nominaal tarief van 25 % en 20 % voor kleine vennootschappen, waarop belastingplichtigen met de wijziging van de afsluitdatum van het boekjaar van hun vennootschap trachtten te anticiperen – het volgende te lezen:

“B.4.1. Het in het geding zijnde artikel 86, D, van de wet van 25 december 2017 beoogt ‘te vermijden dat vennootschappen de afsluitingsdatum van hun boekjaar kunstmatig zouden wijzigen’. Daartoe zal ‘elke wijziging hieromtrent vanaf 26 juli 2017 (de datum waarop het Zomerakkoord met o.a. de hervorming van de vennootschapsbelasting werd aangekondigd) geen invloed hebben op de voorziene inwerkingtreding van de verschillende artikelen’ (ibid., p. 127).

(...)

B.6. Het komt de wetgever toe te oordelen of een belastingstelsel dat hij heeft ingevoerd al dan niet moet worden gehandhaafd, gewijzigd of vervangen door een ander stelsel en daarbij te bepalen voor welke periode en in welke omstandigheden een stelsel van toepassing is en vanaf wanneer en in welke gevallen het wordt opgeheven, gewijzigd of vervangen.

In voorkomend geval vermag hij, bijkomend, maatregelen te nemen om die handelwijze te verijdelen waarmee belastingplichtigen een voordelige regeling zouden verkrijgen voor een periode die de wetgever niet heeft bedoeld.

Indien daardoor evenwel een verschil in behandeling ontstaat tussen categorieën van belastingplichtigen of een identieke behandeling ontstaat van categorieën van belastingplichtigen

²⁴ Luidende als volgt: “Elke wijziging die vanaf 26 juli 2017 aan de afsluitingsdatum van het boekjaar wordt aangebracht blijft zonder uitwerking voor de toepassing van de in dit hoofdstuk bedoelde bepalingen.” (artikel 86, D, van de wet van 25 december 2017 ‘tot hervorming van de vennootschapsbelasting’)

2.3.1. En outre, le délégué a donné l’explication suivante concernant l’article 17, alinéa 3, de l’avant-projet:

“Het betreft enkel een fictiebepaling om belastingontwijking door middel van het wijzigen van de afsluitingsdatum te voorkomen. Gezien het enkel het vervroegen van de afsluitingsdatum tot ten laatste 30 december 2025 betreft en deze wijziging enkel door de fictiebepaling gevat zal worden wanneer ze vanaf 24 november 2025 plaatsvindt, lijkt er in dergelijk geval ook niet meteen een andere reden dan het ontwijken van de verhoogde tarieven denkbaar.”

2.3.2. Il ressort de ce qui précède que les auteurs de l’avant-projet visent à instaurer une présomption irréfutable selon laquelle toute modification apportée à la date de clôture de l’exercice comptable à partir du 24 novembre 2025 en vue d’avancer cette date du 31 décembre 2025 au 30 décembre 2025 au plus tard, constitue une évasion fiscale.

Dans l’arrêt n° 13/2026 de la Cour constitutionnelle du 22 janvier 2026, on peut lire ce qui suit en ce qui concerne une disposition anti-abus²⁴ similaire – même s’il s’agissait ici de l’annonce de la réduction des taux dans l’impôt des sociétés de 33 % (applicable à la date d’adoption de la loi du 25 décembre 2017 ‘portant réforme de l’impôt des sociétés’) à progressivement un taux nominal de 25 % et de 20 % pour les petites sociétés, ce que les contribuables ont tenté d’anticiper en modifiant la date de clôture de l’exercice comptable de leur société:

“B.4.1. L’article 86, D, en cause, de la loi du 25 décembre 2017 vise à ‘éviter que les sociétés modifient artificiellement la date de clôture de leur exercice comptable’. Pour ce faire, ‘chaque modification s’y rapportant à partir du 26 juillet 2017 (la date à laquelle l’accord d’été avec entre autres la réforme de l’impôt des sociétés est annoncé) n’aura aucune influence sur les entrées en vigueur prévues des différents articles’ (ibid., p. 127).

(...)

B.6. Il appartient au législateur d’apprécier si un régime d’imposition qu’il a lui-même instauré doit être maintenu ou non, modifié ou remplacé par un autre régime, et ce faisant, de déterminer pour quelle période et dans quelles conditions un régime est applicable et à partir de quelle période et dans quels cas il est abrogé, modifié ou remplacé.

Le cas échéant, il peut en outre prendre des mesures pour mettre en échec les procédés par lesquels des contribuables obtiendraient un régime avantageux pour une période qu’il n’a pas visée.

S’il en résulte cependant une différence de traitement entre des catégories de contribuables ou une identité de traitement entre des catégories de contribuables se trouvant dans des

²⁴ Libellée en ces termes: “Toute modification apportée à la date de clôture de l’exercice comptable à partir du 26 juillet 2017, reste sans effet pour l’application des dispositions du présent chapitre” (article 86, D, de la loi du 25 décembre 2017 ‘portant réforme de l’impôt des sociétés’).

die zich ten aanzien van de betwiste maatregel in wezenlijk verschillende situaties bevinden, dient het Hof te beoordelen of dat objectief en in redelijkheid kan worden verantwoord ten aanzien van de nagestreefde doelstelling. Het Hof dient daarbij rekening te houden met het feit dat een fiscale wet een verscheidenheid aan toestanden noodzakelijkerwijze dient op te vangen in categorieën die met de werkelijkheid slechts op vereenvoudigende en benaderende wijze overeenstemmen.

B.7. Het verschil in behandeling en de gelijke behandeling vermeld in B.5 berusten op een objectief criterium. Het verschil in behandeling berust op de datum waarop de afsluitingsdatum van het boekjaar is gewijzigd (vóór of vanaf 26 juli 2017). De gelijke behandeling berust op het feit dat de afsluitingsdatum van het boekjaar na 25 juli 2017 is gewijzigd.

B.8. Uit de in B.4.1 aangehaalde parlementaire voorbereiding blijkt dat de wetgever met de in het geding zijnde overgangsmaatregel beoogt te vermijden dat vennootschappen de afsluitingsdatum van het boekjaar kunstmatig zouden wijzigen om invloed te hebben op het moment waarop de hervorming op hen van toepassing wordt. Bovendien draagt die overgangsmaatregel bij tot de door de wetgever nagestreefde begrotingsneutraliteit van de hervorming.

Die doelstellingen zijn legitiem.

B.9. Door te bepalen dat elke wijziging die aan de afsluitingsdatum van het boekjaar is aangebracht vanaf 26 juli 2017 geen uitwerking heeft voor de toepassing van de in B.2 vermelde hervorming, heeft de wetgever een maatregel genomen die pertinent is in het licht van die doelstellingen. De wetgever heeft immers een maatregel genomen die het wijzigen van het boekjaar louter om de inwerkingtreding van de hervorming fiscaal te optimaliseren, van ieder nut ontheemt. In dat verband kan de wetgever ook niet worden verweten dat hij de maatregel van toepassing heeft gemaakt op wijzigingen vanaf 26 juli 2017. Op die datum is de hervorming immers aangekondigd, waardoor vennootschappen vanaf die datum kennis hadden van de strekking ervan, zodat de wetgever ervan mocht uitgaan dat bepaalde vennootschappen vanaf dan erop zouden anticiperen.

B.10. De in het geding zijnde bepaling heeft tot slot geen onevenredige gevolgen voor vennootschappen die vanaf 26 juli 2017 de afsluitingsdatum van hun boekjaar hebben gewijzigd om een andere reden dan fiscale optimalisatie. Zij verhindert namelijk niet dat die wijziging doorgang vindt, noch dat zij de nagestreefde boekhoudkundige doelstelling realiseert. Zij bepaalt slechts dat die wijziging zonder uitwerking blijft voor de toepassing van de bepalingen die deel uitmaken van titel 2 ('Hervorming van de vennootschapsbelasting') van hoofdstuk 1 ('Wijzigingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992') van de wet van 25 december 2017. Bijgevolg kan een wijziging van het boekjaar ook na de scharnierdatum nuttig blijven indien die wijziging niet louter is ingegeven door de voormelde hervorming van de vennootschapsbelasting. Het feit dat de wijziging zonder uitwerking blijft ten aanzien van het voormelde hoofdstuk heeft bovendien niet uitsluitend nadelige gevolgen voor een vennootschap die na de scharnierdatum haar boekjaar heeft gewijzigd. Het voormelde hoofdstuk verlaagt niet alleen de tarieven van de vennootschapsbelasting,

situaties die, ten aanzien van de meting van de kritiek, zijn essentieel verschillend, de Cour moet onderzoeken of deze verschillen kunnen worden gerechtvaardigd objectief en redelijk ten aanzien van de nagestreefde doelstelling. Het Hof moet daarbij rekening houden met het feit dat een fiscale wet een verscheidenheid aan toestanden noodzakelijkerwijze dient op te vangen in categorieën die met de werkelijkheid slechts op vereenvoudigende en benaderende wijze overeenstemmen.

B.7. La différence et l'identité de traitement mentionnées en B.5 reposent sur un critère objectif. La première est fonction de la date à laquelle a été modifiée la date de clôture de l'exercice comptable (avant le 26 juillet 2017 ou à partir de cette date). La seconde tient au fait que la date de clôture de l'exercice comptable a été modifiée après le 25 juillet 2017.

B.8. Il ressort des travaux préparatoires cités en B.4.1 que le législateur, par la mesure transitoire en cause, entend éviter que les sociétés modifient artificiellement la date de clôture de leur exercice comptable afin d'influer sur le moment où la réforme leur sera applicable. De plus, cette mesure transitoire contribue à la neutralité budgétaire de la réforme qu'ambitionne le législateur.

Ces objectifs sont légitimes.

B.9. En prévoyant que toute modification apportée à la date de clôture de l'exercice comptable à partir du 26 juillet 2017 ne produit pas d'effets quant à l'application de la réforme mentionnée en B.2, le législateur a pris une mesure pertinente au regard de ces objectifs. Il a en effet pris une mesure qui prive de toute utilité la modification de l'exercice comptable à la seule fin d'optimiser fiscalement l'entrée en vigueur de la réforme. À cet égard, il ne peut pas non plus être reproché au législateur d'avoir rendu la mesure applicable aux modifications survenues à partir du 26 juillet 2017. En effet, c'est à cette date qu'a été annoncée la réforme, de sorte que les sociétés en connaissaient la portée à compter de cette date, si bien que le législateur pouvait considérer que certaines d'entre elles réagiraient par anticipation.

B.10. Enfin, la disposition en cause ne produit pas des effets disproportionnés pour les sociétés qui ont modifié à partir du 26 juillet 2017 la date de clôture de leur exercice comptable pour un motif autre que l'optimisation fiscale. Elle n'empêche en effet ni la mise en œuvre de cette modification, ni la réalisation de l'objectif comptable poursuivi. Elle se borne à prévoir que cette modification reste sans effet pour l'application des dispositions qui font partie du titre 2 ('Réforme de l'impôt des sociétés') du chapitre 1er ('Modifications du Code des impôts sur les revenus 1992'), de la loi du 25 décembre 2017. Par conséquent, une modification de l'exercice comptable peut rester utile, même après la date-pivot, si elle n'est pas uniquement motivée par la réforme précitée de l'impôt des sociétés. Qui plus est, l'inopérance de la modification pour les besoins du chapitre susvisé n'a pas que des conséquences préjudiciables pour une société ayant modifié son exercice comptable après la date-pivot. Ledit chapitre ne se limite pas à diminuer les taux de l'impôt des sociétés, il contient aussi quelques mesures compensatoires, telles que la réforme de

maar bevat ook enkele compenserende maatregelen, zoals de hervorming van de aftrek voor risicokapitaal, die tot doel hebben de belastbare basis te vergroten. Tevens waarborgt de in het geding zijnde bepaling ook de fiscale neutraliteit van een wijziging van het boekjaar die heeft plaatsgevonden na 25 juli 2017 en die tot een latere afsluitingsdatum leidde. De in het geding zijnde bepaling vermijdt tot slot geschillen tussen de vennootschap en de fiscus over de waarachtigheid van de motivering op grond waarvan zij haar boekjaar wijzigt.

B.11. Artikel 86, D, van de wet van 25 december 2017 is aldus bestaansbaar met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het rechtszekerheidsbeginsel, met de artikelen 16 en 17 van de Grondwet en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol.”

Het is echter niet vanzelfsprekend dat het Grondwettelijk Hof evenzeer tot de conclusie zou komen dat de thans om advies voorgelegde regeling geen onevenredige gevolgen heeft voor wie – vóór de bekendmaking van de aan te nemen wet in het *Belgisch Staatsblad* – vanaf 24 november 2025 de afsluitingsdatum van het boekjaar heeft vervroegd van 31 december 2025 naar uiterlijk 30 december 2025 *om een andere reden dan fiscale optimalisatie*. Het gevolg van het negeren van die vervroeging van de afsluitingsdatum van het boekjaar is wat de ontworpen regeling betreft, in tegenstelling tot de in het geding zijnde regeling bij het voormelde arrest, immers een belastingverhoging en heeft aldus voor die belastingplichtige nadelige gevolgen. In het licht hiervan wordt de ontworpen regeling het best heroverwogen.

Afdeling 3 – Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing

VORMVEREISTEN

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, en het Grondwettelijk Hof reeds hebben opgemerkt, kunnen bepaalde vrijstellingen van doorstorting van bedrijfsvoorheffing als een steunmaatregel in de zin van artikel 107, lid 1, van het VWEU worden beschouwd.²⁵

Gevraagd of het voorontwerp wordt aangemeld bij de Europese Commissie, overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het VWEU, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Deze bepalingen hebben geen enkel effect op het toepassingsgebied van de maatregelen inzake vrijstellingen

²⁵ Adv.RvS 74.161/1/V van 25 augustus 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 8 november 2023 ‘houdende maatregelen tot ondersteuning van de gelegenheidsarbeiders in de land- en tuinbouw’, *Parl.St. Kamer* 2022-23, nr. 55-3568/1, 26-27, opmerking 3; adv.RvS 77.019/VR van 1 oktober 2024 over onder meer een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 9 april 2025 ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 8 juli 2024 tussen de Federale Overheid en het Waalse Gewest betreffende de uitvoering van de artikelen 19/1 tot 19/3 van de wet van 15 mei 2014 houdende uitvoering van het pact voor competitiviteit, werkgelegenheid en relance’, *Parl.St. Kamer*, 2024-25, nr. 56-0623/1, opmerkingen 3.2.1 tot 3.5; GwH 12 maart 2025, nr. 86/2025.

la déduction pour capital à risque, qui ont pour but d’accroître la base imposable. La disposition en cause garantit également la neutralité fiscale de toute modification de l’exercice comptable survenue après le 25 juillet 2017 et donnant lieu à un report de la date de clôture. Elle obvie enfin aux litiges entre la société et le fisc quant à la véracité de la motivation de la modification de l’exercice comptable.

B.11. L’article 86, D, de la loi du 25 décembre 2017 est ainsi compatible avec les articles 10, 11 et 172 de la Constitution, lus en combinaison avec le principe de la sécurité juridique, avec les articles 16 et 17 de la Constitution et avec l’article 1er du Premier Protocole additionnel.”

Or, il ne va pas de soi que la Cour constitutionnelle parvienne également à la conclusion que le dispositif actuellement soumis pour avis n’a pas d’effets disproportionnés pour quiconque – avant la publication de la loi à adopter au *Moniteur belge* – a avancé, à partir du 24 novembre 2025, la date de clôture de l’exercice comptable du 31 décembre 2025 au 30 décembre 2025 au plus tard *pour un motif autre que l’optimisation fiscale*. En effet, l’ignorance de cette anticipation de la date de clôture de l’exercice comptable entraîne, en ce qui concerne le dispositif en projet, contrairement au règlement en cause dans l’arrêt précité, une majoration de l’impôt et a ainsi des conséquences préjudiciables pour ce contribuable. Au regard de ce qui précède, il est préférable de réexaminer le dispositif en projet.

Section 3 – Dispense de versement de précompte professionnel

FORMALITÉS

Ainsi que le Conseil d’État, section de législation, et la Cour constitutionnelle l’ont déjà relevé, certaines dispenses de versement de précompte professionnel peuvent être considérées comme une mesure d’aide au sens de l’article 107, paragraphe 1, du TFUE²⁵.

À la question de savoir si l’avant-projet est notifié à la Commission européenne, conformément à l’article 108, paragraphe 3, du TFUE, le délégué a répondu en ces termes:

“Deze bepalingen hebben geen enkel effect op het toepassingsgebied van de maatregelen inzake vrijstellingen

²⁵ Avis C.E. 74.161/1/V du 25 août 2023 sur un avant-projet devenu la loi du 8 novembre 2023 ‘portant des mesures pour soutenir les travailleurs occasionnels dans l’agriculture et l’horticulture’, *Doc. parl.*, Chambre, 2022-2023, n° 55-3568/1, pp. 26-27, observation 3; avis C.E. 77.019/VR du 1er octobre 2024 sur, notamment, un avant-projet devenu la loi du 9 avril 2025 ‘portant assentiment à l’Accord de coopération du 8 juillet 2024 entre l’État fédéral et la Région wallonne relatif à l’exécution des articles 19/1 à 19/3 de la loi du 15 mai 2014 portant exécution du pacte de compétitivité, d’emploi et de relance’, *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-0623/1, observations 3.2.1 à 3.5; C.C., 12 mars 2025, n° 86/2025.

doorstorting bedrijfsvoorheffing. Het is een zuiver budgettaire maatregel.

De meeste vrijstellingen doorstorting bedrijfsvoorheffing werden bij de totstandkoming ervan niet als staatssteun aangemerkt, waardoor wijzigingen van de regelgeving die op die vrijstellingen betrekking hebben, niet bij de Europese Commissie moeten worden aangemeld.

Uitzonderingen hierop zijn de vrijstellingen bedoeld in de artikelen 275² WIB 92, 275⁵, § 4, 275⁸ WIB 92, 275⁹ WIB 92 en 275^{9/1} WIB 92. Hierbij moet onderscheid gemaakt worden tussen vrijstellingen die binnen het kader van een specifieke richtsnoer als staatssteun werden aangemerkt (de vrijstelling bedoeld in artikel 275² WIB 92), de vrijstellingen die onder het toepassingsgebied van de algemene groepsvrijstellingsverordening vallen (de vrijstellingen bedoeld in de artikelen 275⁸ WIB 92, 275⁹ WIB 92 en 275^{9/1} WIB 92), en de vrijstelling die onder het toepassingsgebied van de de-minimisverordening valt (de vrijstelling bedoeld in artikel 275⁵, § 4, WIB 92).

Voor de vrijstelling bedoeld in artikel 275^{9/1} WIB 92 is de aanmelding niet aan de orde omdat niet voorzien is dat deze in de jaren 2027 en volgende van toepassing zal zijn.

Voor de vrijstelling die onder het toepassingsgebied van de de-minimisverordening valt is de aanmelding niet aan de orde.

Voor de overige vrijstellingen wordt nog onderzocht of aanmelding aan de orde is omdat de maatregel niet tot gevolg heeft dat de toepassingsvoorwaarden worden gewijzigd of dat de individuele steunbedragen zullen toenemen. Voor de maatregelen die onder het toepassingsgebied van de algemene groepsvrijstellingsverordening vallen, is er hiervoor in elk geval nog tijd tot 30 januari 2027 (20 werkdagen na de inwerking van de maatregel, cfr. artikel 11 van de algemene groepsvrijstellingsverordening)."

Overeenkomstig artikel 2, lid 1, van verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 'tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie' wordt elk voornemen om nieuwe steun te verlenen tijdig door de betrokken lidstaat bij de Europese Commissie aangemeld. Artikel 1, punt c), van die verordening definieert nieuwe steun als "alle steun, dat wil zeggen steunregelingen en individuele steun, die geen bestaande steun is, met inbegrip van wijzigingen in bestaande steun".

In de ontworpen regeling is er sprake van een verlaging van de steunintensiteit in de zin van artikel 4, lid 2, eerste alinea, c), van verordening (EG) nr. 794/2004 van de Commissie van 21 april 2004 'tot uitvoering van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie'. In dergelijke situaties volstaat een vereenvoudigde aanmelding, waarna de Europese Commissie over een termijn van orde van één maand beschikt.

doorstorting bedrijfsvoorheffing. Het is een zuiver budgettaire maatregel.

De meeste vrijstellingen doorstorting bedrijfsvoorheffing werden bij de totstandkoming ervan niet als staatssteun aangemerkt, waardoor wijzigingen van de regelgeving die op die vrijstellingen betrekking hebben, niet bij de Europese Commissie moeten worden aangemeld.

Uitzonderingen hierop zijn de vrijstellingen bedoeld in de artikelen 275² WIB 92, 275⁵, § 4, 275⁸ WIB 92, 275⁹ WIB 92 en 275^{9/1} WIB 92. Hierbij moet onderscheid gemaakt worden tussen vrijstellingen die binnen het kader van een specifieke richtsnoer als staatssteun werden aangemerkt (de vrijstelling bedoeld in artikel 275² WIB 92), de vrijstellingen die onder het toepassingsgebied van de algemene groepsvrijstellingsverordening vallen (de vrijstellingen bedoeld in de artikelen 275⁸ WIB 92, 275⁹ WIB 92 en 275^{9/1} WIB 92), en de vrijstelling die onder het toepassingsgebied van de de-minimisverordening valt (de vrijstelling bedoeld in artikel 275⁵, § 4, WIB 92).

Voor de vrijstelling bedoeld in artikel 275^{9/1} WIB 92 is de aanmelding niet aan de orde omdat niet voorzien is dat deze in de jaren 2027 en volgende van toepassing zal zijn.

Voor de vrijstelling die onder het toepassingsgebied van de de-minimisverordening valt is de aanmelding niet aan de orde.

Voor de overige vrijstellingen wordt nog onderzocht of aanmelding aan de orde is omdat de maatregel niet tot gevolg heeft dat de toepassingsvoorwaarden worden gewijzigd of dat de individuele steunbedragen zullen toenemen. Voor de maatregelen die onder het toepassingsgebied van de algemene groepsvrijstellingsverordening vallen, is er hiervoor in elk geval nog tijd tot 30 januari 2027 (20 werkdagen na de inwerking van de maatregel, cfr. artikel 11 van de algemene groepsvrijstellingsverordening)."

Conformément à l'article 2, paragraphe 1, du règlement (UE) 2015/1589 du Conseil du 13 juillet 2015 'portant modalités d'application de l'article 108 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne', tout projet d'octroi d'une aide nouvelle est notifié en temps utile à la Commission européenne par l'État membre concerné. L'article 1er, point c), de ce règlement définit une aide nouvelle comme "toute aide, c'est-à-dire tout régime d'aides ou toute aide individuelle, qui n'est pas une aide existante, y compris toute modification d'une aide existante".

Dans le dispositif en projet, il est question d'une réduction de l'intensité d'aide au sens de l'article 4, paragraphe 2, premier alinéa, c), du règlement (CE) n° 794/2004 de la Commission du 21 avril 2004 'concernant la mise en œuvre du règlement (UE) 2015/1589 du Conseil portant modalités d'application de l'article 108 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne'. Dans pareilles situations, une notification simplifiée suffit, la Commission européenne disposant ensuite d'un délai d'ordre d'un mois.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 18

1. Artikel 18 van het voorontwerp (ontworpen artikel 275^{0/2} van het WIB 92) voorziet in een correctiefactor die in rekening moet worden gebracht bij het bepalen van het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat niet in de Schatkist moet worden doorgevoerd, voor bezoldigingen die worden betaald of toegekend in de jaren 2027, 2028 en vanaf 2029. De voorziene percentages kunnen jaarlijks worden gewijzigd door de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en dit ten laatste op 31 december 2028, in functie van de evolutie van de niet doorgevoerde bedragen in de Schatkist ten opzichte van het kalenderjaar 2026. Daarnaast kan de Koning ook de wijze bepalen waarop werkgevers het bewijs leveren dat die correctiefactor correct in rekening werd gebracht.

2. Gevraagd naar verduidelijking omtrent de zinsnede “ten laatste op 31 december 2028” in het ontworpen artikel 275^{0/2}, tweede lid, van het WIB 92, antwoordde de gemachtigde dat de machtiging aan de Koning om jaarlijks de percentages aan te passen er niet op gericht is een retroactieve aanpassing van de correctiefactor mogelijk te maken.

Ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling de tekst van de ontworpen regeling in die zin te verduidelijken.

3. Gevraagd naar de draagwijdte van de zinsnede “aanpassen in functie van de evolutie van de niet doorgevoerde bedragen ten opzichte van het kalenderjaar 2026” in de delegatie aan de Koning om de percentages van de voormelde correctiefactor aan te passen, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

“Van zodra de bedragen voldoende stabiel zijn zal de Koning ernaar streven om de kostprijs van de diverse vrijstellingen gedurende drie opeenvolgende jaren aan te doen sluiten bij de vooropgestelde budgettaire doelstelling van deze maatregel.

Het is de bedoeling van de regering om de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen gedurende drie opeenvolgende jaren te bevriezen, teneinde een budgettair rendement te behalen van 107 miljoen euro in 2027, 246 miljoen euro in 2028 en 148 miljoen euro in 2029. Het basisidee is dat het in het ontwerp opgenomen mechanisme de gevolgen neutraliseert van de inflatie en de daaruit voortvloeiende indexatie van de lonen (en dus ook van de stijging van de ingehouden bedrijfsvoorheffing op deze lonen) op de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen.

De opeenvolgende correctiefactoren (voor 2027: 97 pct.; voor 2028: 93,35 pct. en voor 2029: 95,9 pct.) werden berekend in functie van dit doel, waarbij bij de opmaak van deze correctiefactoren uitgegaan wordt van het door het planbureau verwachte verloop van de inflatie in de komende jaren en de daaruit voortvloeiende indexatie van de lonen. Tegelijk werd ook rekening gehouden met de impact van de PB-hervorming op de totale massa van de verwachte ingehouden bedrijfsvoorheffing.

Het is natuurlijk niet uit te sluiten dat de inflatie en de daaruit voortvloeiende loonindexering of andere economische

EXAMEN DU TEXTE

Article 18

1. L'article 18 de l'avant-projet (article 275^{0/2} en projet du CIR 92) prévoit un facteur de correction qui doit être pris en considération pour déterminer le montant du précompte professionnel qui ne doit pas être versé au Trésor, pour les rémunérations payées ou attribuées dans les années 2027, 2028 et à partir de 2029. Les pourcentages prévus peuvent être modifiés annuellement par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, et au plus tard le 31 décembre 2028, en fonction de l'évolution des montants non versés au Trésor par rapport à l'année civile 2026. En outre, le Roi peut également déterminer la manière dont les employeurs apportent la preuve que ce facteur de correction a été correctement pris en considération.

2. Invité à apporter des précisions concernant le segment de phrase “au plus tard le 31 décembre 2028” figurant dans l'article 275^{0/2}, alinéa 2, en projet, du CIR 92, le délégué a déclaré que l'habilitation au Roi visant à adapter annuellement les pourcentages n'est pas destinée à permettre une adaptation rétroactive du facteur de correction.

Dans un souci de sécurité juridique, il est recommandé de préciser le texte du dispositif en projet en ce sens.

3. Interrogé sur la portée du segment de phrase “adapter [...] en fonction] de l'évolution des montants non versés [...] par rapport à l'année civile 2026” dans la délégation au Roi visant à permettre l'adaptation des pourcentages du facteur de correction précité, le délégué a donné l'explication suivante:

“Van zodra de bedragen voldoende stabiel zijn zal de Koning ernaar streven om de kostprijs van de diverse vrijstellingen gedurende drie opeenvolgende jaren aan te doen sluiten bij de vooropgestelde budgettaire doelstelling van deze maatregel.

Het is de bedoeling van de regering om de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen gedurende drie opeenvolgende jaren te bevriezen, teneinde een budgettair rendement te behalen van 107 miljoen euro in 2027, 246 miljoen euro in 2028 en 148 miljoen euro in 2029. Het basisidee is dat het in het ontwerp opgenomen mechanisme de gevolgen neutraliseert van de inflatie en de daaruit voortvloeiende indexatie van de lonen (en dus ook van de stijging van de ingehouden bedrijfsvoorheffing op deze lonen) op de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen.

De opeenvolgende correctiefactoren (voor 2027: 97 pct.; voor 2028: 93,35 pct. en voor 2029: 95,9 pct.) werden berekend in functie van dit doel, waarbij bij de opmaak van deze correctiefactoren uitgegaan wordt van het door het planbureau verwachte verloop van de inflatie in de komende jaren en de daaruit voortvloeiende indexatie van de lonen. Tegelijk werd ook rekening gehouden met de impact van de PB-hervorming op de totale massa van de verwachte ingehouden bedrijfsvoorheffing.

Het is natuurlijk niet uit te sluiten dat de inflatie en de daaruit voortvloeiende loonindexering of andere economische

parameters in de komende jaren anders verlopen dan op dit ogenblik voorzien. In het geval bijvoorbeeld de inflatie groter of kleiner is dan voorzien, zal ook de impact van de correctiefactor groter of kleiner zijn dan voorzien, waardoor het budgettaire rendement ofwel ruimschoots overschreden wordt ofwel niet wordt gehaald. In dergelijke gevallen zullen de correctiefactoren moeten worden aangepast teneinde alsnog het beoogde doel te kunnen bereiken.

Het is dus niet de bedoeling dat de Koning op grond van deze delegatie de correctiefactoren vrij zal kunnen bepalen. Het is daarentegen wel de bedoeling [dat] er een aanpassing wordt uitgevoerd aan de in het ontwerp opgenomen correctiefactoren indien de inflatie hoger of lager zou uitvallen dan nu voorzien. Hiervoor werd deze delegatie ingevoegd zodat de Koning op grond hiervan de nodige aanpassingen zal doorvoeren, teneinde het hierboven omschreven beoogde doel alsnog te bereiken.

Aangezien het verloop van de inflatie nooit helemaal met zekerheid kan worden voorspeld, leek het niet nuttig om op voorhand een boven of ondergrens vast te leggen.

Het doel is dus om de gevolgen van de inflatie en de daaruit voortvloeiende loonindexering op de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen te neutraliseren. Eenvoudig gesteld is het de bedoeling dat de kostprijs voor de begroting van deze vrijstellingen in 2026 nominaal dezelfde moet zijn als deze in 2027, 2028 en 2029. De Koning kan enkel aanpassingen doen met het oog op het bereiken van dit doel.

Doordat de delegatie verwijst naar 'de evolutie van de niet doorgestorte bedragen in de Schatkist ten opzichte van het kalenderjaar 2026', waarmee dus wordt beoogd om de kostprijs voor de begroting van deze vrijstellingen tot 2029 te behouden op het niveau van 2026, is de handelingsmarge van de Koning beperkt. Hierdoor is de regering van mening dat deze machtiging in overeenstemming is met het legaliteitsbeginsel inzake belastingen."

Het strekt tot aanbeveling om de toelichting van de gemachtigde in de memorie van toelichting op te nemen, zodat de beperkte draagwijdte van de verleende machtiging voldoende duidelijk is in het licht van het legaliteitsbeginsel inzake belastingen, neergelegd in de artikelen 170, § 1, en 172, tweede lid, van de Grondwet.

Artikelen 19 tot 31

1. De artikelen 19 tot 31 van het voorontwerp wijzigen de artikelen 275¹ tot 275¹² van het WIB 92, en verduidelijken dat de op grond van die bepalingen verschuldigde bedragen van de bedrijfsvoorheffing worden gereduceerd in verhouding tot de in het ontworpen artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.

2. Daarom gevraagd, duidde de gemachtigde de impact van de correctiefactor met de volgende cijfervoorbeelden per vrijstellingsregime:

"Voorbeeld 1: op basis van artikel 275³ WIB92 kan de werkgever voor de onderzoekers die tewerkgesteld zijn op

parameters in de komende jaren anders verlopen dan op dit ogenblik voorzien. In het geval bijvoorbeeld de inflatie groter of kleiner is dan voorzien, zal ook de impact van de correctiefactor groter of kleiner zijn dan voorzien, waardoor het budgettaire rendement ofwel ruimschoots overschreden wordt ofwel niet wordt gehaald. In dergelijke gevallen zullen de correctiefactoren moeten worden aangepast teneinde alsnog het beoogde doel te kunnen bereiken.

Het is dus niet de bedoeling dat de Koning op grond van deze delegatie de correctiefactoren vrij zal kunnen bepalen. Het is daarentegen wel de bedoeling [dat] er een aanpassing wordt uitgevoerd aan de in het ontwerp opgenomen correctiefactoren indien de inflatie hoger of lager zou uitvallen dan nu voorzien. Hiervoor werd deze delegatie ingevoegd zodat de Koning op grond hiervan de nodige aanpassingen zal doorvoeren, teneinde het hierboven omschreven beoogde doel alsnog te bereiken.

Aangezien het verloop van de inflatie nooit helemaal met zekerheid kan worden voorspeld, leek het niet nuttig om op voorhand een boven of ondergrens vast te leggen.

Het doel is dus om de gevolgen van de inflatie en de daaruit voortvloeiende loonindexering op de totale kostprijs van de diverse vrijstellingen te neutraliseren. Eenvoudig gesteld is het de bedoeling dat de kostprijs voor de begroting van deze vrijstellingen in 2026 nominaal dezelfde moet zijn als deze in 2027, 2028 en 2029. De Koning kan enkel aanpassingen doen met het oog op het bereiken van dit doel.

Doordat de delegatie verwijst naar 'de evolutie van de niet doorgestorte bedragen in de Schatkist ten opzichte van het kalenderjaar 2026', waarmee dus wordt beoogd om de kostprijs voor de begroting van deze vrijstellingen tot 2029 te behouden op het niveau van 2026, is de handelingsmarge van de Koning beperkt. Hierdoor is de regering van mening dat deze machtiging in overeenstemming is met het legaliteitsbeginsel inzake belastingen".

Il est recommandé d'intégrer les explications du délégué dans l'exposé des motifs, de sorte que la portée restreinte de l'habilitation accordée soit suffisamment claire au regard du principe de légalité en matière fiscale, consacré par les articles 170, § 1er, et 172, alinéa 2, de la Constitution.

Articles 19 à 31

1. Les articles 19 à 31 de l'avant-projet modifient les articles 275¹ à 275¹² du CIR 92 et précisent que les montants du précompte professionnel, dus en vertu de ces dispositions, sont réduits proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2} en projet.

2. Interrogé à ce sujet, le délégué a précisé l'impact du facteur de correction en fournissant les exemples chiffrés suivants par régime de dispense:

"Voorbeeld 1: op basis van artikel 275³ WIB92 kan de werkgever voor de onderzoekers die tewerkgesteld zijn op

onderzoeksprogramma's (vóór toepassing van de correctiefactor) aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van in totaal 100.000 EUR.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari van 2027 (correctiefactor van 97 pct.) zal na de toepassing van de correctiefactor de werkgever alsnog 3.000 EUR (= 100.000 EUR - 100.000 EUR x 97 pct.) verschuldigd zijn en moeten doorstorten aan de Schatkist.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari van 2028 (correctiefactor van 93,35 pct.) zal na de toepassing van de correctiefactor de werkgever alsnog 6.650 EUR (= 100.000 EUR - 100.000 EUR x 93,35 pct.) verschuldigd zijn en moeten doorstorten aan de Schatkist.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari 2029 geldt eenzelfde berekeningswijze maar bedraagt de correctiefactor 95,5 pct.

Voorbeeld 2: de werkgever heeft 21.000 EUR aan bedrijfsvoorheffing ingehouden op 100.000 EUR aan bezoldigingen van werknemers die in aanmerking komen voor de hierna vernoemde vrijstellingen.

Op basis van artikel 275¹⁰, eerste lid, WIB92 (20 % micro-onderneming) kan de werkgever (vóór toepassing van de correctiefactor) aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van in totaal 4.200 EUR (20 % op de ingehouden bedrijfsvoorheffing).

Op basis van artikel 275⁵, § 5 WIB92 (18 % werken in onroerende staat in ploegverband op locatie) kan de werkgever (vóór de toepassing van de correctiefactor) aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van in totaal 16.800 EUR (18 % van het bedrag van de bezoldigingen, beperkt tot de ingehouden bedrijfsvoorheffing van 21.000 EUR vermindert met 4.200 EUR van eerstgenoemde vrijstelling).

Het totaalbedrag aan vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing (vóór toepassing van de correctiefactor) bedraagt 21.000 EUR (4.200 EUR + 16.800 EUR).

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari 2029 (correctiefactor van 95,5 pct.) zal na de toepassing van de correctiefactor de werkgever alsnog 945 EUR (= 21.000 EUR - 21.000 EUR x 95,5 pct.) verschuldigd zijn en moeten doorstorten aan de Schatkist.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari 2027 en 2028 geldt eenzelfde berekeningswijze maar bedraagt de correctiefactor respectievelijk 97 en 95,5 pct."

Ter wille van de duidelijkheid is het raadzaam de memorie van toelichting aan te vullen met deze cijfervoorbeelden.

3. Gevraagd hoe de zinsnede "in voorkomend geval" in de artikelen 19 tot 31 van het voorontwerp dient te worden begrepen, antwoordde de gemachtigde het volgende:

onderzoeksprogramma's (vóór toepassing van de correctiefactor) aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van in totaal 100.000 EUR.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari van 2027 (correctiefactor van 97 pct.) zal na de toepassing van de correctiefactor de werkgever alsnog 3.000 EUR (= 100.000 EUR - 100.000 EUR x 97 pct.) verschuldigd zijn en moeten doorstorten aan de Schatkist.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari van 2028 (correctiefactor van 93,35 pct.) zal na de toepassing van de correctiefactor de werkgever alsnog 6.650 EUR (= 100.000 EUR - 100.000 EUR x 93,35 pct.) verschuldigd zijn en moeten doorstorten aan de Schatkist.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari 2029 geldt eenzelfde berekeningswijze maar bedraagt de correctiefactor 95,5 pct.

Voorbeeld 2: de werkgever heeft 21.000 EUR aan bedrijfsvoorheffing ingehouden op 100.000 EUR aan bezoldigingen van werknemers die in aanmerking komen voor de hierna vernoemde vrijstellingen.

Op basis van artikel 275¹⁰, eerste lid, WIB92 (20 % micro-onderneming) kan de werkgever (vóór toepassing van de correctiefactor) aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van in totaal 4.200 EUR (20 % op de ingehouden bedrijfsvoorheffing).

Op basis van artikel 275⁵, § 5 WIB92 (18 % werken in onroerende staat in ploegverband op locatie) kan de werkgever (vóór de toepassing van de correctiefactor) aanspraak maken op een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing van in totaal 16.800 EUR (18 % van het bedrag van de bezoldigingen, beperkt tot de ingehouden bedrijfsvoorheffing van 21.000 EUR vermindert met 4.200 EUR van eerstgenoemde vrijstelling).

Het totaalbedrag aan vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing (vóór toepassing van de correctiefactor) bedraagt 21.000 EUR (4.200 EUR + 16.800 EUR).

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari 2029 (correctiefactor van 95,5 pct.) zal na de toepassing van de correctiefactor de werkgever alsnog 945 EUR (= 21.000 EUR - 21.000 EUR x 95,5 pct.) verschuldigd zijn en moeten doorstorten aan de Schatkist.

Voor de lonen die worden toegekend in de maand januari 2027 en 2028 geldt eenzelfde berekeningswijze maar bedraagt de correctiefactor respectievelijk 97 en 95,5 pct."

Dans un souci de clarté, il est conseillé de compléter l'exposé des motifs par ces exemples chiffrés.

3. Interrogé sur le point de savoir comment le segment de phrase "le cas échéant" figurant dans les articles 19 à 31 de l'avant-projet doit être compris, le délégué a donné la réponse suivante:

“Dit is een zinsnede die zijn nut had in eerdere alternatieve versies van dit voorontwerp, maar die in de versie die werd goedgekeurd in de Ministerraad overbodig is geworden. We stellen voor om deze zinsnede te schrappen, aangezien de correctie vanaf 2027 in alle gevallen van toepassing zal zijn.”

Met het weglaten van die zinsnede kan worden ingestemd.

Artikel 32

Luidens artikel 32 van het voorontwerp treedt dit hoofdstuk in werking op 1 januari 2027, terwijl de inwerkingtreding van de afdelingen 1 en 2 van hoofdstuk 2 van titel 2 wordt geregeld door respectievelijk artikel 12 en artikel 17 van het voorontwerp. De gemachtigde bevestigde dat dit een vergissing is en dat in artikel 32 de woorden “Dit hoofdstuk” zullen worden vervangen door “Deze afdeling”. Hiermee kan worden ingestemd.

Hoofdstuk 3

Wijziging van de programmawet van 27 december 2004

VORMVEREISTEN

Gevraagd naar het voorstel van de Douaneraad en het overleg van het Comité van ministers van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“De ministers zullen deze tekst binnenkort goedkeuren. Gelet op de wijzigingen die op de laatste minuut nog werden aangebracht aan de tekst was het onmogelijk om de gewone procedure toe te passen. De BLEU-raad vond immers plaats op 24 november 2025 en het Comité van ministers op 12 december 2025.

De ontworpen regeling werd nog niet besproken met Luxemburg. Dit zal plaatsvinden op de volgende BLEU-raad.”

De stellers van het voorontwerp dienen erop toe te zien dat de voorafgaande vormvereiste daadwerkelijk is vervuld vooraleer de wet wordt aangenomen.

ALGEMENE OPMERKING

1. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk

“Dit is een zinsnede die zijn nut had in eerdere alternatieve versies van dit voorontwerp, maar die in de versie die werd goedgekeurd in de Ministerraad overbodig is geworden. We stellen voor om deze zinsnede te schrappen, aangezien de correctie vanaf 2027 in alle gevallen van toepassing zal zijn”.

On peut marquer son accord sur l'omission de ce segment de phrase.

Article 32

Selon l'article 32 de l'avant-projet, ce chapitre entre en vigueur le 1er janvier 2027, alors que l'entrée en vigueur des sections 1re et 2 du chapitre 2 du titre 2 est réglée respectivement par l'article 12 et l'article 17 de l'avant-projet. Le délégué a confirmé qu'il s'agit d'une erreur et que les mots “Le présent chapitre” figurant à l'article 32 seront remplacés par “La présente section”. On peut se rallier à cette suggestion.

Chapitre 3

Modification de la loi-programme du 27 décembre 2004

FORMALITÉS

Interrogé sur la proposition du Conseil des douanes et la concertation du Comité de ministres de l'Union économique belgo-luxembourgeoise, le délégué a déclaré ce qui suit:

“De ministers zullen deze tekst binnenkort goedkeuren. Gelet op de wijzigingen die op de laatste minuut nog werden aangebracht aan de tekst was het onmogelijk om de gewone procedure toe te passen. De BLEU-raad vond immers plaats op 24 november 2025 en het Comité van ministers op 12 december 2025.

De ontworpen regeling werd nog niet besproken met Luxemburg. Dit zal plaatsvinden op de volgende BLEU-raad”.

Les auteurs de l'avant-projet devront veiller à ce que la formalité préalable ait effectivement été accomplie avant l'adoption de la loi.

OBSERVATION GÉNÉRALE

1. Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, une différence de traitement ne peut se concilier avec les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination que si cette différence repose sur un critère objectif et si elle est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les

verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.²⁶ Bij artikel 172 van de Grondwet wordt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) bevestigd in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet geformuleerde gelijkheidsbeginsel.

Het Grondwettelijk Hof kent de fiscale wetgever daarbij een ruime beoordelingsvrijheid toe. Zo overweegt het Hof:

“In fiscale zaken beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsvrijheid. Dat is met name het geval wanneer hij de belastingplichtigen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen bepaalt van de belastingen waarin hij voorziet. Het Hof vermag, in die aangelegenheid, de beleidskeuzes van de wetgever, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij onredelijk zouden zijn.”²⁷

2.1. In de ontworpen regeling worden meerdere accijnstarieven voor benzine, gasolie, aardgas en elektriciteit verhoogd of verlaagd, en worden thans geldende verschillen in accijnstarief naargelang het type product of gebruik ervan geschrapt of nieuwe verschillen in behandeling ingevoerd (artikelen 33 tot 44 van het voorontwerp). De ontworpen bepalingen hebben overigens een belangrijke budgettaire impact.²⁸

In de memorie van toelichting is de verantwoording voor de ontworpen bepalingen vanuit het oogpunt van het gelijkheidsbeginsel uiterst summier: enkel de maatregelen die aanleiding geven tot een administratieve vereenvoudiging worden verantwoord. De stellers van het voorontwerp zouden de memorie van toelichting dan ook beter aanvullen met een deugdelijke verantwoording van de ontworpen regeling in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

2.2. De motivering die in de memorie van toelichting wél is opgenomen moet dan weer in het licht van het gelijkheidsbeginsel grondig worden herzien en verbeterd. Zo hebben luidens de memorie van toelichting “[d]eze tariefwijzigingen (...) geen invloed op de vrijstellingen van accijnzen die voor bepaalde toepassingen zoals landbouw en binnenvaart gelden”, waarmee “overeenkomstig het regeerakkoord, het koolstofvrij maken van de consumptie [wordt] bevorderd en (...) aan het behalen van de klimaatdoelstellingen [bijgedragen]”. Deze

moyens employés et le but visé²⁶. L'article 172 de la Constitution confirme l'applicabilité des règles constitutionnelles d'égalité et de non-discrimination (articles 10 et 11 de la Constitution) en matière d'impôts. Cette disposition constitue en effet une précision ou une application particulière du principe d'égalité formulé à l'article 10 de la Constitution.

La Cour constitutionnelle accorde à cet égard un pouvoir d'appréciation étendu au législateur fiscal. Elle considère ainsi ce qui suit:

“En matière fiscale, le législateur dispose d'un pouvoir d'appréciation étendu. Tel est notamment le cas lorsqu'il détermine les redevables, la matière imposable, la base d'imposition, le taux d'imposition et les éventuelles exonérations d'impôts qu'il prévoit. Dans cette matière, la Cour ne peut censurer les choix politiques du législateur et les motifs qui les fondent que s'ils reposent sur une erreur manifeste ou sont déraisonnables”²⁷.

2.1. Le dispositif en projet majeure ou réduit plusieurs taux d'accises pour l'essence, le gasoil, le gaz naturel et l'électricité et il supprime des différences actuellement en vigueur dans le taux d'accise selon le type de produit ou l'utilisation de celui-ci ou instaure de nouvelles différences de traitement (articles 33 à 44 de l'avant-projet). Les dispositions en projet ont d'ailleurs un impact budgétaire important²⁸.

Dans l'exposé des motifs, la justification des dispositions en projet, vue sous l'angle du principe d'égalité, est extrêmement sommaire: seules les mesures donnant lieu à une simplification administrative sont justifiées. Il serait dès lors préférable que les auteurs de l'avant-projet complètent l'exposé des motifs par une justification adéquate du dispositif en projet au regard du principe d'égalité.

2.2. La motivation qui figure bel et bien dans l'exposé des motifs doit quant à elle néanmoins être revue fondamentalement et améliorée à la lumière du principe d'égalité. Ainsi, selon l'exposé des motifs, “[c]es changements de taux n'ont pas d'influence sur les exonérations des accises applicables pour certain[e]s utilisations comme l'agriculture et la navigation intérieure”, ce qui “[c]onformément à l'accord de gouvernement, [...] favorise la décarbonisation de la consommation et contribue à atteindre les objectifs climatiques”. Cette justification se heurte

²⁶ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

²⁷ GwH 13 maart 2025, nr. 42/2025, B.5.

²⁸ Uit het advies van de inspecteur van Financiën valt op te maken dat louter voor de accijns op elektriciteit de budgettaire kost van de aan hem voorgelegde ontworpen bepalingen wordt geschat op 167,4 miljoen euro.

²⁶ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple: C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3; C.C., 18 mai 2017, n° 60/2017, B.11; C.C., 15 juin 2017, n° 79/2017, B.3.1; C.C., 19 juillet 2017, n° 99/2017, B.11; C.C., 28 septembre 2017, n° 104/2017, B.8.

²⁷ C.C., 13 mars 2025, n° 42/2025, B.5.

²⁸ Il se déduit de l'avis de l'inspecteur des Finances que le coût budgétaire des dispositions en projet qui lui ont été soumises est estimé à 167,4 millions d'euros pour la seule accise sur l'électricité.

verantwoording staat op gespannen voet met de aanbevelingen om de vrijstellingen (geleidelijk) af te schaffen teneinde de klimaatdoelstellingen te behalen.²⁹

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 33

In de Nederlandse van het ontworpen artikel 419, c), iii), 1), derde streepje, van de programmawet van 27 december 2004 vervange men “Oliter” door het woord “liter”.

Artikel 35

In de Nederlandse tekst van artikel 35, 3°, 5° en 7°, van het voorontwerp voege men steeds een spatie in tussen een cijfer en het woord “euro”.

Hoofdstuk 4

Wijzigingen van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I)

Artikel 46

1. In de inleidende zin dienen de wijzigingen vermeld te worden die zijn aangebracht in de artikelen 26, 28, 32/1, 36 en 38.

2. In advies 44.351/1-2-3-4³⁰ heeft de afdeling Wetgeving het volgende opgemerkt over de beperking van het eigendomsrecht die voortvloeit uit de automatische overdracht van “slapende rekeningen”:

“Artikel 16 van de Grondwet waarborgt het eigendomsrecht. Artikel 1 van het eerste Aanvullend protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden bepaalt:

‘Iedere natuurlijke of rechtspersoon heeft recht op het ongestoord genot van zijn eigendom. Aan niemand zal zijn eigendom worden ontnomen behalve in het algemeen belang en onder de voorwaarden voorzien in de wet en in de algemene beginselen van internationaal recht.

²⁹ Bv. EUROPEAN COMMISSION, 2025 Country Report – Belgium, Brussel 4 juni 2025, SWD(2025) 201 final, p. 15, 39 en 82, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/db66340f-3711-4f6e-aadd-81528e029de8_en?filename=BE_CR_SWD_2025_201_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v5.pdf; REKENHOF, Accijnzen op energieproducten – Vrijstellingen en terugbetalingen: opvolging 2023 van de aanbevelingen, Brussel, 2024, p. 11 e.v., https://www.ccrek.be/sites/default/files/Docs/2024_22_AccijnzenEnergieproducten.pdf, FOD FINANCIËN en FOD VOLKSGEZONDHEID, Federale inventaris van subsidies voor fossiele brandstoffen 2025, p. 40, <https://klimaat.be/doc/4defederale-inventaris-van-subsidies-voor-fossiele-brandstoffen.pdf>.

³⁰ Advies 44.351/2 van 21 april 2008 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 24 juli 2008 ‘houdende diverse bepalingen (I)’, Parl.St. Kamer 2007-08, nr. 52-1200/1, 238-311.

aux recommandations visant à supprimer (progressivement) les exonérations afin d’atteindre les objectifs climatiques²⁹.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Article 33

Dans le texte néerlandais de l’article 419, c), iii), 1), troisième tiret, en projet, de la loi-programme du 27 décembre 2004, on remplacera “Oliter” par le mot “liter”.

Article 35

À l’article 35, 3°, 5° et 7°, de l’avant-projet, on insérera, dans le texte néerlandais, toujours un espace entre un chiffre et le mot “euro”.

Chapitre 4

Modifications de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I)

Article 46

1. Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner les modifications subies par les articles 26, 28, 32/1, 36 et 38.

2. Dans son avis 44.351/1-2-3-4³⁰, la section de législation a fait observer ce qui suit quant à la restriction du droit de propriété découlant du transfert automatique des “comptes dormants”:

“L’article 16 de la Constitution garantit le droit de propriété. L’article 1er du premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l’homme et des libertés fondamentales prévoit:

‘Toute personne physique ou morale a droit au respect de ses biens. Nul ne peut être privé de sa propriété que pour cause d’utilité publique et dans les conditions prévues par la loi et les principes généraux du droit international.

²⁹ Par ex. EUROPEAN COMMISSION, 2025 Country Report – Belgium, Bruxelles 4 juin 2025, SWD(2025) 201 final, p. 15, 39 et 82, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/db66340f-3711-4f6e-aadd-81528e029de8_en?filename=BE_CR_SWD_2025_201_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v5.pdf; COUR DES COMPTES, Accises sur les produits énergétiques – Exonérations et remboursements: suivi 2023 des recommandations, Bruxelles, 2024, p. 11 et suiv., https://www.ccrek.be/sites/default/files/Docs/2024_22_AccisesProduitsEnergetiques.pdf, SPF FINANCES ET SPF SANTÉ PUBLIQUE, Inventaire fédéral des subventions aux énergies fossiles 2025, p. 40, <https://climat.be/doc/4e-inventaire-federal-des-subventions-aux-energies-fossiles.pdf>.

³⁰ Avis 44.351/2 donné le 21 avril 2008 sur un avant-projet devenu la loi du 24 juillet 2008 ‘portant des dispositions diverses (I)’, Doc. parl., Chambre, 2007-2008, n° 52-1200/001, pp. 238-311.

De voorgaande bepalingen tasten echter op geen enkele wijze het recht aan, dat een Staat heeft om die wetten toe te passen, die hij noodzakelijk oordeelt om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen of boeten te verzekeren.'

Voor de gemachtigde van de minister is het voorontwerp conform het protocol. Hij verstrekt daaromtrent de volgende uitleg:

'(...) le but d'utilité publique est celui qui peut justifier l'ingérence des autorités dans le droit de propriété privée. Dans le cas de privation de propriété, la Convention a laissé aux États une large marge d'appréciation en ce qui concerne les besoins justifiant les mesures prises. En effet, les autorités nationales sont les mieux placées pour juger si une privation de propriété doit être effectuée. Il suffit qu'il y ait une proportionnalité entre le but visé et les moyens employés. En l'occurrence, le but est d'éviter que les frais de recherche et de gestion de montants modiques par les pouvoirs publics dépassent la somme due. Dès lors, selon l'article 24, § 4, du projet de loi, un compte dormant dont les avoirs sont inférieurs à 20 euros, ne doit pas faire l'objet de la procédure de recherche visée à l'article 24, §§ 1er à 3, du projet de loi. Le Roi peut augmenter ce montant. Selon l'article 26, alinéa 2, de ce projet, les avoirs des comptes dormants dont la valeur est inférieure à 20 euros, sont transférés à la Caisse sans information, par dérogation à l'alinéa 1er.

Ils peuvent être transférés de manière globale. L'alinéa 3 du même article 26 précise que les droits du titulaire sur les avoirs visés à l'alinéa 2 s'éteignent par le transfert à la Caisse. Des dispositions similaires sont prévues pour les assurances dormantes. Il s'agit des articles 34, § 4, et 36, alinéas 6 et 7.'

Op grond van deze uitleg zijn de ontworpen maatregelen aanvaardbaar."

In de bespreking van de voorliggende bepaling staat dan weer het volgende:

"Allereerst beoogt dit artikel de drempel, waaronder instellingen-depositaris en verzekeringsondernemingen niet verplicht zijn de nazichten en opsporingen uit te voeren zoals bepaald in de artikelen 26 en 36 van de wet van 24 juli 2008, van zestig euro te verhogen tot tweehonderdvijftig euro. Het algemene doel van deze bepaling bestaat erin de evenredigheid te bewaren tussen de kosten van het opsporingsonderzoek dat door de betrokken instelling verricht moet worden enerzijds, en het bedrag verbonden aan het opsporingsonderzoek anderzijds, te bewaren."

Artikel 27 van de wet van 24 juli 2008 'houdende diverse bepalingen (I)' bepaalt dat instellingen-depositaris voor opsporingen in het kader van artikel 26 (namelijk de verzending van een brief en, ingeval er geen antwoord komt, een aangetekende brief, alsook de facultatieve raadpleging van het Rijksregister) kosten mogen aanrekenen voor een bedrag dat niet hoger is dan 10 % van alle tegoeden op de slapende rekeningen.

Les dispositions précédentes ne portent pas atteinte au droit que possèdent les États de mettre en vigueur les lois qu'ils jugent nécessaires pour réglementer l'usage des biens conformément à l'intérêt général ou pour assurer le paiement des impôts ou d'autres contributions ou des amendes.'

Pour le délégué du ministre, l'avant-projet est conforme au protocole. Selon ses explications,

'(...) le but d'utilité publique est celui qui peut justifier l'ingérence des autorités dans le droit de propriété privée. Dans le cas de privation de propriété, la Convention a laissé aux États une large marge d'appréciation en ce qui concerne les besoins justifiant les mesures prises. En effet, les autorités nationales sont les mieux placées pour juger si une privation de propriété doit être effectuée. Il suffit qu'il y ait une proportionnalité entre le but visé et les moyens employés. En l'occurrence, le but est d'éviter que les frais de recherche et de gestion de montants modiques par les pouvoirs publics dépassent la somme due. Dès lors, selon l'article 24, § 4, du projet de loi, un compte dormant dont les avoirs sont inférieurs à 20 euros, ne doit pas faire l'objet de la procédure de recherche visée à l'article 24, §§ 1er à 3, du projet de loi. Le Roi peut augmenter ce montant. Selon l'article 26, alinéa 2, de ce projet, les avoirs des comptes dormants dont la valeur est inférieure à 20 euros, sont transférés à la Caisse sans information, par dérogation à l'alinéa 1er.

Ils peuvent être transférés de manière globale. L'alinéa 3 du même article 26 précise que les droits du titulaire sur les avoirs visés à l'alinéa 2 s'éteignent par le transfert à la Caisse. Des dispositions similaires sont prévues pour les assurances dormantes. Il s'agit des articles 34, § 4, et 36, alinéas 6 et 7.'

Au vu de ces explications, les mesures projetées sont admissibles".

Le commentaire de la disposition à l'examen précise quant à lui:

"Tout d'abord, cet article vise à porter le seuil de soixante euros à deux-cent cinquante euros, en dessous duquel les établissements dépositaires et les entreprises d'assurances ne doivent pas exécuter la procédure de vérification et de recherche prévue aux articles 26 et 36 de la loi du 24 juillet 2008. L'objectif général de cette disposition est de maintenir la proportionnalité entre, d'une part, les coûts de l'enquête à mener par l'institution concernée et, d'autre part, le montant lié à l'enquête".

L'article 27 de la loi du 24 juillet 2008 'portant des dispositions diverses (I)' prévoit que les établissements dépositaires peuvent porter en compte des frais pour les recherches effectuées dans le cadre de l'article 26 (à savoir l'envoi d'une lettre, et, en cas d'absence de réponse, une lettre recommandée, outre la consultation facultative du registre national) pour un montant ne dépassant pas 10 % de la totalité de la valeur des avoirs dormants.

De uitleg die in de bespreking gegeven wordt, lijkt evenzeer aanvaardbaar als de afdeling Wetgeving in advies 44.351/1-2-3-4 had aangegeven.

Dezelfde opmerking kan hier dus opnieuw worden gemaakt.

Artikel 47

1. Luidens de bespreking heeft het artikel “tot doel een overgangperiode in te stellen waarin rechthebbenden hun geld kunnen terugkrijgen voordat het aan de Schatkist wordt toegewezen. De bedragen lager of gelijk aan zestig euro zijn hier niet bedoeld daar zij reeds verworven zijn door de Schatkist krachtens de geldende wetgeving. Dit geldt alleen voor slapende tegoeden die tot de dag voor de datum van de inwerkingtreding van deze wet bij de Deposito- en Consignatiekas zijn gedeponeerde.”

Het voorliggende dispositief houdt in dat de rechthebbenden van wie het geld vóór de bekendmaking van het voorontwerp aan de Deposito- en Consignatiekas overgedragen wordt, beschikken over een overgangperiode die loopt tot 1 januari 2027 om hun geld terug te krijgen. Daarentegen zijn bedragen hoger dan zestig en lager dan tweehonderdvijftig euro die na de bekendmaking van het voorontwerp aan de Deposito- en Consignatiekas worden overgedragen, onmiddellijk door de Schatkist verworven, zonder dat de rechthebbenden over een overgangperiode tot 1 januari 2027 beschikken.

De steller van het voorontwerp moet dat verschil in behandeling kunnen rechtvaardigen, in het bijzonder in zoverre de overdracht aan de Deposito- en Consignatiekas een gebeurtenis is waarop de rechthebbenden niet rechtstreeks vat hebben.

Bij ontstentenis van zo'n rechtvaardiging dient over de ganse lijn bepaald te worden dat enkel deposito's van na 1 januari 2027 onmiddellijk door de Schatkist verworven zijn.

2. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 51/1 zijn de woorden “qui court” in deze context moeilijk te begrijpen.

De tekst dient te worden geherformuleerd zodat hij beter overeenstemt met de Nederlandse tekst.

Hoofdstuk 5

Wijzigingen van de wet van 11 juli 2008 op de Deposito- en Consignatiekas

Artikel 49

Over de tegoeden van overleden personen waarvoor artikel 49 in een verjaringstermijn van tien jaar voorziet, staat in de bespreking van het artikel het volgende te lezen:

“De tegoeden van een verdwenen of overleden begunstigen zijn gelden die bij de Deposito- en Consignatiekas zijn gedeponeerde op naam van een of meer natuurlijke personen of rechtspersonen door een deposant die, ondanks redelijke

Les explications contenues dans le commentaire paraissent admissibles dans la même mesure que la section de législation l'avait indiqué dans son avis 44.351/1-2-3-4.

La même observation peut dès lors être à nouveau formulée.

Article 47

1. Le commentaire de l'article indique que celui-ci “a pour but de prévoir une période de transition permettant aux ayants droit de récupérer leurs fonds avant qu'ils ne soient acquis au Trésor. Ne sont pas visés ici les avoirs d'un montant inférieur ou égal à soixante euros puisqu'ils sont déjà acquis par le Trésor en application de la législation en vigueur. Sont seuls concernés, les avoirs dormants consignés à la Caisse des Dépôts et Consignations jusqu'au jour précédant celui où la présente loi est publiée au *Moniteur belge*”.

Le dispositif à l'examen implique que les ayants droit dont les fonds sont transférés à la Caisse des Dépôts et Consignations avant la publication de l'avant-projet disposeront d'une période de transition courant jusqu'au 1er janvier 2027 pour récupérer leurs fonds. À l'inverse, les fonds de plus de soixante et de moins de deux-cent cinquante euros qui sont transférés à la Caisse des Dépôts et Consignations après la publication de l'avant-projet sont immédiatement acquis au Trésor, sans que les ayants droit ne disposent d'aucune période de transition courant jusqu'au 1er janvier 2027.

L'auteur de l'avant-projet doit être en mesure de justifier la différence de traitement ainsi créée, particulièrement dans la mesure où le transfert à la Caisse des Dépôts et Consignations est un événement sur lequel les ayants-droits n'ont pas directement de prise.

À défaut d'une telle justification, il convient de prévoir uniformément que seuls les dépôts réalisés après le 1er janvier 2027 sont acquis immédiatement au Trésor.

2. Dans la version française de l'article 51/1 en projet, les mots “qui court” sont difficilement compréhensibles dans le contexte.

Il y a lieu de revoir la rédaction du texte pour mieux la faire correspondre à la version néerlandaise.

Chapitre 5

Modifications de la loi du 11 juillet 2008 sur la Caisse des Dépôts et Consignations

Article 49

Le commentaire de l'article précise, pour ce qui concerne les avoirs des personnes décédées auxquels une prescription de dix ans est prévue à l'article 49, ce qui suit:

“Les avoirs de titulaire introuvable ou décédé sont des fonds déposés à la Caisse des Dépôts et Consignations au nom d'une ou plusieurs personnes physiques ou morales par un déposant qui, en dépit de démarches raisonnables,

inspanningen, niet meer in contact kan komen met de houders of rechthebbende(n) van deze gelden en het daarom onmogelijk is om deze gelden terug te geven, bijvoorbeeld bij gebrek aan geldige bankgegevens of voldoende informatie over de begunstigden.”

In advies 78.691/2 heeft de afdeling Wetgeving het volgende opgemerkt:

“Wat betreft de tegoeden van overleden personen, waarvoor in het ontworpen artikel 4 van het koninklijk besluit van 4 mei 2020 een rentevoet van 0 % wordt vastgesteld, wordt in het verslag aan de Koning het volgende gepreciseerd:

‘De tegoeden van (...) overleden begunstigden zijn gelden die bij de Deposito- en Consignatiekas zijn gedeponneerd op naam van een of meer natuurlijke of rechtspersonen door een deposant die, ondanks redelijke inspanningen, niet meer in contact kan komen met de houder(s) of rechthebbende(n) van deze fondsen en het daarom onmogelijk is om deze fondsen aan hen terug te geven.

Het vaststellen van een rentevoet van 0 % wordt gerechtvaardigd door het feit dat het merendeel van deze tegoeden niet worden opgeëist en bijgevolg nooit door de rechthebbenden worden teruggevorderd. (...)’

Het ontworpen artikel 4 heeft evenwel betrekking op de tegoeden van alle overleden begunstigden, zonder nader te stellen, zoals in het verslag aan de Koning wordt gedaan, dat het gaat om het geval waarin het onmogelijk is om in contact te komen met hun rechthebbenden. Het vaststellen van een rentevoet van 0 % is in het licht van het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie niet gerechtvaardigd wanneer het gaat om tegoeden van overleden personen van wie de rechthebbenden gecontacteerd kunnen worden.

Het ontworpen artikel 4 dient aldus aangepast te worden dat het beter overeenstemt met de nagestreefde doelstelling.”³¹

In zoverre uit de bespreking van het artikel blijkt dat het bedoelde geval hetzelfde is als dat waarop de hierboven aangehaalde opmerking betrekking heeft en aangezien die precisering ook in het dispositief ontbreekt, kan een soortgelijke opmerking *in casu* nogmaals gemaakt worden.

Artikel 49 dient dan ook te worden aangepast zodat het beter overeenstemt met het nagestreefde doel.

Artikel 51

In de bespreking van het artikel wordt niet uitgelegd waarom afgeweken wordt van de gebruikelijke regels van inwerkingtreding.

³¹ Advies 78.691/2 van 13 januari 2026 over een ontwerp van koninklijk besluit “tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 mei 2020 op de Deposito- en Consignatiekas, inzonderheid op de consignaties in valuta's, met betrekking tot de rentevoet die van toepassing is op de goederen die bij de Deposito- en Consignatiekas in bewaring zijn”.

ne parvient plus à entrer en contact avec le ou les titulaires ou les ayants droit de ces fonds, et se trouve dès lors dans l'impossibilité de leur restituer lesdits fonds, par exemple en l'absence de coordonnées bancaires valides ou d'informations suffisantes sur les ayants droit”.

Dans son avis 78.691/2, la section de législation a fait observer:

“En ce qui concerne les avoirs appartenant à des personnes décédées, pour lesquels l'article 4 en projet de l'arrêté royal du 4 mai 2020 fixe un taux d'intérêt égal à 0 %, le rapport au Roi indique:

‘Les avoirs de titulaires [...] décédés sont des fonds déposés à la Caisse des Dépôts et Consignations au nom d'une ou plusieurs personnes physiques ou morales par un déposant qui, en dépit de démarches raisonnables, ne parvient plus à entrer en contact avec le ou les titulaires ou les ayants droit de ces fonds, et se trouve dès lors dans l'impossibilité de leur restituer lesdits fonds.

L'établissement d'un taux à 0 % est justifié par le fait que la majorité de ces avoirs ne sont pas réclamés et par conséquent jamais récupérés par les ayants droits [...]’.

Toutefois, l'article 4 en projet vise les avoirs appartenant à tous les titulaires décédés, sans qu'il soit précisé, comme le fait le rapport au Roi, qu'il s'agit de l'hypothèse dans laquelle il est impossible d'entrer en contact avec leurs ayants droit. Or, la fixation d'un taux d'intérêt égal à 0 % n'est pas justifié, au regard du principe d'égalité de traitement et de non-discrimination, pour les avoirs appartenant à des personnes décédées dont les ayants droit peuvent être contactés.

Il y a lieu d'adapter l'article 4 en projet pour mieux correspondre à l'intention poursuivie”³¹.

Dans la mesure où le commentaire de l'article fait apparaître que l'hypothèse visée est identique à celle ayant fait l'objet de l'observation reproduite ci-dessus et que cette précision manque également au dispositif, pareille observation peut être réitérée.

Il y a dès lors lieu d'adapter l'article 49 pour mieux correspondre à l'intention poursuivie.

Article 51

Le commentaire de l'article ne donne aucune explication sur les raisons pour lesquelles il est dérogé aux règles usuelles en matière d'entrée en vigueur.

³¹ Avis 78.691/2 donné le 13 janvier 2026 sur un projet d'arrêté royal “modifiant l'arrêté royal du 4 mai 2020 sur la Caisse des Dépôts et Consignations, notamment sur les consignations en devises, en ce qui concerne le taux d'intérêt applicable aux biens consignés à la Caisse des Dépôts et Consignations”.

De steller van het voorontwerp dient die redenen er expliciet te vermelden.

TITEL 3 – MAATREGELEN MET BETREKKING TOT DE INDEX

Hoofdstuk 1

Loonmatiging door tijdelijke beperking van de aanpassing van de lonen overeenkomstig een indexeringsmechanisme

Artikel 52

1. Artikel 52 van het voorontwerp definieert het referteloon als het vaste baremieke of, in voorkomend geval, het contractuele maandelijkse basisloon, “en dat wordt aangepast overeenkomstig een indexeringsmechanisme”. Hoofdstuk 1 van titel 3 van het voorontwerp is slechts van toepassing op werknemers van wie het referteloon het basisbedrag van 4.000 euro overschrijdt.

Aan de gemachtigde werd gevraagd toe te lichten of met het referteloon het niet-geïndexeerde dan wel het geïndexeerde baremieke of contractuele maandelijkse basisloon wordt bedoeld. De gemachtigde antwoordde als volgt:

“De verwijzing naar een loon ‘dat wordt aangepast overeenkomstig een indexeringsmechanisme’ impliceert dat niet wordt uitgegaan van historische of niet-geïndexeerde basisbedragen, maar van het actueel geldende loon op het moment waarop het indexeringsmechanisme wordt toegepast (zie ook artikel 54, tweede lid).

Een bijkomende expliciete bepaling werd in eerste instantie niet noodzakelijk geacht, aangezien deze interpretatie voortvloeit uit de samenlezing van artikelen 52, 54 en 55. Echter, zoals u terecht opmerkt, kan niet worden uitgesloten dat de huidige redactie van de bepaling de indruk zou wekken dat uitsluitend zou worden uitgegaan van de niet-geïndexeerde basisbedragen uit de loonschalen. Met het oog op de rechtszekerheid en om elke mogelijke interpretatietwijfel te vermijden, wordt overwogen om dit element uitdrukkelijk te expliciteren in de bepaling zelf.”

Met het oog op de rechtszekerheid en de regelduidelijkheid verdient het aanbeveling in de bepaling te verduidelijken dat het referteloon het geïndexeerde baremieke loon of het geïndexeerde contractuele basisloon betreft.

2. Artikel 52, 2°, van het voorontwerp definieert de tewerkstellingsbreuk voor de toepassing van dit hoofdstuk. Aangezien van dit begrip voorts geen gebruik wordt gemaakt in het hoofdstuk, kan deze definitie worden weggelaten.

Artikel 54

1. Luidens artikel 54 van het voorontwerp zijn de bepalingen van het hoofdstuk van toepassing op de werknemers wier referteloon het bedrag van 4.000 euro overschrijdt. Artikel 53 van het voorontwerp, dat de definities voor dit hoofdstuk bevat, maakt evenwel een onderscheid tussen werknemers en andere

L'auteur de l'avant-projet veillera à y expliciter ces raisons.

TITRE 3 – MESURES RELATIVES À L'INDEX

Chapitre 1er

Modération salariale par la limitation temporaire de l'adaptation des salaires conformément à un mécanisme d'indexation

Article 52

1. L'article 52 de l'avant-projet définit le salaire de référence comme étant le barème fixe ou, le cas échéant, le salaire mensuel de base contractuel, “et adapté conformément à un mécanisme d'indexation”. Le chapitre 1er du titre 3 de l'avant-projet ne s'applique qu'aux travailleurs salariés dont le salaire de référence dépasse le montant de base de 4.000 euros.

Il a été demandé au délégué de préciser si, par salaire de référence, on vise le barème ou le salaire mensuel de base contractuel non indexé ou indexé. Le délégué a répondu en ces termes:

“De verwijzing naar een loon ‘dat wordt aangepast overeenkomstig een indexeringsmechanisme’ impliceert dat niet wordt uitgegaan van historische of niet-geïndexeerde basisbedragen, maar van het actueel geldende loon op het moment waarop het indexeringsmechanisme wordt toegepast (zie ook artikel 54, tweede lid).

Een bijkomende expliciete bepaling werd in eerste instantie niet noodzakelijk geacht, aangezien deze interpretatie voortvloeit uit de samenlezing van artikelen 52, 54 en 55. Echter, zoals u terecht opmerkt, kan niet worden uitgesloten dat de huidige redactie van de bepaling de indruk zou wekken dat uitsluitend zou worden uitgegaan van de niet-geïndexeerde basisbedragen uit de loonschalen. Met het oog op de rechtszekerheid en om elke mogelijke interpretatietwijfel te vermijden, wordt overwogen om dit element uitdrukkelijk te expliciteren in de bepaling zelf”.

Dans un souci de sécurité juridique et de clarté juridique, il est recommandé de préciser dans la disposition que le salaire de référence vise le barème indexé ou le salaire de base contractuel indexé.

2. L'article 52, 2°, de l'avant-projet définit la fraction d'occupation pour l'application de ce chapitre. Dès lors que cette notion n'est pas employée par ailleurs dans le chapitre, cette définition pourra être omise.

Article 54

1. Aux termes de l'article 54 de l'avant-projet, les dispositions du chapitre sont applicables aux travailleurs dont le salaire de référence dépasse le montant de 4.000 euros. L'article 53 de l'avant-projet, qui contient les définitions pour ce chapitre, opère toutefois une distinction entre les travailleurs et

categorieën van personen op wie de bepalingen van toepassing zijn. Om te verduidelijken dat artikel 54 niet uitsluitend betrekking heeft op de werknemers bedoeld in artikel 53, § 1, tweede lid, 1°, van het voorontwerp maar bijvoorbeeld ook op ambtenaren, verdient het aanbeveling in artikel 54 te verwijzen naar “de personen bedoeld in artikel 53”.

2.1. Artikel 54 van het voorontwerp bepaalt dat het mechanisme van de loonmatiging slechts toepasselijk is op de werknemers wier referteloon het bedrag van 4.000 euro overschrijdt, waarbij het referteloon wordt beoordeeld op het moment waarop het indexeringsmechanisme wordt toegepast. De maatregel leidt bijgevolg tot een verschil in behandeling tussen werknemers op basis van de hoogte van hun loon. De vraag rijst of dit onderscheid bestaansbaar is met het gelijkheidsbeginsel in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

De memorie van toelichting bevat geen verantwoording in het licht van het gelijkheidsbeginsel. De gemachtigde verschaft hieromtrent de volgende toelichting:

“Het onderscheid tussen personen met een referteloon onder en boven de 4.000 is verantwoord door het evenredigheidsbeginsel en de doelstelling van de maatregel. De voorziene loonmatiging heeft een budgettaire doelstelling en is daarnaast gericht op het afremmen van de loonkostenstijging bij hogere lonen waar de budgettaire impact relatief het grootst is, terwijl lagere en middenlonen volledig worden beschermd tegen koopkrachtverlies. Het referteloon van 4.000 euro stemt ongeveer overeen met het mediaan Belgisch loon. Volledigheidshalve, volgens Statbel bedroeg het mediaan loon in oktober 2022 3.728 EUR bruto per werknemer.

De uitdaging waarvoor we nu staan ongezien is in onze recente geschiedenis. Zonder een doortastend en volgehouden antwoord, dreigen we voor het eerst sinds de industriële revolutie structureel aan welvaart en dus ook aan welzijn te moeten inboeten.

Het tekort bij ongewijzigd beleid voor entiteit I loopt in het rapport van het Monitoringcomité van september op tot 5,5 % BBP.

De Nationale Bank wijst in haar rapport van december 2025 ook op de zorgwekkende situatie van de overheids-schuld. De Nationale Bank stelt dat de schuldgraad stijgt 2 à 3 procentpunten per jaar, tot 113,8 % BBP in 2028. Naarmate de schuld stijgt, nemen de interestuitgaven toe. Dit beperkt de ruimte voor andere uitgaven (sociale zekerheid, defensie, justitie,...), leidt potentieel tot een lagere kredietwaardigheid (met daaraan verbonden hogere financieringskosten van de schulden) en vooral tot het in vraag stellen van solidariteit tussen generaties: een hoge schuldgraad houdt eenvoudigweg in dat toekomstige generaties belastingen betalen voor het aflossen van schuld gecreëerd door de huidige generatie en dus *de facto* van een beperktere dienstverlening van de overheid zullen genieten.”

2.2. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie,

d’autres catégories de personnes auxquelles les dispositions s’appliquent. Afin d’établir clairement que l’article 54 ne porte pas uniquement sur les travailleurs visés à l’article 53, § 1er, alinéa 2, 1°, de l’avant-projet, mais, par exemple, aussi sur les fonctionnaires, il est recommandé de faire référence, dans l’article 54, aux “personnes visées à l’article 53”.

2.1. L’article 54 de l’avant-projet dispose que le mécanisme de modération salariale est seulement applicable aux travailleurs dont le salaire de référence dépasse le montant de 4.000 euros, le salaire de référence étant évalué au moment où le mécanisme d’indexation est appliqué. La mesure donne par conséquent lieu à une différence de traitement entre les travailleurs selon le montant de leur salaire. La question se pose de savoir si cette différence peut se concilier avec le principe d’égalité inscrit aux articles 10 et 11 de la Constitution.

L’exposé des motifs ne comporte aucune justification au regard du principe d’égalité. À cet égard, le délégué a apporté les précisions suivantes:

“Het onderscheid tussen personen met een referteloon onder en boven de 4.000 is verantwoord door het evenredigheidsbeginsel en de doelstelling van de maatregel. De voorziene loonmatiging heeft een budgettaire doelstelling en is daarnaast gericht op het afremmen van de loonkostenstijging bij hogere lonen waar de budgettaire impact relatief het grootst is, terwijl lagere en middenlonen volledig worden beschermd tegen koopkrachtverlies. Het referteloon van 4.000 euro stemt ongeveer overeen met het mediaan Belgisch loon. Volledigheidshalve, volgens Statbel bedroeg het mediaan loon in oktober 2022 3.728 EUR bruto per werknemer.

De uitdaging waarvoor we nu staan ongezien is in onze recente geschiedenis. Zonder een doortastend en volgehouden antwoord, dreigen we voor het eerst sinds de industriële revolutie structureel aan welvaart en dus ook aan welzijn te moeten inboeten.

Het tekort bij ongewijzigd beleid voor entiteit I loopt in het rapport van het Monitoringcomité van september op tot 5,5 % BBP.

De Nationale Bank wijst in haar rapport van december 2025 ook op de zorgwekkende situatie van de overheidsschuld. De Nationale Bank stelt dat de schuldgraad stijgt 2 à 3 procentpunten per jaar, tot 113,8 % BBP in 2028. Naarmate de schuld stijgt, nemen de interestuitgaven toe. Dit beperkt de ruimte voor andere uitgaven (sociale zekerheid, defensie, justitie,...), leidt potentieel tot een lagere kredietwaardigheid (met daaraan verbonden hogere financieringskosten van de schulden) en vooral tot het in vraag stellen van solidariteit tussen generaties: een hoge schuldgraad houdt eenvoudigweg in dat toekomstige generaties belastingen betalen voor het aflossen van schuld gecreëerd door de huidige generatie en dus *de facto* van een beperktere dienstverlening van de overheid zullen genieten”.

2.2. Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, une différence de traitement ne peut se concilier avec les principes constitutionnels d’égalité et de non-discrimination

wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.³²

In economische aangelegenheden beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid om de maatregelen te bepalen die moeten worden aangenomen om de door hem vastgestelde doelstellingen te bereiken. Het komt de Raad niet toe om zijn beoordeling van de economische situatie en van de middelen die daartoe moeten worden aangewend, in de plaats te stellen van die van de wetgever. Een dergelijke maatregel kan slechts worden afgekeurd voor zover die manifest zonder redelijke verantwoording blijkt.³³

2.3. In het licht van de gegeven verantwoording, die het best in de memorie van toelichting zou worden opgenomen, kan het niet als manifest onredelijk worden beschouwd dat de loonkostenstijging wordt afgeremd bij de lonen waarvoor de budgettaire impact het grootst is, temeer daar het indexeringsmechanisme slechts tweemaal zal worden toegepast. De ontworpen maatregel is derhalve niet onverenigbaar met het gelijkheidsbeginsel, vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Dezelfde beoordeling geldt in het licht van artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet, inzake het recht op een billijke beloning en billijke arbeidsvoorwaarden.³⁴

Artikel 55

Artikel 55, § 2, van het voorontwerp omschrijft “[h]et effect van de loonmatiging” als “het verschil tussen het loon dat de werknemer zou hebben ontvangen zonder loonmatiging verhoogd met de patronale basisbijdragen en het overeenkomstig paragraaf 1 gematigd loon dat hij ontvangen heeft, verhoogd met de patronale basisbijdragen”. Nog volgens artikel 55, § 2, wordt dit effect bereikt op het ogenblik waarop het referteloön, zonder toepassing van de loonmatiging, ten belope van 2 % zou zijn geïndexeerd.

Aan de gemachtigde werd gevraagd om de werking van artikel 55, § 2, van het voorontwerp te verduidelijken. Het antwoord luidt als volgt:

“Wat de **betekenis van het loonmatigingseffect** betreft, bevat artikel 55, § 2, in essentie de volgende twee elementen:

³² Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

³³ Zie GwH 13 oktober 2016, nr. 130/2016, B.22.2, over bepalingen die betrekking hadden op de “blokkering” en de “sprong” van de afgevlakte gezondheidsindex.

³⁴ GwH 13 oktober 2016, nr. 130/2016, B.17.2 tot B.17.4.

que si cette différence repose sur un critère objectif et si elle est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé³².

En matière économique, le législateur dispose d'un large pouvoir d'appréciation en vue de déterminer les mesures à adopter pour tendre vers les objectifs qu'il s'est fixés. Il n'appartient pas au Conseil de substituer son appréciation de la situation économique et des moyens devant être utilisés à cette fin à celle du législateur. Une telle mesure ne peut être désapprouvée que pour autant qu'elle soit manifestement dépourvue de justification raisonnable³³.

2.3. À la lumière de la justification donnée, qu'il serait préférable d'intégrer dans l'exposé des motifs, on ne peut considérer qu'il soit manifestement déraisonnable de freiner l'augmentation des coûts salariaux en agissant sur les salaires pour lesquels l'incidence budgétaire est la plus grande, d'autant plus que le mécanisme d'indexation ne sera appliqué que deux fois. La mesure en projet n'est dès lors pas incompatible avec le principe d'égalité consacré par les articles 10 et 11 de la Constitution. La même appréciation vaut, à la lumière de l'article 23, alinéa 3, 1°, de la Constitution, concernant le droit à une rémunération équitable et à des conditions de travail équitables³⁴.

Article 55

L'article 55, § 2, de l'avant-projet définit “[l]’effet de la modération salariale” comme étant “la différence entre le salaire que le travailleur salarié aurait perçu sans modération salariale, majoré des cotisations patronales de base, et le salaire modéré conformément au paragraphe 1er perçu, majoré des cotisations patronales de base”. Toujours selon l'article 55, § 2, cet effet est atteint au moment où le salaire de référence aurait été indexé à hauteur de 2 % sans application de la modération salariale.

Il a été demandé au délégué de préciser l'effet de l'article 55, § 2, de l'avant-projet. Il a répondu comme suit:

“Wat de betekenis van het loonmatigingseffect betreft, bevat artikel 55, § 2, in essentie de volgende twee elementen:

³² Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple: C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3; C.C., 18 mai 2017, n° 60/2017, B.11; C.C., 15 juin 2017, n° 79/2017, B.3.1; C.C., 19 juillet 2017, n° 99/2017, B.11; C.C., 28 septembre 2017, n° 104/2017, B.8.

³³ Voir C.C., 13 octobre 2016, n° 130/2016, B.22.2, sur des dispositions qui concernaient le “blocage” et le “saut” de l'indice santé lissé.

³⁴ C.C., 13 octobre 2016, n° 130/2016, B.17.2 à B.17.4.

een definitie van het loonmatigingseffect (het verschil tussen het fictieve loon zonder matiging en het effectief uitbetaalde gematigde loon, telkens verhoogd met de patronale bijdragen), en

een bepaling van het tijdstip waarop dit effect wordt geacht bereikt te zijn.

Wanneer op een bepaald indexeringsmoment de reële indexering meer dan 2 % bedraagt, wordt overeenkomstig paragraaf 3

eerst de indexering tot 2 % toegepast binnen de begrenzing van artikel 55, § 1 (stap 1), en

vervolgens het overschrijdende deel toegepast op het volledige referteloan (stap 2).

Enkele voorbeelden:

Voorbeeld 1: eenmalige indexering: in januari 2027 voorziet PC 200 een loonindexering van 2,2 %

Werknemer A met een referteloan (maandelijks voltijds) van 3.000 EUR valt niet onder de toepassing van deze maatregel. Diens loon wordt geïndexeerd met 2,2 % overeenkomstig de sectorale bepalingen: $3.000 \times 2,2 = 66$ EUR. Loon na indexering: 3.066 EUR.

Voor werknemer B met een referteloan van 10.000 EUR:

wordt eerst het gedeelte van het referteloan tot 4.000 euro beperkt geïndexeerd aan 2 %: $4.000 \times 2 \% = 80$ EUR (stap 1)

wordt vervolgens het volledige referteloan geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het theoretisch indexeringspercentage en die 2 % ($2,2 \% - 2 \% = 0,2 \%$): $10.000 \times 0,2 \% = 20$ EUR (stap 2)

Het geïndexeerd loon met toepassing van de loonmatiging bedraagt 10.100 EUR. Zonder toepassing van de loonmatiging zou het geïndexeerd loon 10.220 EUR bedragen ($10.000 \times 2,2 \%$).

Voorbeeld 2: Een sectorale CAO voorziet in een loonindexering met 1 % in mei 2026 en met 1,5 % in september 2026.

Werknemer A met een referteloan (maandelijks voltijds) van 3.000 EUR valt niet onder de toepassing van deze maatregel. Diens loon wordt overeenkomstig de sectorale bepalingen in mei 2026 geïndexeerd met 1 % (3.030 EUR) en in september 2026 met 1,5 %: $3.030 \times 1,5 \% = 3.075,45$ EUR

Voor werknemer B met een referteloan van 10.000 EUR, wordt:

In mei 2026:

een definitie van het loonmatigingseffect (het verschil tussen het fictieve loon zonder matiging en het effectief uitbetaalde gematigde loon, telkens verhoogd met de patronale bijdragen), en

een bepaling van het tijdstip waarop dit effect wordt geacht bereikt te zijn.

Wanneer op een bepaald indexeringsmoment de reële indexering meer dan 2 % bedraagt, wordt overeenkomstig paragraaf 3

eerst de indexering tot 2 % toegepast binnen de begrenzing van artikel 55, § 1 (stap 1), en

vervolgens het overschrijdende deel toegepast op het volledige referteloan (stap 2).

Enkele voorbeelden:

Voorbeeld 1: eenmalige indexering: in januari 2027 voorziet PC 200 een loonindexering van 2,2 %

Werknemer A met een referteloan (maandelijks voltijds) van 3.000 EUR valt niet onder de toepassing van deze maatregel. Diens loon wordt geïndexeerd met 2,2 % overeenkomstig de sectorale bepalingen: $3.000 \times 2,2 = 66$ EUR. Loon na indexering: 3.066 EUR.

Voor werknemer B met een referteloan van 10.000 EUR:

wordt eerst het gedeelte van het referteloan tot 4.000 euro beperkt geïndexeerd aan 2 %: $4.000 \times 2 \% = 80$ EUR (stap 1)

wordt vervolgens het volledige referteloan geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het theoretisch indexeringspercentage en die 2 % ($2,2 \% - 2 \% = 0,2 \%$): $10.000 \times 0,2 \% = 20$ EUR (stap 2)

Het geïndexeerd loon met toepassing van de loonmatiging bedraagt 10.100 EUR. Zonder toepassing van de loonmatiging zou het geïndexeerd loon 10.220 EUR bedragen ($10.000 \times 2,2 \%$).

Voorbeeld 2: Een sectorale CAO voorziet in een loonindexering met 1 % in mei 2026 en met 1,5 % in september 2026.

Werknemer A met een referteloan (maandelijks voltijds) van 3.000 EUR valt niet onder de toepassing van deze maatregel. Diens loon wordt overeenkomstig de sectorale bepalingen in mei 2026 geïndexeerd met 1 % (3.030 EUR) en in september 2026 met 1,5 %: $3.030 \times 1,5 \% = 3.075,45$ EUR

Voor werknemer B met een referteloan van 10.000 EUR, wordt:

In mei 2026:

eerst het gedeelte van het referteloon tot 4.000 euro beperkt geïndexeerd aan 1 %: $4.000 \times 1\% = 40$ EUR (stap 1) loon na indexering mei: 10.040 EUR

het gedeelte van het referteloon boven de 4.000 EUR niet geïndexeerd aangezien de 2 % nog niet is bereikt

In september 2026:

eerst het gedeelte van het referteloon tot 4.000 euro beperkt geïndexeerd aan 1 %: $4.000 \times 1\% = 40$ EUR (stap 1)

vervolgens het volledig referteloon geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het theoretisch indexeringspercentage in de eerste matigingsperiode en die 2 % ($2,5\% - 2\% = 0,5\%$): $10.040 \times 0,5\% = 50,20$ EUR (stap 2)

geïndexeerd loon = 10.130,20 EUR ($10.040 + 40 + 50,20$)

Zonder toepassing van de loonmatiging zou het geïndexeerd loon 10.251,50 EUR bedragen. ($10.000 \times 1\% = 10.100$ EUR $10.100 \times 1,5\% = 10.100 + 151,50 = 10.251,50$ EUR)

Paragraaf 4 regelt de terugkeer naar de 'normale' indexeringsmechanismen zodra het loonmatigingseffect werd gerealiseerd."

Om onduidelijkheid te vermijden verdient het aanbeveling de in het artikel gehanteerde begrippen duidelijker af te bakenen, in het bijzonder door het onderscheid te maken tussen het effect van de loonmatiging (het verschil tussen het fictief niet-gematigd loon en het reëel gematigd loon, inclusief patronale bijdragen) en het moment waarop dat effect wordt bereikt. Daartoe zouden de stellers kunnen overwegen deze onderscheiden begrippen expliciet te benoemen, bijvoorbeeld door het eerste aan te duiden als "effect van de loonmatiging" en het tweede als het "gewenste effect van de loonmatiging". Het verdient tevens aanbeveling om, met het oog op de begripelijkheid, in de memorie van toelichting rekenvoorbeelden op te nemen ter illustratie van de gehanteerde begrippen.

Ter wille van de leesbaarheid is het bovendien raadzaam de structuur van het artikel te herbekijken, onder meer door samenhangende bepalingen over het loonmatigingseffect die thans verspreid zijn over de paragrafen 2 en 4, te groeperen.

Deze opmerking geldt *mutatis mutandis* ten aanzien van artikel 56 van het voorontwerp omtrent de tweede loonmatigingsperiode.

Hoofdstuk 2

Bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd tijdens de eerste en tweede matigingsperiode

Artikel 59

1. In artikel 59, 1°, van het voorontwerp dient te worden verwezen naar "de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene

eerst het gedeelte van het referteloon tot 4.000 euro beperkt geïndexeerd aan 1 %: $4.000 \times 1\% = 40$ EUR (stap 1) loon na indexering mei: 10.040 EUR

het gedeelte van het referteloon boven de 4.000 EUR niet geïndexeerd aangezien de 2 % nog niet is bereikt

In september 2026:

eerst het gedeelte van het referteloon tot 4.000 euro beperkt geïndexeerd aan 1 %: $4.000 \times 1\% = 40$ EUR (stap 1)

vervolgens het volledig referteloon geïndexeerd ten belope van het verschil tussen het theoretisch indexeringspercentage in de eerste matigingsperiode en die 2 % ($2,5\% - 2\% = 0,5\%$): $10.040 \times 0,5\% = 50,20$ EUR (stap 2)

geïndexeerd loon = 10.130,20 EUR ($10.040 + 40 + 50,20$)

Zonder toepassing van de loonmatiging zou het geïndexeerd loon 10.251,50 EUR bedragen. ($10.000 \times 1\% = 10.100$ EUR $10.100 \times 1,5\% = 10.100 + 151,50 = 10.251,50$ EUR)

Paragraaf 4 regelt de terugkeer naar de 'normale' indexeringsmechanismen zodra het loonmatigingseffect werd gerealiseerd".

Afin d'écarter toute équivoque, il est recommandé de définir plus clairement les notions employées dans l'article, plus particulièrement en faisant la distinction entre l'effet de la modération salariale (la différence entre le salaire non modéré fictif et le salaire modéré réel, y compris les cotisations patronales) et le moment où cet effet est atteint. À cette fin, les auteurs pourraient envisager de nommer explicitement ces notions distinctes, par exemple en désignant la première comme l'"effet de la modération salariale" et la seconde comme l'"effet souhaité de la modération salariale". Il est en outre recommandé, pour la bonne compréhension du texte, d'intégrer dans l'exposé des motifs des exemples de calculs afin d'illustrer les notions utilisées.

Dans un souci de lisibilité, il est par ailleurs conseillé de revoir la structure de l'article, notamment en regroupant des dispositions connexes relatives à l'effet de la modération salariale qui sont actuellement dispersées dans les paragraphes 2 et 4.

Cette observation s'applique *mutatis mutandis* à l'égard de l'article 56 de l'avant-projet concernant la deuxième période de modération salariale.

Chapitre 2

Contribution spéciale de modération salariale due pendant la première et la deuxième période de modération

Article 59

1. À l'article 59, 1°, de l'avant-projet, il y a lieu de faire référence à "la loi du 29 juin 1981 établissant les principes

beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers”, in plaats van “de voormelde wet van 29 juni 1981”.

2. In artikel 59, 3°, van het voorontwerp schrijve men in de Nederlandse tekst “de wet van 7 januari 1958” in plaats van “de Wet van 7 januari 1958”. In de Franse tekst schrijve men “la loi du 7 janvier 1958 concernant les Fonds de sécurité d'existence” in plaats van “la loi du 7 janvier 1958 concernant le Fonds de sécurité d'existence”.

Artikelen 61 en 62

1. In de formule die is opgenomen in de artikelen 61, laatste lid, en 62, laatste lid, van het voorontwerp schrijve men telkens “referteloon” in plaats van “referentieloon”.

2. Aan de gemachtigde werd gevraagd om de formule van de bijzondere loonmatigingsbijdrage van artikel 61 van het voorontwerp nader toe te lichten. Deze antwoordde:

“Hieronder vindt u enkele toepassingsvoorbeelden van de formule: $[(\text{referteloon aangepast overeenkomstig artikel } X+3^{35}) - (4.000 \text{ euro} \times (1+\text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}] \times \text{indexcijfer} + [(\text{referteloon aangepast overeenkomstig art. } X+3) - (4.000 \text{ euro} \times (1+\text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}] \times \text{indexcijfer} \times \text{basiswerkgeversbijdrage}] / 2$.

Voorbeeld 1: voltijdse werknemer bij indexering van 2 %:

Referteloon aangepast overeenkomstig artikel $X+3 = 10.080 \text{ Eur}$
 $4.000 \text{ euro} \times (1+\text{indexcijfer}) = 4080$
 Tewerkstellingsbreuk = 1
 Formule geeft voor werknemer met basiswerkgeversbijdrage = 25 %: $(6.000 \times 0.02 + 1.500 \times 0.02) / 2 = 75 \text{ EUR}$

Voorbeeld 2: halftijdse werknemer (50 %) bij indexering van 2 %: Referteloon aangepast overeenkomstig artikel $X+3 = 10.080 \text{ EUR}$
 $4.000 \text{ EUR} \times (1+\text{indexcijfer}) = 4.080 \text{ EUR}$
 tewerkstellingsbreuk = $\frac{1}{2}$
 Formule geeft voor werknemer met basiswerkgeversbijdrage = 25 %: $(6000 \times 0.02 + 1500 \times 0.02) \times 0,5/2 = 37,5 \text{ EUR}$

Voorbeeld 3: voltijdse werknemer bij indexering van 1 %: Referteloon aangepast overeenkomstig artikel $X+3 = 10.040 \text{ EUR}$
 $4.000 \text{ EUR} \times (1+\text{indexcijfer}) = 4.040 \text{ EUR}$
 Tewerkstellingsbreuk = 1
 Formule geeft voor werknemer met basiswerkgeversbijdrage = 25 %: $(6000 \times 0.01 + 1500 \times 0.01) / 2 = 37,5 \text{ EUR}$ ”.

De stellers van het voorontwerp dienen te verduidelijken wat onder de term “indexcijfer” wordt begrepen. Wellicht wordt hiermee het toe te passen indexeringspercentage voor de lonen bedoeld, maar dit blijkt niet duidelijk uit de tekst van het voorontwerp. Er kan overwogen worden om een definitie toe te voegen aan artikel 59 van het voorontwerp.

Met het oog op de begrijpelijkheid van de bepaling strekt het voorts tot aanbeveling de rekenvoorbeelden op te nemen in de memorie van toelichting.

³⁵ Lees: artikel 55 van het voorontwerp.

généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés”, au lieu de viser “la loi précitée du 29 juin 1981”.

2. À l'article 59, 3°, de l'avant-projet, on écrira dans le texte français “la loi du 7 janvier 1958 concernant les Fonds de sécurité d'existence” au lieu de “la loi du 7 janvier 1958 concernant le Fonds de sécurité d'existence”. Dans le texte néerlandais, on écrira “de wet van 7 januari 1958” au lieu de “de Wet van 7 januari 1958”.

Articles 61 et 62

1. Dans le texte néerlandais de la formule figurant aux articles 61, dernier alinéa, et 62, dernier alinéa, de l'avant-projet, on écrira chaque fois “referteloon” au lieu de “referentieloon”.

2. Il a été demandé au délégué d'expliquer plus précisément la formule de la cotisation spéciale de modération salariale, inscrite à l'article 61 de l'avant-projet. Il a répondu en ces termes:

“Hieronder vindt u enkele toepassingsvoorbeelden van de formule: $[(\text{referteloon aangepast overeenkomstig artikel } X+3^{35}) - (4.000 \text{ euro} \times (1+\text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}] \times \text{indexcijfer} + [(\text{referteloon aangepast overeenkomstig art. } X+3) - (4.000 \text{ euro} \times (1+\text{indexcijfer})) \times \text{tewerkstellingsbreuk}] \times \text{indexcijfer} \times \text{basiswerkgeversbijdrage}] / 2$.

Voorbeeld 1: voltijdse werknemer bij indexering van 2 %:

Referteloon aangepast overeenkomstig artikel $X+3 = 10.080 \text{ Eur}$
 $4.000 \text{ euro} \times (1+\text{indexcijfer}) = 4080$
 Tewerkstellingsbreuk = 1
 Formule geeft voor werknemer met basiswerkgeversbijdrage = 25 %: $(6.000 \times 0.02 + 1.500 \times 0.02) / 2 = 75 \text{ EUR}$

Voorbeeld 2: halftijdse werknemer (50 %) bij indexering van 2 %: Referteloon aangepast overeenkomstig artikel $X+3 = 10.080 \text{ EUR}$
 $4.000 \text{ EUR} \times (1+\text{indexcijfer}) = 4.080 \text{ EUR}$
 tewerkstellingsbreuk = $\frac{1}{2}$
 Formule geeft voor werknemer met basiswerkgeversbijdrage = 25 %: $(6000 \times 0.02 + 1500 \times 0.02) \times 0,5/2 = 37,5 \text{ EUR}$

Voorbeeld 3: voltijdse werknemer bij indexering van 1 %: Referteloon aangepast overeenkomstig artikel $X+3 = 10.040 \text{ EUR}$
 $4.000 \text{ EUR} \times (1+\text{indexcijfer}) = 4.040 \text{ EUR}$
 Tewerkstellingsbreuk = 1
 Formule geeft voor werknemer met basiswerkgeversbijdrage = 25 %: $(6000 \times 0.01 + 1500 \times 0.01) / 2 = 37,5 \text{ EUR}$ ”.

Les auteurs de l'avant-projet doivent préciser ce que signifie le terme “indice”. Sans doute s'agit-il du taux d'indexation à adapter pour les salaires, mais cela ne ressort pas clairement du texte de l'avant-projet. Il peut être envisagé d'ajouter une définition à l'article 59 de l'avant-projet.

Afin d'assurer la bonne compréhension de la disposition, il est par ailleurs recommandé de faire figurer les exemples de calculs dans l'exposé des motifs.

³⁵ Lire: article 55 de l'avant-projet.

Dezelfde opmerking geldt eveneens voor artikel 62 van het voorontwerp.

Artikel 66

In artikel 66 van het voorontwerp moet worden verwezen naar “de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluit-wet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders”, in plaats van “de voormelde wet van 27 juni 1969”.

Artikel 67

In artikel 67 schrijve men “wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, laatst gewijzigd bij wet van 18 december 2025” in plaats van “wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, laatst gewijzigd bij wet van 18 juli 2025”.

Hoofdstuk 4

Maatregel tot beperking van de indexeringszake pensioenen

Algemene opmerking

1. In advies 77.696/VR van 11 mei 2025 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programmawet van 18 juli 2025³⁶ heeft de afdeling Wetgeving het volgende opgemerkt over de daarin beoogde indexeringsmaatregelen:

“II. *Standstill*-verplichting

1. Het recht op het rustpensioen maakt deel uit van het recht op sociale zekerheid zoals vastgelegd in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet.³⁷

Het Grondwettelijk Hof brengt het volgende in herinnering:

‘Artikel 23 van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.’³⁸

La même observation vaut également pour l'article 62 de l'avant-projet.

Article 66

À l'article 66 de l'avant-projet, il convient de viser “la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs”, au lieu de “la loi précitée du 27 juin 1969”.

Article 67

À l'article 67, on écrira “loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, modifiée en dernier lieu par la loi du 18 décembre 2025” au lieu de “loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés en Belgique et modifiée en dernier lieu par la loi du 18 juillet 2025”.

Chapitre 4

Mesure visant à limiter l'indexation en matière de pensions

Observation générale

1. Dans son avis 77.696/VR donné le 11 mai 2025 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 18 juillet 2025³⁶, la section de législation a observé ce qui suit à l'égard des mesures d'indexation qui y étaient prévues:

“II. Obligation de *standstill*

1. Le droit à la pension de retraite est une composante du droit à la sécurité sociale consacré par l'article 23, alinéa 3, 2°, de la Constitution³⁷.

Comme le rappelle la Cour constitutionnelle,

“L'article 23 de la Constitution contient une obligation de *standstill* qui interdit au législateur compétent de réduire significativement, sans justification raisonnable, le degré de protection offert par la législation applicable”³⁸.

³⁶ *Parl. St.* Kamer 2024-25, nr. 909/1, 291-427.

³⁷ *Voetnoot 149 van het geciteerde advies*: GwH 30 november 2017, nr. 135/2017, B.15 e.v.

³⁸ *Voetnoot 150 van het geciteerde advies*: GwH 27 april 2023, nr. 69/2023, B.6.2. Zie in dezelfde zin bijvoorbeeld GwH 14 november 2024, nr. 122/2024, B.5.2.

³⁶ *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 909/001, pp. 291-427.

³⁷ *Note de bas de page 149 de l'avis cité*: C.C., 30 novembre 2017, n° 135/2017, B.15 et s.

³⁸ *Note de bas de page 150 de l'avis cité*: C.C., 27 avril 2023, n° 69/2023, B.6.2. Dans le même sens, voir par exemple C.C., 14 novembre 2024, n° 122/2024, B.5.2.

Om toelaatbaar te zijn in het licht van de *standstill*-verplichting moet de bewerkstelligde achteruitgang, als die significant blijkt, een legitieme doelstelling nastreven en evenredig zijn met die doelstelling.³⁹

2. De “indexering” die door de maatregelen in het ontwerp wordt beperkt, wordt in artikel 233, 3°, van het voorontwerp gedefinieerd als, naargelang de aard van het pensioen, een indexverhoging overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 ‘houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld’, en overeenkomstig de wet van 1 maart 1977 ‘houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld’.

Die twee wetten voorzien in een algemene indexeringsregeling om de betreffende bedragen, met name de pensioenen, te koppelen aan de evoluerende kosten van levensonderhoud,⁴⁰ weergegeven in de schommelingen van het indexcijfer van de

Pour être admissible au regard de l’obligation de *standstill*, le recul opéré, s’il s’avère significatif, doit poursuivre un objectif légitime et être proportionné au regard de cet objectif³⁹.

2. L’“indexation” que les mesures en projet limitent est définie par l’article 233, 3°, de l’avant-projet comme, selon la nature de la pension, l’augmentation de l’indice conformément à la loi du 2 août 1971 ‘organisant un régime de liaison à l’indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants’ et la loi du 1er mars 1977 ‘organisant un régime de liaison à l’indice des prix à la consommation du Royaume de certaines dépenses dans le secteur public’.

Ces deux lois organisent un régime général d’indexation, afin de lier les montants visés, notamment des pensions, à l’évolution du coût de la vie⁴⁰, reflétée dans les fluctuations de l’indice des prix à la consommation, et ainsi protéger les

³⁹ Voetnoot 151 van het geciteerde advies: Zie in die zin advies 77.512/4 van 24 maart 2025 over een wetsvoorstel “tot wijziging van de wet van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezone, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen, voor wat personen die in het stelsel van flexi-jobs werken betreft”, *Parl. St.* Kamer 2024, nr. 56-0244/1; advies 77.424/4 van 19 februari 2025 “tot wijziging van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen en de wet van 4 maart 2004 houdende toekenning van aanvullende voordelen inzake rustpensioen aan personen die werden aangesteld om een management-of staffunctie uit te oefenen in een overheidsdienst, teneinde de overschrijding van het plafond Wijninckx door ambtenaren op te heffen”, *Parl. St.* Kamer 2024-25, nr. 56-0653/1; alsook advies 77.330/4 van 10 februari 2025 over een ontwerp dat heeft geleid tot het ministerieel besluit van 27 februari 2025 ‘tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 februari 2023 tot uitvoering van het besluit van de Waalse regering van 23 februari 2023 betreffende de steun voor de ecoregelingen’.

⁴⁰ Voetnoot 152 van het geciteerde advies: Zie GwH 15 maart 2018, nr. 32/2018, B.9.3, met betrekking tot het beginsel van jaarlijkse indexering van huurprijzen, dat “ertoe strekt de huurprijs aan te passen aan de kosten van levensonderhoud, die worden bepaald door objectieve referentiecriteriën, met name de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen”.

³⁹ Note de bas de page 151 de l’avis cité: Voir en ce sens l’avis 77.512/4 donné le 24 mars 2025 sur une proposition de loi “modifiant, en ce qui concerne les travailleurs occupés dans le cadre du régime des flexi-jobs, la loi du 24 octobre 2011 assurant un financement pérenne des pensions des membres du personnel nommé à titre définitif des administrations provinciales et locales et des zones de police locale et modifiant la loi du 6 mai 2002 portant création du fonds des pensions de la police intégrée et portant des dispositions particulières en matière de sécurité sociale et contenant diverses dispositions modificatives”, *Doc. parl.*, Chambre, 2024, n° 56-0244/001; l’avis 77.424/4 donné le 19 février 2025 sur une proposition de loi “modifiant la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires et la loi du 4 mars 2004 accordant des avantages complémentaires en matière de pension de retraite aux personnes désignées pour exercer une fonction de management ou d’encadrement dans un service public, en vue de supprimer la possibilité offerte aux fonctionnaires de dépasser le plafond Wijninckx”, *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-0653/001 ou encore l’avis 77.330/4 donné le 10 février 2025 sur un projet devenu l’arrêté ministériel du 27 février 2025 ‘modifiant l’arrêté ministériel du 23 février 2023 exécutant l’arrêté du gouvernement wallon du 23 février 2023 relatif à l’aide aux éco-régimes’.

⁴⁰ Note de bas de page 152 de l’avis cité: Sur le principe d’indexation annuelle des loyers, qui “vise à adapter le loyer au coût de la vie, déterminé par les critères objectifs de référence que constituent des fluctuations de l’indice des prix à la consommation”, voir C.C., 15 mars 2018, n° 32/2018, B.9.3.

consumptieprijsen, en om zo de koopkracht van de betrokken begunstigen te handhaven ter bescherming tegen het inflatierisico.⁴¹

3.1. De beperkte indexering van pensioenen boven het 'grensbedrag' en de niet-indexering van het plafond-Wijninckx tot 31 december 2029, houdt in dat de algemene indexeringsregeling die van toepassing is op het pensioen van personen die door de maatregel getroffen worden, minder bescherming biedt. Voor die personen betekent de maatregel dus een achteruitgang van de juridische bescherming van hun pensioen tegen het inflatierisico.

3.2.1. In dat verband moet worden benadrukt dat, los van de tijdelijke aard van de beperking die vier en een half jaar geldt (artikel 237 van het voorontwerp), een volledige of gedeeltelijke beperking van een indexering een maatregel is waarvan de gevolgen niet tijdelijk zijn zodra de inflatie niet nul is.

Zo zou door de niet-indexering van het plafond-Wijninckx het verlies aan koopkracht op het einde van de blokkeringsperiode 10 % bedragen bij een gematigde inflatie van 2 % per jaar,⁴² en het zou nog hoger kunnen uitvallen.

Hetzelfde geldt voor de beperkte indexering van pensioenen die hoger zijn dan het 'grensbedrag', ook al kan de afdeling Wetgeving, bij gebrek aan een advies van de inspecteur van Financiën over de definitieve versie van de ontworpen maatregel,⁴³ geen exact cijfer plakken op het verlies aan koopkracht dat uit een dergelijke beperking zou voortvloeien.⁴⁴

⁴¹ Voetnoot 153 van het geciteerde advies: In de parlementaire voorbereiding van de wet van 2 augustus 1971 staat in dat verband: "De koppeling van de wedden en de vergoedingen van de personeelsleden van de overheidsdiensten en die van de uitkeringen inzake sociale zekerheid is geregeld door de wet van 12 april 1960 welke steunt op het vroegere indexcijfer der kleinhandelsprijsen. Het door deze wet ingevoerde mobiliteitsstelsel werd naderhand uitgebreid tot andere uitgaven" (*Parl. St. Kamer* 1970-71, nr. 1044/3, 1-2).

⁴² Voetnoot 154 van het geciteerde advies: Zie in dit verband de aanwijzingen in het advies van de inspecteur van Financiën over de niet-definitieve versie van de betrokken maatregel, en meer in het bijzonder punt 2.3 (advies van 28 maart 2025 met als referentie FPD-25-012).

⁴³ Voetnoot 155 van het geciteerde advies: Zie de opmerking over de voorafgaande vormvereisten.

⁴⁴ Voetnoot 156 van het geciteerde advies: Er wordt benadrukt dat die beperkte indexering in werkelijkheid erop neerkomt dat altijd eenzelfde bedrag wordt toegevoegd, ongeacht hoe hoog het betrokken pensioen is. Artikel 234 bepaalt immers dat de "indexering" zal worden beperkt tot een bedrag van 2 % van het maandelijks gewaarborgd minimumbedrag van het rustpensioen voor een alleenstaande gepensioneerd zoals bedoeld in artikel 120, eerste lid, eerste streepje, van de wet van 26 juni 1992. Momenteel komt dat bedrag van 2 % van het maandelijks gewaarborgd minimumbedrag van het rustpensioen voor een alleenstaande gepensioneerd overeen met $(1805,05 \times 0,02 =) 36,171$ euro, wat 0,69 % is van een pensioen dat het "grensbedrag" bereikt. Hieruit vloeit voort dat pensioenen die het grensbedrag bereiken, niet zullen worden verhoogd met een percentage dat de evolutie van de prijzen min of meer rechtstreeks weerspiegelt, maar enkel met een forfaitair bedrag van 36 euro (huidig bedrag). Bijgevolg zullen personen van wie het pensioen het "grensbedrag" bereikt in werkelijkheid niet meer beschermd zijn tegen het inflatierisico, of slechts gedeeltelijk.

bénéficiaires concernés contre les risques d'inflation⁴¹ en maintenant leur pouvoir d'achat.

3.1. La limitation de l'indexation des pensions au-delà du "montant plafond" ainsi que la non-indexation du plafond Wijninckx jusqu'au 31 décembre 2029 emportent une limitation de la protection offerte par le régime général d'indexation, appliqué à la pension des personnes impactées par la mesure. Pour ces personnes, la mesure emporte donc un recul dans la protection juridique de leur droit à la pension contre le risque d'inflation.

3.2.1. À cet égard, il convient de souligner qu'indépendamment de son caractère temporaire, pendant quatre ans et demi (article 237 de l'avant-projet), une limitation, totale ou partielle, d'une indexation constitue une mesure dont les effets ne sont pas temporaires dès le moment où l'inflation n'est pas nulle.

Ainsi, s'agissant de la non-indexation du plafond Wijninckx, la perte de pouvoir d'achat, au terme de la période de blocage, serait de 10 %⁴² en cas d'inflation modérée de 2 % par an et pourrait être plus importante.

Il en va de même en ce qui concerne la limitation de l'indexation des pensions supérieures au "montant plafond", même si l'absence d'avis de l'Inspecteur des Finances sur la mesure en projet, dans sa version définitive⁴³, ne permet pas à la section de législation de quantifier la perte exacte de pouvoir d'achat qui découlerait d'une telle limitation⁴⁴.

⁴¹ Note de bas de page 153 de l'avis cité: Les travaux préparatoires de la loi du 2 août 1971 indiquent à cet égard: "La liaison des traitements et allocations du personnel des services publics et des prestations de la sécurité sociale a été réglée par la loi du 12 avril 1960, basée sur l'ancien indice des prix de détail. D'autres dépenses ont, par la suite, été soumises au régime de mobilité établi par cette loi" (*Doc. parl.*, Chambre, 1970-1971, n° 1044/3, pp. 1-2).

⁴² Note de bas de page 154 de l'avis cité: Voir à cet égard les indications issues de l'avis de l'Inspecteur des Finances rendu à propos de la version non définitive de la mesure en cause et plus particulièrement le point 2.3 (avis du 28 mars 2025 repris sous la référence FPD-25-012).

⁴³ Note de bas de page 155 de l'avis cité: Voir l'observation relative aux formalités préalables.

⁴⁴ Note de bas de page 156 de l'avis cité: Il est souligné que cette limitation de l'indexation consiste en réalité en l'addition d'un montant toujours identique quelle que soit la hauteur de la ou des pensions concernée(s). En effet, l'article 234 prévoit que l'"indexation" sera limitée à un montant de 2 % du montant minimum mensuel garanti de la pension de retraite d'un retraité isolé telle que visée à l'article 120, alinéa 1er, premier tiret, de la loi du 26 juin 1992. Actuellement, ce montant de 2 % du montant minimum mensuel garanti de la pension de retraite d'un isolé correspond à $(1.805,05 \times 0,02 =) 36,171$ euros, ce qui représente 0,69 % d'une pension atteignant le "montant plafond". Il en découle que les pensions atteignant le montant plafond ne seront pas augmentées d'un pourcentage reflétant de manière plus ou moins directe l'évolution des prix, mais simplement d'un montant forfaitaire de 36 euros (montant actuel). Partant, les personnes dont les pensions atteignent le "montant plafond" ne seront en réalité plus protégées contre le risque d'inflation ou ne le seront plus que partiellement.

Aan het einde van de periode juli 2025-december 2029 zal blijken dat de daling van de reële waarde van de niet-geïndexeerde bedragen definitief is, aangezien de blokkering van de indexering die tijdens deze periode is doorgevoerd, niet zal worden gecompenseerd door een hervatting van de indexering, zoals de gemachtigden bevestigen. De ontworpen maatregelen zullen dus leiden tot een definitieve vermindering van de reële waarde van de pensioenen die het plafond-Wijninckx bereiken, alsook van de pensioenen die hoger zijn dan het “grensbedrag” bedoeld in artikel 234. Dat zal dus in de toekomst – ook nog na de periode juli 2025-december 2029 – gevolgen hebben, niet alleen voor personen die met pensioen gaan voordat de opschorting van de indexering in werking treedt en voor personen die met pensioen gaan tijdens de blokkeringsperiode, maar ook voor personen die daarna met pensioen gaan.

3.2.2. Voor die categorieën van personen zou het verlies van koopkracht dat uit de ontworpen bepalingen voortvloeit dan ook kunnen leiden tot een aanzienlijke achteruitgang.

3.3.1. Tenzij de steller van het voorontwerp aan de hand van gedetailleerde gegevens kan aantonen dat de achteruitgang die de voorgestelde maatregelen teweegbrengen, niet significant is, moet hij dus nauwkeurig uiteenzetten welke doelstellingen hij met die maatregelen wil bereiken en moet hij die maatregelen redelijk verantwoorden.

3.3.2. In de artikelsgewijze bespreking van hoofdstuk 1 van titel 6 van het voorliggende voorontwerp staat echter geen enkele verantwoording voor de aldus ingevoerde regeling van beperkte indexering.⁴⁵

Doordat de steller van het voorontwerp geen verantwoording geeft, kan de afdeling Wetgeving niet beoordelen of de ingevoerde regeling verenigbaar is met de *standstill*-verplichting die uit artikel 23 van de Grondwet voortvloeit. Binnen de korte termijn die aan de afdeling Wetgeving is toegemeten, kan deze echter op de volgende punten wijzen.

3.3.3. Wat het nagestreefde doel betreft, kan uit het feit dat de voorliggende bepalingen zijn opgenomen in het voorontwerp van programmawet in verband met de begroting 2025, worden afgeleid dat de *in casu* nagestreefde doelstellingen van budgettaire aard zijn. Hoewel het Grondwettelijk Hof erkent dat “in sociaal-economische aangelegenheden (...) de wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid [beschikt] om de maatregelen te bepalen die moeten worden genomen om de door hem vastgestelde doelstellingen te bereiken”,⁴⁶ neemt dat niet weg dat budgettaire redenen voldoende moeten steunen op objectieve gegevens, zodat kan worden beoordeeld of de

À l'issue de la période juillet 2025-décembre 2029, la diminution de la valeur réelle attachée aux montants non indexés se révélera définitive, puisque le blocage d'index réalisé pendant cette période, ainsi que le confirment les déléguées, ne sera pas compensé par la reprise de l'indexation. Les mesures en projet entraîneront ainsi une diminution définitive de la valeur réelle des pensions atteignant le plafond Wijninckx ainsi que des pensions supérieures au “montant plafond” visé à l'article 234, ce qui impactera dès lors dans le futur – au-delà de la seule période juillet 2025-décembre 2029 –, non seulement les personnes admises à la pension préalablement à l'entrée en vigueur de la suspension de l'indexation et celles qui y seront admises durant la période de blocage, mais aussi celles qui y seront admises postérieurement.

3.2.2. La perte de pouvoir d'achat de ces catégories de personnes, découlant des dispositions en projet, pourrait dès lors emporter un recul significatif.

3.3.1. Sauf pour l'auteur de l'avant-projet à pouvoir démontrer, au moyen d'éléments circonstanciés, que le recul induit par les mesures proposées n'est pas significatif, il appartient alors à ce dernier d'exposer précisément les objectifs qu'il entend rencontrer par l'adoption de ces mesures et la justification raisonnable qui sous-tend celles-ci.

3.3.2. Or, le commentaire des articles du chapitre 1er du titre 6 de l'avant-projet à l'examen ne contient aucune justification du régime de limitation de l'indexation ainsi instauré⁴⁵.

L'absence de justification dans le chef de l'auteur de l'avant-projet ne permet pas à la section de législation d'apprécier la compatibilité du régime instauré avec l'obligation de *standstill* découlant de l'article 23 de la Constitution. Dans le bref délai imparti, la section de législation relève toutefois les éléments suivants.

3.3.3. S'agissant de l'objectif poursuivi, il peut être déduit de la circonstance que les dispositions examinées figurent dans l'avant-projet de loi-programme en lien avec le budget 2025 que les objectifs poursuivis en l'espèce sont d'ordre budgétaire. Si la Cour constitutionnelle reconnaît qu’ “[e]n matière socio-économique, le législateur compétent dispose d'un large pouvoir d'appréciation en vue de déterminer les mesures à adopter pour tendre vers les objectifs qu'il s'est fixés”⁴⁶, il n'en demeure pas moins que des motifs budgétaires doivent être suffisamment étayés au moyen de données objectives permettant d'apprécier la justification raisonnable

⁴⁵ Voetnoot 157 van het geciteerde advies: Dit in tegenstelling tot de maatregelen van titel 5 van het voorontwerp betreffende de werkloosheid, waarvoor de steller van het voorontwerp bepaalde verantwoordingen aanvoert met betrekking tot de achteruitgang waartoe ze leiden (zie ook de opmerkingen over titel 5).

⁴⁶ Voetnoot 158 van het geciteerde advies: GwH 27 april 2023, nr. 69/2023, B.6.3; 6 februari 2025, nr. 19/2025, B.9.

⁴⁵ Note de bas de page 157 de l'avis cité: Contrairement aux mesures du titre 5 de l'avant-projet, relatives au chômage et pour lesquelles l'auteur de l'avant-projet apporte certaines justifications quant au recul qu'elles induisent (voir aussi les observations sous le titre 5).

⁴⁶ Note de bas de page 158 de l'avis cité: C.C., 27 avril 2023, n° 69/2023, B.6.3; 6 février 2025, n° 19/2025, B.9.

geplande maatregelen redelijk verantwoord zijn en bijgevolg in verhouding staan tot het nagestreefde doel.⁴⁷

Inzake de beperkte indexering van pensioenen boven het 'grensbedrag' wordt meer in het bijzonder benadrukt dat het ontworpen dispositief noch voor het gekozen 'grensbedrag' noch voor de in artikel 235 van het voorontwerp vervatte orde van voorrang enige verantwoording bevat. Hetzelfde geldt voor de beperking van de indexering tot 2 % van het maandelijks gewaarborgd minimumbedrag van het rustpensioen voor een alleenstaande gepensioneerd zoals bedoeld in artikel 120, eerste lid, eerste streepje, van de wet van 26 juni 1992. In het algemeen is de keuze van de variabelen die de steller van het voorontwerp hanteert, niet gestaafd en biedt ze geen houvast om te kunnen oordelen of de ingevoerde maatregelen relevant en redelijk verantwoord zijn in het licht van het nagestreefde doel.

Die vaststelling geldt ook voor de niet-indexering van het plafond-Wijninckx: er wordt op geen enkele manier verantwoord waarom het nagestreefde doel niet met een beperkte indexering van dat plafond had kunnen worden bereikt.

Tot slot wordt de steller van het voorontwerp erop gewezen dat de ontworpen bepalingen geen enkele maatregel bevatten om het verlies van koopkracht van de getroffen personen te beperken in geval van abnormaal hoge inflatie tijdens de betrokken periode.⁴⁸

Dat de ingevoerde regeling automatisch en zonder enige compenserende maatregel wordt toegepast, kan voor de betrokkenen dan ook mogelijk onevenredige gevolgen hebben,⁴⁹ temeer daar het ontworpen dispositief zonder overgangsregeling (zie *infra*) van toepassing is vanaf de in artikel 237 van het

des mesures projetées et partant leur proportionnalité par rapport à l'objectif poursuivi⁴⁷.

En ce qui concerne la justification du dispositif en projet, s'agissant de la limitation de l'indexation des pensions au-delà du "montant plafond", il est plus particulièrement souligné que le "montant plafond" retenu n'est aucunement justifié, ni l'ordre de priorité contenu dans l'article 235 de l'avant-projet. Il en va de même s'agissant de la limitation de l'indexation à 2 % du montant minimum mensuel garanti de la pension de retraite d'un retraité isolé, telle que visée à l'article 120, alinéa 1er, premier tiret, de la loi du 26 juin 1992. De manière générale, le choix des variables retenues par l'auteur de l'avant-projet n'est pas étayé et ne permet pas d'apprécier si les mesures instaurées sont pertinentes et raisonnablement justifiées au regard de l'objectif poursuivi.

Ce constat vaut également pour la non-indexation du plafond Wijninckx, pour laquelle aucune justification ne permet d'étayer en quoi une indexation limitée de ce plafond n'aurait pas été de nature à atteindre l'objectif poursuivi.

Enfin, l'attention de l'auteur de l'avant-projet est attirée sur le fait que les dispositions envisagées ne comportent aucune mesure visant à limiter la perte de pouvoir d'achat des personnes impactées en cas d'inflation anormalement élevée durant la période en cause⁴⁸.

Le caractère automatique de l'application du régime instauré, sans aucune mesure compensatoire, est dès lors susceptible d'entraîner, pour les personnes concernées, des effets qui pourraient se révéler disproportionnés⁴⁹, et ce d'autant plus que le dispositif projeté s'applique dès l'entrée en vigueur

⁴⁷ Voetnoot 159 van het geciteerde advies: In arrest nr. 112/2023 van 20 juli 2023 stelt het Grondwettelijk Hof het volgende: "B.11.2.5. Bovendien dient te worden vastgesteld dat, rekening houdend met de gevolgen van de maatregel, namelijk een langere wachttijd om een tegemoetkoming te krijgen, niet blijkt uit objectieve gegevens dat de verhoging van de voorwaarde inzake de verblijfsduurtijd naar tien jaar de financiële houdbaarheid van de zorgbudgetten fundamenteel en substantieel verbetert."

⁴⁸ Voetnoot 160 van het geciteerde advies: In zoverre de inflatie tussen 1 juli 2025 en 31 december 2029 niet exact kan worden voorspeld, komen de personen die door de gevolgen van de ontworpen bepalingen worden getroffen, in een situatie terecht waarin zij het definitieve koopkrachtverlies dat zij zullen lijden, niet kunnen inschatten. Die onzekerheid geldt trouwens ook vanuit het oogpunt van de verwachte budgettaire besparingen, aangezien deze afhankelijk zullen zijn van het inflatieniveau. In dat verband wordt opgemerkt dat de opschorting van de indexering van het plafond-Wijninckx volgens de informatie van de inspecteur van Financiën slechts op een beperkt aantal personen betrekking heeft. In die omstandigheden moet men ervoor worden zorgen dat de aantasting van de koopkracht van de betrokken personen niet onevenredig is met de verwachte besparingen.

⁴⁹ Voetnoot 161 van het geciteerde advies: Zie GwH 13 oktober 2016, nr. 130/2016: "B.17.4. Aangezien de reële vermindering van de koopkracht die door de bestreden bepaling wordt veroorzaakt een beperkte omvang heeft en omdat zij wordt gecompenseerd door maatregelen die door de wetgever en de uitvoerende macht samen worden aangenomen vanuit de bekommernis om de impact ervan op de minst hoge inkomens te milderen, heeft zij bovendien geen onevenredige gevolgen voor de betrokkenen."

⁴⁷ Note de bas de page 159 de l'avis cité: Dans son arrêt n° 112/2023 du 20 juillet 2023, la Cour constitutionnelle expose ce qui suit: "B.11.2.5. En outre, il convient de constater que, compte tenu des effets de la mesure, à savoir un temps d'attente plus long pour obtenir une intervention, il ne ressort pas de données objectives que l'augmentation à dix ans de la condition de durée de résidence améliore fondamentalement et substantiellement la viabilité financière des budgets de soins".

⁴⁸ Note de bas de page 160 de l'avis cité: Dans la mesure où l'inflation qui aura lieu entre le 1er juillet 2025 et le 31 décembre 2029 ne peut être prédite avec exactitude, les personnes concernées par les effets des dispositions en projet sont placées dans une situation où elles seront dans l'incapacité d'estimer la perte définitive de pouvoir d'achat qu'elles subiront. Cette incertitude vaut d'ailleurs aussi du point de vue des économies budgétaires escomptées, puisqu'elles dépendront du niveau de l'inflation. Sur ce point, il est noté que, selon les indications de l'Inspecteur des Finances, la suspension de l'indexation du plafond Wijninckx ne concerne qu'un nombre limité de personnes. Dans ces conditions, il convient de s'assurer que l'atteinte au pouvoir d'achat des personnes visées n'est pas disproportionnée par rapport aux économies escomptées.

⁴⁹ Note de bas de page 161 de l'avis cité: Voir C.C., 13 octobre 2016, n° 130/2016: "B.17.4. En outre, dès lors que la diminution réelle du pouvoir d'achat occasionnée par la disposition attaquée a une ampleur limitée et qu'elle est compensée par des mesures adoptées conjointement par le législateur et le pouvoir exécutif dans le souci d'adoucir son impact sur les revenus les moins élevés, elle n'entraîne pas d'effets disproportionnés pour les personnes concernées".

voortontwerp voorziene inwerkingtreding, en daar het, zoals in de voorafgaande opmerking is opgemerkt, deel uitmaakt van een geheel van maatregelen waarvan de gevolgen *in globo* moeten worden beoordeeld.

De steller van het voortontwerp moet het voorgestelde dispositief dan ook verantwoorden ten aanzien van de *standstill*-verplichting die voortvloeit uit artikel 23 van de Grondwet.”

In datzelfde advies 77.696/VR heeft de afdeling Wetgeving voorts het volgende opgemerkt:

“De bepalingen van de voorliggende titels 6 en 7 vormen slechts één element van een ruimer geheel van aangekondigde en nog te concretiseren maatregelen op het vlak van pensioenhervorming. De afdeling Wetgeving is dan ook niet in staat in het kader van deze adviesaanvraag de beoogde hervorming in haar geheel te onderzoeken, doch kan zich enkel uitspreken over de maatregelen van het voortontwerp. Wanneer de afdeling Wetgeving advies moet uitbrengen over de overige aangekondigde elementen van de hervorming zal zij vanzelfsprekend rekening houden met de maatregelen die al concreet zijn ingevuld, teneinde te oordelen of de aanvullende maatregelen in het licht van de hogere regels, en met name van de in artikel 23 van de Grondwet vervatte *standstill*-verplichting, in hun geheel toelaatbaar zijn.”

2. De voorgaande opmerkingen moeten *mutatis mutandis* herhaald worden met betrekking tot de bepalingen van hoofdstuk 4. Die voeren een maatregel in voor forfaitaire beperking⁵⁰ van de indexering van de pensioenen, toepasselijk op alle pensioenen waarvan het maandelijks brutobedrag hoger is dan 2.000 euro, door te bepalen dat “de indexering van één of meerdere wettelijke pensioenen niet tot gevolg [mag] hebben dat in totaal een hogere indexering wordt toegekend dan de indexering van het referentiebedrag”, te weten, luidens het ontworpen artikel 220, 5° van de programmawet van 18 juli 2025, “het bedrag van 942,37 euro dat wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01 van de consumptieprijzen en schommelt op dezelfde wijze als de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist”.

In casu rechtvaardigt de artikelsgewijze bespreking op geen enkele manier dat de ontworpen maatregelen toelaatbaar zijn in het licht van de *standstill*-verplichting die uit artikel 23 van de Grondwet voortvloeit.

De achteruitgang waartoe het ontworpen hoofdstuk 4 leidt, hoort ten aanzien van de nagestreefde doelstelling echter des te meer redelijk te worden verantwoord daar, zoals de artikelsgewijze bespreking onderstreept, die nieuwe maatregel inzake beperkte indexering van de pensioenen boven op de maatregelen inzake beperkte indexering van de pensioenen komt die uit de programmawet van 18 juli 2025 voortvloeien. Enerzijds heeft die beperking van de indexering een ruimer toepassingsgebied dan de beperking voorzien in de programmawet van 18 juli 2025, aangezien ze van toepassing zal zijn op iedereen die een maandelijks brutopensioen heeft dat hoger is dan 2.000 euro. Anderzijds

⁵⁰ Namelijk, luidens de artikelsgewijze bespreking, een bedrag van 40 euro als indexeringsgrens.

prévue par l'article 237 de l'avant-projet, sans prévoir de régime transitoire (voir *infra*) et qu'il s'inscrit, ainsi qu'il a été souligné dans l'observation préalable, dans un ensemble de mesures dont les effets devront être appréciés globalement.

Il appartient par conséquent à l'auteur de l'avant-projet de justifier le dispositif proposé au regard de l'obligation de *standstill* déduite de l'article 23 de la Constitution”.

Dans son avis 77.696/VR, la section de législation faisait encore observer que:

“Les dispositions des titres 6 et 7 à l'examen [concernant les pensions] ne constituent qu'un élément d'un ensemble plus vaste de mesures annoncées en matière de réforme des pensions et encore à concrétiser. La section de législation, dans le cadre de la présente demande d'avis, n'est donc pas en mesure d'examiner la réforme projetée dans son ensemble, mais uniquement les mesures contenues dans l'avant-projet. Il va de soi que lorsqu'elle sera saisie des autres éléments annoncés de la réforme, la section de législation tiendra compte des mesures déjà concrétisées pour apprécier globalement l'admissibilité des mesures supplémentaires au regard des règles supérieures et notamment de l'obligation de *standstill* contenue dans l'article 23 de la Constitution”.

2. Les observations qui précèdent doivent être réitérées *mutatis mutandis* à l'égard des dispositions du chapitre 4, qui créent une mesure de limitation forfaitaire⁵⁰ de l'indexation des pensions, applicable à l'ensemble des pensions dont le montant mensuel brut dépasse 2.000 euros, en prévoyant que “l'indexation d'une ou de plusieurs pensions légales ne peut avoir pour effet d'accorder, au total, une indexation supérieure à l'indexation du montant de référence”, à savoir, selon l'article 220, 5° en projet de la loi-programme du 18 juillet 2025, “le montant de 942,37 euros qui est lié à l'indice pivot 138,01 des prix à la consommation et qui varie de la même manière que les pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public”.

En l'espèce, aucune justification n'est apportée dans le commentaire des articles quant à l'admissibilité des mesures en projet avec l'obligation de *standstill* déduite de l'article 23 de la Constitution.

Or, cette exigence d'une justification raisonnable, au regard de l'objectif poursuivi, du recul induit par le chapitre 4 en projet s'impose d'autant plus que, ainsi que le souligne le commentaire des articles, cette nouvelle mesure de limitation de l'indexation des pensions est appelée à se cumuler avec les mesures de limitation de l'indexation des pensions découlant de la loi-programme du 18 juillet 2025. D'une part, cette limitation de l'indexation a un champ d'application plus étendu que la limitation prévue par la loi-programme du 18 juillet 2025, puisqu'elle s'appliquera à l'ensemble des bénéficiaires d'une pension mensuelle brute dépassant 2.000 euros. D'autre part, le commentaire des articles précise que cette limitation de

⁵⁰ Soit, selon le commentaire des articles, un montant de 40 euros comme limite de l'indexation.

staat in de artikelsgewijze bespreking dat die beperking van de indexering “geen afbreuk doet aan de index-beperkende maatregelen die reeds werden genomen met de artikelen 221 tot en met 223 van de programmawet van 18 juli 2025”, en wordt voorts gedetailleerd beschreven hoe die maatregelen worden gecombineerd. Daaruit blijkt dat de grens van 40 euro (te weten 2 % van het referentiebedrag) in alle gevallen van toepassing zal zijn, zo nodig door een verdere beperking van de indexering van de pensioenen die met meer dan 40 euro zouden zijn gestegen ten gevolge van de beperkte indexering voorzien in de programmawet van 18 juli 2025.

De steller van het voorontwerp moet in het licht van de standstillverplichting kunnen rechtvaardigen dat de achteruitgang proportioneel is, rekening houdend met het totale effect van die maatregelen ter beperking van de indexering van de pensioenen boven op de bestaande maatregelen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 68

1. Het referentiebedrag, bedoeld in het ontworpen artikel 220, 5°, van de programmawet van 18 juli 2025, is 942,37 euro, gekoppeld aan de spilindexcijfer 138,01 van de consumptieprijzen. In de bespreking van artikel 68 staat:

“Het referentiebedrag is het bedrag uitgedrukt aan index 138,01 dat in de maand december 2025 een bruto maandbedrag van 2.000 euro vertegenwoordigt. Hiertoe wordt het bedrag van 2.000 euro gedeeld door het indexcijfer 2,1223 dat van toepassing is in die maand. Het referentiebedrag bedraagt dus 942,37 euro.”

Zoals de inspecteur van Financiën onderstreept, hebben sinds januari 2024 reeds twee indexaanpassingen plaatsgevonden, namelijk in april 2024 en in januari 2025, en zijn de pensioenen gestaag gestegen. Daaruit volgt dat het referentiebedrag waarin het ontworpen artikel 220, 5°, voorziet, al lager is dan het huidige gemiddelde wettelijke pensioen.

De bepaling moet opnieuw onderzocht en in voorkomend geval dienovereenkomstig herzien worden.

2. Het spilindexcijfer is overschreden in december 2025 zodat het nu op 135,95 staat. De daaraan gekoppelde verhogingscoëfficiënt is nu 2,1647 (2,1223*1.02; overeenkomstig artikel 2 van de wet van 2 augustus 1971⁵¹ en artikel 2 van de wet van 1 maart 1977⁵²), en niet langer 2,1223 zoals in de artikelsgewijze bespreking wordt gesteld.

⁵¹ Wet van 2 augustus 1971 ‘houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de Openbare Schatkist, sommige speciale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmede rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld’.

⁵² Wet van 1 maart 1977 ‘houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld’.

l’indexation “ne porte pas atteinte aux mesures de limitation de l’indexation qui ont déjà été prises aux articles 221 à 223 de la loi-programme du 18 juillet 2025” et détaille par ailleurs la combinaison de ces mesures, dont il découle que la limite de 40 euros (soit 2 % du montant de référence) s’appliquera en toutes hypothèses, le cas échéant en limitant davantage l’indexation des pensions pour lesquelles l’indexation limitée en vertu de la loi-programme du 18 juillet 2025 aurait conduit à une majoration de plus de 40 euros.

L’auteur de l’avant-projet doit être en mesure de justifier la proportionnalité du recul opéré au regard de l’obligation de *standstill*, en tenant compte de l’effet global cumulé de ces mesures de limitation de l’indexation des pensions avec les mesures existantes.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Article 68

1. Le montant de référence, visé à l’article 220, 5°, en projet, de la loi-programme du 18 juillet 2025 est de 942, 37 euros lié à l’indice-pivot 138,01 des prix à la consommation. Le commentaire de l’article 68 précise:

“Le montant de référence est le montant exprimé à l’indice 138,01 qui représente un montant mensuel brut de 2.000 euros au mois de décembre 2025. À cette fin, le montant de 2.000 euros est divisé par l’indice 2,1223 applicable ce mois-là. Le montant de référence s’élève donc à 942,37 euros”.

Comme le souligne l’Inspecteur des Finances, depuis janvier 2024, deux ajustements d’indexation ont déjà eu lieu en avril 2024 et janvier 2025 et les pensions ont connu une augmentation continue. Il en résulte que le montant de référence prévu à l’article 220, 5°, en projet est déjà inférieur à la pension légale moyenne actuelle.

La disposition sera réexaminée et, le cas échéant, revue en conséquence.

2. L’indice-pivot a été dépassé en décembre 2025, de sorte que celui-ci est désormais de 135,95. Le coefficient de majoration y lié est dès lors désormais de 2,1647 (2,1223*1.02; conformément à l’article 2 de la loi du 2 aout 1971⁵¹ et à l’article 2 de la loi du 1er mars 1977⁵²) et non plus 2,1223 comme repris dans le commentaire des articles.

⁵¹ Loi du 2 aout 1971 ‘organisant un régime de liaison à l’indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants’.

⁵² Loi du 1er mars 1977 ‘organisant un régime de liaison à l’indice des prix à la consommation du Royaume de certaines dépenses dans le secteur public’.

De artikelsgewijze bespreking moet worden herzien zodat ze melding maakt van indexcijfer 2,1647 in plaats van indexcijfer 2,1223.

Artikelen 68 en 69

1.1. De artikelen 68 en 69 van het voorontwerp strekken tot het invoeren van een indexeringsbeperking op de pensioenen, die samen met de beperking van de indexering waarin wordt voorzien door de artikelen 220 tot 224 van de programmawet van 18 juli 2025 uitwerking zal hebben. Er wordt bepaald dat de indexering van één of meer wettelijke pensioenen niet tot gevolg mag hebben dat in totaal een hogere indexering wordt toegekend dan de indexering van het referentiebedrag, met name 942,37 euro, gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01 van de consumptieprijs. Dit komt, rekening houdend met het huidige indexcijfer, neer op ongeveer 2.000 euro.

1.2. Het drempelbedrag dat wordt gehanteerd voor de pensioenen (artikel 68 van het voorontwerp) en voor de sociale uitkeringen (artikel 74), namelijk 2.000 euro, verschilt van het drempelbedrag dat geldt voor de lonen (artikel 54), dat is vastgesteld op 4.000 euro.

Aan de gemachtigde werd gevraagd om dit verschil te verantwoorden in het licht van het gelijkheidsbeginsel, zoals vastgelegd in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Deze antwoordde:

“De eerste stap bij de toetsing van de naleving van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet bestaat er dan ook in na te gaan of de aangevoerde situaties vergelijkbaar zijn. Volgens een vaste rechtspraak kunnen situaties die niet vergelijkbaar zijn, in rechte verschillend worden behandeld zonder dat het noodzakelijk is over te gaan tot een proportionaliteitstoets.

In casu heeft de maatregel betrekking op twee groepen van zeer verschillende aard.

De eerste groep bestaat uit werknemers die een inkomen ontvangen als directe tegenprestatie voor arbeidsprestaties. De bezoldiging die zij ontvangen heeft een specifieke juridische en economische aard, aangezien zij voortvloeit uit een contractuele verhouding tussen werknemer en werkgever. Bovendien vormen werknemers een bijdragende groep binnen het socialezekerheidsstelsel. Zij betalen persoonlijke sociale bijdragen, hun werkgevers betalen patronale bijdragen, en beroepsinkomsten vormen een fundamentele financieringsbron van de socialezekerheidsregelingen.

De tweede groep bestaat uit sociaal uitkeringsgerechtigden die vervangingsinkomens ontvangen. De inkomsten die deze personen ontvangen, vormen geen tegenprestatie voor een actuele arbeidsprestatie, maar vervangingsinkomens die door de gemeenschap worden gefinancierd via het socialezekerheidsstelsel.

De aard van de inkomsten verschilt dus tussen deze twee groepen. Bovendien dragen sociaal uitkeringsgerechtigden, in tegenstelling tot actieve werknemers, niet of niet langer

Le commentaire des articles sera revu afin d'y remplacer la référence à l'indice 2,1223 par une référence à l'indice 2,1647.

Articles 68 et 69

1.1. Les articles 68 et 69 de l'avant-projet visent à instaurer une limitation de l'indexation sur les pensions, qui produira ses effets en même temps que la limitation de l'indexation prévue par les articles 220 à 224 de la loi-programme du 18 juillet 2025. Ils disposent que l'indexation d'une ou de plusieurs pensions légales ne peut avoir pour effet d'accorder, au total, une indexation supérieure à l'indexation du montant de référence, à savoir 942,37 euros, lié à l'indice pivot 138,01 des prix à la consommation. Compte tenu de l'indice actuel, cela équivaut à environ 2.000 euros.

1.2. Le seuil appliqué pour les pensions (article 68 de l'avant-projet) et pour les prestations sociales (article 74), à savoir 2.000 euros, diffère du seuil appliqué pour les salaires (article 54), qui est fixé à 4.000 euros.

Il a été demandé au délégué de justifier cette différence à la lumière du principe d'égalité, inscrit aux articles 10 et 11 de la Constitution. Celui-ci a répondu en ces termes:

“De eerste stap bij de toetsing van de naleving van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet bestaat er dan ook in na te gaan of de aangevoerde situaties vergelijkbaar zijn. Volgens een vaste rechtspraak kunnen situaties die niet vergelijkbaar zijn, in rechte verschillend worden behandeld zonder dat het noodzakelijk is over te gaan tot een proportionaliteitstoets.

In casu heeft de maatregel betrekking op twee groepen van zeer verschillende aard.

De eerste groep bestaat uit werknemers die een inkomen ontvangen als directe tegenprestatie voor arbeidsprestaties. De bezoldiging die zij ontvangen heeft een specifieke juridische en economische aard, aangezien zij voortvloeit uit een contractuele verhouding tussen werknemer en werkgever. Bovendien vormen werknemers een bijdragende groep binnen het socialezekerheidsstelsel. Zij betalen persoonlijke sociale bijdragen, hun werkgevers betalen patronale bijdragen, en beroepsinkomsten vormen een fundamentele financieringsbron van de socialezekerheidsregelingen.

De tweede groep bestaat uit sociaal uitkeringsgerechtigden die vervangingsinkomens ontvangen. De inkomsten die deze personen ontvangen, vormen geen tegenprestatie voor een actuele arbeidsprestatie, maar vervangingsinkomens die door de gemeenschap worden gefinancierd via het socialezekerheidsstelsel.

De aard van de inkomsten verschilt dus tussen deze twee groepen. Bovendien dragen sociaal uitkeringsgerechtigden, in tegenstelling tot actieve werknemers, niet of niet langer

rechtstreeks bij aan de financiering van het socialezekerheidsstelsel via persoonlijke bijdragen.

Het gaat dus om twee groepen die zich niet in vergelijkbare situaties bevinden en die derhalve in rechte verschillend kunnen worden behandeld.

Voor beide groepen werd een gelijkaardige benadering gehanteerd voor het vastleggen van de grensbedragen waarbij het doel van de maatregel om de overheidsfinanciën aan te zuiveren alsook de concurrentiekracht van de bedrijven te versterken, werd aangevuld met een nood aan een sociale correctie.

Bij elke doelgroep werd gestreefd om de 50 % laagste lonen en uitkeringen vrij te stellen van het toepassingsgebied.

Voor lonen werd hier het mediaanloon van 4000 euro gehanteerd, op basis van gegevens van statbel en Jobat.

Voor pensioenen wordt uitgegaan van het gemiddeld uitbetaalde pensioen van 1.998 euro (in 2025). Noteer hierbij dat het gemiddelde pensioen zeer dicht bij het mediaan pensioen ligt.

Voor sociale uitkeringen, andere dan pensioenen, werd als basis de verdeling volgens inkomensdecielen van het Federaal Planbureau gehanteerd. Om de 50 % laagste uitkeringen van zowel RVA, ZIV als sociale bijstand vrij te stellen, werd het grensbedrag gelegd 2000 euro.”

1.3. Afgaande op de toelichting van de gemachtigde en rekening houdend met de beoordelingsmarge waarover de wetgever beschikt bij het bepalen van het sociaal-economisch beleid, lijkt het hanteren van verschillende drempelbedragen voor enerzijds lonen en anderzijds pensioenen en sociale uitkeringen te berusten op objectieve en relevante criteria. Het gemaakte onderscheid kan dan ook niet als kennelijk onredelijk worden beschouwd in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De verantwoording zou in de memorie van toelichting kunnen worden opgenomen.

2.1. Het recht op het rustpensioen maakt deel uit van het recht op sociale zekerheid zoals vastgelegd in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet.⁵³

Artikel 23 van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde regelgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.

In sociaal-economische aangelegenheden beschikt de bevoegde wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid om de maatregelen te bepalen die moeten worden genomen om de door hem vastgestelde doelstellingen te bereiken.⁵⁴

langer rechtstreeks bij aan de financiering van het socialezekerheidsstelsel via persoonlijke bijdragen.

Het gaat dus om twee groepen die zich niet in vergelijkbare situaties bevinden en die derhalve in rechte verschillend kunnen worden behandeld.

Voor beide groepen werd een gelijkaardige benadering gehanteerd voor het vastleggen van de grensbedragen waarbij het doel van de maatregel om de overheidsfinanciën aan te zuiveren alsook de concurrentiekracht van de bedrijven te versterken, werd aangevuld met een nood aan een sociale correctie.

Bij elke doelgroep werd gestreefd om de 50 % laagste lonen en uitkeringen vrij te stellen van het toepassingsgebied.

Voor lonen werd hier het mediaanloon van 4000 euro gehanteerd, op basis van gegevens van statbel en Jobat.

Voor pensioenen wordt uitgegaan van het gemiddeld uitbetaalde pensioen van 1.998 euro (in 2025). Noteer hierbij dat het gemiddelde pensioen zeer dicht bij het mediaan pensioen ligt.

Voor sociale uitkeringen, andere dan pensioenen, werd als basis de verdeling volgens inkomensdecielen van het Federaal Planbureau gehanteerd. Om de 50 % laagste uitkeringen van zowel RVA, ZIV als sociale bijstand vrij te stellen, werd het grensbedrag gelegd 2000 euro”.

1.3. Eu égard aux explications fournies par le délégué et compte tenu de la marge d'appréciation dont dispose le législateur lorsqu'il s'agit d'élaborer la politique socio-économique, l'application de seuils différents pour les salaires, d'une part, et les pensions ainsi que les prestations sociales, d'autre part, semble reposer sur des critères objectifs et pertinents. La différence opérée ne peut donc pas être considérée comme manifestement déraisonnable à la lumière des articles 10 et 11 de la Constitution. La justification pourrait être intégrée dans l'exposé des motifs.

2.1. Le droit à la pension de retraite est une composante du droit à la sécurité sociale consacré par l'article 23, alinéa 3, 2°, de la Constitution⁵³.

L'article 23 de la Constitution contient une obligation de *standstill* qui interdit au législateur compétent de réduire significativement, sans justification raisonnable, le degré de protection offert par la législation applicable.

En matière socio-économique, le législateur compétent dispose d'un large pouvoir d'appréciation en vue de déterminer les mesures à prendre pour tendre vers les objectifs qu'il s'est fixés⁵⁴.

⁵³ GwH 30 november 2017, nr. 135/2017, B.15 e.v.

⁵⁴ Zie bijvoorbeeld: GwH 20 juli 2023, nr. 112/2023, B.5.2-B.5.4; GwH 7 november 2024, nr. 116/2024, B.39.2- B.39.4.

⁵³ C.C., 30 novembre 2017, n° 135/2017, B.15 et s.

⁵⁴ Voir, par exemple: C.C., 20 juillet 2023, n° 112/2023, B.5.2-B.5.4; C.C., 7 novembre 2024, n° 116/2024, B.39.2-B.39.4.

De *standstill*-verplichting kan niet zo worden begrepen dat ze elke regelgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de bij wet bepaalde nadere regels van sociale zekerheid. Zij verbiedt hun om maatregelen aan te nemen die, zonder redelijke verantwoording, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet gewaarborgde recht, maar zij ontslaat hun niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.⁵⁵

2.2. De memorie van toelichting bij het voorontwerp bevat geen informatie over de concrete impact van de bijkomende beperking van de indexering van de pensioenen op het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid. Aan de gemachtigde werd daarom gevraagd of de maatregel leidt tot een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid. De gemachtigde antwoordde:

“De nieuwe maatregel tot beperking van de indexering van de pensioenen betekent geen aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau inzake de sociale zekerheid, zoals bedoeld in artikel 23 van de Grondwet om volgende 3 redenen:

1° zij treft enkel de gepensioneerden waarvan het bruto-maandbedrag van het wettelijk pensioenen of de wettelijke pensioenen meer bedraagt dan 2.000 EUR;

2° de door de maatregel getroffen gepensioneerden genieten in elk geval een bruto-indexering van 40 EUR per maand (= 2 % van 2.000 EUR);

3° de indexbeperking wordt slechts twee maal toegepast zodat het maximale verlies sowieso kleiner is dan 4 % van het brutobedrag van het pensioen of de pensioenen, hetgeen niet als substantieel kan worden beschouwd.

Zelfs indien de beperking van de indexering van de pensioenen toch aanzien zou worden als niet in overeenstemming met het in artikel 23 van de Grondwet vervatte *standstill*-beginsel (quod non), dient vastgesteld te worden dat deze maatregel proportioneel is en een legitieme doelstelling nastreeft die erin bestaat om een belangrijke bijdrage te leveren aan de sanering van de zwaar deficitaire federale overheidsfinanciën. Dit blijkt uit de *infra* weergegeven raming van de besparing die deze maatregel tot gevolg zou hebben:

Indexhypothesen gebruikt voor ramingen: spilindexoverschrijdingen in februari 2026, 2027, en 2028 (met telkens indexering in mei) en maart 2029 en 2030 (met indexering in juni).

⁵⁵ GwH 20 juli 2023, nr. 112/2023, B.5.5.

L'obligation de *standstill* ne peut toutefois s'entendre comme imposant à chaque législateur, dans le cadre de ses compétences, de ne pas toucher aux modalités de la sécurité sociale prévues par la loi. Elle leur interdit d'adopter des mesures qui marqueraient, sans justification raisonnable, un recul significatif du droit garanti par l'article 23, alinéa 3, 2°, de la Constitution, mais elle ne les prive pas du pouvoir d'apprécier la manière dont ce droit est le plus adéquatement assuré⁵⁵.

2.2. L'exposé des motifs de l'avant-projet ne contient aucune information concernant l'incidence concrète de la limitation supplémentaire de l'indexation des pensions sur le niveau de protection du droit à la sécurité sociale. Il a donc été demandé au délégué si la mesure n'impliquait pas un recul significatif du niveau de protection du droit à la sécurité sociale. Le délégué a répondu en ces termes:

“De nieuwe maatregel tot beperking van de indexering van de pensioenen betekent geen aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau inzake de sociale zekerheid, zoals bedoeld in artikel 23 van de Grondwet om volgende 3 redenen:

1° zij treft enkel de gepensioneerden waarvan het bruto-maandbedrag van het wettelijk pensioenen of de wettelijke pensioenen meer bedraagt dan 2.000 EUR;

2° de door de maatregel getroffen gepensioneerden genieten in elk geval een bruto-indexering van 40 EUR per maand (= 2 % van 2.000 EUR);

3° de indexbeperking wordt slechts twee maal toegepast zodat het maximale verlies sowieso kleiner is dan 4 % van het brutobedrag van het pensioen of de pensioenen, hetgeen niet als substantieel kan worden beschouwd.

Zelfs indien de beperking van de indexering van de pensioenen toch aanzien zou worden als niet in overeenstemming met het in artikel 23 van de Grondwet vervatte *standstill*-beginsel (quod non), dient vastgesteld te worden dat deze maatregel proportioneel is en een legitieme doelstelling nastreeft die erin bestaat om een belangrijke bijdrage te leveren aan de sanering van de zwaar deficitaire federale overheidsfinanciën. Dit blijkt uit de *infra* weergegeven raming van de besparing die deze maatregel tot gevolg zou hebben:

Indexhypothesen gebruikt voor ramingen: spilindexoverschrijdingen in februari 2026, 2027, en 2028 (met telkens indexering in mei) en maart 2029 en 2030 (met indexering in juni).

⁵⁵ C.C., 20 juillet 2023, n° 112/2023, B.5.5.

Totale geraamde besparing (nieuwe cijfers januari 2026)
in miljoen euro

Totale geraamde besparing (nieuwe cijfers januari 2026)
in miljoen euro

Totale geraamde besparing (nieuwe cijfers januari 2026) in miljoen euro					
	2026	2027	2028	2029	2030
Progr.wet	-€ 39,9	-€ 97,0	-€ 152,4	-€ 201,1	-€ 253,1
Progr.wet + centenindex 2027/2028 (cijfers januari 2026)	-€ 39,9	-€ 256,1	-€ 562,4	-€ 702,6	-€ 764,6
Bijkomende impact (besparing)	€ 0,0	-€ 159,0	-€ 410,0	-€ 501,5	-€ 511,5

2.3. De Raad van State stelt vast dat de ontworpen maatregel elementen bevat die de impact ervan beperken. Zo wordt deze beperking van de indexering slechts toegepast bij twee indexeringen: de eerste indexering na de inwerkingtreding van de aan te nemen wet, en de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027. Voorts worden de pensioenen ontzien die minder dan 2.000 euro bedragen.

Niettemin moeten deze bepalingen in samenhang worden beschouwd met andere voorgenomen en recente maatregelen die eveneens het beschermingsniveau van de rustpensioenen beïnvloeden, waaronder de maatregelen vervat in het voorontwerp 'houdende hervorming van de pensioenen' dat bij de Raad van State ter advies werd voorgelegd onder rolnummer 78.663/VR, zoals de afschaffing van de perequatie voor lopende pensioenen in het ambtenarenpensioenstelsel, alsook de tijdelijke beperkingen van de indexering, zoals ingevoerd bij de programmawet van 18 juli 2025.⁵⁶ De voorliggende maatregel, samengenomen met de momenteel toepasselijke tijdelijke beperkingen op de indexering van de lonen en desgevallend met de beperkingen die zijn voorgenomen, is een ingreep waarvan de gevolgen niet tijdelijk zijn zodra de inflatie niet nul is. Voor pensioengerechtigden betekent de maatregel dus een achteruitgang van de juridische bescherming van hun pensioen tegen het inflatierisico, zowel op korte als lange termijn.⁵⁷

De door de gemachtigde verstrekte verantwoording komt weliswaar niet onredelijk voor, maar besteedt vooral aandacht aan de budgettaire impact van de maatregel en biedt weinig inzicht in de concrete gevolgen voor de betrokken rechthebbenden, in het bijzonder in cumulatie met andere ingrepen.

⁵⁶ Adv.RvS 77.696/2-3-16-VR van 11 mei 2025 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet van 18 juli 2025, p. 111 (*Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 909/1).

⁵⁷ Zie adv.RvS 77.696/2-3-16-VR, p. 114.

2.3. Le Conseil d'État constate que la mesure en projet contient des éléments qui en limitent l'incidence. Ainsi, cette limitation de l'indexation n'est appliquée que pour deux indexations: la première indexation après l'entrée en vigueur de la loi à adopter et la première indexation dont le paiement aura lieu après le 31 décembre 2027. En outre, les pensions de moins de 2.000 euros sont épargnées.

Néanmoins, ces dispositions doivent être prises en considération conjointement avec d'autres mesures envisagées et récentes qui influencent également le niveau de protection des pensions de retraite, notamment les mesures contenues dans l'avant-projet 'portant la réforme des pensions' qui a été soumis pour avis au Conseil d'État sous le numéro de rôle 78.663/VR, telles que la suppression de la péréquation pour les pensions en cours dans le régime de pension des fonctionnaires ainsi que les limitations temporaires de l'indexation, instaurées par la loi-programme du 18 juillet 2025⁵⁶. La mesure à l'examen, combinée aux limitations temporaires actuellement applicables à l'indexation des salaires et, le cas échéant, aux limitations envisagées, constitue une intervention dont les effets ne sont pas temporaires dès le moment où l'inflation n'est pas nulle. Pour les bénéficiaires d'une pension, la mesure emporte donc un recul dans la protection juridique de leur droit à la pension contre le risque d'inflation, tant à court terme qu'à long terme⁵⁷.

La justification fournie par le délégué ne semble certes pas déraisonnable, mais elle se concentre principalement sur l'incidence budgétaire de la mesure et ne permet pas de cerner les conséquences concrètes pour les ayants droit concernés, en particulier en cas de cumul avec d'autres mesures. Il est

⁵⁶ Avis C.E. 77.696/2-3-16-VR du 11 mai 2025 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 18 juillet 2025, p. 111 (*Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 909/1).

⁵⁷ Voir l'avis C.E. 77.696/2-3-16-VR, p. 114.

Het verdient derhalve aanbeveling deze verantwoording te vervolledigen en te integreren in de memorie van toelichting, door expliciet toe te lichten waarom het geheel van maatregelen dat de indexering van pensioenen beperkt, niet kan worden beschouwd als een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau inzake sociale zekerheid. Indien daarbij, gelet op het gecumuleerde effect, toch zou blijken dat er sprake is van een aanzienlijke achteruitgang, wordt aanbevolen ook de redelijke verantwoording daarvoor in de memorie van toelichting op te nemen.

Artikel 70

Artikel 70 van het voorontwerp bepaalt de momenten waarop de beperkte indexering van de pensioenen uitwerking zal hebben. In tegenstelling tot wat het geval is bij de regels inzake de loonmatiging (artikel 56, § 4, van het voorontwerp), wordt niet bepaald dat de hiernavolgende toekomstige indexering zal geschieden op basis van de pensioenbedragen na toepassing van de beperkte indexering. Daarover bevraagd, antwoordde de gemachtigde:

“Dit wordt niet expliciet bepaald in het voorontwerp van wet zelf, maar wordt wel uitdrukkelijk toegelicht in de memorie van toelichting bij artikel 70 (zie verder). Het is inherent aan het indexmechanisme dat van toepassing is op de lonen en de sociale uitkeringen dat een indexaanpassing/-verhoging steeds wordt toegepast op het bedrag van het loon of de uitkering zoals dit vastgesteld is op de dag vóór de indexaanpassing/-verhoging. Dit betekent dat er geen ‘rattrapage’ zal plaatsvinden en dat bij de eerstvolgende indexering na toepassing van de beperkingsmaatregel de indexverhoging zal worden berekend op het nominaal pensioenbedrag zoals dit vastgesteld zal zijn ingevolge de toegepaste indexbeperking. De beperking van de indexering zal derhalve een blijvende impact hebben op de pensioenen die door deze maatregel zullen worden getroffen.

Het feit dat bij latere indexeringen van de pensioenen rekening zal worden gehouden met de beperkte indexering in toepassing van artikel 69 van het voorontwerp wordt uitdrukkelijk vermeld in het ontwerp van memorie van toelichting bij artikel 70.”

Ter wille van de rechtszekerheid en om een coherente toepassing van de verschillende indexeringsmechanismen te verzekeren, strekt het tot aanbeveling om dit te verduidelijken in de tekst van het voorontwerp.

Artikelen 70 en 71

Luidens het dispositief van het ontworpen artikel 224 is artikel 222/1 (waarbij de indexering van de pensioenen beperkt wordt)

“enkel van toepassing is op:

“1° de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na de inwerkingtreding van deze wet;

(...)”

dès lors recommandé de compléter cette justification et de l'intégrer dans l'exposé des motifs en précisant explicitement pourquoi l'ensemble des mesures limitant l'indexation des pensions ne peut être considéré comme un recul significatif du niveau de protection en matière de sécurité sociale. Si, compte tenu de l'effet cumulé, il devait néanmoins s'avérer qu'il est question d'un recul significatif, il serait recommandé d'inclure également la justification raisonnable de celui-ci dans l'exposé des motifs.

Article 70

L'article 70 de l'avant-projet détermine les moments où l'indexation limitée des pensions produira ses effets. Contrairement à ce qui est le cas pour les règles relatives à la modération salariale (article 56, § 4, de l'avant-projet), il n'est pas prévu que l'indexation future qui suivra se fera sur la base des montants des pensions après application de l'indexation limitée. Interrogé à ce sujet, le délégué a répondu:

“Dit wordt niet expliciet bepaald in het voorontwerp van wet zelf, maar wordt wel uitdrukkelijk toegelicht in de memorie van toelichting bij artikel 70 (zie verder). Het is inherent aan het indexmechanisme dat van toepassing is op de lonen en de sociale uitkeringen dat een indexaanpassing/-verhoging steeds wordt toegepast op het bedrag van het loon of de uitkering zoals dit vastgesteld is op de dag vóór de indexaanpassing/-verhoging. Dit betekent dat er geen ‘rattrapage’ zal plaatsvinden en dat bij de eerstvolgende indexering na toepassing van de beperkingsmaatregel de indexverhoging zal worden berekend op het nominaal pensioenbedrag zoals dit vastgesteld zal zijn ingevolge de toegepaste indexbeperking. De beperking van de indexering zal derhalve een blijvende impact hebben op de pensioenen die door deze maatregel zullen worden getroffen.

Het feit dat bij latere indexeringen van de pensioenen rekening zal worden gehouden met de beperkte indexering in toepassing van artikel 69 van het voorontwerp wordt uitdrukkelijk vermeld in het ontwerp van memorie van toelichting bij artikel 70”.

Dans un souci de sécurité juridique et en vue d'assurer une application cohérente des différents mécanismes d'indexation, il est recommandé de préciser ce point dans le texte de l'avant-projet.

Articles 70 et 71

Le dispositif de l'article 224 en projet indique que l'article 222/1 (limitant l'indexation des pensions)

“s'applique uniquement:

1° à la première indexation dont le paiement intervient après l'entrée en vigueur de la loi;

[...]”.

Artikel 71 bepaalt:

“Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt”.

Het spilindexcijfer is overschreden op 26 december 2025 zodat, overeenkomstig artikel 6, eerste lid, 3°, van de wet van 2 augustus 1971 alsook artikel 6, eerste lid, 3°, van de wet van 1 maart 1977 (toegevoegd bij respectievelijk de artikelen 85 en 86 van de programmawet van 18 juli 2025), de verhoging toegepast wordt “vanaf de derde maand die volgt op de maand waarvan het indexcijfer het cijfer bereikt dat een wijziging rechtvaardigt”.

De “eerste indexering”, bedoeld in het ontworpen artikel 222/1, 1°, zal dan ook betaald worden in maart 2026.

De modaliteiten voor de toepassing *ratione temporis* van het ontworpen dispositief leveren geen moeilijkheden op als het voorliggende voorontwerp, zodra het aangenomen is, bekendgemaakt wordt na de betaling van die eerste indexering.

In het andere geval rijst de vraag of het de bedoeling is dat de ontworpen regeling inzake beperkte indexering geldt voor betalingen in verband met de indexering die het gevolg is van het overschrijden van het spilindexcijfer in december 2025.

Als dat zo is, zou de steller van het voorontwerp moeten rechtvaardigen dat die regeling toepasselijk gemaakt wordt op een indexering die heeft plaatsgevonden vóór de inwerkingtreding van de wet.

Hoofdstuk 5

Maatregelen tot tijdelijke beperking van de indexering van sociale uitkeringen

Artikel 72

1. In artikel 72, 1°, a), van het voorontwerp schrijve men “bedoeld in de titels IV en V van de wet betreffende” in plaats van “bedoeld in de titels 4 en 5 van de betreffende”. Daarnaast dient de volledige zinsnede aan een taalkundig nazicht te worden onderworpen.

2. In artikel 72, 1°, b), van het voorontwerp schrijve men “het koninklijk besluit van 19 november 1970” in plaats van “het koninklijk besluit van 9 november 1970”.

Artikel 74

1.1. Artikel 74 van het voorontwerp bevat een beperking van de indexering van de bij primaire arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschap toegekende bedragen in het kader van de uitkeringen- en moederschapsverzekering bedoeld in de titels IV en V van de wet ‘betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen’, gecoördineerd op 14 juli 1994. Net als bij de indexbeperking van de pensioenen bedraagt het drempelbedrag voor deze maatregel 2.000 euro.

L'article 71 précise:

“Ce chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*”.

L'indice-pivot a été dépassé le 26 décembre 2025, de sorte que, conformément à l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la loi du 2 août 1971 ainsi qu'à l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la loi du 1er mars 1977 (ajoutés respectivement par les articles 85 et 86 de la loi-programme du 18 juillet 2025), l'augmentation est appliquée “à partir du troisième mois qui suit le mois dont l'indice atteint le chiffre qui justifie une modification”.

Le paiement de la “première indexation” visée à l'article 222/1, 1°, en projet interviendra dès lors en mars 2026.

Les modalités de l'application dans le temps du dispositif en projet ne soulèvent pas de difficulté si l'avant-projet à l'examen, une fois qu'il aura été adopté, est publié après le paiement de cette première indexation.

Dans le cas contraire, la question se pose de savoir si l'intention est de rendre le régime de limitation de l'indexation en projet applicable aux paiements afférents à l'indexation découlant du dépassement de l'indice-pivot au mois de décembre 2025.

Dans l'affirmative, il y aurait alors lieu pour l'auteur de l'avant-projet de justifier le fait de rendre ce régime applicable à une indexation qui est intervenue avant l'entrée en vigueur de la loi.

Chapitre 5

Mesures de limitation temporaire de l'indexation des prestations sociales

Article 72

1. À l'article 72, 1°, a), de l'avant-projet, on écrira “visées par les titres IV et V de la loi du 14 juillet 1994 relative à” au lieu de “visées par les titres 4 et 5 de la loi du 14 juillet 1994 relative à”. En outre, l'ensemble du segment de phrase doit être soumis à un examen approfondi sur le plan de la correction de la langue.

2. À l'article 72, 1°, b), de l'avant-projet, on écrira “l'arrêté royal du 19 novembre 1970” au lieu de “l'arrêté royal du 9 novembre 1970”.

Article 74

1.1. L'article 74 de l'avant-projet contient une limitation de l'indexation des montants des indemnités d'incapacité primaire, d'invalidité et de maternité accordées dans le cadre de l'assurance indemnités et maternité visée aux titres IV et V de la loi ‘relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités’, coordonnée le 14 juillet 1994. À l'instar de la limitation de l'indexation des pensions, le seuil pour cette mesure s'élève à 2.000 euros. Lorsque le montant mensuel

Wanneer het geïndexeerde bruto maandbedrag van de uitkering minder dan 2.000 euro bedraagt, of wanneer het dagbedrag vermenigvuldigd met 26⁵⁸ lager is dan 2.000 euro, wordt de indexering toegepast ten belope van 2 % van het bedrag van de oorspronkelijke uitkering. Indien het bruto maandbedrag hoger is dan 2.000 euro, dan wordt de verhoging uitsluitend berekend op het gedeelte minder dan 2.000 euro.

1.2. De vraag rijst hoe het onderscheid in behandeling tussen uitkeringsgerechtigden met een uitkering lager dan 2.000 euro en andere uitkeringsgerechtigden wordt verantwoord in het licht van het gelijkheidsbeginsel van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de adviespraktijk van de Raad van State is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

De wetgever beschikt over een ruime beoordelingsvrijheid in sociaal-economische aangelegenheden. De Raad van State vermag de beleidskeuze die de wetgever heeft gemaakt en de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien ze niet redelijk verantwoord zijn.⁵⁹

1.3. De memorie van toelichting bevat geen verantwoording voor dit onderscheid. Aan de gemachtigde werd gevraagd om toe te lichten op welke wijze het verschil in behandeling ten gevolge van het hanteren van het drempelbedrag van 2.000 euro wordt verantwoord. Met betrekking tot de sociale uitkeringen antwoordde hij:

“La différence de traitement entre les bénéficiaires dont la prestation est inférieure au montant de référence et ceux dont elle est supérieure repose sur des motifs légitimes d'intérêt général et respecte les principes constitutionnels d'égalité et de proportionnalité. L'objectif premier est de préserver intégralement le pouvoir d'achat des personnes disposant des prestations les plus modestes, pour lesquelles l'indexation automatique est essentielle afin de garantir une vie conforme à la dignité humaine, comme l'exige l'article 23.

À l'inverse, pour les prestations dépassant le seuil de 2.000 EUR, l'indexation est limitée afin de contenir l'effet budgétaire des hausses automatiques sur les montants les plus élevés. Cette distinction s'inscrit dans une logique de solidarité horizontale: elle concentre l'effort sur les bénéficiaires disposant d'une capacité contributive plus importante, sans remettre en cause le droit fondamental à la sécurité sociale.

⁵⁸ Of 21,67 wanneer uitbetaald in een vijfdagenstelsel.

⁵⁹ Bv. GwH 27 maart 2024, nr. 40/2024, B.6.

brut indexé de la prestation est inférieur à 2.000 euros, ou lorsque le montant journalier brut multiplié par 26⁵⁸ est inférieur à 2.000 euros, l'indexation est appliquée à concurrence de 2 % du montant de la prestation initiale. Si le montant mensuel brut est supérieur à 2.000 euros, l'augmentation est alors calculée sur la seule tranche inférieure à 2.000 euros.

1.2. La question se pose de savoir comment une différence de traitement entre les bénéficiaires d'allocations dont le montant est inférieur à 2.000 euros et les autres bénéficiaires se justifie au regard du principe d'égalité consacré par les articles 10 et 11 de la Constitution.

Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle et la jurisprudence du Conseil d'État, une différence de traitement ne peut se concilier avec les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination que si cette différence repose sur un critère objectif et si elle est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé.

Le législateur dispose d'une marge d'appréciation étendue en matière sociale et économique. Le Conseil d'État ne peut censurer le choix politique du législateur ainsi que les motifs qui le fondent que s'ils sont dépourvus de justification raisonnable⁵⁹.

1.3. L'exposé des motifs ne justifie pas cette différence. Il a été demandé au délégué de préciser de quelle manière la différence de traitement résultant de l'utilisation d'un seuil de 2.000 euros se justifie. En ce qui concerne les prestations sociales, il a répondu en ces termes:

“La différence de traitement entre les bénéficiaires dont la prestation est inférieure au montant de référence et ceux dont elle est supérieure repose sur des motifs légitimes d'intérêt général et respecte les principes constitutionnels d'égalité et de proportionnalité. L'objectif premier est de préserver intégralement le pouvoir d'achat des personnes disposant des prestations les plus modestes, pour lesquelles l'indexation automatique est essentielle afin de garantir une vie conforme à la dignité humaine, comme l'exige l'article 23.

À l'inverse, pour les prestations dépassant le seuil de 2.000 EUR, l'indexation est limitée afin de contenir l'effet budgétaire des hausses automatiques sur les montants les plus élevés. Cette distinction s'inscrit dans une logique de solidarité horizontale: elle concentre l'effort sur les bénéficiaires disposant d'une capacité contributive plus importante, sans remettre en cause le droit fondamental à la sécurité sociale.

⁵⁸ Ou 21,67 lorsque ce montant est payé dans un système de cinq jours.

⁵⁹ Par exemple, C.C., 27 mars 2024, n° 40/2024, B.6.

La proportionnalité est assurée par plusieurs garde-fous: la mesure est temporaire (deux occurrences durant la législature), clairement encadrée et prévisible, ce qui garantit la sécurité juridique. Elle ne supprime pas l'indexation mais en limite l'effet pour la fraction excédentaire, avec des plafonds transparents. De plus, les seuils et plafonds sont eux-mêmes indexés, ce qui évite tout gel nominal et garantit la neutralité en termes réels.

La différence de traitement est justifiée par la nécessité de concilier la protection sociale avec la soutenabilité budgétaire, tout en préservant prioritairement les revenus modestes. Elle repose sur un critère objectif, poursuit un but légitime et respecte les exigences constitutionnelles de proportionnalité et de sécurité juridique.”

Deze verantwoording komt niet onredelijk voor. Het verdient aanbeveling om de memorie van toelichting op dit punt aan te vullen, zowel met betrekking tot de pensioenen, als met betrekking tot de sociale uitkeringen.

1.4. De beperking van de indexering blijkt van toepassing op een selectie van sociale uitkeringen (artikel 72, 1°, van het voorontwerp). Voor deze selectie wordt in de memorie van toelichting evenmin een verantwoording gegeven in het licht van het gelijkheidsbeginsel van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Het verdient aanbeveling om de memorie van toelichting aan te vullen met een verantwoording waarom voor deze afbakening is gekozen.

2.1. Voor uitkeringsgerechtigden betekent de maatregel een achteruitgang van de juridische bescherming van hun pensioen tegen het inflatierisico, zowel op korte als langere termijn. De vraag rijst bijgevolg of er sprake is van een schending van het recht op sociale zekerheid en sociale bijstand, zoals vastgesteld in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet.

2.2. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de adviespraktijk van de Raad van State volgt dat inzake het recht op sociale bijstand een *standstill*-effect geldt. Het *standstill*-effect van artikel 23 van de Grondwet inzake sociale bijstand, verbiedt de bescherming of het beschermingsniveau die de wetgeving vroeger op dat gebied bood, aanzienlijk te verminderen zonder dat daartoe een redelijke verantwoording bestaat.⁶⁰

De *standstill*-verplichting kan niet zo worden begrepen dat ze de overheid de verplichting oplegt om niet te raken aan de bij wet bepaalde nadere regels van sociale bijstand. Zij verbiedt haar om maatregelen aan te nemen die, zonder redelijke verantwoording, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet gewaarborgde recht, maar zij onts zegt haar niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.

⁶⁰ Zie GwH 27 april 2023, nr. 69/2023, B.6.4; GwH 17 juli 2025, nr. 111/2025, B.13.3; adv.RvS 78.041/1/V van 8 augustus 2025 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 7 januari 2026 ‘tot wijziging van artikel 34, §§ 1 en 2, van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie’, 4.1.

La proportionnalité est assurée par plusieurs garde-fous: la mesure est temporaire (deux occurrences durant la législature), clairement encadrée et prévisible, ce qui garantit la sécurité juridique. Elle ne supprime pas l'indexation mais en limite l'effet pour la fraction excédentaire, avec des plafonds transparents. De plus, les seuils et plafonds sont eux-mêmes indexés, ce qui évite tout gel nominal et garantit la neutralité en termes réels.

La différence de traitement est justifiée par la nécessité de concilier la protection sociale avec la soutenabilité budgétaire, tout en préservant prioritairement les revenus modestes. Elle repose sur un critère objectif, poursuit un but légitime et respecte les exigences constitutionnelles de proportionnalité et de sécurité juridique”.

Cette justification ne paraît pas déraisonnable. Il est recommandé de compléter l'exposé des motifs sur ce point, tant en ce qui concerne les pensions que les prestations sociales.

1.4. La limitation de l'indexation semble s'appliquer à une sélection de prestations sociales (article 72, 1°, de l'avant-projet). L'exposé des motifs ne justifie pas non plus cette sélection au regard du principe d'égalité consacré par les articles 10 et 11 de la Constitution. Il est recommandé de compléter l'exposé des motifs par une justification indiquant pourquoi cette délimitation a été choisie.

2.1. Pour les bénéficiaires d'allocations, la mesure emporte un recul dans la protection juridique de leur droit à la pension contre le risque d'inflation, tant à court terme qu'à long terme. Par conséquent, la question se pose de savoir s'il s'agit d'une violation du droit à la sécurité sociale et à l'aide sociale consacré par l'article 23, alinéa 3, 2°, de la Constitution.

2.2. Il résulte de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle et de la légisprudence du Conseil d'État qu'il existe un effet de “*standstill*” en matière de droit à l'aide sociale. L'effet de *standstill* en matière d'aide sociale de l'article 23 de la Constitution interdit de régresser de manière significative dans la protection ou le niveau de protection que les législations offraient antérieurement dans cette matière, sans qu'existe pour ce faire une justification raisonnable⁶⁰.

L'obligation de *standstill* ne peut pas s'entendre comme imposant à l'autorité l'obligation de ne pas toucher aux modalités de la sécurité sociale prévues par la loi. Elle lui interdit d'adopter des mesures qui marqueraient, sans justification raisonnable, un recul significatif du droit garanti par l'article 23, alinéa 3, 2°, de la Constitution, mais elle ne la prive pas du pouvoir d'apprécier la manière dont ce droit est le plus adéquatement assuré.

⁶⁰ Voir C.C., 27 avril 2023, n° 69/2023, B.6.4; C.C., 17 juillet 2025, n° 111/2025, B.13.3; l'avis C.E. 78.041/1/V du 8 août 2025 sur un projet devenu l'arrêté royal du 7 janvier 2026 ‘modifiant l'article 34, §§ 1er et 2, de l'arrêté royal du 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale’, 4.1.

2.3. Op de vraag of de beperking van de indexering van de betrokken sociale uitkeringen kan worden beschouwd als een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau in de zin van artikel 23 van de Grondwet, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“La mesure proposée consiste à limiter temporairement l’indexation automatique des prestations sociales pour la partie excédant 2.000 EUR par mois. Elle ne supprime pas le mécanisme d’indexation prévu par la loi du 2 août 1971, mais en adapte l’application pour les montants les plus élevés, dans le cadre des décisions budgétaires arrêtées pour la période 2026-2029. L’objectif est double: préserver en priorité le pouvoir d’achat des bénéficiaires disposant des prestations les plus modestes et maîtriser l’évolution des dépenses liées à l’indexation en période d’inflation.

Cette limitation est strictement bornée dans le temps. Elle ne s’applique qu’à deux reprises durant la législature, selon des modalités clairement définies et annoncées à l’avance, ce qui garantit la sécurité juridique et la prévisibilité. Elle ne remet pas en cause la structure générale du régime d’indexation et ne crée pas de mécanisme permanent.

Plusieurs garde-fous ont été intégrés pour éviter toute détérioration significative du niveau de protection garanti par l’article 23 de la Constitution. D’abord, l’indexation intégrale est maintenue pour toutes les prestations dont le montant est inférieur ou égal à 2.000 EUR, ce qui couvre la grande majorité des bénéficiaires et protège les revenus les plus modestes. Ensuite, les montants de référence (2.000 EUR, 40 EUR, etc.) sont eux-mêmes indexés à l’indice pivot en vigueur au 1er janvier 2026, afin d’éviter tout gel nominal et de préserver la neutralité en termes réels. Enfin, la mesure est proportionnée: elle ne supprime pas l’indexation mais en limite l’effet pour la fraction excédentaire, avec des plafonds clairs et transparents.

La Cour constitutionnelle a confirmé, dans plusieurs arrêts relatifs à la sécurité sociale (par exemple, arrêt n° 157/2023), que des mesures limitant certains avantages peuvent être compatibles avec l’article 23 lorsqu’elles poursuivent un objectif d’intérêt général et restent proportionnées.

Si la mesure devait être considérée comme une réduction du niveau de protection, elle est justifiée par des motifs impérieux d’intérêt général. Elle répond à la nécessité de concilier la protection sociale avec la soutenabilité budgétaire dans un contexte d’inflation et de croissance mécanique des dépenses. Elle repose également sur un principe de solidarité horizontale, en concentrant l’effort sur les prestations les plus élevées tout en préservant intégralement le pouvoir d’achat des bénéficiaires modestes.”

2.4. Aangezien de indexering wordt gewaarborgd tot 2 % van het bedrag van de uitkering onder 2.000 euro bruto en gelet op het feit dat de beperking van de indexering slechts tweemaal wordt toegepast, lijkt de maatregel niet te leiden tot een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau in de zin van artikel 23 van de Grondwet. Het strekt tot aanbeveling de verantwoording op dit punt op te nemen in

2.3. À la question de savoir si la limitation de l’indexation des prestations sociales concernées peut être considérée comme un recul significatif du niveau de protection au sens de l’article 23 de la Constitution, le délégué a répondu ce qui suit:

“La mesure proposée consiste à limiter temporairement l’indexation automatique des prestations sociales pour la partie excédant 2.000 EUR par mois. Elle ne supprime pas le mécanisme d’indexation prévu par la loi du 2 août 1971, mais en adapte l’application pour les montants les plus élevés, dans le cadre des décisions budgétaires arrêtées pour la période 2026-2029. L’objectif est double: préserver en priorité le pouvoir d’achat des bénéficiaires disposant des prestations les plus modestes et maîtriser l’évolution des dépenses liées à l’indexation en période d’inflation.

Cette limitation est strictement bornée dans le temps. Elle ne s’applique qu’à deux reprises durant la législature, selon des modalités clairement définies et annoncées à l’avance, ce qui garantit la sécurité juridique et la prévisibilité. Elle ne remet pas en cause la structure générale du régime d’indexation et ne crée pas de mécanisme permanent.

Plusieurs garde-fous ont été intégrés pour éviter toute détérioration significative du niveau de protection garanti par l’article 23 de la Constitution. D’abord, l’indexation intégrale est maintenue pour toutes les prestations dont le montant est inférieur ou égal à 2.000 EUR, ce qui couvre la grande majorité des bénéficiaires et protège les revenus les plus modestes. Ensuite, les montants de référence (2.000 EUR, 40 EUR, etc.) sont eux-mêmes indexés à l’indice pivot en vigueur au 1er janvier 2026, afin d’éviter tout gel nominal et de préserver la neutralité en termes réels. Enfin, la mesure est proportionnée: elle ne supprime pas l’indexation mais en limite l’effet pour la fraction excédentaire, avec des plafonds clairs et transparents.

La Cour constitutionnelle a confirmé, dans plusieurs arrêts relatifs à la sécurité sociale (par exemple, arrêt n° 157/2023), que des mesures limitant certains avantages peuvent être compatibles avec l’article 23 lorsqu’elles poursuivent un objectif d’intérêt général et restent proportionnées.

Si la mesure devait être considérée comme une réduction du niveau de protection, elle est justifiée par des motifs impérieux d’intérêt général. Elle répond à la nécessité de concilier la protection sociale avec la soutenabilité budgétaire dans un contexte d’inflation et de croissance mécanique des dépenses. Elle repose également sur un principe de solidarité horizontale, en concentrant l’effort sur les prestations les plus élevées tout en préservant intégralement le pouvoir d’achat des bénéficiaires modestes”.

2.4. Dès lors que l’indexation est garantie jusqu’à 2 % du montant de la prestation inférieure à 2.000 euros bruts et compte tenu du fait que la limitation de l’indexation n’est appliquée que deux fois, la mesure ne semble pas entraîner un recul significatif du niveau de protection au sens de l’article 23 de la Constitution. Il est recommandé d’intégrer la justification sur ce point dans l’exposé des motifs, et de donner également

de memorie van toelichting, en daarbij ook inzicht te geven in de concrete gevolgen voor de betrokken rechthebbenden.

3. Dezelfde opmerkingen gelden eveneens ten aanzien van artikel 79 van het voorontwerp, betreffende de sociale uitkeringen voor zelfstandigen.

Hoofdstuk 6

Maatregelen tot tijdelijke beperking van de indexering van sociale uitkeringen voor zelfstandigen

Artikel 79

Er wordt verwezen naar de opmerkingen bij artikel 74.

TITEL 4 – GEZONDHEID

Hoofdstuk 1

Persoonlijk aandeel vroedvrouwen

Artikel 82

1. Volgens de regelgevingsimpactanalyse heeft artikel 82 van het voorontwerp van programmawet de volgende impact:

“Kansarmoedebestrijding: negatieve impact”

“Het invoeren van een persoonlijk aandeel brengt een extra kost ten laste van de patiënt met zich mee en kan een negatieve impact hebben op kansarme groepen. Het persoonlijk aandeel kan een drempel vormen voor toegang tot zorg door vroedvrouwen. Voor rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming zal het persoonlijk aandeel lager zijn om deze drempel zoveel mogelijk te beperken.”

“Gelijke kansen en sociale cohesie: negatieve impact”

“Het is mogelijk dat het invoeren van een persoonlijk aandeel de toegang tot vroedvrouwenzorg voor kwetsbare groepen bemoeilijkt. Om deze drempel zoveel mogelijk te beperken zal het persoonlijk aandeel voor rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming lager liggen. Daarnaast behoudt elke vroedvrouw de mogelijkheid om het persoonlijk aandeel niet te vragen.”

“Gezondheid: negatieve impact”

“Het invoeren van een persoonlijk aandeel en een herwaardering van de honoraria van de vroedvrouwen kan bijdragen aan een hogere conventioneringsgraad voor de sector, wat een positieve invloed heeft op de toegang tot vroedvrouwenzorg. Anderzijds is het mogelijk dat het persoonlijk aandeel voor sommige rechthebbenden als een financiële drempel ervaren zal worden om beroep te doen op vroedvrouwenzorg. Voor rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming zal het persoonlijk aandeel lager liggen om deze drempel zoveel mogelijk te beperken.”

à cet égard un aperçu des conséquences concrètes pour les ayants droit concernés.

3. Les mêmes observations valent également à l'égard de l'article 79 de l'avant-projet en ce qui concerne les prestations sociales pour travailleurs indépendants.

Chapitre 6

Mesures de limitation temporaire de l'indexation des prestations sociales pour travailleurs indépendants

Article 79

Il est renvoyé aux observations formulées à propos de l'article 74.

TITRE 4 – SANTÉ

Chapitre 1er

Intervention personnelle sages-femmes

Article 82

1. L'analyse d'impact de la réglementation présente ainsi l'impact de l'article 82 de l'avant-projet de loi-programme:

“Lutte contre la pauvreté: impact négatif”

“L'introduction d'une quote-part personnelle entraîne un coût supplémentaire à la charge du patient et peut avoir un impact négatif sur les groupes défavorisés. La quote-part personnelle peut constituer un obstacle à l'accès aux soins prodigués par les sages-femmes. Pour les bénéficiaires de l'intervention majorée, la quote-part personnelle sera moins élevée afin de limiter autant que possible cet obstacle”.

“Égalité des chances et cohésion sociale: impact négatif”

“Il est possible que l'introduction d'une quote-part personnelle rende l'accès aux soins effectués par les sages-femmes plus difficile pour les groupes vulnérables. Afin de limiter autant que possible cet obstacle, la quote-part personnelle sera moins élevée pour les bénéficiaires de l'intervention majorée. En outre, chaque sage-femme conserve la possibilité de ne pas demander la quote-part personnelle”.

“Santé: impact négatif”

“L'introduction d'une quote-part personnelle et une revalorisation des honoraires des sages-femmes peuvent contribuer à augmenter le taux de conventionnement dans le secteur, ce qui a un impact positif sur l'accès aux soins prodigués par les sages-femmes. D'autre part, il est possible que la quote-part personnelle soit perçue par certains bénéficiaires comme un obstacle financier à l'accès aux soins prodigués par les sages-femmes. Pour les bénéficiaires de l'intervention majorée, la quote-part personnelle sera moins élevée afin de limiter autant que possible cet obstacle”.

“Werkgelegenheid: positieve impact”

“De middelen die vrijkomen door het invoeren van een persoonlijk aandeel worden geherinvesteerd in een herwaardering van de honoraria van de vroedvrouwen. Dit draagt bij aan een betere verloning voor de sector.”

De gemachtigde is verzocht de hervorming te rechtvaardigen in het licht van het *standstill*-vereiste, dat uit artikel 23 van de Grondwet voortvloeit, en is gevraagd of het voorontwerp wel rekening houdt met de positieve impact op de werkgelegenheid, te weten de herwaardering van de lonen die mogelijk gemaakt wordt door de te verwachten inkomsten. De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

“De *standstill* kan ons inziens pas worden getoetst bij de concrete uitvoering van de maatregel door de Koning. Het persoonlijk aandeel zal beperkt zijn (in de nota van de Algemene raad werd bv. verwezen naar een persoonlijk aandeel gelijk aan dat voor consultaties bij de huisarts, met name 4 euro voor een gewone rechthebbende en 1 euro voor een rechthebbende met verhoogde tegemoetkoming), zal niet noodzakelijk voor alle verstrekkingen worden voorzien en er zal dus ook een lager persoonlijk aandeel worden voorzien voor de rechthebbenden met verhoogde tegemoetkoming. De vrijgekomen middelen zullen worden geherinvesteerd in een herwaardering van de honoraria van de vroedvrouwen. Dit kan gebeuren via de bestaande mechanismes voor aanpassing van de honoraria (een aanpassing van het coëfficiëntgetal voor de beoogde verstrekkingen via een koninklijk besluit tot wijziging van de nomenclatuur of een aanpassing van de waarde van de sleutelletters zoals bepaald in de overeenkomst tussen de vroedvrouwen en de verzekeringsinstellingen) en hier is geen wetswijziging voor vereist. De verhoging van de honoraria beoogt de aantrekkelijkheid van het beroep te verhogen en vroedvrouwen aan te zetten om zich te conventioneren of geconventioneerd te blijven zodat zoveel mogelijk patiënten beroep kunnen doen op zorg aan het conventietarief.”

Bij het onderzoek van het laatste voorontwerp van programmawet⁶¹ hebben de verenigde kamers van de afdeling Wetgeving van de Raad van State de strekking van de *standstill*-verplichting, die voortvloeit uit artikel 23 van de Grondwet, als volgt aangegeven:

“Artikel 23 van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.

In sociaaleconomische aangelegenheden beschikt de bevoegde wetgever weliswaar over een ruime beoordelingsbevoegdheid om de maatregelen te bepalen die moeten worden genomen om de door hem vastgestelde doelstellingen te bereiken. Die *standstill*-verplichting kan bovendien niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn

⁶¹ Advies 77.699/2-3-4-16-VR van 17 juni 2025 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 18 december 2025 ‘houdende diverse bepalingen’, *Parl. St.* Kamer 2024-25, nr. 56-963/1, 399-495.

“Emploi: impact positif”

“Les moyens libérés par l’introduction d’une quote-part personnelle sont réinvestis dans une revalorisation des honoraires des sages-femmes. Cela contribue à une meilleure rémunération dans le secteur”.

Invitée à justifier la réforme au regard de l’exigence de *standstill* attachée à l’article 23 de la Constitution, et interrogée si l’effet positif relevé en matière d’emploi, à savoir la revalorisation salariale permise par les recettes envisagées, est bien prévu dans l’avant-projet, la déléguée a répondu:

“De *standstill* kan ons inziens pas worden getoetst bij de concrete uitvoering van de maatregel door de Koning. Het persoonlijk aandeel zal beperkt zijn (in de nota van de Algemene raad werd bv. verwezen naar een persoonlijk aandeel gelijk aan dat voor consultaties bij de huisarts, met name 4 euro voor een gewone rechthebbende en 1 euro voor een rechthebbende met verhoogde tegemoetkoming), zal niet noodzakelijk voor alle verstrekkingen worden voorzien en er zal dus ook een lager persoonlijk aandeel worden voorzien voor de rechthebbenden met verhoogde tegemoetkoming. De vrijgekomen middelen zullen worden geherinvesteerd in een herwaardering van de honoraria van de vroedvrouwen. Dit kan gebeuren via de bestaande mechanismes voor aanpassing van de honoraria (een aanpassing van het coëfficiëntgetal voor de beoogde verstrekkingen via een koninklijk besluit tot wijziging van de nomenclatuur of een aanpassing van de waarde van de sleutelletters zoals bepaald in de overeenkomst tussen de vroedvrouwen en de verzekeringsinstellingen) en hier is geen wetswijziging voor vereist. De verhoging van de honoraria beoogt de aantrekkelijkheid van het beroep te verhogen en vroedvrouwen aan te zetten om zich te conventioneren of geconventioneerd te blijven zodat zoveel mogelijk patiënten beroep kunnen doen op zorg aan het conventietarief”.

Examinant le dernier avant-projet de loi-programme⁶¹, les chambres réunies de la section de législation du Conseil d’État rappelaient comme suit la portée de l’exigence de *standstill* attachée à l’article 23 de la Constitution:

“[...] L’article 23 de la Constitution contient une obligation de *standstill* qui interdit au législateur compétent de réduire significativement, sans justification raisonnable, le degré de protection offert par la législation applicable.

En matière socio-économique, le législateur compétent dispose certes d’un large pouvoir d’appréciation en vue de déterminer les mesures à prendre pour tendre vers les objectifs qu’il s’est fixés. Cette obligation de *standstill* ne peut en outre pas s’entendre comme imposant à chaque législateur, dans le cadre de ses compétences, de ne pas toucher aux modalités

⁶¹ Avis 77.699/2-3-4-16-VR donné le 17 juin 2025 sur un avant-projet devenu la loi du 18 décembre 2025 ‘portant des dispositions diverses’, *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-963/001, pp. 399-495.

bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de bij wet bepaalde nadere regels inzake arbeidsvoorwaarden en beloning. Zij verbiedt hun om maatregelen te nemen die, zonder redelijke verantwoording, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van de in artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet gewaarborgde rechten, maar zij ontzegt hun niet de bevoegdheid om te oordelen hoe die rechten op de meest adequate wijze worden gewaarborgd.”⁶²

De verenigde kamers hebben in dat advies voorts gesteld: “Om toelaatbaar te zijn in het licht van de standstillverplichting moet de bewerkstelligde teruggang, als die aanzienlijk blijkt, een legitieme doelstelling nastreven en evenredig zijn met die doelstelling”⁶³.

De steller van het voorontwerp dient in de bespreking van het artikel hetzij aan te tonen dat de maatregel geen aanzienlijke vermindering inhoudt van de bescherming die de geldende wetgeving biedt op het vlak van sociale zekerheid, gezondheid en geneeskundige bijstand (artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet), hetzij het legitieme doel op te geven en de evenredigheid aan te tonen van de bepaling die een aanzienlijke achteruitgang veroorzaakt.

Indien de evenredigheid van de maatregel die een aanzienlijke achteruitgang meebrengt, gerechtvaardigd wordt door een andere, gunstige maatregel, dient men zich ervan te vergewissen dat de wetgever die laatstgenoemde maatregel ook daadwerkelijk zal vaststellen, zodat men de evenredigheid kan beoordelen op grond van beide maatregelen.

2. De gemachtigde is verzocht te antwoorden op een opmerking die de inspecteur-generaal van Financiën in zijn advies van 9 december 2025 heeft gemaakt, en heeft daarop het volgende gesteld:

“Artikel 34 van de GVV-wet somt de categorieën van geneeskundige verstrekkingen op waarin de verplichte verzekering

⁶² Voetnoot 110 van het geciteerde advies: Zie inzake deze rechten bijvoorbeeld GwH 19 oktober 2023, nr. 132/2023, B.16.1-B.16.4.

⁶³ Voetnoot 119 van het geciteerde advies: Zie in die zin advies 77.696/2-3-16-VR; advies 77.512/4 van 24 maart 2025 over een wetsvoorstel “tot wijziging van de wet van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezone, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen, voor wat personen die in het stelsel van flexi-jobs werken betreft”, *Parl. St. Kamer* 2024, nr. 56-0244/1; advies 77.424/4 van 19 februari 2025 “tot wijziging van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen en de wet van 4 maart 2004 houdende toekenning van aanvullende voordelen inzake rustpensioenen aan personen die werden aangesteld om een management- of staffunctie uit te oefenen in een overheidsdienst, teneinde de overschrijding van het plafond Wijninckx door ambtenaren op te heffen”, *Parl. St. Kamer* 2024-25, nr. 56-0653/1; alsook advies 77.330/4 van 10 februari 2025 over een ontwerp dat heeft geleid tot het ministerieel besluit van 27 februari 2025 ‘tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 februari 2023 tot uitvoering van het besluit van de Waalse regering van 23 februari 2023 betreffende de steun voor de ecoregelingen’.

en matière de conditions de travail et de rémunération prévues par la loi. Elle leur interdit d’adopter des mesures qui marqueraient, sans justification raisonnable, un recul significatif des droits garantis par l’article 23, alinéa 3, 1°, de la Constitution, mais elle ne les prive pas du pouvoir d’apprécier la manière dont ces droits sont le plus adéquatement assurés”⁶².

Les chambres réunies précisait encore dans cet avis que, “[p]our être admissible au regard de l’obligation de *standstill*, le recul opéré, s’il s’avère significatif, doit poursuivre un objectif légitime et être proportionné au regard de cet objectif”⁶³.

Il appartient à l’auteur de l’avant-projet soit de démontrer dans le commentaire de l’article que la mesure ne réduit pas de manière significative le degré de protection offert en matière de sécurité sociale, de protection de la santé et d’aide médicale (article 23, alinéa 3, 2°, de la Constitution) par la législation applicable, soit d’exposer l’objectif légitime poursuivi par la disposition opérant un recul significatif et de démontrer la proportionnalité de celui-ci.

Si la proportionnalité de la mesure entraînant un recul significatif est justifiée par une autre mesure favorable, il convient de s’assurer que celle-ci sera effectivement adoptée par le législateur afin que cette proportionnalité puisse être appréciée en prenant en compte les deux mesures.

2. Invitée à répondre à une observation de l’Inspecteur général des Finances dans son avis du 9 décembre 2025, la déléguée a précisé:

“Artikel 34 van de GVV-wet somt de categorieën van geneeskundige verstrekkingen op waarin de verplichte verzekering

⁶² Note de bas de page 110 de l’avis cité: Concernant ces droits, voir par exemple C.C., 19 octobre 2023, n° 132/2023, B.16.1-B.16.4.

⁶³ Note de bas de page 119 de l’avis cité: Voir en ce sens l’avis 77.696/2-3-16-VR; l’avis 77.512/4 donné le 24 mars 2025 sur une proposition de loi “modifiant, en ce qui concerne les travailleurs occupés dans le cadre du régime des flexi-jobs, la loi du 24 octobre 2011 assurant un financement pérenne des pensions des membres du personnel nommé à titre définitif des administrations provinciales et locales et des zones de police locale et modifiant la loi du 6 mai 2002 portant création du fonds des pensions de la police intégrée et portant des dispositions particulières en matière de sécurité sociale et contenant diverses dispositions modificatives”, *Doc. parl.*, Chambre, 2024, n° 56-0244/001; l’avis 77.424/4 donné le 19 février 2025 sur une proposition de loi “modifiant la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires et la loi du 4 mars 2004 accordant des avantages complémentaires en matière de pension de retraite aux personnes désignées pour exercer une fonction de management ou d’encadrement dans un service public, en vue de supprimer la possibilité offerte aux fonctionnaires de dépasser le plafond Wijninckx”, *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-0653/001 ou encore l’avis 77.330/4 donné le 10 février 2025 sur un projet devenu l’arrêté ministériel du 27 février 2025 ‘modifiant l’arrêté ministériel du 23 février 2023 exécutant l’arrêté du gouvernement wallon du 23 février 2023 relatif à l’aide aux éco-régimes’.

kan tussenkomen. Daarin wordt niet verwezen naar 'verstrekkingen verleend door vroedvrouwen' maar naar 'verlossingen' (artikel 34, 2°, van de GvU-wet).

Artikel 9 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 september 1984 tot vaststelling van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen bepaalt welke verstrekkingen concreet als verloskundige verstrekkingen worden beschouwd. Daarin vindt men naast de verstrekkingen 'verlossingen' in strikte zin bv. ook prenatale en postnatale zorg."

Die toelichtingen zouden in de bespreking van het artikel moeten worden opgenomen.

3. Gevraagd naar de reden voor de opheffing waarin punt 1° voorziet, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

"Dit betreft een technische correctie. De wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen bepaalde:

'Art. 23, De geneeskundige verstrekkingen betreffen zowel de preventieve als de curatieve verzorging. Zij bestaan uit:

2° verlossingen;

3° verstrekkingen welke een bijzondere bekwaming vereisen, erkend overeenkomstig artikel 153, §§ 4 en 5, van geneesheer-specialist, apotheker of licentiaat in de wetenschappen;

4° verstrekken van brillen en andere oogprothesen, hoor toestellen, orthopedische toestellen en andere prothesen;

4°bis het verstrekken van implantaten;

6° behandeling van de geestesziekten, de tuberculose, de kanker, de poliomyelitis, de aangeboren aandoeningen en misvormingen; (...)

Art. 25. § 4. Wat betreft de verstrekkingen bedoeld in artikel 23, 2°, 3°, 4° en 4°bis en die bedoeld in artikel 23, 6°, wanneer ze door geneesheren-specialisten worden verleend, wordt de verzekeringstegemoetkoming bepaald op 100 % van de honoraria en prijzen vastgesteld door de overeenkomsten, door de in artikel 34 bedoelde akkoorden of door de Koning ter uitvoering van artikel 52 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel. (...)

De wet van 9 januari 1995 tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen en tot opheffing van een aantal niet in de coördinatie opgenomen bepalingen heeft het voormelde artikel 23, 6°, opgeheven.

Daarbij werd in artikel 25, § 4, blijkbaar ook de verwijzing naar artikel 23, 6° opgeheven maar niet de woorden 'wanneer

kan tussenkomen. Daarin wordt niet verwezen naar 'verstrekkingen verleend door vroedvrouwen' maar naar 'verlossingen' (artikel 34, 2°, van de GvU-wet).

Artikel 9 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 september 1984 tot vaststelling van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen bepaalt welke verstrekkingen concreet als verloskundige verstrekkingen worden beschouwd. Daarin vindt men naast de verstrekkingen 'verlossingen' in strikte zin bv. ook prenatale en postnatale zorg".

Ces explications figureront utilement dans le commentaire de l'article.

3. Invitée à expliquer l'abrogation prévue au 1°, la déléguée a répondu:

"Dit betreft een technische correctie. De wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen bepaalde:

'Art. 23, De geneeskundige verstrekkingen betreffen zowel de preventieve als de curatieve verzorging. Zij bestaan uit:

2° verlossingen;

3° verstrekkingen welke een bijzondere bekwaming vereisen, erkend overeenkomstig artikel 153, §§ 4 en 5, van geneesheer-specialist, apotheker of licentiaat in de wetenschappen;

4° verstrekken van brillen en andere oogprothesen, hoor toestellen, orthopedische toestellen en andere prothesen;

4°bis het verstrekken van implantaten;

6° behandeling van de geestesziekten, de tuberculose, de kanker, de poliomyelitis, de aangeboren aandoeningen en misvormingen; (...)

Art. 25. § 4. Wat betreft de verstrekkingen bedoeld in artikel 23, 2°, 3°, 4° en 4°bis en die bedoeld in artikel 23, 6°, wanneer ze door geneesheren-specialisten worden verleend, wordt de verzekeringstegemoetkoming bepaald op 100 % van de honoraria en prijzen vastgesteld door de overeenkomsten, door de in artikel 34 bedoelde akkoorden of door de Koning ter uitvoering van artikel 52 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel. (...)

De wet van 9 januari 1995 tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen en tot opheffing van een aantal niet in de coördinatie opgenomen bepalingen heeft het voormelde artikel 23, 6°, opgeheven.

Daarbij werd in artikel 25, § 4, blijkbaar ook de verwijzing naar artikel 23, 6° opgeheven maar niet de woorden 'wanneer

ze door geneesheren-specialisten worden verleend,'. Deze woorden sloegen ons inziens op de verstrekkingen bedoeld in artikel 23, 6° en dienden dus ook te worden opgeheven."

De bespreking van het artikel moet in die zin worden verduidelijkt.

Hoofdstuk 2

Wijzigingen van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. In zoverre de artikelen 83 tot 90 van het voorontwerp of onderdelen ervan betrekking hebben op heffingen of retributies met betrekking tot medische hulpmiddelen of medische hulpmiddelen voor *in-vitro*diagnostiek⁶⁴, moet worden gewezen op artikel 111, lid 2, van verordening (EU) 2017/745⁶⁵ dat inhoudt dat de lidstaten de Commissie en de andere lidstaten ten minste drie maanden voordat de structuur en de hoogte van de vergoeding moeten worden vastgesteld, in kennis stellen van de vergoeding die zij overeenkomstig lid 1 van hetzelfde artikel kunnen heffen voor de in de verordening beschreven activiteiten. Een gelijkaardige bepaling is vervat in artikel 104, lid 2, van verordening (EU) 2017/746.⁶⁶

De gemachtigde verklaarde dat die kennisgeving nog moet gebeuren en dat een inwerkingtredingsbepaling zal worden ingevoegd, zodat de betrokken bepalingen niet eerder dan drie maanden na de kennisgeving ervan in werking treden. Een dergelijke inwerkingtredingsbepaling moet worden opgenomen in artikel 144 van het voorontwerp of aan het einde van dit hoofdstuk, mits een verwijzing in artikel 144 naar de inwerkingtredingsbepaling aan het einde van dit hoofdstuk.

2. Sommige bepalingen van dit hoofdstuk, die neerkomen op wijzigingen van de belastingen en retributies ten behoeve van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (hierna: FAGG), kunnen worden

⁶⁴ Op basis van een overzicht van de belastingen en retributies, vervat in de bijlagen bij de wet van 20 juli 2006 die verband houden met verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 'betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad' en verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 'betreffende medische hulpmiddelen voor *in-vitro*diagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie', bezorgd door de gemachtigde, lijkt het te gaan om de artikelen 83, 1°, 87, 3° en 4°, 88, 54°, en 89 van het voorontwerp.

⁶⁵ Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 'betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad'.

⁶⁶ Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 'betreffende medische hulpmiddelen voor *in-vitro*diagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie'.

ze door geneesheren-specialisten worden verleend,'. Deze woorden sloegen ons inziens op de verstrekkingen bedoeld in artikel 23, 6° en dienden dus ook te worden opgeheven".

Le commentaire de l'article sera précisé en ce sens.

Chapitre 2

Modifications de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et produits de santé

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Dans la mesure où les articles 83 à 90 de l'avant-projet ou des parties de ceux-ci concernent des contributions ou redevances relatives à des dispositifs médicaux ou à des dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro*⁶⁴, il convient de relever l'article 111, paragraphe 2, du règlement (UE) 2017/745⁶⁵, qui implique que les États membres informent la Commission et les autres États membres, au moins trois mois avant leur mise en place, de la structure et du montant de la redevance, qu'ils peuvent, conformément au paragraphe 1 du même article, prélever pour les activités prévues par le règlement. L'article 104, paragraphe 2, du règlement (UE) 2017/746 contient une disposition similaire⁶⁶.

Le délégué a déclaré que cette notification doit encore avoir lieu et qu'une disposition d'entrée en vigueur sera insérée, de manière à ce que les dispositions concernées ne puissent pas entrer en vigueur moins de trois mois après sa notification. Une telle disposition d'entrée en vigueur doit être intégrée dans l'article 144 de l'avant-projet ou à la fin de ce chapitre, moyennant une référence dans l'article 144 à la disposition d'entrée en vigueur à la fin de ce chapitre.

2. Certaines dispositions de ce chapitre qui reviennent à modifier les impôts et redevances au profit de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé (ci-après: AFMPS) peuvent être considérées comme des aides d'État.

⁶⁴ Sur la base d'un aperçu des impôts et redevances, contenu dans les annexes de la loi du 20 juillet 2006, en lien avec le règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 'relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/2009 et abrogeant les directives du Conseil 90/385/CEE et 93/42/CEE' et le règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 'relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro* et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission', que le délégué a fourni, il paraît s'agir des articles 83, 1°, 87, 3° et 4°, 88, 54°, et 89 de l'avant-projet.

⁶⁵ Règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 'relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/2009 et abrogeant les directives du Conseil 90/385/CEE et 93/42/CEE'.

⁶⁶ Règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 'relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro* et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission'.

beschouwd als staatssteun. De stellers van het voorontwerp moeten nagaan of een aanmelding bij de Europese Commissie op grond van artikel 108, lid 3, van het VWEU vereist is, dan wel of een vrijstellingsregeling van toepassing is en, zo dat het geval is, of aan de voorwaarden voor de toepassing daarvan is voldaan.

2.1. Op de vraag of artikel 86 van het voorontwerp tot gevolg heeft dat een voordeel wordt verleend aan de houder van een vergunning voor het in de handel brengen van een gecommmercialiseerd diergeneesmiddel (met uitzondering van homeopathische diergeneesmiddelen zoals bedoeld in artikel 4, punt 10), van verordening (EU) 2019/6⁶⁷, doordat het bepaald deel van het hypothetisch overschot voor de belasting bedoeld in bijlage III van de wet van 20 juli 2006 'betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten', onder punt III.2 op 0 % wordt vastgesteld, antwoordde de gemachtigde als volgt:

"Het doel van deze bepaling is om deze taks niet-variabel te maken. Het is echter niet uitgesloten dat ze in de (nabije) toekomst opnieuw variabel wordt. Daarom hebben we ervoor gekozen om de lijn in de tabel te behouden en het terugbetalingspercentage op nul te zetten. Indien de Raad van State oordeelt dat dit tot verwarring kan leiden, kunnen we ook eenvoudigweg de lijn uit de tabel verwijderen."

Daarmee is evenwel de vraag niet beantwoord of aan de betrokken ondernemingen, zelfs tijdelijk, een vermindering van de betrokken belasting wordt toegestaan die beschouwd kan worden als staatssteun. De Raad van State ziet binnen de hem beschikbare tijd onvoldoende klaar in het mechanisme vervat in artikel 14/10 van de wet van 20 juli 2006 om dit zelf te kunnen uitmaken. Indien het zou gaan om staatssteun, moet een aanmelding gebeuren op grond van artikel 108, lid 3, van het VWEU, tenzij een vrijstellingsregeling kan worden toegepast.

2.2. Artikel 87, 3° en 4°, van het voorontwerp hebben betrekking op commerciële klinische onderzoeken met medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in artikel 2, 45), van verordening (EU) 2017/745, en op commerciële prestatiestudies met medische hulpmiddelen voor *in-vitro*diagnostiek, zoals bedoeld in artikel 2, 42), van verordening (EU) 2017/746. Er worden wijzigingen aangebracht in het bedrag van de bijdrage en het bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek, die verschuldigd zijn door opdrachtgevers van de betrokken commerciële klinische onderzoeken en prestatiestudies. Dit heeft tot gevolg dat de opdrachtgevers van niet-commerciële klinische onderzoeken en prestatiestudies⁶⁸ zijn vrijgesteld van de bijdragen en dat hen daardoor een selectief voordeel wordt toegekend.

⁶⁷ Verordening (EU) 2019/6 'van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG'.

⁶⁸ Zie de definities in artikel 2, § 1, 23° tot 26°, van de wet van 20 juli 2006.

Les auteurs de l'avant-projet doivent vérifier si une notification à la Commission européenne sur la base de l'article 108, paragraphe 3, du TFUE est requise, ou si un régime de dispense est applicable, auquel cas on vérifiera si les conditions d'application de ce dernier sont respectées.

2.1. À la question de savoir si l'article 86 de l'avant-projet a pour effet d'octroyer un avantage au titulaire d'une autorisation de mise sur le marché d'un médicament vétérinaire commercialisé (à l'exception des médicaments vétérinaires homéopathiques, visés à l'article 4, point 10), du règlement (UE) 2019/6⁶⁷, en ce que la partie spécifique de l'excédent hypothétique pour l'impôt visé à l'annexe III de la loi du 20 juillet 2006 'relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé', au point III.2, est fixée à 0 %, le délégué a répondu comme suit:

"Het doel van deze bepaling is om deze taks niet-variabel te maken. Het is echter niet uitgesloten dat ze in de (nabije) toekomst opnieuw variabel wordt. Daarom hebben we ervoor gekozen om de lijn in de tabel te behouden en het terugbetalingspercentage op nul te zetten. Indien de Raad van State oordeelt dat dit tot verwarring kan leiden, kunnen we ook eenvoudigweg de lijn uit de tabel verwijderen".

Cette explication ne répond toutefois pas à la question de savoir s'il est accordé aux entreprises concernées, même temporairement, une réduction de l'impôt concerné, qui peut être considérée comme une aide d'État. Le Conseil d'État ne cerne pas avec suffisamment de clarté, dans le délai dont il dispose, le mécanisme contenu à l'article 14/10 de la loi du 20 juillet 2006, pour pouvoir y répondre par lui-même. S'il s'agit d'une aide d'État, il conviendra de procéder à une notification en vertu de l'article 108, paragraphe 3, du TFUE, à moins qu'un régime de dispense puisse s'appliquer.

2.2. L'article 87, 3° et 4°, de l'avant-projet porte sur des investigations cliniques commerciales de dispositifs médicaux, visées à l'article 2, 45), du règlement (UE) 2017/745, et sur des études des performances commerciales de dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro*, visées à l'article 2, 42), du règlement (UE) 2017/746. Des modifications sont apportées au montant de la contribution et au montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité, qui sont dus par les promoteurs des investigations cliniques et des études des performances commerciales concernées. Il en résulte que les promoteurs d'investigations cliniques et d'études des performances non commerciales⁶⁸ sont dispensés de contributions et qu'un avantage sélectif leur est ainsi accordé.

⁶⁷ Règlement (UE) 2019/6 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 'relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE'.

⁶⁸ Voir les définitions figurant à l'article 2, § 1er, 23° à 26°, de la loi du 20 juillet 2006.

Op de vraag of de ontworpen bepalingen niet moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie als staatssteun, antwoordde de gemachtigde dat die opdrachtgevers geen economische activiteit uitoefenen:

“Wij verwijzen graag naar de voorafgaande argumentatie die door ons werd aangehaald. Voor wat betreft de toepassing van artikel 108 VWEU, mag het stelsel van kosteloosheid voor niet-commerciële studies voor activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van de beoordeling van verschillende aanvragen voor klinisch onderzoek niet worden beschouwd als staatssteun in de zin van de artikelen 107 en 108 VWEU.

De instellingen die onder de definitie van het niet-commercieel onderzoek vallen, zijn instellingen die een taak van algemeen belang vervullen en grotendeels met overheidsmiddelen worden gefinancierd. De achterliggende activiteit is niet gericht op het behalen van winst of het ontvangen van vergoedingen, en kan als dusdanig niet als economische activiteit worden aangemerkt.

In ondergeschikte orde halen wij ook graag het feit aan dat er geen nieuwe vrijstellingen zijn, enkel de aanpassing van bestaande tarieven voor de commerciële actoren.”

Zoals de Raad van State reeds eerder concludeerde in advies 69.049/3 van 16 april 2021,⁶⁹ advies 70.322/3 van 26 november 2021,⁷⁰ advies 72.474/1-2-3-4 van 10 november 2022,⁷¹ advies 74.803/1-2-3-4 van 10 november 2023⁷² en advies 77.696/2-3-16-VR van 11 mei 2025,⁷³ is geen aanmelding vereist, althans in zoverre er wat betreft de niet-commerciële klinische onderzoeken en prestatiestudies daadwerkelijk geen winstookmerk voorligt.

2.3.1. Artikel 88, 24°, van het voorontwerp vervangt de tabel in deel 1 van hoofdstuk 11 van titel 1 van bijlage VII bij de wet van 20 juli 2006, die betrekking heeft op retributies voor aanvragen van een wetenschappelijk, technisch of reglementair advies met betrekking tot geneesmiddelen, verstrekt door het FAGG. De bedragen van die retributies worden verhoogd, maar er gelden nog steeds lagere tarieven voor aanvragen

À la question de savoir si les dispositions en projet ne doivent pas être notifiées à la Commission européenne en tant qu'aide d'État, le délégué a répondu que ces promoteurs n'exercent pas d'activité économique:

“Wij verwijzen graag naar de voorafgaande argumentatie die door ons werd aangehaald. Voor wat betreft de toepassing van artikel 108 VWEU, mag het stelsel van kosteloosheid voor niet-commerciële studies voor activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van de beoordeling van verschillende aanvragen voor klinisch onderzoek niet worden beschouwd als staatssteun in de zin van de artikelen 107 en 108 VWEU.

De instellingen die onder de definitie van het niet-commercieel onderzoek vallen, zijn instellingen die een taak van algemeen belang vervullen en grotendeels met overheidsmiddelen worden gefinancierd. De achterliggende activiteit is niet gericht op het behalen van winst of het ontvangen van vergoedingen, en kan als dusdanig niet als economische activiteit worden aangemerkt.

In ondergeschikte orde halen wij ook graag het feit aan dat er geen nieuwe vrijstellingen zijn, enkel de aanpassing van bestaande tarieven voor de commerciële actoren”.

Ainsi que l'a déjà conclu précédemment le Conseil d'État dans ses avis 69.049/3 du 16 avril 2021⁶⁹, 70.322/3 du 26 novembre 2021⁷⁰, 72.474/1-2-3-4 du 10 novembre 2022⁷¹, 74.803/1-2-3-4 du 10 novembre 2023⁷² et 77.696/2-3-16-VR du 11 mai 2025⁷³, aucune notification n'est requise, du moins dans la mesure où les investigations cliniques et études des performances non commerciales ne poursuivent effectivement pas de but lucratif.

2.3.1. L'article 88, 24°, de l'avant-projet remplace le tableau contenu dans la section 1 du chapitre 11 du titre 1 de l'annexe VII de la loi du 20 juillet 2006, qui porte sur les redevances pour les demandes d'avis scientifique, technique ou réglementaire (lire: réglementaire) concernant des médicaments, fourni par l'AFMPS. Les montants de ces redevances sont majorés, mais les tarifs applicables aux demandes effectuées

⁶⁹ Adv.RvS 69.049/3 van 16 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 9 mei 2021 'tot wijziging van de wet van 22 december 2020 betreffende de medische hulpmiddelen', *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1948/1, 33-34, opmerking 4.

⁷⁰ Adv.RvS 70.322/3 van 26 november 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 8 februari 2022 'houdende wijziging van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het federaal agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten', *Parl.St.* Kamer 2021-22, nr. 55-2366/1, 66, opmerking 4.1.

⁷¹ Adv.RvS 72.474/1-2-3-4 van 10 november 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet van 26 december 2022, *Parl.St.* Kamer 2022-23, nr. 55-3015/1, 288, algemene opmerking 2 bij hoofdstuk 3 van titel 5.

⁷² Adv.RvS 74.803/1-2-3-4 van 10 november 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet van 22 december 2023, *Parl.St.* Kamer 2023-24, nr. 55-3697/1, 348-349, algemene opmerking 2.1 bij afdeling 1 van hoofdstuk 5 van titel 9.

⁷³ Adv.RvS 77.696/2-3-16-VR van 11 mei 2025 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet van 18 juli 2025, *Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 56-909/1, 370-371, algemene opmerking 1 bij het enige hoofdstuk van titel 3.

⁶⁹ Avis C.E. 69.049/3 du 16 avril 2021 sur un avant-projet devenu la loi du 9 mai 2021 'modifiant la loi du 22 décembre 2020 relative aux dispositifs médicaux', *Doc. parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-1948/1, pp. 33-34, observation 4.

⁷⁰ Avis C.E. 70.322/3 du 26 novembre 2021 sur un avant-projet devenu la loi du 8 février 2022 'modifiant la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'agence fédérale des médicaments et des produits de santé', *Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, n° 55-2366/1, p. 66, observation 4.1.

⁷¹ Avis C.E. 72.474/1-2-3-4 du 10 novembre 2022 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 26 décembre 2022, *Doc. parl.*, Chambre, 2022-2023, n° 55-3015/1, p. 288, observation générale 2 concernant le chapitre 3 du titre 5.

⁷² Avis C.E. 74.803/1-2-3-4 du 10 novembre 2023 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 22 décembre 2023, *Doc. parl.*, Chambre, 2023-2024, n° 55-3697/1, pp. 348-349, observation générale 2.1 à propos de la section 1re du chapitre 5 du titre 9.

⁷³ Avis C.E. 77.696/2-3-16-VR du 11 mai 2025 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 18 juillet 2025, *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-909/1, pp. 370-371, observation générale 1 sur le chapitre unique du titre 3.

door een kmo, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid, dan voor aanvragen door een grote onderneming.

Op de vraag of de ontworpen bepaling niet moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie als staatssteun, antwoordde de gemachtigde:

“Gelet op het feit dat er materieel geen wijzigingen aan de bepalingen worden gedaan uitgezonderd de wijziging van de tarieven – die voor alle categorieën retributieplichtigen met eenzelfde percentage worden verhoogd – en de verduidelijking dat het kan gaan om zowel mononationale als multinationale dossiers, verandert er in se weinig aan de situatie en is een nieuwe aanmelding niet vereist. In ondergeschikte orde verwijzen wij naar de argumentatie die in advies 70.322/3 reeds werd aangehaald.

Voor wat betreft kmo's verwijzen wij graag naar het feit dat, indien de steun zou worden gezien als staatssteun, deze valt onder de noemer ‘steun ten behoeve van advisering’ of ‘innovatiesteun’. De daartoe voorziene drempels in art. 4, 1), d) of l) van Verordening 651/2014 worden echter nog steeds niet bereikt dan.

Voor de overige instellingen met een bevoordeeld tarief geldt dat zij in die hoedanigheid en voor de activiteiten waarvoor zij de adviezen vragen, een taak van openbaar belang uitoefenen. Hun activiteit is er niet op gericht winst te maken, noch enige vergoeding te ontvangen; zij zou dus niet als een economische activiteit mogen worden gekwalificeerd.

Bijgevolg dient er dus ook geen aanmelding te worden gedaan.”

In zoverre met het klinisch onderzoek in de betrokken universiteiten, erkende ziekenhuizen, stichtingen van openbaar nut en publiekrechtelijke overheden daadwerkelijk geen winstoogmerk voorligt, kan worden ingestemd met de uitleg van de gemachtigde.

Wat betreft het klinisch onderzoek in kmo's kan alvast worden getwijfeld over de inpasbaarheid in artikel 18 of in artikel 28 van verordening (EU) 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 ‘waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard’ (hierna: algemene groepsvrijstellingsverordening), enerzijds, wat betreft de vraag of het daadwerkelijk gaat over consultancy- of innovatiesteun en, anderzijds, omdat de steunintensiteit in die gevallen ten hoogste 50 procent van de in aanmerking komende kosten kan bedragen, terwijl het verschil inzake retributie met de grote ondernemingen veel groter is.

Zoals de Raad van State reeds eerder concludeerde in advies 70.322/3 van 26 november 2021,⁷⁴ zouden de stellers van het voorontwerp het best contact opnemen met de

par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public sont encore toujours moins élevés que ceux applicables aux demandes effectuées par une grande entreprise.

À la question de savoir si la disposition en projet ne doit pas être notifiée à la Commission européenne en tant qu'aide d'État, le délégué a répondu ce qui suit:

“Gelet op het feit dat er materieel geen wijzigingen aan de bepalingen worden gedaan uitgezonderd de wijziging van de tarieven – die voor alle categorieën retributieplichtigen met eenzelfde percentage worden verhoogd – en de verduidelijking dat het kan gaan om zowel mononationale als multinationale dossiers, verandert er in se weinig aan de situatie en is een nieuwe aanmelding niet vereist. In ondergeschikte orde verwijzen wij naar de argumentatie die in advies 70.322/3 reeds werd aangehaald.

Voor wat betreft kmo's verwijzen wij graag naar het feit dat, indien de steun zou worden gezien als staatssteun, deze valt onder de noemer ‘steun ten behoeve van advisering’ of ‘innovatiesteun’. De daartoe voorziene drempels in art. 4, 1), d) of l) van Verordening 651/2014 worden echter nog steeds niet bereikt dan.

Voor de overige instellingen met een bevoordeeld tarief geldt dat zij in die hoedanigheid en voor de activiteiten waarvoor zij de adviezen vragen, een taak van openbaar belang uitoefenen. Hun activiteit is er niet op gericht winst te maken, noch enige vergoeding te ontvangen; zij zou dus niet als een economische activiteit mogen worden gekwalificeerd.

Bijgevolg dient er dus ook geen aanmelding te worden gedaan”.

Dans la mesure où l'investigation clinique dans les universités, hôpitaux agréés, fondations d'utilité publique et autorités de droit public concernés ne poursuit effectivement pas un but lucratif, on peut se rallier aux explications du délégué.

En ce qui concerne l'investigation clinique dans les PME, il est en tout cas permis de douter de la compatibilité avec l'article 18 ou l'article 28 du règlement (UE) 651/2014 de la Commission du 17 juin 2014 ‘déclarant certaines catégories d'aides compatibles avec le marché intérieur en application des articles 107 et 108 du traité’ (ci-après: règlement général d'exemption par catégorie), d'une part, pour ce qui est de la question de savoir s'il s'agit effectivement d'aides aux services de conseil ou d'aides à l'innovation et, d'autre part, parce que dans ces cas l'intensité de l'aide ne peut pas excéder 50 pour cent des coûts admissibles, alors que la différence en matière de redevances avec les grandes entreprises est bien plus grande.

Ainsi que le Conseil d'État a déjà conclu précédemment dans l'avis 70.322/3 du 26 novembre 2021⁷⁴, les auteurs de l'avant-projet seraient bien avisés de prendre contact avec la

⁷⁴ Adv.RvS 70.322/3, aangehaald, *Parl.St.* Kamer 2021-22, nr. 55-2366/1, 68-69, opmerking 4.3.

⁷⁴ Avis C.E. 70.322/3, cité, *Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, n° 55-2366/1, pp. 68-69, observation 4.3.

Europese Commissie over de vraag of de betrokken steun al dan niet moet worden aangemeld, indien ze argumenten menen te hebben waarom de ontworpen maatregelen niet als staatssteun moeten worden beschouwd of onder een vrijstellingsregeling vallen. Indien naar aanleiding van die opmerking de aanmelding werd gedaan, kan thans worden volstaan met het aanmelden van de nieuwe tarieven.

2.3.2. Artikel 88, 24°, van het voorontwerp herneemt het nultarief, vervat in punt VII.1.11.1.7 van de ontworpen tabel in deel 1 van hoofdstuk 11 van titel 1 van bijlage VII bij de wet van 20 juli 2006, voor de aanvraag van een technisch-reglementair of wetenschappelijk advies over een specifieke, welbepaalde kwestie in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type I, II en III) onder de eenzijdige verbintenis van de aanvrager dat hij voor dit geneesmiddel binnen een termijn van twee jaar na het verstrekken van het wetenschappelijk technisch advies (type I, II of III) een aanvraag tot toelating van een klinische proef zal indienen conform de wet van 7 mei 2017 'betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik', en deze eenzijdige wilsuiking bij de aanvraag is gevoegd. Bij de ontworpen wijziging wordt eraan toegevoegd dat die aanvraag mononationale en multinationale dossiers kan betreffen.

De gemachtigde verklaarde dat geen aanmelding werd gedaan bij de Europese Commissie omdat er in de feiten niets verandert aan de bestaande situatie.

De Raad van State had eerder al twijfels geuit bij de stelling dat de ontworpen regeling beschouwd kan worden als steun voor onderzoeks- of ontwikkelingsprojecten in de zin van artikel 25 van de algemene groepsvrijstellingsverordening had geadviseerd om contact op te nemen met de Europese Commissie over de vraag of de betrokken steun al dan niet moet worden aangemeld, indien de stellers van het voorontwerp argumenten menen te hebben waarom de ontworpen maatregelen niet als staatssteun moeten worden beschouwd of onder een vrijstellingsregeling vallen.⁷⁵ Indien naar aanleiding van die opmerking de aanmelding werd gedaan, is thans geen nieuwe aanmelding vereist.

2.4. Artikel 89, 1°, van het voorontwerp bepaalt de tarieven van de bijdrage voor de uitoefening van bepaalde activiteiten inzake medische hulpmiddelen, waarbij in de ontworpen tabel van hoofdstuk 3 van bijlage IX bij de wet van 20 juli 2006 voortaan ook een onderscheid wordt gemaakt naargelang de omzet van de bijdrageplichtigen.

Op de vraag of de ontworpen bepaling niet moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie als staatssteun, antwoordde de gemachtigde:

"De belasting op actoren met een beperkte omzet wordt verlicht. Dit wordt gecompenseerd door een belastingverhoging bij de actoren met een grote omzet.

⁷⁵ Adv.RvS 70.322/3, aangehaald, *Parl.St.* Kamer 2021-22, nr. 55-2366/1, 67-68, opmerking 4.2.

Commission européenne afin de se renseigner sur la question de savoir si l'aide concernée doit être notifiée ou non, s'ils estiment disposer d'arguments justifiant que les mesures en projet ne doivent pas être considérées comme une aide d'État ou qu'elles relèvent d'un régime d'exemption. Si, à la suite de cette observation, la notification a été faite, il peut actuellement suffire de notifier les nouveaux tarifs.

2.3.2. L'article 88, 24°, de l'avant-projet reproduit le taux zéro, inscrit au point VII.1.11.1.7 du tableau en projet contenu dans la section 1 du chapitre 11 du titre 1 de l'annexe VII de la loi du 20 juillet 2006, pour la demande d'un avis technico-réglementaire ou scientifique sur une question précise spécifique relative à la recherche et au développement d'un médicament (type I, II et III) dans le cadre de l'engagement unilatéral du demandeur selon lequel il introduira pour ce médicament, dans un délai de deux ans après la fourniture de l'avis scientifique technique (type I, II ou III), une demande d'autorisation d'un essai clinique conformément à la loi du 7 mai 2017 'relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain', et selon lequel cette expression de volonté unilatérale a été jointe à la demande. La modification en projet ajoute que cette demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.

Le délégué a déclaré qu'aucune notification n'a été faite à la Commission européenne étant donné que, dans les faits, rien ne change par rapport à la situation existante.

Le Conseil d'État avait déjà précédemment exprimé des doutes quant à la thèse selon laquelle le régime en projet peut être considéré comme une aide aux projets de recherche et de développement au sens de l'article 25 du règlement général d'exemption par catégorie et avait conseillé de prendre contact avec la Commission européenne afin de se renseigner sur la question de savoir si l'aide concernée doit être notifiée ou non, si les auteurs de l'avant-projet estiment disposer d'arguments justifiant que les mesures en projet ne doivent pas être considérées comme une aide d'État ou qu'elles relèvent d'un régime d'exemption⁷⁵. Si, à la suite de cette observation, la notification a été faite, aucune nouvelle notification n'est actuellement requise.

2.4. L'article 89, 1°, de l'avant-projet fixe les taux de la contribution pour l'exercice de certaines activités relatives aux dispositifs médicaux, le tableau en projet du chapitre 3 de l'annexe IX de la loi du 20 juillet 2006 opérant dorénavant aussi une distinction en fonction du chiffre d'affaires des redevables.

À la question de savoir si la disposition en projet ne doit pas être notifiée à la Commission européenne en tant qu'aide d'État, le délégué a répondu ce qui suit:

"De belasting op actoren met een beperkte omzet wordt verlicht. Dit wordt gecompenseerd door een belastingverhoging bij de actoren met een grote omzet.

⁷⁵ Avis C.E. 70.322/3, cité, *Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, n° 55-2366/1, pp. 67-68, observation 4.2.

Echter, wij zijn van mening dat het niet gaat om staatssteun gezien de belasting niet van die aard is dat zij in staat zou zijn om de concurrentie in ernstige mate te verstoren of op de een of andere manier het handelsverkeer tussen de lidstaten te beïnvloeden. Daarvoor is de taks in kwestie te beperkt.

Tevens ontbreekt de vereiste selectiviteit. De belasting-tarieven zijn van toepassing op de gehele sector, zonder onderscheid. Het verschil vloeit voort uit de algemene opzet van het belastingstelsel, en is er niet op geënt om specifieke types ondernemingen te bevoordelen. Een fiscaal voordeel is alleen selectief als het ondernemingen in een vergelijkbare feitelijke en juridische situatie gunstiger behandelt dan het normale stelsel.

De specifieke feitelijke en juridische situatie vloeit in deze voort uit de verschillende categorieën van belastingplichtigen en activiteiten die worden vastgelegd en op basis waarvan het aantal entiteiten wordt vastgesteld. Eens deze objectieve categorie is vastgesteld – overigens gebaseerd op het risico van de activiteit in kwestie en de hiermee gepaard gaande werklast voor het FAGG, wat het verschil verantwoordt, gelden steeds dezelfde tarieven per entiteit, zij het afhankelijk van de schaal van de omzet. Echter heeft het Hof van Justitie reeds geoordeeld dat het Unierecht inzake staatssteun zich niet verzet tegen progressieve belastingtarieven die tot doel hebben rekening te houden met de draagkracht van de belastingplichtigen. Bovendien is omzet over het algemeen zowel een neutraal onderscheidingscriterium als een relevante indicator voor de draagkracht van de belastingplichtigen (zie HvJ. C-562/19 P - Commissie/Polen, overwegingen 40 en 41).

Het feit dat het hier gaat over vaste bedragen eerder dan een procentueel geheven belasting op de omzet doet hier niet aan af.”

De Raad van State meent een voorbehoud te moeten formuleren bij het betoog van de gemachtigde. Het klopt dat het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat de omzet over het algemeen zowel een neutraal onderscheidingscriterium als een relevante indicator voor de draagkracht van de belastingplichtigen vormt,⁷⁶ maar dat neemt niet weg dat de progressiviteit geen essentieel kenmerk is van de regeling inzake belastingen en retributies voor het FAGG, zodat zou kunnen worden betwijfeld of de differentiatie volgens de omzet van een onderneming strookt met de aard en de algemene opzet van het lastenstelsel waarbinnen die differentiatie gebeurt.⁷⁷ Binnen de beperkte tijd waarover hij beschikt heeft de Raad van State dit evenwel niet verder kunnen onderzoeken.

3.1. In zoverre de ontworpen bepalingen betrekking hebben op heffingen of retributies met betrekking tot klinische proeven

Echter, wij zijn van mening dat het niet gaat om staatssteun gezien de belasting niet van die aard is dat zij in staat zou zijn om de concurrentie in ernstige mate te verstoren of op de een of andere manier het handelsverkeer tussen de lidstaten te beïnvloeden. Daarvoor is de taks in kwestie te beperkt.

Tevens ontbreekt de vereiste selectiviteit. De belasting-tarieven zijn van toepassing op de gehele sector, zonder onderscheid. Het verschil vloeit voort uit de algemene opzet van het belastingstelsel, en is er niet op geënt om specifieke types ondernemingen te bevoordelen. Een fiscaal voordeel is alleen selectief als het ondernemingen in een vergelijkbare feitelijke en juridische situatie gunstiger behandelt dan het normale stelsel.

De specifieke feitelijke en juridische situatie vloeit in deze voort uit de verschillende categorieën van belastingplichtigen en activiteiten die worden vastgelegd en op basis waarvan het aantal entiteiten wordt vastgesteld. Eens deze objectieve categorie is vastgesteld – overigens gebaseerd op het risico van de activiteit in kwestie en de hiermee gepaard gaande werklast voor het FAGG, wat het verschil verantwoordt, gelden steeds dezelfde tarieven per entiteit, zij het afhankelijk van de schaal van de omzet. Echter heeft het Hof van Justitie reeds geoordeeld dat het Unierecht inzake staatssteun zich niet verzet tegen progressieve belastingtarieven die tot doel hebben rekening te houden met de draagkracht van de belastingplichtigen. Bovendien is omzet over het algemeen zowel een neutraal onderscheidingscriterium als een relevante indicator voor de draagkracht van de belastingplichtigen (zie HvJ. C-562/19 P - Commissie/Polen, overwegingen 40 en 41).

Het feit dat het hier gaat over vaste bedragen eerder dan een procentueel geheven belasting op de omzet doet hier niet aan af.”

Le Conseil d'État estime devoir formuler une réserve en ce qui concerne l'argumentation du délégué. S'il est vrai que la Cour de justice a jugé que, d'une manière générale, le chiffre d'affaires constitue à la fois un critère de distinction neutre et un indicateur pertinent de la capacité contributive des assujettis⁷⁶, il n'en demeure pas moins que la progressivité n'est pas une caractéristique essentielle de la réglementation en matière d'impôts et de redevances au profit de l'AFMPS, de sorte que l'on pourrait douter que la différenciation selon le chiffre d'affaires d'une entreprise soit conforme à la nature et à l'économie générale du système dans lequel cette différenciation s'inscrit⁷⁷. Dans le délai limité qui lui est imparti, le Conseil d'État n'a toutefois pas pu examiner ce point plus avant.

3.1. Dans la mesure où les dispositions en projet concernent des contributions ou redevances relatives aux

⁷⁶ HvJ 3 maart 2020, C-75/18, *Vodafone Magyarország*, ECLI:EU:C:2020:139, punt 50; HvJ 16 maart 2021, C-562/19 P, *Commissie t. Polen*, ECLI:EU:C:2021:201, punt 41.

⁷⁷ HvJ 22 december 2008, C-487/06 P, *British Aggregates Association*, ECLI:EU:C:2008:757, punt 83.

⁷⁶ C.J.U.E., 3 mars 2020, C-75/18, *Vodafone Magyarország*, ECLI:EU:C:2020:139, point 50; C.J.U.E., 16 mars 2021, C-562/19 P, *Commission c. Pologne*, ECLI:EU:C:2021:201, point 41.

⁷⁷ C.J.U.E., 22 décembre 2008, C-487/06 P, *British Aggregates Association*, ECLI:EU:C:2008:757, point 83.

met geneesmiddelen voor menselijk gebruik,⁷⁸ moet worden gewezen op artikel 86 van verordening (EU) nr. 536/2014,⁷⁹ dat bepaalt dat ze de mogelijkheid onverlet laat dat de lidstaten een vergoeding verlangen voor de in die verordening beschreven activiteiten, op voorwaarde dat de hoogte van die vergoeding op transparante wijze wordt vastgesteld en berust op het beginsel dat de vergoeding kostendekkend moet zijn. Voor niet-commerciële klinische proeven kunnen lidstaten lagere vergoedingen vaststellen.

In zoverre de ontworpen bepalingen betrekking hebben op heffingen of retributies met betrekking tot medische hulpmiddelen of medische hulpmiddelen voor *in-vitro*diagnostiek,⁸⁰ moet worden gewezen op de voorwaarde, vervat in artikel 111, lid 1, van verordening (EU) 2017/745, dat het heffen door de lidstaten van een vergoeding voor in de verordening beschreven activiteiten inzake medische hulpmiddelen, slechts mogelijk is indien “de hoogte van die vergoeding wordt vastgesteld op transparante wijze en met als uitgangspunt dat ze kostendekkend moet zijn”. Artikel 104, lid 1, van verordening (EU) 2017/746 bevat een gelijkaardige voorwaarde wat betreft medische hulpmiddelen voor *in-vitro*diagnostiek.

Aan het vereiste van transparantie is voldaan aangezien de ontworpen heffingen of retributies bepaald zullen worden bij een wettelijke regeling die wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en die bijgevolg toegankelijk is voor alle belanghebbenden.

Of daadwerkelijk is voldaan aan het vereiste van het kostendekkend karakter, kan de Raad van State niet beoordelen bij gebrek aan het nodige feitelijke inzicht ter zake.⁸¹

Voor zover het retributies betreft, ligt het vereiste kostendekkend karakter overigens in lijn met het internrechtelijke vereiste voor retributies, namelijk dat ze een geldelijke vergoeding

essais cliniques de médicaments à usage humain⁷⁸, il convient de relever l'article 86 du règlement (UE) n° 536/2014⁷⁹, qui dispose que ce règlement ne préjuge pas de la possibilité pour les États membres de prélever une redevance pour les activités prévues dans ce règlement, pour autant que le montant de la redevance soit fixé de manière transparente et sur la base du principe de couverture des coûts. Les États membres peuvent instaurer des redevances réduites pour les essais cliniques non commerciaux.

Dans la mesure où les dispositions en projet concernent des contributions ou redevances relatives à des dispositifs médicaux ou à des dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro*⁸⁰, il convient de se référer à la condition, inscrite à l'article 111, paragraphe 1, du règlement (UE) 2017/745, selon laquelle le prélèvement par les États membres d'une redevance pour les activités liées aux dispositifs médicaux prévues par le règlement n'est possible que si “le montant de celle-ci [est] fixé de manière transparente et conformément au principe de couverture des coûts”. L'article 104, paragraphe 1, du règlement (UE) 2017/746 contient une condition analogue en ce qui concerne les dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro*.

Il est satisfait à l'exigence de transparence puisque les contributions ou redevances en projet seront déterminées par un dispositif légal publié au *Moniteur belge* et par conséquent accessible à tous les intéressés.

Quant à savoir s'il est effectivement satisfait à l'exigence de couverture des coûts, le Conseil d'État n'est pas en mesure de procéder à cette appréciation dès lors qu'il n'a pas connaissance des éléments de fait nécessaires en la matière⁸¹.

Dans la mesure où il s'agit de redevances, l'exigence de couverture des coûts s'inscrit d'ailleurs dans le droit fil de l'exigence de droit interne en matière de redevances, à savoir

⁷⁸ Op basis van een overzicht van de belastingen en retributies, vervat in de bijlagen bij de wet van 20 juli 2006, die verband houden met verordening (EU) 536/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 ‘betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik en tot intrekking van Richtlijn 2001/20/EG’, bezorgd door de gemachtigde, lijkt het te gaan om de artikelen 85, 9°, 87, 1° en 2°, en 88, 50°, van het voorontwerp.

⁷⁹ Verordening (EU) nr. 536/2014 ‘van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik en tot intrekking van Richtlijn 2001/20/EG’.

⁸⁰ Op basis van het voormelde overzicht van de belastingen en retributies, vervat in de bijlagen bij de wet van 20 juli 2006, die verband houden met verordening (EU) 2017/745 en verordening (EU) 2017/746, bezorgd door de gemachtigde, lijkt het te gaan om de artikelen 83, 1°, 87, 3° en 4°, 88, 54°, en 89 van het voorontwerp.

⁸¹ In elk geval moet een voorbehoud worden geformuleerd in zoverre de kostprijs voor niet-commercieel klinisch onderzoek, niet-commerciële prestatiestudies en niet-commerciële klinische proeven door middel van de vergoedingen ten laste zouden worden van gelegd commercieel klinisch onderzoek, commerciële prestatiestudies en commerciële klinische proeven, aangezien het kostendekkend karakter niet zonder meer kan worden beoordeeld op het niveau van de sector van klinische proeven en prestatiestudies, veeleer dan op het niveau van de individuele opdrachtgever.

⁷⁸ Sur la base d'un aperçu des impôts et redevances, contenu dans les annexes de la loi du 20 juillet 2006, en lien avec le règlement (UE) 536/2014 du Parlement européen et du Conseil du 16 avril 2014 ‘relatif aux essais cliniques de médicaments à usage humain et abrogeant la directive 2001/20/CE’, fourni par le délégué, il semble s'agir des articles 85, 9°, 87, 1° et 2°, et 88, 50°, de l'avant-projet.

⁷⁹ Règlement (UE) n° 536/2014 du Parlement européen et du Conseil du 16 avril 2014 ‘relatif aux essais cliniques de médicaments à usage humain et abrogeant la directive 2001/20/CE’.

⁸⁰ Sur la base de l'aperçu des impôts et redevances précité, contenu dans les annexes de la loi du 20 juillet 2006, en lien avec le règlement (UE) 2017/745 et le règlement (UE) 2017/746, fourni par le délégué, il semble s'agir des articles 83, 1°, 87, 3° et 4°, 88, 54°, et 89 de l'avant-projet.

⁸¹ En tout état de cause, il convient de formuler une réserve dans la mesure où le coût de l'investigation clinique non commerciale, des études des performances non commerciales et des essais cliniques non commerciaux serait imputé, par le biais des redevances, sur l'investigation clinique commerciale, sur les études des performances commerciales et sur les essais cliniques commerciaux, étant donné que la couverture des coûts ne peut pas purement et simplement être appréciée au niveau du secteur des essais cliniques et études des performances, plutôt qu'au niveau du promoteur individuel.

moeten zijn voor een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd, en dat ze een louter vergoedend karakter moeten hebben, zodat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is.⁸²

3.2. In zoverre de ontworpen bepalingen betrekking hebben op heffingen of retributies met betrekking tot diergeneesmiddelen,⁸³ moet worden gewezen op artikel 2, lid 8, van verordening (EU) 2019/6 en overweging 91 bij deze verordening.

Overweging 91 van verordening (EU) 2019/6 luidt als volgt:

“Voor de bescherming van de volksgezondheid, de diergezondheid en het milieu moeten de activiteiten, de diensten en de taken die in deze verordening aan het Bureau zijn toegewezen voldoende worden gefinancierd. Deze activiteiten, diensten en taken moeten worden gefinancierd door middel van vergoedingen die door het Bureau aan ondernemingen in rekening worden gebracht. Deze vergoedingen mogen echter geen afbreuk doen aan het recht van de lidstaten om vergoedingen in rekening te brengen voor op nationaal niveau verrichte activiteiten en taken.”

Artikel 2, lid 8, van deze verordening bepaalt dat de verordening nationale bepalingen inzake vergoedingen onverlet laat, met uitzondering van de procedure voor een gecentraliseerde vergunning voor het in de handel brengen.

De gemachtigde verklaarde het volgende wat betreft de overeenstemming van het voorontwerp met de voornoemde bepalingen:

“De vergoeding voor de gecentraliseerde vergunning waarvan sprake in artikel 2, lid 8 wordt verder uitgewerkt in artikel 43, lid 1 van de Verordening.

Met betrekking tot de centrale vergunningen voor diergeneesmiddelen is er de volgende belasting:

— III.2: de jaarlijkse bijdrage voor de vergunning voor het in de handel brengen van een gecommmercialiseerd geneesmiddel, door de vergunninghouder te betalen. Dit is geen bijdrage voor de procedure om de vergunning te verlenen, aangezien die door de Europees Geneesmiddelenbureau wordt gevoerd en het FAGG hier niet in tussenkomt. Echter heeft het FAGG wel taken met betrekking tot de controle van deze vergunninghouders, en deze bijdrage wordt geheven om de kosten daarvan mee te kunnen dekken – het blijft evenwel een belasting en is dus niet zuiver kostendekkend. Ze overlapt niet met de vergoeding voor het Europees Geneesmiddelenbureau

⁸² GwH 19 november 2015, nr. 162/2015, B.5.

⁸³ Op basis van het voormelde overzicht van de belastingen en retributies, vervat in de bijlagen bij de wet van 20 juli 2006, die verband houden met verordening (EU) 2019/6, bezorgd door de gemachtigde, lijkt het te gaan om de artikelen 84, 2°, 85, 3° en 9°, en 88, 55° tot 78°, van het voorontwerp.

qu'elles doivent constituer une rémunération pécuniaire pour un service accompli par l'autorité au bénéfice du redevable considéré isolément, et qu'elles doivent présenter un caractère purement indemnitaire, de sorte qu'un rapport raisonnable doit exister entre le coût ou la valeur du service fourni et le montant dû par le redevable⁸².

3.2. Dans la mesure où les dispositions en projet concernent des contributions ou redevances relatives aux médicaments vétérinaires⁸³, on relèvera l'article 2, paragraphe 8, du règlement (UE) 2019/6 et le considérant 91 de ce règlement.

Le considérant 91 du règlement (UE) 2019/6 s'énonce comme suit:

“Afin de protéger la santé publique et la santé animale et l'environnement, les activités, services et tâches attribués à l'Agence par le présent règlement devraient être financés de manière adéquate. Ces activités, services et tâches devraient être financés par la perception, par l'Agence, des redevances à payer par les entreprises. La perception de ces redevances ne devrait toutefois pas porter atteinte au droit des États membres de percevoir des redevances pour les activités et tâches exécutées à l'échelle nationale”.

L'article 2, paragraphe 8, de ce règlement dispose que ce dernier est sans préjudice des dispositions nationales en matière de redevances, à l'exception de ce qui a trait à la procédure centralisée d'autorisation de mise sur le marché.

En ce qui concerne la conformité de l'avant-projet avec les dispositions précitées, le délégué a déclaré ce qui suit:

“De vergoeding voor de gecentraliseerde vergunning waarvan sprake in artikel 2, lid 8 wordt verder uitgewerkt in artikel 43, lid 1 van de Verordening.

Met betrekking tot de centrale vergunningen voor diergeneesmiddelen is er de volgende belasting:

— III.2: de jaarlijkse bijdrage voor de vergunning voor het in de handel brengen van een gecommmercialiseerd geneesmiddel, door de vergunninghouder te betalen. Dit is geen bijdrage voor de procedure om de vergunning te verlenen, aangezien die door de Europees Geneesmiddelenbureau wordt gevoerd en het FAGG hier niet in tussenkomt. Echter heeft het FAGG wel taken met betrekking tot de controle van deze vergunninghouders, en deze bijdrage wordt geheven om de kosten daarvan mee te kunnen dekken – het blijft evenwel een belasting en is dus niet zuiver kostendekkend. Ze overlapt niet met de vergoeding voor het Europees Geneesmiddelenbureau

⁸² C.C., 19 novembre 2015, n° 162/2015, B.5.

⁸³ Sur la base de l'aperçu des impôts et redevances précité, contenu dans les annexes de la loi du 20 juillet 2006, en lien avec le règlement (UE) 2019/6, fourni par le délégué, il semble s'agir des articles 84, 2°, 85, 3° et 9°, et 88, 55° à 78°, de l'avant-projet.

en heeft geen uitstaans met de procedure voor de verlening van de vergunning zelf.

Voor het overige zijn er in onze wetgeving enkel retributies inzake vergunningen voor het in de handel brengen, toepasselijk op nationale vergunningsprocedures en gedecentraliseerde vergunningsprocedure, opgesomd in Bijlage VII, Titel 12, Hoofdstuk 1.

Gelet op de bewoordingen van de tekst, dat de verordeningen nationale bepalingen inzake vergoedingen onverlet laat, met uitzondering van de procedure voor de gecentraliseerde procedure, lezen wij de tekst als dusdanig dat er in dat geval inderdaad geen vergoedingen voor de aanvraagprocedure zijn toegelaten. Maar er bestaan dus ook geen taksen of retributies voor die gecentraliseerde procedure in de FAGG-wetgeving.

Wij hebben geen weet van documenten van de EU die dit verder toelichten, buiten considerans 3 van de Verordening (EU) 2024/568 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende de aan het Europees Geneesmiddelenbureau te betalen vergoedingen en heffingen, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2017/745 en (EU) 2022/123 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 658/2014 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 297/95 van de Raad, dat de vergoedingen voor het Europees Geneesmiddelenbureau vaststelt, en waar het volgende wordt gesteld:

Hoewel deze verordening de vergoedingen en heffingen moet regelen die door het Bureau in rekening worden gebracht, blijft de bevoegdheid met betrekking tot de door de bevoegde autoriteiten in rekening gebrachte vergoedingen bij de lidstaten berusten. Dezelfde activiteit mag echter niet twee keer worden aangerekend aan aanvragers en houders van vergunningen voor het in de handel brengen."

Aangezien de gemachtigde verklaarde dat er geen retributies of belastingen worden ingevoerd voor handelingen of voor dienstverlening van België in het kader van de gecentraliseerde vergunning voor het in de handel brengen, rijst geen probleem wat betreft de overeenstemming met artikel 2, lid 8, van verordening (EU) 2019/6.

4. In de artikelen 83, 86 en 87 van het voorontwerp schrijve men "de bijlage gevoegd bij deze wet" in plaats van "de Bijlage I gevoegd bij deze wet" of "de bijlage I gevoegd bij deze wet".

In het opschrift van bijlage I schrijve men "Bijlage", aangezien er slechts één bijlage is gevoegd bij het voorontwerp.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 83

1. In de inleidende zin van artikel 83 van het voorontwerp schrijve men "van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten" in plaats van "van dezelfde wet".

en heeft geen uitstaans met de procedure voor de verlening van de vergunning zelf.

Voor het overige zijn er in onze wetgeving enkel retributies inzake vergunningen voor het in de handel brengen, toepasselijk op nationale vergunningsprocedures en gedecentraliseerde vergunningsprocedure, opgesomd in Bijlage VII, Titel 12, Hoofdstuk 1.

Gelet op de bewoordingen van de tekst, dat de verordeningen nationale bepalingen inzake vergoedingen onverlet laat, met uitzondering van de procedure voor de gecentraliseerde procedure, lezen wij de tekst als dusdanig dat er in dat geval inderdaad geen vergoedingen voor de aanvraagprocedure zijn toegelaten. Maar er bestaan dus ook geen taksen of retributies voor die gecentraliseerde procedure in de FAGG-wetgeving.

Wij hebben geen weet van documenten van de EU die dit verder toelichten, buiten considerans 3 van de Verordening (EU) 2024/568 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende de aan het Europees Geneesmiddelenbureau te betalen vergoedingen en heffingen, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2017/745 en (EU) 2022/123 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 658/2014 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 297/95 van de Raad, dat de vergoedingen voor het Europees Geneesmiddelenbureau vaststelt, en waar het volgende wordt gesteld:

Hoewel deze verordening de vergoedingen en heffingen moet regelen die door het Bureau in rekening worden gebracht, blijft de bevoegdheid met betrekking tot de door de bevoegde autoriteiten in rekening gebrachte vergoedingen bij de lidstaten berusten. Dezelfde activiteit mag echter niet twee keer worden aangerekend aan aanvragers en houders van vergunningen voor het in de handel brengen".

Dès lors que le délégué a déclaré qu'aucune redevance ou impôt n'est instauré pour les actes ou les prestations de service de la Belgique dans le cadre de l'autorisation centralisée de mise sur le marché, aucun problème ne se pose en ce qui concerne la conformité avec l'article 2, paragraphe 8, du règlement (UE) 2019/6.

4. Aux articles 83, 86 et 87 de l'avant-projet, on écrira "l'annexe jointe à la présente loi" au lieu de "l'annexe I jointe à la présente loi".

Dans l'intitulé de l'annexe I, on écrira "Annexe" dès lors qu'une seule annexe est jointe à l'avant-projet.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Article 83

1. Dans la phrase liminaire de l'article 83 de l'avant-projet, on écrira "de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé" au lieu de "de la même loi".

2. De wijziging die wordt aangebracht bij artikel 83 van het voorontwerp betreft slechts één percentage dat wordt gewijzigd, namelijk de hoogte van de heffing, vermeld in de vierde kolom van bijlage I.1 bij de wet van 20 juli 2006 (0,34010 % in plaats van 0,3073 %). De wijzigingsbepaling in artikel 83, 1°, van het voorontwerp moet dan ook worden beperkt tot dat ene percentage en artikel 83, 2°, van het voorontwerp moet worden weggelaten, zoals de gemachtigde bevestigde.

Artikel 84

1. In artikel 84, 1°, van het voorontwerp wordt voor de bijdrage verschuldigd door personen gemachtigd geneesmiddelen af te leveren aan het publiek voortaan een verschillend bedrag bepaald voor voor het publiek geopende apotheken enerzijds en voor ziekenhuisapotheken anderzijds. Op de vraag om die verschillende behandeling te verantwoorden in het licht van het gelijkheidsbeginsel, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Kosten die samengaan met de taken die het Agentschap uitoefent met betrekking tot de controle op ziekenhuizen zijn groter dan die met betrekking tot diegene die voortvloeien uit de taken die samengaan met de publieke officina's.

Het doel van deze bepaling is om de kosten die het FAGG maakt voor algemene dienstverlening ten bate van deze twee stakeholders correct te dekken. We stellen vast dat het middel dat de inkomsten genereert, namelijk de heffing op het aantal verpakkingen, daar niet perfect in slaagt. De door deze twee stakeholders verhandelde volumes staan namelijk niet helemaal in verhouding tot de kosten die ze moeten dekken.”

De betrokken bijdrage is geen retributie, zodat niet is vereist dat voor de beide soorten apotheken afzonderlijk wordt verantwoord dat de bijdrage een geldelijke vergoeding is voor een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd, en dat zij een louter vergoedend karakter moet hebben, in welk geval er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is. Dat neemt niet weg dat ook belastingen zoals deze in overeenstemming moeten zijn met het gelijkheidsbeginsel, temeer daar de wetgever beoogde om de belastingen ten behoeve van het FAGG zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de kosten die het FAGG maakt ten voordele van de betrokken bijdrageplichtigen.

De Raad van State beschikt niet over het vereiste feitelijke inzicht om te kunnen beoordelen of de verschillende bedragen kunnen worden verantwoord door verschillende kosten die het FAGG maakt voor beide soorten apotheken. Hij moet op dit punt dan ook een voorbehoud formuleren.

2. De bijdrage voor geneesmiddelen voor menselijk gebruik, zoals gewijzigd bij artikel 84, 1°, van het voorontwerp, ligt beduidend lager dan de bijdrage voor geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik, zoals gewijzigd bij artikel 84, 2°, van het voorontwerp. Op de vraag om die verschillende behandeling te verantwoorden in het licht van het gelijkheidsbeginsel, antwoordde de gemachtigde als volgt:

2. La modification apportée par l'article 83 de l'avant-projet ne porte que sur un seul pourcentage qui est modifié, à savoir le taux du prélèvement mentionné dans la quatrième colonne de l'annexe I.1 de la loi du 20 juillet 2006 (0,34010 % au lieu de 0,3073 %). La disposition modificative contenue à l'article 83, 1°, de l'avant-projet doit dès lors être limitée à ce seul pourcentage et l'article 83, 2°, de l'avant-projet doit être omis, comme l'a confirmé le délégué.

Article 84

1. En ce qui concerne la contribution due par les personnes habilitées à délivrer des médicaments au public, l'article 84, 1°, de l'avant-projet fixe désormais un montant différent pour les pharmacies ouvertes au public, d'une part, et pour les pharmacies hospitalières, d'autre part. Invité à justifier cette différence de traitement au regard du principe d'égalité, le délégué a donné la réponse suivante:

“Kosten die samengaan met de taken die het Agentschap uitoefent met betrekking tot de controle op ziekenhuizen zijn groter dan die met betrekking tot diegene die voortvloeien uit de taken die samengaan met de publieke officina's.

Het doel van deze bepaling is om de kosten die het FAGG maakt voor algemene dienstverlening ten bate van deze twee stakeholders correct te dekken. We stellen vast dat het middel dat de inkomsten genereert, namelijk de heffing op het aantal verpakkingen, daar niet perfect in slaagt. De door deze twee stakeholders verhandelde volumes staan namelijk niet helemaal in verhouding tot de kosten die ze moeten dekken.”

La contribution concernée n'étant pas une redevance, il n'est pas requis de justifier séparément pour les deux types de pharmacies que la contribution est une rémunération financière pour un service accompli par l'autorité au profit du redevable, considéré individuellement, et qu'elle doit avoir un caractère purement rémunératoire, auquel cas il doit exister un rapport raisonnable entre le coût ou la valeur du service fourni et le montant dû par le redevable. Il n'en demeure pas moins que les impôts tels que celui-ci doivent aussi être conformes au principe d'égalité, d'autant plus que l'objectif du législateur était d'aligner autant que possible les impôts au profit de l'AFMPS sur les coûts engagés par celle-ci au profit des redevables concernés.

Le Conseil d'État ne dispose pas des connaissances de fait requises pour apprécier si les différents montants peuvent être justifiés par différents frais engagés par l'AFMPS pour les deux types de pharmacies. Il se doit dès lors de formuler une réserve sur ce point.

2. La contribution pour les médicaments à usage humain, modifiée par l'article 84, 1°, de l'avant-projet, est nettement inférieure à celle pour les médicaments à usage vétérinaire, modifiée par l'article 84, 2°, de l'avant-projet. Invité à justifier cette différence de traitement au regard du principe d'égalité, le délégué a répondu ce qui suit:

“Het doel van deze bepaling is om de kosten die het FAGG maakt voor algemene dienstverlening ten bate van deze twee stakeholders correct te dekken. We stellen vast dat het middel dat de inkomsten genereert, namelijk de heffing op het aantal vergunningen, daar niet perfect in slaagt. De aantallen vergunningen die deze twee stakeholders bezitten, staan namelijk niet helemaal in verhouding tot de kosten die ze moeten dekken. Om beiden gelijk te behandelen en alle kosten te dekken, is een verschillend tarief per marktvergunning noodzakelijk.”

Ook hier moet de Raad van State een voorbehoud formuleren, om dezelfde redenen als in opmerking 1.

Artikel 85

1. Artikel 85 van het voorontwerp brengt een aantal wijzigingen aan in bijlage III bij de wet van 20 juli 2006, waarvan het opschrift luidt: “Jaarlijkse bijdrage van marktdeelnemers”. Dat het gaat om een jaarlijkse bijdrage blijkt evenwel niet uit de tekst van die bijlage zelf. Dat is ook het geval voor artikel 14/9 van dezelfde wet, aangezien het jaarlijkse karakter van de bijdrage enkel blijkt uit het opschrift van onderafdeling 3 dat dat artikel omvat. De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

“In het tweede lid wordt melding gemaakt van het feit dat ‘1 april van het jaar waarvoor de bijdrage verschuldigd is, wordt gehanteerd als referentiedatum’, wat impliceert dat de belasting niet louter eenmaal wordt geheven. Toch moeten we toegeven dat de tekst op dat vlak onduidelijk is, des te meer omdat de paragrafen § 1/1 en § 1/2, die evenwel later werden toegevoegd, wél uitdrukkelijk spreken van een ‘jaarlijkse bijdrage’.

De parlementaire voorbereiding bij het artikel vermeldt met betrekking tot dit artikel ook dat het gaat om een jaarlijkse bijdrage en dit dus daadwerkelijk de bedoeling van de wetgever is geweest. (Kamer, Parl. St. 2017-2018, nr. 51-2437/001, p. 10).”

Het is dan ook raadzaam om deze wijziging te baat te nemen om ook in paragraaf 1 van artikel 14/9 van de wet van 20 juli 2006 uitdrukkelijk te vermelden dat het gaat om een jaarlijkse bijdrage.

2. In het ontworpen punt III.9 van bijlage III bij de wet van 20 juli 2006 wordt verwezen naar een “vergunning als bedoeld in artikel 40/1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik” en naar een “vergunning bedoeld in artikel 99, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”. Op de vraag of ook geen melding moet worden gemaakt van registraties die zijn verricht overeenkomstig verordening (EU) 2019/6, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Er bevindt zich een equivalent in artikel 95 van de Verordening 2019/6. Er blijkt inderdaad een lacune te zijn nu artikel 12*bis*, § 4, eerste lid Geneesmiddelenwet deze registraties in het kader van diergeneesmiddelen niet meer dekt.”

“Het doel van deze bepaling is om de kosten die het FAGG maakt voor algemene dienstverlening ten bate van deze twee stakeholders correct te dekken. We stellen vast dat het middel dat de inkomsten genereert, namelijk de heffing op het aantal vergunningen, daar niet perfect in slaagt. De aantallen vergunningen die deze twee stakeholders bezitten, staan namelijk niet helemaal in verhouding tot de kosten die ze moeten dekken. Om beiden gelijk te behandelen en alle kosten te dekken, is een verschillend tarief per marktvergunning noodzakelijk”.

En l’espèce également, le Conseil d’État se doit de formuler une réserve, pour les mêmes motifs que ceux évoqués à l’observation 1.

Article 85

1. L’article 85 de l’avant-projet apporte un certain nombre de modifications à l’annexe III de la loi du 20 juillet 2006, dont l’intitulé s’énonce comme suit: “Contribution annuelle des opérateurs économiques”. Il ne ressort toutefois pas du texte de cette annexe même qu’il s’agit d’une contribution annuelle. Tel est également le cas de l’article 14/9 de la même loi, dès lors que le caractère annuel de la contribution ressort uniquement de l’intitulé de la sous-section 3 que cet article contient. À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit:

“In het tweede lid wordt melding gemaakt van het feit dat ‘1 april van het jaar waarvoor de bijdrage verschuldigd is, wordt gehanteerd als referentiedatum’, wat impliceert dat de belasting niet louter eenmaal wordt geheven. Toch moeten we toegeven dat de tekst op dat vlak onduidelijk is, des te meer omdat de paragrafen § 1/1 en § 1/2, die evenwel later werden toegevoegd, wél uitdrukkelijk spreken van een ‘jaarlijkse bijdrage’.

De parlementaire voorbereiding bij het artikel vermeldt met betrekking tot dit artikel ook dat het gaat om een jaarlijkse bijdrage en dit dus daadwerkelijk de bedoeling van de wetgever is geweest. (Kamer, Parl. St. 2017-2018, nr. 51-2437/001, p. 10).”

Il est dès lors conseillé de mettre cette modification à profit pour également mentionner expressément dans le paragraphe 1er de l’article 14/9 de la loi du 20 juillet 2006 qu’il s’agit d’une contribution annuelle.

2. Le point III.9, en projet, de l’annexe III de la loi du 20 juillet 2006 renvoie à une “autorisation visée à l’article 40/1, alinéa 1er, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain” et à une “autorisation visée à l’article 99, [paragraphe 1], du [r]èglement (UE) 2019/6 du 11 décembre 2018 du Parlement européen et du Conseil relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE”. À la question de savoir s’il ne faudrait pas mentionner également des enregistrements effectués conformément au règlement (UE) 2019/6, le délégué a répondu ce qui suit:

“Er bevindt zich een equivalent in artikel 95 van de Verordening 2019/6. Er blijkt inderdaad een lacune te zijn nu artikel 12*bis*, § 4, eerste lid Geneesmiddelenwet deze registraties in het kader van diergeneesmiddelen niet meer dekt”.

De gemachtigde formuleerde het volgende tekstvoorstel, waarmee kan worden ingestemd:

Le délégué a formulé la proposition de texte suivante, à laquelle on peut se rallier:

10° in de bijlage III.9 wordt de tweede kolom aangevuld met de woorden “en/of houder van een vergunning als bedoeld in artikel 40/1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik en/of houder van een vergunning bedoeld in artikel 99, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG en/of de geregistreerde invoerders en distributeurs bedoeld in artikel 95 van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”;	10° dans l'annexe III.9, la deuxième colonne est complétée par les mots « et/ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 40/1, alinéa 1er, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain et /ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 99 du Règlement (UE) 2019/6 du 11 décembre 2018 du Parlement européen et du Conseil relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE et/ou les importateurs et distributeurs enregistrés visés à l'article 95 du règlement (UE) 2019/6 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE » ;
11° in de bijlage III.9 wordt de derde kolom aangevuld met de woorden “en/of vergunning als bedoeld in artikel 40/1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik en/of vergunning bedoeld in artikel 99, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG en/of de registratie bedoeld in artikel 95, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”	11° dans l'annexe III.9, la troisième colonne est complétée par les mots « et/ou autorisation visée à l'article 40/1, alinéa 1er, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain et/ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 99 du Règlement (UE) 2019/6 du 11 décembre 2018 du Parlement européen et du Conseil relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE et/ou l'enregistrement visé à l'article 95, paragraphe 1, du Règlement (UE) 2019/6 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE »
3. Bij artikel 85, 12°, van het voorontwerp wordt voor de jaarlijkse bijdrage van marktdeelnemers voortaan een verschillend bedrag bepaald voor groothandelaars-verdelers enerzijds en voor andere groothandelaars en geregistreerde invoerders en distributeurs anderzijds. Op de vraag om die verschillende behandeling te verantwoorden in het licht van het gelijkheidsbeginsel, antwoordde de gemachtigde als volgt: “Groothandelaar-verdelers oefenen bepaalde taken van publieke dienstverlening uit, deze worden specifiek uiteengezet in artikel 101 van het Koninklijk besluit van 14 december 2006	3. Pour la contribution annuelle des opérateurs économiques, l'article 85, 12°, de l'avant-projet fixe désormais un montant différent pour les grossistes-répartiteurs, d'une part, et pour les autres grossistes et les importateurs et distributeurs enregistrés, d'autre part. Invité à justifier cette différence de traitement au regard du principe d'égalité, le délégué a répondu ce qui suit: “Groothandelaar-verdelers oefenen bepaalde taken van publieke dienstverlening uit, deze worden specifiek uiteengezet in artikel 101 van het Koninklijk besluit van 14 december 2006

betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik. Het lager tarief is hier een compensatie voor.”

Ook hier moet de Raad van State een voorbehoud formuleren, om dezelfde redenen als in opmerking 1 bij artikel 84 van het voorontwerp.

Artikel 87

1. In de inleidende zin van artikel 87 van het voorontwerp moet de vermelding van hoofdstuk 1 (van bijlage V bij de wet van de wet van 20 juli 2006) worden weggelaten en in de punten 1° en 2° moet die vermelding worden toegevoegd. In de punten 3° en volgende wordt immers verwezen naar andere hoofdstukken van die bijlage dan hoofdstuk 1.

2. Zoals reeds werd uiteengezet in de algemene opmerking 2.2 bij dit hoofdstuk, heeft artikel 87, 3° en 4°, van het voorontwerp betrekking op commerciële klinische onderzoeken met medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in artikel 2, 45), van verordening (EU) 2017/745, en op commerciële prestatiestudies met medische hulpmiddelen voor *in-vitro*diagnostiek, zoals bedoeld in artikel 2, 42), van verordening (EU) 2017/746. De ontworpen wijzigingen van het bedrag van de bijdrage en het bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek, die verschuldigd zijn door opdrachtgevers van de betrokken commerciële klinische onderzoeken en prestatiestudies, hebben tot gevolg dat de opdrachtgevers van niet-commerciële klinische onderzoeken en prestatiestudies zijn vrijgesteld van de bijdragen.

Op de vraag om die verschillende behandeling te verantwoorden in het licht van het gelijkheidsbeginsel, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Wij wijzen eerst nogmaals op het feit dat er geen nieuwsoortige vrijstellingen worden ingevoerd en enkel de tarieven worden aangepast.

In ondergeschikte orde verwijzen wij graag naar de argumenten die voorafgaand werden aangehaald bij het invoeren van de vrijstellingen in kwestie, zijnde dat het gelijkheidsbeginsel geen verschil in behandeling uitsluit tussen verschillende categorieën personen, op voorwaarde dat dit verschil op een objectief criterium berust en redelijk verantwoord is.

Voor wat betreft de klinische proeven, klinische onderzoeken en prestatiestudies geldt dat het onderscheid is gebaseerd op de niet-commerciële aard, die is verbonden aan de hoedanigheid van de opdrachtgever, zoals gedefinieerd in artikel 2, § 1, 23°, 25° en 27° van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten.

Voor de instellingen die onder deze bepalingen vallen hebben geldt dat zij elke financiële deelname in de farmaceutische sector ontbreken of het feit dat het instellingen betreft die een taak van algemeen belang vervullen en door de gemeenschap worden gefinancierd.

betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik. Het lager tarief is hier een compensatie voor”.

En l'occurrence également, le Conseil d'État se doit de formuler une réserve, pour les mêmes motifs que ceux évoqués à l'observation 1 à propos de l'article 84 de l'avant-projet.

Article 87

1. Dans la phrase liminaire de l'article 87 de l'avant-projet, on omettra la mention du chapitre 1er (de l'annexe V de la loi du 20 juillet 2006) et on ajoutera cette mention aux 1° et 2°. Les 3° et suivants font en effet référence à d'autres chapitres de cette annexe que le chapitre 1er.

2. Ainsi qu'il a déjà été exposé dans l'observation générale 2.2 relative à ce chapitre, l'article 87, 3° et 4°, de l'avant-projet concerne les investigations cliniques commerciales de dispositifs médicaux, visées à l'article 2, 45), du règlement (UE) 2017/745, et les études des performances commerciales de dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro*, visées à l'article 2, 42), du règlement (UE) 2017/746. Les modifications en projet du montant de la contribution et du montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité, qui sont dus par les promoteurs des investigations cliniques et études des performances commerciales concernées, ont pour effet que les promoteurs d'investigations cliniques et d'études des performances non commerciales sont exemptés des contributions.

Invité à justifier cette différence de traitement au regard du principe d'égalité, le délégué a répondu en ces termes:

“Wij wijzen eerst nogmaals op het feit dat er geen nieuwsoortige vrijstellingen worden ingevoerd en enkel de tarieven worden aangepast.

In ondergeschikte orde verwijzen wij graag naar de argumenten die voorafgaand werden aangehaald bij het invoeren van de vrijstellingen in kwestie, zijnde dat het gelijkheidsbeginsel geen verschil in behandeling uitsluit tussen verschillende categorieën personen, op voorwaarde dat dit verschil op een objectief criterium berust en redelijk verantwoord is.

Voor wat betreft de klinische proeven, klinische onderzoeken en prestatiestudies geldt dat het onderscheid is gebaseerd op de niet-commerciële aard, die is verbonden aan de hoedanigheid van de opdrachtgever, zoals gedefinieerd in artikel 2, § 1, 23°, 25° en 27° van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten.

Voor de instellingen die onder deze bepalingen vallen hebben geldt dat zij elke financiële deelname in de farmaceutische sector ontbreken of het feit dat het instellingen betreft die een taak van algemeen belang vervullen en door de gemeenschap worden gefinancierd.

De belastingen die zouden verschuldigd zijn door deze instellingen zouden moeilijk gedragen kunnen worden door de betrokken instellingen, wat zou leiden tot een drastische vermindering van niet-commerciële studies, welke nochtans van groot belang zijn voor de volksgezondheid.

Aldus is er een objectief gerechtvaardigd criterium om deze uit te zonderen van belasting.”

Met deze verantwoording kan worden ingestemd.⁸⁴

3. De gemachtigde bevestigde met betrekking tot artikel 87, 3° en 4°, van het voorontwerp, dat de laatste rij van de tabel in afdeling 1 van hoofdstuk 3 van de bijlage bij het voorontwerp moet worden weggelaten, net als de vier laatste rijen van de tabel in afdeling 2 van hoofdstuk 3 van die bijlage.

4. Op de vraag waarom de bijdragen voor herinspecties worden overgeheveld van retributies naar belastingen (bij de artikelen 87, 7° tot 9°, en 88, 51°, van het voorontwerp), antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Er is vastgesteld dat dit niet meer kan gekwalificeerd worden als retributie omdat de betaalde tarieven niet meer louter kostendekkend zijn. De bedragen voor herinspecties baseren zich op de tijd gespendeerd ter plaatse bij de geherinspecteerde. Deze wordt echter voorafgegaan door de voorbereiding en gevolgd door het schrijven van een verslag. Deze activiteiten vragen tijd en hebben dus een kost. De tijd die eraan wordt besteed, varieert van herinspectie tot herinspectie. Daardoor zijn de bedragen uit de wet niet kostendekkend en hanteren we een belasting in plaats van een retributie.”

Het omvormen van een retributie tot een belasting betekent allerm minst dat de bijdrageregeling ontsnapt aan de toepassing van het gelijkheidsbeginsel, aangezien in dat geval niet alleen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet maar ook de artikelen 170 en 172 ervan van toepassing zijn. Indien er beduidende verschillen zijn, van het ene geval tot het andere, in de tijd die moet worden besteed aan de voorbereiding van de herinspectie en het uitschrijven van het verslag, rijst de vraag of die uren ook niet kunnen worden opgenomen in de berekening van de bijdrage. Indien dat niet mogelijk blijkt te zijn, moet kunnen worden verantwoord, in het licht van het gelijkheidsbeginsel, waarom ondanks die beduidende verschillen dezelfde bedragen worden aangerekend per halve dag daadwerkelijke herinspectietijd. De Raad van State moet op dit punt dan ook een voorbehoud formuleren.

5. De bijdrageplichtige feiten die worden opgesomd in het ontworpen hoofdstuk 9 van bijlage V bij de wet van 20 juli 2006 zijn vrij summier omschreven. Aangezien het in dit geval gaat om belastingen, veeleer dan retributies, werd aan de gemachtigde gevraagd om die bijdrageplichtige feiten meer precies te omschrijven, gelet op het legaliteitsbeginsel in belastingzaken. De gemachtigde bezorgde het volgende tekstvoorstel.

⁸⁴ Zie ook adv.RvS 77.696/2-3-16-VR, aangehaald, *Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 56-909/1, 373-374, algemene opmerking 4 bij titel 3, enig hoofdstuk.

De belastingen die zouden verschuldigd zijn door deze instellingen zouden moeilijk gedragen kunnen worden door de betrokken instellingen, wat zou leiden tot een drastische vermindering van niet-commerciële studies, welke nochtans van groot belang zijn voor de volksgezondheid.

Aldus is er een objectief gerechtvaardigd criterium om deze uit te zonderen van belasting”.

Cette justification peut être accueillie⁸⁴.

3. Le délégué a confirmé, en ce qui concerne l'article 87, 3° et 4°, de l'avant-projet, que le dernier rang du tableau contenu dans la section 1 du chapitre 3 de l'annexe de l'avant-projet doit être omise, tout comme les quatre derniers rangs du tableau figurant dans la section 2 du chapitre 3 de cette annexe.

4. À la question de savoir pourquoi les contributions pour les réinspections sont transférées des redevances aux impôts (par les articles 87, 7° à 9°, et 88, 51°, de l'avant-projet), le délégué a donné la réponse suivante:

“Er is vastgesteld dat dit niet meer kan gekwalificeerd worden als retributie omdat de betaalde tarieven niet meer louter kostendekkend zijn. De bedragen voor herinspecties baseren zich op de tijd gespendeerd ter plaatse bij de geherinspecteerde. Deze wordt echter voorafgegaan door de voorbereiding en gevolgd door het schrijven van een verslag. Deze activiteiten vragen tijd en hebben dus een kost. De tijd die eraan wordt besteed, varieert van herinspectie tot herinspectie. Daardoor zijn de bedragen uit de wet niet kostendekkend en hanteren we een belasting in plaats van een retributie”.

Convertir une redevance en un impôt ne signifie nullement que le régime de contribution échappe à l'applicabilité du principe d'égalité, dès lors que dans ce cas, non seulement les articles 10 et 11 de la Constitution, mais aussi ses articles 170 et 172 s'appliquent. En cas de différences significatives, d'un cas à l'autre, dans le temps qui doit être consacré à la préparation de la réinspection et à la rédaction du rapport, la question se pose de savoir si ces heures ne peuvent pas également être incluses dans le calcul de la contribution. Si cela s'avère impossible, il faut pouvoir justifier, au regard du principe d'égalité, pourquoi, malgré ces différences significatives, les mêmes montants sont imputés par demi-journée de temps de réinspection effectif. Le Conseil d'État se doit dès lors de formuler une réserve sur ce point.

5. Les faits générateurs énumérés au chapitre 9, en projet, de l'annexe V de la loi du 20 juillet 2006 sont définis de manière relativement sommaire. Dès lors qu'il s'agit en l'espèce de taxes, plutôt que de redevances, il a été demandé au délégué de définir plus précisément ces faits générateurs, eu égard au principe de légalité en matière fiscale. Le délégué a fourni la proposition de texte suivante:

⁸⁴ Voir aussi l'avis C.E. 77.696/2-3-16-VR, cité, *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-909/1, pp. 373-374, observation générale 4 à propos du titre 3, chapitre unique.

Bijdrageplichtig feit	De bijdrageplichtige	Bedrag
V.9.1. Herinspectie Fabrikant van medische hulpmiddelen/hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek (IVD) zoals bedoeld in artikel 2, 30) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 2, 23) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.2 Herinspectie Ziekenhuis, zoals bedoeld in artikel 2, §1 van de Gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, op de voorschriften van het koninklijk besluit van 30 september 2020 houdende de bereiding en de aflevering van geneesmiddelen en het gebruik en de distributie van medische hulpmiddelen binnen verzorgingsinstellingen inzake medische hulpmiddelen	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.3. Herinspectie Menselijk lichaamsmateriaal overeenkomstig artikel 23, §1, lid 1 van de wet van 19 december 2008 inzake het verkrijgen en het gebruik van menselijk lichaamsmateriaal met het oog op de geneeskundige toepassing op de mens of het wetenschappelijk onderzoek	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.4. Herinspectie veterinaire depot zoals bedoeld in artikel 11, §2 van de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.5. Herinspectie gezondheidszorgbeoefenaar - depot (art. 20 gecoördineerde wet 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen)	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.6. Herinspectie van een (voor het publiek opengestelde) apotheek bedoeld in artikel 18 van de wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.7. Herinspectie Ziekenhuis, zoals bedoeld in artikel 2, §1 van de Gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, op de naleving van de voorschriften van het koninklijk besluit van 30 september 2020 houdende de bereiding en de aflevering van geneesmiddelen en het gebruik en de distributie van medische hulpmiddelen binnen verzorgingsinstellingen inzake geneesmiddelen	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

V.9.8. Herinspectie distributeur van medische hulpmiddelen zoals bedoeld in artikel 2, 34) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 2, 27) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.9. Herinspectie Goede Praktijken met betrekking tot het vervaardigen van geneesmiddelen (Good Manufacturing Practices) zoals bedoeld in artikel 12bis, §1, lid 9 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.10. Herinspectie Goede Distributiepraktijken voor geneesmiddelen (Good Distribution Practices) zoals bedoeld in artikel 12ter, §1, lid 12 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.11. Herinspectie Goede Klinische Praktijken Medische Hulpmiddelen (Good Clinical Practices Medical Devices) zoals bedoeld in Bijlage XV, Hoofdstuk II, 3.12, in het kader van artikel 62, lid 1 van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en Bijlage XIII, 2.3.2, t), in het kader van artikel 56, lid 1 van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.12. Herinspectie EU Vertegenwoordiger Medische Hulpmiddelen (EU Representative) zoals bedoeld in artikel 11 van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 11 van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

V.9.13. Herinspectie Herverpakking Omlabeling Medische Hulpmiddelen (Repack Relabel) zoals bedoeld in artikel 16, lid 2, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 16, lid 2, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.14. Herinspectie In-Huisproductie Medische Hulpmiddelen (In-House) zoals bedoeld in artikel 5, 5) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, en artikel 5, 5) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.15. Herinspectie Invoer Medische Hulpmiddelen (Import), overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, en artikel 13 van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.16. Herinspectie Technische aanbieder van thuiszorgdiensten (Service and Technical Home Assistant) zoals bedoeld in artikel 59 van de wet van 15 december 2013 met betrekking tot medische hulpmiddelen	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.17. Herinspectie Goede Klinische Praktijken Geneesmiddel (Good Clinical Practices Medicinal Product): herinspectie op de naleving van de goede klinische praktijken, bedoeld in artikel 47 van de Verordening (EU) nr. 536/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik en tot intrekking van Richtlijn 2001/20/EG	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.18. Herinspectie Geneesmiddelenbewaking Humaan (Pharmacovigilance Human): herinspectie op het geneesmiddelenbewakingssysteem, bedoeld in artikel 12sexies, §2 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

V.9.19. Herinspectie Geneesmiddelenbewaking Veterinair (Pharmacovigilance Veterinary): herinspectie op het geneesmiddelenbewakingssysteem, bedoeld in artikel 73 van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.20. Herinspectie erkend laboratorium zoals bedoeld in artikel 13, lid 2 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.21. Herinspectie hergebruik: herinspectie van faciliteiten waar medische hulpmiddelen voor eenmalig gebruik, bedoeld in artikel 2, 8) van de Verordening nr. 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, worden voorbereid voor een volgende gebruik door middel van een herverwerking, zoals bedoeld in artikel 2, 39) van de vermelde Verordening nr. 2017/745	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.22. Herinspectie sterilisatie: de herinspectie van een sterilisatiedienst in een ziekenhuisapotheek, zoals voorzien in het KB van 30 september 2020 houdende de bereiding en de aflevering van geneesmiddelen en het gebruik en de distributie van medische hulpmiddelen binnen verzorgingsinstellingen.	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.23. Audit bij aangemelde instantie zoals bedoeld in Bijlage VI, 4° volgend op het tweede CAPA-plan, in het kader van de in de artikelen 39, paragraaf 7, en 44, paragraaf 9, van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, en de artikelen 35, paragraaf 7, en 40, paragraaf 9, van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie, bedoelde procedures.	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.24. Hernieuwde aanvraag als tot aanwijzing als aangemelde instantie zoals bedoeld in Bijlage VI, 4°, na afwijzing	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

Binnen de beschikbare tijd kon de Raad van State niet nagaan of alle verwijzingen naar de erin vermelde bepalingen van verordeningen, wetten en koninklijke besluiten correct zijn. Alvast kan het volgende worden aangestipt.

In een aantal gevallen (zoals de ontworpen punten V.9.1, V.9.8 en V.9.21) wordt verwezen naar definities in de verordeningen (EU) 2017/745 en (EU) 2017/746, veeleer dan (ook) naar de verordeningbepalingen waarin de betrokken inspecties of het betrokken toezicht wordt geregeld. Dit moet in de mate van het mogelijke worden verholpen.

In het ontworpen punt V.9.9 moet worden verwezen naar artikel 12*bis*, § 1, elfde lid (niet: lid 9), van de wet van 25 maart 1964 'op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik'.

In het ontworpen punt V.9.11 moet worden verduidelijkt dat het gaat om bijlage XV, hoofdstuk II, 3.12, *van verordening (EU) 2017/745*.

In het ontworpen punt V.9.23 wordt gewag gemaakt van het "tweede CAPA-plan". De gemachtigde verklaarde dat het gaat om "[h]et Corrigerend en preventief actieplan, dat moet worden opgesteld bij de vaststelling van gebreken, in dit kader datgene dat [moet] worden opgesteld door aangemelde instanties bij medische hulpmiddelen. (Zie hieromtrent o.a. art. 14, § 3, eerste lid Geneesmiddelenwet – dit valt onder de 'termijn om zich in regel te stellen').". Er kan dan ook beter voluit naar dit plan worden verwezen.

De stellers van het voorontwerp moeten het nieuw ontworpen hoofdstuk 9 van bijlage V bij de wet van 20 juli 2006 nog eens grondig controleren. Onder dat voorbehoud kan worden ingestemd met het tekstvoorstel.

6. In de inleidende zinnen van artikel 87, 8° en 9°, van het voorontwerp schrijft men telkens "ingevoegd bij de bepaling onder 7°" in plaats van respectievelijk "ingevoegd bij de bepaling onder 6°" en "ingevoegd bij 6°".

Artikel 88

1. Artikel 88 van het voorontwerp brengt wijzigingen aan in bestaande retributies en voert er nieuwe in. Overeenkomstig artikel 14/14, eerste lid, van de wet van 20 juli 2006 is een retributie verschuldigd waarvan de retributieplichtige, het retributieplichtige feit en het bedrag zijn vastgesteld in bijlage VII bij deze wet. Artikel 14/16 van de wet bepaalt dat de Koning de in bijlage VII bedoelde bedragen kan wijzigen. Dit heeft voor gevolg dat de retributies moeten beantwoorden aan de kenmerken van een retributie, zelfs al worden ze vastgesteld bij wet.

Er is bijgevolg vereist dat:

de omschrijving van het retributieplichtige feit duidelijk is;

uit de omschrijving van het retributieplichtige feit kan worden afgeleid dat het gaat om diensten die het FAGG levert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd;

Dans le délai imparti, le Conseil d'État n'a pas pu vérifier si toutes les références aux dispositions de règlements, de lois et d'arrêtés royaux qui y sont mentionnées sont correctes. On peut d'ores et déjà relever ce qui suit.

Dans un certain nombre de cas (comme les points V.9.1, V.9.8 et V.9.21, en projet), il est fait référence aux définitions figurant dans les règlements (UE) 2017/745 et (UE) 2017/746, plutôt qu'(également) aux dispositions réglementaires régissant les inspections concernées ou le contrôle visé. Il convient d'y remédier dans la mesure du possible.

Le point V.9.9, en projet, doit viser l'article 12*bis*, § 1er, alinéa 11 (et non: alinéa 9), de la loi du 25 mars 1964 'sur les médicaments à usage humain'.

Le point V.9.11, en projet, doit préciser qu'il s'agit de l'annexe XV, chapitre II, 3.12, *du règlement (UE) 2017/745*.

Le point V.9.23, en projet, fait état du "tweede CAPA-plan". Le délégué a déclaré qu'il s'agit de "[h]et Corrigerend en preventief actieplan, dat moet worden opgesteld bij de vaststelling van gebreken, in dit kader datgene dat [moet] worden opgesteld door aangemelde instanties bij medische hulpmiddelen. (Zie hieromtrent o.a. art. 14, § 3, eerste lid Geneesmiddelenwet – dit valt onder de 'termijn om zich in regel te stellen').". Il est dès lors préférable de se référer au nom complet de ce plan.

Les auteurs de l'avant-projet doivent procéder à une nouvelle vérification approfondie du nouveau chapitre 9, en projet, de l'annexe V de la loi du 20 juillet 2006. La proposition de texte peut être accueillie sous cette réserve.

6. Dans les phrases liminaires de l'article 87, 8° et 9°, de l'avant-projet, on écrira chaque fois "inséré par le 7°" au lieu de, respectivement, "inséré par le 6°" et "inséré par 6°".

Article 88

1. L'article 88 de l'avant-projet modifie des redevances existantes et en instaure de nouvelles. Conformément à l'article 14/14, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 2006, une rétribution (lire: redevance), dont le redevable, le fait générateur et le montant sont fixés à l'annexe VII de cette loi, est due. L'article 14/16 de la loi dispose que le Roi peut modifier les montants visés à l'annexe VII. Il en résulte que les redevances doivent répondre aux caractéristiques d'une redevance, même si elles sont fixées par la loi.

Par conséquent, il est requis:

que la définition du fait générateur soit précise;

qu'il puisse se déduire de la définition du fait générateur qu'il s'agit de services que l'AFMPS fournit en faveur du redevable considéré individuellement;

voldaan is aan het hiervoor genoemde internrechtelijk vereiste dat de retributies een geldelijke vergoeding moeten zijn voor een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd, en dat ze een louter vergoedend karakter moeten hebben, zodat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is.⁸⁵

In een aantal van de hierop volgende opmerkingen wordt nader ingegaan op de overeenstemming met deze beginselen.

2. In de tabel in afdeling 24 van hoofdstuk 4 van bijlage I (lees: de bijlage) bij het voorontwerp (zie artikel 88, 24°, van het voorontwerp) wordt een onderscheid gemaakt tussen de bedragen van de retributies te betalen door een grote onderneming en de bedragen van de retributies te betalen door een kmo, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid. Gevraagd om dit onderscheid te verantwoorden in het licht van het gelijkheidsbeginsel, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Wij verwijzen in deze ook weer naar de argumentatie die is gegeven bij het advies 70.322/3.

Voor de kmo's geldt dat de retributies zwaarder doorwegen op kleinere organisaties en zij minder interne en externe expertise hebben, waardoor zij meer behoefte hebben aan ondersteunend advies. In het verlengde daarvan kan worden aangehaald dat het stimuleren van kmo's essentieel is om te voorkomen dat de markt van de farmaceutische sector evolueert naar een monopolie van enkele grote spelers.

kmo's zijn ook vaak een bron van vroege risicovolle innovaties, veel meer dan grote, gevestigde bedrijven. Door de drempel van wetenschappelijk advies te verlagen, kan aldus de omzetting van fundamenteel onderzoek naar concrete klinische toepassingen worden bevorderd.

Deze ongelijke situaties verantwoorden op deze manier een ongelijke behandeling.”

In advies 70.322/3 formuleerde de Raad van State enig voorbehoud bij de verantwoording die er enkel op neerkwam dat kmo's een lagere financiële draagkracht hebben dan grote ondernemingen.⁸⁶ De Raad beschikt over een onvoldoende feitelijk inzicht om te kunnen oordelen of de twee bijkomende argumenten die nu worden aangehaald, namelijk het tegengaan van monopolievorming en het bevorderen van risicovolle innovaties, van aard zijn om dat voorbehoud weg te nemen.

3. De retributies die worden bepaald in artikel 88, 26°, 33°, 75° en 78°, van het voorontwerp hebben onder meer betrekking op de e-legalisatie georganiseerd door de dienst legalisatie van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Op de

qu'il soit satisfait à l'exigence de droit interne précitée selon laquelle les redevances doivent constituer une rémunération pécuniaire pour un service accompli par l'autorité au bénéfice du redevable considéré isolément, et doivent présenter un caractère purement indemnitaire, de sorte qu'un rapport raisonnable doit exister entre le coût ou la valeur du service fourni et le montant dû par le redevable⁸⁵.

Dans un certain nombre d'observations formulées ci-après, la conformité avec ces principes sera examinée plus avant.

2. Le tableau contenu dans la section 24 du chapitre 4 de l'annexe I (lire: de l'annexe) à l'avant-projet (voir l'article 88, 24°, de l'avant-projet) opère une distinction entre les montants des redevances à payer par une grande entreprise et ceux à payer par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public. Invité à justifier cette distinction au regard du principe d'égalité, le délégué a répondu en ces termes:

“Wij verwijzen in deze ook weer naar de argumentatie die is gegeven bij het advies 70.322/3.

Voor de kmo's geldt dat de retributies zwaarder doorwegen op kleinere organisaties en zij minder interne en externe expertise hebben, waardoor zij meer behoefte hebben aan ondersteunend advies. In het verlengde daarvan kan worden aangehaald dat het stimuleren van kmo's essentieel is om te voorkomen dat de markt van de farmaceutische sector evolueert naar een monopolie van enkele grote spelers.

kmo's zijn ook vaak een bron van vroege risicovolle innovaties, veel meer dan grote, gevestigde bedrijven. Door de drempel van wetenschappelijk advies te verlagen, kan aldus de omzetting van fundamenteel onderzoek naar concrete klinische toepassingen worden bevorderd.

Deze ongelijke situaties verantwoorden op deze manier een ongelijke behandeling.”

Dans l'avis 70.322/3, le Conseil d'État a émis quelques réserves quant à la justification qui se résumait simplement à dire que les PME ont une capacité financière plus faible que les grandes entreprises⁸⁶. Le Conseil ne dispose pas des connaissances de fait suffisantes pour apprécier si les deux arguments supplémentaires qui sont évoqués à présent, à savoir la lutte contre la formation de monopoles et la promotion d'innovations à risque, sont de nature à lever cette réserve.

3. Les redevances fixées à l'article 88, 26°, 33°, 75° et 78°, de l'avant-projet concernent notamment la e-législation organisée par le service de légalisation du Service public fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au développement. À la question de savoir s'il s'agit alors

⁸⁵ Zie ook adv. RvS 72.474/1-2-3-4, aangehaald, *Parl. St. Kamer* 2022-23, nr. 55-3015/1, 289-290, algemene opmerking 4 bij hoofdstuk 3 van titel 5.

⁸⁶ Adv. RvS 70.322/3, aangehaald, *Parl. St. Kamer* 2021-22, nr. 55-2366/1, 80, opmerking 12.2.

⁸⁵ Voir également l'avis C.E. 72.474/1-2-3-4, cité, *Doc. parl.*, Chambre, 2022-2023, n° 55-3015/1, pp. 289-290, observation générale 4 à propos du chapitre 3 du titre 5.

⁸⁶ Avis C.E. 70.322/3, cité, *Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, n° 55-2366/1, p. 80, observation 12.2.

vraag of het dan wel gaat om een dienst die wordt verleend door het FAGG zelf, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Het systeem wordt beheerd door de FOD Buitenlandse Zaken. Het is echter het FAGG dat als erkende partner van het systeem het opladen doet. Het vergt dus nog steeds een prestatie van het FAGG waar een beperkte kost tegenover staat, die door de retributie in kwestie wordt gecompenseerd.”

4. In artikel 88, 29° en 74°, van het voorontwerp wordt gewag gemaakt van een “Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product”. Op de vraag wat daarmee wordt bedoeld, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Een ‘Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product’ is een document dat de essentiële gegevens over een geneesmiddel bevat (naam, sterkte, actief bestanddeel en hoeveelheid, vergunningsnummer, datum van eerste in de handel brengen)

Dit is de toepassing van regelgeving van de Wereldgezondheidsorganisatie, meer bepaald de ‘Guidelines on the implementation of the WHO certification scheme on the quality of pharmaceutical products moving in international commerce’.

Aanvragen van dit document zijn uiterst zeldzaam. De afgelopen vijf jaren ontvingen we er geen enkele. Dringende aanvragen (VII.1.14.2) zouden nog veel zeldzamer zijn. Het leek ons dus overdreven om daar een kost voor te voorzien.

(...)

Een definitie kan worden toegevoegd op basis van de bovenstaande verklaring in zowel Bijlage VII, Titel 1, Hoofdstuk 14 als in Bijlage VII, Titel 12, Hoofdstuk 7

Tekstvoorstel:

NL:

‘Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product’: een document dat de essentiële gegevens over een geneesmiddel bevat (naam, sterkte, actief bestanddeel en hoeveelheid, vergunningsnummer, datum van eerste in de handel brengen), in uitvoering van de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de implementatie van het WGO-certificeringsprogramma voor de kwaliteit van farmaceutische producten in het internationale handelsverkeer

FR:

‘Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product’: document contenant les informations essentielles sur un médicament (nom, dosage, principe actif et quantité, numéro d’autorisation, date de première mise sur le marché), conformément aux directives de l’Organisation mondiale de la Santé relatives à la mise en œuvre du programme OMS de certification de la qualité des produits pharmaceutiques dans le commerce international.”

effectivement d’un service fourni par l’AFMPS elle-même, le délégué a répondu ce qui suit:

“Het systeem wordt beheerd door de FOD Buitenlandse Zaken. Het is echter het FAGG dat als erkende partner van het systeem het opladen doet. Het vergt dus nog steeds een prestatie van het FAGG waar een beperkte kost tegenover staat, die door de retributie in kwestie wordt gecompenseerd.”

4. L’article 88, 29° et 74°, de l’avant-projet fait état d’un “Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product”. À la question de savoir ce que l’on entend par là, le délégué a répondu ce qui suit:

“Een ‘Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product’ is een document dat de essentiële gegevens over een geneesmiddel bevat (naam, sterkte, actief bestanddeel en hoeveelheid, vergunningsnummer, datum van eerste in de handel brengen)

Dit is de toepassing van regelgeving van de Wereldgezondheidsorganisatie, meer bepaald de ‘Guidelines on the implementation of the WHO certification scheme on the quality of pharmaceutical products moving in international commerce’.

Aanvragen van dit document zijn uiterst zeldzaam. De afgelopen vijf jaren ontvingen we er geen enkele. Dringende aanvragen (VII.1.14.2) zouden nog veel zeldzamer zijn. Het leek ons dus overdreven om daar een kost voor te voorzien.

(...)

Een definitie kan worden toegevoegd op basis van de bovenstaande verklaring in zowel Bijlage VII, Titel 1, Hoofdstuk 14 als in Bijlage VII, Titel 12, Hoofdstuk 7

Tekstvoorstel:

NL:

‘Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product’: een document dat de essentiële gegevens over een geneesmiddel bevat (naam, sterkte, actief bestanddeel en hoeveelheid, vergunningsnummer, datum van eerste in de handel brengen), in uitvoering van de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de implementatie van het WGO-certificeringsprogramma voor de kwaliteit van farmaceutische producten in het internationale handelsverkeer

FR:

‘Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product’: document contenant les informations essentielles sur un médicament (nom, dosage, principe actif et quantité, numéro d’autorisation, date de première mise sur le marché), conformément aux directives de l’Organisation mondiale de la Santé relatives à la mise en œuvre du programme OMS de certification de la qualité des produits pharmaceutiques dans le commerce international”.

Met dat tekstvoorstel kan worden ingestemd.

5. De gemachtigde verklaarde dat in de eerste rij van de tabel in afdeling 31 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het voorontwerp (zie artikel 88, 41°, van het voorontwerp) 495,99 euro moet worden vermeld in plaats van 448,74 euro.

6. De gemachtigde verklaarde dat tussen de huidige eerste en tweede rijen van afdeling 32 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het voorontwerp (zie artikel 88, 42°, van het voorontwerp) een nieuwe rij moet worden ingevoegd met de vermelding van 18,28 euro (voor de retributie vermeld onder punt VII.2.2.2).

7.1. In de tabel in onderafdeling 2 van afdeling 34 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het voorontwerp (zie artikel 88, 45°, van het voorontwerp) wordt voorzien in twee nieuwe retributies. Het bedrag van de retributie in de ontworpen punten VII.2.4.5 en VII.2.4.6 is 312,83 euro, iets hoger dan het bedrag van de retributie voor de initiële vergunning of registratie, dat bepaald is in het ontworpen punt VII.2.4.1 (artikel 88, 44°, van het voorontwerp), namelijk 302,07 euro. Op de vraag of het bedrag voor de twee nieuwe retributies kostendekkend is, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De nieuwe tarieven onder VII.2.4.5 en VII.2.4.6 zijn het resultaat van een inschatting van de werklust. Deze berekening is accuraat gemaakt.

Het bestaande tarief van VII.2.4.1 wordt met het [voorontwerp] verhoogd met 5 % (net als alle andere bestaande tarieven). Dit tarief is dus niet individueel herberekend. Het zou te veel werk vragen om elk tarief elk jaar individueel te herberekenen. Het is bijgevolg mogelijk dat er een kleine discrepantie is ontstaan tussen de werkelijke kost en het tarief.

Feitelijk is voor dit type dossiers de werklust voor alle betrokken aanvragen (initieel, hernieuwing, aanpassing) min of meer gelijklopend en is een gelijk tarief verantwoord. Wij stellen dus voor de tarieven gelijk te stellen op 302,83 euro.”

Er kan worden ingestemd met de suggestie om de drie betrokken bedragen gelijk te stellen op 302,83 euro.

7.2. De gemachtigde stemde ermee in om de verwijzing, in de voormelde ontworpen punten VII.2.4.5 en VII.2.4.6 naar artikel 3 van verordening (EG) nr. 273/2004⁸⁷ en naar de artikelen 6 en 7 van verordening (EG) nr. 111/2005⁸⁸ te preciseren en formuleerde het volgende tekstvoorstel.

“VII.2.4.5. De hernieuwing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening

⁸⁷ Verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 ‘inzake drugsprecursoren’.

⁸⁸ Verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 ‘houdende voorschriften voor het toezicht op de handel tussen de Gemeenschap en derde landen in drugsprecursoren’.

On peut se rallier à cette proposition de texte.

5. Le délégué a déclaré qu’au premier rang du tableau de la section 31 du chapitre 4 de l’annexe de l’avant-projet (voir l’article 88, 41°, de l’avant-projet), il faut mentionner 495,99 euros au lieu de 448,74 euros.

6. Le délégué a déclaré qu’il convient d’insérer entre les premier et deuxième rangs actuels de la section 32 du chapitre 4 de l’annexe de l’avant-projet (voir l’article 88, 42°, de l’avant-projet) un nouveau rang, qui mentionnera 18,28 euros (pour la redevance mentionnée au point VII.2.2.2).

7.1. Le tableau dans la sous-section 2 de la section 34 du chapitre 4 de l’annexe de l’avant-projet (voir l’article 88, 45°, de l’avant-projet) prévoit deux nouvelles redevances. Le montant de la redevance mentionnée aux points VII.2.4.5 et VII.2.4.6, en projet, est de 312,83 euros, ce qui est légèrement supérieur au montant de la redevance pour l’agrément ou l’enregistrement initial, fixé au point VII.2.4.1 en projet (article 88, 44°, de l’avant-projet), à savoir 302,07 euros. À la question de savoir si le montant des deux nouvelles redevances couvre les coûts, le délégué a répondu ce qui suit:

“De nieuwe tarieven onder VII.2.4.5 en VII.2.4.6 zijn het resultaat van een inschatting van de werklust. Deze berekening is accuraat gemaakt.

Het bestaande tarief van VII.2.4.1 wordt met het [voorontwerp] verhoogd met 5 % (net als alle andere bestaande tarieven). Dit tarief is dus niet individueel herberekend. Het zou te veel werk vragen om elk tarief elk jaar individueel te herberekenen. Het is bijgevolg mogelijk dat er een kleine discrepantie is ontstaan tussen de werkelijke kost en het tarief.

Feitelijk is voor dit type dossiers de werklust voor alle betrokken aanvragen (initieel, hernieuwing, aanpassing) min of meer gelijklopend en is een gelijk tarief verantwoord. Wij stellen dus voor de tarieven gelijk te stellen op 302,83 euro.”

On peut se rallier à la suggestion d’assimiler les trois montants concernés à 302,83 euros.

7.2. Le délégué a marqué son accord pour préciser aux points VII.2.4.5 et VII.2.4.6 précités en projet la référence à l’article 3 du règlement (CE) n° 273/2004⁸⁷ et aux articles 6 et 7 du règlement (CE) n° 111/2005⁸⁸, et a formulé la proposition de texte suivante.

“VII.2.4.5. De hernieuwing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening

⁸⁷ Règlement (CE) n° 273/2004 du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 ‘relatif aux précurseurs de drogues’.

⁸⁸ Règlement (CE) n° 111/2005 du Conseil du 22 décembre 2004 ‘fixant des règles pour la surveillance du commerce des précurseurs des drogues entre la Communauté et les pays tiers’.

(EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, lid 2 en 6, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikelen 6, lid 1 en 7, lid 1, krachtens artikel 1 'Drugswet'

VII.2.4.6. De aanpassing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, lid 2 en 6, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikelen 6, lid 1 en 7, lid 1, krachtens artikel 1 'Drugswet'."

Met dat voorstel kan worden ingestemd.

8. In de tabel in afdeling 35 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het voorontwerp (zie artikel 88, 46°, van het voorontwerp) moeten de verwijzingen naar de wet 'betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen', gecoördineerd op 10 mei 2015 (hierna: WUG) worden vervolledigd. Zo moet in het ontworpen punt VII.3.1.5 worden verwezen naar artikel 16, § 2, van de WUG en moet, zoals de gemachtigde aangaf, in het ontworpen punt VII.3.1.7 bijkomend worden verwezen naar artikel 17 van de WUG.

9. De gemachtigde bevestigde dat in de tabel in afdeling 39 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het voorontwerp (zie artikel 88, 50°, van het voorontwerp) moet worden verwezen naar punt VII.7.1 in plaats van naar VII.7.1.2.

10. De gemachtigde verklaarde dat in de laatste rij (die betrekking heeft op punt VII.12.1.2.1.4) in de tabel in onderafdeling 1 van afdeling 46 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het voorontwerp (zie artikel 88, 58°, van het voorontwerp) het bedrag van 1.764,12 euro moet worden vermeld (zoals in de eerste rij, die betrekking heeft op punt VII.12.1.2.1.1), en niet het reeds bestaande bedrag van 1.680,11 euro.

11. De gemachtigde verklaarde dat in de tabel in afdeling 54 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het voorontwerp (zie artikel 88, 69°, van het voorontwerp) de bedragen van 4.644,79 euro en 625,80 euro moeten worden vermeld, en niet de reeds bestaande bedragen van 4.423,61 euro en 596,00 euro.

12. Het opschrift van de ontworpen titel 15 van bijlage VII bij de wet van 20 juli 2006 (artikel 88, 79°, van het voorontwerp) moet aanvangen met de woorden "Retributies voor de toepassing van het (...)".

(EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, lid 2 en 6, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikelen 6, lid 1 en 7, lid 1, krachtens artikel 1 'Drugswet'

VII.2.4.6. De aanpassing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, lid 2 en 6, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikelen 6, lid 1 en 7, lid 1, krachtens artikel 1 'Drugswet'."

On peut se rallier à cette proposition.

8. Dans le tableau de la section 35 du chapitre 4 de l'annexe de l'avant-projet (voir l'article 88, 46°, de l'avant-projet), les références à la loi 'relative à l'exercice des professions des soins de santé', coordonnée le 10 mai 2015 (ci-après: LEPSS), doivent être complétées. Ainsi, le point VII.3.1.5, en projet, doit viser l'article 16, § 2, de la LEPSS, et, comme l'a indiqué le délégué, le point VII.3.1.7, en projet, doit faire référence en outre à l'article 17 de la LEPSS.

9. Le délégué a confirmé que le tableau de la section 39 du chapitre 4 de l'annexe de l'avant-projet (voir l'article 88, 50°, de l'avant-projet) doit viser le point VII.7.1 et non le point VII.7.1.2.

10. Le délégué a déclaré que dans le dernier rang (qui porte sur le point VII.12.1.2.1.4) du tableau de la sous-section 1 de la section 46 du chapitre 4 de l'annexe de l'avant-projet (voir l'article 88, 58°, de l'avant-projet), il convient de mentionner le montant de 1.764,12 euros (comme dans le premier rang, qui concerne le point VII.12.1.2.1.1), et non le montant déjà existant de 1.680,11 euros.

11. Le délégué a déclaré que dans le tableau de la section 54 du chapitre 4 de l'annexe de l'avant-projet (voir l'article 88, 69°, de l'avant-projet), les montants de 4.644,79 euros et de 625,80 euros doivent être mentionnés, et non les montants déjà existants de 4.423,61 euros et de 596,00 euros.

12. On débutera l'intitulé du titre 15, en projet, de l'annexe VII de la loi du 20 juillet 2006 (article 88, 79°, de l'avant-projet) par les mots "Redevances pour l'application de l' (...)".

Aangezien de gemachtigde verduidelijkt dat retributies worden beoogd met betrekking tot de bereidingsvergunning als bedoeld in artikel 83^{quinq}ies van het koninklijk besluit van 14 december 2006 ‘betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik’, die nodig is voor de sterilisatie van medische hulpmiddelen door derden, overeenkomstig artikel 22, § 1, eerste lid, 2°, van het koninklijk besluit van 30 september 2020 ‘houdende de bereiding en de aflevering van geneesmiddelen en het gebruik en de distributie van medische hulpmiddelen binnen verzorgingsinstellingen’, kan in het voormelde opschrift beter naar de eerstgenoemde bepaling worden verwezen.

Artikel 89

1. Zoals reeds werd uiteengezet in de algemene opmerking 2.4 bij dit hoofdstuk, wat betreft de aanmelding als staatssteun, bepaalt artikel 89, 1°, van het voorontwerp de tarieven van de bijdrage voor de uitoefening van bepaalde activiteiten inzake medische hulpmiddelen, waarbij in de ontworpen tabel van hoofdstuk 3 van bijlage IX bij de wet van 20 juli 2006 voortaan ook een onderscheid wordt gemaakt naargelang de omzet van de bijdrageplichtigen.

De gemachtigde bezorgde de volgende verantwoording in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

“Bedrijven met een lagere omzet missen bepaalde schaalvoordelen, zodat de impact van de taks respectievelijk zwaarder is. Deze ondernemingen bevinden zich dus in wezenlijk verschillende situaties. In die context vermijdt het ontwerp een onevenredige impact van vaste lasten. Het omzetafhankelijk maken van het bedrag werkt een onrechtvaardig nadeel weg. Daarom worden voor deze ongelijke gevallen verschillende tarieven gehanteerd.”

Met die verantwoording kan worden ingestemd.

2. Artikel 89, 2°, van het voorontwerp vult dat hoofdstuk 3 van bijlage IX bij de wet van 20 juli 2006 aan met een lid dat voorziet in een minimumbedrag voor die bijdrage, behalve voor de belastingplichtige die het stelsel van autocontrole toepast.

De gemachtigde bezorgde de volgende verantwoording in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

“Er wordt een minimumtarief voorzien, uitgezonderd voor zij die de autocontrole toepassen. Het uitzonderen van de autocontrole is omdat het risico veel lager ligt daar en er minder snel zal worden overgegaan tot inspectie. Deze inspecties worden gebaseerd op de risicoanalyse die wordt gemaakt, waarbij de autocontrole een element is bij de beoordeling. Bij het toepassen van de autocontrole zal de frequentie van de inspectie veel lager liggen door het lager geschatte risico, wat bij de twee andere verminderingen niet zo is. Omdat de kost hier dus veel lager is wordt de toegepaste belasting ook lager en wordt geen minimumbedrag gevraagd. Deze ongelijke situatie verantwoordt de ongelijke behandeling op objectieve en verantwoorde wijze.”

Met die verantwoording kan worden ingestemd.

Dès lors que le délégué a précisé que des redevances sont envisagées en ce qui concerne l'autorisation de préparation visée à l'article 83^{quinq}ies de l'arrêté royal du 14 décembre 2006 ‘relatif aux médicaments à usage humain’, qui est nécessaire pour la stérilisation de dispositifs médicaux par des tiers, conformément à l'article 22, § 1er, alinéa 1er, 2°, de l'arrêté royal du 30 septembre 2020 ‘portant sur la préparation et la délivrance des médicaments et l'utilisation et la distribution des dispositifs médicaux dans les établissements de soins’, il serait préférable que l'intitulé précité fasse référence à la disposition citée en premier.

Article 89

1. Ainsi qu'il a déjà été exposé dans l'observation générale 2.4 sur ce chapitre concernant la notification comme aide d'État, l'article 89, 1°, de l'avant-projet fixe les tarifs de la contribution pour l'exercice de certaines activités relatives aux dispositifs médicaux, le tableau en projet du chapitre 3 de l'annexe IX de la loi du 20 juillet 2006 opérant dorénavant aussi une distinction en fonction du chiffre d'affaires des redevables.

Le délégué a fourni la justification suivante à la lumière du principe d'égalité.

“Bedrijven met een lagere omzet missen bepaalde schaalvoordelen, zodat de impact van de taks respectievelijk zwaarder is. Deze ondernemingen bevinden zich dus in wezenlijk verschillende situaties. In die context vermijdt het ontwerp een onevenredige impact van vaste lasten. Het omzetafhankelijk maken van het bedrag werkt een onrechtvaardig nadeel weg. Daarom worden voor deze ongelijke gevallen verschillende tarieven gehanteerd.”

Cette justification peut être accueillie.

2. L'article 89, 2°, de l'avant-projet complète ce chapitre 3 de l'annexe IX de la loi du 20 juillet 2006 par un alinéa prévoyant un montant minimal pour cette contribution, sauf pour le contribuable qui applique le système d'autocontrôle.

Le délégué a fourni la justification suivante à la lumière du principe d'égalité.

“Er wordt een minimumtarief voorzien, uitgezonderd voor zij die de autocontrole toepassen. Het uitzonderen van de autocontrole is omdat het risico veel lager ligt daar en er minder snel zal worden overgegaan tot inspectie. Deze inspecties worden gebaseerd op de risicoanalyse die wordt gemaakt, waarbij de autocontrole een element is bij de beoordeling. Bij het toepassen van de autocontrole zal de frequentie van de inspectie veel lager liggen door het lager geschatte risico, wat bij de twee andere verminderingen niet zo is. Omdat de kost hier dus veel lager is wordt de toegepaste belasting ook lager en wordt geen minimumbedrag gevraagd. Deze ongelijke situatie verantwoordt de ongelijke behandeling op objectieve en verantwoorde wijze.”

Cette justification peut être accueillie.

TITEL 5 – SOCIALE ZAKEN

Hoofdstuk 1

Sociale werkbonus

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 2

Eerste aanwervingen

Artikel 94

De wetsgeschiedenis van artikel 342 van de programmawet (I) van 24 december 2002 moet worden verbeterd. Die bepaling werd niet gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2021.

Hoofdstuk 3

Beperking van de vrijstelling van socialezekerheids-bijdragen boven het RSZ-loonplafond

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 4

Stopzetting verminderingen

VORMVEREISTEN

De gemachtigde bevestigde dat, overeenkomstig artikel 15 van de wet van 25 april 1963 'betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg', het advies van het Beheerscomité voor de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid gevraagd maar nog niet bekomen werd.

De gemachtigde bevestigde dat, overeenkomstig artikel 97, § 2, van het Sociaal Strafwetboek, het advies van de Adviesraad van het sociaal strafrecht gevraagd maar nog niet bekomen werd.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het inwinnen van de voornoemde adviezen nog wijzigingen zou ondergaan,⁸⁹ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

Artikel 103

In artikel 103, eerste lid, van het voorontwerp dient meer precies te worden verwezen naar onderafdeling 6 van afdeling 3 van hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet (I) van 24 december 2002.

⁸⁹ Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

TITRE 5 – AFFAIRES SOCIALES

Chapitre 1er

Bonus à l'emploi social

Ce chapitre n'appelle aucune observation.

Chapitre 2

Premiers engagements

Article 94

L'historique de l'article 342 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002 doit être corrigé. Cette disposition n'a pas été modifiée par la loi-programme du 27 décembre 2021.

Chapitre 3

Limitation de l'exonération des cotisations de sécurité sociale au-delà du plafond salarial ONSS

Ce chapitre n'appelle aucune observation.

Chapitre 4

Cessation des réductions

FORMALITÉS

Le délégué a confirmé que, conformément à l'article 15 de la loi du 25 avril 1963 'sur la gestion des organismes d'intérêt public de sécurité sociale et de prévoyance sociale', l'avis du Comité de gestion de l'Office national de sécurité sociale a été demandé, mais n'a pas encore été obtenu.

Le délégué a confirmé que, conformément à l'article 97, § 2, du Code pénal social, l'avis du Conseil consultatif du droit pénal social a été demandé, mais n'a pas encore été obtenu.

Si l'obtention des avis susmentionnés devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État⁸⁹, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

Article 103

L'article 103, alinéa 1er, de l'avant-projet doit viser plus précisément la sous-section 6 de la section 3 du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.

⁸⁹ À savoir d'autres modifications que celles dont fait état le présent avis ou que celles visant à répondre aux observations formulées dans le présent avis.

Artikelen 104 tot 106

De forfaitaire bijdragevermindering voor vaste werknemers met een voltijdse arbeidsovereenkomst in de horeca wordt afgeschaft.

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat indien de wetgever een beleidswijziging noodzakelijk acht, hij vermog te oordelen dat die beleidswijziging met onmiddellijke ingang moet worden doorgevoerd en hij in beginsel niet ertoe gehouden is in een overgangsregeling te voorzien. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn slechts geschonden indien de overgangsregeling of de afwezigheid daarvan tot een verschil in behandeling leidt waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat⁹⁰ of indien aan het vertrouwensbeginsel op buitensporige wijze afbreuk wordt gedaan.⁹¹ Dat laatste is het geval wanneer de rechtmatige verwachtingen van een bepaalde categorie van rechtsonderhorigen worden miskend zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die het ontbreken van een overgangsregeling kan verantwoorden.⁹²

Rekening houdend met de aanstaande inwerkingtreding van de maatregel op 1 april 2026 wordt in de memorie van toelichting het best verantwoord waarom niet wordt voorzien in een overgangsmaatregel voor de betrokken werkgevers. Er kan immers niet worden uitgesloten dat zij de keuze voor het aanwerven van personeelsleden hebben laten afhangen van de sociale lasten (met inbegrip van de bestaande vermindering) die aanvankelijk met die aanwerving gepaard gingen.⁹³

Hoofdstuk 5

Wijzigingen betreffende een toekomstbestendige digitalisering van de sociale zekerheid

Artikelen 108 en 109

Artikel 108 van het voorontwerp voegt aan de wet van 27 juni 1969 'tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders' een nieuw artikel 21/2 toe, dat bepaalt dat "de loon- en prestatiegegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid" worden overgemaakt door middel van een door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid goedgekeurde elektronische techniek. Artikel 109 van het voorontwerp (ontworpen artikel 21/3 van de wet van 27 juni 1969) regelt de aggregatie van de loon- en prestatiegegevens van natuurlijke personen, teneinde deze gegevens samen te brengen voor toepassingen in het kader van de sociale zekerheid. Door de wijze van

⁹⁰ GwH 26 april 2007, nr. 71/2007, B.7.3.

⁹¹ Zie o.m.: GwH 17 april 2008, nr. 67/2008, B.5.2; GwH 18 juni 2009, nr. 100/2009, B.6; GwH 16 juli 2009, nr. 115/2009, B.5; GwH 17 september 2009, nr. 141/2009, B.5; GwH 20 oktober 2009, nr. 163/2009, B.8; GwH 20 januari 2010, nr. 2/2010, B.7; GwH 27 januari 2011, nr. 13/2011, B.4; GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013, B.4.1; GwH 8 mei 2014, nr. 80/2014, B.28.3.2.

⁹² Zie o.m.: GwH 17 april 2008, nr. 67/2008, B.5.2; GwH 20 oktober 2009, nr. 163/2009, B.8; GwH 20 januari 2010, nr. 2/2010, B.7; GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013, B.4.1; GwH 8 mei 2014, nr. 80/2014, B.28.3.2.

⁹³ Vergelijk GwH 30 januari 2025, nr. 8/2025, B.36.2.

Articles 104 à 106

La réduction de cotisations forfaitaire pour les travailleurs fixes avec un contrat de travail à temps plein dans l'horeca est supprimée.

Il ressort de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle que si le législateur estime qu'un changement de politique s'impose, il peut décider de lui donner un effet immédiat et il n'est pas tenu, en principe, de prévoir un régime transitoire. Les articles 10 et 11 de la Constitution ne sont violés que si le régime transitoire ou l'absence d'un tel régime entraîne une différence de traitement non susceptible de justification raisonnable⁹⁰ ou s'il est porté une atteinte excessive au principe de la confiance légitime⁹¹. Tel est le cas lorsqu'il est porté atteinte aux attentes légitimes d'une catégorie déterminée de justiciables sans qu'un motif impérieux d'intérêt général puisse justifier l'absence d'un régime transitoire⁹².

Compte tenu de l'entrée en vigueur prochaine de la mesure le 1er avril 2026, il serait préférable de justifier dans l'exposé des motifs pourquoi il n'est pas prévu de mesure transitoire pour les employeurs concernés. On ne peut en effet exclure qu'ils aient subordonné le choix d'engager des membres du personnel aux charges sociales (en ce compris la réduction existante) initialement liées à cet engagement⁹³.

Chapitre 5

Modifications concernant une sécurité sociale numérique durable

Articles 108 et 109

L'article 108 de l'avant-projet ajoute à la loi du 27 juin 1969 'révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs' un nouvel article 21/2, qui dispose que "les données salariales et de prestations nécessaires à l'application de la sécurité sociale" sont transmises au moyen d'un procédé électronique approuvé par l'Office national de sécurité sociale. L'article 109 de l'avant-projet (article 21/3, en projet, de la loi du 27 juin 1969) règle l'agrégation des données salariales et de prestations de personnes physiques, afin de rassembler ces données pour des applications dans le cadre de la sécurité sociale. En fixant les modalités de déclaration et le rassemblement des données à caractère

⁹⁰ C.C., 26 avril 2007, n° 71/2007, B.7.3.

⁹¹ Voir notamment: C.C., 17 avril 2008, n° 67/2008, B.5.2; C.C., 18 juin 2009, n° 100/2009, B.6; C.C., 16 juillet 2009, n° 115/2009, B.5; C.C., 17 septembre 2009, n° 141/2009, B.5; C.C., 20 octobre 2009, n° 163/2009, B.8; C.C., 20 janvier 2010, n° 2/2010, B.7; C.C., 27 janvier 2011, n° 13/2011, B.4; C.C., 8 mai 2013, n° 63/2013, B.4.1; C.C., 8 mai 2014, n° 80/2014, B.28.3.2.

⁹² Voir notamment: C.C., 17 avril 2008, n° 67/2008, B.5.2; C.C., 20 octobre 2009, n° 163/2009, B.8; C.C., 20 janvier 2010, n° 2/2010, B.7; C.C., 8 mai 2013, n° 63/2013, B.4.1; C.C., 8 mai 2014, n° 80/2014, B.28.3.2.

⁹³ Comparer avec C.C., 30 janvier 2025, n° 8/2025, B.36.2.

aangifte en het samenbrengen van de persoonsgegevens vast te leggen, regelen deze bepalingen de verwerking van persoonsgegevens.

Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.⁹⁴

Bijgevolg moeten de “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel “essentiële elementen” uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.⁹⁵

De gemachtigde werd bevraagd of deze essentiële elementen reeds voldoende zijn geregeld in bestaande wettelijke bepalingen die toepassing vinden op de gegevensverwerkingen die in het ontworpen artikel 21/2 van de wet van 27 juni 1969 worden bedoeld. De gemachtigde antwoordde:

“Ja. De essentiële elementen van de betrokken verwerking van persoonsgegevens zijn reeds vastgelegd in bestaande wettelijke bepalingen. Het ontworpen artikel 108 van de programmawet creëert geen nieuwe autonome gegevensverwerking, maar bouwt voort op en sluit aan bij bestaand normatief kader.”

De gemachtigde voegde hier nog het volgende aan toe:

“Hierbij bijkomende toelichting over de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens. De Rijksdienst voor

personnel, ces dispositions règlent le traitement de données à caractère personnel.

Conformément à l'article 22 de la Constitution, le respect du principe de légalité formelle s'applique à tout traitement de données à caractère personnel et, plus généralement, à toute ingérence dans le droit au respect de la vie privée. En réservant au législateur compétent le pouvoir de fixer dans quels cas et à quelles conditions il peut être porté atteinte au droit au respect de la vie privée, l'article 22 de la Constitution garantit à tout citoyen qu'aucune ingérence dans l'exercice de ce droit ne peut avoir lieu qu'en vertu de règles adoptées par une assemblée délibérante, démocratiquement élue. Une délégation à un autre pouvoir n'est toutefois pas contraire au principe de légalité pour autant que l'habilitation soit définie de manière suffisamment précise et porte sur l'exécution de mesures dont les “éléments essentiels” sont fixés préalablement par le législateur⁹⁴.

Par conséquent, les “éléments essentiels” du traitement de données à caractère personnel doivent être fixés dans la loi elle-même. À cet égard, la section de législation considère que, quelle que soit la matière concernée, constituent, en principe, des “éléments essentiels” les éléments suivants: 1°) les catégories de données traitées; 2°) les catégories de personnes concernées; 3°) la finalité poursuivie par le traitement; 4°) les catégories de personnes ayant accès aux données traitées; et 5°) le délai maximal de conservation des données⁹⁵.

Il a été demandé au délégué si ces éléments essentiels sont déjà suffisamment réglés dans des dispositions légales existantes applicables aux traitements de données visés à l'article 21/2, en projet, de la loi du 27 juin 1969. Le délégué a répondu en ces termes:

“Ja. De essentiële elementen van de betrokken verwerking van persoonsgegevens zijn reeds vastgelegd in bestaande wettelijke bepalingen. Het ontworpen artikel 108 van de programmawet creëert geen nieuwe autonome gegevensverwerking, maar bouwt voort op en sluit aan bij bestaand normatief kader”.

Le délégué a encore ajouté ce qui suit:

“Hierbij bijkomende toelichting over de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens. De Rijksdienst voor

⁹⁴ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.; GwH 4 december 2025, nr. 161/2025, B.22.3.

⁹⁵ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/1, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1; GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1; GwH 1 juni 2023, nr. 84/2023, B.16.9; GwH 13 november 2025, nr. 149/2025, B.50.

⁹⁴ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, voir notamment: C.C., 18 mars 2010, n° 29/2010, B.16.1; C.C., 20 février 2020, n° 27/2020, B.17; C.C., 4 décembre 2025, n° 161/2025, B.22.3.

⁹⁵ Avis C.E. 68.936/AG du 7 avril 2021 sur un avant-projet devenu la loi du 14 août 2021 ‘relative aux mesures de police administrative lors d’une situation d’urgence épidémique’, *Doc. parl.*, Chambre, 2020-21, n° 55-1951/1, p. 119, observation 101. Voir aussi C.C., 10 mars 2022, n° 33/2022, B.13.1; C.C., 22 septembre 2022, n° 110/2022, B.11.2; C.C., 16 février 2023, n° 26/2023, B.74.1; C.C., 17 mai 2023, n° 75/2023, B.55.2.1; C.C., 1er juin 2023, n° 84/2023, B.16.9; C.C., 13 novembre 2025, n° 149/2025, B.50.

Sociale Zekerheid treedt op als **verwerkingsverantwoordelijke** voor de loon- en prestatiegegevens die noodzakelijk zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid en die in de toekomst minstens maandelijks aan de RSZ worden aangegeven. De Rijksdienst wordt in de ontworpen bepaling niet uitdrukkelijk als verwerkingsverantwoordelijke aangeduid, aangezien deze hoedanigheid ondubbelzinnig voortvloeit uit de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (hierna: RSZ-wet). Overeenkomstig de vaste adviespraktijk van de Gegevensbeschermingsautoriteit volstaat een dergelijke impliciete identificatie wanneer de verwerkingsverantwoordelijke voor de hand ligt en hierover geen redelijke twijfel kan bestaan.

De **categorieën van betrokken personen** omvatten de werkgevers en werknemers, de daarmee gelijkgestelde personen, alsook de personen tot wie de toepassing van de RSZ-wet werd uitgebreid. Dit volgt afdoende uit de samenlezing van de ontworpen bepaling met het personeel toepassingsgebied zoals bepaald in de artikelen 1 tot en met 3 van de RSZ-wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De **categorieën van gegevens** worden in het ontworpen artikel omschreven als loon- en prestatiegegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid. Zoals toegelicht in de memorie van toelichting dient dit begrip ruim te worden opgevat, gelet op het multifunctionele karakter van de RSZ-aangifte. Het betreft niet enkel de gegevens die noodzakelijk zijn voor de berekening en inning van sociale-zekerheidsbijdragen op arbeidsinkomsten, met inbegrip van bijdrageverminderingen, maar eveneens de gegevens die vereist zijn om rechten in de verschillende takken van de sociale zekerheid vast te stellen en prestaties te berekenen. In dit verband dient de ontworpen bepaling in het bijzonder te worden samengelezen met de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, alsook met de eenvormige definities van arbeidstijdgegevens vastgesteld bij het koninklijk besluit van 10 juni 2001 tot eenvormige definiëring van begrippen met betrekking tot arbeidstijdgegevens ten behoeve van de sociale zekerheid, genomen ter uitvoering van artikel 39 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

De loon- en prestatiegegevens die in toepassing van de ontworpen bepaling aan de RSZ worden aangegeven, worden niet langer **bewaard** dan noodzakelijk voor de **doeleinden** waarvoor zij worden verwerkt, met name de toepassing van de sociale zekerheid. Aangezien deze gegevens tevens dienen voor de vaststelling van sociale prestaties voor de betrokkene en, in voorkomend geval, voor rechthebbenden op basis van afgeleide rechten, is het noodzakelijk dat bepaalde gegevens gedurende de levensduur van de betrokkene worden bewaard en, in sommige gevallen, zelfs na diens overlijden, waarna zij niet langer als persoonsgegevens kwalificeren. Gelet op het intrinsieke verband tussen de bewaartermijnen en de doeleinden van de sociale zekerheid, zou een verdere uitdrukkelijke vastlegging hiervan in de ontworpen bepaling legistiek leiden tot een onwenselijke herhaling.

Sociale Zekerheid treedt op als **verwerkingsverantwoordelijke** voor de loon- en prestatiegegevens die noodzakelijk zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid en die in de toekomst minstens maandelijks aan de RSZ worden aangegeven. De Rijksdienst wordt in de ontworpen bepaling niet uitdrukkelijk als verwerkingsverantwoordelijke aangeduid, aangezien deze hoedanigheid ondubbelzinnig voortvloeit uit de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (hierna: RSZ-wet). Overeenkomstig de vaste adviespraktijk van de Gegevensbeschermingsautoriteit volstaat een dergelijke impliciete identificatie wanneer de verwerkingsverantwoordelijke voor de hand ligt en hierover geen redelijke twijfel kan bestaan.

De **categorieën van betrokken personen** omvatten de werkgevers en werknemers, de daarmee gelijkgestelde personen, alsook de personen tot wie de toepassing van de RSZ-wet werd uitgebreid. Dit volgt afdoende uit de samenlezing van de ontworpen bepaling met het personeel toepassingsgebied zoals bepaald in de artikelen 1 tot en met 3 van de RSZ-wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De **categorieën van gegevens** worden in het ontworpen artikel omschreven als loon- en prestatiegegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid. Zoals toegelicht in de memorie van toelichting dient dit begrip ruim te worden opgevat, gelet op het multifunctionele karakter van de RSZ-aangifte. Het betreft niet enkel de gegevens die noodzakelijk zijn voor de berekening en inning van socialezekerheidsbijdragen op arbeidsinkomsten, met inbegrip van bijdrageverminderingen, maar eveneens de gegevens die vereist zijn om rechten in de verschillende takken van de sociale zekerheid vast te stellen en prestaties te berekenen. In dit verband dient de ontworpen bepaling in het bijzonder te worden samengelezen met de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, alsook met de eenvormige definities van arbeidstijdgegevens vastgesteld bij het koninklijk besluit van 10 juni 2001 tot eenvormige definiëring van begrippen met betrekking tot arbeidstijdgegevens ten behoeve van de sociale zekerheid, genomen ter uitvoering van artikel 39 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

De loon- en prestatiegegevens die in toepassing van de ontworpen bepaling aan de RSZ worden aangegeven, worden niet langer **bewaard** dan noodzakelijk voor de **doeleinden** waarvoor zij worden verwerkt, met name de toepassing van de sociale zekerheid. Aangezien deze gegevens tevens dienen voor de vaststelling van sociale prestaties voor de betrokkene en, in voorkomend geval, voor rechthebbenden op basis van afgeleide rechten, is het noodzakelijk dat bepaalde gegevens gedurende de levensduur van de betrokkene worden bewaard en, in sommige gevallen, zelfs na diens overlijden, waarna zij niet langer als persoonsgegevens kwalificeren. Gelet op het intrinsieke verband tussen de bewaartermijnen en de doeleinden van de sociale zekerheid, zou een verdere uitdrukkelijke vastlegging hiervan in de ontworpen bepaling legistiek leiden tot een onwenselijke herhaling.

Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat binnen de werkgroepen die werden opgericht in het kader van het eGOV 3.0-programma voor de verschillende use cases (onder meer contingenten, individuele rekening en vakantieattest) het bestaande juridische kader systematisch wordt onderzocht en, waar nodig, voorstellen tot aanpassing van de wetgeving worden voorbereid.”

In zoverre bestaande wettelijke bepalingen de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens regelen, kan worden aangenomen dat het legaliteitsbeginsel wordt gerespecteerd. Eventuele toekomstige aanpassingen of toevoegingen wat betreft de loon- en prestatiegegevens die nodig worden geacht voor de toepassing van de regels inzake de sociale zekerheid en die essentiële elementen betreffen, dienen evenwel bij wet te worden geregeld. Het verdient in dit licht aanbeveling om de vermelding van “de loon- en prestatiegegevens die nodig zijn” te vervangen door “de door de wet voorgeschreven loon- en prestatiegegevens die nodig zijn” of een gelijkwaardige formulering.

TITEL 6 – BESTRIJDING VAN SOCIALE FRAUDE

Hoofdstuk 1

Wijziging betreffende de verplichte registratie op bouwplaatsen in de bouwsector

Artikel 113

In het ontworpen artikel 31ter, § 2, eerste lid, 7°, van de wet van 4 augustus 1996 ‘betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk’ (artikel 113, c), van het voorontwerp) moet het huidige opschrift van het koninklijk besluit van 27 december 2007 ‘tot uitvoering van het artikel 53 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen en van de artikelen 12, 30bis en 30ter van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en van artikel 6ter van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk’ worden vermeld in plaats van het oude opschrift van dat besluit.⁹⁶

Artikel 116

Het ontworpen nieuwe laatste lid van paragraaf 2 van artikel 31sexies van de wet van 4 augustus 1996 (artikel 116, 3°, van het voorontwerp) verwijst naar “de voorafgaande paragraaf”, maar doelt op de reeds bestaande leden van paragraaf 2. Om dit te verhelpen, kan de betrokken bepaling worden opgenomen als paragraaf 3 van dat artikel. Paragraaf 3 zou dan vervangen worden, in plaats van, zoals nu het geval is in artikel 116, 4°, van het voorontwerp, te worden opgeheven.

⁹⁶ Het opschrift werd vervangen bij artikel 14 van het koninklijk besluit van 20 december 2019 ‘tot uitvoering van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen’.

Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat binnen de werkgroepen die werden opgericht in het kader van het eGOV 3.0-programma voor de verschillende use cases (onder meer contingenten, individuele rekening en vakantieattest) het bestaande juridische kader systematisch wordt onderzocht en, waar nodig, voorstellen tot aanpassing van de wetgeving worden voorbereid”.

Dans la mesure où des dispositions légales existantes règlent les éléments essentiels du traitement de données à caractère personnel, on peut admettre que le principe de légalité est respecté. Les modifications ou ajouts futurs éventuels concernant les données salariales et les données relatives aux prestations jugées nécessaires à l'application des règles en matière de sécurité sociale et qui concernent des éléments essentiels, doivent toutefois être réglés par la loi. Au regard de ce qui précède, il est recommandé de remplacer la mention “les données salariales et de prestations nécessaires” par “les données salariales et les données relatives aux prestations prescrites par la loi qui sont nécessaires” ou par une formulation équivalente.

TITRE 6 – LUTTE CONTRE LA FRAUDE SOCIALE

Chapitre 1er

Modifications concernant l'obligation d'enregistrement sur les chantiers dans le secteur de la construction

Article 113

À l'article 31ter, § 2, alinéa 1er, 7°, en projet, de la loi du 4 août 1996 ‘relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail’ (article 113, c), de l'avant-projet), on mentionnera l'intitulé actuel de l'arrêté royal du 27 décembre 2007 ‘portant exécution de l'article 53 du Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales et des articles 12, 30bis et 30ter de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et de l'article 6ter, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail’ au lieu de l'ancien intitulé de cet arrêté⁹⁶.

Article 116

Le dernier alinéa, nouveau, en projet, du paragraphe 2 de l'article 31sexies de la loi du 4 août 1996 (article 116, 3°, de l'avant-projet) fait référence au “paragraphe précédent”, mais vise les alinéas existants du paragraphe 2. Afin de remédier à cette situation, la disposition concernée peut être intégrée sous la forme d'un paragraphe 3 de cet article. Le paragraphe 3 serait alors remplacé, et non pas abrogé, comme tel est actuellement le cas à l'article 116, 4°, de l'avant-projet.

⁹⁶ L'intitulé a été remplacé par l'article 14 de l'arrêté royal du 20 décembre 2019 ‘portant exécution du Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales’.

Hoofdstuk 2

Verlies van het voordeel van RSZ-bijdrageverminderingen

Artikel 121

1. Uit de memorie van toelichting bij artikel 121 van het voorontwerp omtrent de bijkomende straf blijkt dat het bedrag van het op grond van het ontworpen artikel 107/1/1 van het Sociaal Strafwetboek te ontnemen voordeel niet *in abstracto* moet worden berekend voor een globaal aantal werknemers en kwartalen, zoals zou kunnen worden afgeleid uit de ontworpen tekst van het eerste lid van die bepaling. Het voordeel dient daarentegen *in concreto* te worden vastgesteld “voor de werknemers voor wie en de kwartalen waarin voor deze werknemer de inbreuk werd vastgesteld”.

Gelet op het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel dient dit duidelijker tot uitdrukking te worden gebracht in de ontworpen bepaling.

2. Luidens het ontworpen artikel 107/1/1 van het Sociaal Strafwetboek wordt de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid gelast om het ontnomen voordeel te innen lastens de veroordeelde werkgever. De vraag rijst of de stellers de bedoeling hebben om hiermee af te wijken van de praktijk waarbij dergelijke vervolgingen “namens het openbaar ministerie” worden ingesteld. Zo kan worden verwezen naar artikel 520septies, vijfde lid, van het Wetboek van Strafvordering, waarin is bepaald dat de invordering van opsporingskosten namens de magistraat van het openbaar ministerie wordt uitgeoefend door de bevoegde ambtenaar van de Federale Overheidsdienst Financiën. Evenzo worden vervolgingen tot invordering van verbeurdverklaarde goederen, geldboetes en gerechtskosten op grond van artikel 197bis, § 1, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering namens het openbaar ministerie uitgeoefend door de bevoegde ambtenaar van de Federale Overheidsdienst Financiën en volgens de aanwijzingen van de directeur van het Centraal Orgaan voor de inbeslagname en de verbeurdverklaring.

Hoofdstuk 3

Bevoegdheden van sociaal inspecteurs officier van gerechtelijke politie

Artikel 126

Artikel 126 van het voorontwerp is het enige artikel van hoofdstuk 3 van titel 6 dat geen bijzondere inwerkingtreddingsbepaling bevat. Vermits artikel 144, eerste lid, dat de inwerkingtreding op 1 juni 2026 vaststelt, volgens de memorie van toelichting enkel geldt voor titel 11 van het voorontwerp, kan worden aangenomen dat artikel 126 in werking treedt volgens de algemene regel, namelijk op de tiende dag na de bekendmaking van de te nemen wet.

De bewoordingen van artikel 51, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek zullen bij de inwerkingtreding van het nieuwe Strafwetboek zodanig gewijzigd zijn dat de ontworpen invoeging

Chapitre 2

Perte de l'avantage des réductions de cotisations ONSS

Article 121

1. En ce qui concerne la peine complémentaire, il ressort du commentaire de l'exposé des motifs consacré à l'article 121 de l'avant-projet que le montant de l'avantage dont l'employeur serait privé en vertu de l'article 107/1/1, en projet, du Code pénal social ne doit pas être calculé abstraitement pour un nombre global de travailleurs et de trimestres, ainsi qu'il pourrait se déduire du texte en projet de l'alinéa 1er de cette disposition. L'avantage doit en revanche être fixé concrètement “pour les travailleurs salariés pour lesquels l'infraction a été constatée et pour les trimestres au cours desquels l'infraction a été constatée pour ces travailleurs”.

Eu égard au principe de légalité en matière pénale, il convient d'exprimer plus clairement cette intention dans la disposition en projet.

2. Selon l'article 107/1/1, en projet, du Code pénal social, l'Office national de sécurité sociale est chargé de percevoir le bénéfice perdu auprès de l'employeur condamné. La question se pose de savoir si les auteurs ont l'intention de s'écarter ainsi de la pratique selon laquelle de telles poursuites sont engagées “au nom du ministère public”. Ainsi, on peut se référer à l'article 520septies, alinéa 5, du Code d'instruction criminelle, qui dispose que le recouvrement des frais de recherche au nom du magistrat du ministère public est exercé par le fonctionnaire compétent du Service public fédéral Finances. De même, en vertu de l'article 197bis, § 1er, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, les poursuites en vue du recouvrement de biens confisqués, d'amendes et de frais de justice seront exercées au nom du ministère public par le fonctionnaire compétent du Service public fédéral Finances et selon les indications du directeur de l'Organe central pour la saisie et la confiscation.

Chapitre 3

Compétences des inspecteurs sociaux officiers de police judiciaire

Article 126

L'article 126 de l'avant-projet est le seul article du chapitre 3 du titre 6 qui ne contient pas de disposition particulière d'entrée en vigueur. Dès lors que selon l'exposé des motifs, l'article 144, alinéa 1er, qui fixe l'entrée en vigueur au 1er juin 2026, s'applique uniquement au titre 11 de l'avant-projet, il peut être admis que l'article 126 entre en vigueur selon les règles usuelles, à savoir le dixième jour suivant la publication de la loi dont l'adoption est envisagée.

Les termes de l'article 51, alinéa 1er, du Code pénal social seront à ce point modifiés lors de l'entrée en vigueur du nouveau Code pénal que l'insertion en projet ne sera plus

niet meer werkbaar is,⁹⁷ aangezien de woorden waarna de in te voegen woordgroep zou worden geplaatst, dan niet meer in de betrokken bepaling opgenomen zijn. Om die redenen moet de inwerkingtreding van artikel 126 van het voorontwerp aan die wijziging voorafgaan, of, wanneer dit niet mogelijk zou zijn, moeten de stellers artikel 126 van het voorontwerp herformuleren, rekening houdend met de reeds in werking getreden wijziging.

TITEL 7 – PENSIOENEN

Enig hoofdstuk – Vaststelling van de minimale pensioenbijdrage verschuldigd voor de na 31 mei 2026 benoemde statutaire personeelsleden

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Titel 7 strekt tot instelling van een minimale bijdrage voor de financiering van de rustpensioenen ten laste van “de diensten en instellingen waarvan de statutaire personeelsleden recht hebben op een rustpensioen ten laste van de Staatskas, met uitzondering van de diensten van de Gemeenschappen en de Gewesten en de instellingen die afhangen van de Gemeenschappen of de Gewesten”, alsook ten laste van “de diensten waarvan de statutaire personeelsleden recht hebben op een rustpensioen ten laste van het fonds voor de pensioenen van de federale politie”.

Die minimale werkgeversbijdrage is verschuldigd voor de statutaire personeelsleden die benoemd zijn ná 31 mei 2026. Krachtens artikel 129 van het voorontwerp zal die bijdrage initieel vastgesteld worden op 9,5 % in 2026 en oplopen tot 38 % in 2029. Overeenkomstig artikel 130 van het voorontwerp treden die maatregelen in werking op 1 juli 2026.

2.1. Uit de artikelsgewijze bespreking volgt dat die minimale bijdrage ertoe strekt de volledige kostprijs van de pensioenen van de publieke sector te dekken, “net zoals dit vandaag reeds het geval is voor de lokale besturen”.

In het dossier dat om advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd is, wordt eveneens melding gemaakt van de volgende overweging:

“In uitvoering van het regeerakkoord wordt net als bij de meeste andere publieke werkgevers de contractuele werving de regel bij de federale overheid, met uitzondering van de gezagsfuncties.”

⁹⁷ Zie thans nog artikel 94 van de wet van 29 februari 2024 ‘tot invoering van boek II van het Strafwetboek’, dat echter zou worden opgeheven bij artikel 101 van het in de Kamer van volksvertegenwoordigers hangende wetsontwerp ‘tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek en de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek II van het Strafwetboek’ (*Parl. St. Kamer 2025-26, nr. 56-1160/1*). In de wijziging van artikel 51, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek wordt echter opnieuw voorzien bij artikel 7 van het voorontwerp van wet ‘tot wijziging van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten, van het sociaal strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht’, waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, advies 78.472/16 van 24 december 2025 heeft uitgebracht.

réalisable⁹⁷, dès lors que les mots après lesquels le groupe de mots à insérer devrait être placé ne figureront alors plus dans la disposition concernée. Pour ces motifs, l’entrée en vigueur de l’article 126 de l’avant-projet doit précéder cette modification, ou, si cela devait s’avérer impossible, les auteurs devront reformuler l’article 126 de l’avant-projet en tenant compte de la modification déjà entrée en vigueur.

TITRE 7 – PENSIONS

Chapitre unique – Fixation de la cotisation minimale de pension due pour les membres du personnel statutaires nommés après le 31 mai 2026

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Le titre 7 entend mettre en place une cotisation minimale pour le financement des pensions de retraite à charge des “services et institutions dont les membres du personnel statutaires ont droit à une pension de retraite à charge du Trésor public, à l’exception des services des Communautés et des Régions et des institutions qui dépendent des Communautés ou des Régions”, ainsi qu’à charge des “services dont les membres du personnel ont droit à une pension de retraite à charge du fonds des pensions de la police fédérale”.

Cette cotisation patronale minimale est due pour les membres du personnel statutaires nommés après le 31 mai 2026. En vertu de l’article 129 de l’avant-projet, cette cotisation sera initialement fixée à 9,5 % en 2026 jusqu’à atteindre 38 % en 2029. Conformément à l’article 130 de l’avant-projet, ces mesures sont appelées à entrer en vigueur le 1er juillet 2026.

2.1. Il ressort du commentaire des articles que cette cotisation minimale tend à couvrir le coût des pensions du secteur public, “comme c’est déjà le cas aujourd’hui pour les administrations locales”.

Dans le dossier soumis à l’avis de l’Inspection des finances, il est également fait mention de la considération suivante:

“In uitvoering van het regeerakkoord wordt net als bij de meeste andere publieke werkgevers de contractuele werving de regel bij de federale overheid, met uitzondering van de gezagsfuncties”.

⁹⁷ Voir encore actuellement l’article 94 de la loi du 29 février 2024 ‘introduisant le livre II du Code pénal’, qui serait toutefois abrogé par l’article 101 du projet de loi ‘modifiant la loi du 29 février 2024 introduisant le livre Ier du Code pénal et la loi du 29 février 2024 introduisant le livre II du Code pénal’ (*Doc. parl., Chambre, 2025-26, n° 56-1160/1*), pendant à la Chambre des représentants. Or, l’article 7 de l’avant-projet de loi ‘modifiant la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales, le code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social’, sur lequel le Conseil d’État, section de législation, a donné l’avis 78.472/16 du 24 décembre 2025, prévoit de nouveau de modifier l’article 51, alinéa 1er, du Code d’instruction criminelle.

In het Regeerakkoord 2025-2029 wordt de ontworpen maatregel voorgesteld als vallend onder de “Responsabilisering in de financiering van het pensioen van statuten”.

2.2. Uit wat voortvloeit, volgt dat door een minimale pensioenbijdrage op te leggen die verschuldigd is voor alle statutaire personeelsleden benoemd na 31 mei 2026, bij de artikelen 127 tot 130 van het voorontwerp een cofinanciering van de pensioenen ingesteld wordt ten laste van de diensten en instellingen van de publieke sector, genoemd in artikel 127 van het voorontwerp, die statuten in dienst nemen ná 31 mei 2026, met de bedoeling die diensten en instellingen te “responsabiliseren”, en wel om, overeenkomstig het Regeerakkoord, de veralgemening van de contractualisering van de openbare diensten aan te moedigen.

3.1. Wat het toepassingsgebied van het enig hoofdstuk van titel 7 betreft, daaruit worden bij artikel 127 van het voorontwerp “de diensten van de Gemeenschappen en de Gewesten en de instellingen die afhangen van de Gemeenschappen of de Gewesten” uitgesloten.

De ontworpen minimale werkgeversbijdrage valt onder de bevoegdheid van de federale overheid, die de pensioenaangelegenheden regelt. De federale overheid beschikt over die bevoegdheid zowel voor de personeelsleden die afhangen van het federaal openbaar ambt als voor die welke afhangen van de diensten van de regeringen van de gemeenschappen en de gewesten (artikel 87, § 3, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’).⁹⁸⁻⁹⁹ In de artikelsgewijze bespreking wordt alleen gewag gemaakt van de uitsluiting van de diensten van de gemeenschappen en gewesten, zonder opgave van de redenen.

Op een vraag in dat verband heeft de gemachtigde de volgende uitleg gegeven:

“Dat de bijdrage voor de nieuwe statuten enkel verschuldigd zal zijn door de federale overheidsdiensten en dus niet van toepassing zal zijn op de diensten en de instellingen van de Gemeenschappen en de Gewesten is te verklaren doordat de Gemeenschappen en de Gewesten op het loon van hun statutaire personeelsleden reeds een zogenaamde responsabiliseringsbijdrage verschuldigd zijn voor de financiering van hun overheidspensioen dat ten laste zal vallen van de (federale) Staatskas.

Deze responsabiliseringsbijdrage zal in het jaar 2028 gelijk zijn aan 8,86 % van de bezoldigingen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van het overheidspensioen en stemt derhalve overeen met de (theoretische) bijdrage die de werkgevers van de private en de overheidssector voor hun contractuele personeelsleden verschuldigd zijn voor de financiering van de pensioenregeling van de werknemers.

⁹⁸ De gemeenschappen en de gewesten zijn bevoegd om het statuut van het personeel van de instellingen van openbaar nut die van hen afhangen te regelen, “met inbegrip van de pensioenregeling” (zie GwH 14 juli 1997, nr. 39/97, B.5.1.2).

⁹⁹ Zie in die zin advies 75.458/4 van 27 maart 2024 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 18 mei 2024 ‘tot invoering van de tijdelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering voor ambtenaren’, *Parl. St. Kamer* 2023-24, nr. 3968/001, 90-94.

Dans l’Accord de gouvernement 2025-2029, la mesure en projet est présentée comme relevant de la “Responsabilisation dans le financement de la pension des statutaires”.

2.2. Il découle de ce qui précède qu’en imposant une cotisation minimale de pension due pour tout membre du personnel statutaire nommé après le 31 mai 2026, les articles 127 à 130 de l’avant-projet instaurent un co-financement des pensions à charge des services et institutions du secteur public mentionnés à l’article 127 de l’avant-projet qui recrutent des agents statutaires nommés après le 31 mai 2026, dans un objectif de “responsabilisation” de ces services et institutions, et ce en vue de promouvoir, conformément à l’Accord de gouvernement, la généralisation du recours à la contractualisation dans les services publics.

3.1. En ce qui concerne le champ d’application du chapitre unique du titre 7, l’article 127 de l’avant-projet en exclut les “services des Communautés et des Régions et des institutions qui dépendent des Communautés ou des Régions”.

La cotisation patronale minimale en projet relève de la compétence de l’autorité fédérale pour régler la matière des pensions. L’autorité fédérale possède cette compétence aussi bien pour les agents relevant de la fonction publique fédérale, que pour ceux relevant des services des gouvernements des communautés et des régions (article 87, § 3, alinéa 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 ‘de réformes institutionnelles’)⁹⁸⁹⁹. Le commentaire des articles se borne à faire état de l’exclusion des services des Communautés et des Régions, sans en indiquer les raisons.

Interrogé à ce propos, le délégué a fourni les explications suivantes:

“Dat de bijdrage voor de nieuwe statuten enkel verschuldigd zal zijn door de federale overheidsdiensten en dus niet van toepassing zal zijn op de diensten en de instellingen van de Gemeenschappen en de Gewesten is te verklaren doordat de Gemeenschappen en de Gewesten op het loon van hun statutaire personeelsleden reeds een zogenaamde responsabiliseringsbijdrage verschuldigd zijn voor de financiering van hun overheidspensioen dat ten laste zal vallen van de (federale) Staatskas.

Deze responsabiliseringsbijdrage zal in het jaar 2028 gelijk zijn aan 8,86 % van de bezoldigingen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van het overheidspensioen en stemt derhalve overeen met de (theoretische) bijdrage die de werkgevers van de private en de overheidssector voor hun contractuele personeelsleden verschuldigd zijn voor de financiering van de pensioenregeling van de werknemers.

⁹⁸ S’agissant des organismes d’intérêt public qui dépendent des communautés et des régions, celles-ci sont compétentes pour régler le statut du personnel “en ce compris les règles relatives aux pensions”, voir C.C., 14 juillet 1997, n° 39/97, B.5.1.2.

⁹⁹ Voir en ce sens l’avis 75.458/4 donné le 27 mars 2024 sur un avant-projet devenu la loi du 18 mai 2024 ‘portant introduction de l’allocation d’inaptitude temporaire de travail pour fonctionnaires’, *Doc. parl.*, Chambre, 2023-2024, n° 3968/001, pp. 90-94.

Voor dit jaar en het jaar 2027 beloopt de responsabiliseringsbijdrage respectievelijk 7,088 % (= 8,86 % x 80 %) en 9,974 % (= 8,86 % x 90 %).

De responsabiliseringsbijdrage is vastgelegd in artikel 65quinquies van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten waardoor deze bijdrage een element is dat mede het bedrag van de dotaties van de federale overheid aan de Gemeenschappen en Gewesten bepaalt. Indien de bijdrage voor de nieuwe statutairen ook van toepassing zou worden gemaakt op de Gemeenschappen en Gewesten, wat een verhoging zou betekenen van de door hen verschuldigde pensioenbijdragen voor hun statutaire personeelsleden, zou dit een wijziging vereisen van de voormelde bijzondere financieringswet. Om dit te vermijden voorziet het voorontwerp van wet dat de diensten en de instellingen van de Gemeenschappen en de Gewesten uitgesloten worden van de toepassing van de bijdrage voor de nieuwe statutairen.”

3.2. Bovendien wordt het toepassingsgebied van het enig hoofdstuk van titel 7, zoals bepaald in artikel 127 van het voorontwerp, op bijzonder ruime wijze vastgesteld doordat daarin verwezen wordt naar “diensten” en “instellingen”. In de bespreking van de bepaling worden weliswaar verschillende beoogde instellingen en diensten opgesomd (zonder dat die evenwel gedefinieerd worden),¹⁰⁰ maar wordt ook uitdrukkelijk aangegeven dat die opsomming gemaakt wordt “zonder exhaustief te zijn”.

Noch aan de hand van de formulering van artikel 127 van het voorontwerp, noch aan de hand van de artikelsgewijze bespreking, is met voldoende rechtszekerheid uit te maken welke “diensten” en “instellingen” dan wel “statutaire personeelsleden” inbegrepen worden in of uitgesloten worden uit dat toepassingsgebied.

3.3. Zo kan de afdeling Wetgeving, op basis van de huidige tekst van de bepaling waarin het toepassingsgebied van de beoogde maatregel bepaald wordt, niet weten of bedienaars

¹⁰⁰ “Zonder exhaustief te zijn, gaat het onder meer om de volgende diensten en instellingen:
— de federale wetgevende vergaderingen en de daarmee verband houdende diensten en instellingen;
— de diensten behorend tot het administratief openbaar ambt zoals gedefinieerd in artikel 1 van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken;
— het Ministerie van Defensie;
— de hiervoor nog niet bedoelde federale instellingen van openbaar nut waarop de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, van toepassing is;
— de instellingen bedoeld in de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, waaronder dus ook HR Rail moet worden verstaan;
— de hoven en rechtbanken;
— de Hoge Raad voor de Justitie, bedoeld in artikel 151 van de Grondwet;
— de Raad van State en de andere federale administratieve rechtscolleges;
— het Grondwettelijk Hof;
— het Koninklijk Gesticht van Mesen;
— de federale politie, waarvan de statutaire personeelsleden geen rustpensioen genieten ten laste van de Staatskas maar wel ten laste van het pensioenfonds van de federale politie.”

Voor dit jaar en het jaar 2027 beloopt de responsabiliseringsbijdrage respectievelijk 7,088 % (= 8,86 % x 80 %) en 9,974 % (= 8,86 % x 90 %).

De responsabiliseringsbijdrage is vastgelegd in artikel 65quinquies van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten waardoor deze bijdrage een element is dat mede het bedrag van de dotaties van de federale overheid aan de Gemeenschappen en Gewesten bepaalt. Indien de bijdrage voor de nieuwe statutairen ook van toepassing zou worden gemaakt op de Gemeenschappen en Gewesten, wat een verhoging zou betekenen van de door hen verschuldigde pensioenbijdragen voor hun statutaire personeelsleden, zou dit een wijziging vereisen van de voormelde bijzondere financieringswet. Om dit te vermijden voorziet het voorontwerp van wet dat de diensten en de instellingen van de Gemeenschappen en de Gewesten uitgesloten worden van de toepassing van de bijdrage voor de nieuwe statutairen”.

3.2. Par ailleurs, le champ d'application du chapitre unique du titre 7, prévu à l'article 127 de l'avant-projet, est déterminé de manière particulièrement large en visant des “services” et “institutions”. Le commentaire de la disposition énumère certes plusieurs institutions et services (sans néanmoins définir ces notions) qui seraient visés¹⁰⁰, mais précise expressément qu'il est procédé à cette énumération “sans être exhaustif”.

Ni la formulation de l'article 127 de l'avant-projet, ni le commentaire des articles, ne permettent d'appréhender avec la sécurité juridique suffisante les “services” et “institutions” ou “membres du personnel statutaires” précisément visés ou exclus de ce champ d'application.

3.3. Ainsi, la section de législation n'est pas en mesure, sur la base du libellé actuel de la disposition qui détermine le champ d'application de la mesure envisagée, de savoir si les

¹⁰⁰ “Sans être exhaustif, il s'agit des services et institutions suivantes:
— les assemblées législatives fédérales et les services et institutions y afférents;
— les services relevant de la fonction publique administrative telle que définie à l'article 1er de la loi du 22 juillet 1993 portant certaines mesures en matière de fonction publique;
— le Ministère de la Défense;
— les institutions fédérales d'utilité publique non encore visées ci-dessus auxquelles s'applique la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt publics;
— les institutions visées par la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, y compris HR Rail;
— les cours et tribunaux;
— le Conseil Supérieur de la Justice, visé à l'article 151 de la Constitution;
— le Conseil d'État et les autres juridictions administratives fédérales;
— la Cour constitutionnelle;
— l'Institution Royale de Messines;
— la police fédérale, dont les membres du personnel statutaires ne bénéficient pas d'une pension de retraite à charge du Trésor public, mais à charge du Fonds des pensions de la police fédérale.”

van erediensten of universiteitsprofessoren in het toepassingsgebied vallen van de bijdrage die ingesteld wordt, noch hoe bepaald moet worden wat de aard is van de “afhankelijkheid” van de “diensten en instellingen” die onder de bevoegdheid van meerdere machtsniveaus kunnen vallen en waarvan de pensioenen van hun leden ten laste komen van de Staatskas.

Wat in het bijzonder de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde betreft, kan op basis van het begrip “diensten en instellingen”, bijvoorbeeld, niet vastgesteld worden of de beoogde instelling de FOD Justitie is dan wel een andere instelling of dienst.

3.4. Het feit dat een definitie van het begrip “statutaire personeelsleden” ontbreekt, verhoogt nog de rechtsonzekerheid die voortvloeit uit het toepassingsgebied van het ontworpen dispositief.

Zo heeft de gemachtigde, op de vraag of magistraten of ambtshouders inbegrepen zijn in het in begrip “statutaire personeelsleden” dat gehanteerd wordt in het ontworpen stelsel, het volgende geantwoord:

“In de ontwerpmemorie van het voorontwerp van programawet worden ook de hoven en rechtbanken opgesomd onder de bij artikel 127 bedoelde federale diensten en instellingen die de bijdrage voor hun nieuwe statutairen verschuldigd zullen zijn.

Aangezien alle statutaire personeelsleden die aan de hoven en rechtbanken verbonden zijn – dit zijn zowel de administratieve personeelsleden als de functiehouders (magistraten, griffiers, auditeurs, procureurs, ...) – een rustpensioen ten laste van de Staatskas genieten, worden zij allen bedoeld bij het voorliggende wetsontwerp.”

Zonder enige andere verduidelijking kan er evenwel niet van uitgegaan worden dat een magistraat lid is van het statutaire “personeel” dat valt onder de ontworpen bepalingen.

4.1. Naast het feit dat het toepassingsgebied van het ontworpen dispositief onnauwkeurig vastgesteld is, dient vastgesteld te worden dat bij de ontworpen bepalingen, op ongedifferentieerde wijze, een minimale werkgeverspensioenbijdrage opgelegd wordt, die in 2029 op 38 % gebracht wordt, voor alle diensten en instellingen die in het toepassingsgebied van artikel 127 van het voorontwerp zouden kunnen vallen, waardoor al die openbare diensten op dezelfde wijze behandeld worden.

4.2. Als gekeken wordt naar alle diensten en instellingen die in het bijzonder ruime toepassingsgebied van het ontworpen dispositief lijken te vallen, dan worden daarin op identieke wijze diensten en instellingen behandeld die zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden ten aanzien van de doelstelling tot “responsabilisering” die nagestreefd wordt voor de financiering van de pensioenen van de publieke sector en die erop gericht is de contractualisering aan te moedigen die in het Regeerakkoord als regel vastgesteld wordt voor de publieke sector.

Enerzijds beschikken niet al die verschillende diensten, in gelijke mate, over de vrijheid om er al dan niet voor te kiezen

ministres des cultes ou les professeurs d’université relèvent du champ d’application de la cotisation instaurée, ni comment déterminer le caractère de “dépendance” concernant des “services et institutions” pouvant relever de la compétence de plusieurs niveaux de pouvoir et dont les pensions de leurs membres sont à charge du Trésor public.

Pour ce qui concerne les cours et tribunaux de l’ordre judiciaire en particulier, la notion de “services et institutions” ne permet pas d’établir, par exemple, si l’institution visée est le SPF Justice ou si ce sont d’autres institutions ou services qui sont visés.

3.4. L’absence de définition de la notion de “membres du personnel statutaires” augmente encore l’insécurité juridique découlant du champ d’application du dispositif en projet.

Ainsi, à la question de savoir si les magistrats ou titulaires de fonctions étaient compris dans la notion de “membres du personnel statutaires” visée par le régime en projet, le délégué a répondu:

“In de ontwerpmemorie van het voorontwerp van programawet worden ook de hoven en rechtbanken opgesomd onder de bij artikel 127 bedoelde federale diensten en instellingen die de bijdrage voor hun nieuwe statutairen verschuldigd zullen zijn.

Aangezien alle statutaire personeelsleden die aan de hoven en rechtbanken verbonden zijn – dit zijn zowel de administratieve personeelsleden als de functiehouders (magistraten, griffiers, auditeurs, procureurs, ...) – een rustpensioen ten laste van de Staatskas genieten, worden zij allen bedoeld bij het voorliggende wetsontwerp”.

Cependant, en l’absence de toute autre précision, on ne peut pas considérer qu’un magistrat est un membre du “personnel” statutaire relevant des dispositions en projet.

4.1. Outre l’imprécision du champ d’application du dispositif en projet, il convient de constater que les dispositions en projet imposent, de manière indifférenciée, une cotisation patronale minimale de pension, appelée à être portée en 2029 à 38 %, à l’ensemble des services et institutions qui pourraient entrer dans le champ d’application de l’article 127 de l’avant-projet, traitant ainsi de manière identique l’ensemble de ces différents services publics.

4.2. Au regard de l’ensemble des services et institutions qui paraissent relever du champ d’application particulièrement large du dispositif en projet, celui-ci traite de manière identique des services et institutions qui sont dans des situations essentiellement différentes au regard de l’objectif de “responsabilisation” poursuivi pour le financement des pensions du secteur public, visant à inciter à la contractualisation que l’Accord de gouvernement tend à établir comme la règle dans le secteur public.

D’une part, ces différents services ne disposent pas tous, dans une mesure identique, de la liberté de choisir ou non

iemand contractueel in dienst te nemen dan wel statutair te benoemen. Dat geldt in het bijzonder voor de rechtscolleges, de politiediensten of, meer in het algemeen, de ambtsdragers of personeelsleden die functies uitoefenen “qui ne peuvent légalement être confiées qu’à des agents statutaires”.¹⁰¹ Anderzijds zal die minimale pensioenbijdrage, die aldus ten laste wordt gebracht van de publieke werkgevers, vanaf 2029 een fractie van 38 % vormen voor alle statutairen die benoemd worden ná 31 mei 2026,¹⁰² wat een zware financiële last kan betekenen voor het budget van de diensten of instellingen die niet de mogelijkheid hebben om op autonome wijze hun budgettaire middelen te verhogen of hun personeelsbezetting te moduleren.

Doordat de ontworpen maatregelen op algemene wijze van toepassing zijn op alle publieke diensten en instellingen, kunnen ze niet redelijkerwijze gerechtvaardigd worden door de responsabiliseringsdoelstelling van de publieke werkgever en het nagestreefde aanmoedigend effect om de publieke sector te contractualiseren.

4.4. Wat de specifieke gevolgen van het ontworpen dispositief op sommige daarin beoogde “diensten” betreft, vraagt de afdeling Wetgeving zich bovendien af in welke mate de bepalingen verenigbaar zijn met de onafhankelijkheid van de rechtscolleges, aangezien de voorliggende bepalingen, *in fine* en met een vast budget, een structurele schuldenlast kunnen creëren voor de (gerechtelijke, administratieve of grondwettelijke) rechtscolleges ten aanzien van de FOD Pensioenen, terwijl ze niet over de bevoegdheid beschikken om hun personeelsbezetting te bepalen.

De aandacht van de steller van het voorontwerp wordt erop gevestigd dat hij moet kunnen rechtvaardigen dat de beoogde maatregel geen afbreuk kan doen aan de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en van de rechtscolleges in het algemeen, welke onafhankelijkheid bovendien verankerd is in artikel 2 en artikel 19, lid 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.¹⁰³

5.1. Ten slotte wordt, zonder verdere precisering, bij artikel 128, zevende lid, van het voorontwerp de “gelijkstelling” bewerkstelligd van de gecreëerde pensioenbijdrage met een “socialezekerheidsbijdrage”, waardoor bijgevolg het stelsel inzake socialezekerheidsbijdragen toepasselijk gemaakt wordt op de gecreëerde bijdrage “met name wat betreft de aangiften met verantwoording van de bijdragen, de betalingstermijnen, de toepassing van de burgerlijke sancties en van de strafbepalingen, het toezicht, de verjaring inzake

de recours à un recrutement contractuel plutôt qu’à une nomination statutaire. Il en va ainsi particulièrement pour les juridictions, les services de police, ou, de manière plus générale, pour les titulaires de fonction ou agents qui occupent “des fonctions qui ne peuvent légalement être confiées qu’à des agents statutaires”¹⁰¹. D’autre part, cette cotisation minimale de pension ainsi mise à charge des employeurs publics représentera, dès 2029, une fraction de 38 % pour l’ensemble des statutaires nommés après le 31 mai 2026¹⁰², ce qui est susceptible de représenter une charge financière lourde dans le budget des services ou institutions qui ne disposent pas de la faculté d’augmenter de manière autonome leurs ressources budgétaires ou de moduler le cadre des membres de leur personnel.

En s’appliquant de manière générale à l’ensemble des services et institutions publics, les mesures en projet ne peuvent être raisonnablement justifiées par l’objectif de responsabilisation de l’employeur public et l’effet incitatif recherché en vue de la contractualisation dans le secteur public.

4.4. En ce qui concerne les effets spécifiques du dispositif en projet sur certains “services” qui seraient visés, la section de législation s’interroge par ailleurs sur la compatibilité des dispositions avec l’indépendance des juridictions, dans la mesure où les dispositions à l’examen sont susceptibles, *in fine* et à budget constant, de créer un endettement structurel des juridictions (judiciaires, administratives, constitutionnelle) à l’égard du SPF Pensions, alors que celles-ci ne disposent pas du pouvoir de déterminer leur cadre.

L’attention de l’auteur de l’avant-projet est attirée sur le fait qu’il doit être en mesure de justifier que la mesure envisagée n’est pas susceptible de porter atteinte à l’indépendance du pouvoir judiciaire et des juridictions en général, consacrée par ailleurs par l’article 2 et l’article 19, paragraphe 1er, alinéa 2, du Traité sur l’Union européenne¹⁰³.

5.1. Enfin, l’article 128, alinéa 7, de l’avant-projet opère, sans davantage de précision, une “assimilation” de la cotisation de pension créée à une “cotisation de sécurité sociale”, en rendant dès lors applicable à la cotisation créée le régime en matière de cotisation de sécurité sociale “notamment en ce qui concerne les déclarations avec justification des cotisations, les délais de paiement, l’application des sanctions civiles et des dispositions pénales, le contrôle, la prescription des actions en justice, le privilège et la communication du montant de

¹⁰¹ RvS (8e k.) 4 mei 2012, nr. 219.186, Malengreaux; advies 64.133/AV van 5 oktober 2018 over een voorontwerp van wet “tot wijziging van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken”.

¹⁰² In de artikelsgewijze bespreking wordt niet vermeld waarom voor die datum gekozen wordt.

¹⁰³ HJEU (gr. k.) 25 februari 2025, C-146/23 en C-374/23, ECLI:EU:C:2025:109. *Sąd Rejonowy w Białymstoku en Adoreika*; HJEU (7e k.) 5 juni 2025, C-762/23, ECLI:EU:C:2025:400, *Curtea de Apel București*.

¹⁰¹ C.E. (8e ch.), 4 mai 2012, n° 219.186, Malengreaux; avis 64.133/AG donné le 5 octobre 2018 sur un avant-projet de loi “modifiant la loi du 22 juillet 1993 portant certaines mesures en matière de fonction publique”.

¹⁰² Le commentaire des articles n’expose pas les raisons pour lesquelles cette date est choisie.

¹⁰³ C.J. (gd. ch.), arrêt *Sąd Rejonowy w Białymstoku et Adoreika*, 25 février 2025, C-146/23 et C-374/23, ECLI:EU:C:2025:109.; C.J. (7e ch.), arrêt *Curtea de Apel București*, 5 juin 2025, C-762/23, ECLI:EU:C:2025:400.

rechtstvorderingen, het voorrecht en de mededeling van het bedrag van de schuldvordering van de instellingen belast met de inning en de invordering van de bijdragen”.

Met een dergelijk procedé van regelgeving, door een eenvoudige “gelijkstelling” waarbij heel het juridisch stelsel dat van toepassing is op de socialezekerheidsbijdragen, toepasselijk gemaakt wordt, kan niet nauwkeurig vastgesteld worden welke regels inzake sociale zekerheidsbijdragen al dan niet toepasselijk zijn op het beoogde bijdragestelsel; het is dan ook niet toelaatbaar ten aanzien van de rechtszekerheid. De steller van het voorontwerp moet ofwel een specifiek stelsel organiseren voor de pensioenbijdrage die hij beoogt, ofwel nauwkeurig en uitdrukkelijk verwijzen naar de verschillende bepalingen die hij toepasselijk maakt op die bijdrage.

5.2. De noodzaak om het juridisch stelsel te organiseren dat van toepassing is op de gecreëerde bijdrage is des te dwingender daar bij de voorliggende bepalingen een strafrechtelijke sanctie wordt opgelegd in geval van niet-betaling van die bijdrage, wat ertoe noopt dat het legaliteitsbeginsel in strafzaken nageleefd moet worden.

In casu worden, bij wijze van voorbeeld, de hiernavolgende zaken niet gedefinieerd:

het materieel en het moreel element van de beschuldiging;

de pleger van de inbreuk;¹⁰⁴

de straf of nog maar de strafmaat;

de verjaring van de inbreuk.

6. Anders gezegd, de adressaten van de ontworpen norm moeten, met voldoende rechtszekerheid, kunnen bepalen of ze er al dan niet aan onderworpen zijn en welk juridisch stelsel van toepassing is op de gecreëerde bijdrage.

Het is dan ook zaak dat in het ontworpen dispositief de begrippen “diensten” en “instellingen” alsook het stelsel dat van toepassing is op de gecreëerde bijdrage, aldus verduidelijkt worden dat zo uitdrukkelijk als mogelijk afgebakend wordt welke organen, en bijgevolg welke personeelsleden, in het toepassingsgebied van de voorliggende tekst vallen, alsook de verplichtingen die daaruit voortvloeien.

7. Rekening houdend met de voorgaande fundamentele opmerkingen met betrekking tot titel 7 van het voorontwerp, wordt het voorontwerp als niet af beschouwd en zal het niet nader onderzocht worden.

la créance des institutions chargées de la perception et du recouvrement des cotisations”.

Une telle manière de légiférer, par une simple “assimilation” emportant l’application de l’ensemble du régime juridique applicable aux cotisations de sécurité sociale, ne permet pas d’établir avec précision quelles règles en matière de cotisation de sécurité sociale sont ou non applicables au régime de cotisation envisagé, et n’est dès lors pas admissible au regard de la sécurité juridique. Il appartient à l’auteur de l’avant-projet soit d’organiser un régime spécifique pour la cotisation de pension qu’il crée, soit de renvoyer de manière précise, en les identifiant, aux différentes dispositions qu’il rend applicables à cette cotisation.

5.2. Cette nécessité d’organiser le régime juridique applicable à la cotisation créée est d’autant plus impérieuse que les dispositions à l’examen entendent sanctionner pénalement le non-paiement de cette cotisation, ce qui impose le respect du principe de légalité en matière pénale.

Or, en l’espèce, à titre d’exemples, ne sont nullement définis:

les éléments matériel et moral de l’incrimination;

l’auteur de l’infraction¹⁰⁴;

la peine ou ne fût-ce que la fourchette de peine;

la prescription de l’infraction.

6. En d’autres termes, les destinataires de la norme en projet doivent être en mesure, avec la sécurité juridique suffisante, de déterminer s’ils y sont soumis ou non et quel régime juridique est applicable à la cotisation créée.

Le dispositif en projet nécessite dès lors que les notions de “services” et d’“institutions” et le régime applicable à la cotisation créée soient précisés de manière à circonscrire aussi explicitement que possible quels organismes et partant quels agents entrent dans le champ d’application du texte à l’examen, ainsi que les obligations qui en découlent.

7. Compte tenu des observations fondamentales qui précèdent sur le titre 7 de l’avant-projet, celui-ci est considéré comme non-abouti et ne sera pas examiné plus avant.

¹⁰⁴ Natuurlijke persoon, rechtspersoon, met de extra moeilijkheid dat alle instellingen waarnaar verwezen wordt in de artikelsgewijze bespreking, niet over een rechtspersoonlijkheid beschikken die zich onderscheidt van die van de Staat.

¹⁰⁴ Personne physique, personne morale, avec la difficulté supplémentaire que toutes les institutions visées dans le commentaire des articles ne disposent pas d’une personnalité juridique distincte de celle de l’État.

TITEL 8 – ZELFSTANDIGEN

Hoofdstuk 1

WIJZIGINGEN VAN HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 38 VAN 27 JULI 1967
HOUDENDE INRICHTING VAN HET SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN

Artikel 131

1.1. Het door artikel 131 van het voorontwerp ontworpen artikel 15/1, § 4, van het koninklijk besluit nr. 38 heeft tot doel te verduidelijken dat, naast de in artikel 15/1, § 2, van dat het koninklijk besluit nr. 38 vermelde (interne) gegevensbank beheerd door de RSVZ inzake sociale schulden van aannemers en onderaannemers in de bouw- en schoonmaaksector, ook een afzonderlijke, publiek toegankelijke gegevensbank van schuldenaars van sociale schulden, wordt geregeld waarin aannemers en onderaannemers in de bouw- en schoonmaaksector als schuldenaar van sociale schulden zullen worden opgenomen. Die publieke gegevensbank heeft bewijskracht voor de uitvoering van de verplichting tot inhouding van een deel van de sociale schulden in overeenstemming met artikel 15/1, § 6, van het koninklijk besluit nr. 38.

1.2. Gevraagd hoe die afzonderlijke gegevensbank zich precies verhoudt tot de gegevensbank vermeld in artikel 15/1, § 2, van het koninklijk besluit nr. 38, verklaarde de gemachtigde het volgende.

“Het gaat wel degelijk om twee verschillende databanken. De databank in artikel 15/1, § 2, eerste lid, KB nr. 38, betreft de (niet-publieke) interne databank van sociale schulden, beheerd door het RSVZ, waarvan de bewaartermijn werd opgenomen in het laatste lid van diezelfde paragraaf en die wordt gebruikt om de publiek toegankelijke databank ‘www.inhoudingsplicht.be’ (bedoeld in § 4) – waarin de opdrachtgevers en aannemers moeten nagaan of hun (onder)aannemer sociale schulden heeft - te ‘voeden’. In de oorspronkelijke tekst van artikel 15/1 staat ten onrechte dat de interne databank van het RSVZ publiek toegankelijk is, *quod non*. De huidige wijzigingen beogen deze misvatting recht te zetten en een correct onderscheid te maken tussen beide databanken.”

Inzake de praktische werking van die afzonderlijke, voor het publiek toegankelijke gegevensbank, preciseerde de gemachtigde het volgende:

“Het betreft een bestaande databank, met name de databank ‘www.inhoudingsplicht.be’ die op heden reeds gebruikt worden om de inhoudingsplicht na te gaan voor fiscale schulden en RSZ-schulden.”

1.3. Uit de verklaring van de gemachtigde kan worden afgeleid dat het de bedoeling is om de gegevens over de sociale schulden die aannemers en onderaannemers in de bouw- en schoonmaaksector bij de RSVZ hebben, onder te brengen in een bestaande gegevensbank die betrekking heeft op fiscale schulden en sociale schulden aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, waartoe de website ‘www.checkinhoudingsplicht.be’ toegang biedt, en om die databank uit te breiden met informatie over sociale schulden van aannemers

TITRE 8 – INDÉPENDANTS

Chapitre 1er

MODIFICATIONS DE L'ARRÊTÉ ROYAL N° 38 DU 27 JUILLET 1967
ORGANISANT LE STATUT SOCIAL DES TRAVAILLEURS INDÉPENDANTS

Article 131

1.1 L'article 15/1, § 4, de l'arrêté royal n° 38, en projet à l'article 131 de l'avant-projet, a pour objet de préciser qu'outre la banque de données (interne) mentionnée à l'article 15/1, § 2, de cet arrêté royal n° 38 et gérée par l'INASTI en ce qui concerne les dettes sociales des entrepreneurs et sous-traitants du secteur de la construction et du nettoyage, est également réglementée une banque de données de débiteurs de dettes sociales, distincte et accessible au public, dans laquelle les entrepreneurs et sous-traitants du secteur de la construction et du nettoyage seront inscrits en tant que débiteurs de dettes sociales. Cette banque de données publique a force probante pour l'application de l'obligation de retenue d'une partie des dettes sociales conformément à l'article 15/1, § 6, de l'arrêté royal n° 38.

1.2. À la question de savoir quelle est l'articulation précise entre cette banque de données distincte et la banque de données mentionnée à l'article 15/1, § 2, de l'arrêté royal n° 38, le délégué a déclaré ce qui suit.

“Het gaat wel degelijk om twee verschillende databanken. De databank in artikel 15/1, § 2, eerste lid, KB nr. 38, betreft de (niet-publieke) interne databank van sociale schulden, beheerd door het RSVZ, waarvan de bewaartermijn werd opgenomen in het laatste lid van diezelfde paragraaf en die wordt gebruikt om de publiek toegankelijke databank ‘www.inhoudingsplicht.be’ (bedoeld in § 4) – waarin de opdrachtgevers en aannemers moeten nagaan of hun (onder)aannemer sociale schulden heeft - te ‘voeden’. In de oorspronkelijke tekst van artikel 15/1 staat ten onrechte dat de interne databank van het RSVZ publiek toegankelijk is, *quod non*. De huidige wijzigingen beogen deze misvatting recht te zetten en een correct onderscheid te maken tussen beide databanken”.

En ce qui concerne le fonctionnement pratique de cette banque de données distincte et accessible au public, le délégué a précisé ce qui suit:

“Het betreft een bestaande databank, met name de databank ‘www.inhoudingsplicht.be’ die op heden reeds gebruikt worden om de inhoudingsplicht na te gaan voor fiscale schulden en RSZ-schulden”.

1.3. Il peut se déduire de la déclaration du délégué que l'intention est d'intégrer les données relatives aux dettes sociales des entrepreneurs et sous-traitants du secteur de la construction et du nettoyage envers l'INASTI dans une banque de données existante qui concerne les dettes fiscales et sociales dues à l'Office national de sécurité sociale, à laquelle le site web ‘www.checkobligationderetenue.be’ permet d'accéder, et d'élargir cette banque de données aux informations relatives aux dettes sociales des entrepreneurs

en onderaannemers in de bouw- en schoonmaaksector bij de RSVZ.

2.1. Het voeden, aanvullen en updaten van een bestaande gegevensbank met persoonsgegevens van bepaalde aannemers en onderaannemers en het publiek toegankelijk maken van die gegevens door middel van de bovenvermelde website, maken nieuwe verwerkingen uit van die persoonsgegevens.

Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Dat houdt in dat de 'essentiële elementen' van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat, ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.¹⁰⁵

2.2. Uit de ontworpen bepaling blijkt niet duidelijk welke categorieën van persoonsgegevens zullen worden verwerkt in de afzonderlijke, publiek toegankelijke databank, en welke categorieën van gegevens publiek toegankelijk zullen zijn. Om toelichting gevraagd over de te verwerken gegevens, antwoordde de gemachtigde:

"Wij verwijzen hiervoor naar de artikelen 53bis/1 tot en met 53bis/5 van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 (ARS), die een omschrijving geven van de categorieën van gegevens die verwerkt zullen worden, en meer bepaald naar artikel 53bis/5 ARS waarbij het RSVZ wordt aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de toepassing van artikel 15/1 van het KB nr. 38."

2.3. Spijts het antwoord van de gemachtigde, stelt de Raad van State vast dat noch de categorie van gegevens die zullen worden verwerkt, noch de categorie van gegevens die publiek beschikbaar zullen zijn in de afzonderlijke, publiek toegankelijke gegevensbank, *bij wet* worden geregeld, zoals artikel 22 van de Grondwet vereist.

et sous-traitants du secteur de la construction et du nettoyage envers l'INASTI.

2.1. Lorsqu'on alimente, complète et met à jour une banque de données existante à l'aide de données à caractère personnel relatives à certains entrepreneurs et sous-traitants et lorsqu'on rend ces données accessibles au public par le biais du site web précité, on procède à de nouveaux traitements de ces données personnelles.

Conformément à l'article 22 de la Constitution, le respect du principe de légalité formelle s'applique à tout traitement de données à caractère personnel et, plus généralement, à toute ingérence dans le droit au respect de la vie privée. Cela implique que les 'éléments essentiels' du traitement de données à caractère personnel doivent être fixés dans la loi elle-même. À cet égard, la section de législation considère que, quelle que soit la matière concernée, constituent, en principe, des 'éléments essentiels' les éléments suivants: 1°) les catégories de données traitées; 2°) les catégories de personnes concernées; 3°) la finalité poursuivie par le traitement; 4°) les catégories de personnes ayant accès aux données traitées; et 5°) le délai maximal de conservation des données¹⁰⁵.

2.2 Il ne ressort pas clairement de la disposition en projet quelles catégories de données à caractère personnel seront traitées dans la banque de données distincte et accessible au public et quelles catégories de données seront accessibles au public. Invité à fournir des précisions sur les données qui seront traitées, le délégué a donné la réponse suivante:

"Wij verwijzen hiervoor naar de artikelen 53bis/1 tot en met 53bis/5 van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 (ARS), die een omschrijving geven van de categorieën van gegevens die verwerkt zullen worden, en meer bepaald naar artikel 53bis/5 ARS waarbij het RSVZ wordt aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de toepassing van artikel 15/1 van het KB nr. 38."

2.3. En dépit de la réponse du délégué, le Conseil d'État constate que ni la catégorie de données qui seront traitées ni la catégorie de données qui seront disponibles publiquement dans la banque de données distincte et accessible au public ne sont réglementées *par la loi*, comme le requiert l'article 22 de la Constitution.

¹⁰⁵ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 'betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie', *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/1, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1; GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1.

¹⁰⁵ Avis C.E. 68.936/AG du 7 avril 2021 sur un avant-projet devenu la loi du 14 août 2021 'relative aux mesures de police administrative lors d'une situation d'urgence épidémique', *Doc. parl.*, Chambre, 2020-21, n° 55-1951/1, p. 119, observation 101. Voir également C.C., 10 mars 2022, n° 33/2022, B.13.1; C.C., 22 septembre 2022, n° 110/2022, B.11.2; C.C., 16 février 2023, n° 26/2023, B.74.1; C.C., 17 mai 2023, n° 75/2023, B.55.2.1.

Evenmin wordt bepaald hoe lang de gegevens maximaal in de gegevensbank kunnen worden bewaard.¹⁰⁶ In elk geval volstaat het daartoe niet dat het ontworpen artikel 15/1, § 4, derde lid, van het koninklijk besluit nr. 38 voorschrijft dat de aannemer of onderaannemer niet langer als schuldenaar wordt aangeduid in de gegevensbank als hij geen sociale schulden meer heeft. Het is immers niet omdat een aantal gegevens niet (meer) zichtbaar zijn voor het publiek dat die gegevens niet meer worden bewaard in de gegevensbank.

De ontworpen bepaling dient op deze punten nog verder te worden aangevuld.

3.1. Net zoals in de bestaande bepaling werd geregeld voor de interne databank, zal de afzonderlijke databank voor het publiek toegankelijk zijn. Dat de persoonsgegevens van de betrokken aannemers en onderaannemers publiek toegankelijk worden gemaakt, raakt aan het recht op bescherming van het privéleven bedoeld in de artikelen 22, eerste lid, van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, zoals reeds in advies 74.803/1-2-3-4¹⁰⁷ in herinnering werd gebracht. Een dergelijke regeling moet ook worden getoetst aan het beginsel van de minimale gegevensverwerking geregeld in artikel 5, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 22, eerste lid, van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM sluiten een overheidsinmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven niet uit, maar vereisen dat in die inmenging wordt voorzien door een voldoende precieze wettelijke bepaling, dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling. Die bepalingen houden bovendien de positieve verplichting in voor de overheid om maatregelen te nemen die een daadwerkelijke eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven garanderen, zelfs in de sfeer van de onderlinge verhoudingen van individuen.¹⁰⁸

3.2. Over het algemeen publiek toegankelijke karakter van de gegevensbank bedoeld in artikel 15/1, § 2, van het koninklijk besluit nr. 38, maakte de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 74.803/1-2-3-4¹⁰⁹, het volgende voorbehoud:

“2.3.2. De concrete vormgeving van de zoekfunctie die echter verder niet wordt uitgewerkt in het voorontwerp, is erop gericht, zo blijkt ook uit de toelichting van de gemachtigde, volslagen willekeurige *fishing expeditions* enigszins in te perken. Er wordt echter niet vereist dat de persoon die de opzoeken doet in de voor het publiek toegankelijke

La durée maximale de conservation des données dans la banque de données n'est pas non plus précisée¹⁰⁶. En tout cas, il ne suffit pas pour ce faire que l'article 15/1, § 4, alinéa 3, en projet, de l'arrêté royal n° 38 prescrive que l'entrepreneur ou le sous-traitant n'est plus désigné comme débiteur dans la banque de données dès qu'il n'a plus de dettes sociales. En effet, le fait qu'un certain nombre de données ne sont pas ou plus visibles pour le public ne signifie pas que ces données ne sont plus conservées dans la banque de données.

La disposition en projet doit encore être complétée d'avantage en ce qui concerne ces points.

3.1. À l'instar du régime prévu dans la disposition existante pour la banque de données interne, la banque de données distincte sera accessible au public. Le fait de rendre les données à caractère personnel des entrepreneurs et sous-traitants concernés accessibles au public affecte le droit à la protection de la vie privée visé à l'article 22, alinéa 1er, de la Constitution et à l'article 8 de la CEDH, ainsi qu'il a déjà été rappelé dans l'avis 74.803/1-2-3-4¹⁰⁷. Pareil dispositif doit également être vérifié au regard du principe de minimisation des données régi par l'article 5, paragraphe 1, c), du règlement général sur la protection des données.

L'article 22, alinéa 1er, de la Constitution et l'article 8 de la CEDH n'excluent pas une ingérence de l'autorité publique dans le droit au respect de la vie privée, mais ils exigent que cette ingérence soit prévue par une disposition législative suffisamment précise, réponde à un besoin social impérieux et soit proportionnée à l'objectif légitime poursuivi. Ces dispositions engendrent en outre l'obligation positive pour l'autorité publique de prendre des mesures visant à garantir un respect effectif de la vie privée et familiale, même dans le cadre des relations entre individus¹⁰⁸.

3.2. En ce qui concerne l'accessibilité générale au public de la banque de données visée à l'article 15/1, § 2, de l'arrêté royal n° 38, le Conseil d'État, section de législation, a formulé la réserve suivante dans l'avis 74.803/1-2-3-4¹⁰⁹:

“2.3.2. La concrétisation de la fonction de recherche, qui n'est toutefois pas précisée dans l'avant-projet, vise, ainsi qu'il ressort également des explications du délégué, à limiter quelque peu les *fishing expeditions* (pêche aux renseignements) totalement arbitraires. Il n'est cependant pas requis que la personne qui fait les recherches dans la banque de

¹⁰⁶ Weliswaar bepaalt artikel 15/1, § 2, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 38 dat de gegevens van de interne databank maximaal vijf jaar worden bewaard, maar er is geen enkele bepaling waaruit blijkt dat die maximale bewaarperiode ook geldt voor de gegevensbank bedoeld in § 4.

¹⁰⁷ Adv.RvS 74.803/1-2-3-4 van 10 november 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de 'Programmawet' van 22 december 2023, *Parl.St.* Kamer 2023-24, nr. 55-3697/001, 335-336.

¹⁰⁸ EHRM 27 oktober 1994, Kroon e.a. t. Nederland, § 31; GwH 30 maart 2023, nr. 56/2023, B.3.4.

¹⁰⁹ Adv.RvS 74.803/1-2-3-4, p. 336.

¹⁰⁶ S'il est vrai que l'article 15/1, § 2, alinéa 2, de l'arrêté royal n° 38 dispose que les données de la banque de données interne sont conservées pour une durée maximale de cinq ans, il n'existe aucune autre disposition dont il ressort que cette durée maximale de conservation vaut également pour la banque de données visée au § 4.

¹⁰⁷ Avis C.E. 74.803/1-2-3-4 du 10 novembre 2023 sur un avant-projet devenu la 'loi-programme' du 22 décembre 2023, *Doc. Parl.*, Chambre, 2023-24, n° 55-3697/001, pp. 335-336.

¹⁰⁸ Cour. eur. DH, 27 octobre 1994, *Kroon e.a. c. Pays-Bas*, § 31; C.C., 30 mars 2023, n° 56/2023, B.3.4.

¹⁰⁹ Avis C.E. 74.803/1-2-3-4, p. 336.

gegevensbank hierbij enig belang doet gelden, noch worden diens opzoekingsmogelijkheden op enige andere wijze beperkt.

Weliswaar kan worden aangenomen dat de strijd tegen de sociale fraude een legitieme doelstelling is die beperkingen aan de privacy kan verantwoorden, maar er moet worden vastgesteld dat die doelstelling niet als doel van de gegevensverwerking tot uiting komt in het voorontwerp, in weerwil van het legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet. Bovendien, doordat de gegevens worden beschikbaar gesteld aan het grote publiek – dat volgens het ontworpen artikel 15/1, § 5, van het koninklijk besluit nr. 38 meestal niet eens onder het toepassingsgebied van de ontworpen bepaling valt en dat die gegevens ook kan raadplegen buiten het kader van de doelstellingen van de ontworpen bepaling – is het voorontwerp onverenigbaar met het beginsel van de minimale gegevensverwerking in de zin van artikel 5, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming. In dat verband kan bovendien worden gewezen op de grondrechtelijke bezwaren die het Hof van Justitie, rechtstreeks op basis van de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie heeft geuit bij een gelijkaardige publiciteitsregeling met betrekking tot informatie over uiteindelijk begunstigden.¹¹⁰

3.3. Het komt de Raad van State voor dat de aangehaalde opmerking ook relevant is met betrekking tot de in artikel 15/1, § 4, van het koninklijk besluit nr. 38 voorziene publieke toegang.¹¹¹ Tenzij de stellers van het voorontwerp alsnog kunnen aantonen enerzijds dat een algemeen publieke toegang tot de verwerkte gegevens geen onevenredige gevolgen heeft voor de betrokken aannemers en onderaannemers in het licht van de door de maatregel nagestreefde doelstelling en anderzijds dat de persoonsgegevens die worden meegedeeld aan personen die er geen belang bij hebben of onderworpen zijn aan de toepasselijke regelgeving, toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (cf. artikel 5, lid 1, c) van de algemene verordening gegevensbescherming), dient van de algemene, publieke toegankelijkheid van de gegevens te worden afgezien.

Hoofdstuk 2

Wijzigingen van de programmawet van 27 december 2004

Artikel 134

Omwille van de coherentie met de tekst van artikel 334, § 1, van de programmawet van 27 december 2004 en ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om in de tekst die in artikel 334, § 6, van de programmawet van 27 december 2004 wordt ingevoegd te verduidelijken dat het gaat om de schuldvorderingen “waarvan de inning en de invordering, door of krachtens een bepaling met kracht van wet, worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën, door

¹¹⁰ Voetnoot 58 uit het aangehaalde advies: HvJ 22 november 2022, gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20, WM en SOVIM v. Luxembourg Business Registers, ECLI:EU:C:2022:912.

¹¹¹ Behalve wat de doelstelling betreft, aangezien die ondertussen is opgenomen in artikel 15/1, § 2, van het koninklijk besluit nr. 38.

gegevens accessible au public fasse valoir un quelconque intérêt à cet égard, et ses possibilités de recherche ne sont pas non plus limitées d'une quelconque manière.

Si l'on peut admettre que la lutte contre la fraude sociale constitue un objectif légitime qui peut justifier des restrictions du droit à la vie privée, force est de constater que cet objectif n'apparaît pas comme étant une finalité du traitement des données dans l'avant-projet, et ce au mépris du principe de légalité de l'article 22 de la Constitution. En outre, dès lors que les données sont mises à la disposition du grand public – qui, selon l'article 15/1, § 5, en projet, de l'arrêté royal n° 38 ne tombe même pas dans le champ d'application de la disposition en projet et qui peut aussi consulter ces données en dehors du cadre des objectifs poursuivis par la disposition en projet –, l'avant-projet est incompatible avec le principe de minimisation, au sens de l'article 5, paragraphe 1, c), du règlement général sur la protection des données. À cet égard, on peut de surcroît renvoyer aux objections constitutionnelles que la Cour de Justice a exprimées directement sur la base des articles 7 et 8 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne au sujet d'un régime de publicité analogue en ce qui concerne l'information sur les bénéficiaires effectifs¹¹⁰.

3.3. Il apparaît au Conseil d'État que l'observation citée est également pertinente en ce qui concerne l'accès public prévu à l'article 15/1, § 4, de l'arrêté royal n° 38¹¹¹. À moins que les auteurs de l'avant-projet puissent encore démontrer, d'une part, qu'un accès public général aux données traitées n'a pas de conséquences disproportionnées pour les entrepreneurs et sous-traitants concernés eu égard à l'objectif poursuivi par la mesure et, d'autre part, que les données à caractère personnel communiquées aux personnes qui n'y ont pas d'intérêt ou sont soumises à la réglementation applicable, sont adéquates, pertinentes et limitées à ce qui est nécessaire au regard des finalités pour lesquelles elles sont traitées (voir l'article 5, paragraphe 1, c), du règlement général sur la protection des données), il y a lieu de renoncer à l'accessibilité publique générale des données.

Chapitre 2

Modifications de la loi-programme du 27 décembre 2004

Article 134

Dans un souci de sécurité juridique et de cohérence avec le texte de l'article 334, § 1er, de la loi-programme du 27 décembre 2004, il est recommandé de préciser dans le texte inséré à l'article 334, § 6, de la loi-programme du 27 décembre 2004 qu'il s'agit de créances “dont la perception et le recouvrement, par ou en vertu d'une disposition ayant force de loi, sont assurés par le Service public fédéral Finances, par l'Office national de sécurité sociale, par l'Institut national d'assurances

¹¹⁰ Note de bas de page 58 de l'avis cité: CJUE, 22 novembre 2022, affaires jointes C-37/20 et C-601/20, WM et SOVIM c. Luxembourg Business Registers, ECLI:EU:C:2022:912.

¹¹¹ Sauf en ce qui concerne l'objectif, dès lors que celui-ci a été intégré entre-temps dans l'article 15/1, § 2, de l'arrêté royal n° 38.

de Rijksdienst voor sociale zekerheid, door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen of door de sociale verzekeringsfondsen der zelfstandigen”.

TITEL 9 – MOBILITEIT

ENIG HOOFDSTUK – STEUNREGIME NACHTTREINEN

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

Overeenkomstig artikel 6, § 4, 3°, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, moeten de gewestregeringen betrokken worden bij het uitwerken van de bepalingen van titel 9.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst naar aanleiding van het vervullen van dat voorafgaand vormver-eiste nog wijzigingen zou ondergaan die niet louter vormelijk zijn en evenmin het resultaat zijn van het gevolg dat aan dit advies gegeven wordt, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen op hun beurt om advies aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd overeenkomstig artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten ‘op de Raad van State’.

TITEL 10 – ECOLOGISCHE TRANSITIE

ENIG HOOFDSTUK – WIJZIGING VAN RUBRIEK 25-7 VAN DE TABEL GEVOEGD BIJ DE ORGANIEKE WET VAN 27 DECEMBER 1990 HOUDENDE OPRICHTING VAN BEGROTINGSFONDSEN (FONDS BESTEMD VOOR DE FINANCIERING VAN HET FEDERALE BELEID TER REDUCTIE VAN DE EMISSIES VAN BROEIKASGASSEN)

Artikelen 137 en 141

In de door de artikelen 137, 2°, en 141 van het voorontwerp ontworpen bepalingen vervange men telkens “omzetting van” door “uitvoering van” verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ‘tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie’.

Artikel 138

In het door artikel 138 van het voorontwerp ingevoegde nieuwe lid in rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 ‘houdende oprichting van begrotingsfondsen’, onder de titel ‘Aard van de toegewezen ontvangsten’ vervange men “artikel 30d” door “artikel 30quinquies” en, omdat de omvang van het federale aandeel nog niet gekend is, “ten belope van volgende bedragen” door “zonder volgende bedragen te overschrijden”.

Artikel 142

Luidens artikel 142 van het voorontwerp wordt rubriek 25-11 van de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 opgeheven (niet: “geschrapt”). Het betreft het ‘Fonds bestemd voor de Klimaatresponsabilisering’. Deze rubriek werd in die tabel ingevoegd bij artikel 5 van de wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot het klimaatresponsabiliseringsmechanisme’. Hiervan dient nog melding te moeten worden gemaakt.

sociales pour travailleurs indépendants ou par les caisses d’assurances sociales pour les travailleurs indépendants”.

TITRE 9 – MOBILITÉ

CHAPITRE UNIQUE – RÉGIME DE SOUTIEN AUX TRAINS DE NUIT

FORMALITÉS PRÉALABLES

Les dispositions du titre 9 doivent être soumises à la procédure d’association des gouvernements de région, conformément à l’article 6, § 4, 3°, alinéa 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 ‘de réformes institutionnelles’.

Si l’accomplissement de cette formalité préalable devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d’État sur des points autres que de pure forme et ne résultant pas des suites réservées au présent avis, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à nouveau à l’avis de la section de législation conformément à l’article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées ‘sur le Conseil d’État’.

TITRE 10 – TRANSITION ÉCOLOGIQUE

CHAPITRE UNIQUE – MODIFICATION DE LA RUBRIQUE 25-7 DU TABLEAU ANNEXÉ À LA LOI ORGANIQUE DU 27 DÉCEMBRE 1990 CRÉANT DES FONDS BUDGÉTAIRES ORGANIQUES (FONDS DESTINÉ AU FINANCEMENT DE LA POLITIQUE FÉDÉRALE DE RÉDUCTION DES ÉMISSIONS DE GAZ À EFFET DE SERRE)

Articles 137 et 141

Dans les dispositions en projet aux articles 137, 2°, et 141 de l’avant-projet, on remplacera chaque occurrence de “la transposition du” par “l’exécution du” règlement (UE) 2023/956 du Parlement européen et du Conseil du 10 mai 2023 ‘établissant un mécanisme d’ajustement carbone aux frontières’.

Article 138

Dans le nouvel alinéa inséré par l’article 138 de l’avant-projet dans la rubrique 25-7 du tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 ‘créant des fonds budgétaires’, sous le titre ‘Nature des recettes affectées’, on remplacera “l’article 30d” par “l’article 30quinquies” et, dès lors que l’importance de la part fédérale n’est pas encore connue, “à concurrence des montants suivants” par “sans excéder les montants suivants”.

Article 142

Aux termes de l’article 142 de l’avant-projet, la rubrique 25-11 du tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 est abrogée (et non “geschrapt” en néerlandais). Il s’agit du ‘Fonds destiné à la responsabilisation climat’. Cette rubrique a été insérée dans ce tableau par l’article 5 de la loi du 6 janvier 2014 ‘relative au mécanisme de responsabilisation climat’. Il faut encore en faire mention.

TITEL 11 – ECONOMIE

Enig hoofdstuk – Wijzigingen van de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen

Artikel 144

1. Artikel 144 bepaalt:

“Deze wet treedt in werking op 1 juni 2026.

De Koning kan een datum van inwerkingtreding bepalen voorafgaand aan de datum vermeld in het eerste lid.”

Bij het lezen van de bespreking van deze bepaling, lijkt het dat deze datum van inwerkingtreding alleen betrekking heeft op artikel 143 van het voorontwerp. Zoals de bepaling gesteld is, is ze evenwel van toepassing op alle bepalingen van het voorontwerp.

Artikel 144 moet herzien worden in het licht van deze opmerking.

Als het de bedoeling is om artikel 144 van het voorontwerp toepasselijk te maken op andere titels dan titel 11, moet het opgenomen worden in een nieuwe titel 12 (Inwerkingtreding).

2. Zoals uiteengezet in de algemene opmerking 1 bij hoofdstuk 2 van titel 4, moet worden voorzien in een aangepaste datum van inwerkingtreding voor de bepalingen van dat hoofdstuk die betrekking hebben op heffingen of retributies met betrekking tot medische hulpmiddelen of medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek.

3. Indien het de bedoeling is dat artikel 144 betrekking heeft op titel 10, zullen de bepalingen van titel 10 in werking treden op 1 juni 2026, datum waarop de toegestane ontvangsten en uitgaven van het begrotingsfonds van de bedoelde rubriek 25-7 worden gewijzigd en het begrotingsfonds voor de Klimaatresponsabilisering van de bedoelde rubriek 25-11 wordt opgeheven. De ontvangsten die tot 31 mei aan dat laatste fonds worden toegewezen, worden vanaf 1 juni aan het eerste fonds toegewezen.

Daarnaar gevraagd, heeft de gemachtigde bevestigd dat het saldo op 31 mei 2026 van het op te heffen fonds 0 euro zal bedragen, zodat geen bijzondere regeling moet worden opgenomen over de affectatie van dat saldo.

De griffier,

Wim GEURTS

De voorzitter,

Pierre LEFRANC

TITRE 11 – ÉCONOMIE

Chapitre unique – Modifications à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires

Article 144

1. L'article 144 dispose comme suit:

“La présente loi entre en vigueur le 1er juin 2026.

Le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur antérieure à celle mentionnée à l'alinéa 1er.”

À la lecture du commentaire de cette disposition, il semble que cette date d'entrée en vigueur ne concerne que l'article 143 de l'avant-projet. Telle qu'elle est rédigée, elle s'applique cependant à l'ensemble des dispositions de l'avant-projet.

L'article 144 sera revu à la lumière de cette observation.

Si l'intention est de rendre l'article 144 de l'avant-projet applicable à d'autres titres que le titre 11, la disposition figurera dans un titre 12 nouveau (Entrée en vigueur).

2. Ainsi qu'il a été exposé dans l'observation générale 1 à propos du chapitre 2 du titre 4, il convient de prévoir une date d'entrée en vigueur adaptée pour les dispositions de ce chapitre qui concernent des contributions ou rétributions relatives à des dispositifs médicaux ou à des dispositifs médicaux de diagnostic *in vitro*.

3. Si l'intention est que l'article 144 porte sur le titre 10, les dispositions du titre 10 entreront en vigueur le 1er juin 2026, date à laquelle les recettes et les dépenses autorisées du fonds budgétaire de la rubrique 25-7 visée sont modifiées et le fonds budgétaire destiné à la Responsabilisation climat de la rubrique 25-11 visée est abrogé. Les recettes affectées à ce dernier fonds jusqu'au 31 mai le seront au premier fonds à partir du 1er juin.

Interrogé à ce sujet, le délégué a confirmé que le solde au 31 mai 2026 du fonds à abroger sera de zéro euro, de sorte qu'il ne faut pas prendre de dispositions particulières concernant l'affectation de ce solde.

Le greffier,

Wim GEURTS

Le président,

Pierre LEFRANC

De griffier,
Béatrice DRAPIER FACCO

De voorzitter,
Patrick RONVAUX

Le greffier,
Béatrice DRAPIER FACCO

Le président,
Patrick RONVAUX

De griffier,
Annemie GOOSSENS

De voorzitter,
Jeroen VAN NIEUWENHOVE

Le greffier,
Annemie GOOSSENS

Le président,
Jeroen VAN NIEUWENHOVE

De griffier,
Anne-Catherine
VAN GEERSDAELE

De voorzitter,
Bernard BLERO

Le greffier,
Anne-Catherine
VAN GEERSDAELE

Le président,
Bernard BLERO

De griffier,
Greet VERBERCKMOES

De voorzitter,
Wouter PAS

Le greffier,
Greet VERBERCKMOES

Le président,
Wouter PAS

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de eerste minister, de minister van Economie, de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de minister van Financiën en Pensioenen, de minister van Mobiliteit en Ecologische Transitie, de minister van Socialefraudebestrijding en de minister van Zelfstandigen,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

De eerste minister, de minister van Economie, de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de minister van Financiën en Pensioenen, de minister van Mobiliteit en Ecologische Transitie, de minister van Socialefraudebestrijding en de minister van Zelfstandigen zijn ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

TITEL I*Algemene bepaling***Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition du premier ministre, du ministre de l'Économie, du ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, du ministre des Finances et des Pensions, du ministre de la Mobilité et de la Transition environnementale, du ministre de la Lutte contre la fraude sociale et de la ministre des Indépendants,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Le premier ministre, le ministre de l'Économie, le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, le ministre des Finances et des Pensions, le ministre de la Mobilité et de la Transition environnementale, le ministre de la Lutte contre la fraude sociale et la ministre des Indépendants sont chargés de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

TITRE IER*Disposition générale***Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

TITEL 2

Financiën

HOOFDSTUK 1

Wijzigingen van het Wetboek diverse rechten en taksen, betreffende de taks op de inscheping van een luchtvaartuig en de jaarlijkse taksen op de verzekeringsverrichtingen, op de effectenrekeningen en op de kredietinstellingen

Art. 2

In artikel 162, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen, hersteld bij de wet van 28 maart 2022, wordt het getal “5” vervangen door het getal “10”.

Art. 3

In artikel 162, 1°, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 28 maart 2022 en gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025, wordt het getal “10” vervangen door het getal “10,5”.

Art. 4

In artikel 162, 1°, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 28 maart 2022, gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025 en bij huidige wet, wordt het getal “10,5” vervangen door het getal “11”.

Art. 5

In artikel 175¹, § 1, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 28 april 2003, wordt het getal “9,25” vervangen door het getal “9,6”.

Art. 6

In artikel 201/6, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 februari 2021, wordt het getal “0,15” vervangen door het getal “0,3”.

Art. 7

Artikel 201¹¹ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de programmawet van 22 juni 2012, en vervangen bij

TITRE 2

*Finances*CHAPITRE 1ER

Modifications du Code des droits et taxes divers, relatives à la taxe sur l'embarquement dans un aéronef et aux taxes annuelles sur les opérations d'assurance, sur les comptes-titres et sur les établissements de crédit

Art. 2

Dans l'article 162, 2°, du Code des droits et taxes divers, rétabli par la loi du 28 mars 2022, le nombre “5” est remplacé par le nombre “10”.

Art. 3

Dans l'article 162, 1°, du même Code, rétabli par la loi du 28 mars 2022 et modifié par la loi-programme du 18 juillet 2025, le nombre “10” est remplacé par le nombre “10,5”.

Art. 4

Dans l'article 162, 1°, du même Code, rétabli par la loi du 28 mars 2022, modifié par la loi-programme du 18 juillet 2025 et par la présente loi le nombre “10,5” est remplacé par le nombre “11”.

Art. 5

Dans l'article 175¹, § 1er, du même Code, remplacé par la loi du 28 avril 2003, le nombre “9,25” est remplacé par le nombre “9,6”.

Art. 6

Dans l'article 201/6, alinéa 1er, du même Code, inséré par la loi du 17 février 2021, le nombre “0,15” est remplacé par le nombre “0,3”.

Art. 7

L'article 201¹¹ du même Code, inséré par la loi-programme du 22 juin 2012 et remplacé par la loi

de wet van 3 augustus 2016, wordt aangevuld met de woorden “, na aftrek van:

1° de schulden tegenover de Europese Investeringsbank opgenomen in lijn 129 met landencode 4C van tabel 43.03 van dat Schema;

2° de schulden tegenover centrale tegenpartijen die erkend zijn overeenkomstig Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters of die de status hebben van gekwalificeerde centrale tegenpartijen overeenkomstig Verordening (EU) Nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, voor zover deze schulden overeenkomstig Schema A worden opgenomen op lijn 229 van tabel 00.20.”.

Art. 8

In artikel 201¹² van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de programmawet van 22 juni 2012, vervangen bij de wet van 30 juli 2013 en laatstelijk gewijzigd bij de Wet houdende wijziging van de artikelen 368 en 368/1 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en wijziging betreffende de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen worden de getallen “0,15205” en “0,20204” respectievelijk vervangen door de getallen “0,19286” en “0,25626”.

Art. 9

Artikel 2 treedt in werking op 1 januari 2027.

Artikel 3 treedt in werking op 1 januari 2028.

Artikel 4 treedt in werking op 1 januari 2029.

Artikel 5 is van toepassing op de premies die vervalten vanaf 1 april 2026.

Artikel 6 is van toepassing op de referentieperiodes die eindigen vanaf de datum van de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Artikelen 7 en 8 zijn van toepassing vanaf aanslagjaar 2027.

du 3 août 2016, est complété par les mots “, après déduction:

1° des dettes envers la Banque européenne d'investissement reprises dans la ligne 129 avec le code pays 4C du tableau 43.03 de ce Schéma;

2° des dettes envers les contreparties centrales reconnues conformément au Règlement (UE) n° 648/2012 du Parlement européen et du Conseil du 4 juillet 2012 sur les produits dérivés de gré à gré, les contreparties centrales et les référentiels centraux ou qui ont le statut de contrepartie centrale qualifiée conformément au Règlement (UE) n° 575/2013 du Parlement européen et du Conseil du 26 juin 2013 concernant les exigences prudentielles applicables aux établissements de crédit et aux entreprises d'investissement et modifiant le règlement (UE) n° 648/2012, dans la mesure où ces dettes sont reprises conformément au schéma A à la ligne 229 du tableau 00.20.”.

Art. 8

Dans l'article 201¹² du même Code, inséré par la loi-programme du 22 juin 2012, remplacé par la loi du 30 juillet 2013 et modifié en dernier lieu par la loi portant modification des articles 368 et 368/1 du Code des impôts sur les revenus 1992 et modification relative à la taxe annuelle sur les établissements de crédit, les nombres “0,15205” et “0,20204” sont remplacés respectivement par les nombres “0,19286” et “0,25626”.

Art. 9

L'article 2 entre en vigueur le 1er janvier 2027.

L'article 3 entre en vigueur le 1er janvier 2028.

L'article 4 entre en vigueur le 1er janvier 2029.

L'article 5 s'applique pour les primes échues à partir du 1er avril 2026.

L'article 6 est applicable pour les périodes de référence qui prennent fin à partir du jour de la publication de la loi au *Moniteur belge*.

Les articles 7 et 8 s'appliquent à partir de l'exercice d'imposition 2027.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen betreffende de inkomstenbelastingen

Afdeling 1

Beperking van de forfaitaire raming van de kosten die aftrekbaar zijn van het bruto-inkomen uit auteursrechten

Art. 10

Artikel 3 van het KB/WIB 92, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 19 augustus 2019, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“In het geval van inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten, bedoeld in artikel 17, § 1, 3° of 5°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, is de in het eerste lid bedoelde kostenaf trek enkel van toepassing op inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige op het moment dat deze inkomsten zijn betaald of toegekend over een kunstwerkattest beschikt als bedoeld in artikel 7 van de wet van 16 december 2022 tot oprichting van de Kunstwerkcommissie en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers of artikel 12, § 8, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstenfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers, of in gelijkaardige bepalingen of bepalingen van gelijke werking aangenomen door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte en is niet van toepassing op inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkattest beschikt zoals bedoeld in artikel 17 van voormeld koninklijk besluit.”

Art. 11

Artikel 4 van hetzelfde besluit, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 26 december 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het in het eerste lid, 1°, bedoelde forfait is enkel van toepassing op inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige op het moment dat deze inkomsten zijn betaald of toegekend over een kunstwerkattest beschikt als bedoeld in artikel 7 van de wet 16 december 2022 tot oprichting van de Kunstwerkcommissie en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers, of in artikel 12, § 8, van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstenfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers,

CHAPITRE 2

Modifications relatives aux impôts sur les revenus

Section 1re

Limitation de l'évaluation forfaitaire des frais déductibles du revenu brut de droits d'auteur

Art. 10

L'article 3 de l'AR/CIR 92, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 19 août 2019, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“En cas de revenus provenant de droits d'auteur et de droits voisins, visés à l'article 17, § 1er, 3° ou 5°, du Code des impôts sur les revenus 1992, la déduction forfaitaire mentionnée à l'alinéa 1er est applicable seulement aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable au moment que ces revenus sont payés ou attribués détient d'une attestation du travail des arts conformément à l'article 7 de la loi du 16 décembre 2022 portant création de la Commission du travail des arts et améliorant la protection sociale des travailleurs des arts de l'article 17, § 8, de l'arrêté royal du 13 mars 2023 relatif au fonctionnement de la Commission du travail des arts, aux critères et à la procédure de reconnaissance des fédérations des arts et à l'amélioration de la protection sociale des travailleurs des arts, ou en vertu de dispositions similaires ou produisant des effets similaires, adoptées par un autre État membre de l'Espace économique européen et ne s'applique pas aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable ne détient pas d'une attestation du travail des arts telle que visée par l'article 17 de l'arrêté royal précité.”

Art. 11

L'article 4, du même arrêté, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 26 décembre 2022, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Le forfait mentionné à l'alinéa 1er, 1°, s'applique seulement aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable au moment que ces revenus sont payés ou attribués détient d'une attestation du travail des arts conformément à l'article 7 de la loi du 16 décembre 2022 portant création de la Commission du travail des arts et améliorant la protection sociale des travailleurs des arts, ou à l'article 12, § 8, de l'arrêté royal du 13 mars 2023 relatif au fonctionnement de la Commission du travail des arts, aux critères et à la procédure de reconnaissance des fédérations des arts et à l'amélioration de la protection sociale des travailleurs

of in gelijkaardige bepalingen of bepalingen van gelijke werking aangenomen door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte en is niet van toepassing op inkomsten uit activiteiten waarvoor de belastingplichtige over een kunstwerkatteest beschikt zoals bedoeld in artikel 17 van voormeld koninklijk besluit.”

Art. 12

Deze afdeling heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2026 en is van toepassing op de vanaf 1 januari 2026 betaalde of toegekende inkomsten.

In afwijking van het eerste lid, zijn voor wat betreft de inhouding van de roerende voorheffing de wijzigingen opgenomen in deze afdeling pas van toepassing op de inkomsten betaald of toegekend vanaf de tiende dag na bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Afdeling 2

Liquidatiereserve en VVPRbis

Art. 13

Artikel 21, eerste lid, 11°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 18 juli 2025, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Wanneer blijkt dat de genietter van de in het eerste lid bedoelde dividenden binnen de drie jaar volgend op de datum van toekenning of betaalbaarstelling van deze dividenden rechtstreeks of onrechtstreeks de functie van bedrijfsleider als bedoeld in artikel 32, eerste lid, uitoefent in een vennootschap die dezelfde of gelijkaardige activiteiten verricht als deze van de vennootschap die de dividenden heeft uitgekeerd, worden deze dividenden alsnog aangemerkt als belastbare inkomsten van roerende goederen en kapitalen in het belastbaar tijdperk waarin het voormelde feit zich voor het eerst binnen deze termijn van drie jaar voordoet, behoudens indien de belastingplichtige kan bewijzen dat de hierboven bedoelde handelingen hoofdzakelijk door andere motieven verantwoord zijn dan het verkrijgen van het in het eerste lid bedoelde voordeel.”

Art. 14

In artikel 171 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 2026, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

des arts, ou en vertu de dispositions similaires ou produisant des effets similaires, adoptées par un autre État membre de l'Espace économique européen et ne s'applique pas aux revenus provenant d'activités pour lesquelles le contribuable ne détient pas d'une attestation du travail des arts telle que visée par l'article 17 de l'arrêté royal précité.”

Art. 12

La présente section produit ses effets le 1er janvier 2026 et est applicable aux revenus payés ou attribués à partir du 1er janvier 2026.

Par dérogation à l'alinéa 1er, en ce qui concerne la retenue du précompte mobilier, les modifications repris dans la présente section ne sont applicables qu'aux revenus payés ou attribués à partir du dixième jour après la date de publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Section 2

Réserve de liquidation et VVPRbis

Art. 13

L'article 21, alinéa 1er, 11°, du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 18 juillet 2025, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Lorsqu'il apparaît que le bénéficiaire des dividendes visés à l'alinéa 1er exerce, dans les trois ans suivant la date d'attribution ou de mise en paiement de ces dividendes, directement ou indirectement, la fonction de dirigeant d'entreprise comme visé à l'article 32, alinéa 1er, dans une société qui exerce les mêmes activités ou des activités similaires à celles de la société qui a distribué les dividendes, ces dividendes sont néanmoins considérés comme des revenus imposables de capitaux et biens mobiliers dans la période imposable au cours de laquelle le fait précité se produit pour la première fois dans ce délai de trois ans sauf si le contribuable peut prouver que les actes mentionnés ci-dessus sont principalement justifiée par d'autres motifs que l'obtention de l'avantage visé à l'alinéa premier.”

Art. 14

À l'article 171, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 2026, les modifications suivantes sont apportées:

1° in de bepaling onder 3°*sexies* worden de woorden “aanslagvoet van 15 pct.” vervangen door de woorden “aanslagvoet van 18 pct.”;

2° in de bepaling onder 3°*septies* worden in de inleidende zin de woorden “aanslagvoet van 5 pct., 6,5 pct. of 20 pct.” vervangen door de woorden “aanslagvoet van 5 pct., 6,5 pct., 9,8 pct. of 20 pct.”;

3° in de bepaling onder 3°*septies*, a), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025”;

4° in de bepaling onder 3°*septies*, b), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025” en worden de woorden “6,5 pct.” vervangen door de woorden “9,8 pct.”.

Art. 15

In artikel 269 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 2026, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, 8°, worden in de inleidende zin de woorden “op 5 pct., 6,5 pct. of 20 pct., voor de dividenden” vervangen door de woorden “op 5 pct., 6,5 pct., 9,8 pct. of 20 pct., voor de dividenden”;

2° in § 1, 8°, a), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025”;

3° in § 1, 8°, b), worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “30 december 2025” en worden de woorden “6,5 pct.” vervangen door de woorden “9,8 pct.”;

4° in § 2, tweede lid, 2°, worden de woorden “15 pct.” vervangen door de woorden “18 pct.”.

Art. 16

Artikel 313, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van... 2026, wordt aangevuld met een bepaling onder 8°, luidende:

“8° in artikel 21, eerste lid, 11°, eerste lid, vermelde inkomsten in de mate dat artikel 21, eerste lid, 11°, tweede lid, toepassing vindt.”

1° dans le 3°*sexies* les mots “taux de 15 p.c.” sont remplacés par les mots “taux de 18 p.c.”;

2° dans le 3°*septies*, dans la phrase liminaire, les mots “taux de 5 p.c., 6,5 p.c. ou 20 p.c.” sont remplacés par les mots “taux de 5 p.c., 6,5 p.c., 9,8 p.c. ou 20 p.c.”;

3° dans le 3°*septies*, a), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025”;

4° dans le 3°*septies*, b), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025” et les mots “6,5 p.c.” sont remplacés par les mots “9,8 p.c.”.

Art. 15

À l'article 269, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 2026, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, 8°, dans la phrase liminaire, les mots “à 5 p.c., 6,5 p.c. ou 20 p.c., les dividendes” sont remplacés par les mots “à 5 p.c., 6,5 p.c., 9,8 p.c. ou 20 p.c., pour les dividendes”;

2° dans le § 1er, 8°, a), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025”;

3° dans le § 1er, 8°, b), les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “30 décembre 2025” et les mots “6,5 p.c.” sont remplacés par les mots “9,8 p.c.”;

4° dans le § 2, alinéa 2, 2°, les mots “15 p.c.” sont remplacés par les mots “18 p.c.”.

Art. 16

L'article 313, alinéa 1er, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du... 2026, est complété par un 8°, rédigé comme suit:

“8° des revenus visés à l'article 21, alinéa 1er, 11°, alinéa 1er, dans la mesure où l'article 21, alinéa 1er, 11°, alinéa 2, s'applique.”

Art. 17

Elke wijziging die vanaf 24 november 2025 aan de afsluitingsdatum van het boekjaar wordt aangebracht, en die door de belastingplichtige niet hoofdzakelijk wordt verantwoord door andere motieven dan het ontwijken van inkomstenbelastingen, blijft bij de toepassing van de artikelen 171, 3^osepties, en 269, § 1, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 zonder uitwerking voor het vaststellen op welke datum het aangetaste gedeelte van de reserves aan de liquidatiereserve werd toegevoegd.

Art. 18

De artikelen 14, 2°, 3° en 4°, 15, 1°, 2° en 3°, en 17 zijn van toepassing op dividenden die vanaf de tiende dag die volgt op de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad* zijn toegekend of betaalbaar gesteld.

Artikel 13, 14, 1°, 15, 4°, en 16 treden in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt en is van toepassing op vanaf diezelfde datum toegekende of betaalbaar gestelde dividenden.

Voor dividenden zoals bedoeld in artikel 171, 3^osepties, van hetzelfde Wetboek, voortkomend uit liquidatiereserves toegevoegd op 31 december 2025 én betaalbaar gesteld voor de inwerkingtreding bedoeld in het eerste lid, blijft de aanslagvoet vermeld in artikel 171, 3^osepties, a) derde streepje, van hetzelfde Wetboek van toepassing.

Voor dividenden zoals bedoeld in artikel 269, § 1, 8°, van hetzelfde Wetboek, voortkomend uit liquidatiereserves toegevoegd op 31 december 2025 én betaalbaar gesteld voor de inwerkingtreding bedoeld in het eerste lid, blijft de aanslagvoet vermeld in artikel 269, § 1, 8°, a) derde streepje, van hetzelfde Wetboek, van toepassing.

Afdeling 3

Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing

Art. 19

In titel 6, hoofdstuk 1, afdeling 4, onderafdeling 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, wordt een artikel 275^{0/2} ingevoegd, luidende:

“Art. 275^{0/2}. De correctiefactor die in rekening moet worden gebracht bij de bepaling van het in dit hoofdstuk vastgestelde bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat niet in de Schatkist moet worden doorgestort, bedraagt

Art. 17

Toute modification apportée à la date de clôture de l'exercice comptable à partir du 24 novembre 2025, qui n'est pas principalement justifiée par le contribuable pour des raisons autres que l'évasion des impôts sur les revenus, reste sans effet, pour l'application des articles 171, 3^osepties, et 269, § 1er, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992, pour déterminer à quelle date la partie des réserves qui est diminuée a été affectée à la réserve de liquidation.

Art. 18

Les articles 14, 2°, 3° et 4°, 15, 1°, 2° et 3°, et 17 sont applicables aux dividendes attribués ou mis en paiement à partir du dixième jour qui suit la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Les articles 13, 14, 1°, 15, 4°, et 16 entrent en vigueur le premier jour du mois suivant le mois de la publication de la présente loi au *Moniteur belge* et s'applique aux revenus attribués ou mis en paiement à partir de cette date.

Pour les dividendes tels que prévus à l'article 171, 3^osepties, du même Code, résultant des réserves de liquidation ajoutées le 31 décembre 2025 et mis en paiement avant l'entrée en vigueur prévue à l'alinéa 1er, le taux d'imposition mentionné à l'article 171, 3^osepties, a) troisième tiret, du même Code, reste d'application.

Pour les dividendes tels que prévus à l'article 269, § 1er, 8°, du même Code, résultant des réserves de liquidation ajoutées le 31 décembre 2025 et mis en paiement avant l'entrée en vigueur prévue à l'alinéa 1er, le taux d'imposition mentionné à l'article 269, § 1, 8°, a) troisième tiret, du même Code, reste d'application.

Section 3

Dispense de versement de précompte professionnel

Art. 19

Dans le titre 6, chapitre 1er, section 4, sous-section 3, du Code des impôts sur les revenus 1992, un article 275^{0/2} est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 275^{0/2}. Le facteur de correction qui doit être pris en compte pour déterminer le montant du précompte professionnel fixé dans le présent chapitre qui ne doit pas être versé au Trésor s'élève, pour le calcul de cette

voor de berekening van deze van doorstorting vrijgestelde bedrijfsvoorheffing die wordt ingehouden op de bezoldigingen die worden betaald of toegekend:

— tussen 1 januari 2027 en 31 december 2027: 97 pct.;

— tussen 1 januari 2028 en 31 december 2028: 93,35 pct.;

— vanaf 1 januari 2029: 95,9 pct.

De Koning kan jaarlijks bij een in Ministerraad overlegd besluit en ten laatste op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waar de correctiefactor betrekking op heeft en dat ten laatste op 31 december 2028 de in het eerste lid bedoelde percentages aanpassen in functie van de evolutie van de niet doorgestorte bedragen in de Schatkist ten opzichte van het kalenderjaar 2026.

De Koning kan de wijze bepalen waarop de werkgevers die een in dit hoofdstuk bedoelde vrijstelling vragen waarop de in dit artikel bedoelde correctiefactor van toepassing is, het bewijs leveren dat de correctiefactor correct in rekening werd gebracht op het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat niet in de Schatkist moet worden gestort.”

Art. 20

Artikel 275¹, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005, en laatstelijk gewijzigd bij de wet tot hervorming van de personenbelasting, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de overige bepalingen van dit artikel niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 21

Artikel 275², § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 28 maart 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

dispense de versement du précompte professionnel qui est retenu sur les rémunérations payées ou attribuées:

— entre le 1er janvier 2027 et le 31 décembre 2027: 97 p.c.

— entre le 1er janvier 2028 et le 31 décembre 2028: 93,35 p.c.

— à partir du 1er janvier 2029: 95,9 p.c.

Le Roi peut adapter annuellement par arrêté délibéré en Conseil des ministres, et au plus tard le 31 décembre de l'année précédant celle à laquelle le facteur de correction se rapporte et ce au plus tard jusqu'au 31 décembre 2028, les pourcentages visés à l'alinéa 1er de l'évolution des montants non versés au Trésor par rapport à l'année civile 2026.

Le Roi peut déterminer la manière dont les employeurs, qui demandent une dispense visée au présent chapitre à laquelle s'applique le facteur de correction visé au présent article, doivent apporter la preuve que le facteur de correction a été correctement pris en compte pour déterminer le montant du précompte professionnel qui ne doit pas être versé au Trésor.”

Art. 20

L'article 275¹, du même Code, inséré par la loi du 3 juillet 2005 et modifié en dernier lieu par la loi portant réforme de l'impôt des personnes physiques, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des autres dispositions du présent article, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”

Art. 21

L'article 275², § 2, du même Code, inséré par la loi du 3 juillet 2005, et modifié par la loi du 28 mars 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l'alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”

Art. 22

Artikel 275³, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 december 2005 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de overige bepalingen van dit artikel niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 23

Artikel 275⁴, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 december 2005, en gewijzigd bij de wet van 11 februari 2019, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het vijfde lid van dit artikel niet in de Schatkist moet worden gestort en door de werkgever wordt doorgestort aan het “Zeevissersfonds”, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 24

In artikel 275⁵ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 december 2005 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

2° paragraaf 2 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

Art. 22

L'article 275³, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 23 décembre 2005 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des autres dispositions du présent article, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”

Art. 23

L'article 275⁴, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 23 décembre 2005 et modifié par la loi du 11 février 2019, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l'alinéa 5, ne doit pas être versé au Trésor et est versé par l'employeur au “Zeevissersfonds”, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”

Art. 24

Dans l'article 275⁵ du même Code, inséré par la loi du 23 décembre 2024 et modifié en dernier lieu par la loi de 12 mai 2024, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s'applique, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”;

2° le paragraphe 2 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s'applique, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l'article 275^{0/2}.”;

3° paragraaf 3 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van de samenlezing van deze paragraaf en paragraaf 1 niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

4° paragraaf 4 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van de samenlezing van deze paragraaf en paragraaf 1 niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”;

5° paragraaf 5 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van de bepalingen van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, en dat in geen geval hoger kan zijn dan de bedrijfsvoorheffing die op de bezoldigingen van de werknemers op wie deze paragraaf van toepassing is, wordt ingehouden, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 25

Artikel 275⁶ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 mei 2007, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 maart 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste of tweede lid niet in de Schatkist moet worden gestort, evenals het bedrag dat overeenkomstig het tweede lid moet worden besteed, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 26

Artikel 275⁷ van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 26 december 2015, en laatstelijk gewijzigd

3° le paragraphe 3 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe et paragraphe 1er, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s’applique, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”;

4° le paragraphe 4 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe et paragraphe 1er, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s’applique, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”;

5° le paragraphe 5 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu des dispositions du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor et qui ne peut en aucun cas être supérieur au précompte professionnel retenu sur les rémunérations des travailleurs auxquels le présent paragraphe s’applique, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 25

L’article 275⁶ du même Code, inséré par la loi du 4 mai 2007 et modifié en dernier lieu par la loi du 28 mars 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er ou 2, ne doit pas être versé au Trésor, ainsi que le montant qui, en vertu de l’alinéa 2, doit être affecté, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 26

L’article 275⁷ du même Code, remplacé par la loi du 26 décembre 2015 et modifié en dernier lieu par la

bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste tot derde lid niet in de Schatkist moet worden gestort, evenals het bedrag dat overeenkomstig het derde lid, b), 3°, moet worden besteed, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 27

Artikel 275⁸, § 1, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 15 mei 2014, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 28

In artikel 275⁹, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2014, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van deze paragraaf niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 29

Artikel 275^{9/1}, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 26 december 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 30

Artikel 275¹⁰ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 10 augustus 2015, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, wordt aangevuld met een lid, luidende:

loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er à 3, ne doit pas être versé au Trésor, ainsi que le montant qui, en vertu de l’alinéa 3, b), 3°, doit être affecté, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 27

L’article 275⁸, § 1er, du même Code, rétabli par la loi du 15 mai 2014 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 28

Dans l’article 275⁹, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 15 mai 2014 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu du présent paragraphe, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 29

L’article 275^{9/1}, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 26 décembre 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 30

L’article 275¹⁰, du même Code, inséré par la loi du 10 août 2015 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 31

Artikel 275¹¹ van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 26 maart 2018, en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 december 2023, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het tweede lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 32

Artikel 275¹², § 5, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 20 december 2020, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het bedrag van de bedrijfsvoorheffing dat op grond van het eerste lid niet in de Schatkist moet worden gestort, wordt gereduceerd in verhouding tot de in artikel 275^{0/2} bedoelde correctiefactor.”

Art. 33

Deze afdeling treedt in werking op 1 januari 2027.

HOOFDSTUK 3

Wijziging van de programmawet van 27 december 2004

Afdeling 1

Wijziging van de accijnstarieven voor benzine, gasolie, aardgas en elektriciteit

Art. 34

Artikel 419 van de programmawet van 27 december 2004, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 maart 2023, wordt vervangen als volgt:

“a) gelode benzine van de GN-codes 2710 12 31, 2710 12 51 en 2710 12 59:

— accijns: 245,4146 euro per 1000 liter bij 15 °C;

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 31

L’article 275¹¹ du même Code, inséré par la loi du 26 mars 2018 et modifié en dernier lieu par la loi du 28 décembre 2023, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 2, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 32

L’article 275¹², § 5, du même Code, inséré par la loi du 20 décembre 2020, est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Le montant du précompte professionnel qui, en vertu de l’alinéa 1er, ne doit pas être versé au Trésor, est réduit proportionnellement au facteur de correction visé à l’article 275^{0/2}.”

Art. 33

La présente section entre en vigueur le 1er janvier 2027.

CHAPITRE 3

Modification de la loi-programme du 27 décembre 2004

Section 1re

Modification des taux d’accises pour l’essence, le gasoil, le gaz naturel et l’électricité

Art. 34

L’article 419 de la loi-programme du 27 décembre 2004, modifié en dernier lieu par la loi du 19 mars 2023, est remplacé par ce qui suit:

“a) essence au plomb des codes NC 2710 12 31, 2710 12 51 et 2710 12 59:

— droit d’accise: 245,4146 euros par 1000 litres à 15 °C;

— bijzondere accijns: 393,7887 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 245,4146 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 398,0427 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1000 liter bij 15 °C;

b) ongelode benzine van de GN-codes 2710 12 41, 2710 12 45 en 2710 12 49:

— accijns: 245,4146 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 326,1124 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 245,4146 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 330,3664 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1000 liter bij 15 °C;

c) kerosine van de GN-code 2710 19 21 en 2710 19 25:

i) gebruikt als motorbrandstof:

— accijns: 294,9933 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 308,9057 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 28,6317 euro per 1000 liter bij 15 °C;

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

— accijns: 18,5920 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— droit d'accise spécial: 393,7887 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1000 litres à 15 °C;

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 245,4146 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 398,0427 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1000 litres à 15 °C;

b) essence sans plomb des codes NC 2710 12 41, 2710 12 45 et 2710 12 49:

— droit d'accise: 245,4146 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 326,1124 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1000 litres à 15 °C;

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 245,4146 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 330,3664 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1000 litres à 15 °C;

c) pétrole lampant relevant des codes NC 2710 19 21 et 2710 19 25:

i) utilisé comme carburant:

— droit d'accise: 294,9933 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 308,9057 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 28,6317 euros par 1000 litres à 15 °C;

ii) utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

— droit d'accise: 18,5920 euros par 1000 litres à 15 °C;

— bijzondere accijns: 4,2925 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof:

1) zakelijk gebruik:

— accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 19,5580 euro per 1000 liter bij 15 °C;

2) niet-zakelijk gebruik:

— accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 19,5580 euro per 1000 liter bij 15 °C;

d) gasolie van de GN-codes 2710 19 43, 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 11, 2710 20 16 en 2710 20 19:

i) gebruikt als motorbrandstof:

— accijns: 198,3148 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 386,9702 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 14,8736 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 198,3148 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 391,2243 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 14,8736 euro per 1000 liter bij 15 °C;

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

— accijns: 18,5920 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— droit d'accise spécial: 4,2925 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

iii) utilisé comme combustible:

1) consommation professionnelle:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 19,5580 euros par 1000 litres à 15 °C;

2) consommation non professionnelle:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 19,5580 euros par 1000 litres à 15 °C;

d) gasoil relevant des codes NC 2710 19 43, 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 11, 2710 20 16 et 2710 20 19:

i) utilisé comme carburant:

— droit d'accise: 198,3148 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 386,9702 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 14,8736 euros par 1000 litres à 15 °C;

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 198,3148 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 391,2243 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 14,8736 euros par 1000 litres à 15 °C;

ii) utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

— droit d'accise: 18,5920 euros par 1000 litres à 15 °C;

— bijzondere accijns: 4,4080 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 18,5920 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 5,4080 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 18,5920 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 6,4080 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2029:

— accijns: 18,5920 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 7,4080 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof:

— accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 23 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 24 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— droit d'accise spécial: 4,4080 euros par 1000 litres à 15 °C;

cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 18,5920 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 5,4080 euros par 1000 litres à 15 °C;

cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 18,5920 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 6,4080 euros par 1000 litres à 15 °C;

cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

À partir du 1er janvier 2029:

— droit d'accise: 18,5920 euros par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 7,4080 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

iii) utilisé comme combustible:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 23 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 C;

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 litres à 15 C;

— droit d'accise spécial: 24 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 C;

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

— bijzondere accijns: 25 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

Vanaf 1 januari 2029:

— accijns: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijzondere accijns: 26 euro per 1000 liter bij 15 °C;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 liter bij 15 °C;

e) zware stookolie van de GN-codes 2710 19 62 tot en met 2710 19 68 en 2710 20 31 tot en met 2710 20 39:

1) zakelijk gebruik (met uitzondering van het gebruik voor de productie van elektriciteit):

— accijns: 13 euro per 1000 kg;

— bijzondere accijns: 3,3460 euro per 1000 kg;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 kg;

2) niet-zakelijk gebruik:

— accijns: 13 euro per 1000 kg;

— bijzondere accijns: 3,3460 euro per 1000 kg;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 kg;

3) gebruik voor de productie van elektriciteit:

— accijns: 13 euro per 1000 kg;

— bijzondere accijns: 3,3460 euro per 1000 kg;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 kg;

f) vloeibaar petroleumgas van de GN-codes 2711 12 11 tot 2711 19 00:

i) gebruikt als motorbrandstof:

accijns: 0 euro per 1000 kg;

— bijzondere accijns: 0 euro per 1000 kg;

— bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 kg;

— droit d'accise spécial: 25 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

À partir du 1er janvier 2029:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

— droit d'accise spécial: 26 euros par 1000 litres à 15 °C;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 litres à 15 °C;

e) fioul lourd relevant des codes NC 2710 19 62 à 2710 19 68 et 2710 20 31 à 2710 20 39:

1) consommation professionnelle (à l'exclusion de la consommation pour produire de l'électricité):

— droit d'accise: 13 euros par 1000 kg;

— droit d'accise spécial: 3,3460 euros par 1000 kg;

— cotisation sur l'énergie: 0 euros par 1000 kg;

2) consommation non professionnelle:

— droit d'accise: 13 euros par 1000 kg;

— droit d'accise spécial: 3,3460 euros par 1000 kg;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 kg;

3) consommation pour produire de l'électricité:

— droit d'accise: 13 euros par 1000 kg;

— droit d'accise spécial: 3,3460 euros par 1000 kg;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 kg;

f) gaz de pétrole liquéfiés relevant des codes NC 2711 12 11 à 2711 19 00:

i) utilisés comme carburant:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 kg;

— droit d'accise spécial: 0 euro par 1000 kg;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 kg;

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

- accijns: 37,1840 euro per 1000 kg;
- bijzondere accijns: 7,4953 euro per 1000 kg;
- bijdrage op de energie: 0 euro per 1000 kg;

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof:

1) zakelijk gebruik:

- accijns: 0 euro per 1000 kg;
- bijzondere accijns: 0 euro per 1000 kg;
- bijdrage op de energie:

voor butaan van de GN-code 2711 13: 18,6397 euro per 1000 kg;

voor propaan van de GN-code 2711 12: 18,9097 euro per 1000 kg;

2) niet-zakelijk gebruik:

- accijns: 0 euro per 1000 kg;
- bijzondere accijns: 0 euro per 1000 kg;
- bijdrage op de energie:

voor butaan van de GN-code 2711 13: 18,6397 euro per 1000 kg;

voor propaan van de GN-code 2711 12: 18,9097 euro per 1000 kg;

g) aardgas van de GN-codes 2711 11 00 en 2711 21 00:

i) gebruikt als motorbrandstof:

- accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijzondere accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii) gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden:

ii) utilisés comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

- droit d'accise: 37,1840 euros par 1000 kg;
- droit d'accise spécial: 7,4953 euros par 1000 kg;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par 1000 kg;

iii) utilisés comme combustible:

1) consommation professionnelle:

- droit d'accise: 0 euro par 1000 kg;
- droit d'accise spécial: 0 euro par 1000 kg;
- cotisation sur l'énergie:

pour le butane du code NC 2711 13: 18,6397 euros par 1000 kg;

pour le propane du code NC 2711 12: 18,9097 euros par 1000 kg;

2) consommation non professionnelle:

- droit d'accise: 0 euro par 1000 kg;
- droit d'accise spécial: 0 euro par 1000 kg;
- cotisation sur l'énergie:

pour le butane du code NC 2711 13: 18,6397 euros par 1000 kg;

pour le propane du code NC 2711 12: 18,9097 euros par 1000 kg;

g) gaz naturel relevant des codes NC 2711 11 00 et 2711 21 00:

i) utilisé comme carburant:

- droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- droit d'accise spécial: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii) utilisé comme carburant pour des utilisations industrielles et commerciales:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iii) gebruikt als verwarmingsbrandstof:

De accijnzen worden berekend volgens een tarief per gebruiksschijf, berekend op jaarbasis.

1) zakelijk gebruik:

a) bedrijven met een “energiebeleidsovereenkomst” afgeleverd door en toegepast overeenkomstig de regelgeving van het Vlaams Gewest, een “*accord de branche*” afgeleverd door en toegepast overeenkomstig de regelgeving van het Waals Gewest, of een gelijkaardige overeenkomst afgeleverd door en toegepast overeenkomstig de regelgeving van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

i) voor de schijf van 0 tot 20.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,66 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii) voor de schijf van 20.000 tot 50.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,56 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iii) voor de schijf van 50.000 tot 250.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iii) utilisé comme combustible:

Les accises sont calculées suivant un tarif par tranche de consommation, calculé sur une base annuelle.

1) consommation professionnelle:

a) entreprises titulaires d'un “energiebeleidsovereenkomst” délivré par et appliqué conformément à la réglementation de la Région flamande, d'un “*accord de branche*” délivré par et appliqué conformément à la réglementation de la Région wallonne ou d'un accord similaire délivré par et appliqué conformément à la réglementation de la Région de Bruxelles-Capitale:

i) pour la tranche de 0 à 20.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,66 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii) pour la tranche de 20.000 à 50.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,56 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iii) pour la tranche de 50.000 à 250.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iv) voor de schijf van 250.000 tot 1.000.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,42 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

v) voor de schijf van 1.000.000 tot 2.500.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,22 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

vi) voor de schijf vanaf 2.500.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,15 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

b) andere bedrijven:

i) voor de schijf van 0 tot 20.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,66 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii) voor de schijf van 20.000 tot 50.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,56 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iv) pour la tranche de 250.000 à 1.000.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,42 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

v) pour la tranche de 1.000.000 à 2.500.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,22 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

vi) pour la tranche à partir de 2.500.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,15 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

b) autres entreprises:

i) pour la tranche de 0 à 20.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,66 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii) pour la tranche de 20.000 à 50.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,56 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iii) voor de schijf van 50.000 tot 250.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,54 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

iv) voor de schijf van 250.000 tot 1.000.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,42 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

v) voor de schijf van 1.000.000 tot 2.500.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,22 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

vi) voor de schijf vanaf 2.500.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 0,15 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0,9978 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

2) niet-zakelijk gebruik:

a) beschermde residentiële afnemer, in de zin van artikel 15/10, § 2/2, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iii) pour la tranche de 50.000 à 250.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,54 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

iv) pour la tranche de 250.000 à 1.000.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,42 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

v) pour la tranche de 1.000.000 à 2.500.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,22 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

vi) pour la tranche à partir de 2.500.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 0,15 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0,9978 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur).

2) consommation non professionnelle:

a) client protégé résidentiel au sens de l'article 15/10, § 2/2, de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— bijzondere accijns: 3,09 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 3,42 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 3,74 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2029:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 4,08 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

b) andere:

i. voor de schijf van 0 tot 12 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 10,31 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— droit d'accise spécial: 3,09 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 3,42 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 3,74 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2029:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 4,08 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

b) autres:

i. pour la tranche de 0 à 12 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 10,31 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— bijzondere accijns: 11,39 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 12,47 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2029:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 13,60 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

ii. voor de schijf vanaf 12 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 11,16 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 12,24 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2028:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— droit d'accise spécial: 11,39 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 12,47 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2029:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 13,60 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

ii. pour la tranche à partir de 12 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 11,16 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 12,24 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2028:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— bijzondere accijns: 13,32 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

Vanaf 1 januari 2029:

— accijns: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijzondere accijns: 14,45 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh (bovenste verbrandingswaarde);

h) kolen, cokes en bruinkool van de GN-codes 2701, 2702 en 2704:

— accijns: 0 euro per 1000 kg;

— bijzondere accijns: 8,7577 euro per 1000 kg;

— bijdrage op de energie: 3 euro per 1000 kg;

i) elektriciteit van de GN-code 2716:

De accijnzen worden berekend volgens een tarief per verbruiksschijf, berekend op jaarbasis.

1) Zakelijk gebruik:

a) geleverd aan een eindgebruiker aangesloten op het transport- of verdelingsnetwerk waarvan de nominale spanning meer is dan 1 kV, met inbegrip van een eindgebruiker die geïdentificeerd wordt als een met hoogspanning gelijkgestelde afnemer:

i) voor de schijf van 0 tot 20 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 14,21 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

ii) voor de schijf van 20 tot 50 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 12,09 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

iii) voor de schijf van 50 tot 1000 MWh:

— droit d'accise spécial: 13,32 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

À partir du 1er janvier 2029:

— droit d'accise: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— droit d'accise spécial: 14,45 euros par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh (pouvoir calorifique supérieur);

h) houille, coke et lignite relevant des codes NC 2701, 2702 et 2704:

— droit d'accise: 0 euro par 1000 kg;

— droit d'accise spécial: 8,7577 euros par 1000 kg;

— cotisation sur l'énergie: 3 euros par 1000 kg;

i) électricité du code NC 2716:

Les accises sont calculées suivant un tarif par tranche de consommation, calculé sur une base annuelle.

1) Consommation professionnelle:

a) fournie à un utilisateur final raccordé au réseau de transport ou de distribution dont la tension nominale est supérieure à 1 kV, y compris à un utilisateur final identifié comme un client assimilé à un client haute tension:

i) pour la tranche de 0 à 20 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 14,21 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

ii) pour la tranche de 20 à 50 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 12,09 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

iii) pour la tranche de 50 à 1000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 11,39 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

iv) voor de schijf van 1000 tot 25.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 10,69 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

v) voor de schijf van 25.000 tot 100.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 2,73 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

vi) voor de schijf vanaf 100.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 0,50 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

b) geleverd aan een eindgebruiker aangesloten op het transport- of verdelingsnetwerk waarvan de nominale spanning gelijk is aan of minder is dan 1 kV:

i) voor de schijf van 0 tot 20 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 14,21 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

ii) voor de schijf van 20 tot 50 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 12,09 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

iii) voor de schijf van 50 tot 1000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 11,39 euro per MWh;

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 11,39 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

iv) pour la tranche de 1000 à 25.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 10,69 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

v) pour la tranche de 25.000 à 100.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 2,73 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

vi) pour la tranche à partir de 100.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 0,50 euro par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

b) fournie à un utilisateur final raccordé au réseau de transport ou de distribution dont la tension nominale est égale ou inférieure à 1 kV:

i) pour la tranche de 0 à 20 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 14,21 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

ii) pour la tranche de 20 à 50 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 12,09 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

iii) pour la tranche de 50 à 1000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 11,39 euros par MWh;

— bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

iv) voor de schijf van 1000 MWh tot 25.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 10,69 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

v) voor de schijf van 25.000 tot 100.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 2,73 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

vi) voor de schijf vanaf 100.000 MWh:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 0,50 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 1,9261 euro per MWh;

2) niet-zakelijk gebruik:

a) beschermde residentiële afnemer in de zin van artikel 20, § 2/1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 1 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

b) andere:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 46 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

Vanaf 1 januari 2027:

— accijns: 0 euro per MWh;

— bijzondere accijns: 43 euro per MWh;

— bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

Vanaf 1 januari 2028:

— cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

iv) pour la tranche de 1000 à 25.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 10,69 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

v) pour la tranche de 25.000 à 100.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 2,73 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

vi) pour la tranche à partir de 100.000 MWh:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 0,50 euro par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 1,9261 euros par MWh;

2) consommation non-professionnelle:

a) client protégé résidentiel au sens de l'article 20, § 2/1, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 1 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

b) autres:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 46 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

À partir du 1er janvier 2027:

— droit d'accise: 0 euro par MWh;

— droit d'accise spécial: 43 euros par MWh;

— cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

À partir du 1er janvier 2028:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 40 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh;

Vanaf 1 januari 2029:

- accijns: 0 euro per MWh;
- bijzondere accijns: 38 euro per MWh;
- bijdrage op de energie: 0 euro per MWh.

Art. 35

In artikel 420 van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 maart 2023, worden de paragrafen 1, 2 en 3 opgeheven.

Art. 36

In artikel 420, § 3/1 van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de wet van 19 maart 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in 1°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), i)”;

2° in 1°, iii), worden de woorden “lager dan 0,0822 euro per MWh” vervangen door de woorden “lager dan 1,08 euro per MWh”;

3° in 1°, iii), worden de woorden “van de bijzondere accijns van 8,23 euro per MWh,” vervangen door de woorden “van de bijzondere accijns van 10,31 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2026, van 11,39 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2027, van 12,47 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2028 en van 13,60 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden vanaf 2029,”;

4° in 2°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), ii),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), ii)”;

5° in 2°, iii), worden de woorden “van de bijzondere accijns van 8,23 euro per MWh,” vervangen door de woorden “van de bijzondere accijns van 10,31 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2026, van 11,39 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2027, van 12,47 euro per MWh voor de wijzigingen

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 40 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh;

À partir du 1er janvier 2029:

- droit d'accise: 0 euro par MWh;
- droit d'accise spécial: 38 euros par MWh;
- cotisation sur l'énergie: 0 euro par MWh.

Art. 35

Dans l'article 420 de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 19 mars 2023, les paragraphes 1, 2 et 3 sont abrogés.

Art. 36

Dans l'article 420, § 3/1, de la même loi-programme, inséré par la loi du 19 mars 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans 1° les mots “fixé à l'article 419, i), iii), 2), b), i),” sont remplacés par les mots “fixé à l'article 419, g), iii), 2), b), i)”;

2° dans 1°, iii) les mots “inférieur à 0,0822 euros par MWh” sont remplacés par les mots “inférieur à 1,08 euros par MWh”;

3° dans 1°, iii) les mots “du droit d'accise spécial de 8,23 euros par MWh,” sont remplacés par les mots “du droit d'accise spécial de 10,31 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2026, de 11,39 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2027, de 12,47 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2028 et de 13,60 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu à partir de 2029,”;

4° dans 2°, les mots “prévu à l'article 419, i), iii), 2), b), ii),” sont remplacés par les mots “prévu à l'article 419, g), iii), 2), b), ii)”;

5° dans 2°, iii), les mots “du droit d'accise spécial de 8,23 euros par MWh,” sont remplacés par les mots “du droit d'accises spécial de 10,31 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2026, de 11,39 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2027, de 12,47 euros par MWh pour les modifications qui

die plaatsvinden in 2028 en van 13,60 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden vanaf 2029;”;

6° in 3°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), i);”;

7° in 3°, worden de woorden “op 8,23 euro per MWh” vervangen door de woorden “op 10,31 euro per MWh in 2026, op 11,39 euro per MWh in 2027, op 12,47 euro per MWh in 2028 en op 13,60 euro per MWh vanaf 2029”;

8° in 4°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), iii), 2), b), ii),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, g), iii), 2), b), ii);”;

9° in 4°, worden de woorden “op 8,23 euro per MWh” vervangen door de woorden “op 10,31 euro per MWh in 2026, op 11,39 euro per MWh in 2027, op 12,47 euro per MWh in 2028 en op 13,60 euro per MWh vanaf 2029”.

Art. 37

In artikel 420, § 3/2 van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de wet van 19 maart 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in 1°, worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, k), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), 2), b),”;

2° in 1°, iii), worden de woorden “lager dan 0 euro per MWh” vervangen door de woorden “lager dan 1 euro per MWh”;

3° in 1°, iii) worden de woorden “van de bijzondere accijns van 47,48 euro per MWh;” vervangen door de woorden “van de bijzondere accijns van 46 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2026, van 43 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2027, van 40 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden in 2028 en van 38 euro per MWh voor de wijzigingen die plaatsvinden vanaf 2029;”;

4° in 2° worden de woorden “vastgesteld bij artikel 419, k), 2), b), i),” vervangen door de woorden “vastgesteld bij artikel 419, i), 2), b),”;

5° in 2° worden de woorden “op 47,48 euro per MWh” vervangen door de woorden “op 46 euro per MWh in 2026, op 43 euro per MWh in 2027, op 40 euro per MWh in 2028 en op 38 euro per MWh vanaf 2029”.

ont lieu en 2028 et de 13,60 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu à partir de 2029;”;

6° dans 3°, les mots “fixé à l’article 419, i), iii), 2), b), i),” sont remplacés par les mots “fixé à l’article 419, g), iii), 2), b), i);”;

7° dans 3°, les mots “à 8,23 euros par MWh;” sont remplacés par les mots “à 10,31 euros par MWh en 2026, à 11,39 euros par MWh en 2027, à 12,47 euros par MWh en 2028 et à 13,60 euros par MWh à partir de 2029;”;

8° dans 4°, les mots “prévu à l’article 419, i), iii), 2), b), ii),” sont remplacés par les mots “prévu à l’article 419, g), iii), 2), b), ii);”;

9° dans 4°, les mots “à 8,23 euros par MWh;” sont remplacés par les mots “à 10,31 euros par MWh en 2026, à 11,39 euros par MWh en 2027, à 12,47 euros par MWh en 2028 et à 13,60 euros par MWh à partir de 2029;”.

Art. 37

Dans l’article 420, § 3/2, de la même loi-programme, inséré par la loi du 19 mars 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans 1°, les mots “fixé à l’article 419, k), 2), b), i),” sont remplacés par les mots “fixé à l’article 419, i), 2), b);”;

2° dans 1°, iii) les mots “inférieur à 0 euro par MWh” sont remplacés par les mots “inférieur à 1 euro par MWh”;

3° dans 1°, iii) les mots “du droit d’accise spécial de 47,48 euros par MWh;” sont remplacés par les mots “du droit d’accise spécial de 46 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2026, de 43 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2027, de 40 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu en 2028 et de 38 euros par MWh pour les modifications qui ont lieu à partir de 2029;”;

4° dans 2°, les mots “prévu à l’article 419, k), 2), b), i),” sont remplacés par les mots “prévu à l’article 419, i), 2), b);”;

5° dans 2°, les mots “à 47,48 euros par MWh” sont remplacés par les mots “à 46 euros par MWh en 2026, à 43 euros par MWh en 2027, à 40 euros par MWh en 2028 et à 38 euros par MWh à partir de 2029”.

Art. 38

In artikel 420, § 4 van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 december 2013, worden de woorden “artikel 419, d) tot en met f), h) en i),” vervangen door de woorden “artikel 419, c), d), f) en g),”.

Art. 39

In artikel 420, § 5, van dezelfde programmawet, vervangen bij de programmawet van 19 december 2014, worden de woorden “artikel 419, d) tot en met i) en k),” vervangen door de woorden “artikel 419, c), e) tot en met g) en i),”.

Art. 40

In artikel 420, § 6, van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de programmawet van 19 december 2014, worden de woorden “artikel 419, k)” vervangen door de woorden “artikel 419, i)”.

Art. 41

In artikel 420, § 7, van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de wet van 14 december 2015, worden de woorden “artikel 419, i), iii)” vervangen door de woorden “artikel 419, g), iii)”.

Art. 42

In artikel 424, § 2, van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 november 2022, worden de woorden “artikel 419, k)” vervangen door de woorden “artikel 419, i)”.

Art. 43

In artikel 424, § 5, van dezelfde programmawet, ingevoegd bij de programmawet van 27 december 2021, worden de woorden “artikel 419, i, en k)” vervangen door de woorden “artikel 419, g) en i)”.

Art. 44

In artikel 429, § 5, 1), van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 22 december 2023, worden de woorden “artikel 419, f), i)” vervangen door de woorden “artikel 419, d), i)”.

Art. 38

Dans l'article 420, § 4, de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 21 décembre 2013, les mots “l'article 419, d) à f), h) et i),” sont remplacés par les mots “l'article 419, c), d), f) et g),”.

Art. 39

Dans l'article 420, § 5, de la même loi-programme, remplacé par la loi-programme du 19 décembre 2014, les mots “l'article 419, d) à i) et k),” sont remplacés par les mots “l'article 419, c), e) à g) et i),”.

Art. 40

Dans l'article 420, § 6, de la même loi-programme, inséré par la loi-programme du 19 décembre 2014, les mots “l'article 419, k)” sont remplacés par les mots “l'article 419, i)”.

Art. 41

Dans l'article 420, § 7, de la même loi-programme, inséré par la loi du 14 décembre 2015, les mots “l'article 419, i), iii)” sont remplacés par les mots “l'article 419, g), iii)”.

Art. 42

Dans l'article 424, § 2, de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 20 novembre 2022, les mots “l'article 419, k)” sont remplacés par les mots “l'article 419, i)”.

Art. 43

Dans l'article 424, § 5, de la même loi-programme, inséré par la loi-programme du 27 décembre 2021, les mots “l'article 419, i, et k)” sont remplacés par les mots “l'article 419, g) et i)”.

Art. 44

Dans l'article 429, § 5, 1) de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 22 décembre 2023, les mots “l'article 419, f), i)” sont remplacés par les mots “l'article 419, d), i)”.

Art. 45

In artikel 432, § 3, zesde streepje van dezelfde programmawet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 november 2022, worden de woorden “artikel 419, i), iii); 1, a” vervangen door de woorden “artikel 419, g), iii), 1), a)”.

Afdeling 2*Inwerkingtreding*

Art. 46

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

HOOFDSTUK 4

Wijzigingen van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I)

Art. 47

In de artikelen 26 en 28, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, artikel 32/1, ingevoegd bij de wet van 30 juli 2018 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 december 2023, artikel 36, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 juli 2022, en artikel 38, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 juni 2021, van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I), worden de woorden “zestig euro” vervangen door de woorden “tweehonderdvijftig euro”.

Art. 48

In dezelfde wet wordt een artikel 51/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 51/1. Onverminderd de toepassing van artikel 28, § 3, artikel 32/1, § 2 en artikel 38, zesde tot achtste lid, worden de tegoeden met een waarde van minder dan of gelijk aan tweehonderdvijftig euro die vóór de inwerkingtreding van dit artikel werden overgedragen aan de Deposito- en Consignatiekas, onmiddellijk door de Schatkist verworven.

De rechten van de houder of van de begunstigde op de tegoeden van de slapende rekeningen, op de tegenwaarde van de slapende safes en op de verzekerde prestaties, bedoeld in het eerste lid, doven uit bij de verwerving door de Schatkist.”

Art. 45

Dans l'article 432, § 3, 6ième tiret de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 20 novembre 2022, les mots “l'article 419, i), iii); 1., a” sont remplacés par les mots “l'article 419, g), iii), 1), a)”.

Section 2*Entrée en vigueur*

Art. 46

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er avril 2026.

CHAPITRE 4

Modifications de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I)

Art. 47

Dans les articles 26 et 28, modifiés en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, l'article 32/1, inséré par la loi du 30 juillet 2018 et modifié en dernier lieu par la loi du 20 décembre 2023, l'article 36, modifié en dernier lieu par la loi du 5 juillet 2022, et l'article 38, modifié en dernier lieu par la loi du 27 juin 2021, de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I), les mots “soixante euros” sont chaque fois remplacés par les mots “deux cent cinquante euros”.

Art. 48

Dans la même loi, il est inséré un article 51/1 rédigé comme suit:

“Art. 51/1. Sans préjudice de l'application de l'article 28, § 3, l'article 32/1, § 2 et l'article 38, alinéas 6 à 8, les avoirs d'un montant inférieur ou égal à deux cent cinquante euros, transférés à la Caisse des Dépôts et Consignations avant l'entrée en vigueur du présent article, sont immédiatement acquis au Trésor.

Les droits du titulaire ou du bénéficiaire sur les avoirs des comptes dormants, la contre-valeur des coffres dormants et les prestations assurées, visés à l'alinéa 1er, s'éteignent par l'acquisition au Trésor.”

Art. 49

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 september 2026.

HOOFDSTUK 5

**Wijzigingen van de wet van 11 juli 2018
op de Deposito- en Consignatiekas**

Art. 50

In artikel 22 van de wet van 11 juli 2018 op de Deposito- en Consignatiekas, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de eerste lid wordt aangevuld als volgt:

“, met uitzondering van:

1° goederen die zijn gedeponereerd overeenkomstig hoofdstuk V, getiteld “De slapende rekeningen, safes en verzekeringsovereenkomsten” van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I), die na een termijn van vijf jaar vanaf de ontvangst ervan aan de Schatkist toekomen;

2° goederen die toebehoren aan een verdwenen houder of aan een overleden houder van wie de rechthebbenden verdwenen zijn en die na een termijn van tien jaar vanaf de ontvangst ervan aan de Schatkist toekomen.”;

2° in de derde lid worden de woorden “De termijn bedoeld in het eerste lid wordt gestuit” vervangen door de woorden “De termijnen bedoeld in het eerste lid worden gestuit”.

Art. 51

In dezelfde wet wordt een artikel 28/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 28/1. In afwijking van artikel 22 worden de in bewaring gegeven goederen waarvan de in artikel 22, eerste lid, 1° en 2° bedoelde verjaringstermijnen op het moment van de inwerkingtreding van dit artikel zijn verstreken, onmiddellijk aan de Schatkist toegewezen.”

Art. 49

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er septembre 2026.

CHAPITRE 5

**Modifications de la loi du 11 juillet 2018
sur la Caisse des Dépôts et Consignations**

Art. 50

À l'article 22 de la loi du 11 juillet 2018 sur la Caisse des Dépôts et Consignations, les modifications suivantes sont apportées:

1° l'alinéa 1er est complété par ce qui suit:

“, à l'exception:

1° des biens déposés en application du chapitre V, intitulé “Les comptes, coffres et contrats d'assurances dormants” de la loi du 24 juillet 2008 portant dispositions diverses (I), qui sont acquis au Trésor après un délai de cinq ans à partir de leur réception;

2° des biens appartenant à un titulaire introuvable ou à un titulaire décédé dont les ayants droit sont introuvables qui sont acquis au Trésor après un délai de dix ans à partir de leur réception.”;

2° dans l'alinéa 3, les mots “Le délai visé à l'alinéa premier est interrompu” sont remplacés par les mots “Les délais visés à l'alinéa premier sont interrompus”.

Art. 51

Dans la même loi, il est inséré un article 28/1, rédigé comme suit:

“Art. 28/1. Par dérogation à l'article 22, les biens consignés dont les délais de prescription visés à l'article 22, alinéa 1er, 1° et 2°, sont écoulés au moment de l'entrée en vigueur du présent article, sont immédiatement acquis au Trésor.”

TITEL 3

Maatregelen met betrekking tot de index

HOOFDSTUK 1

Loonmatiging door tijdelijke beperking van de aanpassing van de lonen overeenkomstig een indexeringsmechanisme

Art. 52

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° referteloon: het geïndexeerd vast baremiek maandelijks basisloon of, in voorkomend geval, het geïndexeerd contractueel maandelijks basisloon uitgedrukt op voltijdse basis.

Het referteloon wordt bepaald op basis van het geïndexeerd contractueel basisloon wanneer geen baremiek basisloon werd vastgesteld of wanneer het contractueel loon hoger is dan het baremiek basisloon.

Het referteloon van deeltijdse werknemers wordt bereikt door het deeltijds loon overeenkomstig de tewerkstellingsbreuk om te rekenen naar voltijdse basis.

Voor werknemers van wie het basisloon wordt uitgedrukt als uurloon, wordt het referteloon bereikt door dit te vermenigvuldigen met de voltijdse wekelijkse arbeidsduur voor de functie, vermenigvuldigd met dertien en gedeeld door drie.

Voor werknemers van wie het basisloon wordt uitgedrukt als dagloon wordt het maandloon in een vijfde week bereikt door het dagloon te vermenigvuldigen met vijftien en te delen door drie.

2° tewerkstellingsbreuk: de verhouding tussen het gemiddeld aantal uren per week gedurende dewelke de werknemer geacht wordt arbeid te verrichten en het gemiddeld aantal uren per week gedurende dewelke de maatpersoon geacht wordt deze arbeid te verrichten;

3° globale werkgeversbijdrage: de som van de basiswerkgeversbijdrage bedoeld in artikel 38, § 3, 1° of 2° of 3°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, en de loonmatigingsbijdrage, bedoeld in artikel 38, § 3bis, van dezelfde wet;

TITRE 3

*Mesures relatives à l'index*CHAPITRE 1ER**Modération salariale par la limitation temporaire de l'adaptation des salaires conformément à un mécanisme d'indexation**

Art. 52

Dans le cadre de l'application du présent chapitre, on entend par:

1° salaire de référence: le salaire mensuel de base fixe barémique indexé ou, le cas échéant, le salaire mensuel de base contractuel indexé exprimé sur une base à temps plein.

Le salaire de référence est déterminé sur la base du salaire de base contractuel indexé lorsqu'aucun salaire de base barémique n'a été déterminé ou lorsque le salaire contractuel est supérieur au salaire de base barémique.

Le salaire de référence des travailleurs à temps partiel est déterminé en ramenant le salaire à temps partiel à une base à temps plein, en fonction de la fraction d'occupation.

Pour les travailleurs salariés dont le salaire de base est exprimé en salaire horaire, le salaire de référence est obtenu en le multipliant par la durée hebdomadaire de travail à temps plein pour la fonction, multipliée par treize et divisée par trois.

Pour les travailleurs salariés dont le salaire de base est exprimé en salaire journalier, le salaire mensuel dans une semaine de cinq jours est obtenu en multipliant le salaire journalier par soixante-cinq et en le divisant par trois.

2° fraction d'occupation: le rapport entre le nombre moyen d'heures par semaine pendant lesquelles le travailleur salarié est censé prestre un travail et le nombre moyen d'heures par semaine pendant lesquelles la personne de référence est censée prestre ce travail;

3° cotisation patronale globale: la somme de la cotisation patronale de base visée à l'article 38, § 3, 1°, 2° ou 3°, de la loi précitée du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, et de la cotisation de modération salariale visée à l'article 38, § 3bis, de la même loi;

4° eerste matigingsperiode: periode die aanvangt op 1 juni 2026 en eindigt op de dag waarop het in artikel 55 beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals vastgesteld door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit;

5° tweede matigingsperiode: periode die aanvangt op 1 januari 2028 of op de dag vastgesteld door de Koning in toepassing van artikel 56, § 5, en die eindigt op de dag waarop het in artikel 56 beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals vastgesteld door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 53

§ 1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de werknemers en de werkgevers verbonden door een arbeidsovereenkomst en op de hiermee gelijkgestelde personen als bedoeld in de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en diens uitvoeringsbesluiten.

§ 2. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op de in vast verband benoemde, stage-doende, contractuele en hulppersoneelsleden van de werkgevers van de publieke sector, inzonderheid:

1° de administraties en andere diensten van de Federale overheid, met inbegrip van het Ministerie van Defensie, de federale politie, de rechterlijke macht, de Raad van State en het Grondwettelijk Hof;

2° de instellingen van openbaar nut en de openbare instellingen onderworpen aan het toezicht van de federale overheid;

3° de autonome overheidsbedrijven die ressorteren onder de toepassing van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en HR Rail;

4° de administraties en andere diensten van de Gemeenschappen en de Gewesten;

5° de instellingen van openbaar nut en de openbare instellingen onderworpen aan het toezicht van de Gemeenschappen en de Gewesten, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie;

4° première période de modération: période qui commence le 1er juin 2026 et se termine le jour où l'effet de modération visé à l'article 55 a été atteint pour tous les salaires auxquels s'applique un mécanisme d'indexation, tel que fixé par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres;

5° deuxième période de modération: période qui débute le 1er janvier 2028 ou le jour fixé par le Roi en application de l'article 56, § 5, et qui se termine le jour où l'effet de modération visé à l'article 56 a été atteint pour tous les salaires auxquels est applicable un mécanisme d'indexation, tel que fixé par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Art. 53

§ 1er. Les dispositions du présent chapitre sont applicables aux travailleurs salariés et aux employeurs liés par un contrat de travail et aux personnes qui leur sont assimilées visés par la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et ses arrêtés d'exécution.

§ 2. Les dispositions du présent chapitre sont également applicables aux membres du personnel nommés à titre définitif, stagiaires, contractuels et aux agents auxiliaires des employeurs du secteur public, notamment:

1° les administrations et autres services de l'État fédéral, y compris le ministère de la Défense, la police fédérale, le pouvoir judiciaire, le Conseil d'État et la Cour constitutionnelle;

2° les organismes d'intérêt public et les institutions publiques soumis au contrôle de l'État fédéral;

3° les entreprises publiques autonomes qui ressortissent au champ d'application de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques et HR Rail;

4° les administrations et autres services des communautés et des régions;

5° les organismes d'intérêt public et les institutions publiques soumis au contrôle des communautés et des régions, de la Commission communautaire commune, de la Commission communautaire flamande et de la Commission communautaire française;

6° de administraties en diensten van de provincies en gemeenten, evenals de instellingen van openbaar nut en publiekrechtelijke verenigingen onderworpen aan hun toezicht of voogdij, de agglomeraties en federaties van gemeenten en van elke publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht en ingericht door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie;

7° de door de Gemeenschappen of de Federale overheid gesubsidieerde officiële en vrije onderwijsinrichtingen, met daarin begrepen het universitair onderwijs en de door de Gemeenschappen gesubsidieerde officiële en vrije psycho-medico-sociale centra;

8° de verenigingen van openbare besturen of gemengde economie, de verenigingen zonder winstoogmerk en de instellingen van openbaar nut in wiens oprichting of beheer een overwicht van de openbare overheid aanwezig is;

9° de lokale politie;

10° de administratieve rechtscolleges opgericht krachtens artikel 161 van de Gecoördineerde Grondwet;

11° de wetgevende vergaderingen en de diensten die ervan afhangen behoudens andersluidende wettelijke, reglementaire of statutaire bepalingen die voorzien in een meer verregaande beperking van de indexering.

§ 3. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op:

1° de ministers en Staatssecretarissen behoudens andersluidende wettelijke, reglementaire of statutaire bepalingen die voorzien in een meer verregaande beperking van de indexering, de magistraten van de hoven en rechtbanken en van de Raad van State, de leden van het Rekenhof en het Grondwettelijk Hof en van de Vaste Comités van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten;

2° de Gemeenschaps- en Gewestministers, de gewestelijke Staatssecretarissen behoudens andersluidende wettelijke, reglementaire of statutaire bepalingen die voorzien in een meer verregaande beperking van de indexering;

3° de bedienaars van erkende erediensten en de leden van de Raad van State die op de begroting van een ministerieel departement zijn ingeschreven;

4° de provinciegouverneurs, de vice-gouverneur van Brabant, de leden van de bestendige deputaties, de arrondissementscommissarissen, en adjunct-arrondissementscommissarissen, de provinciale griffiers, de gewestelijke ontvangers, de burgemeesters en de

6° les administrations et services des provinces et communes, ainsi que les organismes d'intérêt public et les associations de droit public soumis à leur contrôle ou tutelle, les agglomérations et fédérations de communes et toute autre personne morale de droit public créée et organisée par ou en vertu d'une loi, d'un décret ou d'une ordonnance;

7° les établissements d'enseignement officiel et libre subventionnés par les communautés ou l'État fédéral, y compris l'enseignement universitaire et les centres psycho-médicosociaux officiels et libres subventionnés par les communautés;

8° les associations de pouvoirs publics ou d'économie mixte, les associations sans but lucratif et les organismes d'intérêt public, dans la création ou la direction desquels on constate la prépondérance de l'autorité publique;

9° la police locale;

10° les juridictions administratives créées en vertu de l'article 161 de la Constitution coordonnée;

11° les assemblées législatives et les services qui en dépendent sauf dispositions légales, réglementaires ou statutaires contrares prévoyant une limitation plus stricte de l'indexation.

§ 3. Les dispositions du présent chapitre sont également applicables:

1° aux ministres et secrétaires d'État sauf dispositions légales, réglementaires ou statutaires contrares prévoyant une limitation plus stricte de l'indexation, aux magistrats des cours et tribunaux et du Conseil d'État, aux membres de la Cour des comptes et de la Cour constitutionnel et des comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements;

2° aux ministres des communautés et des régions, aux secrétaires d'État régionaux sauf dispositions légales, réglementaires ou statutaires contrares prévoyant une limitation plus stricte de l'indexation;

3° aux ministres des cultes reconnus et aux conseillers laïcs émargeant au budget d'un département ministériel;

4° aux gouverneurs de province, au vice-gouverneur du Brabant, aux membres des députations permanentes, aux commissaires d'arrondissement et commissaires d'arrondissement adjoints, aux greffiers provinciaux, aux receveurs régionaux, aux bourgmestres et échevins, aux

schepenen, de voorzitters van de Raden voor maatschappelijk welzijn en op het geheel der mandatarissen die genieten van een wedde ten laste van de in paragraaf 2, 2°, 3°, 4° en 6° bedoelde rechtspersonen;

5° de leden van de raad van bestuur, het beheerscomité en andere beheersorganen van de in paragraaf 2, 2°, 3°, 5°, 6° en 8° bedoelde rechtspersonen;

6° de werknemers, werkgevers en hiermee gelijkgestelde personen die onder het toepassingsgebied vallen van de Wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, voor zover zij niet reeds door de voorgaande bepalingen zijn omvat.

§ 4. De Koning kan het toepassingsgebied van deze bepaling nader bepalen bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 54

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de personen bedoeld in artikel 53 wiens referteloon het bedrag van 4000 euro overschrijdt.

Om de in het eerste lid bedoelde overschrijding te bepalen, wordt het referteloon beoordeeld op het moment waarop het indexeringsmechanisme wordt toegepast.

Dit hoofdstuk is eveneens van toepassing op de loonschalen, bedragen en barema's vastgesteld op sectoraal of ondernemingsniveau binnen sectoren en ondernemingen die onder het toepassingsgebied van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités vallen.

Art. 55

§ 1. Vanaf 1 juni 2026 hebben de wettelijke, reglementaire en statutaire bepalingen evenals de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten en eenzijdige beslissingen, die voorzien in de koppeling van de baremieke en reële basislonen aan een indexeringsmechanisme, slechts uitwerking ten belope van 2 procent van het referteloon begrensd tot een bedrag van 4000 euro.

Voor de eerste matigingsperiode betreft het in het eerste lid bedoelde grensbedrag van 4000 euro een vast bedrag dat niet wordt geïndexeerd.

présidents des conseils de l'action sociale et à l'ensemble des mandataires qui bénéficient d'un traitement à charge des personnes morales visées aux paragraphes 2, 2°, 3°, 4° et 6°;

5° aux membres du conseil d'administration, du comité de gestion et des autres organes de gestion des personnes morales visées aux paragraphes 2, 2°, 3°, 5°, 6° et 8°;

6° les travailleurs, les employeurs et les personnes y assimilées, qui relèvent du champ d'application de la loi du 5 décembre 1968 relative aux conventions collectives de travail et aux commissions paritaires, pour autant qu'ils ne soient pas déjà couverts par les dispositions précédentes.

§ 4. Le Roi peut préciser le champ d'application de la présente disposition par un arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Art. 54

Les dispositions du présent chapitre sont applicables aux personnes visées à l'article 53 dont le salaire de référence dépasse le montant de 4000 euros.

Afin de déterminer le dépassement visé au premier alinéa, le salaire de référence est évalué au moment où le mécanisme d'indexation est appliqué.

Le présent chapitre est également applicable aux échelles de traitement, montants et barèmes fixés au niveau sectoriel ou de l'entreprise au sein des secteurs et des entreprises relevant du champ d'application de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires.

Art. 55

§ 1er. À compter du 1er juin 2026, les dispositions légales, réglementaires et statutaires et les clauses des conventions individuelles et collectives de travail et des décisions unilatérales, qui prévoient le rattachement des salaires de base barémiques et réels à un mécanisme d'indexation, ne produiront leurs effets qu'à concurrence de 2 pour cent du salaire de référence, plafonné à un montant de 4000 euros.

Pour la première période de modération, le montant seuil de 4000 euros visé à l'alinéa 1er est un montant fixe qui n'est pas indexé.

§ 2. Het effect van de loonmatiging bestaat, per werknemer, in het verschil tussen:

1° het loon dat de werknemer zou hebben ontvangen indien geen loonmatiging was toegepast verhoogd met de daarop verschuldigde globale werkgeversbijdrage; en

2° het overeenkomstig paragraaf 1 gematigde loon verschuldigd aan de werknemer, verhoogd met de daarop verschuldigde globale werkgeversbijdrage.

§ 3. Het in paragraaf 2 bedoelde effect van de loonmatiging wordt geacht te zijn bereikt op het ogenblik waarop het referteloon van de betrokken werknemer, zonder toepassing van de loonmatiging, door de optelling van de indexpercentages die sinds de aanvang van de matigingsperiode van toepassing zijn, zou zijn geïndexeerd tot een totaal van 2 procent.

§ 4. Indien op het in paragraaf 3 bedoelde ogenblik het reële cumulatieve indexpercentage, hoger is dan 2 procent, wordt het volledige referteloon geïndexeerd ten belope van het verschil tussen dit reële indexeringspercentage en 2 procent.

§ 5. Vanaf het ogenblik waarop het effect van de loonmatiging overeenkomstig paragrafen 2 en 3 is bereikt, hebben de in paragraaf 1 bedoelde indexeringsmechanismen opnieuw volledige uitwerking.

De volgende indexaanpassingen geschieden evenwel op basis van de lonen, geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk.

§ 6. Het referteloon van de personen bedoeld in artikel 53 die in dienst zijn getreden na de aanvangsdatum van de eerste matigingsperiode, wordt geacht de indexaanpassingen te hebben ondergaan vanaf de aanvangsdatum van de eerste matigingsperiode.

Art. 56

§ 1. Vanaf 1 januari 2028 hebben de wettelijke, reglementaire en statutaire bepalingen evenals de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten en eenzijdige beslissingen, die voorzien in een koppeling van de baremieke en reële basislonen aan een indexeringsmechanisme, slechts uitwerking ten belope van 2 procent van het referteloon begrensd tot een bedrag van 4000 euro.

Op de eerste dag van de tweede matigingsperiode wordt het in het eerste lid en het in artikel 54, eerste lid, bedoelde grensbedrag van 4000 euro, gekoppeld aan de spilindex die van kracht is op 1 juni 2026 en wordt het

§ 2. L'effet de la modération salariale consiste, par travailleur, en la différence entre:

1° le salaire que le travailleur aurait perçu si aucune modération salariale n'avait été appliquée, majoré de la cotisation patronale globale y afférente; et

2° le salaire modéré conformément au paragraphe 1er dû au travailleur, majoré de la cotisation patronale globale y afférente.

§ 3. L'effet de la modération salariale visé au paragraphe 2 est considéré atteint au moment où le salaire de référence du travailleur concerné, sans application de la modération salariale, aurait été indexé à hauteur de 2 pour cent au total par l'addition des pourcentages d'indexation applicables depuis le début de la période de modération.

§ 4. Si, au moment visé au paragraphe 3, le pourcentage d'indexation cumulé réel est supérieur à 2 pour cent le salaire de référence est indexé dans sa totalité, à concurrence de la différence entre ce pourcentage d'indexation réel et 2 pour cent.

§ 5. Lorsque l'effet de modération visé aux paragraphes 2 et 3 est atteint, les mécanismes d'indexation visés au paragraphe 1er reprennent pleinement effet.

Les adaptations d'indexation suivantes seront effectuées sur base des salaires indexés conformément aux dispositions du présent chapitre.

§ 6. Le salaire de référence des personnes visées à l'article 53 qui sont entrées en service après la date de début de la première période de modération est réputé avoir subi les adaptations de l'indice à partir de la date de début de la première période de modération.

Art. 56

§ 1er. À compter du 1er janvier 2028, les dispositions légales, réglementaires et statutaires ainsi que les clauses des conventions individuelles et collectives de travail et des décisions unilatérales, qui prévoient le rattachement des salaires de base barémiques et réels à un mécanisme d'indexation, ne produiront d'effet qu'à concurrence de 2 pour cent du salaire de référence, plafonné à un montant de 4000 euros.

Au premier jour de la deuxième période de modération, le montant seuil de 4000 euros visé à l'alinéa 1er et à l'article 54, alinéa 1er, rattaché à l'indice pivot en vigueur au 1er juin 2026 est indexé conformément aux dispositions

geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

Het overeenkomstig het eerste en tweede lid vastgestelde grensbedrag betreft een vast bedrag dat gedurende de tweede matigingsperiode niet wordt geïndexeerd.

§ 2. Het effect van de loonmatiging bestaat, per werknemer in het verschil tussen:

1° het loon dat de werknemer zou hebben ontvangen indien geen loonmatiging was toegepast verhoogd met de daarop verschuldigde globale werkgeversbijdrage; en

2° het overeenkomstig paragraaf 1 gematigd loon verschuldigd aan de werknemer, verhoogd met de daarop verschuldigde globale werkgeversbijdrage.

§ 3. Het in paragraaf 2 bedoelde effect van de loonmatiging wordt geacht te zijn bereikt op het ogenblik waarop het referteloon van de betrokken werknemer, zonder toepassing van de loonmatiging, door de optelling van de indexpercentages die sinds de aanvang van de matigingsperiode van toepassing zijn, zou zijn geïndexeerd tot een totaal van 2 procent.

§ 4. Indien op het in paragraaf 3 bedoelde ogenblik het reële cumulatieve indexpercentage hoger is dan 2 procent, wordt het volledige referteloon geïndexeerd ten belope van het verschil tussen dit reële indexpercentage en 2 procent.

§ 5. Vanaf het ogenblik waarop het effect van de loonmatiging overeenkomstig paragrafen 2 en 3 is bereikt, hebben de in paragraaf 1 bedoelde indexeringsmechanismen opnieuw volledige uitwerking.

De volgende indexaanpassingen geschieden op basis van de lonen, geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk.

§ 6. Het referteloon van de in artikel 53 bedoelde personen die na 1 januari 2028 in dienst zijn getreden bij betreffende werkgever, wordt geacht de indexaanpassingen te hebben ondergaan vanaf de aanvang van de tweede matigingsperiode op 1 januari 2028.

de la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants.

Le montant seuil déterminée conformément à l'alinéa 1 et 2 est un montant fixe qui n'est pas indexé pendant la deuxième période de modération.

§ 2. L'effet de la modération salariale consiste, par travailleur, en la différence entre:

1° le salaire que le travailleur aurait perçu si aucune modération salariale n'avait été appliquée, majoré de la cotisation patronale globale y afférente; et

2° le salaire modéré conformément au paragraphe 1er dû au travailleur, majoré de la cotisation patronale globale y afférente.

§ 3. L'effet de la modération salariale visé au paragraphe 2 est considéré atteint au moment où le salaire de référence du travailleur concerné, sans application de la modération salariale, aurait été indexé à hauteur de 2 pour cent au total par l'addition des pourcentages d'indexation applicables depuis le début de la période de modération.

§ 4. Si, au moment visé au paragraphe 3, le pourcentage d'indexation cumulé réel est supérieur à 2 pour cent, le salaire de référence est indexé dans sa totalité à concurrence de la différence entre ce pourcentage d'indexation réel et 2 pour cent.

§ 5. Lorsque l'effet de modération visé aux paragraphes 2 et 3 est atteint, les mécanismes d'indexation visés au paragraphe 1er reprennent pleinement effet.

Les adaptations d'indexation suivantes seront effectuées sur base des salaires indexés conformément aux dispositions du présent chapitre.

§ 6. Le salaire de référence des personnes visées à l'article 53 qui sont entrées en service auprès de l'employeur concerné après le 1er janvier 2028 est réputé avoir subi les adaptations de l'index dès le début de la deuxième période de modération, à savoir le 1er janvier 2028.

§ 7. Wanneer het in artikel 55 beoogde matigingseffect nog niet op 1 januari 2028 werd bereikt voor alle lonen waarop een indexmechanisme van toepassing is, dan wordt de in dit artikel vermelde datum van 1 januari 2028, bij in Ministerraad overlegd besluit, telkens vervangen door de datum vastgesteld door de Koning.

Art. 57

De in artikel 53 bedoelde werkgevers worden voor de toepassing van dit hoofdstuk geacht de wettelijke en reglementaire bepalingen, evenals de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten, waardoor baremieke en reële basislonen gekoppeld worden aan een indexmechanisme, toe te passen overeenkomstig de bepalingen van deze wet. Elk tegenstrijdig beding wordt als niet-bestaande beschouwd.

Art. 58

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regelen en modaliteiten voor de loonmatiging bepalen.

Art. 59

Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

HOOFDSTUK 2

Bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd tijdens de eerste en tweede matigingsperiode

Art. 60

Voor de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° globale werkgeversbijdrage: de som van de basiswerkgeversbijdrage bedoeld in artikel 38, § 3, 1° of 2° of 3°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, en de loonmatigingsbijdrage, bedoeld in artikel 38, § 3bis van dezelfde wet;

2° betalende derde: partij die in naam en voor rekening van de werkgever loon uitbetaalt waarop bijdragen verschuldigd zijn aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en dat het voorwerp uitmaakt van indexering, waaronder

§ 7. Si l'effet modérateur visé à l'article 55 n'est pas encore atteint au 1er janvier 2028 pour tous les salaires auxquels un mécanisme d'indexation est applicable, la date du 1er janvier 2028 mentionnée dans le présent article est remplacée par la date fixée par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Art. 57

Dans le cadre de l'application du présent chapitre, les employeurs visés à l'article 53 sont réputés appliquer les dispositions légales et réglementaires, ainsi que les clauses des conventions collectives et individuelles de travail, qui lient les salaires de base barémiques et réels, à un mécanisme d'indexation, conformément aux dispositions de la présente loi. Toute clause contraire est considérée comme non avenue.

Art. 58

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les modalités et conditions de la modulation salariale.

Art. 59

Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

CHAPITRE 2

Cotisation spéciale de modulation salariale due pendant la première et la deuxième période de modulation

Art. 60

Dans le cadre de l'application des dispositions du présent chapitre, on entend par:

1° cotisation patronale globale: la somme de la cotisation patronale de base visée à l'article 38, § 3, 1°, 2° ou 3°, de la loi précitée du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, et de la cotisation de modulation salariale visée à l'article 38, § 3bis, de la même loi;

2° tiers payant: partie qui, au nom et pour le compte de l'employeur, verse un salaire sur lequel des cotisations sont dues à l'Office national de sécurité sociale et qui fait l'objet d'une indexation, y compris les Fonds de sécurité

de Fondsen voor Bestaanszekerheid bedoeld bij de wet van 7 januari 1958 betreffende de Fondsen voor bestaanszekerheid;

3° referteloon: het basisloon op voltijdse basis bedoeld in artikel 52, 1°, eerste lid;

4° eerste matigingsperiode: periode die aanvangt op de 1 juni 2026 en eindigt op de dag waarop het in artikel 55 beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals vastgesteld door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit;

5° tweede matigingsperiode: periode die aanvangt op 1 januari 2028 of op de dag vastgesteld door de Koning in toepassing van artikel 56, § 5, en die eindigt op de dag waarop het in artikel 56 beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals vastgesteld door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit;

6° indexcijfer: de som van de sedert de aanvang van de betreffende matigingsperiode toegepaste indexeringspercentages overeenkomstig de wettelijke, reglementaire en statutaire bepalingen, de bedingen van de individuele en collectieve arbeidsovereenkomsten en eenzijdige beslissingen;

7° prestatiebreuk α : de verhouding tussen de geleverde arbeidsprestaties van de werknemer (factor J) en die van een voltijdse referentiepersoon, bepaald als volgt:

— voor de voltijdse werknemers met onvolledige prestaties: $\alpha = J/D$;

— voor de deeltijdse werknemers: $\alpha = H/U$.

De prestatiebreuk α wordt afgerond tot het tweede cijfer na de komma, 0,005 wordt naar boven afgerond, en is steeds kleiner dan of gelijk aan 1;

8° J: het aantal arbeidsdagen bedoeld in artikel 24 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, met uitsluiting van de vakantiedagen voor handarbeiders, en met uitsluiting van de in artikel 3, 5°, van dezelfde wet bedoelde overuren in de horeca-sector en met uitsluiting van de vakantiedagen opgenomen na het vakantiejaar in toepassing van artikel 64, 1°/1, van het koninklijk besluit van 30 maart 1967 tot bepaling van

d'existence visés par la loi du 7 janvier 1958 concernant le Fonds de sécurité d'existence;

3° salaire de référence: le salaire de base à temps plein visé à l'article 52, 1°, alinéa 1er;

4° première période de modération: période qui commence le 1er juin 2026 et se termine le jour où l'effet de modération visé à l'article 55 a été atteint pour tous les salaires auxquels s'applique un mécanisme d'indexation, tel que fixé par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres;

5° deuxième période de modération: période qui débute le 1er janvier 2028 ou le jour fixé par le Roi en application de l'article 56, § 5, et qui se termine le jour où l'effet de modération visé à l'article 56 a été atteint pour tous les salaires auxquels est applicable un mécanisme d'indexation, tel que fixé par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres;

6° indice: la somme des pourcentages d'indexation appliqués depuis le début de la période de modération concernée conformément aux dispositions légales, réglementaires et statutaires, aux clauses des conventions collectives individuelles et collectives et aux décisions unilatérales;

7° fraction de prestations α : le rapport entre les prestations de travail du travailleur (facteur J) et celles d'une personne de référence à temps plein, déterminé de la façon suivante:

— pour les travailleurs occupés à temps plein ayant des prestations incomplètes: $\alpha = J/D$;

— pour les travailleurs occupés à temps partiel: $\alpha = H/U$.

La fraction des prestations α est arrondi à la deuxième décimale après la virgule, 0,005 étant arrondi vers le haut, étant toujours inférieur ou égal à 1;

8° J: le nombre de journées de travail visées à l'article 24 de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, à l'exclusion des journées de vacances en ce qui concerne les travailleurs manuels et à l'exception des heures supplémentaires dans le secteur de l'Horeca, visées à l'article 3, 5°, de la même loi, et à l'exception des jours de vacances pris après l'année de vacances en application de l'article 64, 1°/1, de l'arrêté royal du 30 mars 1967 déterminant les modalités

de algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers;

9° H: het aantal voor een deeltijdse werknemer aangegeven arbeidsuren overeenkomstig de hierboven gedefinieerde factor J;

10° D: het maximumaantal arbeidsdagen voor de betrokken maand in de onderneming en in de betrokken werktijdregeling (werktijdregeling van 5 dagen per week en andere werktijdregeling voor werknemers die gemiddeld meer dan 5 dagen per week werken);

11° U: het aantal arbeidsuren voor de betrokken maand van een voltijdse werknemer die hetzelfde werk in dezelfde onderneming of, bij ontstentenis, in dezelfde sector verricht;

12° voltijdse werknemer met volledige prestaties: de voltijds tewerkgestelde werknemer voor wie J gelijk is aan D;

13° voltijdse werknemer met onvolledige prestaties: de voltijds tewerkgestelde werknemer voor wie J kleiner is dan D;

14° deeltijdse werknemer: de werknemer wiens wekelijkse arbeidsduur lager is dan bij een voltijdse werknemer van dezelfde categorie in dezelfde onderneming en de volgende werknemers, die voor de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk met deeltijdse werknemers worden gelijkgesteld:

— de werknemers die bij een werkgever gedurende een maand gedeeltelijk voltijds en gedeeltelijk deeltijds zijn tewerkgesteld; en,

— de voltijdse werknemers voor wie de prestaties in uren moeten worden aangegeven bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Art. 61

§ 1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle werknemers, werkgevers en hiermee gelijkgestelde personen uit de private sector die onderworpen zijn aan alle takken van sociale zekerheid als bedoeld in artikel 21, § 1 van de wet van 28 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op de werkgevers, werknemers en hiermee gelijkgestelde personen die vallen onder de regelingen

générales d'exécution des lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés;

9° H: le nombre d'heures de travail déclarées pour un travailleur à temps partiel correspondant au facteur J ci-dessus défini;

10° D: le nombre de jours maximum de travail pour le mois concerné dans l'entreprise et dans le régime de travail concerné (régime de travail de 5 jours par semaine et régime de travail autre en ce qui concerne les travailleurs qui prestent en moyenne plus de 5 jours par semaine);

11° U: le nombre d'heures de travail, pour le mois considéré, d'un travailleur à temps plein qui effectue le même travail dans la même entreprise ou à défaut dans le même secteur;

12° travailleur occupé à temps plein ayant des prestations complètes: le travailleur occupé à plein temps pour qui J est égal à D;

13° travailleur occupé à temps plein ayant des prestations incomplètes: le travailleur occupé à plein temps pour qui J est inférieur à D;

14° travailleur occupé à temps partiel: le travailleur dont la durée hebdomadaire de travail est inférieure à celle d'un travailleur à temps plein de la même catégorie dans la même entreprise et les travailleurs suivants, qui sont assimilés à des travailleurs à temps partiel pour l'application des dispositions du présent chapitre:

— les travailleurs qui sont occupés durant un mois en partie à temps plein et en partie à temps partiel chez un employeur; et

— les travailleurs à temps plein dont les prestations doivent être déclarées en heures auprès de l'Office national de sécurité sociale.

Art. 61

Les dispositions du présent chapitre s'appliquent à tous les travailleurs, employeurs et personnes y assimilés du secteur privé qui sont assujettis à l'ensemble des branches de la sécurité sociale visées à l'article 21, § 1er de la loi du 28 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs.

Les dispositions du présent chapitre s'appliquent également aux travailleurs, employeurs et personnes y

betreffende de sociale zekerheid van zeelieden ter koopvaardij.

De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit, onder de voorwaarden die Hij bepaalt, het toepassingsgebied van dit hoofdstuk uitbreiden of beperken.

§ 2. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing op de in vast verband benoemde, stage-doende, contractuele en hulppersoneelsleden van de werkgevers van de publieke sector bedoeld in artikel 53, § 2, 3°, alsook op de betalende derden.

Art. 62

Onverminderd de toepassing van de loonmatigingsbijdrage bedoeld in artikel 38, § 3*bis*, van de voormelde wet van 29 juni 1981, zijn de werkgevers en betalende derden voor iedere maand in de eerste matigingsperiode aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op de door hen verschuldigde lonen waarop de loonmatiging bedoeld in artikel 55 werd toegepast, een bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd ten bedrage van de helft van de opbrengst van de loonmatiging, berekend als volgt:

$$\begin{aligned} & [(((\text{referteloon aangepast overeenkomstig artikel 55}) \\ & - (4.000 \text{ euro} \times (1 + \text{indexcijfer}))) \times \text{prestatiebreuk} \times \text{index-} \\ & \text{cijfer beperkt tot 2 procent}] + [(((\text{referteloon aangepast} \\ & \text{overeenkomstig artikel 55}) - (4.000 \text{ euro} \times (1 + \text{indexcijfer}))) \\ & \times \text{prestatiebreuk} \times \text{indexcijfer beperkt tot 2 procent}] \times \\ & \text{globale werkgeversbijdrage} / 2. \end{aligned}$$

Art. 63

Onverminderd de toepassing van 38, § 3*bis*, en artikel 38, § 3*vicies ter* van de voormelde wet van 29 juni 1981, zijn de werkgevers en betalende derden voor iedere maand in de tweede matigingsperiode aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op de lonen waarop de loonmatiging bedoeld in artikel 56 werd toegepast, een bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd ten bedrage van de helft van de opbrengst van de loonmatiging, berekend als volgt:

$$\begin{aligned} & [(((\text{referteloon aangepast overeenkomstig artikel 56}) \\ & - (4.000 \text{ euro aangepast overeenkomstig artikel 56} \times \\ & (1 + \text{indexcijfer}))) \times \text{prestatiebreuk} \times \text{indexcijfer beperkt} \\ & \text{tot 2 procent}] + [((\text{referteloon aangepast overeenkomstig} \\ & \text{artikel 56}) - (4.000 \text{ euro aangepast overeenkomstig arti-} \\ & \text{kel 56}) \times (1 + \text{indexcijfer}))) \times \text{prestatiebreuk} \times \text{indexcijfer} \\ & \text{beperkt tot 2 procent}] \times \text{globale werkgeversbijdrage} / 2. \end{aligned}$$

assimilés assujetties aux régimes de sécurité sociale des marins de la marine marchande.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, aux conditions qu'il détermine, étendre ou restreindre le champ d'application du présent chapitre.

§ 2. Les dispositions du présent chapitre sont également applicables aux membres du personnel nommés à titre définitif, stagiaires, contractuels et aux agents auxiliaires des employeurs du secteur public, visé à l'article 53, § 2, 3°, ainsi qu'aux tiers payants.

Art. 62

Sans préjudice de l'application de la cotisation de modération salariale visée à l'article 38, § 3*bis*, de la loi précitée du 29 juin 1981, les employeurs et les tiers payants doivent verser à l'Office national de sécurité sociale, pour chaque mois de la première période de modération, pour les salaires dus auxquels s'applique la modération salariale visée à l'article 55, une cotisation spéciale de modération salariale qui est égale à la moitié du produit de la modération salariale, calculée comme suit:

$$\begin{aligned} & [(((\text{salaire de référence modifié conformément à l'ar-} \\ & \text{ticle 55}) - (4.000 \text{ euros} \times (1 + \text{indice}))) \times \text{fraction de presta-} \\ & \text{tions} \times \text{indice limité à 2 pour cent}] + [((\text{salaire de référence} \\ & \text{modifié conformément à l'article 55}) - (4.000 \text{ euros} \\ & \times (1 + \text{indice}))) \times \text{fraction de prestations} \times \text{indice limité} \\ & \text{à 2 pour cent}] \times \text{cotisation patronale globale} / 2. \end{aligned}$$

Art. 63

Sans préjudice de l'application des articles 38, § 3*bis*, et 38, § 3*vicies ter*, de la loi précitée du 29 juin 1981, les employeurs et les tiers payants doivent verser à l'Office national de sécurité sociale, pour chaque mois de la deuxième période de modération, pour les salaires auxquels s'applique la modération salariale visée à l'article 56, une cotisation spéciale de modération salariale qui est égale à la moitié du produit de la modération salariale, calculée comme suit:

$$\begin{aligned} & [(((\text{salaire de référence modifié conformément à} \\ & \text{l'article 56}) - (4.000 \text{ euros modifié conformément à} \\ & \text{l'article 56} \times (1 + \text{indice}))) \times \text{fraction de prestations} \times \text{indice} \\ & \text{limité à 2 pour cent}] + [((\text{salaire de référence modifié} \\ & \text{conformément à l'article 56}) - (4.000 \text{ euros modifié} \\ & \text{conformément à l'article 56} \times (1 + \text{indice}))) \times \text{fraction de} \\ & \text{prestations} \times \text{indice limité à 2 pour cent}] \times \text{cotisation} \\ & \text{patronale globale} / 2. \end{aligned}$$

Art. 64

De werkgevers en de betalende derden berekenen de bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd tijdens de eerste en tweede matigingsperiode en geven deze aan bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 4, afdeling 1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

De bijzondere loonmatigingsbijdrage wordt door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid samen met de bijdragen voor het betreffende kwartaal geïnd.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels voor de berekening, aangifte en inning van de bijzondere loonmatigingsbijdrage bepalen.

Art. 65

De bepalingen van het algemene stelstel van de sociale zekerheid voor werknemers, inzonderheid wat betreft de aangiften met verantwoording van de bijdragen, de termijnen inzake de betaling, de toepassing van de burgerlijke sancties en van de strafbepalingen, het toezicht, de aanwijzing van de rechter bevoegd in geval van betwisting, de verjaring inzake rechtsvorderingen, het voorrecht en de mededeling van het bedrag van de schuldvordering van de Rijksdienst, zijn van toepassing.

Art. 66

Het bedrag van de bijzondere loonmatigingsbijdrage maakt geen deel uit van het loon. Het wordt niet in aanmerking genomen voor het bepalen van het bedrag van de sociale uitkeringen.

Art. 67

De opbrengst van de bijzondere loonmatigingsbijdrage wordt door de voormelde Rijksdienst overgemaakt aan het RSZ-Globaal Beheer, bedoeld in artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

Art. 68

Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Art. 64

Les employeurs et les tiers payants calculent la cotisation spéciale de modération salariale due pendant la première et la deuxième période de modération et la déclarent à l'Office national de sécurité sociale conformément aux dispositions du chapitre 4, section 1re, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.

La cotisation spéciale de modération salariale est perçue par l'Office national de sécurité sociale en même temps que les cotisations pour le trimestre concerné.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les modalités de calcul, de déclaration et de perception de la cotisation spéciale de modération salariale.

Art. 65

Les dispositions du régime général de la sécurité sociale des travailleurs salariés, notamment en ce qui concerne les déclarations avec justification des cotisations, les délais en matière de paiement, l'application des sanctions civiles et les dispositions pénales, le contrôle, la détermination du juge compétent en cas de contestation, la prescription en matière d'action en justice, le privilège et la communication du montant de la créance de l'Office national, sont applicables.

Art. 66

Le montant de la cotisation spéciale de modération salariale ne fait pas partie intégrante du salaire. Il n'est pas pris en considération pour déterminer le montant des prestations sociales.

Art. 67

Le produit de la cotisation spéciale de modération salariale est versé par l'Office national précité à l'ONSS-Gestion Globale, visée à l'article 5, premier alinéa, 2°, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.

Art. 68

Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

HOOFDSTUK 3

**Geconsolideerde bijzondere
loonmatigingsbijdrage**

Art. 69

Artikel 38 van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, laatst gewijzigd bij wet van 18 juli 2025, wordt aangevuld met een paragraaf *3vicies ter*, luidende:

“§ *3vicies ter*. § 1. Onverminderd de toepassing van artikel 38, § *3bis* en titel 3, hoofdstuk 3, van de programmawet van..., zijn de werkgevers en hiermee gelijkgestelde personen, alsook de betalende derden bedoeld in artikel 60 van de voormelde wet van... ter consolidatie van de loonmatiging bedoeld in titel 3, hoofdstuk 1, van de voormelde wet van... een geconsolideerde bijzondere loonmatigingsbijdrage verschuldigd op de door hen verschuldigde lonen die het bedrag van 4000 euro overschrijden, overeenkomstig de berekeningswijze bepaald door de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

De Koning past, bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het in het eerste lid bedoelde bedrag van 4000 euro aan overeenkomstig het door Hem bepaalde indexmechanisme.

Een voorlopige geconsolideerde loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf de eerste dag van het kwartaal volgend op het kwartaal waarin het in artikel 55 van de programmawet van... beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals bepaald door de Koning bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Een definitieve geconsolideerde loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf de eerste dag van het kwartaal volgend op het kwartaal waarin het in artikel 56 van de programmawet van... beoogde matigingseffect werd bereikt voor alle lonen waarop een indexeringsmechanisme van toepassing is, zoals bepaald door de Koning bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

§ 2. De geconsolideerde bijzondere loonmatigingsbijdrage wordt door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op trimestriële basis geïnd.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels voor de berekening, aangifte en inning van de bijzondere geconsolideerde loonmatigingsbijdrage bepalen.

CHAPITRE 3

**Cotisation spéciale de modération salariale
consolidée**

Art. 69

L'article 38 de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés en Belgique et modifiée en dernier lieu par la loi du 18 juillet 2025, est complété par un paragraphe *3vicies ter*, libellé comme suit:

“§ *3vicies ter*. § 1er. Sans préjudice de l'application des articles 38, § *3bis* et du titre 3, chapitre 3, de la loi-programme du... une cotisation spéciale de modération salariale consolidée est due par les employeurs et les personnes y assimilées, ainsi que les tiers payants visés à l'article 60 de la loi précitée du..., sur les salaires dus dépassant le montant de 4000 euros en guise de consolidation de la modération salariale visée au titre 3, chapitre 1er, de la loi précitée du..., d'une cotisation spéciale de modération salariale consolidée, calculée conformément à la méthode déterminée par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Le Roi adapte, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant de 4000 euros visé au paragraphe 1er, conformément au mécanisme d'indexation qu'il détermine.

Une cotisation de modération salariale provisoire consolidée est due à compter du premier jour du trimestre qui suit le trimestre au cours duquel l'effet de modération visé à l'article 55 de la loi-programme du... a été atteint pour tous les salaires auxquels s'applique un mécanisme d'indexation, tel que déterminé par le Roi par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Une cotisation de modération salariale consolidée définitive est due à compter du premier jour du trimestre qui suit le trimestre au cours duquel l'effet de modération visé à l'article 56 de la loi-programme du... a été atteint pour tous les salaires auxquels s'applique un mécanisme d'indexation, tel que déterminé par le Roi par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

§ 2. La cotisation spéciale de modération salariale consolidée est perçue trimestriellement par l'Office national de sécurité sociale.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les modalités de calcul, de déclaration et de perception de la cotisation spéciale de modération salariale consolidée.

§ 3. De bepalingen van het algemene stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers, inzonderheid wat betreft de aangiften met verantwoording van de bijdragen, de termijnen inzake de betaling, de toepassing van de burgerlijke sancties en van de strafbepalingen, het toezicht, de aanwijzing van de rechter bevoegd in geval van betwisting, de verjaring inzake rechtsvorderingen, het voorrecht en de mededeling van het bedrag van de schuldvordering van de Rijksdienst, zijn van toepassing.

§ 4. De opbrengst van de geconsolideerde bijzondere loonmatigingsbijdrage is bestemd voor het RSZ-Globaal Beheer, bedoeld in artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.”

Art. 70

Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

HOOFDSTUK 4

Maatregel tot beperking van de indexering inzake pensioenen

Art. 71

In artikel 220 van de programmawet van 18 juli 2025 wordt een bepaling onder 5° toegevoegd, luidende:

“5° referentiebedrag: het bedrag dat van toepassing is de dag vóór de verhoging als gevolg van de indexering. Het wordt vastgesteld op 923,92 euro, wordt gekoppeld aan de verhogingscoëfficiënt 2,1647 van het spilindexcijfer 138,01 van kracht op 1 januari 2026 en schommelt op dezelfde wijze als de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist.”

Art. 72

In dezelfde wet wordt een artikel 222/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 222/1. Onverminderd de toepassing van de artikelen 221 en 223 mag de indexering van één of meerdere wettelijke pensioenen niet tot gevolg hebben dat in totaal een hogere indexering wordt toegekend dan de indexering van het referentiebedrag.

§ 3. Les dispositions du régime général de la sécurité sociale des travailleurs salariés, notamment en ce qui concerne les déclarations avec justification des cotisations, les délais en matière de paiement, l'application des sanctions civiles et les dispositions pénales, le contrôle, la détermination du juge compétent en cas de contestation, la prescription en matière d'action judiciaires, le privilège et la communication du montant de la créance de l'Office national, sont applicables.

§ 4. Le produit de la cotisation spéciale de modération salariale consolidée est versé par l'Office national précité à l'ONSS-Gestion Globale, visée à l'article 5, premier alinéa, 2°, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 relatif à la sécurité sociale des travailleurs.”

Art. 70

Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

CHAPITRE 4

Mesure visant à limiter l'indexation en matière de pensions

Art. 71

Dans l'article 220 de la loi-programme du 18 juillet 2025, il est inséré un 5°, rédigé comme suit:

“5° montant de référence: le montant applicable la veille de l'augmentation résultant de l'indexation. Il est fixé à 923,92 euros, est lié au coefficient de majoration 2,1647 de l'indice pivot 138,01 en vigueur au 1er janvier 2026 et varie de la même manière que les pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public.”

Art. 72

Dans la même loi, il est inséré un article 222/1, rédigé comme suit:

“Art. 222/1. Sans préjudice de l'application des articles 221 et 223, l'indexation d'une ou de plusieurs pensions légales ne peut avoir pour effet d'accorder, au total, une indexation supérieure à l'indexation du montant de référence.

Indien de rechthebbende meerdere wettelijke pensioenen geniet, wordt de in het eerste lid bedoelde beperking toegepast op de wijze zoals bepaald bij artikel 222.

Om vast te stellen of het referentiebedrag wordt bereikt, wordt eveneens rekening gehouden met elk rust- of overlevingspensioen als lid van het federale Parlement of een Parlement of een Raad van een Gemeenschap of een Gewest alsook met elk buitenlands of internationaal wettelijk pensioen.

Met de buitenlandse wettelijke pensioenen die onder het toepassingsgebied vallen van de Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en van de Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, wordt evenwel slechts rekening gehouden binnen de grenzen en voorwaarden bepaald in deze verordeningen.”

Art. 73

Artikel 224 van dezelfde wet wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Artikel 222/1 is enkel van toepassing op:

1° de tweede indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2025;

2° de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.”

Art. 74

Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

HOOFDSTUK 5

Maatregelen tot tijdelijke beperking van de indexering van sociale uitkeringen

Art. 75

Voor de toepassing van dit hoofdstuk moet worden verstaan onder:

1° sociale uitkeringen:

Lorsque le bénéficiaire bénéficie de plusieurs pensions légales, la limitation visée à l’alinéa 1er est appliquée selon les modalités prévues à l’article 222.

Pour déterminer si le montant de référence est atteint, il est également pris en compte toute pension de retraite ou de survie en tant que membre du Parlement fédéral ou d’un Parlement ou Conseil d’une Communauté ou d’une Région ainsi que de toute pension légale étrangère ou internationale.

Toutefois, les pensions légales étrangères qui relèvent du champ d’application du règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 sur la coordination des systèmes de sécurité sociale et du règlement (CE) n° 987/2009 du Parlement européen et du Conseil du 16 septembre 2009 fixant les modalités d’application du règlement (CE) n° 883/2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale, ne sont toutefois prises en compte que dans les limites et conditions fixées par ces règlements.”

Art. 73

L’article 224 de la même loi est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“L’article 222/1 s’applique uniquement:

1° à la deuxième indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2025;

2° à la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.”

Art. 74

Ce chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

CHAPITRE 5

Mesures de limitation temporaire de l’indexation des prestations sociales

Art. 75

Pour l’application du présent chapitre, on entend par:

1° prestations sociales:

a) de bij primaire arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschap van de uitkeringen- en moederschapsverzekering bedoeld in de titels IV en V van de betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994;

b) de invaliditeitspensioenen bedoeld in het koninklijk besluit van 19 november 1970 betreffende het invaliditeitspensioenstelsel voor de mijnwerkers;

c) de vergoedingen en uitkeringen waarvan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening de betaling verzekert in toepassing van artikel 7, § 1, derde lid, van de Besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

2° indexering: een indexverhoging overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld;

3° oorspronkelijk bedrag: het bedrag dat van toepassing is de dag vóór de verhoging als gevolg van de indexering.

Art. 76

In afwijking van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971 en alle andere wettelijke of reglementaire bepalingen inzake de indexering van sociale uitkeringen, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van toepassing op de indexering van de in artikel 75, 1°, bedoelde sociale uitkeringen bij de eerste aanpassing ervan na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk, alsook bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.

Art. 77

§ 1. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke bruto maandbedrag lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, of waarvan het oorspronkelijke bruto dagbedrag vermenigvuldigd met 26 lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, blijft de verhoging die voortvloeit uit de toepassing van het indexeringspercentage na overschrijding van de spilindexen, overeenkomstig de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971, vastgesteld op 2 procent van het bedrag van deze oorspronkelijke uitkering.

a) les indemnités d'incapacité primaire, les indemnités d'invalidité et les indemnités de maternité de l'assurance indemnités et maternité visées par les titres IV et V de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994;

b) les pensions d'invalidité visées par l'arrêté royal du 19 novembre 1970 relatif au régime de pension d'invalidité des ouvriers mineurs;

c) les indemnités et allocations dont le paiement est assuré par l'Office national de l'emploi en application de l'article 7, § 1er, alinéa 3, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs;

2° indexation: l'augmentation de l'indice conformément à la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants;

3° montant initial: le montant applicable la veille de l'augmentation résultant de l'indexation.

Art. 76

Par dérogation à la loi du 2 août 1971 précitée, et à toutes autres dispositions légales ou réglementaires régissant l'indexation des prestations sociales, les dispositions du présent chapitre sont applicables pour l'indexation des prestations sociales visées à l'article 75, 1°, lors de la première adaptation de celles-ci survenant après l'entrée en vigueur du présent chapitre, ainsi que lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.

Art. 77

§ 1er. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est inférieur ou égal à 2000 euros, ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est inférieur ou égal à 2000 euros, l'augmentation résultant de l'application du taux d'indexation consécutif au franchissement des indices-pivots reste, conformément à la loi du 2 août 1971 précitée, fixée à 2 pour cent du montant de cette prestation initiale.

In afwijking van het eerste lid, wanneer dat brutodagbedrag wordt uitbetaald in een vijfdagenstelsel, wordt het brutodagbedrag vermenigvuldigd met 21,67.

§ 2. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per maand hoger is dan 2000 euro of waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per dag, vermenigvuldigd met 26, hoger is dan 2000 euro, wordt de verhoging als gevolg van de indexering uitsluitend berekend op het deel van de uitkering dat lager is dan of gelijk is aan de bovengenoemde bedragen. De toegekende verhoging mag in geen geval meer bedragen dan 40 euro per maand of 1,54 euro per dag. Het deel van de uitkering dat de bovengenoemde bedragen overschrijdt, wordt niet geïndexeerd.

In afwijking van het eerste lid, wanneer dat brutodagbedrag wordt uitbetaald in een vijfdagenstelsel, wordt het brutodagbedrag vermenigvuldigd met 21,67 en mag de toegekende verhoging in geen geval niet meer dan 1,85 euro per dag bedragen.

§ 3. De in dit artikel bedoelde referentiebedragen van 2000 euro, 40 euro, 1,54 euro en 1,85 euro worden, voor de toepassing van de paragrafen 1 en 2 bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027, gekoppeld aan de spilindex die op 1 januari 2026 van kracht is en worden geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971.

Art. 78

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, alle maatregelen nemen die nodig zijn voor de uitvoering van dit hoofdstuk.

Art. 79

Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

HOOFDSTUK 6

Maatregelen tot tijdelijke beperking van de indexering van sociale uitkeringen voor zelfstandigen

Art. 80

Voor de toepassing van dit hoofdstuk moet worden verstaan onder:

Par dérogation à l'alinéa 1er, lorsque ce montant journalier brut est payé dans un système de cinq jours, le montant journalier brut est multiplié par 21,67.

§ 2. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est supérieur à 2000 euros ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est supérieur à 2000 euros, l'augmentation résultant de l'indexation est calculée sur la seule tranche de la prestation inférieure ou égale aux montants susvisés. L'augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 40 euros par mois ou 1,54 euros par jour. La fraction de la prestation excédant les montants susvisés ne fait l'objet d'aucune indexation.

Par dérogation à l'alinéa 1er, lorsque ce montant journalier brut est payé dans un système de cinq jours, le montant journalier brut est multiplié par 21,67 et l'augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 1,85 euros par jour.

§ 3. Les montants de référence de 2000 euros, 40 euros, 1,54 euros et 1,85 euros visés au présent article sont, pour l'application des paragraphes 1er et 2 lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027, rattachés à l'indice pivot en vigueur au 1er janvier 2026 et sont indexés conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971 précitée.

Art. 78

Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, peut prendre toutes les mesures nécessaires à l'exécution du présent chapitre.

Art. 79

Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

CHAPITRE 6

Mesures de limitation temporaire de l'indexation des prestations sociales pour travailleurs indépendants

Art. 80

Pour l'application du présent chapitre, on entend par:

1° sociale uitkeringen:

a) de uitkeringen bij primaire arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschap van de uitkerings- en moederschapsverzekering bedoeld in de artikelen 9, 10 en 94 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten;

b) de uitkeringen bedoeld in hoofdstuk 3 van titel 9 van de programmawet (I) van 26 december 2022;

c) de uitkeringen bedoeld in de artikelen 18*bis*, §§ 2 tot en met 5, en 18*ter*, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen;

2° indexering: een indexverhoging overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld;

3° oorspronkelijk bedrag: het bedrag dat van toepassing is de dag vóór de verhoging als gevolg van de indexering.

Art. 81

In afwijking van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971 en alle andere wettelijke of reglementaire bepalingen inzake de indexering van sociale uitkeringen, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van toepassing op de indexering van de in artikel 80, 1°, bedoelde sociale uitkeringen bij de eerste aanpassing ervan na de inwerkingtreding van dit hoofdstuk, alsook bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027.

Art. 82

§ 1. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke bruto maandbedrag lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, of waarvan het oorspronkelijke bruto dagbedrag vermenigvuldigd met 26 lager is dan of gelijk is aan 2000 euro, blijft de verhoging die voortvloeit uit de toepassing van het indexeringspercentage na

1° prestations sociales:

a) les indemnités d'incapacité primaire, les indemnités d'invalidité et les indemnités de maternité de l'assurance indemnités et maternité visées aux articles 9, 10 et 94 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant une assurance indemnités et une assurance maternité en faveur des travailleurs indépendants et des conjoints aidants;

b) les allocations visées au chapitre 3 du titre 9 de la loi-programme (I) du 26 décembre 2022;

c) les allocations visées aux articles 18*bis*, §§ 2 à 5, et 18*ter*, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants;

2° indexation: l'augmentation de l'indice conformément à la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants;

3° montant initial: le montant applicable la veille de l'augmentation résultant de l'indexation.

Art. 81

Par dérogation à la loi du 2 août 1971 précitée, et à toutes autres dispositions légales ou réglementaires régissant l'indexation des prestations sociales, les dispositions du présent chapitre sont applicables pour l'indexation des prestations sociales visées à l'article 80, 1°, lors de la première adaptation de celles-ci survenant après l'entrée en vigueur du présent chapitre, ainsi que lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027.

Art. 82

§ 1er. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est inférieur ou égal à 2000 euros, ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est inférieur ou égal à 2000 euros, l'augmentation résultant de l'application du taux d'indexation consécutif au franchissement des indices-pivots reste, conformément

overschrijding van de spilindexen, overeenkomstig de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971, vastgesteld op 2 procent van het bedrag van deze oorspronkelijke uitkering.

Voor de uitkeringen bedoeld in artikel 94 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971, in artikel 7 van het koninklijk besluit van 20 december 2006 tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een adoptie-uitkering ten gunste van de zelfstandigen en in artikel 7 van het koninklijk besluit van 23 maart 2019 tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een uitkering voor pleeg-ouderverlof ten gunste van de zelfstandigen, waarvan het oorspronkelijke bedrag van de bruto weekuitkering, vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller gelijk is aan 26 en de noemer gelijk aan 6, lager dan of gelijk is aan 2000 euro, blijft de verhoging die voortvloeit uit de toepassing van het indexeringspercentage na overschrijding van de spilindexen, overeenkomstig de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971, vastgesteld op 2 procent van het bedrag van deze oorspronkelijke uitkering.

§ 2. Voor elke sociale uitkering waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per maand hoger is dan 2000 euro of waarvan het oorspronkelijke brutobedrag per dag, vermenigvuldigd met 26, hoger is dan 2000 euro, wordt de verhoging als gevolg van de indexering uitsluitend berekend op het deel van de uitkering dat lager dan of gelijk is aan de bovengenoemde bedragen. De toegekende verhoging mag in geen geval meer bedragen dan 40 euro per maand of 1,54 euro per dag. Het deel van de uitkering dat de bovengenoemde bedragen overschrijdt, wordt niet geïndexeerd.

Voor de uitkeringen bedoeld in artikel 94, van voornoemd koninklijk besluit van 20 juli 1971, in artikel 7 van voornoemd koninklijk besluit van 20 december 2006 en in artikel 7 van voornoemd koninklijk besluit van 23 maart 2019, waarvan het oorspronkelijke bruto weekbedrag vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller gelijk is aan 26 en de noemer gelijk aan 6, hoger is dan 2000 euro, wordt de verhoging als gevolg van de indexering uitsluitend berekend op het deel van de uitkering dat lager is dan of gelijk is aan het bovengenoemde bedrag en mag de toegekende verhoging in geen geval meer dan 9,23 euro per week bedragen. Het deel van de uitkering dat de bovengenoemde bedragen overschrijdt, wordt niet geïndexeerd.

§ 3. De in dit artikel bedoelde referentiebedragen van 2000 euro, 40 euro, 1,54 euro en 9,23 euro, worden, voor de toepassing van de paragrafen 1 en 2 bij de eerste indexering waarvan de uitbetaling plaatsvindt na 31 december 2027, gekoppeld aan de spilindex die

à la loi du 2 août 1971 précitée, fixée à 2 pour cent du montant de cette prestation initiale.

Pour les indemnités visées à l'article 94 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971, à l'article 7 de l'arrêté royal du 20 décembre 2006 instaurant les conditions d'octroi d'une allocation d'adoption en faveur des travailleurs indépendants et à l'article 7 de l'arrêté royal du 23 mars 2019 instaurant les conditions d'octroi d'une allocation de congé parental d'accueil en faveur des travailleurs indépendants, dont le montant initial brut de l'indemnité hebdomadaire, multiplié par une fraction dont le numérateur est égal à 26 et le dénominateur est égal à 6, est inférieur ou égal à 2000 euros, l'augmentation résultant de l'application du taux d'indexation consécutif au franchissement des indices-pivots reste, conformément à la loi du 2 août 1971 précitée, fixée à 2 pour cent du montant de cette prestation initiale.

§ 2. Pour toute prestation sociale dont le montant initial mensuel brut est supérieur à 2000 euros ou dont le montant initial journalier brut multiplié par 26 est supérieur à 2000 euros, l'augmentation résultant de l'indexation est calculée sur la seule tranche de la prestation inférieure ou égale aux montants susvisés. L'augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 40 euros par mois ou 1,54 euros par jour. La fraction de la prestation excédant les montants susvisés ne fait l'objet d'aucune indexation.

Pour les indemnités visées à l'article 94 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 susmentionné, à l'article 7 de l'arrêté royal du 20 décembre 2006 précité et à l'article 7 de l'arrêté royal du 23 mars 2019 précité, dont le montant hebdomadaire brut initial, multiplié par une fraction dont le numérateur est égal à 26 et le dénominateur est égal à 6, est supérieur à 2000 euros, l'augmentation résultant de l'indexation est calculée sur la seule tranche de la prestation inférieure ou égale au montant susvisé et l'augmentation accordée ne peut en aucun cas excéder 9,23 euros par semaine. La fraction de la prestation excédant le montant susvisé ne fait l'objet d'aucune indexation.

§ 3. Les montants de référence de 2000 euros, 40 euros, 1,54 euros et 9,23 euros visés au présent article sont, pour l'application des paragraphes 1er et 2 lors de la première indexation dont le paiement intervient après le 31 décembre 2027, rattachés à l'indice pivot en vigueur

op 1 januari 2026 van kracht is en worden geïndexeerd overeenkomstig de bepalingen van de bovengenoemde wet van 2 augustus 1971.

Art. 83

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, alle maatregelen nemen die nodig zijn voor de uitvoering van dit hoofdstuk.

Art. 84

Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

TITEL 4

Gezondheid

HOOFDSTUK 1

Persoonlijk aandeel vroedvrouwen

Art. 85

In artikel 37, § 5, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 12 december 1996 en bij de wet van 11 augustus 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “die door artsen-specialisten worden verleend,” opgeheven;

2° in het tweede lid worden de woorden “in artikel 34, 3° en 4°” vervangen door de woorden “in artikel 34, 2°, 3° en 4°”.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten

Art. 86

In artikel 14/4, eerste lid van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en

au 1er janvier 2026 et sont indexés conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971 précitée.

Art. 83

Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, peut prendre toutes les mesures nécessaires à l'exécution du présent chapitre.

Art. 84

Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

TITRE 4

Santé

CHAPITRE 1ER

Intervention personnelle sages-femmes

Art. 85

À l'article 37, § 5, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, modifié par l'arrêté royal du 12 décembre 1996 et la loi du 11 août 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, les mots “lorsqu'elles sont accomplies par des médecins-spécialistes,” sont abrogés;

2° dans l'alinéa 2, les mots “à l'article 34, 3° et 4°” sont remplacés par les mots “à l'article 34, 2°, 3° et 4°”.

CHAPITRE 2

Modifications de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé

Art. 86

Dans l'article 14/4, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de

Gezondheidsproducten worden de woorden “31 maart” vervangen door de woorden “30 juni”.

Art. 87

In artikel 14/9 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “jaarlijkse” ingevoegd tussen de woorden “Een forfaitaire” en de woorden “bijdrage is verschuldigd”;

2° in paragraaf 1/1, zevende lid, worden de woorden “1 april” vervangen door de woorden “30 juni”.

Art. 88

In de bijlage I.1. van dezelfde wet, vierde rij, wordt het woord “0,3073 %” vervangen door het woord “0,34010 %”.

Art. 89

In de bijlage II van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bijlage II.1, vijfde kolom, worden de woorden “0,01111 EUR” vervangen door de woorden:

— “0,01206 EUR voor de voor het publiek geopende apotheken;

— 0,01490 euro voor ziekenhuisapotheken”;

2° in de bijlage II.3, vijfde kolom, wordt het woord “0,17265” vervangen door het woord “0,17932”;

3° in de bijlage II.5, derde kolom, worden de woorden “verdelen van een geneesmiddel zowel onder bezwarende titel als om niet met uitzondering van de verpakkingen van de geneesmiddelen die de bijdrageplichtige in de handel brengt” vervangen door het woord “groothandelaar”;

4° in de bijlage II.5, vierde kolom worden de woorden “verdelen van een geneesmiddel zowel onder bezwarende titel als om niet met uitzondering van de verpakkingen van de geneesmiddelen die de bijdrageplichtige in de handel brengt” ingevoegd;

5° in de bijlage II.5, vijfde kolom, wordt het woord “0,00174” vervangen door het woord “0,00208”;

6° in de bijlage II.6, derde kolom, worden de woorden “het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel

santé, les mots “31 mars” sont remplacés par les mots “30 juin”.

Art. 87

Dans l'article 14/9, § 1, l'alinéa 1er de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans paragraphe 1er, alinéa 1er, le mot “annuelle” est inséré entre les mots “Une contribution forfaitaire” et les mots “est due par”;

2° dans paragraphe 1er/1, alinéa 7, les mots “1 avril” sont remplacés par les mots “30 juin”.

Art. 88

Dans l'annexe I de la même loi, quatrième colonne, le mot “0,3073 %” est remplacé par le mot “0,34010 %”.

Art. 89

Les modifications suivantes sont apportées à l'annexe II de la même loi:

1° à l'annexe II.1, cinquième colonne, les mots “0,01111 EUR” sont remplacés par les mots:

— “0,01206 EUR pour les pharmacies ouvertes au public;

— 0,01490 euros pour les pharmacies hospitalières”;

2° dans l'annexe II.3, cinquième colonne, le mot “0,17265” est remplacé par le mot “0,17932”;

3° dans l'annexe II.5, troisième colonne, les mots “distribution d'un médicament aussi bien à titre onéreux que gratuit à l'exception des conditionnements des médicaments que le redevable met sur le marché” sont remplacés par le mot “grossiste”;

4° dans l'annexe II.5, quatrième colonne, les mots “distribution d'un médicament aussi bien à titre onéreux que gratuit à l'exception des conditionnements des médicaments que le redevable met sur le marché” sont insérés;

5° dans l'annexe II.5, cinquième colonne, le mot “0,00174” est remplacé par le mot “0,00208”;

6° dans l'annexe II.6, troisième colonne, les mots “la mise sur le marché d'un médicament, aussi bien à

onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, onderworpen is aan een medisch voorschrift” vervangen door het woord “vergunninghouder”;

7° in de bijlage II.6, vierde kolom, worden de woorden “het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, onderworpen is aan een medisch voorschrift” ingevoegd;

8° in de bijlage II.6, vijfde kolom, wordt het woord “0,04809” vervangen door het woord “0,04910”;

9° in de bijlage II.7, derde kolom, worden de woorden “het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, niet onderworpen is aan een medisch voorschrift (OTC)” vervangen door het woord “vergunninghouder”;

10° in de bijlage II.7, vierde kolom, worden de woorden “het in de handel brengen van een geneesmiddel, zowel onder bezwarende titel als om niet, die op 1 januari van het jaar waarop de bijdrage verschuldigd is, niet onderworpen is aan een medisch voorschrift (OTC)” ingevoegd;

11° in de bijlage II.7, vijfde kolom, wordt het woord “0,02110” vervangen door het woord “0,02154”.

Art. 90

In de bijlage III van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bijlage III.1, vijfde kolom, wordt het woord “822,95” vervangen door het woord “1.037,10”;

2° in de bijlage III.1, vijfde kolom, wordt het woord “513,66” vervangen door het woord “647,33”;

3° in de bijlage III.2, vijfde kolom, wordt het woord “717,11” vervangen door het woord “903,72”;

4° in de bijlage III.3, vijfde kolom, wordt het woord “822,95” vervangen door het woord “1.037,10”;

5° in de bijlage III.3, vijfde kolom, wordt het woord “513,66” vervangen door het woord “647,33”;

6° in de bijlage III.4, vijfde kolom, wordt het woord “3855,08” vervangen door het woord “4.020,10”;

7° in de bijlage III.5, vijfde kolom, wordt het woord “5662,40” vervangen door het woord “5.950,49”;

titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l’année pour laquelle la contribution est due, est soumis à une prescription médicale” sont remplacés par les mots “titulaire d’autorisation”;

7° dans l’annexe II.6, troisième colonne, les mots “la mise sur le marché d’un médicament, aussi bien à titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l’année pour laquelle la contribution est due, est soumis à une prescription médicale” sont insérés;

8° dans l’annexe II.6, cinquième colonne, le mot “0,04809” est remplacé par le mot “0,04910”;

9° dans l’annexe II.7, troisième colonne, les mots “la mise sur le marché d’un médicament, aussi bien à titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l’année pour laquelle la contribution est due, n’est pas soumis à une prescription médicale (en vente libre)” sont remplacés par les mots “titulaire d’autorisation”;

10° dans l’annexe II.7, quatrième colonne, les mots “la mise sur le marché d’un médicament, aussi bien à titre onéreux que gratuit, qui, au 1er janvier de l’année pour laquelle la contribution est due, n’est pas soumis à une prescription médicale (en vente libre)” sont insérés;

11° dans l’annexe II.7, cinquième colonne, le mot “0,02110” est remplacé par le mot “0,02154”.

Art. 90

Dans l’annexe III de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l’annexe III.1, cinquième colonne, le mot “822,95” est remplacé par le mot “1.037,10”;

2° dans l’annexe III.1, cinquième colonne, le mot “513,66” est remplacé par le mot “647,33”;

3° dans l’annexe III.2, cinquième colonne, le mot “717,11” est remplacé par le mot “903,72”;

4° dans l’annexe III.3, cinquième colonne, le mot “822,95” est remplacé par le mot “1.037,10”;

5° dans l’annexe III.3, cinquième colonne, le mot “513,66” est remplacé par le mot “647,33”;

6° dans l’annexe III.4, cinquième colonne, le mot “3855,08” est remplacé par le mot “4.020,10”;

7° dans l’annexe III.5, cinquième colonne, le mot “5662,40” est remplacé par le mot “5.950,49”;

8° in de bijlage III.6, vijfde kolom, worden de woorden “165,43 euro/publiek geopende apotheek” vervangen door de woorden “172,81 euro/publiek geopende apotheek, vermeerderd met een forfaitair bedrag voor elk van de volgende activiteiten die de apotheek uitvoert:

— een bedrag van 194,06 euro voor het uitvoeren van individuele medicatiebereiding;

— een bedrag van 97,03 euro voor het uitvoeren van magistrale bereidingen in uitbesteding;

— een bedrag van 194,06 euro voor verkoop op afstand”;

9° in de bijlage III.8, vijfde kolom, wordt het woord “2.479,81” vervangen door het woord “2975,77”;

10° in de bijlage III.9 wordt de tweede kolom aangevuld met de woorden “en/of houder van een vergunning als bedoeld in artikel 40/1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik

en/of houder van een vergunning bedoeld in artikel 99, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”;

en/of de geregistreerde invoerders en distributeurs bedoeld in artikel 95 van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”;

11° in de bijlage III.9 wordt de derde kolom aangevuld met de woorden “en/of vergunning als bedoeld in artikel 40/1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik

en/of vergunning bedoeld in artikel 99, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG

en/of de registratie bedoeld in artikel 95, eerste lid van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG”;

12° in de bijlage III.9, vijfde kolom, worden de woorden “3.923,33 euro/entiteit als bedoeld in Bijlage VI.2”

8° dans l'annexe III.6, cinquième colonne, les mots “165,43 euros/officine pharmaceutique ouverte au public” sont remplacés par les mots “172,81 euros/officine pharmaceutique ouverte au public, augmentée d'un montant forfaitaire pour chacune des activités suivantes exercées par la pharmacie:

— un montant de 194,06 euros pour effectuer la préparation individuelle de médicaments;

— un montant de 97,03 euros pour effectuer la préparation magistrale en sous-traitance;

— un montant de 194,06 euros pour vente à distance”;

9° dans l'annexe III.8, cinquième colonne, le mot “2.479,81” est remplacé par le mot “2975,77”;

10° dans l'annexe III.9, la deuxième colonne est complétée par les mots “et/ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 40/1, alinéa 1er, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain

et/ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 99 du règlement (UE) 2019/6 du 11 décembre 2018 du Parlement européen et du Conseil relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE”;

et/ou les importateurs et distributeurs enregistrés visés à l'article 95 du règlement (UE) 2019/6 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE”;

11° dans l'annexe III.9, la troisième colonne est complétée par les mots “et/ou autorisation visée à l'article 40/1, alinéa 1er, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain

et/ou titulaire d'une autorisation visée à l'article 99 du règlement (UE) 2019/6 du 11 décembre 2018 du Parlement européen et du Conseil relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE

et/ou l'enregistrement visé à l'article 95, paragraphe 1, du règlement (UE) 2019/6 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE”;

12° dans l'annexe III.9, cinquième colonne, les mots “3.923,33 euros/entité telle que visée par l'Annexe VI.2”

vervangen door de woorden “4.153,47 euro/entiteit als bedoeld in Bijlage VI.2, met uitzondering van de groothandelaars-verdelers;

4016,87 euro/groothandelaar-verdeler”.

Art. 91

In de tabel in de Bijlage IV van dezelfde wet wordt de derde kolom vervangen door de kolom opgenomen in Hoofdstuk 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet.

Art. 92

In de bijlage V van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in Hoofdstuk 1, Bijlage V.1.4, derde kolom, worden de woorden “per geneesmiddel voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt” vervangen door de woorden “per actieve substantie voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt en waarin België op 30 juni als saMS is aangeduid”;

2° in Hoofdstuk 1, Bijlage V.1.5., derde kolom, worden de woorden “per geneesmiddel voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt” vervangen door de woorden “per actieve substantie voor onderzoek per jaar dat de klinische proef loopt en waarin België als saMS is aangeduid”;

3° in Hoofdstuk 4 worden de derde en de vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 2, Afdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

4° in Hoofdstuk 5 worden de derde en de vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 2, Afdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

5° in het opschrift van Hoofdstuk 8 worden de woorden “Inspectie goede klinische praktijken (GCP) diegeneesmiddelen” vervangen door de woorden “Buitenlandse inspecties van eender welk type, behalve deze in het kader van een overeenkomst”;

6° de tabel in Hoofdstuk 8 wordt vervangen door de tabel opgenomen in Hoofdstuk 2, Afdeling 3 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

7° er wordt een Hoofdstuk 9 ingevoegd, luidende “Herinspecties”;

sont remplacés par les mots “4.153,47/entité telle que visée par l’Annexe VI.2, à l’exception des grossistes-répartiteurs;

4016,87 euros/grossiste-répartiteur”.

Art. 91

Dans le tableau figurant à l’annexe IV de la même loi, la troisième colonne est remplacée par la colonne figurant au Chapitre 1 de l’annexe jointe à la présente loi.

Art. 92

Dans l’annexe V de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le Chapitre 1er, l’Annexe V.1.4., troisième colonne, les mots “par médicament expérimental par année où l’essai clinique est en cours” sont remplacés par les mots “par substance active expérimental et par année pendant laquelle l’essai clinique est mené et au cours de laquelle la Belgique est désignée comme saMS le 30 juin”;

2° dans le Chapitre 1er, l’Annexe V.1.5., troisième colonne, les mots “par médicament expérimental par année où l’essai clinique est en cours” sont remplacés par les mots “par substance active expérimental et par année pendant laquelle l’essai clinique est mené et au cours de laquelle la Belgique est désignée comme saMS le 30 juin”;

3° dans le Chapitre 4, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 2, Section 1re de l’annexe jointe à la présente loi;

4° dans le Chapitre 5, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 2, Section 2 de l’annexe jointe à la présente loi;

5° dans l’intitulé du Chapitre 8, les mots “Inspection de bonnes pratiques cliniques (GCP) des médicaments vétérinaires” sont remplacés par les mots “Inspections étrangères de tout type, à l’exception de celles effectuées dans le cadre d’un accord”;

6° le tableau dans le Chapitre 8 est remplacé par le tableau figurant au Chapitre 2, Section 3, de l’annexe jointe à la présente loi;

7° un Chapitre 9 “Réinspections” est inséré;

8° in Hoofdstuk 9, ingevoegd bij de bepaling onder 7°, worden de volgende woorden ingevoegd:

“Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder “Herinspectie”: De herinspectie is een inspectie die wordt uitgevoerd door een daartoe aangesteld inspecteur.

Het betreft een bijkomende inspectie die nodig is nadat bij een vorige inspectie één of meerdere inbreuken op de wetgeving en/of tekortkoming(en) ten aanzien van de geldende reglementering en/of norm(en) zijn vastgesteld.

De herinspectie wordt uitgevoerd met betrekking tot één of meerdere tekortkomingen die werden vastgesteld omdat:

a) de tekortkoming(en) onvoldoende werd(en) opgelost door enkel de indiening van een preventief en correctief actieplan door de geïnspecteerde partij;

b) en/of er ter plaatse moet geverifieerd worden of de tekortkoming(en) waarvoor de geïnspecteerde partij een preventief en correctief actieplan heeft ingediend, voldoende werd(en) opgelost;

c) en/of het oplossen van de tekortkoming(en) niet kunnen geverifieerd worden op basis van de indiening van een preventief en correctief actieplan;

d) en/of er is geen preventief en correctief actieplan ingediend naar aanleiding van de laatste inspectie.

Afhankelijk van de aard van de vastgestelde inbreuk(en)/tekortkoming(en) en de impact voor de volksgezondheid zal de herinspectie betrekking hebben op de gehele initiële inspectie of een deel daarvan.”;

9° Hoofdstuk 9, ingevoegd bij 6°, wordt aangevuld met de tabel opgenomen in Hoofdstuk 2, Afdeling 4 van de bijlage gevoegd bij deze wet.

Art. 93

In de bijlage VII van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

2° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen

8° dans le Chapitre 9, inséré par le 6°, les mots suivants sont insérés:

Pour l'application du présent Chapitre, on entend par “Réinspection”: La réinspection est une inspection effectuée par un inspecteur dûment nommé.

Il s'agit d'une inspection supplémentaire rendue nécessaire suite à la constatation, lors d'une inspection précédente, d'une ou plusieurs infraction(s) à la législation et/ou déficience(s) par rapport à la réglementation et/ou la norme en vigueur.

La réinspection concerne une ou plusieurs déficiences qui ont été identifiées parce que:

a) la ou les déficiences n'ont pas été suffisamment résolues par la soumission d'un plan d'actions préventives et correctives par la partie inspectée uniquement;

b) et/ou il est nécessaire de vérifier sur place si la ou les déficiences pour lesquelles la partie inspectée a soumis un plan d'actions préventives et correctives, ont été suffisamment résolues;

c) et/ou la résolution de la ou des déficiences ne peut pas être vérifiée sur la base de la soumission d'un plan d'action préventive et corrective;

d) et/ou aucun plan d'actions préventives et correctives n'a été soumis suite à la dernière inspection.

Selon la nature de la ou des infraction(s)/déficience(s) constatée(s) et de l'impact en terme de santé publique, la réinspection portera sur tout ou partie de l'inspection initiale.”;

9° le Chapitre 9, inséré par 6°, est complété par le tableau figurant au Chapitre 2, Section 4 de l'annexe jointe à la présente loi.

Art. 93

Dans l'annexe VII de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 1re de l'annexe jointe à la présente loi;

2° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont

in Hoofdstuk 3, Afdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

3° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 3 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

4° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 4 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

5° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 5 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

6° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 6 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

7° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 1. Wijzigingen van type IA worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 7 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

8° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 2. Wijzigingen van type IB worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 8 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

9° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 3. Wijzigingen van type II worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 9 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

10° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 1. Wijzigingen van type IA worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 10 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

11° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 2. Wijzigingen van type IB worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 11 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

12° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 3. Wijzigingen van type II worden de derde en vierde

remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

3° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 3, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 3 de l'annexe jointe à la présente loi;

4° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 4 de l'annexe jointe à la présente loi;

5° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 5 de l'annexe jointe à la présente loi;

6° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 3, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 6 de l'annexe jointe à la présente loi;

7° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, 1. Modifications de type IA, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 7 de l'annexe jointe à la présente loi;

8° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, 2. Modifications de type IB, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 8 de l'annexe jointe à la présente loi;

9° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, 3. Modifications de type II, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 9 de l'annexe jointe à la présente loi;

10° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, 1. Modifications de type IA, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 10 de l'annexe jointe à la présente loi;

11° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, 2. Modifications de type IB, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 11 de l'annexe jointe à la présente loi;

12° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, 3. Modifications de type II, les troisième et

kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 12 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

13° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 1. Wijzigingen van type IA worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 13 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

14° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 2. Wijzigingen van type IB worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 14 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

15° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 3. Wijzigingen van type II worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 15 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

16° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 4 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 16 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

17° in Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 5 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 17 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

18° in Titel 1, Hoofdstuk 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 18 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

19° in Titel 1, Hoofdstuk 5 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 19 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

20° in Titel 1, Hoofdstuk 6 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 20 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

21° in Titel 1, Hoofdstuk 8 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 21 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

22° in Titel 1, Hoofdstuk 9 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 22 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

23° in Titel 1, Hoofdstuk 10 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 23 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 12 de l'annexe jointe à la présente loi;

13° dans le Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3, 1. Modifications de type IA, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 13 de l'annexe jointe à la présente loi;

14° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 3, 2. Modifications de type IB, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 14 de l'annexe jointe à la présente loi;

15° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 3, 3. Modifications de type II, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 15 de l'annexe jointe à la présente loi;

16° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 4, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 16 de l'annexe jointe à la présente loi;

17° dans le Titre 1er, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 5, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 17 de l'annexe jointe à la présente loi;

18° dans le Titre 1er, Chapitre 3, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 18 de l'annexe jointe à la présente loi;

19° dans le Titre 1er, Chapitre 5, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 19 de l'annexe jointe à la présente loi;

20° dans le Titre 1er, Chapitre 6, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 20 de l'annexe jointe à la présente loi;

21° dans le Titre 1, Chapitre 8, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 21 de l'annexe jointe à la présente loi;

22° dans le Titre 1er, Chapitre 9, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 22 de l'annexe jointe à la présente loi;

23° dans le Titre 1er, Chapitre 10, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 23 de l'annexe jointe à la présente loi;

24° de tabel in Titel 1, Hoofdstuk 11, Deel 1 wordt vervangen door de tabel in Hoofdstuk 3, Afdeling 24 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

25° in Titel 1, Hoofdstuk 12 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 25 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

26° in Bijlage VII.1.13.2, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag voor het opstellen van nieuwe originele documenten m.b.t. een registratie voor de vervaardiging, de invoer of de distributie van actieve substanties, krachtens artikel 12*bis* en 12*ter*, Geneesmiddelenwet” vervangen door de woorden:

“De aanvraag van getekende exemplaren van alle beschikbare geldige originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP met betrekking tot actieve substanties krachtens artikelen 12*bis* en 12*ter*, Geneesmiddelenwet.

De aanvraag voor het opladen van te legaliseren documenten inclusief EudraGMDP documenten met betrekking tot actieve substanties via “e-legalisatie” zoals georganiseerd door de dienst legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, verricht via elegalisation. diplomatie.be of een andere site ter beschikking gesteld door de FOD Buitenlandse Zaken ten behoeve van e-legalisatie.”;

27° in Titel 1, Hoofdstuk 13 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 26 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

28° in Titel 1, Hoofdstuk 14, worden de woorden “*Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”: een document dat de essentiële gegevens over een geneesmiddel bevat (naam, sterkte, actief bestanddeel en hoeveelheid, vergunningsnummer, datum van eerste in de handel brengen), in uitvoering van de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de implementatie van het WGO-certificeringsprogramma voor de kwaliteit van farmaceutische producten in het internationale handelsverkeer.” ingevoegd tussen het opschrift en de tabel.;

29° in Titel 1, Hoofdstuk 14 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 27 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

30° in Bijlage VII.1.14.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag van een certificaat van farmaceutisch product, krachtens artikel 12*bis*, § 2, Geneesmiddelenwet” vervangen door de woorden “De aanvraag van een certificaat van een farmaceutisch product overeenkomstig

24° dans le Titre 1er, Chapitre 11, Section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 24 de l’annexe jointe à la présente loi;

25° dans le Titre 1er, Chapitre 12, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 25 de l’annexe jointe à la présente loi;

26° dans l’annexe VII.1.13.2, première colonne, les mots “La demande de l’édition de nouveaux documents originaux d’un enregistrement pour la fabrication, l’importation ou la distribution de substances actives en vertu des articles 12*bis* et 12*ter*, Loi sur les médicaments” sont remplacés par les mots:

“La demande d’exemplaires signés de tous les documents originaux valides disponibles validés par l’AFMPS et publiés via la base de données européenne EudraGMDP concernant les substances actives en vertu des articles 12*bis* et 12*ter* de la loi sur les médicaments.

La demande de téléchargement de documents à légaliser, y compris les documents EudraGMDP relatifs aux substances actives, via la “e-légalisation” telle qu’organisée par le service de légalisation du SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au développement, effectuée via elegalisation. diplomatie.be ou tout autre site mis à disposition par le SPF Affaires étrangères aux fins de l’e-légalisation.”;

27° dans le Titre 1er, Chapitre 13, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 26 de l’annexe jointe à la présente loi;

28° dans le Titre 1er, Chapitre 14, les mots “*Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”: document contenant les informations essentielles sur un médicament (nom, dosage, principe actif et quantité, numéro d’autorisation, date de première mise sur le marché), conformément aux directives de l’Organisation mondiale de la Santé relatives à la mise en œuvre du programme OMS de certification de la qualité des produits pharmaceutiques dans le commerce international.” sont insérés entre l’intitulé et le tableau.;

29° dans le Titre 1er, Chapitre 14, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 27 de l’annexe jointe à la présente loi;

30° dans l’annexe VII.14.1, première colonne, les mots “La demande d’un certificat d’un produit pharmaceutique en vertu de l’article 12*bis*, § 2, Loi sur les médicaments” sont remplacés par le mot “La demande d’un certificat pour un produit pharmaceutique conformément à

artikel 119 van het Koninklijk besluit van 14 december 2006 betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik.

De aanvraag van een *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*.”;

31° in Bijlage VII.1.14.2, eerste kolom, worden de woorden “De dringende aanvraag van een certificaat van farmaceutisch product, krachtens artikel 12bis, § 2, Geneesmiddelenwet, te behandelen binnen de tien werkdagen na ontvangst van de aanvraag” vervangen door de woorden “De dringende aanvraag van een certificaat van een farmaceutisch product volgens artikel 119 van het Koninklijk besluit van 14 december 2006 betreffende geneesmiddelen voor menselijke gebruik, te behandelen binnen de tien werkdagen na ontvangst van de aanvraag.”;

32° in Titel 1, Hoofdstuk 15 worden, in de titel, de woorden “Aanvragen voor de legalisering van een document, voor de uitvoerverklaring voor geneesmiddelen, voor de verklaring van fabricage door onderaanneming, voor de registratie van bemiddelaars en voor de verklaring van geen bezwaar” vervangen door de woorden “Aanvragen voor de legalisering van een document, voor eensluitende afschriften, voor de exportdeclaraties voor geneesmiddelen, voor de registratie van bemiddelaars, voor de verklaring van geen bezwaar en een validatie van een document”;

33° in Titel 1, Hoofdstuk 15 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 28 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

34° in Bijlage VII.1.15.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag voor de legalisering van een document met betrekking tot geneesmiddelen (voor eensluitend afschrift);

De aanvraag van bijkomende originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP” vervangen door de woorden “De aanvraag voor een voor eensluitend afschrift van een door het FAGG getekend document met betrekking tot humane geneesmiddelen.

De aanvraag van getekende exemplaren van alle beschikbare geldige originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP.

De aanvraag voor het opladen van te legaliseren documenten met betrekking tot humane geneesmiddelen en alle EudraGMDP documenten, via “e-legalisatie” zoals georganiseerd door de dienst legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en

l'article 119 de l'arrêté royal du 14 décembre 2006 relatif aux médicaments à usage humain.

La demande d'une *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*.”;

31° dans l'annexe VII.1.14.2, première colonne, les mots “La demande urgente d'un certificat d'un produit pharmaceutique, conformément à l'article 12bis, § 2, de la loi sur les médicaments, à traiter dans les dix jours après la réception de la demande” sont remplacés par les mots “La demande urgente d'un certificat pour un produit pharmaceutique conformément à l'article 119 de l'arrêté royal du 14 décembre 2006 relatif aux médicaments à usage humain, à traiter dans les dix jours ouvrables suivant la réception de la demande.”;

32° dans le Titre 1er, Chapitre 15, dans le titre, les mots “Demandes de légalisation d'un document, pour la déclaration d'exportation de médicaments, pour la déclaration de fabrication par sous-traitance, d'enregistrement de courtiers et pour la déclaration de non-objection” sont remplacés par les mots “Demandes de légalisation d'un document, de copies certifiées conformes, de déclarations d'exportation de médicaments, d'enregistrement d'intermédiaires, de déclaration de non-objection et de validation d'un document.”;

33° dans le Titre 1er, Chapitre 15, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 28 de l'annexe jointe à la présente loi;

34° dans l'annexe VII.1.15.1, première colonne, les mots “La demande de légalisation d'un document relatif aux médicaments (copie conforme);

La demande de documents originaux supplémentaires validés par l'AFMPS et émis via la banque de données européenne EudraGMDP” sont remplacés par les mots “La demande d'une copie certifiée conforme d'un document signé par l'AFMPS concernant des médicaments à usage humain.

La demande de copies signées de tous les documents originaux valides disponibles, validés par l'AFMPS et publiés via la base de données européenne EudraGMDP.

La demande de téléchargement de documents à légaliser relatifs aux médicaments à usage humain et de tous les documents EudraGMDP, via “l'e-législation” telle qu'organisée par le service de légalisation du SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et

Ontwikkelingssamenwerking, verricht via elegalisation.diplomatie.be of een andere site ter beschikking gesteld door de FOD Buitenlandse Zaken ten behoeve van e-legalisatie.”;

35° in Bijlage VII.1.15.6 worden de woorden “De validatie van een document opgemaakt door de aanvrager in verband met de registraties en de vergunningen met betrekking tot geneesmiddelen” vervangen door de woorden “De validatie van een document opgemaakt door de aanvrager in verband met de registraties en de vergunningen met betrekking tot humane geneesmiddelen.”;

36° in Titel 1, Hoofdstuk 16 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 29 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

37° in Bijlage VII.1.16.3, tweede kolom, worden de woorden “Apotheker of geneesheer” vervangen door de “De verantwoordelijke voor de voorlichting bedoeld in artikel 13, § 2 van het koninklijk besluit van 7 april 1995 betreffende de voorlichting en de reclame inzake geneesmiddelen voor menselijk gebruik”;

38° de Bijlage VII.1.17.3 wordt opgeheven;

39° de Bijlage VII.1.17.4 wordt opgeheven;

40° de Bijlage VII.1.17.7 wordt opgeheven;

41° in Titel 1, Hoofdstuk 17 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 30 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

42° in Titel 2, Hoofdstuk 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 31 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

43° in Titel 2, Hoofdstuk 2 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 32 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

44° in Titel 2, Hoofdstuk 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 33 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

45° in Titel 2, Hoofdstuk 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 34, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

46° de tabel in Titel 2, Hoofdstuk 4 wordt aangevuld met de lijnen in Hoofdstuk 3, Afdeling 34, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

Coopération au Développement, effectuée via elegalisation.diplomatie.be ou tout autre site mis à disposition par le SPF Affaires étrangères aux fins de l’e-légalisation.”;

35° dans l’annexe VII.1.15.6, les mots “La validation d’un document rédigé par le demandeur et en relation avec les enregistrements et autorisations relatifs aux médicaments.” sont remplacés par les mots “La validation d’un document établi par le demandeur en rapport avec les enregistrements et les autorisations concernant les médicaments à usage humain.”;

36° dans le Titre 1er, Chapitre 16, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 29 de l’annexe jointe à la présente loi;

37° dans l’annexe VII.1.16.3, dans la deuxième colonne, les mots “La pharmacien ou le médecin” sont remplacés par les mots “Le responsable de l’information visé dans l’article 13, § 2 de l’arrêté royal de 7 avril 1995 relatif à l’information et à la publicité concernant les médicaments à usage humain”;

38° l’Annexe VII.1.17.3 est abrogée;

39° l’Annexe VII.1.17.4 est abrogée;

40° l’Annexe VII.1.17.7 est abrogée;

41° dans le Titre 1er, Chapitre 17, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 30 de l’annexe jointe à la présente loi;

42° dans le Titre 2, Chapitre 1er, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 31 de l’annexe jointe à la présente loi;

43° dans le Titre 2, Chapitre 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 32 de l’annexe jointe à la présente loi;

44° dans le Titre 2, Chapitre 3, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 33 de l’annexe jointe à la présente loi;

45° dans le Titre 2, Chapitre 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 34, Sous-section 1 de l’annexe jointe à la présente loi;

46° le tableau dans le Titre 2, Chapitre 4 est complété par les lignes dans le Chapitre 3, Section 34, Sous-section 2 de l’annexe jointe à la présente loi;

47° de tabel in Titel 3, enig hoofdstuk wordt vervangen door de tabel in Hoofdstuk 3, Afdeling 35 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

48° in Titel 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 36 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

49° in Titel 5 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 37 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

50° in Titel 6 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 38 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

51° de tabel in Titel 7 wordt vervangen door de tabel in Hoofdstuk 3, Afdeling 39 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

52° de Titel 8 wordt opgeheven;

53° in Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 40 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

54° in Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 41 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

55° in Titel 11 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 42 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

56° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 43 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

57° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 44 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

58° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 45 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

59° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 46, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

47° dans le Titre 3, Chapitre unique, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 35 de l'annexe jointe à la présente loi;

48° dans le Titre 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 36 de l'annexe jointe à la présente loi;

49° dans le Titre 5, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 37 de l'annexe jointe à la présente loi;

50° dans le Titre 6, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 38 de l'annexe jointe à la présente loi;

51° le tableau dans le Titre 7 est remplacé par le tableau dans le Chapitre 3, Section 39 de l'annexe jointe à la présente loi;

52° le Titre 8 est abrogé;

53° dans le Titre 10, Chapitre 1er, Section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 40 de l'annexe jointe à la présente loi;

54° dans le Titre 10, Chapitre 1er, Chapitre 2, Section 2, Sous-section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 41 de l'annexe jointe à la présente loi;

55° dans le Titre 11, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans Chapitre 3, Section 42 de l'annexe jointe à la présente loi;

56° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par la colonnes dans le Chapitre 3, Section 43 de l'annexe jointe à la présente loi;

57° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 1re, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 44 de l'annexe jointe à la présente loi;

58° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 45 de l'annexe jointe à la présente loi;

59° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 1re, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par la colonne dans le Chapitre 3, Section 46, Sous-section 1re de l'annexe jointe à la présente loi;

60° de tabel in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1 wordt aangevuld met de lijn in Hoofdstuk 3, Afdeling 46, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

61° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 47, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

62° Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2 wordt aangevuld met de lijn in Hoofdstuk 3, Afdeling 47, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

63° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3 worden de derde en vierde kolom vervangen door de kolommen in Hoofdstuk 3, Afdeling 48, Onderafdeling 1 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

64° Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3 wordt aangevuld met de lijn in Hoofdstuk 3, Afdeling 48, Onderafdeling 2 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

65° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 49 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

66° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 50 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

67° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 51 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

68° in Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 52 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

69° in Titel 12, Hoofdstuk 2 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 53 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

70° in Titel 12, Hoofdstuk 3 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 54 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

71° in Titel 12, Hoofdstuk 4 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 55 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

60° le tableau dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 1re est complété par la ligne dans le Chapitre 3, Section 46, Sous-section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

61° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 2, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 47, Sous-section 1 de l'annexe jointe à la présente loi;

62° le Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 2 est complété par la ligne figurant au Chapitre 3, Section 47, Sous-section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

63° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 3, les troisième et quatrième colonnes sont remplacées par les colonnes dans le Chapitre 3, Section 48, Sous-section 1re de l'annexe jointe à la présente loi;

64° le Titre 12, Chapitre 1er, Section 2, Sous-section 3 est complété par la ligne figurant au Chapitre 3, Section 48, Sous-section 2 de l'annexe jointe à la présente loi;

65° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 1re, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 49 de l'annexe jointe à la présente loi;

66° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 50 de l'annexe jointe à la présente loi;

67° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 3, Sous-section 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 51 de l'annexe jointe à la présente loi;

68° dans le Titre 12, Chapitre 1er, Section 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 52 de l'annexe jointe à la présente loi;

69° dans le Titre 12, Chapitre 2, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 53 de l'annexe jointe à la présente loi;

70° dans le Titre 12, Chapitre 3, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 54 de l'annexe jointe à la présente loi;

71° dans le Titre 12, Chapitre 4, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 55 de l'annexe jointe à la présente loi;

72° in Titel 12, Hoofdstuk 5 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 56 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

73° in Titel 12, Hoofdstuk 6 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 57 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

74° in Titel 12, Hoofdstuk 7, worden de woorden “*Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”: een document dat de essentiële gegevens over een geneesmiddel bevat (naam, sterkte, actief bestanddeel en hoeveelheid, vergunningsnummer, datum van eerste in de handel brengen), in uitvoering van de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de implementatie van het WGO-certificeringsprogramma voor de kwaliteit van farmaceutische producten in het internationale handelsverkeer.” ingevoegd tussen het opschrift en de tabel;

75° in Titel 12, Hoofdstuk 7 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 58 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

76° in Bijlage VII.12.7.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag van een certificaat van farmaceutisch product, bedoeld in artikel 98 van Verordening 2019/6” vervangen door de woorden “De aanvraag van een *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”;

77° in Bijlage VII.12.8.1, eerste kolom, worden de woorden “De aanvraag voor de legalisering van een document met betrekking tot diergeneesmiddelen (voor eensluidend afschrift);

De aanvraag van bijkomende originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP” vervangen door de woorden:

vervangen door de woorden

“De aanvraag voor een voor eensluidend afschrift van een door het FAGG getekend document met betrekking tot diergeneesmiddelen.

De aanvraag van getekende exemplaren van alle beschikbare geldige originele documenten gevalideerd door het FAGG en uitgegeven via de Europese databank EudraGMDP.

De aanvraag voor het opladen van te legaliseren documenten met betrekking tot diergeneesmiddelen en alle EudraGMDP documenten, via “e-legalisatie” zoals georganiseerd door de dienst legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, verricht via elegalisation.

72° dans le Titre 12, Chapitre 5, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 56 de l’annexe jointe à la présente loi;

73° dans le Titre 12, Chapitre 6, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 57 de l’annexe jointe à la présente loi;

74° dans le Titre 12, Chapitre 7, les mots “*Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”: document contenant les informations essentielles sur un médicament (nom, dosage, principe actif et quantité, numéro d’autorisation, date de première mise sur le marché), conformément aux directives de l’Organisation mondiale de la Santé relatives à la mise en œuvre du programme OMS de certification de la qualité des produits pharmaceutiques dans le commerce international.” sont insérés entre l’intitulé et le tableau;

75° dans le Titre 12, Chapitre 7, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 58 de l’annexe jointe à la présente loi;

76° dans l’annexe VII.12.7.1, dans la première colonne, les mots “La demande d’un certificat d’un produit pharmaceutique, tel que visé à l’article 98 du Règlement 2019/6” sont remplacés par les mots “La demande d’un *Statement of Licensing Status of Pharmaceutical Product*”;

77° dans l’annexe VII.12.8.1, dans la première colonne, les mots “La demande de légalisation d’un document relatif aux médicaments vétérinaires (copie conforme);

La demande de documents originaux supplémentaires validés par l’AFMPS et émis via la banque de données européenne EudraGMDP”

sont remplacés par les mots

“La demande d’une copie certifiée conforme d’un document signé par l’AFMPS concernant des médicaments vétérinaires.

La demande de copies signées de tous les documents originaux valides disponibles, validés par l’AFMPS et publiés via la base de données européenne EudraGMDP.

La demande de téléchargement de documents à légaliser relatifs aux médicaments vétérinaires et de tous les documents EudraGMDP, via “l’e-législation” telle qu’organisée par le service de légalisation du SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au développement, effectuée via elegalisation.diplomatie.

diplomatie.be of een andere site ter beschikking gesteld door de FOD Buitenlandse Zaken ten behoeve van e-legalisatie.”;

78° in Titel 12, Hoofdstuk 8 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 59 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

79° in Titel 12, Hoofdstuk 10 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 60 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

80° in Titel 12, Hoofdstuk 13 wordt de derde kolom vervangen door de kolom in Hoofdstuk 3, Afdeling 61 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

81° Bijlage VII wordt aangevuld met een Titel 15, luidende “Retributies voor de toepassing van artikel 83quinquies van het koninklijk besluit van 14 december 2006 betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik”;

82° de tabel in Hoofdstuk 3, Afdeling 62 van de bijlage gevoegd bij deze wet wordt ingevoegd in de Titel 15 van dezelfde wet, ingevoegd bij de bepaling onder 79°.

Art. 94

In Bijlage IX, Hoofdstuk 3 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de eerste tabel wordt vervangen door de tabel opgenomen in Hoofdstuk 4 van de bijlage gevoegd bij deze wet;

2° het hoofdstuk wordt aangevuld met een lid, luidende als volgt: “Het bedrag verschuldigd door de belastingplichtige, krachtens dit hoofdstuk, die het stelsel van autocontrole niet toepast en waarvan het uiteindelijke aantal eenheden gelijk is aan 1, mag niet lager zijn dan 194,72 euro”.

Art. 95

In de bijlage X van dezelfde wet wordt de tabel in Hoofdstuk 2 vervangen door de tabel in Hoofdstuk 5 van de bijlage gevoegd bij deze wet.

Art. 96

De bepalingen van de artikelen 88, 92, 3°, 4° en 9°, 93, 55° en 94 van deze wet treden in werking op 10 mei 2026.

be ou tout autre site mis à disposition par le SPF Affaires étrangères aux fins de l'e-légalisation.”;

78° dans le Titre 12, Chapitre 8, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 59 de l'annexe jointe à la présente loi;

79° dans le Titre 12, Chapitre 10, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 60 de l'annexe jointe à la présente loi;

80° dans le Titre 12, Chapitre 13, la troisième colonne est remplacée par la colonne dans le Chapitre 3, Section 61 de l'annexe jointe à la présente loi;

81° l'annexe VII est complétée par un Titre 15 intitulé “Rétributions pour l'application de l'article 83 quinquies de l'arrêté royal du 14 décembre 2006 relatif aux médicaments à usage humain”;

82° le tableau dans le Chapitre 3, Section 62 de l'annexe jointe à la présente loi est inséré dans le Titre 15 de la même loi, inséré par le 79°.

Art. 94

Dans l'annexe IX, chapitre 3 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° le premier tableau est remplacé par le tableau dans le Chapitre 4 de l'annexe jointe à la présente loi;

2° le chapitre est complété par un alinéa, rédigé comme suit: “Le montant du par le contribuable, au titre du présent chapitre, qui n'applique pas le système d'autocontrôle et dont le nombre d'entités final égale 1, ne peut être inférieur à 194,72 euros”.

Art. 95

Dans l'annexe X de la même loi, le tableau dans le Chapitre 2 est remplacé par le tableau dans le Chapitre 5 de l'annexe jointe à la présente loi.

Art. 96

Les dispositions des articles 88, 92, 3°, 4° et 9°, 93, 55° et 94 de la présente loi entrent en vigueur le 10 mai 2026.

Artikel 93, 24° treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum.

TITEL 5

Sociale zaken

HOOFDSTUK 1

Sociale werkbonus

Art. 97

In artikel 2, § 1/1, van de wet van 20 december 1999 tot toekenning van een werkbonus aan werknemers met lage lonen en van andere verminderingen van de persoonlijke bijdragen van sociale zekerheid, ingevoegd bij de programmawet van 22 december 2023, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bepaling onder a) worden de woorden “geldend op 1 april 2022, vermenigvuldigd met 157,6814 procent en vanaf die datum aangepast aan de evolutie van het indexcijfer overeenkomstig artikel 2, § 2, derde lid, van deze wet” vervangen door de woorden “vermenigvuldigd met 156,9662 procent”;

2° in de bepaling onder b) wordt het getal “131,5328” vervangen door het getal “132,1751”.

Art. 98

Artikel 97 treedt in werking op 1 januari 2028.

HOOFDSTUK 2

Eerste aanwervingen

Art. 99

Artikel 336, § 1, van de programmawet (I) van 24 december 2002, gewijzigd bij de wetten van 26 december 2015 en van 16 oktober 2023, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“G21 is gelijk aan 2000 euro.”

Art. 100

In artikel 342, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2021 en de wet

L'article 93, 24° entre en vigueur à une date à déterminer par le Roi.

TITRE 5

Affaires sociales

CHAPITRE 1ER

Bonus à l'emploi social

Art. 97

Dans l'article 2, § 1/1, de la loi du 20 décembre 1999 visant à octroyer un bonus à l'emploi aux travailleurs salariés ayant un bas salaire et d'autres réductions des cotisations personnelles de sécurité sociale, inséré par la loi-programme du 22 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le a), les mots “applicable au 1er avril 2022, multiplié par 157,6814 pourcents et à partir de cette date ajusté à l'évolution de l'indice conformément à l'article 2, § 2, alinéa 3, de la présente loi” sont remplacés par les mots “multipliés par 156,9662 pour cent”;

2° dans le b), le nombre “131,5328” est remplacé par le nombre “132,1751”.

Art. 98

L'article 97 entre en vigueur le 1er janvier 2028.

CHAPITRE 2

Premiers engagements

Art. 99

L'article 336, § 1er, de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, modifié par les lois du 26 décembre 2015 et du 16 octobre 2023, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“G21 est égal à 2000 euros.”

Art. 100

Dans l'article 342, alinéa 1er, de la même loi, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2021 et la loi

van 16 oktober 2023, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Art. 101

In de Franse tekst van artikel 343, § 1, 3°, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de programmawet van 27 december 2021, worden de woorden “*un engagement simultané*” vervangen door de woorden “*l’occupation simultanée*”.

Art. 102

In de Franse tekst van artikel 353ter, tweede lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 27 december 2004 en vervangen bij de programmawet van 27 december 2021, worden de woorden “*le transfert*” vervangen door de woorden “*l’opération*”.

Art. 103

De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit, de overgangsregeling die geldt voor de toepassing van de doelgroepverminderingen voor de aanwervingen van een eerste, tweede en/of derde werknemer die in toepassing van artikel 342 van de programmawet (I) van 24 december 2002, zijn aangevaat voor de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk.

Art. 104

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

HOOFDSTUK 3

Beperking van de vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen boven het RSZ-loonplafond

Art. 105

Artikel 38, § 1, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, gewijzigd bij de wet van 18 juli 2025, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“De bepalingen van het tweede tot en met vierde lid zijn niet van toepassing op het loon van betaalde sportbeoefenaars of beroepswielrenners tewerkgesteld door de werkgevers bedoeld in artikel 353bis/16 van de programmawet (I) van 24 december 2002.”

du 16 octobre 2023, le mot “trois” est remplacé par le mot “cinq”.

Art. 101

Dans l'article 343, § 1er, 3°, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi-programme du 27 décembre 2021, les mots “un engagement simultané” sont remplacés par les mots “l’occupation simultanée”.

Art. 102

Dans l'article 353ter, alinéa 2, de la même loi, inséré par la loi du 27 décembre 2004 et remplacé par la loi-programme du 27 décembre 2021, les mots “le transfert” sont remplacés par les mots “l’opération”.

Art. 103

Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les règles transitoires applicables aux réductions groupe-cible pour l’engagement d’un deuxième et d’un troisième travailleur qui, en application de l’article 342 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, a commencé à travailler avant la date d’entrée en vigueur du présent chapitre.

Art. 104

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er avril 2026.

CHAPITRE 3

Limitation de l'exonération des cotisations de sécurité sociale au-delà du plafond salarial ONSS

Art. 105

L'article 38, § 1er, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, modifié par la loi du 18 juillet 2025, est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

“Les dispositions des alinéas 2 à 4 ne s’appliquent pas au salaire des sportifs rémunérés ou des coureurs cyclistes professionnels employés par les employeurs visés à l’article 353bis/16 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.”

Art. 106

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

HOOFDSTUK 4

**Stopzetting collectieve arbeidsduurvermindering
en vierdagenweek**

Art. 107

In titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van de programmawet (I) van 24 december 2002 wordt onderafdeling 6, die de artikelen 348 tot 353 bevat, gewijzigd bij de wet van 22 december 2023, opgeheven.

Art. 108

In titel III van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen wordt hoofdstuk VI, dat de artikelen 21 tot 28 bevat, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 januari 2004, opgeheven.

Art. 109

Voor stelsels van arbeidsduurvermindering en/of vierdagenweek die ingevoerd worden voorafgaand aan 1 april 2026, behouden werkgevers de mogelijkheid de doelgroepvermindering collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek, bedoeld in onderafdeling 6 van het afdeling 3 van het hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet (I) van 24 december 2002 en in titel III, hoofdstuk VI, van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen, zoals deze golden op 31 maart 2026, voor de resterende looptijd toe te passen.

In de in het voorgaande lid bedoelde overgangperiode kan geen toepassing worden gemaakt van artikel 353ter van voornoemde programmawet.

Art. 110

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

Art. 106

Ce chapitre entre en vigueur au 1er avril 2026.

CHAPITRE 4

**Cessation de la réduction collective du temps de
travail et semaine des quatre jours**

Art. 107

Au titre IV, chapitre 7, section 3, de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, la sous-section 6, comportant les articles 348 au 353, modifiée par la loi du 22 décembre 2023, est abrogée.

Art. 108

Au titre III de l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale, le chapitre VI, comportant les articles 21 à 28, modifié par l'arrêté royal du 21 janvier 2004, est abrogé.

Art. 109

Pour les régimes de réduction du temps de travail et/ou de semaine de quatre jours mis en place avant le 1er avril 2026, les employeurs conservent la possibilité d'appliquer la réduction groupe-cible pour réduction collective du temps de travail et semaine de quatre jours, visée à la sous-section 6 de la section 3 du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002 et au titre III, chapitre VI, de l'arrêté royal du 16 mai 2003 portant exécution du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale, telles qu'elles étaient en vigueur au 31 mars 2026, pour la durée restante.

Pendant la période transitoire visée à l'alinéa précédent, l'article 353ter de la loi-programme précitée ne peut être appliqué.

Art. 110

Ce chapitre entre en vigueur le 1er avril 2026.

HOOFDSTUK 5

**Wijzigingen betreffende
een toekomstigbestendige digitalisering
van de sociale zekerheid**

Art. 111

In de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders wordt een artikel 21/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 21/2. Met ingang van 1 januari 2027 kan iedere werkgever, onverminderd de kwartaalaangifte in uitvoering van artikel 21, in ieder geval minstens maandelijks en uiterlijk de veertiende kalenderdag die volgt op de maand waarop de gegevensoverdracht betrekking heeft, de door de wet voorgeschreven loon- en prestatiegegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid overmaken aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid door middel van een door deze Rijksdienst goedgekeurde elektronische techniek.

Met ingang van 1 januari 2028 wordt de in het eerste lid bedoelde gegevensoverdracht voor alle werkgevers verplicht.

De Koning kan de voorwaarden en nadere regels voor de in het eerste lid bedoelde gegevensoverdracht nader bepalen.”

Art. 112

In dezelfde wet wordt een artikel 21/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 21/3. Het aggregeren, op het niveau van de natuurlijke persoon, van loon- en prestatiegegevens verkregen van de werkgever die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid geschiedt door de Rijksdienst van Sociale Zekerheid.

Het aggregeren van gegevens, op het niveau van de natuurlijke persoon, met andere dan in het eerste lid bedoelde gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de sociale zekerheid geschiedt gezamenlijk door de openbare instellingen van sociale zekerheid die overeenkomstig de functionele opdeling bedoeld in artikel 9 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid met de opslag van de betrokken gegevens zijn belast.”

CHAPITRE 5

**Modifications concernant
une sécurité sociale
numérique durable**

Art. 111

Dans la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, il est inséré un article 21/2, rédigé comme suit:

“Art. 21/2. Sans préjudice de la déclaration trimestrielle prévue à l'article 21, tout employeur peut, à partir du 1er janvier 2027, en tout état de cause au moins une fois par mois et au plus tard le quatorzième jour civil suivant le mois auquel le transfert des données se rapporte, transmettre les données salariales et de prestations prévues par la loi nécessaires à l'application de la sécurité sociale à l'Office national de sécurité sociale au moyen d'un procédé électronique approuvé par l'Office.

À partir du 1er janvier 2028, le transfert des données visé à l'alinéa 1er, est obligatoire pour tous les employeurs.

Le Roi peut également fixer les conditions et les modalités relatives au transfert des données visé à l'alinéa 1er.”

Art. 112

Dans la même loi, il est inséré un article 21/3, rédigé comme suit:

“Art 21/3. L'agrégation, au niveau de la personne physique, des données salariales et de prestations obtenues de l'employeur et nécessaires à l'application de la sécurité sociale, est effectuée par l'Office national de sécurité sociale.

L'agrégation des données, au niveau de la personne physique, avec des données autres que celles visées à l'alinéa 1er qui sont nécessaires à l'application de la sécurité sociale, est effectuée conjointement par les institutions publiques de sécurité sociale qui, conformément à la répartition fonctionnelle visée à l'article 9 de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-carrefour de la sécurité sociale, sont chargées de la conservation des données concernées.”

Art. 113

In artikel 29, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 27 december 2005 en gewijzigd bij de wet van 22 december 2008, worden de woorden “bij artikel 21” vervangen door de woorden “bij de artikelen 21, 21/1 en 21/2”.

Art. 114

In artikel 30, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 25 januari 1999 en gewijzigd bij de wet van 20 juli 2015, worden de woorden “artikel 28, § 1bis” vervangen door de woorden “artikel 28, § 2”.

Art. 115

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 2027, met uitzondering van:

1° artikel 112 dat in werking treedt op de tiende dag na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*;

2° artikel 113 dat in werking treedt op 1 januari 2028.

TITEL 6

Strijd tegen sociale fraude

HOOFDSTUK 1

**Wijzigingen betreffende
de verplichte registratie
op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen**

Afdeling 1

*Wijziging van hoofdstuk 5 van de wet
van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn
van de werknemers bij de uitvoering van hun werk*

Art. 116

In artikel 31ter, § 2, eerste lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de bepaling onder 5° wordt vervangen als volgt:

Art. 113

À l'article 29, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 27 décembre 2005 et modifié par la loi du 22 décembre 2008, les mots “à l'article 21” sont remplacés par les mots “aux articles 21, 21/1 et 21/2”.

Art. 114

À l'article 30, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 25 janvier 1999 et modifié par la loi du 20 juillet 2015, les mots “à l'article 28, § 1^{er bis}” sont remplacés par les mots “à l'article 28, § 2”.

Art. 115

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er janvier 2027, à l'exception de:

1° l'article 112 qui entre en vigueur le dixième jour suivant la publication de la présente loi au *Moniteur belge*;

2° l'article 113, qui entre en vigueur le 1er janvier 2028.

TITRE 6

*Lutte contre la fraude sociale*CHAPITRE 1ER

**Modifications concernant
l'obligation d'enregistrement
sur les chantiers temporaires ou mobiles**

Section 1re

*Modifications du chapitre 5 de la loi du 4 août 1996
relative au bien-être des travailleurs
lors de l'exécution de leur travail*

Art. 116

Dans l'article 31ter, § 2, alinéa 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, inséré par la loi du 8 décembre 2013, les modifications suivantes sont apportées:

a) le 5° est remplacé par ce qui suit:

“5° wanneer de natuurlijke persoon een zelfstandige of een helper is, het ondernemingsnummer van diens onderneming of van de onderneming die hij helpt;”;

b) de bepaling onder 6° wordt vervangen als volgt:

“6° het tijdstip van de registratie van elke aankomst op de tijdelijke of mobiele bouwplaats en dat van elk vertrek van de tijdelijke of mobiele bouwplaats;”;

c) het lid wordt aangevuld met de bepaling onder 7°, luidende:

“7° het identificatienummer van de melding van werken bedoeld in artikel 30 van het koninklijk besluit van 27 december 2007 tot uitvoering van het artikel 53 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen en van de artikelen 12, 30*bis* en 30*ter* van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en van artikel 6*ter* van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.”

Art. 117

In artikel 31*quater*, § 2, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013 en gewijzigd door de wet van 26 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen als volgt:

“De in paragraaf 1 bedoelde personen zijn verantwoordelijk voor de levering, de plaatsing en de goede werking van het registratieapparaat op de tijdelijke of mobiele bouwplaats.”;

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 118

In artikel 31*quinquies*, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “onmiddellijk worden” ingevoegd tussen de woorden “geregistreerd en” en de woorden “doorgestuurd naar”;

2° het derde lid wordt vervangen als volgt:

“5° quand la personne physique est un travailleur indépendant ou un aidant, le numéro d’entreprise de son entreprise ou de l’entreprise qu’il aide;”;

b) le 6° est remplacé par ce qui suit:

“6° le moment de l’enregistrement de chaque arrivée au chantier temporaire ou mobile et le moment de l’enregistrement de chaque départ du chantier temporaire ou mobile;”;

c) l’alinéa est complété par le 7°, rédigé comme suit:

“7° le numéro d’identification de la déclaration des travaux visée à l’article 30 de l’arrêté royal du 27 décembre 2007 portant exécution de l’article 53 du Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales et des articles 12, 30*bis* et 30*ter* de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et de l’article 6*ter*, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail.”

Art. 117

Dans l’article 31*quater*, § 2, de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, et modifié par la loi du 26 décembre 2022, les modifications suivantes sont apportées:

1° l’alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“Les personnes visées au paragraphe 1er sont responsables de la livraison, de l’installation et du bon fonctionnement de l’appareil d’enregistrement sur le chantier temporaire ou mobile.”;

2° l’alinéa 2 est abrogé.

Art. 118

Dans l’article 31*quinquies*, de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l’alinéa 1er, les mots “soient immédiatement” sont insérés entre les mots “correctement enregistrées et” et les mots “transmises vers”;

2° l’alinéa 3 est remplacé comme suit:

“Elke aannemer en elke onderaannemer neemt de nodige maatregelen opdat elke persoon die in zijn opdracht de tijdelijke of mobiele bouwplaats betreedt, zich kan registreren, vooraleer deze bouwplaats te betreden of te verlaten.”

Art. 119

In artikel 31*sexies* van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, en gewijzigd bij de wet van 26 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, worden de woorden “en dagelijks” opgeheven;

2° paragraaf 1 wordt aangevuld met de woorden “bij elke aankomst en vertrek”;

3° paragraaf 2 wordt aangevuld met een lid, luidende als volgt:

“Wanneer het registratiemiddel dat op de bouwplaats wordt gebruikt de onlineapplicatie van de sociale zekerheid is, moet, in afwijking van de voorgaande leden, elke persoon die zich op een tijdelijke of mobiele bouwplaats aanbiedt, zelf over een registratiemiddel beschikken.”;

4° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 120

In artikel 31*septies*, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 december 2013, worden de woorden “een voorafgaande machtiging vanwege de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid bedoeld in artikel 37 van voormelde wet” vervangen door de woorden “een voorafgaande beraadslaging vanwege de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité bedoeld in artikel 41 van voormelde wet”.

Art. 121

Deze afdeling treedt in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2027.

“Tout entrepreneur et tout sous-traitant prend les mesures nécessaires à ce que chaque personne puisse s’enregistrer avant de pénétrer ou de quitter, pour son compte, sur le chantier temporaire ou mobile.”

Art. 119

Dans l’article 31*sexies* de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, et modifié par la loi du 26 décembre 2022, les modifications suivantes sont apportées:

1° au paragraphe 1er, les mots “et quotidiennement” sont abrogés;

2° le paragraphe 1er est complété par les mots “à chaque arrivée et à chaque départ”;

3° le paragraphe 2 est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Lorsque le moyen d’enregistrement utilisé sur le chantier est l’application en ligne de la sécurité sociale, il appartient, par dérogation aux alinéas précédents, à toute personne se présentant sur un chantier temporaire ou mobile de disposer elle-même d’un moyen d’enregistrement.”;

4° le paragraphe 3 est abrogé.

Art. 120

Dans l’article 31*septies*, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 8 décembre 2013, les mots “une autorisation préalable de la section sécurité sociale du comité sectoriel de la sécurité sociale et de la santé visée à l’article 37 de la loi précitée” sont remplacés par les mots “une délibération préalable de la chambre sécurité sociale et santé du comité de sécurité de l’information visée à l’article 41 de la loi précitée”.

Art. 121

La présente section entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er janvier 2027.

Afdeling 2*Wijziging van het Sociaal Strafwetboek***Art. 122**

In artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 29 februari 2016, worden de woorden “en dagelijks registreert op de bouwplaats” vervangen door de woorden “op de bouwplaats registreert bij elke aankomst en elk vertrek”.

Art. 123

Deze afdeling treedt in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2027.

HOOFDSTUK 2**Verlies van het voordeel
van RSZ-bijdrageverminderingen****Art. 124**

In boek 1, titel 6, hoofdstuk 2, van het Sociaal Strafwetboek, wordt een artikel 107/1/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 107/1/1. Verlies van het voordeel van bijdrageverminderingen

Voor de opzettelijk gepleegde inbreuken bedoeld in artikel 181 en 181/1 alsook voor de inbreuken bedoeld in de artikelen 232, 234 en 235, die opzettelijk werden begaan door de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, kan de rechter beslissen om de werkgever bijkomend het voordeel te ontnemen van de toepassing van artikel 38, § 1, tweede en vierde lid, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers en van de bijdrageverminderingen bedoeld in afdeling 2 en in onderafdeling 4, 6, 9 en 16 van afdeling 3 van hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet (I) van 24 december 2002 voor de werknemers waarvoor en de kwartalen waarin voor deze werknemers de inbreuk werd vastgesteld.

In voorkomend geval wordt de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid gelast om namens het openbaar ministerie het ontnomen voordeel te innen bij de veroordeelde werkgever overeenkomstig de bepalingen van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en van de uitvoeringsbesluiten ervan.”

Section 2*Modification du Code pénal social***Art. 122**

Dans l'article 132/1 du Code pénal social, inséré par la loi du 29 février 2016, les mots “et quotidiennement sa présence sur le chantier” sont remplacés par les mots “sa présence sur le chantier à chaque arrivée et à chaque départ”.

Art. 123

La présente section entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er janvier 2027.

CHAPITRE 2**Perte de l'avantage
des réductions de cotisations ONSS****Art. 124**

Dans le livre 1er, titre 6, chapitre 2, du Code pénal social, il est inséré un article 107/1/1, rédigé comme suit:

“Art. 107/1/1. La perte de l'avantage des réductions de cotisations

Pour les infractions commises délibérément visées aux articles 181 et 181/1 ainsi que pour les infractions visées aux articles 232, 234 et 235 commises délibérément par l'employeur, son préposé ou son mandataire, le juge peut décider de priver l'employeur du bénéfice de l'application de l'article 38, § 1er, alinéas 2 et 4, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, ainsi que des réductions de cotisations visées à la section 2 et aux sous-sections 4, 6, 9 et 16 de la section 3 du chapitre 7 du titre IV de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, pour les travailleurs pour lesquels, et pour les trimestres au cours desquels l'infraction a été constatée pour ces travailleurs.

Dans ce cas, l'Office national de sécurité sociale est tenu de percevoir au nom du magistrat du ministère public le bénéfice retiré auprès de l'employeur condamné, conformément aux dispositions de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et ses arrêtés d'exécution.”

Art. 125

In artikel 181, § 1, derde lid, en § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 29 februari 2016, worden de woorden “in de artikelen 106 en 107” telkens vervangen door de woorden “in de artikelen 106, 107 en 107/1/1”.

Art. 126

In artikel 181/1, § 1, derde lid, en § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 29 februari 2016, worden de woorden “in de artikelen 106 en 107” telkens vervangen door de woorden “in de artikelen 106, 107 en 107/1/1”.

Art. 127

In artikel 22 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 februari 2022, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, luidende:

“In geval van een veroordeling op basis van artikel 107/1/1 van het Sociaal Strafwetboek wordt het bedrag overeenstemmend met het ontnomen voordeel bedoeld in voormeld artikel 107/1/1 geïnd overeenkomstig de bepalingen van deze wet.”

Art. 128

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 2026.

HOOFDSTUK 3

Bevoegdheden van sociaal inspecteurs officier van gerechtelijke politie

Art. 129

In artikel 51, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 15 mei 2024, worden de woorden “evenals inbreuken op andere nationale en Europese regelgeving controle wegvervoer waarvoor de sociaal inspecteurs belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.” ingevoegd na de woorden “op de opsporing en vaststelling van de inbreuken bedoeld in dit Wetboek en”.

Art. 125

Dans l'article 181, § 1er, alinéa 3, et § 2, alinéa 3, du même Code, remplacé par la loi du 29 février 2016, les mots “aux articles 106 et 107” sont chaque fois remplacés par les mots “aux articles 106, 107 et 107/1/1”.

Art. 126

Dans l'article 181/1, § 1er, alinéa 3, et § 2, alinéa 3, du même Code, inséré par la loi du 29 février 2016, les mots “aux articles 106 et 107” sont chaque fois remplacés par les mots “aux articles 106, 107 et 107/1/1”.

Art. 127

Dans l'article 22 de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, modifié en dernier lieu par la loi du 28 février 2022, un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 1er et 2:

“En cas de condamnation sur base de l'article 107/1/1 du Code pénal social, le montant correspondant à l'avantage retiré visé à l'article 107/1/1 précité est perçu conformément aux dispositions de la présente loi.”

Art. 128

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er avril 2026.

CHAPITRE 3

Compétences des inspecteurs sociaux officiers de police judiciaire

Art. 129

Dans l'article 51, alinéa 1er, du Code pénal social, modifié par la loi du 15 mai 2024, les mots “ainsi que les infractions à d'autres réglementations nationales et européennes relatives au contrôle du transport routier, dont les inspecteurs sociaux sont chargés de surveiller le respect.” sont insérés après les mots “qu'en vue de la recherche et de la constatation des infractions visées dans le présent Code et”.

TITEL 7

Pensioenen

ENIG HOOFDSTUK

**Vaststelling van de minimale pensioenbijdrage
verschuldigd voor de na 31 mei 2026
benoemde statutaire personeelsleden****Afdeling 1***Toepassingsgebied*

Art. 130

Dit hoofdstuk is van toepassing op:

a) de in de bijlage van deze wet vermelde federale diensten en instellingen waarvan de statutaire personeelsleden recht hebben op een rustpensioen ten laste van de Staatskas;

b) de in de bijlage van deze wet vermelde federale diensten waarvan de statutaire personeelsleden recht hebben op een rustpensioen ten laste van het fonds voor de pensioenen van de federale politie.

De Koning kan bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de lijst in de bijlage 2 van deze wet wijzigen en/of aanvullen.

Afdeling 2*Minimale pensioenbijdrage voor de financiering
van de rustpensioenen*

Art. 131

Niettegenstaande elke andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling zijn de in artikel 130 bedoelde diensten en instellingen voor de in het tweede lid bedoelde personeelsleden minimaal een werkgeverspensioenbijdrage van 9,50 procent verschuldigd.

De in het eerste lid bedoelde personeelsleden zijn de personeelsleden die de in artikel 130 bedoelde diensten en instellingen na 31 mei 2026 met een vaste benoeming of daarmee inzake pensioenen gelijkgestelde benoeming bekleden en die op 31 mei 2026 nog niet met een vaste benoeming of daarmee inzake pensioen gelijkgestelde benoeming zijn bekleed bij één van de in artikel 130 bedoelde diensten of instellingen of bij een federale instelling waarop de wet van 28 april 1958 betreffende het

TITRE 7

Pensions

CHAPITRE UNIQUE

**Fixation de la cotisation minimale de pension
due pour les membres du personnel statutaires
nommés après le 31 mai 2026****Section 1re***Champ d'application*

Art. 130

Le présent chapitre s'applique:

a) aux services et institutions fédéraux énumérés en annexe de cette loi dont les membres du personnel statutaires ont droit à une pension de retraite à charge du Trésor public;

b) aux services fédéraux mentionnés en annexe de cette loi dont les membres du personnel statutaires ont droit à une pension de retraite à charge du fonds des pensions de la police fédérale.

Le Roi peut par un arrêté, délibéré en Conseil des ministres, modifier et/ou compléter la liste en annexe 2 de cette loi.

Section 2*Cotisation minimale pour le financement
des pensions de retraite*

Art. 131

Nonobstant toute autre disposition légale, réglementaire ou contractuelle, les services et institutions visés à l'article 130 sont redevables, pour les membres du personnel visés à l'alinéa 2, d'une cotisation patronale minimale de pension de 9,50 pour cent.

Les membres du personnel visés à l'alinéa 1er sont les membres du personnel que les services et institutions visés à l'article 130 investissent après le 31 mai 2026 d'une nomination à titre définitif ou y assimilée en matière de pension et qui, au 31 mai 2026, ne sont pas encore investis d'une nomination à titre définitif ou y assimilée en matière de pension auprès d'un des services ou institutions visées à l'article 130 ou auprès d'une institution fédérale à laquelle s'applique la loi du 28 avril 1958 relative

pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, van toepassing is.

Het eerste lid doet evenwel geen afbreuk aan de toepassing van andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepalingen die in voorkomend geval voorzien in een hogere werkgeversbijdrage voor de financiering van de rustpensioenen van de in datzelfde lid bedoelde personeelsleden.

De in het eerste lid bepaalde pensioenbijdrage wordt toegepast op de baremieke wedden en op de andere bezoldigingselementen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van het rustpensioen.

De inning van de bijdrage gebeurt door de instelling bevoegd voor de inning van de socialezekerheidsbijdragen bedoeld in artikel 5 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

De opbrengst van de bijdrage wordt doorgestort aan de Federale Pensioendienst en is bestemd voor de pensioenregeling die de last zal dragen van het toekomstige rustpensioen van de in het eerste lid bedoelde personeelsleden.

Deze bijdrage wordt gelijkgesteld met een socialezekerheidsbijdrage in de zin van hoofdstuk IV, afdelingen 1, 2, 3, 5 en 6 van de voornoemde wet van 27 juni 1969, met name wat betreft de aangiften met verantwoording van de bijdragen, de betalingstermijnen en de toepassing van de burgerlijke sancties, het toezicht, de verjaring inzake rechtsoverdrachten, het voorrecht en de mededeling van het bedrag van de schuldoverdracht van de instellingen belast met de inning en de invordering van de bijdragen.

Art. 132

De in artikel 131, eerste lid, bepaalde minimale pensioenbijdrage wordt vastgesteld op:

- 19,00 procent voor het jaar 2027;
- 28,50 procent voor het jaar 2028;
- 38,00 procent vanaf het jaar 2029.

à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit.

L'alinéa 1er ne porte toutefois pas atteinte à l'application d'autres dispositions légales, réglementaires ou contractuelles qui prévoient, le cas échéant, une cotisation patronale plus élevée pour le financement des pensions de retraite des membres du personnel visés dans ce même alinéa.

La cotisation de pension prévue à l'alinéa 1er s'applique aux traitements barémiques et aux autres éléments de rémunération pris en considération pour le calcul de la pension de retraite.

La perception de la cotisation est assurée par l'organisme compétent pour la perception des cotisations de sécurité sociale visé à l'article 5 de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.

Le produit de la cotisation est versé au Service fédéral des Pensions et est affecté au régime de pension qui supportera la charge de la future pension de retraite des membres du personnel visés à l'alinéa 1er.

Cette cotisation est assimilée à une cotisation de sécurité sociale au sens du chapitre IV, sections 1, 2, 3, 5 et 6 de la loi du 27 juin 1969 précitée, notamment en ce qui concerne les déclarations avec justification des cotisations, les délais de paiement et l'application des sanctions civiles, le contrôle, la prescription des actions en justice, le privilège et la communication du montant de la créance des institutions chargées de la perception et du recouvrement des cotisations.

Art. 132

La cotisation minimale de pension prévue à l'article 131, alinéa 1er, est fixée à:

- 19,00 pour cent pour l'année 2027;
- 28,50 pour cent pour l'année 2028;
- 38,00 pour cent à partir de l'année 2029.

Afdeling 3*Inwerkingtreding***Art. 133**

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 juli 2026.

TITEL 8*Zelfstandigen***HOOFDSTUK 1**

**Wijzigingen van het koninklijk besluit nr. 38
van 27 juli 1967 houdende inrichting
van het sociaal statuut der zelfstandigen**

Art. 134

In artikel 15/1 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, ingevoegd bij de programmawet van 22 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 4 wordt vervangen als volgt:

“§ 4. Wanneer het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen vaststelt dat een aannemer of onderaannemer sociale schulden heeft, wordt de aannemer of onderaannemer hiervan in kennis gesteld met een aangetekende zending of elk ander middel dat de datum en de verzekerde aflevering van de zending waarborgt.

De aannemer of onderaannemer die binnen een termijn van vijftien kalenderdagen volgend op de kennisgeving de sociale schulden niet vereffend heeft noch een afbetalingsplan bij het sociaal verzekeringsfonds voor de sociale schulden heeft afgesloten, wordt als schuldenaar van sociale schulden opgenomen in een voor het publiek toegankelijke gegevensbank die bewijskracht heeft voor de uitvoering van de in § 6 bedoelde verplichting.

Van zodra de aannemer of onderaannemer geen sociale schulden meer heeft, wordt deze niet langer als schuldenaar van sociale schulden aangeduid in de voor het publiek toegankelijke gegevensbank bedoeld in het vorige lid.”;

2° in paragraaf 5 worden de woorden “de in § 4 bedoelde verplichting” vervangen door de woorden “de in § 6 bedoelde verplichting” en worden de woorden “de

Section 3*Entrée en vigueur***Art. 133**

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er juillet 2026.

TITRE 8*Indépendants***CHAPITRE 1ER**

**Modifications de l'arrêté royal n° 38
du 27 juillet 1967 organisant le statut social
des travailleurs indépendants**

Art. 134

À l'article 15/1 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, inséré par la loi-programme du 22 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 4 est remplacé par ce qui suit:

“§ 4. Dès que l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants constate qu'un entrepreneur ou sous-traitant a des dettes sociales, l'entrepreneur ou le sous-traitant en est informé par envoi recommandé ou tout autre moyen garantissant la date et l'assurance de la délivrance de cet envoi.

L'entrepreneur ou le sous-traitant qui n'a pas réglé les dettes sociales ou qui n'a pas conclu de plan d'apurement relatif à ces dettes sociales avec la caisse d'assurances sociales dans un délai de quinze jours civils suivant la notification, est repris en tant que débiteur de dettes sociales dans une banque de données accessible au public qui a force probante pour l'application de l'obligation visée au § 6.

Dès que l'entrepreneur ou le sous-traitant n'a plus de dettes sociales, il n'est plus indiqué comme débiteur de dettes sociales dans la banque de données accessible au public visée à l'alinéa précédent.”;

2° dans le paragraphe 5, les mots “l'obligation visée au § 4” sont remplacés par les mots “l'obligation visée au § 6” et les mots “des données visées au paragraphe 2”

gegevens bedoeld in paragraaf 2" vervangen door de woorden "de gegevens bedoeld in paragraaf 4";

3° in paragraaf 6 worden de woorden "voor het publiek toegankelijke gegevensbank bedoeld in paragraaf 2" vervangen door de woorden "voor het publiek toegankelijke gegevensbank bedoeld in paragraaf 4".

Art. 135

In artikel 17ter van hetzelfde koninklijk besluit, laatst gewijzigd bij de programmawet van 22 december 2023, wordt tussen het vierde en het vijfde lid een lid ingevoegd, luidende:

"Indien de betrokkene noch in België, noch in het buitenland een gekende woonplaats of verblijfplaats heeft, of indien de vennootschap geen gekend adres heeft, kan de kennisgeving van de mogelijkheid tot het opleggen van de administratieve geldboete en de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete met een aangetekende zending of elk ander middel dat de datum en de verzekerde aflevering van de zending waarborgt, meegedeeld worden aan de hoofdelijk aansprakelijke bedoeld in, naargelang het geval, artikel 15, § 1, derde lid, artikel 17bis, § 1bis of artikel 17bis, § 1ter."

Art. 136

In artikel 23bis/3 van hetzelfde koninklijk besluit, ingevoegd bij de programmawet van 22 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid worden de woorden "van dit artikel" vervangen door de woorden "van de gegevensverwerking";

2° het artikel wordt aangevuld met een lid, luidende:

"Indien de vennootschap of de zelfstandige de verplichting tot mededeling van de gegevens met betrekking tot de werkende vennoten of helpers, bedoeld in de artikelen 23bis/1 en 23bis/2, niet heeft vervuld, is het Rijksinstituut gemachtigd om zelf over te gaan tot de inschrijving en de bijwerking van deze gegevens in de Kruispuntbank van Ondernemingen."

sont remplacés par les mots "des données visées au paragraphe 4";

3° dans le paragraphe 6, les mots "banque de données accessible au public visée au paragraphe 2" sont remplacés par les mots "banque de données accessible au public visée au paragraphe 4".

Art. 135

Dans l'article 17ter du même arrêté royal, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 22 décembre 2023, un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 4 et 5:

"Si l'intéressé n'a pas de domicile ou de résidence connu, tant en Belgique qu'à l'étranger, ou si la société n'a pas d'adresse connue, la notification de la possibilité d'infliger l'amende administrative et la décision d'infliger une amende administrative peuvent être envoyées au responsable solidaire visé, selon le cas, à l'article 15, § 1er, alinéa 3, l'article 17bis, § 1^{er}bis ou à l'article 17bis, § 1^{er}ter, par envoi recommandé ou tout autre moyen garantissant la date et l'assurance de la délivrance de cet envoi."

Art. 136

À l'article 23bis/3 du même arrêté royal, inséré par la loi-programme du 22 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 2, les mots "du présent article" sont remplacés par les mots "du traitement de données";

2° l'article est complété par un alinéa, rédigé comme suit:

"Dans le cas où la société ou le travailleur indépendant n'a pas rempli ses obligations de communication des informations relatives à ses associés actifs ou aidants prévues aux articles 23bis/1 et 23bis/2, l'Institut national est habilité à procéder lui-même à l'inscription ainsi qu'à la mise à jour desdites données dans la Banque-Carrefour des Entreprises."

HOOFDSTUK 2

**Wijzigingen van de programmawet
van 27 december 2004**

Art. 137

In artikel 334 van de programmawet van 27 december 2004, vervangen bij de programmawet van 25 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “waarvan de inning en de invordering, door of krachtens een bepaling met kracht van wet, worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën of door de Rijksdienst voor sociale zekerheid” vervangen door de woorden “waarvan de inning en de invordering, door of krachtens een bepaling met kracht van wet, worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën, door de Rijksdienst voor sociale zekerheid of door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der zelfstandigen”;

2° in paragraaf 6 worden de woorden “waarvan de inning en de invordering worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën of door de Rijksdienst voor sociale zekerheid” vervangen door de woorden “waarvan de inning en de invordering, door of krachtens een bepaling met kracht van wet, worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën, door de Rijksdienst voor sociale zekerheid of door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen”.

TITEL 9

Mobiliteit

ENIG HOOFDSTUK

Steunregime nachttreinen

Art. 138

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder “nachttrein” verstaan: elke internationale passagierstrein die ten minste één station in België bedient en bestaat uit ten minste één couchetterijtuig en/of slaaprijtuig, waarvan de rit is gepland met een vertrek vóór 23.30 uur en de aankomst de volgende dag na 05.00 uur.

Art. 139

§ 1. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de toepassingsvoorwaarden,

CHAPITRE 2

**Modifications de la loi-programme
du 27 décembre 2004**

Art. 137

À l'article 334 de la loi programme du 27 décembre 2004, remplacé par la loi-programme du 25 décembre 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances ou par l'Office national de sécurité sociale, par ou en vertu d'une disposition ayant force de loi” sont remplacés par les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances, par l'Office national de sécurité sociale ou par l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants, par ou en vertu d'une disposition ayant force de loi”;

2° dans le paragraphe 6, les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances ou par l'Office national de sécurité sociale” sont remplacés par les mots “dont la perception et le recouvrement sont assurés par le Service public fédéral Finances, par l'Office national de sécurité sociale ou par l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants, par ou en vertu d'une disposition ayant force de loi”.

TITRE 9

Mobilité

CHAPITRE UNIQUE

Régime de soutien aux trains de nuit

Art. 138

Pour l'application du présent chapitre, il y a lieu d'entendre par “train de nuit”: tout train de transport international de voyageurs desservant au moins une gare en Belgique et composé d'au moins une voiture couchette et/ou voiture lit, dont la circulation est planifiée avec un départ avant 23h30 et une arrivée le lendemain après 05h00.

Art. 139

§ 1er. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités d'application, ce qui comprend

waaronder onder meer de voorwaarden om in aanmerking te komen, de aanvraag- en toekenningprocedure, de wijze van berekening van de steun en de betalingsvoorwaarden van het systeem van financiële steun ten gunste van begunstigden die personenvervoer per nachttrein verzorgen.

Dit financiële steunsysteem overschrijdt de jaarlijkse begroting voor de ondersteuning van nachttreinen die is opgenomen in de algemene uitgavenbegroting niet.

Het financiële steunstelsel komt alleen ten goede aan begunstigden die daadwerkelijk nachttreindiensten van en/of naar België verrichten.

Doorvoer komt niet in aanmerking.

In het kader van het in het eerste lid bedoelde besluit kan de Koning de in de leden 2, 3 en 4 genoemde voorwaarden nader bepalen. Hij kan ook de categorie van in aanmerking komende begunstigden vaststellen.

§ 2. Begunstigden tegen wie de Europese Commissie terugbetalingsbevelen heeft uitgevaardigd, kunnen geen aanspraak maken op deze financiële steunregeling zolang de in het bevel genoemde bedragen niet zijn terugbetaald.

Ondernemingen in moeilijkheden zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 18, van Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard, komen niet in aanmerking voor deze financiële steunregeling.

Begunstigden die financiële steun ontvangen voor dezelfde in aanmerking komende kosten als deze steunregeling, komen niet in aanmerking voor deze steunregeling.

entre autres, les conditions d'éligibilité, la procédure de demande et d'octroi, les modalités de calcul de l'aide et les modalités de paiement, du système de soutien financier en faveur des bénéficiaires qui fournissent des services de transport de voyageurs par trains nuit.

Ce système de soutien financier ne dépasse pas le budget annuel relatif au soutien des trains de nuit inscrits au budget général des dépenses.

Le système de soutien financier ne bénéficie qu'aux bénéficiaires qui fournissent effectivement des services de trains de nuit depuis et/ou vers la Belgique.

Le transit n'est pas éligible.

Dans le cadre de l'arrêté visé à l'alinéa 1er, le Roi peut préciser les conditions figurant aux alinéas 2, 3 et 4. Il peut également définir la catégorie des bénéficiaires éligibles.

§ 2. Les bénéficiaires contre lesquels des injonctions de remboursement ont été décidées par la Commission européenne ne peuvent pas bénéficier du présent système de soutien financier pour autant que les montants visés par l'injonction n'ont pas été remboursés.

Les entreprises en difficultés telles que définies par l'article 2, point 18, du règlement n° 651/2014 de la Commission du 17 juin 2014 déclarant certaines catégories d'aides compatibles avec le marché intérieur en application des articles 107 et 108 du traité ne sont pas éligibles au bénéfice du présent système de soutien financier.

Les bénéficiaires bénéficiant d'un soutien financier couvrant les mêmes coûts éligibles que le présent système de soutien ne sont pas éligibles au présent système de soutien.

TITEL 10

Ecologische transitie

ENIG HOOFDSTUK

Wijziging van rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen (Fonds bestemd voor de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen)

Art. 140

In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen, zoals ingevoegd door artikel 436 van de programmawet (I) van 24 december 2002 en gewijzigd door artikel 238 van de programmawet van 27 december 2004, onder de titel van de “Aard van de toegewezen ontvangsten”, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt “artikel 6 van de beschikking nr. 280/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 betreffende een bewakingssysteem voor de uitstoot van broeikasgassen in de Gemeenschap en de uitvoering van het Protocol van Kyoto” vervangen door “artikel 40 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie”;

2° in het derde lid wordt “Verordening (EG) nr. 2216/2004 van de Commissie” vervangen door “artikel 40 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie of voor de ondersteuning bij de uitvoering van Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie”.

Art. 141

In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet wordt, onder de titel van de “Aard van de toegewezen ontvangsten”, aan het einde een nieuw lid ingevoegd, luidende:

“Het federale aandeel van de inkomsten uit de veiling van emissierechten overeenkomstig artikel 10 en artikel 30^{quinquies} van de Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot

TITRE 10

Transition écologique

CHAPITRE UNIQUE

Modification de la rubrique 25-7 du tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires organiques (fonds destinés au financement de la politique fédérale de réduction des émissions de gaz à effet de serre)

Art. 140

À la rubrique 25-7 du tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires, telle qu’insérée par l’article 436 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002 et modifiée par l’article 238 de la loi-programme du 27 décembre 2004, au titre de la “Nature des recettes affectées”, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l’alinéa 2, les mots “l’article 6 de la décision n° 280/2004/CE du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relative à un mécanisme pour surveiller les émissions de gaz à effet de serre dans la Communauté et mettre en œuvre le Protocole de Kyoto” sont remplacés par les mots “l’article 40 du règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l’union de l’énergie et de l’action pour le climat”;

2° dans l’alinéa 3, les mots “au règlement (CE) n° 2216/2004 de la Commission” sont remplacés par les mots “à l’article 40 du règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l’union de l’énergie et de l’action pour le climat ou pour le support à l’exécution du règlement (UE) 2023/956 du Parlement européen et du Conseil du 10 mai 2023 établissant un mécanisme d’ajustement carbone aux frontières”.

Art. 141

À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des recettes affectées”, est ajouté un alinéa supplémentaire, rédigé comme suit:

“La part fédérale des revenus des mises aux enchères des droits d’émissions conformément à l’article 10 et l’article 30^{quinquies} de la directive 2003/87/CE du Parlement européen et du Conseil

vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad, zonder volgende bedragen te overschrijden: 6.000.000 euro in 2026, 13.000.000 euro in 2027 en 28.000.000 euro vanaf 2028.”

Art. 142

In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet worden, onder de titel van de “Aard van de toegestane uitgaven”, de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt “wetenschappelijk onderzoek en investeringen” vervangen door “wetenschappelijk onderzoek, maatregelen en investeringen”;

2° in het eerste lid, 3°, wordt “de beschikking 280/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 betreffende een bewakingssysteem voor de uitstoot van broeikasgassen in de Gemeenschap en de uitvoering van het Protocol van Kyoto” vervangen door “de Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie”;

3° in het eerste lid, 5°, worden de woorden “het samenwerkingssakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” vervangen door de woorden “het samenwerkingssakkoord van 14 november 2002 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Art. 143

In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet wordt, onder de titel van de “Aard van de toegestane uitgaven”, het eerste lid aangevuld als volgt:

“7° de wet van 15 januari 2024 houdende de organisatie van het federale klimaatbeleid en het koninklijk besluit van 16 juni 2024 betreffende de implementatie van het evaluatie-, opvolgings- en rapporteringsmechanisme voor de financiering van het federale klimaatbeleid;

8° de Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie;

du 13 octobre 2003 établissant un système d'échange de quotas d'émission de gaz à effet de serre dans l'Union et modifiant la directive 96/61/CE du Conseil, sans dépasser les montants suivants: 6.000.000 euros en 2026, 13.000.000 euros en 2027 et 28.000.000 euros à partir de 2028.”

Art. 142

À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des dépenses autorisées”, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, les mots “de recherches scientifiques et d'investissements” sont remplacés par les mots “de recherches scientifiques, des mesures et d'investissements”;

2° dans l'alinéa 1er, 3°, les mots “de la décision 280/2004/CE du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relative à un mécanisme pour surveiller les émissions de gaz à effet de serre dans la Communauté et mettre en œuvre le Protocole de Kyoto” sont remplacés par les mots “du règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l'union de l'énergie et de l'action pour le climat”;

3° dans l'alinéa 1er, 5°, les mots “de l'accord de coopération entre l'État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale” sont remplacés par les mots “de l'accord de coopération du 14 novembre 2002 entre l'État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale”.

Art. 143

À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des dépenses autorisées”, le premier alinéa est complété comme suit:

“7° la loi du 15 janvier 2024 relative à la gouvernance de la politique climatique fédérale et l'arrêté royal du 16 juin 2024 relatif à la mise en œuvre du mécanisme d'évaluation, de suivi et de rapportage du financement de la politique climatique fédérale;

8° le règlement (UE) 2023/956 du Parlement européen et du Conseil du 10 mai 2023 établissant un mécanisme d'ajustement carbone aux frontières;

9° het Besluit (EU) 2016/1841 van de Raad van 5 oktober 2016 betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst van Parijs, die is aangenomen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering aangenomen op 12 december 2015.”

Art. 144

In rubriek 25-7 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet wordt, onder de titel van de “Aard van de toegestane uitgaven”, in het tweede lid “Verordening (EG) nr. 2216/2004 van de Commissie” vervangen door “artikel 40 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie of voor de ondersteuning bij de uitvoering van Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie”.

Art. 145

Rubriek 25-11 van de tabel gevoegd bij diezelfde organieke wet wordt opgeheven.

TITEL 11

Economie

ENIG HOOFDSTUK

Wijzigingen van de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen

Art. 146

In de tabel opgenomen in bijlage van de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen wordt de volgende aanpassing ingevoegd:

Het begrotingsfonds van de Kansspelcommissie ingeschreven in de rubriek 12-2 (FOD Justitie) wordt overgeheveld naar een nieuwe rubriek 32-26 (FOD Economie).

Bijgevolg wordt de nieuwe rubriek 32-26 fonds van de Kansspelcommissie bij de sectie 32 FOD Economie toegevoegd:

Aard van de toegewezen ontvangsten:

9° la décision (UE) 2016/1841 du Conseil du 5 octobre 2016 relative à la conclusion, au nom de l'Union européenne, de l'accord de Paris adopté au titre de la convention-cadre des Nations Unies sur les changements climatiques.”

Art. 144

À la rubrique 25-7 du tableau annexé à cette même loi organique, au titre de la “Nature des dépenses autorisées”, dans l’alinéa 2, les mots “au règlement (CE) n° 2216/2004 de la Commission” sont remplacés par les mots “à l’article 40 du Règlement (UE) 2018/1999 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 sur la gouvernance de l’union de l’énergie et de l’action pour le climat ou pour le support à l’exécution du Règlement (UE) 2023/956 du Parlement européen et du Conseil du 10 mai 2023 établissant un mécanisme d’ajustement carbone aux frontières”.

Art. 145

La rubrique 25-11 du tableau annexé à cette même loi organique est abrogée.

TITRE 11

Économie

CHAPITRE UNIQUE

Modifications à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires

Art. 146

Dans le tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires, la modification suivante est insérée:

Le fonds budgétaire Fonds de la Commission des jeux de hasard inscrit à la rubrique 12-2 (SPF Justice) est transféré vers une nouvelle rubrique 32-26 (SPF Économie).

Par conséquent, la nouvelle rubrique 32-26 Fonds de la Commission des jeux de hasard est ajoutée dans la section 32 SPF Économie:

Nature des recettes affectées:

Bijdrage in de werkings-, personeels- en oprichtingskosten van de Kansspelcommissie verschuldigd door de houders van de vergunningen klasse A, A+, B, B+, C, E, F1 et F1+, bedoeld in artikel 19, § 2 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers.

Aard van de toegestane uitgaven:

Oprichtings-, personeels- en werkingskosten van de Kansspelcommissie en van haar secretariaat.

Art. 147

Artikel 146 treedt in werking op 1 juni 2026.

De Koning kan een datum van inwerkingtreding bepalen voorafgaand aan de datum vermeld in het eerste lid.

Gegeven te Brussel, 22 februari 2026.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De eerste minister,

Bart De Wever

De minister van Economie,

David Clarinval

De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

Frank Vandenbroucke

De minister van Financiën en Pensioenen,

Jan Jambon

De minister van Mobiliteit en Ecologische Transitie,

Jean-Luc Crucke

Contribution aux frais de fonctionnement, de personnel et d'installation de la commission des jeux de hasard, due par les titulaires de licences de classe A, A+, B, B+, C, E, F1 et F1+, visée à l'article 19, § 2, de la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et à la protection des joueurs.

Nature des dépenses autorisées:

Frais d'installation, de personnel et de fonctionnement de la Commission des jeux de hasard et de son secrétariat.

Art. 147

L'article 146 entre en vigueur le 1er juin 2026.

Le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur antérieure à celle mentionnée à l'alinéa 1er.

Donné à Bruxelles, le 22 février 2026.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le premier ministre,

Bart De Wever

Le ministre de l'Économie,

David Clarinval

Le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

Frank Vandenbroucke

Le ministre des Finances et des Pensions,

Jan Jambon

Le ministre de la Mobilité et de la Transition environnementale,

Jean-Luc Crucke

De minister van Sociale fraudebestrijding,

Rob Beenders

De minister van Zelfstandigen,

Eléonore Simonet

Le ministre de la Lutte contre la fraude sociale,

Rob Beenders

La ministre des Indépendants,

Eléonore Simonet

BIJLAGE 1Wijziging van de bijlagen bij de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en GezondheidsproductenHoofdstuk 1 – Wijzigingen in Bijlage IV

Bepaald deel van het hypothetisch overschot
19,81 %
2,53 %
5,32 %
43,77 %
0 %
8,57 %

Hoofdstuk 2 – Wijzigingen in Bijlage VAfdeling 1 – Wijziging van de Bijlage V, Hoofdstuk 4

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR
7.478,60 EUR	509,88 EUR
2.827,83 EUR	509,88 EUR
15.533,97 EUR	509,88 EUR
4.387,79 EUR	509,88 EUR
9.207,77 EUR	509,88 EUR
2.928,16 EUR	509,88 EUR
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR

Afdeling 2 – Wijziging van de Bijlage V, Hoofdstuk 5

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
10.037,80 EUR	509,88 EUR
1.531,94 EUR	509,88 EUR
7.302,61 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR
2.514,30 EUR	509,88 EUR
13.302,95 EUR	509,88 EUR
3.765,75 EUR	509,88 EUR
8.086,12 EUR	509,88 EUR
2.940,65 EUR	509,88 EUR
10.037,80 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR

Afdeling 3 – Wijziging van de Bijlage V, Hoofdstuk 8

Bijdrageplichtig feit	De bijdrageplichtige	Bedrag
V.8.1. Buitenlandse inspecties van eender welk type, behalve deze in het kader van een overeenkomst	De aanvrager, of bij gebreke hieraan, de geïnspecteerde	3.400,00 €/dag ter plaatse en/of vanop afstand per inspecteur + kosten + kosten tijd transport

Afdeling 4 – Invoegen van de Bijlage V, Hoofdstuk 9

Bijdrageplichtig feit	De bijdrageplichtige	Bedrag
V.9.1. Herinspectie Fabrikant van medische hulpmiddelen/hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek (IVD) zoals bedoeld in artikel 2, 30) en krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en zoals bedoeld in artikel 2, 23) en krachtens artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.2 Herinspectie Ziekenhuis op de medische hulpmiddelen of medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek, krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.3. Herinspectie Menselijk lichaamsmateriaal overeenkomstig artikel 23, § 1, lid 1 van de wet van 19 december 2008 inzake het verkrijgen en het gebruik van menselijk lichaamsmateriaal met het oog op de geneeskundige toepassing op de mens of het wetenschappelijk onderzoek	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

V.9.4. Herinspectie veterinair depot zoals bedoeld in artikel 11, § 2 van de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde, krachtens artikel 4, § 1, derde lid, 6°, a), vijfde streepje van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.5. Herinspectie van het depot van de gezondheidszorgbeoefenaar, zoals bedoeld in art. 20 gecoördineerde wet 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, krachtens artikel 4, § 1, derde lid, 6°, a), zesde streepje van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.6. Herinspectie van een (voor het publiek opengestelde) apotheek bedoeld in artikel 18 van de wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015 krachtens artikel 4, § 1, derde lid, 6°, a), zesde streepje van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten en artikel 14 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.7. Herinspectie Ziekenhuis op het geneesmiddel, krachtens artikel 14 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen	De geherinspecteerde	1.007,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.8. Herinspectie distributeur van medische hulpmiddelen of medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek zoals bedoeld in artikel 2, 34) en krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en zoals bedoeld in artikel 2, 27) en krachtens artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

V.9.9. Herinspectie Goede Praktijken met betrekking tot het vervaardigen van geneesmiddelen (<i>Good Manufacturing Practices</i>) zoals bedoeld in artikel 12bis, § 1, elfde lid en krachtens artikel 14 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.10. Herinspectie Goede Distributiepraktijken voor geneesmiddelen (<i>Good Distribution Practices</i>) zoals bedoeld in artikel 12ter, § 1, twaalfde lid en krachtens artikel 14 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.11. Herinspectie Goede Klinische Praktijken op het gebied van klinisch onderzoek naar medische hulpmiddelen zoals bedoeld in Bijlage XV, Hoofdstuk II, 3.12 van, in het kader van artikel 62, lid 1 en krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad of goede klinische praktijken op het gebied van klinische prestatiestudies, zoals bedoeld in Bijlage XIII, 2.3.2, t), in het kader van artikel 56, lid 1 en krachtens artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.12. Herinspectie EU Vertegenwoordiger voor medische hulpmiddelen en en medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek (EU Representative) zoals bedoeld in artikel 11 en krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en zoals bedoeld in artikel 11 en krachtens artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

V.9.13. Herinspectie Herverpakking Omlabeling Medische Hulpmiddelen (Repack Relabel) zoals bedoeld in artikel 16, lid 2, b) en krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en zoals bedoeld in artikel 16, tweede lid, b) en krachtens artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.14. Herinspectie In-Huisproductie medische hulpmiddelen en medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek (In-House) zoals bedoeld in artikel 5, vijfde lid, en krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, en zoals bedoeld in artikel 5, 5) en krachtens artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.15. Herinspectie Invoerder medische hulpmiddelen en medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek (Import), zoals bedoeld in artikel 2, 33) en krachtens artikel 93, tweede lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, en zoals bedoeld in artikel 2, 26) en krachtens artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

V.9.16. Herinspectie Technische aanbieder van thuiszorgdiensten (Service and Technical Home Assistant) zoals bedoeld in artikel 59 van de wet van 15 december 2013 met betrekking tot medische hulpmiddelen, krachtens artikel 93, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.507,50 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.17. Herinspectie Goede Klinische Praktijken Geneesmiddel (<i>Good Clinical Practices Medicinal Product</i>): herinspectie op de naleving van de goede klinische praktijken, bedoeld in artikel 47 van de Verordening (EU) nr. 536/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik en tot intrekking van Richtlijn 2001/20/EG krachtens artikel 42, § 1, eerste lid van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.18. Herinspectie Geneesmiddelenbewaking Humaan (Pharmacovigilance Human): herinspectie op het geneesmiddelenbewakingssysteem, bedoeld in artikel 12sexies, § 2 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik, krachtens artikel 14 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.19. Herinspectie Geneesmiddelenbewaking Veterinair (Pharmacovigilance Veterinary): herinspectie op het geneesmiddelenbewakingssysteem, bedoeld in artikel 73 van Verordening (EU) 2019/6 van 11 december 2018 van het Europees Parlement en de Raad betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG, krachtens artikel 51 van de wet van 5 mei 2022 betreffende diergeneesmiddelen	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.20. Herinspectie erkend laboratorium zoals bedoeld in artikel 13, lid 2 van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter

gebruik, krachtens artikel 14 op de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik		plaatse en/of vanop afstand
V.9.21. Herinspectie hergebruik: herinspectie van faciliteiten waar medische hulpmiddelen voor eenmalig gebruik, bedoeld in artikel 2, 8) en krachtens artikel 93, derde lid, b) van de Verordening nr. 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, worden voorbereid voor een volgende gebruik door middel van een herverwerking, zoals bedoeld in artikel 2, 39) van de vermelde Verordening nr. 2017/745	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.22. Herinspectie sterilisatie: de herinspectie van een sterilisatiedienst in een ziekenhuisapotheek, zoals voorzien in het KB van 30 september 2020 houdende de bereiding en de aflevering van geneesmiddelen en het gebruik en de distributie van medische hulpmiddelen binnen verzorgingsinstellingen, krachtens artikel 93, tweede lid, b) van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad en artikel 88, derde lid, b) van Verordening (EU) 2017/746 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand
V.9.23. Audit bij aangemelde instantie zoals bedoeld in Bijlage VI, 4° volgend op het tweede corrigerend en preventief actieplan, dat moet worden opgesteld bij de vaststelling van gebreken door aangemelde instanties, in het kader van de in de artikelen 39, paragraaf 7, en 44, paragraaf 9, van Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad, en de artikelen 35, paragraaf 7, en 40, paragraaf 9, van Verordening (EU) 2017/746 van	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek en tot intrekking van Richtlijn 98/79/EG en Besluit 2010/227/EU van de Commissie, bedoelde procedures.		
V.9.24. Hernieuwde aanvraag als tot aanwijzing als aangemelde instantie zoals bedoeld in Bijlage VI, 4°, na afwijzing	De geherinspecteerde	1.976,25 EUR per inspecteur per halve dag ter plaatse en/of vanop afstand

Hoofdstuk 3 – Wijzigingen in Bijlage VII

Afdeling 1 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
38.207,33 EUR	580,65 EUR
28.985,31 EUR	580,65 EUR
38.207,33 EUR	580,65 EUR
22.642,98 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam; EUR 14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen;	580,65 EUR
Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam:	
– met 3.897,50 EUR indien eerder geen registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op één enkele stam of een referentiedossier verkregen op basis van diezelfde stam werd ingediend;	
– met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	
6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam;	met 390,61 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam met 580,65 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meer dan één stam

14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen; Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam: – met 3.897,50 EUR indien eerder geen registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op één enkele stam of een referentiedossier verkregen op basis van diezelfde stam werd ingediend; – met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	
3.897,50 EUR	580,65 EUR

Afdeling 2 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
12.914,64 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR

Afdeling 3 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
55.480,30 EUR	580,65 EUR
45.293,02 EUR	580,65 EUR
30.296,55 EUR	580,65 EUR
55.480,30 EUR	580,65 EUR

Afdeling 4 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
6.782,58 EUR	580,65 EUR
4.483,41 EUR	580,65 EUR

Afdeling 5 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.055,75 EUR	580,65 EUR
1.293,08 EUR	580,65 EUR

Afdeling 6 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
13.629,69 EUR	580,65 EUR
9.133,25 EUR	580,65 EUR

Afdeling 7 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 1.Wijzigingen van type IA

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
565,27 EUR	580,65 EUR
565,27 EUR + 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
890,66 EUR	580,65 EUR
890,66 EUR + 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 8 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 2.Wijzigingen van type IB

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.048,17 EUR + EUR 168 per bijkomend merk	580,65 EUR
1.668,29 EUR + EUR 168 per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 9 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1, 3.Wijzigingen van type II

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
5.733,68 EUR + 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
8.391,92 EUR + 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
6.642,91 EUR + 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
7.974,32 EUR + 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 10 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 1. Wijzigingen van type IA

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
439,58 EUR	580,65 EUR
439,58 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
505,35 EUR	580,65 EUR
505,35 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 11 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 2. Wijzigingen van type IB

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
696,44 EUR vermeerderd met 168 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
442,80 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 12 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2, 3. Wijzigingen van type II

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.405,48 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
620,36 EUR vermeerderd met 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
1.589,62 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
653,60 EUR vermeerderd met 172,75 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 13 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 1. Wijzigingen van type IA

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.208,97 EUR	580,65 EUR
1.208,97 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
708,10 EUR	580,65 EUR
708,10 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 14 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 2. Wijzigingen van type IB

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
2.387,70 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
2.280,60 EUR vermeerderd met 168,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 15 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3, 3. Wijzigingen van type II

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
10.881,17 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
6.862,42 EUR vermeerderd met 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
11.363,35 EUR vermeerderd met 609,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
6.405,88 EUR vermeerderd met 173,25 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 16 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 4

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
624,14 EUR	580,65 EUR
624,14 EUR vermeerderd met 174,30 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR

Afdeling 17 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 5

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
850,88 EUR	580,65 EUR
850,88 EUR	580,65 EUR
1.618,12 EUR	580,65 EUR

Afdeling 18 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 3

Bedrag
886,20 EUR
609,00 EUR

Afdeling 19 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 5

Bedrag
19.451,25 EUR
2.804,55 EUR
11.860,80 EUR
2.530,50 EUR

Afdeling 20 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 6

Bedrag
1.844,90 EUR
1.844,90 EUR
1.499,47 EUR
609,00 EUR

Afdeling 21 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 8

Bedrag
597,45 EUR
299,25 EUR
1.003,80 EUR
501,90 EUR

Afdeling 22 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 9

Bedrag
6.668,01 EUR, verdeeld over de verschillende houders door het aantal houders indien er meerdere zijn
2.222,67 EUR, verdeeld over de verschillende houders door het aantal houders indien er meerdere zijn
2.222,67 EUR
726,60 EUR, verdeeld over de verschillende houders door het aantal houders indien er meerdere zijn

Afdeling 23 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 10

Bedrag
1.493,84 EUR

Afdeling 24 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 11, Deel 1

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
VII.1.11.1.1. Aanvraag door een grote onderneming van een technisch-reglementair of wetenschappelijk advies over een specifieke, welbepaalde kwestie in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type I). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	2.275,34 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.2. Aanvraag door een grote onderneming van een wetenschappelijk advies over meerdere vragen in verband met (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten	De aanvrager	13.652,04 EUR	0 EUR

betreffende het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type II). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.			
VII.1.11.1.3. Aanvraag door een grote onderneming van een gemengd advies over meerdere vragen die zowel betrekking hebben op de technische en reglementaire aspecten als op de (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type III). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	18.202,74 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.4. Aanvraag door een KMO, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid, van een technisch-reglementair of wetenschappelijk advies over een specifieke, welbepaalde kwestie in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type I). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	568,84 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.5. Aanvraag door een KMO, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid, van een wetenschappelijk advies over meerdere vragen in verband met (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten	De aanvrager	3.413,01 EUR	0 EUR

betreffende het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type II). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.			
VII.1.11.1.6. Aanvraag door een KMO, een universiteit, een erkend ziekenhuis, een stichting van openbaar nut of een publiekrechtelijke overheid, van een gemengd advies over meerdere vragen die zowel betrekking hebben op de technische en reglementaire aspecten als op de (pre-)klinische en/of chemisch-farmaceutische aspecten in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type III). Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.	De aanvrager	4.550,69 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.7. Aanvraag van een technisch-reglementair of wetenschappelijk advies over een specifieke, welbepaalde kwestie in verband met het onderzoek en de ontwikkeling van een geneesmiddel (type I, II en III) onder de eenzijdige verbintenis van de aanvrager dat hij voor dit geneesmiddel binnen een termijn van 2 jaar na het verstrekken van het wetenschappelijk technisch advies (type I, II of III) een aanvraag tot toelating van een klinische proef zal indienen conform de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik, en deze eenzijdige wilsuïting bij de	De aanvrager	0 EUR	0 EUR

aanvraag is gevoegd. Dergelijke aanvraag kan mononationale en multinationale dossiers betreffen.			

Afdeling 25 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 12

Bedrag
6.900,60 EUR
97,65 EUR
207,90 EUR
5.693,21 EUR
2.730,51 EUR
6.113,10 EUR

Afdeling 26 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 13

Bedrag
21,00 EUR

Afdeling 27 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 14

Bedrag
143,57 EUR
406,07 EUR

Afdeling 28 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 15

Bedrag
21,00 EUR
363,30 EUR
130,20 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Afdeling 29 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 16

Bedrag
229,95 EUR
484,05 EUR
218,40 EUR

Afdeling 30 – Wijzigingen aan Titel 1, Hoofdstuk 17

Bedrag
8.892,45 EUR
7.341,60 EUR

Afdeling 31 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 1

Bedrag
495,99 EUR
1.049,31 EUR
1.117,26 EUR
264,54 EUR
101,73 EUR
121,94 EUR
45,16 EUR
33,44 EUR
34,44 EUR
167,53 EUR
155,81 EUR
156,81 EUR

Afdeling 32 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 2

Bedrag
42,14 EUR
18,28 EUR
494,78 EUR
33,64 EUR
27,59 EUR

Afdeling 33 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 3

Bedrag
157,50 EUR
107,10 EUR
132,30 EUR
58,80 EUR

Afdeling 34 – Wijzigingen aan Titel 2, Hoofdstuk 4

Onderafdeling 1 – Aanpassing van bestaande bedragen

Bedrag
302,07 EUR
88,22 EUR
88,22 EUR
76,24 EUR

Onderafdeling 2 – Invoegen van nieuwe retributies

VII.2.4.5. De hernieuwing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, lid 2 en 6, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikelen 6, lid 1 en 7, lid 1, krachtens artikel 1 “Drugswet”	De aanvrager	302,07 EUR
VII.2.4.6. De aanpassing van een vergunning en/of registratie voor de invoer, de uitvoer, de intermediaire activiteiten, het bezit, de opslag, de vervaardiging/de productie, de verwerking, de handel/de distributie, de bemiddeling, het verkrijgen tegen betaling of kosteloos van stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, krachtens de verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, inzake drugsprecursoren, artikel 3, lid 2 en 6, of krachtens de verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad van 22 december 2004 houdende voorschriften voor het toezicht in de handel tussen de Unie en derde landen in drugsprecursoren, artikelen 6, lid 1 en 7, lid 1, krachtens artikel 1 “Drugswet”	De aanvrager	302,07 EUR

Afdeling 35 – Wijzigingen aan Titel 3, Enig Hoofdstuk

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag
VII.3.1.1. Aanvraag van vergunning tot opening, overbrenging, overbrenging met sluiting of fusie van een apotheek - buiten onmiddellijke nabijheid,	De aanvrager	3.315,39 EUR

krachtens artikel 9 en/of 17 WUG en hun uitvoeringsbesluiten		
VII.3.1.2. Aanvraag van vergunning voor de tijdelijke overbrenging van een apotheek in de onmiddellijke nabijheid, krachtens artikel 9, § 1 WUG en zijn uitvoeringsbesluiten	De aanvrager	2.717,74 EUR
VII.3.1.3. Aanvraag van vergunning tot tijdelijke sluiting van een apotheek, krachtens artikel 9, § 4 WUG	De aanvrager	1.272,74 EUR
VII.3.1.4. Registratie van een opening, overbrenging of fusie van een apotheek, krachtens artikel 18, § 1, § 2, eerste en derde lid, 1°, en § 3 WUG	De aanvrager	287,57 EUR
VII.3.1.5. Registratie van een niet-aangrenzend perceel, krachtens artikel 16, § 2 WUG	De aanvrager	3.124,89 EUR
VII.3.1.6. Registratie van een apotheker-titularis, sluiting, heropening of wijziging aan de uitbatingsvergunning van een apotheek, krachtens artikel 16 en/of 18, § 2, derde lid, 2°, 3° en 4°, en § 3 WUG	De aanvrager	143,79 EUR
VII.3.1.7. Aanvraag van een bijkomend afschrift van de uitbatingsvergunning of vestigingsvergunning, verleend krachtens artikel 18, respectievelijk 9 en 17 WUG	De aanvrager	287,57 EUR

Afdeling 36 – Wijzigingen aan Titel 4

Bedrag
30,45 EUR

Afdeling 37 – Wijzigingen aan Titel 5

Bedrag
9.044,48 EUR

Afdeling 38 – Wijzigingen aan Titel 6

Bedrag
13.361,25 EUR

Afdeling 39 – Wijzigingen aan Titel 7

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag
VII.7.1.1. Aanvraag tot accreditatie van een Fase I-centrum zoals bedoeld in artikel 37 van de wet van 7 mei 2017 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik	De aanvrager	17.850,00 EUR

Afdeling 40 – Wijzigingen aan Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 1

Bedrag
4.735,50 EUR
16.099,65 EUR
22.033,20 EUR
15.870,75 EUR
42.332,85 EUR
18.508,35 EUR

Afdeling 41 – Wijzigingen aan Titel 10, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1

Bedrag
1.209,36 EUR

Afdeling 42 – Wijzigingen aan Titel 11

Bedrag
34.101,14 EUR

Afdeling 43 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 1

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
29.348,42 EUR	580,65 EUR
25.433,89 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam	580,65 EUR
14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen;	
Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam:	
- met 3.897,50 EUR indien eerder geen registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam of een referentiedossier op basis van diezelfde stam werd ingediend	
- met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	

6.667,34 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam	EUR 372,01 voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam
14.154,43 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meerdere stammen;	580,65 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meer dan één stam
Indien het geneesmiddel wordt verkregen op basis van meer dan 5 stammen, wordt het bedrag van de vergoeding verhoogd voor elke bijkomende stam:	
- met 3.897,50 EUR indien eerder geen registratiedossier betreffende een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam of een referentiedossier op basis van diezelfde stam werd ingediend	
- met 172,75 EUR in het tegenovergestelde geval	

Afdeling 44 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 2

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
8.759,04 EUR	580,65 EUR
8.158,90 EUR	580,65 EUR

Afdeling 45 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 1, Onderdeel 3

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
35.452,73 EUR	580,65 EUR
28.004,92 EUR	580,65 EUR

Afdeling 46 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 1

Onderafdeling 1 – Wijziging van bestaande bedragen

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
1.764,12 EUR vermeerderd met 213,15 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
9.229,07 EUR vermeerderd met 213,15 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
9.291,60 EUR vermeerderd met 742,35 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
1.764,12 EUR	580,65 EUR

Onderafdeling 2 – Invoeging van nieuwe retributie

VII.12.1.2.1.5. Aanvraag tot correctie van de etikettering en/of bijsluiter naar aanleiding van een	De aanvrager	881,47 EUR	/

reeds goedgekeurde wijziging van de VHB van een diergeneesmiddel die werd beoordeeld zoals bedoeld in artikel 62 van Verordening 2019/6 in het kader van de nationale procedure			

Afdeling 47 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 2

Onderafdeling 1 – Aanpassing van bestaande bedragen

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek
828,09 EUR vermeerderd met 170,10 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
838,18 EUR vermeerderd met 170,10 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
1.913,39 EUR vermeerderd met 591,91 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
828,09 EUR	580,65 EUR

Onderafdeling 2 – Invoegen van nieuwe retributie

VII.12.1.2.2.5. Aanvraag tot correctie van de etikettering en/of bijsluiter naar aanleiding van een reeds goedgekeurde wijziging van de VHB van een diergeneesmiddel die werd beoordeeld zoals bedoeld in artikel 62 van Verordening 2019/6 in het kader van de wederzijdse erkenningsprocedure waarbij België de rol opneemt van betrokken lidstaat	De aanvrager	881,47 EUR	/

Afdeling 48 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 2, Onderdeel 3

Onderafdeling 1 – Aanpassing van bestaande bedragen

Bedrag	Bedrag bij onontvankelijkheid of intrekking door de aanvrager tijdens het ontvankelijkheidsonderzoek

2.171,60 EUR vermeerderd met 271,95 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
9.803,99 EUR vermeerderd met 271,95 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
9.914,94 EUR vermeerderd met 945,00 EUR per bijkomend merk	580,65 EUR
2.171,60 EUR	580,65 EUR

Onderafdeling 2 – Invoegen van nieuwe retributie

VII.12.1.2.3.5. Aanvraag tot correctie van de etikettering en/of bijsluiter naar aanleiding van een reeds goedgekeurde wijziging van de VHB van een diergeneesmiddel die werd beoordeeld zoals bedoeld in artikel 62 van Verordening 2019/6 in het kader van de wederzijdse erkenningsprocedure waarbij België de rol opneemt van betrokken lidstaat	De aanvrager	881,47 EUR	/

Afdeling 49 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 1

Bedrag
8.491,75 EUR

Afdeling 50 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 2

Bedrag
1.842,79 EUR

Afdeling 51 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 3, Onderdeel 3

Bedrag
9.117,11 EUR

Afdeling 52 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 1, Deel 4

Bedrag

1.229,53 EUR

Afdeling 53 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 2

Bedrag
886,20 EUR
609,00 EUR

Afdeling 54 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 3

Bedrag
4.644,79 EUR
625,80 EUR

Afdeling 55 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 4

Bedrag
1.510,66 EUR
671,41 EUR
609,46 EUR

Afdeling 56 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 5

Bedrag
597,45 EUR
299,25 EUR

Afdeling 57 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 6

Bedrag
21 EUR

Afdeling 58 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 7

Bedrag
143,57 EUR
416,57 EUR

Afdeling 59 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 8

Bedrag

21,00 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Afdeling 60 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 10

Bedrag
3.202,50 EUR/dag ter plaatse en/of vanop afstand per inspecteur + kosten
3.202,50 EUR/dag ter plaatse en/of vanop afstand per inspecteur + kosten

Afdeling 61 – Wijzigingen aan Titel 12, Hoofdstuk 13

Bedrag
21,00 EUR

Afdeling 62 – Invoeging van een Titel 15

Retributieplichtig feit	Retributieplichtige	Bedrag
VII.15.1. Aanvraag van een vergunning voor de uitbesteding van de sterilisatie voor derden in het kader van verzorgingsinstellingen	De aanvrager	9.481,62 EUR
VII.15.2. Hernieuwing van een vergunning voor de uitbesteding van de sterilisatie voor derden in het kader van verzorgingsinstellingen	De aanvrager	5.614,43 EUR

Hoofdstuk 4 – Wijzigingen in Bijlage IX

Activiteit		Bijdrage						
IX.3.1. Bijdrageplichtigen voor medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in Hoofdstuk 1, waarvan het omzetcijfer bedoeld in artikel 14/2 niet hoger is dan 40.000 EUR		160,95 EUR /entiteit						
IX.3.2. Bijdrageplichtigen voor medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in Hoofdstuk 1, waarvan het omzetcijfer bedoeld in artikel 14/2 hoger is dan 40.000 EUR maar niet hoger dan 778.881 EUR		321,90 EUR /entiteit						
IX.3.3. Bijdrageplichtigen voor medische hulpmiddelen, zoals bedoeld in Hoofdstuk 1, waarvan het omzetcijfer bedoeld in artikel 14/2 hoger is dan 778.881 EUR		643,80 EUR /entiteit						
Categorie van de bijdrageplichtige activiteit		Bijdrageplichtige activiteit						
		IX.1.1	IX.1.2	IX.1.3	IX.1.4	IX.1.5	IX.1.6	IX.1.7
	IX.2.1.	6	1	3	8	8		2
	IX.2.2.	6	1	3	8			2
	IX.2.3.	2	1	3	4			2
	IX.2.4.	3	1	3	5			2
	IX.2.5.	4	1	3	6			2
	IX.2.6.	3	1	3	5			2
	IX.2.7.	2	1	3	4			2
	IX.2.8.	4	1	3	6			2
	IX.2.9.	6	1	3	8			2
	IX.2.10.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.11.	2	1	3	4		4	2
	IX.2.12.	4	1	3	6		4	2
	IX.2.13.	6	1	3	8	8	4	2
	IX.2.14.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.15.	3	1	3	5	5	4	2
	IX.2.16.	2	1	3	4	6	4	2
	IX.2.17.	4	1	3	6	7	4	2
	IX.2.18.	6	1	3	8	8	4	2

	IX.2.19.	3	1	3	5	5	4	2
Modificator	Modificatie							
De bijdrageplichtige is niet in België gevestigd	Vermindering met 1 entiteit							
De distributeur past het stelsel van autocontrole toe zoals bedoeld in de artikelen 61 en 62 van de wet van 15 december 2013 met betrekking tot medische hulpmiddelen	Vermindering met 1 entiteit							
De bijdrageplichtige treedt op als officina-apotheek of ziekenhuisapotheek en levert medische hulpmiddelen enkel aan patiënten, verantwoordelijken van dieren of hun gemachtigde	Vermindering met 1 entiteit							

Hoofdstuk 5 – Wijzigingen in Bijlage X

Bedrag
2.603,45 EUR
23.365,47 EUR
7.932,06 EUR
23.519,84 EUR
2.573,79 EUR
1.989,88 EUR
15.068,13 EUR
5.321,20 EUR
15.205,98 EUR
3.614,38 EUR
1.128,70 EUR
595,14 EUR

Gezien om gevoegd te worden bij het ontwerp van programmawet van

Brussel, 22 februari 2026.

FILIP

Van Koningswege:

De minister van Volksgezondheid,

Frank Vandenbroucke

ANNEXE 1Modification des annexes à la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santéChapitre 1 – Modifications de l'Annexe IV

Partie spécifique de l'excédent hypothétique
19,81 %
2,53 %
5,32 %
43,77 %
0 %
8,57 %

Chapitre 2 – Modifications de l'Annexe VSection 1 – Modification de l'Annexe V, Chapitre 4

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR
7.478,60 EUR	509,88 EUR
2.827,83 EUR	509,88 EUR
15.533,97 EUR	509,88 EUR
4.387,79 EUR	509,88 EUR
9.207,77 EUR	509,88 EUR
2.928,16 EUR	509,88 EUR
10.729,62 EUR	509,88 EUR
3.929,73 EUR	509,88 EUR
15.503,22 EUR	509,88 EUR
3.974,27 EUR	509,88 EUR

Section 2 – Modification de l'Annexe V, Chapitre 5

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
10.037,80 EUR	509,88 EUR
1.531,94 EUR	509,88 EUR
7.302,61 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR
2.514,30 EUR	509,88 EUR
13.302,95 EUR	509,88 EUR
3.765,75 EUR	509,88 EUR
8.086,12 EUR	509,88 EUR
2.940,65 EUR	509,88 EUR
10.037,80 EUR	509,88 EUR
3.398,21 EUR	509,88 EUR

Section 3 – Modification de l'Annexe V, Chapitre 8

Fait générateur	Contribuable	Montant
V.8.1. Inspections à l'étranger de tout type, à l'exception de celles effectuées dans le cadre d'un contrat	Le demandeur ou, à défaut, l'inspecté	3.400,00 EUR/jour sur place et/ou à distance par inspecteur + frais + coûts temps de transport

Section 4 – Insertion de l'Annexe V, Chapitre 9

Fait générateur	Contribuable	Montant
V.9.1. Réinspection Fabricant Dispositifs médicaux/In Vitro Diagnostic (IVD) tel que visé à l'article 2, point 30), et en vertu de l'article 93, paragraphe 3, point b), du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et visé à l'article 2, point 23) et en vertu de l'article 88, paragraphe 3, point b), du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.2. Réinspection Hôpital sur le dispositif médical ou dispositif médical de diagnostic in vitro, en vertu de l'article 93, paragraphe 3, point b), du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et de l'article 88, paragraphe 3, point b) du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.3. Réinspection Matériel corporel humain, conformément à l'article 23, § 1, alinéa 1, de la loi du 19 décembre 2008 relative à l'obtention et à l'utilisation de matériel corporel humain destiné à des applications médicales humaines ou à des fins de recherche scientifique	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.4. Réinspection dépôt vétérinaire, comme visé à l'article 11, § 2 de la loi du 28 août 1991 sur	Le réinspecté	1.007,50 EUR par inspecteur

l'exercice de la médecine vétérinaire, en vertu de l'article 4, § 1, alinéa 3, 6°, a), cinquième tiret, de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé		par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.5. Réinspection professionnel des soins de santé – dépôt, tel que visé à l'article 20 de la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions de la santé, en vertu de l'article 4, § 1, troisième alinéa, 6°, a), sixième tiret de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.6. Réinspection d'une pharmacie (officine ouverte au public) visé à l'article 18 de la loi du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions de la santé, coordonnée le 10 mai 2015, en vertu de l'article 4, § 1, alinéa 3, 6°, a), sixième tiret de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé et de l'article 14 de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments à usage humain	Le réinspecté	1.007,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.7. Réinspection Hôpital sur le médicament, en vertu de l'article 14 de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments à usage humain	Le réinspecté	1.007,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.8. Réinspection Distributeur de dispositifs médicaux ou de dispositifs médicaux de diagnostic in vitro tel que visé à l'article 2, 34), et en vertu de l'article 93, paragraphe 3, b), du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et visé à l'article 2, 27) et en vertu de l'article 88, paragraphe 3, b), du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.9. Réinspection des bonnes pratiques de fabrication des médicaments (<i>Good Manufacturing Practices</i>) telles que visées à l'article 12bis, § 1, alinéa 11, et en vertu de l'article 14 de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments à usage humain.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

V.9.10. Réinspection des bonnes pratiques de distribution des médicaments (<i>Good Distribution Practices</i>) telles que visées à l'article 12ter, § 1, alinéa 12, et en vertu de l'article 14 de la loi du 25 mars 1964 relative aux médicaments à usage humain.	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.11. Réinspection des bonnes pratiques cliniques en matière d'investigations cliniques des dispositifs médicaux telles que visées à l'annexe XV, chapitre II, 3.12 de, dans le cadre de l'article 62, paragraphe 1, et en vertu de l'article 93, paragraphe 3, b), du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, ou des bonnes pratiques cliniques en matière d'études des performances cliniques, telles que visées à l'annexe XIII, 2.3.2, t), dans le cadre de l'article 56, paragraphe 1, et en vertu de l'article 88, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.12. Réinspection du mandataire UE pour les dispositifs médicaux et dispositifs médicaux de diagnostic in vitro (EU Representative) tel que visé à l'article 11 et en vertu de l'article 93, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et tel que visé à l'article 11 et en vertu de l'article 88, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.13. Réinspection, reconditionnement, réétiquetage des dispositifs médicaux (Repack Relabel) tels que visés à l'article 16, paragraphe 2, point b), et en vertu de l'article 93, paragraphe 2, b) du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et visé à l'article 16, paragraphe 2, b), et en vertu de l'article 88, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission		
V.9.14. Réinspection de la fabrication interne de dispositifs médicaux et dispositifs médicaux de diagnostic in vitro (In-House) telle que visée à l'article 5, paragraphe 5 et en vertu de l'article 93, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et visée à l'article 5, 5) et en vertu de l'article 88, paragraphe 3, b), du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.15. Réinspection Importateur de dispositifs médicaux et de dispositifs médicaux de diagnostic in vitro (Importation), tel que visé à l'article 2, 33) et en vertu de l'article 93, paragraphe 3, b), du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et visé à l'article 2, 26) et en vertu de l'article 88, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.16. Réinspection Prestataire technique de services de soins à domicile (Service and Technical Home Assistant) visé à l'article 59 de la loi du 15 décembre 2013 en matière de dispositifs médicaux, en vertu de l'article 93, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les	Le réinspecté	1.507,50 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et de l'article 88, paragraphe 3, b) du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission		
V.9.17. Réinspection des bonnes pratiques cliniques relatives aux médicaments (<i>Good Clinical Practices Medicinal Product</i>): réinspection du respect des bonnes pratiques cliniques visées à l'article 47 du règlement (UE) n° 536/2014 du Parlement européen et du Conseil du 16 avril 2014 relatif aux essais cliniques de médicaments à usage humain et abrogeant la directive 2001/20/CE en vertu de l'article 42, § 1, premier alinéa, de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.18. Réinspection Pharmacovigilance humaine: réinspection du système de pharmacovigilance visé à l'article 12sexies, § 2, de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments à usage humain, en vertu de l'article 14 de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments à usage humain.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.19. Réinspection Pharmacovigilance vétérinaire: réinspection du système de pharmacovigilance visé à l'article 73 du règlement (UE) 2019/6 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 relatif aux médicaments vétérinaires et abrogeant la directive 2001/82/CE, en vertu de l'article 51 de la loi du 5 mai 2022 sur les médicaments vétérinaires	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.20. Réinspection d'un laboratoire agréé au sens de l'article 13, paragraphe 2, de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments à usage humain, en vertu de l'article 14 de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments à usage humain.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.21. Réinspection en vue de la réutilisation: réinspection des installations où sont réutilisés des dispositifs médicaux à usage unique visés à l'article 2, 8), et en vertu de l'article 93, paragraphe 3, b) du règlement n° 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/ 2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, sont préparés en vue d'une utilisation ultérieure par le biais d'un retraitement, tel que visé à l'article 2, point 39), dudit règlement n° 2017/745	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

V.9.22. Réinspection de la stérilisation: la réinspection d'un service de stérilisation dans une pharmacie hospitalière, telle que prévue par l'arrêté royal du 30 septembre 2020 portant sur la préparation et la délivrance des médicaments et l'utilisation et la distribution des dispositifs médicaux dans les établissements de soins, en vertu de l'article 93, alinéa 2, b) du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, du règlement (CE) n° 178/2002 et du règlement (CE) n° 1223/2009, et abrogeant les directives 90/385/CEE et 93/42/CEE du Conseil, et de l'article 88, alinéa 3, b) du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.23. Audit auprès de l'organisme notifié visé à l'annexe VI, 4°, suivant le deuxième plan CAPA, dans le cadre des procédures visées aux articles 39, paragraphe 7 et 44, paragraphe 9, du règlement (UE) 2017/745 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) no 1223/2009 et abrogeant les directives du Conseil 90/385/CEE et 93/42/CEE, et aux articles 35, paragraphe 7, et 40, paragraphe 9, du règlement (UE) 2017/746 du Parlement européen et du Conseil du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux, modifiant la directive 2001/83/CE, le règlement (CE) n° 178/2002 et le règlement (CE) n° 1223/2009 et abrogeant les directives du Conseil 90/385/CEE et 93/42/CEE, et à l'article 2, 34), du règlement (UE) 2017/746 du 5 avril 2017 relatif aux dispositifs médicaux de diagnostic in vitro et abrogeant la directive 98/79/CE et la décision 2010/227/UE de la Commission.	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance
V.9.24. Demande renouvelée de désignation en tant qu'organisme notifié conformément à l'annexe VI, 4°, suite à un rejet	Le réinspecté	1.976,25 EUR par inspecteur par demi-journée sur place et/ou à distance

Chapitre 3 – Modifications de l'Annexe VII

Section 1 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 1

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
38.207,33 EUR	580,65 EUR
28.985,31 EUR	580,65 EUR
38.207,33 EUR	580,65 EUR
22.642,98 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche;	580,65 EUR
13.480,41 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches;	
Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire:	
– de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant;	
– de 172,75 EUR dans le cas contraire	390,61 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche 580,65 EUR pour un médicament obtenu à partir de plus d'une souche
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche;	
14.154,43 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches;	
Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire:	

– de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant; – de 172,75 EUR dans le cas contraire	
3.897,50 EUR	580,65 EUR

Section 2 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 2

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
12.914,64 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR
11.357,29 EUR	580,65 EUR

Section 3 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 3

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
55.480,30 EUR	580,65 EUR
45.293,02 EUR	580,65 EUR
30.296,55 EUR	580,65 EUR
55.480,30 EUR	580,65 EUR

Section 4 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 1

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
6.782,58 EUR	580,65 EUR
4.483,41 EUR	580,65 EUR

Section 5 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 2

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.055,75 EUR	580,65 EUR
1.293,08 EUR	580,65 EUR

Section 6 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 3

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
13.629,69 EUR	580,65 EUR
9.133,25 EUR	580,65 EUR

Section 7 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1, 1. Modifications du type IA

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
565,27 EUR	580,65 EUR
565,27 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
890,66 EUR	580,65 EUR
890,66 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 8 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1, 2. Modifications de type IB

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.048,17 EUR + EUR 168 par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.668,29 EUR + EUR 168 par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 9 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1, 3. Modifications de type II

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
5.733,68 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
8.391,92 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
6.642,91 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
7.974,32 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 10 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2, 1. Modifications de type IA

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
439,58 EUR	580,65 EUR
439,58 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
505,35 EUR	580,65 EUR
505,35 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 11 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2, 2. Modifications de type IB

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
696,44 EUR + 168 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
442,80 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 12 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2, 3. Modifications de type II

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.405,48 EUR + met 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
620,36 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.589,62 EUR + met 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
653,60 EUR + 172,75 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 13 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3, 1. Modifications de type IA

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.208,97 EUR	580,65 EUR
1.208,97 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
708,10 EUR	580,65 EUR
708,10 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 14 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3, 2. Modifications de type IB

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
2.387,70 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
2.280,60 EUR + 168,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 15 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Partie 3, 3. Modifications de type II

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
10.881,17 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
6.862,42 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
11.363,35 EUR + 609,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
6.405,88 EUR + 173,25 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 16 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 4

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
624,14 EUR	580,65 EUR
624,14 EUR + 174,30 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR

Section 17 – Modifications du Titre 1, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 5

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
850,88 EUR	580,65 EUR
850,88 EUR	580,65 EUR
1.618,12 EUR	580,65 EUR

Section 18 – Modifications du Titre 1, Chapitre 3

Montant
886,20 EUR
609,00 EUR

Section 19 – Modifications du Titre 1, Chapitre 5

Montant
19.451,25 EUR
2.804,55 EUR
11.860,80 EUR
2.530,50 EUR

Section 20 – Modifications du Titre 1, Chapitre 6

Montant
1.844,90 EUR
1.844,90 EUR
1.499,47 EUR
609,00 EUR

Section 21 – Modifications du Titre 1, Chapitre 8

Montant
597,45 EUR
299,25 EUR
1.003,80 EUR
501,90 EUR

Section 22 – Modifications du Titre 1, Chapitre 9

Montant
6.668,01 EUR, qui est divisé entre les différents titulaires par le nombre de titulaires s'il y en a plusieurs
2.222,67 EUR, qui est divisé entre les différents titulaires par le nombre de titulaires s'il y en a plusieurs
2.222,67 EUR
726,60 EUR, qui est divisé entre les différents titulaires par le nombre de titulaires s'il y en a plusieurs

Section 23 – Modifications du Titre 1, Chapitre 10

Montant
1.493,84 EUR

Section 24 – Modifications du Titre 1, Chapitre 11, Section 1

Fait générateur	Redevable	Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
VII.1.11.1.1. Demande par une grande entreprise d'un avis technico-réglementaire ou scientifique, à propos d'une question précise spécifique relative à la recherche et au développement d'un médicament (type I). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	2.275,34 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.2. Demande par une grande entreprise d'un avis scientifique, à propos de multiples questions qui concernent des aspects (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type II). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	13.652,04 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.3. Demande par une grande entreprise d'un avis mixte, à propos de multiples questions qui concernent aussi bien des aspects technico-réglementaires que (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type III). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	18.202,74 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.4. Demande par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public, d'un avis technico-réglementaire ou scientifique sur une question précise	Le demandeur	568,84 EUR	0 EUR

spécifique relative à la recherche et au développement d'un médicament (type I). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.			
VII.1.11.1.5. Demande par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public, d'un avis mixte sur plusieurs questions relatives aussi bien aux aspects techniques et réglementaires qu'aux aspects (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type III). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	3.413,01 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.6. Demande par une PME, une université, un hôpital agréé, une fondation d'utilité publique ou une autorité de droit public, d'un avis mixte sur plusieurs questions relatives aussi bien aux aspects techniques et réglementaires qu'aux aspects (pré-)cliniques et/ou chimico-pharmaceutiques relatifs à la recherche et au développement d'un médicament (type III). Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.	Le demandeur	4.550,69 EUR	0 EUR
VII.1.11.1.7. Demande d'un avis technico-réglementaire ou scientifique sur une question précise spécifique relative à la recherche et au développement d'un médicament (type I, II et III) dans le cadre de l'engagement unilatéral du demandeur selon lequel il introduira pour ce	Le demandeur	0 EUR	0 EUR

médicament, dans un délai de 2 ans après la fourniture de l'avis scientifique technique (type I, II ou III), une demande d'autorisation d'un essai clinique conformément à la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain, et selon lequel cette expression de volonté unilatérale a été jointe à la demande. Une telle demande peut concerner des dossiers mononationaux et multinationaux.			

Section 25 – Modifications du Titre 1, Chapitre 12

Montant
6.900,60 EUR
97,65 EUR
207,90 EUR
5.693,21 EUR
2.730,51 EUR
6.113,10 EUR

Section 26 – Modifications du Titre 1, Chapitre 13

Montant
21,00 EUR

Section 27 – Modifications du Titre 1, Chapitre 14

Montant
143,57 EUR
406,07 EUR

Section 28 – Modifications du Titre 1, Chapitre 15

Montant
21,00 EUR
363,30 EUR
130,20 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Section 29 – Modifications du Titre 1, Chapitre 16

Montant
229,95 EUR
484,05 EUR
218,40 EUR

Section 30 – Modifications du Titre 1, Chapitre 17

Montant
8.892,45 EUR
7.341,60 EUR

Section 31 – Modifications du Titre 2, Chapitre 1

Montant
495,99 EUR
1.049,31 EUR
1.117,26 EUR
264,54 EUR
101,73 EUR
121,94 EUR
45,16 EUR
33,44 EUR
34,44 EUR
167,53 EUR
155,81 EUR
156,81 EUR

Section 32 – Modifications du Titre 2, Chapitre 2

Montant
42,14 EUR
18,28 EUR
494,78 EUR
33,64 EUR
27,59 EUR

Section 33 – Modifications du Titre 2, Chapitre 3

Montant
157,50 EUR
107,10 EUR
132,30 EUR
58,80 EUR

Section 34 – Modifications du Titre 2, Chapitre 4

Sous-section 1 – Modification des montants existants

Montant
302,07 EUR
88,22 EUR
88,22 EUR
76,24 EUR

Sous-section 2 – Insertion de nouvelles redevances

VII.2.4.5. Le renouvellement d’une autorisation et/ou d’un enregistrement pour l’importation, l’exportation, les activités intermédiaires, la détention, le stockage, la fabrication/production, la transformation, le commerce/la distribution, le courtage, l’obtention à titre onéreux ou gratuit de substances pouvant être utilisées pour la fabrication illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, en vertu du règlement (CE) n° 273/2004 du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relatif aux précurseurs de drogues, article 3, alinéa 2 et 6, ou en vertu du règlement (CE) n° 111/2005 du Conseil du 22 décembre 2004 fixant des règles pour la surveillance du commerce des précurseurs des drogues entre la Communauté et les pays tiers, articles 6, alinéa 1 et 7, alinéa 1, en vertu de l’article 1 “Loi Drogues”	Le demandeur	312,83 EUR
VII.2.4.6. La modification d’une autorisation et/ou d’un enregistrement pour l’importation, l’exportation, les activités intermédiaires, la détention, le stockage, la fabrication/production, la transformation, le commerce/la distribution, le courtage, l’obtention à titre onéreux ou gratuit de substances pouvant être utilisées pour la fabrication illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, en vertu du règlement (CE) n° 273/2004 du Parlement européen et du Conseil du 11 février 2004 relatif aux précurseurs de drogues, article 3, alinéa 2 et 6, ou en vertu du règlement (CE) n° 111/2005 du Conseil du 22 décembre 2004 fixant des règles pour la surveillance du commerce des précurseurs des drogues entre la Communauté et les pays tiers, articles 6, alinéa 1 et 7, alinéa 1, en vertu de l’article 1 “Loi Drogues”	Le demandeur	312,83 EUR

Section 35 – Modifications du Titre 3, Chapitre unique

Fait générateur	Redevable	Montant
VII.3.1.1. Demande d'autorisation pour l'ouverture, le transfert, le transfert avec fermeture ou la fusion d'une officine pharmaceutique – en dehors de la proximité immédiate, en vertu de l'article 9, § 1 ^{er} et/ou 17 "LEP" et de leurs arrêtés d'exécution	Le demandeur	3.315,39 EUR
VII.3.1.2. Demande d'autorisation de transfert temporaire ou définitive d'une officine pharmaceutique dans la proximité immédiate, en vertu de l'article 9, § 1 ^{er} "LEP" et ses arrêtés d'exécution	Le demandeur	2.717,74 EUR
VII.3.1.3. Demande d'autorisation de fermeture temporaire ou définitive d'une officine pharmaceutique, en vertu de l'article 9, § 4 "LEP"	Le demandeur	1.272,74 EUR
VII.3.1.4. Enregistrement d'une ouverture, d'un transfert ou d'une fusion d'une officine pharmaceutique, en vertu de l'article 18, § 1 ^{er} , § 2, alinéas 1 ^{er} et 3, 1°, et § 3 "LEP"	Le demandeur	287,57 EUR
VII.3.1.5. Enregistrement d'un pharmacien-titulaire, fermeture, réouverture ou modification de l'autorisation d'exploitation d'une officine pharmaceutique, en vertu de l'article 16 et/ou 18, § 2, alinéa 3, 2°, 3° et 4°, et § 3 "LEP"	Le demandeur	3.124,89 EUR
VII.3.1.6. Enregistrement d'une parcelle non limitrophe, en vertu de l'article 16, § 2 "LEP"	Le demandeur	143,79 EUR
VII.3.1.7. Enregistrement d'une copie supplémentaire de l'autorisation d'exploitation ou de l'autorisation d'implantation, délivrée en vertu de l'article 18, respectivement 9 et 17 "LEP"	Le demandeur	287,57 EUR

Section 36 – Modifications du Titre 4

Montant
30,45 EUR

Section 37 – Modifications du Titre 5

Montant
9.044,48 EUR

Section 38 – Modifications du Titre 6

Montant
13.361,25 EUR

Section 39 – Modifications du Titre 7

Fait générateur	Redevable	Montant
VII.7.1.1. Demande d'accréditation d'un Centre de phase I visée à l'article 37 de la loi du 7 mai 2017 relative aux essais cliniques de médicaments à usage humain	Le demandeur	17.850,00 EUR

Section 40 – Modifications du Titre 10, Chapitre 1, Section 1

Montant
4.735,50 EUR
16.099,65 EUR
22.033,20 EUR
15.870,75 EUR
42.332,85 EUR
18.508,35 EUR

Section 41 – Modifications du Titre 10, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 1

Montant
1.209,36 EUR

Section 42 – Modifications du Titre 11

Montant
34.101,14 EUR

Section 43 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 1

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
29.348,42 EUR	580,65 EUR
25.433,89 EUR	580,65 EUR
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche	580,65 EUR
14.154,43 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches;	
Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire:	

- de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant; - de 172,75 EUR dans le cas contraire	
6.667,34 EUR pour un médicament obtenu à partir d'une seule souche 14.154,43 EUR pour un médicament obtenu à partir de plusieurs souches; Dans le cas où le médicament est obtenu à partir de plus de 5 souches, le montant de la redevance est augmenté pour chaque souche supplémentaire: - de 3.897,50 EUR si aucun dossier d'enregistrement concernant un médicament obtenu à partir d'une seule souche ou un dossier de référence obtenu à partir de cette même souche n'a été introduit avant; - de 172,75 EUR dans le cas contraire	EUR 372,01 voor een geneesmiddel verkregen op basis van één enkele stam 580,65 EUR voor een geneesmiddel verkregen op basis van meer dan één stam

Section 44 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 2

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
8.759,04 EUR	580,65 EUR
8.158,90 EUR	580,65 EUR

Section 45 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 1, Sous-section 3

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
35.452,73 EUR	580,65 EUR
28.004,92 EUR	580,65 EUR

Section 46 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 1

Sous-section 1 – Modification des montants existants

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
1.764,12 EUR + 213,15 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
9.229,07 EUR + 213,15 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
9.291,60 EUR + 742,35 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.764,12 EUR	580,65 EUR

Sous-section 2 – Insertion de nouvelles redevances

VII.12.1.2.1.5. Demande de correction de l'étiquetage et/ou de la notice à la suite d'une modification déjà approuvée de l'AMM d'un médicament vétérinaire qui a été évaluée conformément à l'article 62 du règlement 2019/6 dans le cadre de la procédure nationale.	Le demandeur	881,47 EUR	/

Section 47 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 2

Sous-section 1 – Modifications des montants existants

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
828,09 EUR + 170,10 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
838,18 EUR + 170,10 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
1.913,39 EUR + 591,91 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
828,09 EUR	580,65 EUR

Sous-section 2 – Insertion d'une nouvelle redevance

VII.12.1.2.2.5. Demande de correction de l'étiquetage et/ou de la notice à la suite d'une modification déjà approuvée de l'AMM d'un médicament vétérinaire qui a été évaluée conformément à l'article 62 du règlement 2019/6 dans le cadre de la procédure de reconnaissance	Le demandeur	881,47 EUR	/

mutuelle dans laquelle la Belgique assume le rôle d'État membre concerné.			

Section 48 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 2, Sous-section 3

Sous-section 1 – Adaptation des montants existants

Montant	Montant en cas d'irrecevabilité ou de retrait par le demandeur lors du contrôle de la recevabilité
2.171,60 EUR + 271,95 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
9.803,99 EUR + 271,95 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
9.914,94 EUR + 945,00 EUR par marque supplémentaire	580,65 EUR
2.171,60 EUR	580,65 EUR

Sous-section 2 – Insertion de nouvelles redevances

VII.12.1.2.3.5. Demande de correction de l'étiquetage et/ou de la notice à la suite d'une modification déjà approuvée de l'AMM d'un médicament vétérinaire qui a été évaluée conformément à l'article 62 du règlement 2019/6 dans le cadre de la procédure de reconnaissance mutuelle dans laquelle la Belgique assume le rôle d'État membre concerné.	De aanvragen	881,47 EUR	/

Section 49 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 1

Montant
8.491,75 EUR

Section 50 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 2

Montant
1.842,79 EUR

Section 51 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 3, Sous-section 3

Montant
9.117,11 EUR

Section 52 – Modifications du Titre 12, Chapitre 1, Section 4

Montant
1.229,53 EUR

Section 53 – Modifications apportées au titre 12, Chapitre 2

Montant
886,20 EUR
609,00 EUR

Section 54 – Modifications du Titre 12, Chapitre 3

Montant
4.644,79 EUR
625,80 EUR

Section 55 – Modifications du Titre 12, Chapitre 4

Montant
1.510,66 EUR
671,41 EUR
609,46 EUR

Section 56 – Modifications du Titre 12, Chapitre 5

Montant
597,45 EUR
299,25 EUR

Section 57 – Modifications du Titre 12, Chapitre 6

Montant
21 EUR

Section 58 – Modifications du Titre 12, Chapitre 7

Montant
143,57 EUR
416,57 EUR

Section 59 – Modifications du Titre 12, Chapitre 8

Montant
21,00 EUR
57,75 EUR
157,79 EUR

Section 60 – Modifications du Titre 12, Chapitre 10

Montant
3.202,50 EUR/jour sur place et/ou à distance par inspecteur + coûts
3.202,50 EUR/jour sur place et/ou à distance par inspecteur + coûts

Section 61 – Modifications du Titre 12, Chapitre 13

Montant
21,00 EUR

Section 62 – Insertion d'un Titre 15

Fait générateur	Redevable	Montant
VII.15.1. Demande d'autorisation pour la sous-traitance de la stérilisation pour des tiers dans le cadre d'établissements de soins	Le demandeur	9.481,62 EUR
VII.15.2. Renouvellement d'une autorisation pour la sous-traitance de la stérilisation pour des tiers dans le cadre d'établissements de soins	Le demandeur	5.614,43 EUR

Chapitre 4 – Modifications de l'Annexe IX

Activité		Contribution						
IX.3.1. Redevables pour les dispositifs médicaux visés au chapitre 1 dont le chiffre d'affaires visé à l'article 14/2 ne dépasse pas 40.000 EUR		160,95 EUR / entité						
IX.3.2. Redevables pour les dispositifs médicaux, tels que visés au chapitre 1, dont le chiffre d'affaires visé à l'article 14/2 est supérieur à 40.000 EUR mais inférieur à 778.881 EUR		321,90 EUR /entité						
IX.3.3. Redevables pour les dispositifs médicaux visés au chapitre 1 dont le chiffre d'affaires visé à l'article 14/2 est supérieur à 778.881 EUR		643,80 EUR /entité						
		Activité soumise à contribution						
		IX.1.1	IX.1.2	IX.1.3	IX.1.4	IX.1.5	IX.1.6	IX.1.7
Catégorie de l'activité soumise à contribution	IX.2.1.	6	1	3	8	8		2
	IX.2.2.	6	1	3	8			2
	IX.2.3.	2	1	3	4			2
	IX.2.4.	3	1	3	5			2
	IX.2.5.	4	1	3	6			2

	IX.2.6.	3	1	3	5			2
	IX.2.7.	2	1	3	4			2
	IX.2.8.	4	1	3	6			2
	IX.2.9.	6	1	3	8			2
	IX.2.10.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.11.	2	1	3	4		4	2
	IX.2.12.	4	1	3	6		4	2
	IX.2.13.	6	1	3	8	8	4	2
	IX.2.14.	3	1	3	5		4	2
	IX.2.15.	3	1	3	5	5	4	2
	IX.2.16.	2	1	3	4	6	4	2
	IX.2.17.	4	1	3	6	7	4	2
	IX.2.18.	6	1	3	8	8	4	2
	IX.2.19.	3	1	3	5	5	4	2
Élément impliquant une modification du nombre d'entité	Modification							
Le redevable n'est pas établi en Belgique	Réduction de 1 entité							
Le distributeur applique le système d'autocontrôle visé aux articles 61 et 62 de la loi du 15 décembre 2013 en matière de dispositifs médicaux	Réduction de 1 entité							
Le redevable est actif en tant que pharmacien d'officine ou pharmacien hospitalier, et ne livre des dispositifs médicaux qu'aux patients, aux responsables des animaux ou à leur mandataire	Réduction de 1 entité							

Chapitre 5 – Modifications de l'annexe X

Montant
2.603,45 EUR
23.365,47 EUR
7.932,06 EUR
23.519,84 EUR
2.573,79 EUR
1.989,88 EUR
15.068,13 EUR
5.321,20 EUR
15.205,98 EUR
3.614,38 EUR
1.128,70 EUR
595,14 EUR

Vu pour être annexé au projet de loi-programme du

Bruxelles, le 22 février 2026.

PHILIPPE

Par le Roi:

Le ministre de la Santé publique,

Frank Vandenbroucke

BIJLAGE 2**Lijst van de federale diensten en instellingen bedoeld in artikel 130**

a) de federale wetgevende vergaderingen en de daarmee verband houdende diensten en instellingen;

b) de diensten en instellingen behorend tot het administratief openbaar ambt zoals gedefinieerd in artikel 1 van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken;

c) het Ministerie van Defensie;

d) de hiervoor nog niet bedoelde instellingen van openbaar nut en openbare instellingen onderworpen aan het toezicht van de federale overheid;

e) de instellingen bedoeld in de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven;

f) de hoven en rechtbanken;

g) de Hoge Raad voor de Justitie;

h) de Raad van State en de andere federale administratieve rechtscollèges;

i) het Grondwettelijk Hof;

j) de Federale Overheidsdienst Justitie voor de bedienaars van erkende erediensten en de lekenraadgevers waarvan de wedde wordt gedragen door deze dienst;

k) de federale politie.

Gezien om gevoegd te worden bij het ontwerp van programmawet van

Brussel, 22 februari 2026.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Pensioenen,

Jan Jambon

ANNEXE 2**Liste des services et institutions fédéraux visés à l'article 130**

a) les assemblées législatives fédérales et les services et institutions y afférents;

b) les services et institutions relevant de la fonction publique administrative telle que définie à l'article 1er de la loi du 22 juillet 1993 portant certaines mesures en matière de fonction publique;

c) le Ministère de la Défense;

d) les organismes d'intérêt public et les institutions publiques non encore visés ci-dessus soumis au contrôle de l'autorité fédérale;

e) les institutions visées par la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques;

f) les cours et tribunaux;

g) le Conseil Supérieur de la Justice;

h) le Conseil d'État et les autres juridictions administratives fédérales,

i) la Cour constitutionnelle;

j) le Service public fédéral Justice pour les ministres des cultes reconnus et les conseillers laïcs dont le traitement est à charge de ce service;

k) la police fédérale.

Vu pour être annexé au projet de loi-programme du

Bruxelles, le 22 février 2026.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le ministre des Pensions,

Jan Jambon